

KURTULUŞ
BÜTÜN ÜLKEMİZİN İÇİLENE VE SİZLERİN BAĞLARI BİRLİKTE

BELGELER

4. Kitap

*İsmet Öztürk'ün şahsında,
devrimci mücadelede kaybettiğimiz bütün
yoldaşlarımızın anısına saygıyla...*

Hazırlayanlar:
Sevinç AYÇİÇEK
İ. Metin AYÇİÇEK

Kasım - 2020 / Nürnberg
aycicek@gmx.net

İÇİNDEKİLER

★ Dönemin Kısa Kronolojik Tanımı	8
★ Şaban İBA. İsmet Öztürk'ü Hatırlamak. 20 Kasım 2018.	14
★ İsmet ÖZTÜRK. Önsöz Yerine. Haziran 2016.	18
★ F.YILDIZ. Sorunlarımıza Genel Bir Bakış – I.	20
★ F.YILDIZ. Sorunlarımıza Genel Bir Bakış – II.	45
★ F.YILDIZ. Sorunlarımıza Genel Bir Bakış – III.	76
★ Abu AHMED (İ.M.AYÇİÇEK)'den GMK 'ya Mektup. 20 Aralık 1983. Fransa.	99
★ Abu SABRİ 'den (İsmet ÖZTÜRK)'den Abu AHMED 'e Mektup. 9 Şubat 1982.	119
★ İsmet ÖZTÜRK. Komünist İşçi Partisi Hedefiyle Yola Çıkan Kurtuluş'un 'Yol Ayrımı'.	124
★ İsmet ÖZTÜRK. Küf Kokuları Gelmeye Başlıyor.	215
★ II. Konferans Tutanağı	229
★ TKKKÖ. II. Konferans Kararları.	260
★ TKKKÖ. Tüzük	280
★ C.K 'dan İ.M. AYÇİÇEK 'e Mektup. 22 Şubat 1984	283
★ E.T 'den İlyas'a (İ.M. AYÇİÇEK) Mektup. 13 Şubat 1984.	291
★ İ. HALEF 'den Avrupa Organı'na Mektup. 19 Şubat 1984	301
★ F. YILDIZ. Yoldaşlara Cevap ve Savunmam. 5 Temmuz 1984	305
★ F. YILDIZ. Tartışmalar ve Eleştirilere Cevap. Eylül 1984.	328
★ A. ŞERİF 'ten Abu AHMED 'e Mektup. 4 Ocak 1984.	363

- ★ İ. HALEF 'ten Abu AHMED 'e Mektup 367
- ★ E.T 'den İ.M. AYÇIÇEK 'e Mektup. 21 Ağustos 1984. 370
- ★ E.T 'den İ.M. AYÇIÇEK 'e Mektup. 26 Ağustos 1984 378
- ★ E.T 'den AVRUPA ORGANI'na Mektup. 1984 388
- ★ Sadık ENGİN (Seyfi)'den Abu AHMED ve SAİD'e Mektup. 8 Ağustos 1983. 392
- ★ ZAZA'dan Abu AHMED'E Mektup. 400
- ★ Mustafa YAVUZ. Hizipler "Demokrasisi" ve "Ekim Sapması" Efsanesi... 17 Mart 2009. 402
- İSMET ÖZTÜRK ANISINA.** 415
- ★ Atila KARAGÖZ. Kısa tanıtım. 416
- ★ Yaşamı, Mücadelesi ve Görüşleri ile Yol Gösteriyor. 417
- Kurtuluş Sosyalist Dergisi"nden Yoldaşları.
- ★ Atila KARAGÖZ. Haziran Operasyonu / Gayrettepe Anısı. 433
- ★ İsmet ÖZTÜRK 'den Atila KARAGÖZ 'e Mektup-1. 434
- ★ İsmet ÖZTÜRK 'den Atila KARAGÖZ 'e Mektup-2. 437
- ★ İsmet ÖZTÜRK 'den Atila KARAGÖZ 'e Mektup-3. 440
- 24 Kasım 1989. Çanakkale Cezaevi.
- ★ İ.M.AYÇIÇEK. GOGOL'un Paltosu ya da ÇÖRTÜĞÜN Şapkası Altından. Çıkmak. 16. Kasım 2020. 450
- ★ Yayınlanan Belgeler Dizini 456

Çörtük İsmet'i

sonsuzluğa uğurladığımız 19 Kasım'a yetiştirebilmek için
bu kitabın olağandışı bir hızla hazırlanabilmesinde
sunduğu katkılarından ve desteğinden dolayı,

sevgili **İsmet ÖZTÜRK**'ün vefalı dostları

Atila KARAGÖZ 'e

Muammer BAŞKAN 'a

Korkut AKIN 'a

TOPLUMSAL BİLİNÇ YAYINLARI 'na

yüreğimizle teşekkür ediyoruz.

Saygılarımızla.

“Kurtuluş hareketinde olduğu gibi, genel olarak Türkiye sosyalist hareketinde de, yaşamıyla, mücadelesiyle, görüşleriyle özel bir yer tutan yoldaşımız İsmet Öztürk'ü 19 Kasım 2011 günü kaybetmiştik. Vasiyet ederek bedenini bilimin hizmetine sunduğu Pamukkale Üniversitesi'nde görevi sona erince, onu 20 Haziran 2015 günü Rumelika-vağı'nda, yoldaşlarının, dostlarının katılımıyla, kızı Ekin'in yanına, doğaya uğurladık.”

Ertan SARIHAN

“İleride tarihi yazacak araştırmacılara kaynak olacağını umduğum bu çalışma, bir açıdan da üstüme düşen bir görevin yerine getirilmesi anlamını taşıyor. Üstelik meraklıları için bu çaba belki, 60’lı ve 70’li yılların devrimci eylemleri, olayları içinde örgütlü mücadeleyi sürdürmeye çalışmış benim gibi bir insanın birikmiş malzemesini ortaya sermesi, mektepli değil de alaylı bir devrimcinin nasıl olup da onca okur yazar ve yazı erbabı arasında yer edindiğini de açıklayabilir. Benim gibi önceki hayatı bar, saz, kumarhane ve

hapishaneden ibaret olmuş, mektep-medrese görmemiş bir insanın, ağzı bir iki laf edebilen düzeyde bir devrimci olması, insanların merakına mucip olduğu için, bazı yazar-çizer durumda olan arkadaşların benim hayatımı yazmaya talip olmaları, öte yandan birçok yoldaşımızın yaşadıklarımı yazmamda ısrar etmeleri bu kitabın ortaya çıkmasında etkili olmuştur.”¹

İsmet ÖZTÜRK

HAZIRLAYANLARIN NOTU:

KURTULUŞ BELGELER dizisinin 4. kitabı olan bu kitapta yer alan F.Yıldız ya da İsmet Öztürk imzalı yazıların bütünü, (farklı kaynak bilgisi taşımadığı takdirde), Sosyalist hareketin tarihine verdikleri önemle, büyük emek harcayan bir avuç komünistin emeğinin ürünü olarak,

TOPLUMSAL BİLİNÇ YAYINLARI

tarafından yayınlanmış

“BÜTÜN YAZILAR – İsmet ÖZTÜRK”

adlı eserden alınmıştır.

Sınıflar savaşına “alt sınıflardan” katılan komünistlerin yaşamla içiçeleşmiş düşüncelerini anlayabilmek için “bu kitabın mutlaka okunması gerektiğini” hatırlatmayı bile fazla buluyorum. Çörtük İsmet anlaşılmadan “ezilenlerin-alttakilerin-sömürülenlerin” yapacağı bir devrimi anlamak belli ki mümkün değildir. Ne yazık ki bu kitabın varlığından bile ancak bu çalışma sırasında haberdar olabildim. Kurtuluş hareketi içerisinde şu veya bu çaba içerisinde yer almış ve günümüzde kendi yaşamlarını roman, anı, eleştiri vb. içeriklerle kaleme alan ve böylece bana da umut vererek öncülük yapan bütün Kurtuluşçuların emeğini selamlıyorum. Bu yayınları bir örgüt yayını ciddiyetiyle sahiplenmeli, tanıtılmalı ve yaygınlaştırmalıyız. Kökleri geçmişte olan gelecek kuşaklar bunu günümüz canlılarının önüne bir görev olarak koymaktadır.

**DUYDUK ! DUYMADIK DEMEYİN !
ÇÜNKÜ, ARTIK SİZ DE DUYDUNUZ !**

“BÜTÜN YAZILAR - İsmet ÖZTÜRK”

Toplumsal Bilinç Yayınları.

1. Baskı. Haziran 2016.

(ISBN: 978-605-65928-2-9)

İsteme adresi: (0090) 0537 853 15 44

DÖNEMİN KISA KRONOLOJİK TANIMI ²

1980 15 Mayıs: Sıkıyönetimin engellemeleriyle uzun zamandır mücadele eden haftalık Kurtuluş Gazetesi 112. Sayısında yayınına son verdi ve on beş günlük ÖNCÜ dergisi yayımlanmaya başladı. (Gazete 1978 Ocak ayında yayına başlamıştı.)

1980 Temmuz: İşçi sınıfının en militan ve politik kesimlerini barındıran DİSK'in genel kongresi yapıldı. Kurtuluş, Dev-Maden Sen, Limter-İş Nakliyat-İş, Keramik-İş, Tekstil-İş, Gıda-İş gibi sendikalar-dan gelen 24 delege ile TKP'den sonra en çok delegeye sahip ikinci sosyalist örgütlenme oldu.

1980 1 Eylül: Sıkıyönetimin engellemeleri dolayısıyla ÖNCÜ dergisi de yayınına son verdi ve yine on beş günlük periyodla çıkacak EKİM dergisi yayına başladı. Derginin ikinci sayısı matbaadayken 12 Eylül Darbesi oldu.

1980 12 Eylül: 10-11 Eylül günleri İstanbul'da toplanan GMK, toplantının bittiği saatlerde o akşam darbe olacağına ilişkin bir duyuru aldı ama kesinleştiremedi. İstanbul'dan Ankara'ya dönmekte

olan GMK üyeleri Şaban İba ve Ali Demir otobüsle yoldayken gerçekleşen darbenin ilk gün kargaşası içinde fark edilmeden Ankara'da güvenli bir eve ulaştı.

1980 Eylül sonu: İstanbul'da olan ve hemen toplantı yapan Ali Demir ve Şaban İba dışındaki beş GMK üyesi "Geri Çekilme Kararı" diye bilinen ve esasen kadroların ve örgütsel ilişkilerin korunmasını ve "İşçi sınıfının içine ve büyük kentlere doğru çekilmeyi" öngören bir politika belirledi. Bir yandan da Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu ile görüşerek askeri cuntaya karşı bir mücadele cephesi oluşturmak için girişimde bulunma kararı alındı.

1980 1 Ekim: Kurtuluş imzalı bir siyasi bildiriyle 12 Eylül'le birlikte bir "askeri diktatörlük" kurulduğu, eğer faşist bir diktatörlüğe dönüşmezse birkaç yıl sonra geri çekilebileceği ve ağır illegalite koşullarında zorlu bir mücadeleye hazırlanmak gerektiği vurgulandı.

1980 8 Ekim: Kurtuluş militanı Necdet Adalı idam edildi. Ailesine yazdığı son mektubunda, "Sizleri ve ezilen halklar uğruna mücadeleyi erken bırakmak zorunda kaldığım için üzgünüm" diye sesleniyordu.

1980 Ekim: Mahir Sayın ve Doğan Tarkan, Suriye sınırından gizlice yurtdışına çıktı.

1980 Kasım: Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu ile İstanbul'da görüşme yapılarak cuntaya karşı birlikte mücadele önerisi yapıldı. Devrimci Yol öneriyi ciddiye almadı. Kendilerinin gerekeni yapacağını ve cuntayı inine tıkacağını söyledi. Halkın Kurtuluşu ise yeni kongre yaptıklarını ve demokratik devrim programının talepleri çerçevesinde birlikte mücadele edebileceklerini bildirdi. Sonuçta üçlü görüşme ve eylem birliği girişiminden bir sonuç çıkmadı.

1981 Şubat: Örgütün askeri diktatörlük koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesinin büyük ölçüde tamamlandığı düşünceyle İlhami Aras ve Ali Demir de yine Suriye sınırından gizlice yurtdışına çıktı.

1981-Mart: Metin Ayçiçek, Ocak ayında kendisine bildirilen ve Mart başında Kaçaroğlu ile yaptığı son görüşmeden sonra Suriye'ye çıkarıldı.

1981 Mart: Mustafa Kaçaroğlu İstanbul'da Erdal Kantar ile yapacağı örgütsel bir randevuda polisin kurduğu tuzak içinde yakalandı.

1981 Mayıs: İsmet Öztürk de yurtdışına çıktı. Bu arada GMK üyelerinin yanı sıra bazı siyasi kadro ve militanlar da yurtdışına çıktı ve daha önce ilişki kurulmuş olan Filistin Kurtuluş Örgütü kamplarına yerleşti. Necdet Adalı ile birlikte idama mahkûm edilen ve cezaevinden firar ettikten sonra Filistin'e gönderilen Kemal Ergin, 17 Mayıs 1981'de denizde yüzerken boğularak öldü.

1981 Mayıs - 1983 Mayıs: GMK'nın eski üyelerinden sadece Şaban İba Türkiye'de kaldı. Yurtdışına çıkan eski GMK üyelerinden Mahir Sayın ve Doğan Tarkan'ın "Yazı Kurulu" olarak görev yapmaları öngörülmüştü ve Suriye'den Avrupa'ya geçtiler. Suriye'deki GMK üyeleri İlhami Aras, Ali Demir ve İsmet Öztürk ise "koruma" altındaydı ve ancak Türkiye'ye döndüklerinde görev ve yetkilerini yeniden üstleneceklerdi. Türkiye içindeki GMK üyeleri de "Politbüro" olarak görev yapıyordu. Tutuklanmalarla GMK eksildikçe "yedek" olarak saptanan yeni üyeler görevlendirildi. Böylece ilk aşamada Saim Koç ve Mustafa Yavuz Politbüro'ya dahil oldu. Celal Polat ve İrfan Cüre de yedek üye olarak belirlendi. Mayıs 1982'de Mustafa Yavuz ve Celal Polat yakalanınca İrfan Cüre ve daha önce yedek üye olarak belirlenen Seyfi Öngider GMK üyesi oldu. Bu arada Kasım 1982'de Saim Koç da yakalandı ve böylece Türkiye içindeki GMK üyeleri Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider'den ibaret kaldı. Bu üç kişi Politbüro'yu oluşturdu ve Türkiye içindeki GNK üyeleri olarak 1983 Mayıs ayına kadar örgütü yönettiler.

1982 Mayıs: İlk büyük polis operasyonu GNK üyesi Mustafa Yavuz ile Celal Polat ve İstanbul il komitesi üyeleri de dahil çok sayıda militan yakalandı. Bu arada art arda gelen polis operasyonları sonucu özellikle Anadolu şehirlerindeki örgütsel ilişkiler dağıldı. Tutuklamalar yaygınlaşıp taşradaki örgütlenmeler varlığını sürdürmez hale gelince İstanbul, Ankara ve İzmir'de toplanan ilişkiler buralarda yeniden düzenlendi. Bu arada bir süre sonra Kürdistan'daki komiteler de feshedilip üç büyük şehre aktarıldı.

1982 Yazı ve Sonbaharı: EKİM dergisi örgütün merkez organı olarak gizli çıkmaya başladı. Örgütsel düzenlemeler oturdukça derginin illegal koşullarda basımı düzenli hale geldi ve dağıtımı giderek arttı. Yüzlerce örgüt militanı ile ilişki sürdürmenin en önemli aracı haline gelen derginin adı daha sonra KURTULUŞ oldu. Bu arada örgüt üyelikleri askıya alınıp, yeni bir tüzük yapılarak örgütsel düzenlemeler bir bütün olarak herkesi kapsayınca hem örgüt içinde tartışmalar büyüdü hem de yurtdışındaki GMK üyeleri ile yurt içindeki üyeler arasında tartışma başladı. Doğan Tarkan ve bazı arkadaşları, yurtdışındaki Politbüro tarafından "hizip" olarak ilan edilip, bazı üyeler de örgütten ihraç edilince ipler iyice gerildi. Sonuçta Suriye'nin Şam kentinde tam üyeli GMK toplantısı yapılmasına karar verildi.

1982 Kasım: GMK toplantısı için hazırlık yapmak üzere İlhami Aras Suriye'den Türkiye'ye geldi. Tam bu arada Politbüro üyesi Saim Koç yakalandı ve bunun üzerine sadece toplantı hazırlığı için gelen İlhami Aras da Politbüro'da görev aldı ve Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider ile birlikte Şubat 1983'te gizlice Şam'a gittiler.

1983 Mart-Nisan: Şam'da yapılan ve yurt içinden Şaban İba, İrfan Cüre, Seyfi Öngider ve yurtdışından İlhami Aras, Ali Demir, İsmet Öztürk, Mahir Sayın, Doğan Tarkan'ın katıldığı ve bir ay kadar süren tam üyeli GMK toplantısında, 12 Eylül sonrasındaki siyasal ve örgütsel süreç etraflıca tartışıldı. Doğan Tarkan Kurtuluş'tan ayrılırken örgütün adı "Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü (TKKKÖ) olarak yeniden belirlendi. Yurtdışındaki örgüt üyeleriyle birlikte bütün GMK üyelerinin de Türkiye'ye dönmesine ve Türkiye'de önce konferans, sonra da bir kongre yapılmasına karar verildi. Nitekim toplantıdan sonra GMK üyeleriyle birlikte, o sırada Suriye ve Filistin'de bulunan örgüt üyeleri parça parça Türkiye'ye döndü.

1983 Haziran: İstanbul Komitesi üyelerinin de aralarında olduğu çok sayıda örgüt üyesi, büyük bir polis operasyonu ile yakalandı. Mayıs 1982'den sonra örgüt en ciddi kayıplarını verdi.

1983 Ağustos: GMK üyelerinin tümü ülkeye döndükten sonra Erdek'te bir hafta süren bir toplantı yapılarak yeni dönemde atılacak adımlar kararlaştırıldı. Genel örgüt konferansının temsili olarak gerçekleştirilmesine ama kongrenin bütün üyelerin katılımıyla "seyyar" olarak yapılmasına ve "sirkülasyon" adı verilen ve gizlice basılıp bütün örgüt üyelerine ulaştırılan yazılarla bir "tartışma kampanyası" açılmasına karar verildi. Ayrıca mali sorunların ağırlaşması nedeniyle yeniden soygunlara başlanması da karar altına alındı.

1983 Ekim: GMK üyesi İlhami Aras İstanbul'da tek başına yakalanarak tutuklandı.

1983 Aralık: İstanbul'da yapılan ikinci konferansta, 1982-83 yıllarında görev yapan Politbüro üyeleri "sekte" bir politika izledikleri gerekçesiyle eleştirildi. Yeni tüzükle yapılan düzenlemeler sonucu örgüt üyeliklerini kaybedenler, "eski hakları geçerli olarak örgüte geri çağrıldı". Ayrıca bu dönemde Kürdistan örgütlenmesinin feshedilmesi nedeniyle "sosyal-şovenzimden etkilenildiği" belirtilerek özeleştirici çağrısı yapıldı.

1984 Ocak: "Sirkülasyonlar" aracılığıyla yürütülen tartışma kampanyasında çeşitli görüşler ve karar tasarıları tartışıldıktan sonra bütün örgüt üyelerinin oy pusulalarını kongre komisyonuna göndererek oy kullanması yoluyla "seyyar kongre" yapıldı ve Merkez Komitesi seçimi gerçekleştirildi. Mahir Sayın, Ali Demir, Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider MK'ya seçilirken, eski GMK üyesi İsmet Öztürk aday olmadı ve bir süre sonra Doğan Tarkan ve arkadaşlarının oluşturduğu Kurtuluş Örgütü'ne (KÖ) katıldı.

1984 Şubat: O zamana kadar Türkiye'nin en büyük banka soygunu olan Ziraat Bankası Bostancı Şubesi soygunuyla banka soygunları başladı.

1984 Nisan. Banka soygunları dolayısıyla polisin Kurtuluş'a yönelik dikkati arttı ve operasyonlar yoğunlaştı. Diyarbakır'da başlayan bir operasyon ve takip İstanbul'a sıçradı. MK üyesi Seyfi Öngider ve İstanbul İl Komitesi üyelerinin de içinde yer aldığı bir grup yakalanıp tutuklandı.

1984 Haziran: Mahir Sayın MK kararıyla yeniden yurtdışına çıktı.

1985 29 Mart: Yapılan konferans ve kongre ile iç sorunlarını çözererek toparlanan Kurtuluş hemen her yıl polis operasyonları ve tutuklamalarla ciddi kayıplar vermesine rağmen örgütsel-siyasal varlığını sürdürdü. 6 Kasım 1983 seçimlerinin ardından siyasi ortam gevşemeye başlamıştı. Gençlik içinde bir siyasi hareketlenme vardı ve Kurtuluş'un örgütlenme çabaları da dikkat çekiyordu. Bu arada devam eden banka soygunları zamanın ANAP hükümeti için siyasi bir sorun haline geldi. Soygunların Kurtuluş tarafından yapıldığını değerlendiren İstanbul polisi, MK üyelerinin yurtdışıyla haberleşme kanallarını saptayarak takibe başladı. Belirli bir süre devam eden takip sonucunda polis, Politbüro üyeleri Şaban İba, Ali Demir ve İrfan Cüre dahil, banka soygunlarını yapan ekibin çoğunluğuyla İstanbul, Ankara ve İzmir'deki örgütlerin birçok yöneticisini ve üyesini yakalayarak tutukladı. Örgüt, tarihinin en büyük kaybını verdi.

MK üyesi olarak sadece yurtdışındaki Mahir Sayın kaldı ve Kurtuluş'un doğduğu, geliştiği ve kitlesel bir devrimci hareket olarak varlığını sürdürdüğü ilk 10 yıl böylece sona erdi.

İsmet Öztürk'ü Hatırlamak

Şaban İBA. 20 Kasım 2018

Türkiye sosyalist hareketinde bir kuşak tükeniyor. İsmet Öztürk'ten önce, onun kuşağından sayabileceğimiz birçok devrimci tanıdım. Ankara'da devrimci kitle sendikacılığının öncülerinden Fukara Tahir'i (Tahir Öztürk), Yapı İşçileri Sendikası'nın efsane ismi İsmet Demir'i ve Necmettin Giritlioğlu'nu, 1951 TKP Tevkifatı'nın emektarlarından Terzi İsmail Amca'yı, ayakkabıcı Yusuf Amca'yı, Sivas Yıldızeli'nde Türkiye İşçi Partisi'ni (TİP) kuran ve yaşatan halk önderi Ali Han'ı, Amasya'da köylü önderi Şerafettin Atalay vb...

Sınıfsal konumları, kişilikleri, eğitim ve öğretim düzeyleri, üstlendikleri tarihi misyon gibi nitelikleri dikkate alındığında, bu kişilerin devrimci mücadeledeki özgün konumları ortaya çıkıyor. Bu kuşağı oluşturanlar, genel olarak işçi ve köylü hareketinin "Alaylı" devrimcileriydi. Onlar halkın içinden gelen, halkı iyi tanıyan, halkın duygularını, özlemlerini ve umutlarını hisseden devrimci önderlerdi.

Onlar, önceleri TİP, ardından Dev-Genç ve daha sonraki süreçte devrimci geleneği devam ettiren çeşitli siyasi akımların izleyicileriydi. Onlar olmadan buldukları bazı yerleşim yerlerinde devrimci faaliyet olmazdı. Onlar, kendilerini devrim ve sosyalizm mücadelesine öylesine adanmışlardı ki, onlardan polis ve jandarma ciddiye alır ve çekinir, yerel eşraf ve tüm gerici güçler ise onlardan korkardı.

Bu kuşağın içinde hepsinden daha iyi tanıdığım, birlikte örgüt kurduğumuz, devrimci mücadelede önemli sorumluluklar üstlendiğimiz, THKP-C Kurtuluş Hareketi'nin doğuşunda ve gelişmesinde önemli bir yeri olan İsmet Öztürk idi. Bölgedeki lakabı ile Çörtük İsmet veya Çörtüğün İsmet. Kendi ifadesine göre, "Önceki hayatı bar, saz, kumarhane ve hapishaneden ibaret olmuş, mektep-medrese görmemiş bir insanın, ağız bir iki laf edebilen düzeyde bir devrimci olması" diğerlerinden daha farklı bir karakteri oluşturmuştu. Bu durum, üstlendiği devrimci misyonu göstermesi bakımından önemliydi. Kendisi bu özgün

durumu, “Mektepli değil de alaylı bir devrimcinin nasıl olup da onca okur-yazar ve yazı erbabı arasında yer edindiğini de açıklayabilir” şeklinde açıklıyordu.

Burada İsmet’in devrimci kişiliğinden ve mücadelesinden uzunca söz etmenin bir anlamı yok. Çünkü bu salonda bulunan herkes şu ya da bu şekilde onu tanıyor. Onun nasıl bir devrimci olduğunu biliyor. Ben burada sadece İsmet’in bir konumu üzerine vurgu yapmak istiyorum:

Kurtuluş hareketinin oluşumunda İsmet’in özel bir yeri vardı. Biz, (Şaban, Mustafa, İlhami, Mahir) 1974 yılında cezaevinden çıktuktan sonra okul, askerlik, evlilik vb. işlerle uğraşırken ve her cenahtan insanlarla afaki ilişkiler kurarken; Karadeniz’den İsmet çıkagelmiş ve bizi bir anlamda örgüt kurmaya/örgütlenmeye zorlamıştır.

Çünkü bizden önce bir grup genç arkadaşla birlikte Samsun’da yerel düzeyde örgütlenmişler ve bölgedeki ilişkileri toparlamaya başlamışlardı. Biz ise, hala sosyalistlerin birliği filan üzerine ahkam kesiyor ve afaki birlik projelerine kafa yoruyorduk. Bu basiretsizliğimizin bedelini de 1975 yazında devrimci gençlik kadrolarıyla yaşadığımız kopuş sürecinde ödemiştik. Bizim de artık tek başımıza yürümek zorunda kaldığımız bir sırada İsmet hayatımıza girmişti.

İsmet’in ısrarları ile 1975 sonbaharından itibaren örgütlenme adımları atmaya başladık. İsmet’in meşhur sözü olan “Bir olduğumuz yere kadar biriz” bağlamında 5 kişi ile bir Merkez Organ (MO) oluşturduk. Bu organın kuruluşu ile Kurtuluş hareketi uzun ve ince bir yola çıktı. Yaklaşık bir yıl sonra Ali ve Doğan’ın katılımları ile Merkez Organ 7 kişilik bir organa dönüşerek yoluna devam etti.

Şimdiye kadar yapılan menkıbelere ve kişisel spekülasyonlara rağmen, eğer hakkaniyetle Kurtuluş Hareketi’nin ilk kurucu önderlerinden söz edilecekse bu kişiler İsmet’in de içinde yer aldığı bu 5 kişi ve Dev-Genç’ten beri onlarla birlikte yol yürüyen (burada isimlerini sayamayacağım) çok sayıdaki devrimciydi. İsmet’in bu misyonu, tarihimizde unutulmaması ve unutturulmaması gereken siyasal ve örgütsel bir olgu olarak bilince çıkarılmalıdır.

Son olarak İsmet'in iki iyi şey daha yaptığını vurgulamak istiyorum. Biz hala cenazelerimizi cami avlularında yaparken, o bedenini kadavra olarak üniversiteye bağışlaması ile örnek bir tutum gösterdi. İkinci olarak da devrimci mücadele hayatını yazarak (İsmet Öztürk, THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, Dipnot Yayınları) gelecek kuşaklara iyi bir miras bıraktı.

Konuşmamı toparlarken, ben, bugün İsmet'i uğurlarken belki de hiç birinizin düşünmediği bir öneri yapmak istiyorum. Bu öneriyi kiminiz yanlış bulabilir, kiminiz abartılmış bir öneri olarak görebilir, kiminiz de "Şimdi mi aklına geldi? Şimdiye kadar neredeydin" diyebilirsiniz. Bu tür tutumlarınızda haklı olabilirsiniz. Ancak, yine de ben başka biri için düşünemeyeceğim bu öneriyi İsmet için yapmak istiyorum.

Önerim şöyledir: Önümüzdeki günlerde veya aylarda, İsmet Öztürk için bir Sempozyum yapalım. Bu Sempozyumda "İsmet'in hayatını ve devrimci mücadelesini" irdeleyelim. Kuşkusuz bu Sempozyum, bir tür anma toplantısı niteliğinde olmayacak. Sempozyumda bilimsel nitelikte veya bu değerinde bildiriler sunulacak. Onu tanıyanlar, yazılarını okuyanlar ve bu kuşak hakkında araştırma yapanlar vb. kişiler katılacak.

Bu Sempozyumda, İsmet'in doğduğu yer olması ve çıkardığı çok sayıdaki öncü devrimci kadroların (Harun Karadeniz, Ziya Yılmaz, Ertan Saruhan, Cihan Alptekin, Fikri Sönmez, İsmet Öztürk ve bugün aramızda bulunan İsmail Yeşilyurt vb.) çıkması bakımdan özgün bir nitelik gösteren Karadeniz Bölgesi ve Karadenizliliği de sorgulamalıyız. Konuyu şimdi burada tartışarak günün anlamını ve önemini göz ardı etmeyelim. Bu iş için gönüllü olan arkadaşlar görev almalı. Kıscası bu önerimi ciddiye alanlar olursa, lütfen beni arasın.

Son olarak bir vurgu yapmak istiyorum. Kendisiyle yapılan röportajda İsmet'in de söylediği gibi Kurtuluş Hareketi'nin uzun tarihsel sürecinde aramızda her zaman ideolojik ve siyasal farklılıklarımız oldu, ancak biz devrimci mücadelemizde ilişkilerimizde sevgi, saygı ve devrimci dayanışmayı göz ardı etmedik. Bu bağlamda İsmet Öztürk'ü sevgi ve saygı ile selamlıyorum. Anıları devrimci mücadelemizde yaşayacaktır. Aynı şekilde gelecek devrimci kuşaklar tarafından yaşatılmalıdır!..

**KURTULUŞ
BELGELER
4. KİTAP**

ÖNSÖZ YERİNE, 3

İsmet ÖZTÜRK

KURTULUŞ ÖRGÜTÜ komünizm mücadele eden, kendilerini komünist olarak gören, teorik seviyeleri orta karar, küçük burjuva bir kısım insan tarafından oluşturuldu. Oluşmasının yanlış olduğu iddiası doğru olmamakla birlikte, önüne koyduğu görevlerin muğlaklığı ve hayata geçirilişindeki yanlışlıklar, akıbetini belirledi; ürettiği ortalamanın üstündeki teorik-ideolojik ürünler, onu örgütsel olarak yok olmaktan kurtaramadı. Dünya sosyalist hareketine hâkim olan çizgilerden kopmak için yaratmaya giriştiği yeni bir “yol ayrımı” teorik düzeyde kaldı, pratiğe geçirilerek tamamlanamadı. Bu durumda da kendisini bekleyen akıbetten kurtuluş kolay değildi.

Zira bu örgütlenme, “modern sanayi proletaryasının üstünde yükselecek parti” anlayışını yazınında belirtmesine rağmen, uygulamada egemen konsepti aşamayıp verili duruma teslim olduğu için, küçük burjuva devrimci demokrat bir hareket olarak kalmıştır. Bu durumu gördüğü için hareket olmaktan, örgüt olmaya da geçememiştir.

Komünistler eğer gerçekten komünist iseler, işçi sınıfının desteğini almak için değil, işçi sınıfının devrimi yapıp sosyalizmi kurması için, önce kendileri örgütlenir ve yöntemlerini kavramaları için çalışırlar. Bunu da, daha önce belirttiğim gibi, günlük mücadelelerinin en önünde, savaşarak, bütün kampanya, propaganda ve ajitasyonlarını buna yönelik yaparlar.

Tarih o anlamda ölümlerin yaşayanları pusula sunmasıdır. O, yalnız doğruları değil, yanlışları da kahramanları değil, hainleri de derslerinde öğretir. Yaşayanların görevi, ölmüş olanların doğrularını sahiplenip yanlışlarını yok saymak veya yanı başlarında gözyaşı dökmek değil, onlardan gerekli ve mümkün olduğu kadar yeterli dersi çıkarıp cesaretle yoluna devam etmektir. Mücadelelerde hem doğrular, hem

yanlışlar yapılır ve birçok kez elverişsiz koşullarda mücadele sürdürmek zorunda kalınır. Marx'ın veciz sözüyle:

“Mücadeleye ancak mutlak suretle elverişli koşullar altında atılmak gerekseydi, tarihi yapmak kuşkusuz çok kolay olurdu.”

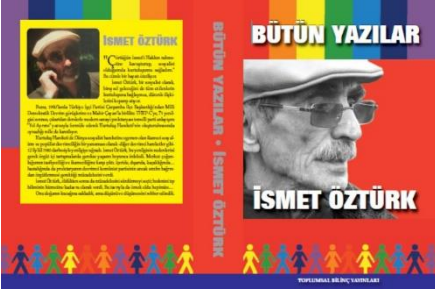
Biz bir yenilgi yaşıyoruz; görev, ne başucunda ağlamak, ne de kendimizi aklamaya mazeret uydurmaktır. Hele hele “demokratik küçük burjuvazinin” ve yılgınlığı örgütlemeye uğraşan Marksistlik iddiasında olanların söz ve eylem birlikleriyle durmadan yaptıkları birlik çağrıları, “Kuruçeşme toplantılarından beri olması gerekenlerin ve olabileceklerin önünde hem önemli bir bariyer oldu, hem de olacakların bulandırılıp karartılmasına yardımcı oldu.

KURTULUŞ ÖRGÜTÜ'nü birlikte kurduğum arkadaşlar hakkında epeyce şeyler söyledim; onlar da diyeceklerini söylerler. Ama benim bitirirken söyleyeceğim şudur: Ben onlarla birlikte olduğumdan pişman değilim. Ben, onlarla birlikte yürürken birçok eksiğimi tamamladım. Eğer içinde bulunduğumuz bunalımı aşabilecek merkezi görevlerde anlaşabilsek, birlikte hareket etmekte asla tereddüdüm olmaz. Ne yazık ki eski yoldaşlarım Marksizm'i öylesine revize ettiler ki hem Marksizm'i, hem de geçmişimizi onlarla ortak değerlendirmek şimdilik olanak dışıdır.

Geleceğin ne göstereceğini ise gelecekte görürüz.

İsmet ÖZTÜRK

SORUNLARIMIZA GENEL BİR BAKIŞ – I

F. YILDIZ. Nisan 1983.

Marksist sosyalizmi önceliklerden ayıran, bilim haline gelip sınırlarının belirginleşmesidir. Marksizm'i bilim dışı motiflerle ne açıklamak, ne de gerçekleştirmek mümkün değildir. Sübjektif yargıların ürettiği sistematığın ve mücadele metodunun yerini bilimsel metot almıştır. Tekil olarak atılacak her adımın başarılı olup olmadığını ölçülemek insana pek bir şeyi ifade etmemekte, seçilen araçların amaca uygun olup olmadığı yer almaktadır. Lenin bunu birkaç kelime ile en veciz biçimde ifade etmektedir: "Devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz". "Teori eylem kılavuzudur" sözleri ile tekil herhangi bir eylemin başarılı olamayacağını söylüyor değil, Lenin'in anlattığı; Marksizm'in bilim olduğu ve her bilim gibi onun da amaca ulaşabilmesi için, kendine uygun araçların seçilmesinin zorunluluğudur. Aynı zamanda Lenin'in göstermek istediği Marksizm'in eklektizmle bağdaşamayacağıdır.

Marksizm'i bilim olarak kavrayıp, kullanılacak her araç, bilinçlice ona uygun biçimde oluşturulup kullanılmazsa, niyetler ne kadar halisane olsa da, varılacak yüce amaca yarardan çok zarar verir. Marksist teorinin ışığında sistematikleşmeyen mücadele, eninde sonunda bir kargaşaya dönüşür. Marksizm'i bilim olarak kavrayıp, atılacak her adımın ona uygun olup olmadığı titizlikle ölçülmezse, yanlış adımların düzeltilme olanağı azalır. Marksizm'in emredici kuralı atılacak her adımı, hem önceden Marksist bilimin süzgecinden geçirmek, hem de sonra pratikte sınamaktır. İşte bu iki süzgecin birlikte kavranıp uygulanmasıdır ki, hem atılacak yanlış adımları asgariye indirir, hem de atılan yanlış adımların fazla tahribat yapmadan görülüp düzeltilmesini sağlar. Aksi halde hem yanlış adımların atılması çoğalır, hem de atılan yanlış adımlar düzeltilemez ve yeni yeni yanlış adımların atılmasının gübresi

olur. Çünkü Marksizm'in bütünlüğü bazı alanlardaki yanlışları başka alanlardaki doğruların düzeltereği varsayımını dışlar. Marksizm'in bütünlüğü, yapılan yanlışın kendisinin görülüp onun nedenlerini kavrayıp düzeltmekle sağlanır.

Hataları görüp düzeltmek için, sadece hatayı görmek yetmez; yani sadece sonucu görmek yetmez, mutlaka onun nedenini bulup ortaya çıkarmak gerekir. Aksi durum yanılgılara sebebiyet verebilir. Marksist metot sadece sonuçları, görüntüleri değil nedenleri, 'gizleri' bulup ortaya çıkarmaktır.

Marksist mücadelelerin tarihi deneyleri göstermiştir ki, olağanüstü zor dönemler yalnızca eskiden var olan ufak tefek rahatsızlıkları depreştirmekle kalmaz yeni yeni rahatsızlıklar da üretir. Bunların çeşitli nedenleri ve çeşitli gerekçeleri olabilir. Bunların yalnız gerekçelerini ele alıp bir karara varmak, yanıltıcı olabilir. Çoğu kez de böyle olmuştur. Mutlaka bunların nedenlerini kavrayıp, öyle çözüm bulmak gerekir.

Her dönemde olabileceği gibi, zor dönemlerde daha bir boyutlanan rahatsızlıkların çeşitli neden ve gerekçeleri olabileceğini söylemişim. Bunlar o kadar çetrefil durumlar gösterir ki, bazen çok farklı nedenlerden kaynaklanmasına rağmen, çok farklı gerekçelere dayandırılmaya çalışılır. Bazen haklı neden ve gerekçelere dayanmasına rağmen, yanlış yöntem seçilebilir vs. vs. Marksistler bunlara doğru çözüm bulabilmek için, mutlaka bunların nedenlerini kavramak zorundalar. (1)

Nedenleri bilinirse, sonuç alınabilir

Unutulmaması gereken, zor dönemlerde bazı rahatsızlıkların ortaya daha çok çıkacağını bilmenin yanında, yapılan ufak tefek hataların rahatsızlıkları daha bir depreştireceğidir. Doğru rahatsızlıkların nedenleri kavranıp, doğru çözüme varılmazsa, bilinmelidir ki, giderek bunlar düzeltilmesi olanaksız mecralara varabilir.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer önemli nokta ise, bir kısım hataları görüp her şeyin yanlış olduğu duygusuna kapılmaktır. Bunun yanında bazı yanlış ve eksikleri görüp, aceleden ilk aklına gelen çözüme katı bir biçimde sarılıp savunmak da doğru bir metot değildir. Bu konuda çok dikkatli ve araştırmacı olmak zorunludur. Çünkü bir yanlış görmek, doğru çözümü bulmanın ilk ve en önemli adımıdır, ama bu aceleden bulunan çözümün doğru olduğu anlamına gelmez.

Yeri gelmişken, hataların görülüp düzeltilmesinde kullanılan özeleştirme metodu üstüne de birkaç söz söyleyeyim. Özeleştirme asla günah çıkarma veya boyun eğdirme biçiminde kullanılmamalıdır. Bir insanın çeşitli dayatma ve zorlama ile yanlış yaptığını söyleyip özeleştirme yapıyorum demesi pek bir anlam ifade etmez. Bir insan o konuda yanlış yaptığını kavramamış, onun nedenlerini görememişse, görev onları gösterip kavratmaktır. Yani bir insandan özeleştirme istemek, o insandan hatalarını ve nedenlerini kavramasını istemektir. Bu da ancak, o insanın hata ve nedenlerini kavraması için ona sabırla yardımcı olmakla olur. Bu yöntemin dışında insanlara suçlu olduklarını kabullenmelerini dayatmak; kendinin "haklı", onun "haksız" olduğunu "belgelemekten" başka bir işe yaramaz. Özeleştirme, çeşitli dayatmaların karşısında boyun eğmek zorunda bırakıldığı ve kalındığı için değil, kavranıldığı için, dayatılarak değil, eğitilerek yapılır. Marksist mücadele tarihinin hiçbir döneminde şu veya bu oranda güven sorunu gündemden kalkmamıştır. Bunun çözümünde, güven verici davranışlarda bulunmaktan başka bir anahtar kullanılmamıştır. Güvensizlikler, güvenilmeyenlere karşı önlem alınarak çözülmeye kalkışılırsa bilinmelidir ki, bu güvensizlikler daha bir boyutlanacaktır. İşin sonunda gruplaşmalara, hizipleşmelere ve tasfiyeciliğe varması kaçınılmazlaşacaktır. Eğer doğan güvensizliğin olumlu bir biçimde çözümlenmesi isteniyorsa, eğer birilerinden kurtulmak değil, birlikte yürünmek isteniyorsa bu yoldaşlara güven vermek için gerekirse çeşitli özverilerde bulunmaktan kaçınmamak gerekir. Bunun başka bir yolu yoktur.

Örgütümüzde 12 Eylül sonrası hayli yüksek boyutlara ulaşan, çoğunluğu güvensizlikten kaynaklanan rahatsızlıklar baş göstermiştir. Bunların bir kısmı 12 Eylül öncesine dayanmakta, bir kısmı da 12 Eylül sonrası doğmuştur. Güvensizlikten kaynaklanan ve kökleri 12 Eylül öncesine dayanan güvensizliklerin nedeni, merkezimizde var olan grupçu anlayış ve onun mantıki sonuçlarının ürettikleridir. 12 Eylül öncesi bu durum olmasaydı, hem 12 Eylül sonrası buna uygun davranışlar bu boyutlarda olmazdı, hem de birçok davranış daha toleranslı karşılanırdı.

Özeleştirme ve güven sorunu

Mayıs 82 tarihli bir raporda, içerideki yoldaşlar, "Merkezde bir çoğunluk ve bir de azınlık gurupları" olduğunu söylüyorlar. (Yoldaşların Merkezde çoğunluk gurubu tespitleri doğrudur ama Merkez içinde

başka azınlık gurupları yoktur. Gerisi Merkez içinde tek tek insanlardır. Ama örgüt içinde gurup varlıklarını sürdürenler varsa ki, son durum böyle gösteriyor, bu konumuz dışıdır. Ama benim, Merkez içinde de, merkez dışında da -bizim ilk örgüt olduğumuz andan itibaren- hiçbir gurubum yoktur. İddia edenlerden ispat isterim. İlk örgüt olduğumuz ana kadar ise zaten biz ayrı bir guruptuk. Bunu hem herkes biliyor, hem de biz açık açık söylüyorduk.) 82 Mayıs raporu da göstermektedir ki, bu iddia yalnız bana ait değildir. Ne yazık ki, yoldaşların bunu tespit etmelerine rağmen, güven verici davranışlarda buldukları söylene-
mez. Bunun aksine adı geçen raporda, "çoğunluk gurubu genel olarak örgütün çıkarlarını, azınlık gurupları da bir eğilim olarak kendi çıkarlarını düşünüyorlardı" mantığına daha uygun davranmışlardır. Bu davranışlar güvensizlikleri daha da arttırmaktan başka bir işe yaramamıştır. [THKPC'den Kurtuluşa Mücadele Hayatım kitabını yazarken bu paragrafın yanına "Merkezde bir çoğunluk bir de azınlık" notu düşülmüş]

Türkiye sosyalist hareketi(2) hiçbir döneminde bir 12 Eylül yaşamamıştır. Bu yazının amacı gereği bu konuyu detaylı ele almayacağım. Ama bazı belirlemeleri yapmakta yarar görüyorum.

Türkiye sosyalist hareketi, 70'li yıllara kadar proletaryanın tarihsel misyonunu doğru kavrayıp, onun devrimdeki yer ve rolünü doğru tespit edip onun bağımsız siyasetini sürdüremedi. Bunun sonucu uzun yıllar kendi sağından beklentilerde bulunarak, hem proletaryanın ideolojisini ve siyasetini sulandırdı, hem de burjuvazinin denetiminin yerince dışına çıkıp, onun saldırıları karşısında örgütlü varlığını sürdüremedi. Burjuvazinin her saldırdığı an örgütlü varlığı dağıldı ve zamanı gelince sil baştan başlamak zorunda kalındı. Bazı köklü farklılıklarına rağmen 71 hareketleri de bu akıbetten kurtulamadılar. 71 deneylerinden de ders alan başta proleter sosyalist hareketimiz olmak üzere, bazı hareketler gözlerini proletaryaya doğru çevirmeye, başladılar. Ancak bu defa da reformist, kuyrukçu mantık genellikle hâkimdi. Bu konuda yetersizliğine rağmen, örgütümüz önemli adımlar atmıştır. Ama bunlar ilk adımlar olarak kalmıştır.

İlk defa, 12 Eylül'den sonra Türkiye sosyalist hareketleri azgın karşı devrim saldırıları karşısında örgütlü varlıklarını ve sürekliliklerini (yenilmelerine rağmen) sürdürmüşlerdir. Türkiye sosyalist hareketinin karşı devrimin diğer dönemlerdeki saldırılarına oranla, bu dönemdeki

en önemli farklılığı budur. En azından, başta örgütümüz olmak üzere belli başlı hareketler varlıklarını sürdürüyorlar.

Sosyalistler darbeye hazırlıksız yakalandı

Türkiye sosyalist hareketlerinin 12 Eylül öncesi azgın saldırılar karşısında dağılıp sil baştan başlamaları, doğaldır ki, böyle dönemler için dişe dokunur bir deney birikimi sağlayamamıştır. Türkiye sosyalist hareketleri 12 Eylül'ün zor koşullarında, hem varlıklarını sürdürmeyle hem de yeni koşullara uygun mücadele biçimleri geliştirmeyle yüze geldiler. Bunun ne kadar zor bir iş olduğunu herkesin kavrayacağından şüphe edilemez. Bununla birlikte, biz de dâhil, tüm Türkiye sosyalist hareketleri 12 Eylül'e hazırlıksız yakalandı.

Tüm diğer örgütler gibi örgütümüzün de, karşı devrimin azgın saldırıları karşısında nasıl davranılacağı konusunda dişe dokunur mirası ve deneyi yoktu. Hazırlıksız yakalanma ve adına layık sağlamlıkta Leninist örgüte kavuşamamışlığımız da bunlara eklenince durumun önemi yeterince anlaşılır kanaatindeyim.

12 Eylül'le, bu durumuyla karşılaşan örgütümüzün ne kadar zayıf durumda olacağı açıktır sanırım. Atılan yanlış adımlar ise bu durumu daha da vahimleştirdi. Bu durumları doğru tespit eden GMK'mız, bu tespitlere uygun olarak geri çekilme kararı aldı. O şartlarda bundan başka doğru karar da alamazdı. Ancak, peşine alınan (Yürütme tarafından) ilk karar ve peşine PB tarafından alınan ikinci karar, alınan doğru kararın anlamını ve içeriğini önemsizleştirmenin yanında örgütümüzü daha da zayıflattı.

Bu durumda, 12 Eylül'e yakalanan örgütümüzün, bir yandan hızla polise açık yanlarını kapatıp yeni duruma uygun örgütlenme ve çalışma biçimleri geliştirmesi diğer yandan da, her ihtimali göz önünde bulundurarak, örgütün sürekliliğini sağlayacak önlemleri alması gerekiyordu. Bunların başarılmasında en önemli görev örgütümüzün merkezine düşmekteydi. O güne kadar yönetimde bulunan merkezin fazla zayıflatılması, bir yandan yeni durumlara uygun politikaların üretilmesinin zayıflamasını, diğer yandan, yukarıda bahsettiğim güvensizliklerin de etkisiyle, soru işaretlerini ve otorite boşluğunu arttıracaktı. O günden böyle bir durumda nereye varılacağı tam olarak kestirilemezdi. Ama bahsettiğim tatsızlıkların olacağı kesindi.

Geri çekilme taktiği...

12 Eylül'den bir gün sonra, 12 Eylül'den önce başta örgütümüzün sürekliliği ve başka tali görevlerle, "Dış Büro" olarak dışarı çıkma kararı alınan yoldaşların, hemen gönderilme kararını aldık. Geriye Merkezin kahir ekseriyeti kalıyordu. Ve bunlar dışarıya çıkan iki yoldaşın da yetkilerini kullanma hakkı ile PB olarak içeride kalacaktı. Aralarında bir yürütme de seçip, önemli konularda dışarıdaki yoldaşların fikirlerini de alarak işleri yürüteceklerdi. Bu kararlara uygun olarak, PB içinden bir yürütme seçildi ve PB'den diğer yoldaşlar içeride korunmaya alındı.

Bundan kısa bir süre sonra, Yürütme, siyasi faaliyeti durdurma kararı alarak ilk büyük yanlış adımı attı. Bu karara Yürütme'nin dışındaki PB'den iki yoldaş, bu kararın geri çekilme taktiğimizin mantığına uygun olmadığını, bunun hatalı bir karar olduğunu belirterek itiraz ettiler. Ancak, karar yürürlükte kalarak devam etti.

İkinci büyük hatalı adım ise, kısa aralıklarla eski Merkezden biri dışında, diğer yoldaşların dışarı çıkarılması oldu. Ben, Merkezden iki yoldaşın dışında kendim de dahil, dışarı çıkılmasına karşı çıktım. Burada şunu da belirteyim ki, ben Merkezin zayıflamasından ürktüğüm için, Merkezden ikisi dışında yoldaşların dışarı çıkmasına karşı çıktım. Yoksa dışarı bazı yoldaşların çıkmasına değil, tam aksine bunu savundum. (Atılan bu yanlış adımların bugünkü olumsuzluklarda çok önemli payları olduğu kanaatindeyim.) [Kitap Yazılırken "Siyasi faaliyeti durdurma ve dışarı çıkış" notu düşülmüş].

Hepimizin bildiği gibi, örgütümüz cuntadan önemli darbeler yemiştir ve hâlâ yemeye devam ediyoruz. Örgütümüz sadece cuntadan yediği darbelerle kalmamış, buna ilaveten önemli rahatsızlıklar baş göstererek çeşitli biçimlerde örgütümüzden uzaklaşmalar olmuştur. Şimdi bir yandan cuntadan yediğimiz darbelerin açtığı yaraları doldurmaya, diğer yandan doğan rahatsızlıkları ve sonuçlarını ortadan kaldırmaya yüz yüzeyiz. Bu, çok zor ve çok dikkat isteyen bir iştir. Eğer bu zorlukları bütün enerjimiz ve dikkatimizle aşamazsak, korkarım yıkılan binanın enkazı altında hepimiz ezilebiliriz.

Örgütümüzde var olan bugünkü rahatsızlıkların birçoğunun köklerini 12 Eylül öncesinde aramak gerektiğini söylemiştim. Ancak, 12 Eylül sonrası atılmaya başlanan hatalı adımların bunları olgunlaştırıp pişirdiğini unutmamak gerekir. 12 Eylül sonrası atılmaya başlanan hatalı

adımlar bir yandan 12 Eylül öncesi var olan rahatsızlıkları olgunlaştırıp, diğer yandan yeni yeni rahatsızlıklar üretmiştir. 12 Eylül sonrası atılmaya başlanan, sistemli bir biçimde tam üyeli GMK toplantısına kadar sürmüş, sonuçlarının ise, uzun süre daha devam edeceği görülmektedir.

Gereğçeler ve yadsınan gerççekler...

Birincisi; yukarıda söylediğim gibi, atılan ilk yanlış adım, Yürütmenin siyasi faaliyet durdurma kararıdır. Peşine ise, biri dışında eski merkezin tüm üyelerinin dışarı çıkarılması, bundan sonra da hatalı adımlar karıştılarını da geliştirerek birbirini izlemiştir.

Bundan sonra, biri eski Merkezden, diğerleri yedeklerden tamamlanan eski Merkezimiz, ilk olarak kendilerini DB ile birlikte Merkez Komitesi yapmışlar. Geriye kalan eski Merkezin yarısının ne olduğu belli değil. Sadece korunmaya alındılar deniyor, önce kendilerini ilan eden ve bu yetkilerle donatan içerideki yoldaşlarımız (ki, kendilerine Fiili Merkez diyorlar) bu yetkilere dayanarak (bazen de aşarak) tasarruflarda bulunmaya başlıyorlar. İlk önce, 12 Eylül öncesi statülü yoldaşlarımızın statülerini askıya alıyorlar. Sonra da bunları iptal ediyorlar. (Bize önce hepsi diye haber gelmişti, sonra Merkez ve İl Komiteleri hariç dendi.)

Böyle bir tasarrufta bulunmaya bir Merkezin yetkisinin olup olmadığı bir yana bunun dayandırılmak istendiği gereğçeler, uygulamada yadsınmaktadır.

İkincisi; yanlış zaman ve şartlarda bir kısım yoldaşların, örgütümüzün, geçmişini gözden geçirmek istemelerine ihraçla cevap verilmesi. Daha sonra içerdeki Merkezimiz bu yanlış istemi kendisi yerine getirerek, yaptığı ihraç tasarrufunun zeminini de ortadan kaldırmıştır.

Üçüncüsü; Dış Bürodan bir yoldaşın önce Merkez üyeliği hariç, diğer görevlerini alarak, daha sonra ihraç edilmesi.

Dördüncüsü; yoldaşlarımızın kabulü mümkün olmayan tüzük ve program hazırlayıp bu programı, üyeliğin kriteri olarak getirmeleri. Elbette yığınla yoldaşımız bu tüzük ve programı kabul etmemeliydi ve etmeyecekti. Ama bunun için örgütten uzak düşmeye gerek yoktu.

Eğer bu tüzük ve programı hazırlayan ve onaylayan yoldaşlar tarafından bunlar savunulmaya devam edilseydi, örgütümüzün birliğini sağlamak için çaba harcamaya gerek yoktu. Ama çeşitli tartışmalar ve uyarılar sonucu bu yanlışlar görülüp kabul edilmiş bu belgeler ortadan kaldırılmıştır.

Beşincisi; içerdeki Fiili Merkezi oluşturan yoldaşlarımız, örgütümüzün 12 Eylül öncesi sınırlarının belirgin olmadığını, kendilerinin sınırları belirgin bir örgüt yaratmak için bu tasarruflarda bulduklarını ve yarattıklarını söylemektedirler. (Yoldaşların söylediklerine bir anlamda katılmak gerekir. Ama olumsuzundan. 12 Eylül öncesi biz: Bir; resmi üyelere ve organlardan oluşmuş, sınırları belli bir örgüttük. İki; Türkiye ve Kuzey Kürdistan şartlarına göre geniş halk kitleleriyle sınırları "belirsiz" ilişkileri olan büyükçe bir harekettik. Şimdi ise, sınırları "belirsiz" ilişkileri olan hareket olmaktan çıktık. Belirgin olan sınırlarının içinden yarısından fazlasını kaybetmiş, daracık sınırlar içinde, küçük bir örgüt haline geldik. Ama bunun övünülecek değil, ağlanacak bir durum olduğunu düşünüyorum.)

Adına layık sınıf örgütü haline gelmek gerekir

Yoldaşlar, bu ve benzeri bazı başka tespitlere dayanarak, bizim nerede ise parti aşamasına geldiğimizi, örgütlenmekten korktuğumuz için bunu başaramadığımızı düşünmeye başlamışlar. Yoldaşların hem bu tespitleri yeterince objektif değildir, hem de kendilerinde gelişmeye başlayan, parti aşamasına gelindiği yollu düşünceler yanlıştır. Hem de bu yanlış iki yönlüdür.

Birincisi, var olan ve gelişen olumsuzlukların çözümünü yanlış yerde aramak... İkincisi yanlış parti anlayışının gelişmesidir. Elbette, parti aşamasına gelip proletaryanın partisini yaratmamız, bugün var olan derdlerimizin birçoğundan kurtulmamız olacaktır. Ama bu olsun denilince olacak bir iş değil, daha önce nicelik ve nitelik sıçramasının bir sonucu olacaktır. Biz bu sıçramaya 12 Eylül öncesi de, sonrası da ulaşmış değiliz. Var olan olumsuzlukların aşılmasını, şu halimizle parti kurmakta değil, partiyi yaratmamızın şartlarına da birinci dereceden hizmet edecek başka olgularda aramamız gerekir.

Şu anda yapmamız gereken, kendimizi en yoğun biçimde sınıfa vererek, adına layık sınıf örgütü haline gelmek ve örgütün bütünüdür.

gütün diğer dertlerine doğrudan ortak etmek. Bugüne kadar hem örgütün bütününün örgütümüze olabilecek katkıları yeterince sağlanamamıştır, hem örgüt sorunların çözümüne yeterince ortak edilememiştir. Bu gün bunun mekanizmalarının yaratılması ve bu katkıların sağlanması olmazsa olmaz görevdir. Kendi adıma, dün bunun çok eksik yapıldığını kabul ediyor, bugün acilen yerine getirilmesini savunuyorum.

İkincisi, parti sorunudur. Yukarıda da belirttiğim gibi, ML'nin olmazsa olmaz kuralı, araçların amaca uygun oluşturulması ve kullanılmasıdır. Bizim yaratmamız gereken herhangi bir parti değil, adına layık proletaryanın partisidir. Unutmayalım ki, parti tek başına amaç değil, proletaryanın davasını zafere götürmek için zorunlu bir araçtır. Bu araç kuralları amaca uygun oluşturulmazsa, daha sonra bu aracı tekrar tekrar oluşturmakla karşılaşırız. Bu aracı tekrar tekrar oluşturmakla karşılaşmak demek, tekrar tekrar kafaların kayalara çarpacağı demektir.

Örgütümüzün 12 Eylül öncesi çok daha güçlü olduğu, gücüne oranla işçi sınıfına yeterince ağırlık vermediği, örgütlenmede kısmen yavaş davrandığı doğrudur. Ama bu eksik ve yavaş davranışların bir nedeni olmalı. İşte bu nedenleri bulup ortadan kaldırmakla, yapılan eksikliklerin devamından kurtulabiliriz. Tüm bunları birlikte ele alıp değerlendirdiğimizde biz ne 12 Eylül öncesinde ne de 12 Eylül sonrasında parti aşamasına gelebildik.

Proletaryanın partisi, proletaryanın nihai amacına kadar örgütlü gücü ve yol göstericisidir. Proletaryanın önder kadrolarını kazanmadan, proletarya ile yeterince bağ kurulamaz. Bu durumlarda olan herhangi bir örgüt kendisine parti dese ne değişir. Tabii ki bir şeyler değişir, ama olumsuzdan. Bu durum sürdükçe (bazı yoldaşlarımız tepki duysa da) proletarya hareketi bir yanda, komünist hareket bir yanda kendi yollarını izler. Vekâletle ne parti ne de sosyalizm kurulur. Hele vekâletçiliğin kirlî çamaşırları bu kadar ortaya dökülmüşken. Bu konularda çok daha dikkatli olmak gerekmez mi? Bu söylediklerimden kimse, partiyi erişilemeyecek tavanlara astığımı zannetmesin. Buna erişeceğimiz yolları hızla döşüyoruz, ama bu çabaları, adına layık bir parti yaratmak için harcıyoruz, yoksa belki daha iyi olur anlayışıyla değil. Bu konuyu daha epey tartışacağız.

Ulusal sorun

Altıncısı; ulusal sorunda yapılan büyük yanlışlardır. Yoldaşlarımız öncelikle bu konuda, Kürdistan'ı bir ülke değil, herhangi bir bölge düzeyinde görmüş, buna uygun davranışlarda bulunmuşlardır. Ulusal soruna bir kere böyle yaklaşılmaya başlanınca sonunun nereye varacağına bilmek için kehanet sahibi olmaya gerek yoktur.

A) Yoldaşlarımız Kürdistan örgütümüz üzerindeki tasarruf hakkıyla herhangi bir bölge komitesi üstündeki tasarruf hakkını aynı düzeye indirgemişler, bu doğrultuda Kürdistan'dan herhangi bir bölgeden çekilir gibi çekilmişlerdir. Hâlbuki ne Merkezimizin Kürdistan örgütümüz üstünde herhangi bir tasarruf hakkı vardır ne de herhangi bir bölgeden çekilir gibi, bir ülkeden çekilebilir. Bir bölgeden çekilmekle, bir ülkeden çekilmenin ne kadar farklı şeyler olacağını anlatmanın burada, bu yazının amacı çerçevesinde gereği yeri yoktur. Sadece bunların farklı şeyler olduğunu söylemekle yetiniyorum.

B) Yoldaşlarımız genel olarak çok uluslu ülkelerde ulusalsoruna yaklaşımı ve özel olarak Kürdistan'ın özgül durumunu göz ardı etmişler, yanlış bir anlayışla birlikte örgütlenmeyi mutlaklaştırmışlardır. Bu anlayış esas olarak iki yönden kabul edilemez, hatadır.

Birlikte örgütlenmeyi mutlaklaştıran mantık...

Birincisi, Kürdistan dört parçaya bölünmüş bir ülke ve ulustur her parçada ayrı örgütler ve ulusal kurtuluş mücadeleleri var. Bu parçalardan birinin veya birkaçının kurtuluşu veya şimdiden kestiremeyeceğimiz başka gelişmelerden dolayı (ki, Kürdistan, dünyanın kaynayan bölgelerinden birinde önemli bir ögedir) K. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ivme kazanıp başını alıp giderse, Türkiye proletaryası hâlâ emekleme durumunda kalırsa, K. Kürdistan'ın ayrı örgüt ve mücadele ile kurtuluşunun sağlanacağı durum doğar ve bunun dünya proletaryasının çıkarına olduğu görülürse, o zaman ne olacak? Belli ki, birlikte örgütlenmeyi mutlaklaştıran mantık, böyle bir momentte ayrılmanın doğruluğunu görse de buna uygun mekanizmaları oluşturamadığı için -ki, oluşturamazsak vahim durumlarla karşılaşacaktır.

İkincisi, Kürdistan örgütüne yanlış bakış ve birlikte örgütlenmenin mutlaklaştırılması ayrı örgütlenme hakkının tartışılması anlamını

içinde taşır. Hâlbuki bir ulusun ayrılma ve ayrı örgütlenme hakkı tartışılmaz, tartışılacak olan, bu hakkın kullanılış biçimidir. Nasıl ki bir ulusun ayrılıp, ayrı devlet kurma hakkı varsa, aynı şekilde ayrı örgütlenme hakkı vardır.

Ayrılma ve ayrı örgütlenme hakkının kullanılış biçimi yerine, bu hakkın kendisi tartışılmaya kalkılırsa, bu hakları savunmanın hiç ama hiçbir anlamı yoktur. Bu anlayışla enternasyonalizmi bağdaştırmaya çalışmak boşunadır. Enternasyonalizmden kopuk yürüyerek, birakalım ezilen ulusun güveninin kazanılmasını, ne ezilen ulus ve ne de ezen ulusun proletaryası nihai kurtuluşa ulaşabilir.

Bir ulusun ayrılma hakkını savunmak, o ulusun ayrılabilmesi için gerekli tüm mekanizmalarının oluşturulması demektir. Bizim Kürdistan örgütümüz bir ülke örgütünün sahip olması gereken tüm organlara sahip bir örgüt olmalıdır. Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya ayrı bir parti gibi örgütlenmelidir. Aksi halde her ne kadar "ayrılma hakkı" olsa da, bu hakkı kullanma olanağı olmayacaktır. Bu olanakları yaratmadan ayrılma hakkını savunmak, dolmuş parası olmayan insana taksit alma özgürlüğünü savunmaktan farksız olur. Elbette bir hakkın tanınması, bir kısım rahatlatıcı yönlere sahiptir ama pek uygulanırlığı olmayan bir rahatlatıcılık.

Üçüncüsü, ulusal sorundaki yanlış yaklaşım, proletaryanın enternasyonal eğilimine yanlış yaklaşımı içermektedir. Enternasyonal bilinç ve ruhla eğitilip yoğrulmayan proletarya, devrim de yapsa (ki, bu konuda da vahim olumsuzluklarla karşılaşır) başka halkları ezmemesinin pek fazla garantisi yoktur. Proletaryanın başka halkları ezmemesinin biricik garantisi, başından beri enternasyonalist ruhla doldurulup yoğrulmasıdır. Eğer proletaryanın kendiliğinden enternasyonalist olduğu, hele bir de devrim yapınca içinden geldiği toplumun bütün pisliklerinden hemen arınacağı düşünülürse, bunun çok yanlış olduğunu belirteyim.

Dördüncüsü, uzun yıllar sosyalşovenizmin batağında kulaç atmış Türkiye Solu, Kürt halkında yeterince güvensizlik geliştirmiştir. Herkesin bildiği gibi, güven sorunu ulusal soruna yaklaşımda her zaman temel teşkil eder. Ulusal soruna yaklaşımda güvenin birincil olması ve temel teşkil etmesine rağmen, yukarıda yaptığım belirlemelerden de

anlaşılacağı gibi, tek başına güven sorununa indirgemek eksik ve yetersiz kalır. Güven sorununun birincil ve temel olması, bu sağlanmadan başka adımların atılamayacağı, atılanların da havada kalacağıdır. Çok uluslu ülke komünistleri objektiviteyi doğru değerlendirip, ona uygun örgütlenme ve mücadele tarzı geliştiremezlerse, şu veya bu biçimde "güven sağlanmış" olsa da, yetersiz kalacaktır. Yukarıda söylediklerimden anlaşılması gereken ulusal soruna hem sübjektif hem de objektif yönden bakılmasının gerekliliğidir.

Bizim Kürdistan sorununa yaklaşımımız ve örgütlenme modelimiz, sadece güven verme sorunu olarak görülürse, bence bu eksik bir anlayıştır. Tek başına güven verme yaklaşımı, faydacı sapmalara düşme tehlikesi taşır. Bunun örnekleri bugün bolca görülmektedir. Geçmişte bizi, "Kürtleri kafalamaya çalışıyorsunuz" diye suçlayanlar, bugün kafalama mantığı ile Kürt partileri kuruyorlar. O zaman onlar bize bu öğrenç suçlamaları hangi mantıkla yapıyorlarsalar, aynı mantıkla şimdi Kürt partileri kuruyorlar. O zaman da halkçılıktan kaynaklanan faydacı ve milliyetçi motiflerin etkisiyle bize çamur atıyorlardı. Şimdi de aynı motiflerin hareket ettiriciliğinde Kürt partileri kuruyorlar. İki dönem arasında değişen Kürdistan gerçeğini görmezlikten gelinemeyecek kadar kendini dayatması sonucu, faydacı bir mantıkla, bunun dışında kalmama telaşındır. Gene de bu eskiye göre çok daha olumludur.

Ekilen tohumlar, sabırlı mücadeleler...

Biz, herşeyde olduğu gibi ulusal sorunda da ML'ye uygun objektif tespitler yapar, ona uygun örgütlenme ve çalışma yöntemleri geliştiririz. Güven sorununu da bu çerçevede temel ve birincil planda öne çıkarırız. Hele, Türkiye ve K. Kürdistan şartlarında bunun ne kadar daha önemli olduğunu bilerek, objektiviteye ters olmamak şartıyla Kürt halkına ve Kürt yoldaşlara zamanı ve yeri gelince, bazı ayrıcalıklar da tanırız. Bunlar objektiviteye ters olmadıkça, kafalama değil yapılması gerekenlerdir.

Unutulmamalıdır ki, sosyalşovenizmin Kürt halkına ektiği güvensizlik tohumları uzun, sabırlı ve çok titiz mücadeleler sonucu ortadan kaldırılabılır. Yapılacak ufak tefek hatalar, kat edilen yolun yeniden başına dönülmesini sağlayabilir. Bu konuda gösterilecek titizlik, daha fazla bir öneme sahiptir.

Yoldaşlarımız ulusal sorunda yaptıkları bu hataları görmüş ve kabul etmişlerdir. Parça parça da olsa kendileri tarafından özeleştirisi yapılıyor. Bu haliyle iç tartışmamızın gündeminden bu sorun kalkmıştır. Fakat uzun süre gündemimizden kalkmayacak olan bunun açtığı yaralar ve bundan çıkaracağımız derslerdir. Türkiye Solunda kemikleşmeye varan sosyalşovenizmin kırılması için bu kadar mücadele vermiş bizim gibi bir örgütün bile zayıf anında bu hastalığın etkisinde kalması ibret verici bir olaydır. Bu olay sosyalşoven hastalığına karşı çok daha zorlu, çok daha amansız mücadele vermek zorunda olduğumuzu göstermeli, uzun zaman rahat olmamamız gerektiğini kavratmalıdır. Bu olay bize, bin nasihatten daha iyi bir musibet olmalıdır.

Konumuz dışı görünmesine rağmen, birkaç cümlelik bir belirlemenin yararlı olacağını düşünüyorum.

Kürdistan, dört Ortadoğu ülkesinin sömürgesidir

Türkiye bir Ortadoğu ülkesidir. Kürdistan dört Ortadoğu ülkesinin sömürgesidir. Ne Türkiye devrimi ne Kürdistan'ın kurtuluşu Ortadoğu'dan soyutlanarak düşünülebilir. Hele Kürdistan'ın objektif durumu böyle bir düşünceye hiç yer bırakmamaktadır. Kürdistan ülkesi, bölünmüşlüğüne rağmen her parçası birbirleri ile sınırlara sahiptir. Aşiretlerin, hatta ailelerin bölünmüşlüğünden dolayı Kürt halkı birbiri ile ilişki içindedir. Kürdistan ulusal kurtuluş örgütleri ise çok daha birbiri ile ilişki içindedirler.

Türkiye, diğer Ortadoğu ülkelerinden ve hele diğer üç sömürgeci ülkeden hem kapitalizmin gelişmişliği açısından, hem Marksist bilinç ve ulusal soruna bakış açısından, hem örgütlü mücadele açısından (IKP hariç) epeyce ileridir. Diğer parçalara göre K. Kürdistan hem kapitalizmin gelişmişliği açısından, hem büyüklüğü açısından, hem de Marksist bilinç ve ulusal soruna bakış açısından aynı derecede ileridir. Irak ve hatta İran Kürdistanı'ndaki örgütlerin durumu ve mücadelelerinin boyutları, şimdilik asla K. Kürdistan ile ölçülemez boyuttadır. Ama önderliği sınıf karakteri hiç te umut verici değildir. Hepsinin ortak istemi otonomidir. Bu istemleri, buldukları ülkelerin KP'lerinin istemleriyle de çakışmaktadır. Bu örgütlerin en azından belli başlılarının iktidar sorununa yaklaşımları, proletaryanın bakış açısından çok uzaktır. Bu örgütlerin çoğunluğu, diğer sömürgeci ülkelerle ilişki için-

dedir. Onlara göre bu ilişkiler faydalanma açısından. Ama sömürgeci devletlerin aptal olduğunu varsayarak. Hâlbuki bunun acısı 1975'te çekildi.

K. Kürdistan'da ayrı örgütlenen Kürt örgütleri de bu örgütlerle (çoğunluğu) ilişki içindedir. Buna rağmen gerek iktidar sorununa gerekse ulusal kurtuluş sorununa onlardan farklı bakmaktadır. Bunlar göstermektedir ki, gerek Ortadoğu devriminde gerekse Kürdistan'ın kurtuluşunda Türkiye proletaryasına büyük görevler düşmektedir. K. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin doğru bir hat izlemesi hem Kürdistan'ın diğer parçalarını, hem de Ortadoğu devrimini etkileyeceği anlamına gelir. Bundan dolayı genel olarak örgütümüze, özel olarak K. Kürdistan örgütümüze önemli görevler düşmektedir. **[Ulusal soruna yaklaşım notu düşülmüş]**

Zayıf ve zor dönemde hatalar daha kolay telafi edilir

Örgütümüz cuntanın darbeleriyle bir hayli zayıflamış, bununla birlikte yapılan karşılıklı hatalar sonucu bir hayli de iç sorunlar birikmiştir. Gerek PB ve gerekse sonra kendilerine Fiili Merkez diyen yoldaşlarımızın attığı yanlış adımların bu olumsuzluklarda önemli payları vardır. Ancak, başka yoldaşların davranışlarının doğru olmaması bu olumsuzluklara katkıda bulunmadıkları söylenemez.

Örgütümüzün en zayıf, en zor dönemlerini yaşadığı anlarda, örgütümüzün geçmişini radikal bir biçimde gözden geçirmesini ısrarla istemek, hatta duyduğuma göre bunu dayatmak olumlu bir davranış değildir. İçerdeki yoldaşlarımızın bunu yapmaya ne güçleri ne de hakları olduğunu zannediyorum. Zaten bu doğrultuda yaptıklarının da birçoğunu yanlış buluyorum. Denebilir ki, zayıf ve zor dönemlerde hatalar daha bir görünür duruma gelir, dolayısıyla gözden geçirme ve düzeltilme olanakları kolaylaşır. Bu iddianın bir anlamda haklılık payı vardır; ama zaman ve koşulları iyi değerlendirmek, yapılacakları zaman ve koşullara uygun düşürmek koşuluyla. Aksi, yapılmak istenene değil, her şeyi berbat etmeye ulaşır.

Bazı yoldaşlar, örgütümüze kabullenilmesi mümkün olmayan eleştiriler yöneltmişler, Leninist örgüt kurallarına uygun olmayan davranışlarda bulunmuşlardır, örneğin, bazı yoldaşların küçük burjuva demokratizmi ile proletarya sosyalizminin ayrıştığını, bunun durdurulması gerektiğini savunması, bazı yoldaşların bir kısım yanlışları görerek veya

kendince yanlış olan şeyleri görerek görev kabul etmeme veya örgütten uzaklaşmaları olumlu davranışlar değildir. Ayrıca, Hulki Yoldaşın bu olaylar üzerine aldığı tavır ve izlediği yöntemi, Leninist örgüt kurallarıyla bağdaştırmak mümkün değildir. Ayrıca hem Hulki Yoldaşın, hem de diğer yoldaşların GK'yi bir örgüt olarak kabul etmek gerektiğini ısrarlı bir biçimde dayatmaları doğru yöntem değildir. Bunlara epeyce daha örnek verilebilir ama pek bir şey değiştirmez. **[Ben eleştiriyordum, notu düşünülmüş]**

İçerdeki Merkezimizin yaptığı tasarrufların hepsinde benim (bildiğim kadarıyla diğer merkez üyelerinin de) fikrim ne sorulmuş, ne de alınmıştır. Sadece yapıldıktan sonra (ne kadar zaman sonra olduğunu bilemiyorum, ama incelenirse bazıları bulunabilir) bize ya ufak bir pusula ile veya telefonla bir haber ulaştırılıyordu. Yapılan tasarrufların gerekçeleri hakkında benim (zannederim diğer yoldaşların da) dış dokunur bir bilgim olmamıştır. Yapılan tasarrufların nedenleri hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadan evet veya hayır demek kalıyordu bana. Bizimle içerdeki yoldaşların ilişki kurma sorunu içerdeki yoldaşların yetkisinde olduğu için, bize, onları bu doğrultuda harekete geçirmeye zorlamaktan başka yapacak şey kalmıyordu. Bu halimizle 1981'in son ayına geldik.

Örgüt içindeki rahatsızlıklar görülür düzeyde...

1981'in ortalarından sonra örgütümüzdeki rahatsızlıklar bize ulaşmaya başladı, 1981'in sonlarında daha da yayılmaya başladı. Çeşitli yoldaşlar gelişen olaylara karşı farklı tavır alıyorlardı. Ben çok kısa olarak kendi tavrımdan bahsedeceğim.

1982 yılbaşında, dışardaki statülü yoldaşlara bir mektup yazdım. Mektupta kısaca dünya ve Türkiye olaylarına değindikten sonra, Türkiye ve K. Kürdistan devrimci hareketlerini değerlendirip, peşine örgütümüzün durumunu ve ne yapmamız gerektiğini tespit etmeye çalıştım. Bu mektupta yaptığım tespiti şu noktaya indirgemek mümkündür: BİLGİLENMEK. İçeride gerek yapılan tasarrufların gerekse yükselen rahatsızlıkların gerekçelerini bilmiyorum. Gerçi, yazılı çizili yapılan bir kısım önemli yanlışlar açıkltı, ama ne örgütümüzün dertleri böyle parça parça düzeltilebilirdi ne de haber göndererek bazı yanlışlar düzelirdi. Bunları bütünlüklü bir biçimde ele almak gerekiyordu. Bunun için de

önce bilgilenmek... [Rahatsızlıklar 81'den sonra nasıl yansıdı notu dü-
şülmüş]

Bu anlayıştan hareket ederek şu önerilerde bulundum:

- Örgütümüzde olup bitenlerden uzun zamandır yeterince ha-
berdar değiliz. Hele nedenleri hakkında benim (zannederim başka yol-
daşların da) hiçbir bilgim yoktur.
- Belli yetkilerle içerde bırakılanların yaptıklarına (bazıları hariç)
bilgilenmeden karşı çıkmak veya onaylamak, hem yöntem açısından
yanlıştır, hem de düzeltici olmaz.
- Örgütümüzde gelişen rahatsızlıkların ulaştığı boyut, gecikme-
den çözümlenmesi zorunlu hale gelmiştir. Eğer daha da geç kalınırsa,
birçok sorunun sonuçları neden haline gelebilir. Bütün bunları dikkate
alıp, en hızlı biçimde davranmak zorundayız. Bunun için:

Olabilecek ilk anda içerdeki merkezimizden en az bir kişi gelerek,
bizi olanlardan yeterince bilgilendirmeli ve tartışmalıyız.

Bu tartışma ve bilgilenmeden sonra ne yapılacağına herkes karar
vererek, ortak bir çözüm platformuna varmalıyız. Bundan sonra vara-
cağımız çözüm platformları çok çeşitli alternatifler içerir. Bunları ancak
bu aşamadan sonra kararlaştırmak mümkündür.

Bütün yoldaşları bu doğrultuda hareket etmeye ve bunun bir an
önce hayata geçirilmesi için çaba harcamaya çağırdım. Benim Leni-
nist örgüt anlayışım ve terbiyem budur ve bundan sonra da bu davra-
nışımın doğruluğunu savunuyorum. Böyle davranmamı gerektiren
olumsuz nedenleri değil.

İkibuçuk yıl sonra ilk GMK toplantısı

1982'nin başında, bir an önce atılım yapma çabalarımıza rağmen,
çeşitli nedenlerden dolayı toplantı çok geç oldu. Geç kalış, tabii ki bir
şeylerin çözümünü daha da zorlaştırmıştı. Buna rağmen hiçbir soru-
nun çözümü olanaksız değildi. Yeter ki, sorumlu ve dikkatli davranış-
lara girilsin. Eğer bu dikkat ve sorumluluk gösterilmezse ipler her an
kopabilirdi. Zaten birilerinin birilerinden ipleri kendince kopmuştu bile.
Toplantıda iğneyle kuyu kazmanın gereği açıktı. Çünkü birileri birile-
rine aşmış, aşılmaya layık olduğunu en azından bir süre savunmaya

devam edecekti. Böyle de oldu. Gelişen olumsuzluklar öyle bir güvensizlik ve sübjektivizm üretmişti ki (eskiden var olanın da etkisiyle) insanlar tek kelimenin altında dünyalar arıyor, yaptıklarını onaylatmak için çırpınıyorlardı. Bunun tek değil ama en ilginç örnekleri, içeriden gelen yoldaşların Hulki'nin ihracını dayatmaları ile Hulki'nin GK'nin kabulünü dayatmasıdır. [Karşılıklı dayatmalar, Şaban'ların yaptığı matraklıklar notu düşülmüş]

Hulki ve içerden gelen yoldaşlar toplantı gününden önce gelmişler, fakat başka bir yoldaşımız toplantıya geç kalmıştı. İçeriden gelen yoldaşlar toplantının eksik yapılmasını savunarak, bizim itirazlarımıza rağmen toplantının başına oturdular. İlk işleri, Hulki'nin ihraç kararını okuyup, ya özeleştirir ya da toplantıyı terk eder kararlarını onaylamamızı istemek oldu. Bizim, bu karara oy vermeyeceğimizi, eksik toplantı yapmayacağımızı söylememiz ve bir hayli tartışmamız sonucu, toplantı yoldaşı beklemeye ertelendi. Erteleme ile toplantının yeniden başlamasına kadar 5-6 gün geçti. Bu zaman içinde ne benim örgüt hakkında sorularıma tek cevap verdiler ne de içerde çıkardıkları yazılardan bir tane verdiler. Sebep? Hulki olayı karara bağlanmadan bize hiçbir bilgi veremezlermiş. Yoldaşlara uzun uzun; bizim içerde olanlardan bilgimiz olmadığını, bu bilgisizlik içinde hiçbir şeye evet veya hayır oyu vermenin mümkün olmadığını, bugüne kadar bilgilenmek için beklediğimi, bu bilgisizlik içinde beni oy kullanmaya zorlamanın yanlış olduğunu, eğer vermeye kalkarsam, mutlaka "sizin aleyhinize" vereceğimi söylememin hiçbir yararı olmadı. Neticede, örgütümüzdeki bir kibrit çöpünün hesabını soruyorum, soracağım ve alacağım, bunlar olmadan oy falan istemeyin demeye başladım. Sonunda, başka yoldaşların da bastırmasıyla Hulki pusulası sümen altı oldu. İçerden gelen yoldaşlar geri adım attı ve toplantının bu badiresi atlatıldı.

Toplantının başlamasından sonra; bu merkez kimin merkezidir, tartışmaları oldu. Bu tartışmalarda başka şeylerin yanında esas olarak Hulki yoldaş, GK'nin bir komitemiz gibi kabul edilmesini dayatıyordu. Bu konulardaki tartışmalar günlerce uzayıp gitti. Bu tip olumsuzlukların toplantı boyunca sürüp gitmesine rağmen, biraz şekilsiz de olsa bir ortalaması bulunuyor, bir uzlaşmaya varılıyordu. Ancak, toplantının belli bir yerinde Hulki yoldaşın toplantıyı terk edip gitmesi, olumsuz-

lukları derinleştiren etken oldu. Hele, oybirliği ile çıkarılan çağrı kararını kabul edip gelmesinden sonra, GK'nin kabulünü dayatarak yeniden terk etmesi, bence olabilecek en önemli hatalardan biridir.

Özde de, biçimde de yanlış

Hulki'nin bu tutumu üzerine GMK'nın yaptığı tespit ve aldığı karar da, hem öz olarak yanlış, hem biçim olarak itici bir tutumdur. Öz olarak yanlıştır, çünkü bir insanın nereden ayrıldığıнын kararını başkaları değil, kendisi verir. Bu gibi konularda yorumlar yaparak bir sonuca varıp tespit etmek, hele bunun üstüne; örgütün çoğunluğunun kabul edeceği bir özeleştiriyaparsa örgüte dönebilir kararlarını oturtmaya çalışmak, Leninist örgüt anlayışına uygun düşmeyen zorlamalardır.

GMK'nın yaptığı bu tespit ve bunun üstüne oturtmaya çalıştığı karar birlikçi değil, iticidir. Çünkü örgütümüzde güvensizliğin ve sübjektivizmin en uç noktada olduğu dönemde, güven verici davranışlarda bulunma yerine, güvensizlikleri daha da arttıran bir davranıştır bu. Bu davranışın, örgütümüzün birliğinin sağlanmasında zarardan başka hiçbir yararı olamaz ve olmamıştır.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen gerek ilk GMK toplantısında, gerek şu anda, örgütümüzün birliğinin sağlanmasında en azından ortak başlıklarda anlaşma sağlanmıştır. Eğer bunlar dikkatli ve sorumlucu detaylandırılırsa, örgütümüzün birliğini sağlamamız için aşılmayacak engeller yoktur.

Türkiye sosyalist hareketi ve K. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi cuntanın darbeleri karşısında ezilmiş, çok büyük kayıplar vermiştir. Buna rağmen en azından belli başlı örgütler yok olmamış ve olmaya-caklardır. Ancak, yenilginin getirdiği umutsuzluk, çözülme ve kargaşa, örgütlü varlıklarını sürdürme çabalarıyla at başı gidiyor. Genel olarak dünya sosyalist hareketine musallat olan pragmatizm, ülkelerimiz devrimci hareketlerinin varlıklarını sürdürme çabalarında etkili öge olmaktadır. Marksist teoriyi bir yana bırakıp, daha doğrusu eklektik bir teori ile esas olarak eylemlilik üstüne inşa edilen örgütlerin, cunta ile birlikte eylemlilik alanı eski biçimini yitirince, çimentosu çözülmeye başladı. Bütünlüklü Marksist teoriye sahip olmayan bu örgütler, faydacı bir bakışla yeni eylemlilik görünümü yaratarak, örgütlerinin çimentosunu tazelemeye çalışıyorlar. Bunun en bariz örneği, kurulan ve kurulmaya

çalışılan cephe ve eylem birlikleridir. Bunlardan birçoğuna kısaca değinip geçmekte yarar var.

Faşizme Karşı Birleşik Demokratik Cephe

Birincisi FKBCD'dir. Türkiye ve K. Kürdistan'da Cephe'nin şartlarının olup olmadığı bir yana -ki, yoktur- bu cephenin üstünde anlaşabildikleri sadece sol içi ateşkes sağlamak. Bundan kastettikleri sol içi kavgaların durması değil, "ehlileştirilmesi" adı altında ideolojik mücadeleyi durdurma. Bereket, faydacı mantıkları gereği bu gerçekleştirmiyor, yoksa Türkiye ve K. Kürdistan devrimi için yapılabilecek en büyük kötülüklerden biri bu olurdu. İkincisi, bu cephenin soyut planda ilk stratejik hedefi, "faşizmi" devrimle yıkıp, demokratik halk iktidarını kurma. Bunun nasıl olacağı, hangi mücadele metotlarının kullanılacağı söz konusu olunca, en muğlak, her anlama gelen kelimelerle bunu geçiştirmeye çalışıyorlar. Çünkü bu konudaki savunuları birbirinden yerle gök kadar uzaktır. Bu halleriyle "faşizmi devrimle yıkıp, demokratik halk iktidarını kuracaklar". Buna kendilerinin de inandıklarına ihtimâl vermek güç, ama dert buna inanıp inanmamak, bunun olabirliğinin olup olmadığı değil, esas olan eylemlilik görünümü yaratıp, örgütlülüğün çözülen çimentosunu tazelemeye çalışmaktır.

Eylem ve güç birliği...

İkinci olarak, K. Kürdistan'da ayrı örgütlenen beş Kürt örgütünün iki yıldan fazla zamandır oluşturmaya çalıştıkları "programatik" eylem ve güç birliğidir. Bu örgütlerin K. Kürdistan sorununa farklı bakışları, farklı mücadele anlayışları ve farklı sosyalizm anlayışları yanında, eylem ve güç birlikleri sorununa ulusal dar görüşlülüğün etkisi altında yaklaşmaktadırlar. Esas alınması gereken, ilkeler temelinde eylem ve güç birlikleri oluşturma yerine, başka hiçbir uzantısı olmayacak K. Kürdistan örgütü olması temel alınmaktadır. Elbette Kürdistan bir ülkedir ve oranın örgütleri ülke temelinde eylem ve güç birlikleri oluşturabilirler. Ancak, unutmamak gerekir ki, ülke temelinde örgütlenme deyince yalnız Kürt örgütleri değil, bizim K. Kürdistan örgütümüz de ülke temelinde örgütlenen özerk bir örgüttür. Eğer K. Kürdistan'da mücadele ilkeleri antisömürgeci ve antifeodal ise veya başka tespitler varsa, eylem ve güç birliklerinin ilkeleri bunlar olmalıdır. Ayrı ülke koşullarına

uygun örgütlenen örgütler, bu ilkeler temelinde eylem ve güç birliklerinin asli unsuru olarak görülmelidir. Beş Kürt örgütünün yapmaya çalıştığı ise, eylem ve güç birliklerini dar bir çerçevede ele almaktır.

TİP, TSİP ve TKP'nin yapmaya çalıştığı; önce kendilerinin çekim merkezi oluşturmaları ve sonra başkalarının kadrolarını kafalama (TKP) oyunları ise, başka bir acınası durum.

Türkiye ve K. Kürdistan örgütleri cuntadan kısa bir süre sonra yenilgilerini görmüşler, nedenlerini pragmatik anlayışlarına uygun biçimde açıklamaya çalışmışlardır. Yenilginin nedenlerini doğru bir zemine oturtamama, doğru bir çıkış yolunu karartmış, kadrolarda yoğun bir yılgınlık ve çözülme baş göstermiştir. Bu durumu önlemenin, bazıların bu durumdan karlı çıkma telaşı, onları, hiç doğru dürüst düşünmeden ilk gördükleri ışığa atlamaya itmiştir. Görünen bu çıkmaz yolda ne kadar ilerlerlerse, bu çıkmazdan dönüşleri de o kadar zorlaşacaktır, bu konularda da örgütümüze büyük görevler düşmesine rağmen maalesef bu ana kadar elle tutulur bir adım atamamıştır.

12 Eylül öncesi bütünlüklü Marksist teoriye sahip olmayan Türkiye ve K. Kürdistan örgütleri, 12 Eylül sonrası bu yönden de yoğun bir bocalamaya girmişlerdir. Bolca "12 Eylül öncesi, 12 Eylül sonrası anlayışları" lafları edilmesine rağmen, nedir bunlar, sorusu hiç de gerçekçi cevap bulamamaktadır. Geçmişin ve günümüzün tahlili açık yüreklilikle, Marksist bilimin ışığında yapılamadığı için, geleceğin de doğru biçimde çizilmesi bunlar tarafından mümkün değildir. Bir yandan geçmişlerinin temel motifleri reddedilirken, diğer yandan eklektik formülasyonlarından cımbızla kelimeler seçip kendilerini doğrulama çabası at başı gidiyor.

Örgütümüzün durumu

Diğer örgütlerin tersine, örgütümüzün 12 Eylül öncesi bütünlüklü (yetersizliğine rağmen) bir teorik-ideolojik hattı vardı, örgütlülüğümüzün çimentosu ne eylemlilik ne de genel olarak soyut bir sosyalizmdi. Yer yer kopmalar, bazı uçlara savrulmalar olmasına rağmen, örgütlülüğümüzün çimentosu esas olarak geliştirdiğimiz bütünlüklü teorik-ideolojik hatla kaynaşmış eylemliliğimizdi. Yer yer bundan kopmaların üstünde kopan tantanalar bunun açık göstergeleridir.

Örgütümüzün geliştirdiği bütünlüklü teorik-ideolojik hattın yetersizliği, hatta yer yer bazı yanlışları da taşıdığı tartışma götürmez bir gerçektir. Ancak, bu eksiklikler ve yer yer olabilecek yanlışlar teorik-ideolojik hattımızın bütünlüğünü bozucu, bir şeyleri sil baştan ele aldırıcı durumda değildir. Var olan yetersizlikler ve olabilecek yanlışlar, bu bütünlük içerisinde ele alınıp düzeltilecek durumdadır. Yalnız, altını çizerek belirtmek gerekir ki, örgütümüzün uzun zamandır teorik ideolojik üretkenliği tıkanmıştır. Bu sadece 12 Eylül sonrası değil, 12 Eylül öncesi de var olan bir durumdur. Bugün mutlaka bunu aşmak zorundayız. Bunu da örgütümüzün bütününe katkıını sağlayarak aşabiliriz.

Örgütümüz 12 Eylül'den sonra önemli darbeler yedi, azımsanmayacak kayıplar verdi. Bu kayıpların bir kısmı doğrudan cuntanın saldırılarıyla olurken, bir kısmı da iç huzursuzluklardan doğmuştur. Bütünlüklü düşünülduğünde iç huzursuzluklardan doğan kaybımızın öbüründen daha az olmadığını söylemek belki fazla abartma olmayacaktır. Cuntadan yediğimiz darbeleri doğrudan düzeltmek bir anlamda irademiz dışı olmasına rağmen, iç huzursuzluklardan doğan olumsuzlukları düzeltmek daha bir irademizle yapabileceğimiz bir şeydir. Aynı zamanda cuntadan yediğimiz darbeleri doldurmakta iç huzursuzluklardan doğan rahatsızlıkları düzeltmekle daha bir kolaylaşacaktır. Bulduğumuz momentte bunlar hem olanakla hem de yapılması gereken şeylerdir.

Örgütümüzün geliştirdiği teorik-ideolojik hat örgütümüzün birliğinin sağlanmasına yeterli bir zemin oluşturmaktadır. Bunun geleceğe uzatılması ise, yapılacak açılımlara bağlıdır. Yapılacak açılımların başlıkları için belki bir şeyler söylenebilir, ama bunlar inceltince nereye varacağı konusunda, şimdiden kehanette bulunmaya gerek yoktur.

Örgütümüz 12 Eylül sonrası yaptığı birçok hataların yanında, uzun dönem "tam siper" bir faaliyetsizlik geçirmiştir. İhtilalci bir örgütün uzun zaman faaliyetsiz kalması, tek başına bile bir yığın rahatsızlıkların nedeni olabilir. Hele bunlar inandırıcı gerçeklerle anlatılıp kavratılmazsa, bunun rahatsızlıkları daha da açık değil mi? Örgütümüz tüm bunları aşma doğrultusunda gücü oranında adımlar atmıştır. Attığı bu adımları bütünlüklü bir biçimde sürdürebilirse, bunlar aşılması mümkün olmayan dağlar değildir. **[Faaliyetsizlik notu düşülmüş]**

12 Eylül'den sonra örgütün bu sorunları bir hayli yığılmış, aşılması gerçekten çok dikkat ve özveri isteyen boyutlara ulaşmıştır. Ancak, bunların aşılması hem mümkün, hem de zorunludur diye düşünüyorum. Çünkü Türkiye ve K. Kürdistan devrimci örgütlerinin içinde buldukları keşmekeş ve girdikleri yanlış kanallar halklarımızda cuntanın yarattığı memnuniyetsizlik, örgütümüzün yol göstericilik ve birlik konusundaki görevlerini kat kat arttırmaktadır. Örgütümüzün, sağlam zeminde oluşturacağı birliğin bunu hem kolaylaştırıcı, hem de ilk adımı olacağı açıktır.

Türkiye ve K. Kürdistan devriminin çok daha geniş birliklere ihtiyacı vardır. Bunu kendi örgütümüzde en yakınlarımızla sağlayamazsak, daha uzak olanlarla birlikler sağlamayı biraz hayal olarak görüyorum. Birlik, tek başına ne niyetlerle, ne de birlik lafları etmekte sağlanamaz. Bu bir anlayış sorunudur ve şimdi kendi örgütümüzde bunun ilk sınavını veriyoruz. Elbette, birbirinin tıpkısının aynısı düşüncede olan insanların birlikte çalışmaları çok rahat ve kolaydır; ancak bu devrim gibi yüce bir görevi yerine getirmeye yeterli değildir. **Bu yüce görevi yerine getirmek için, birlikte olabilecek ayrıların birliğini sağlamak gerekmektedir. Bunun yolu, nerede bir, nerede ayrı olduğunun netçe tespit edilmesi, birlik yanlarının açık tartışma ve deneylerle ortadan kaldırılmaya çalışılması ve ayrı görüşler baskı altına alınarak değil, onların özgürce tartışılmasını sağlayarak, ayrı görüştekilere önlemler olarak değil, onlara güven verici davranışlardan geçer.** Biz de harcıâlem haline gelmiş bir anlayış, Lenin'in çizdiği sadece ayrılık çizgilerini görüp, ayrılarla birlikte nasıl yürüdüğünü es geçmektir. Arınıyoruz, "devrimci demokratizmle proletarya sosyalizmi ayrışıyor" tezlerini paravan ederek ayrılık çizgileri çekmek kolaydır, ama devrim yapmak kolay değildir. Unutmamak gerekir ki, **devrim gibi zor bir işi, birlikte olabilecek tüm ayrıların birlikte yürümelerini sağlayacak bir kısım zor işleri becererek başarabiliriz.** Elbette komünistler kolayı dururken zorunu hiçbir zaman seçmezler, ama başarıya ulaştırmayacak kolaylıklardan kaçınmak şartıyla. Birlikte esas temel, ayrı fikirlerin olmaması değil, eylemde ayrı olunamayacağıdır.

İç sorunlar ve çözümünün zorluğu...

Bugün örgütümüzün iç sorunları hayli büyümüş, çözümü biraz zor merhaleye ulaşmıştır. Ancak bu, bizi tek sorunumuz bu veya bu so-

runlar çözülmeyen başka sorunlara el atılamaz anlayışına götürmemelidir. Böyle bir düşünce hem öz bakımından yanlış hem de biçim yönünden yararlı değildir. Bizim iç sorunlarımız kadar, dışa dönük görevlerimiz de vardır. Hele bizim gibi uzun süre hareketsiz kalmış bir örgüt için bu daha fazla böyledir. Bu görevlerin ikisini birlikte yürütmekle, bir yandan hareketsizliğin verdiği olumsuzluklardan çıkıp daha toleranslı davranılacak, diğer yandan da dışa karşı görevlerimizi yerine getirmiş olacağız.

Örgütümüz 12 Eylül'den sonra önemli yaralar almış ama batmamıştır. İçerideki yoldaşlarımız önemli hatalar yapmışlar, ama örgütümüzü batırmamışlardır. Her şeye rağmen bu sevindirici ve takdire değer bir durumdur. Örgütümüz şu haliyle yaraları sarılıp üstünde yürünecek bir zemin oluşturmaktadır. Yaraları onarıp bu gemiyi yürütmek de, yaralarını açarak batırmak da bizim elimizdedir. Hastayı kurtarmak için hastalığa doğru teşhis koymak ve doğru tedavi yöntemi bulup kullanmak zorunludur. Bunların biri eksik olursa, hasta kurtarılamaz.

Şu anda yapmamız gerekenlerin ipuçlarının bir kısmını, ilk tam üyeli GMK toplantısının şu kararında bulmak mümkündür: Örgütün biriken birçok sorununu örgütlü birimlerimizde tartışmaya açmak. Bu tartışmalarla örgütün sorunlarını tüm örgütümüzün kavramasını sağlamak ve çözümüne ortak etmek. Ayrıca, örgütün tümünün izleyeceği yolun çizilmesine katkılarının sağlanması ve ortak edilmesi, bu yolda nasıl yüründüğü veya bu yolun yanlışlarının olup olmadığının örgütün tümü tarafından izlenmesinin sağlanmasını da beklemek gerekir. Yani, örgütümüzün tümünün her yanıyla katkıları sağlanmazsa, ne teorik üretkenliğimiz, ne örgütsel gelişmemiz sağlam zemine oturamayacaktır. Seçim, vs. gibi konular ancak bunların üstüne inşa edilirse fonksiyonlarını yeterince yerine getirebilir.

Bunlar sağlanmadan tek başına ne seçim mekanizmasının işletilmesi ile insanların korkup yanlış yapmayacaklarına, ne bu " iflas" etmiş merkezin yıkılıp yenilerinin gelip düzeltereğine, ne de kendimize parti demekle bu çıkmazlardan kurtulacağımıza inanıyorum.

Bunlar ne olsun demekle, ne de niyetlerle olacak şeyler değildir. Bunların mekanizmalarının yaratılması gerekir. Şimdilik bunların ilk adımları atılmıştır; görev bu adımları geliştirerek devam ettirmektir.

Bunlar hem seçim mekanizmasından beklenenleri vermesini sağlayacak hem partileşme yolunda yürümemize ivme kazandıracaktır.

Bunlarla birlikte seçim mekanizmasının hemen (olabilecek ilk anda) işletilip yerleştirilmesini, partileşme yolundaki eksiklerimizin hızla tamamlanmasının zorunluluğuna inanıyorum.

Bizim, önümüzde cuntadan aldığımız yaraları sarmak, epey uzun sürecek yeni döneme uygun çalışma biçimlerini geliştirmek, örgütümüzün önünde biriken sorunları çözüp birliğimizi sağlamak gibi önemli görevlerin yanında, daha geniş birlikleri sağlamak gibi çetin görevlerde vardır. Aynı zamanda dışa dönük mücadelenin yöntemlerini geliştirip sürdürmenin zorunluluğu vardır. Bunun temeli cunta ve onun kalıntıları olmalıdır. Dışa dönük mücadelenin esas hedefinin cunta ve onun kalıntıları olduğunu tespit ettikten sonra, bu hedefe yönelik zaman ve şartlara uygun merkezi siyasi görevler tespit edip, bunun etrafında eylem birlikleri oluşturmalıyız.

İkinci olarak, hem cunta ve onun kalıntılarına karşı birinci derecede muhalefetin başını çekecek, hem parti ve devrime olmazsa olmaz biçimde damgasını vuracak olan işçi sınıfını dört bir yandan bütün sınıflardan bağımsız olarak bilinçlendirip örgütlememizdir. Şu anda yapmamız gereken işte budur. Bu görevlerin yerine getirilmesi ilk anda epey zor gibi görünüyor, ama zaten devrim yapmak da kolay iş değil ki. Biz komünistler zor günlerin ve işlerin insanlarıyız. Mümkün olabilecek hiçbir zor iş bizim elimizden kurtulamaz. Bunların da hiçbiri asla elimizden kurtulamayacaktır.

Bütün Yoldaşlar, Örgütümüzün Birliğini, Komünistlerin En Geniş Birliğini Sağlamak İçin İleri!

-YAŞASIN ÖRGÜTÜMÜZÜN BİRLİĞİ!

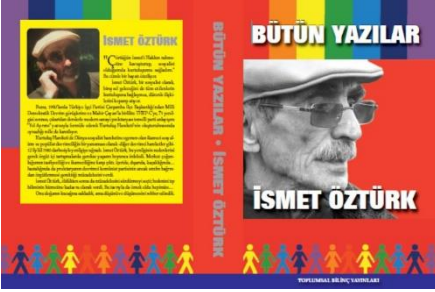
-YAŞASIN KOMÜNİSTLERİN EN GENİŞ BİRLİĞİ!

-YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİZMİ!

F. YILDIZ

(1): Örneğin, 12 Eylül sonrası ilk tam üyeli GMK toplantısı sonunda yazılan raporu hemen hemen bütün yoldaşların eleştirdiğini duydum. Elbette tekil olarak ele alındığında bunun savunulacak bir yanı yoktur. Sözelimi, örgütümüzden ağır suçlamalarla atılan veya ayrılan tüm yoldaşlara çağrı yapıldığı halde, bunların sorumlusunun kim olduğu "gitmiştir". Tüzük, program rafa kaldırılmış, ama nedenleri raporda tutarlı bir biçimde anlatılmamıştır. Acaba bu raporu hazırlayan ve onaylayanlar, bunları bilmiyor muyuz? Elbette ki hayır. Peki, öyleyse bu raporu hazırlayan ve onaylayan (çoğunluğu) bu işi neden böyle yaptılar? Dertleri, sıkıntıları neydi? İşte kavranması gereken burasıdır. Aynı zamanda düzeltilmesi gereken de budur. Eleştirilmesi ve düzeltilmesi gereken rapor değil, raporun böyle hazırlanmasını gerektiren nedenlerdir. Bu rapor bir uzlaşmanın sonucudur ve ben şimdilik bu uzlaşmayı savunuyorum.

(2): "Türkiye sosyalist hareketi" sözcüğünde, aynı zamanda K. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi de yer almaktadır. Bunları ayrı ayrı almamamın nedeni, konu gereği bir farklılık getirmeyeceği için kısa olmasını sağlamaktır.

SORUNLARIMIZA GENEL BİR BAKIŞ – II

F. YILDIZ. Eylül 1983.

Giriş:

Marksist Leninist örgüt, DM (demokratik merkezîyetçilik) ilkelerine göre işler. ML örgütte demokrasi mümkün olan en geniş biçimde uygulanırken, merkezîyetçi yan da aynı biçimde uygulanır. Bu iki yandan demokrasi yanını atlamak veya küçümsemek karşımıza Leninist partiyi değil kışla disiplinine sahip bürokratik bir parti çıkarır. İkinci yanı olan merkezîyetçi yanını atlamak veya küçümsemek ise gene karşımıza Leninist partiyi değil, liberal veya anarşist partiyi çıkarır.

Leninist parti veya örgütte görevler, mümkün mertebe yeteneklere göre, en rasyonel biçimde verilmeye çalışılır, ama verilen görevi yapmıyorum diye bir kural olamaz. Bu tavır açık ve kesin olarak örgüt anarşizmidir. Elbette verilen görevin doğru olmadığı tartışılır ve itiraz edilebilir. Ancak çoğunluk kararıyla bir görev verildikten sonra o görevi yapmamak diye bir gelenek, Leninist örgütte yoktur ve olamaz.

Yanlış gördüğün tasarrufun önlenmesi için tek metot, onun ikna yolu ile karara dönüşmesini önlemektir. Değiştirilmesi için de aynı metot geçerlidir. Yanlış gördüğün tasarrufların önlenmesi ve değiştirilmesi şartları tüzükte belirtilen oyların sağlanması ile olur. Yoksa yanlış gördüğün tasarrufların önlenmesi için "ben istifa ediyorum, ben bunu yapmam veya bu tasarrufa karşıysan karara uymasaydın" gibi davranışlar, belki bir örgüt anlayışı olabilir. Ama Leninist örgüt anlayışı asla olamaz. Bu anlayışlarla yürüyen bir örgüt bilmelidir ki, bu anlayıştan kurtulmadıkça bin sene yaşasa adına layık Leninist parti olamaz.

Leninist örgüt anlayışı, insanların istemine göre istihdam edilmeye çalışılmasını dışlamaz. Ancak bu kesin bir kural olamayacağı gibi,

hele örgüt çıkarlarının önüne hiç geçirilemez. Her komünistin, yapılacak tasarruflarda istemlerden önce, örgütün çıkarlarını düşünmesi zorunlu bir koşuldur. Eğer istemlerle örgütün çıkarları çakışırsa, o zaman istemlere göre davranış doğrudur. Çok özel ve istisnai durumlarda bu gibi toleranslar gösterilebilir ama bunu bir kural haline getirenler insanlara şirin görünme yönlerini, örgüt çıkarlarından önde tutuyorlar demektir.

Bir komünist, nasıl doğru görüyorsa öyle savunur ve oyunu da o doğrultuda kullanır. Bazı şartlarda kendi savunularına tam denk gelmeyen tezlere de gönülsüz oy verebilir. Ama bu o tezleri şöyle veya böyle kabullenmektir ve sonuçlarına da katlanmak gerekir. Hele karşı olduğu tezleri engelleme kendi tezlerinin hayat bulma durumu kendi oyuyla sağlanıyor ve buna rağmen tersine oy vermişse, bunun ne izahı mümkün ne de inandırıcılığı olabilir.

Komünistlerin aralarındaki tartışmalar yazılı ve sözlü savunuları ve bunların sonucunda kullandıkları oyun üstünde yapılır. Yoksa "o şöyle savunuyor, öyle oy verdi ama esas düşüncesi ve niyeti böyleydi" gibi bir tartışma, komünist metot değildir. Tartışmayı fazla sertleştirmemek için bu metodun komünist bir metot olmadığını belirtmekle yetineyim. "Kafadaki düşüncelerim"(!) doğrultusunda değil de, benim savunduğum ve oyumu kullandığım doğrultuda oylarınızı vererek benim "gerçek yüzümü ortaya çıkarmak"(!) daha doğru bir yöntem olmaz mıydı? Lütfen bundan sonra böyle yapın e mi?

Komünistlerin ebediyen kullanmayacakları bir başka yöntem ise: "mademki sen öyle düşünmüyordun, neden hakkında alınan karara uydun, senin gerçek düşüncenin bu olduğunun belgesi bu karara uymandır" diyerek, insanların gerçek düşüncelerini(!) belgelemeye çalışmak, sadece yanlış bir yöntem değil, aynı zamanda çarpık bir örgüt anlayışıdır.

Yoldaşlar, benim eleştirilecek yanımın olmadığını, hatta az olduğunu bile düşünmüyorum. Lütfen tartışmalarımızı spekülasyonlardan çıkarıp, gerçek zemin üstünde sürdürelim. Spekülasyonlar üstünde tartışmalar, ne kendimize ne de örgütümüze zarardan başka yarar sağlar.

Yukarıda insanların istemlerine yeterince uygun olmasa da, gönülsüz de olsa, bazı tasarrufları kabullenebileceğini söylemişim. Bir kere

bunu kabullendikten sonra, sonuçlarına katlanılması gerektiğini de eklemiştım. Yalnız bu kadarla bitmiyor, yani bir şeylere karşı çıkmak yetmiyor. Önemli olan, karşı olduğunun karşısına getirdiğın alternatiftir. Eğer yürümesi gereken bir makinanın şöyle veya böyle yürüyebileceğini savunanların tezlerine karşı çıkmakla yetinip, karşı alternatif getirmezsın, bu makinanın yürütölmemesini ve belki de durduğı yerde çürümeye terkedilmesini savunduğın anlamına gelir. Böyle bir tavırla kendini karşı olduğın, tezlerin olumsuz sonuçlarının dışında tutmaya çalışmak, hem yoldaşlar arası güvensizlikler yaratır, hem de Marksizm'in özüne aykırıdır.

Marksizm, "Her koyun kendi bacağından asılır" anlayışını dıştalar. Marksizm, elbette kişisel sorumlulukları dıştalamaz, ama kolektif sorumluluğı kişisel sorumluluktan önde tutar. Hele olumluluklara ortak olup, olumsuzlukların dışında kalmaya çalışmak, Marksizm in hiç kabul edemeyeceğı bir şeydir. Unutmamak gerekir ki, olumsuzlukları yapanlar bizim mensup olduğumuz ailenin fertleri, yeşerdiği bahçe bizim imar ettiğimiz bahçedir. En azından bu açıdan olumlu ve olumsuzlukların kolektifliğini düşünmek gerekir.

Örgütün çıkarı için uzaklaştım

Ben tam üyeli birinci GMK toplantısından sonra da, diğer yoldaşlara göre örgütten biraz uzak kaldım. Ama bunu ben örgütün çıkarı için gönüllü olarak yaptım. Bu konuda ben hiçbir zaman ne dert yandım, ne de bunun için kimseyi sorumlu tutmadım. Ben sadece geldiğimde yoldaşlarla görüşmek için, bana biraz fazla fırsat tanınmasını istedim. Bu konuda ölçülü ve dikkatli davrandığım kanaatindeyim.

Bundan önce, burada ülke içinde iki ayı geçkin zaman kalmama rağmen, bu zamanı iyi değerlendiremedim. Bunun esas nedeni, geldiğimde başlayan önemli operasyon ve peşine bizim toplantımızdı. O dönemde, bazı yoldaşlarla görüşmeme rağmen, GK'cı yoldaşlar da dahil, görüşmek istediğim birçok yoldaşla görüşemedim. GK'cı yoldaşlarla birkaç kez görüşme talebimi PB'ya iletmeme rağmen, görüştürölmedim. Bunda belki biraz ihmallik olabilir, ama asla bir kasıt aramadım ve yoktur inancındayım. Son geldiğimde, GK'cı yoldaşlar hakkında hazırlanan önergelyi duyduğumda, onlarla görüşmeden önergelyi tartışmayacağımı söylemem, bundan sonra da toplantıda beş gün zaman istemem, bir yoldaş tarafından "geçen gelişinde neden görüşmedin,

neden görüşmek istiyordun da PB'ya iletmedin; sen örgütten uzak kalacak görevi gönüllü aldın" gibi cevaplarla karşılandım. Hâlbuki PB üyesi bir yoldaşın, "Benim kendilerine birkaç kez görüşme talebimi ilettiğini ve kendilerinin görüştüremediğini" söylemesine rağmen, bu yoldaşın bunu tekrar tekrar anlatmasının nedenini anlamakta güçlük çekiyorum doğrusu. [Yürütmenin kurulması ve benim dışında bırakılmam notu düşünülmüş]

Birinci tam üyeli GMK toplantısından sonra, benim örgütten biraz uzak kalan görevi gönüllü almama gelince:

Şimdi kesin hatırlayamamakla birlikte, GMK'nın ya tamamı veya tamamına yakını, bir görevin GMK üyelerinin biri tarafından sürdürülmesinin, örgütümüz açısından önemli yararları olduğu tespitine varıldı. Bu görevin GMK üyelerinin biri tarafından sürdürülmesinin örgütümüz açısından önemli yararları olacağını o gün de, bugün de savunanlardan biri benim. Bu görevi en verimli sürdürebilecek GMK'dan dört kişi vardı. Bunlardan ikisi bir yerlere bağlanarak devre dışı kalmıştı. Geriye biri ben olmak üzere iki kişi kalmıştı. Bu tartışmalar ve eğilimler sonucu bu görev için gönüllü aranıyordu. Çünkü örgütümüz içinde gelişen olaylar dolayısıyla, kimse kimseyi örgütten uzak kalacak göreve zorlayamıyordu. Orada kalabilecek benim dışımdaki yoldaş, "Ben kalabilirim, benim örgüt içinde doğmuş sorunlardan dolayı güvensizlik gibi bir derdim yok, ancak huzurum bozulacak" dedi. Bundan sonra ben, "Yapılacak görevlerin sorumluluğu bana ait olmak üzere gidiş gelişlerime, nerede ne kadar kalacağıma ve örgütle görüşmelerime karışılmaması kaydıyla bu göreve konferansa kadar 'talip olduğumu'" söyledim. Bir yoldaşın, "Hayır, konferansa kadar değil, bu görev sürekli olmalıdır" demesi üzerine, bunun yanlış olduğunu anlattık ve böylece bu görevi ben üstlendim.

Mayıs 83 başında başka bazı yoldaşlarla birlikte GMK'dan bir yoldaşı yolcu ettim ve GMK'dan son yoldaşla birlikte Haziran 83 başlarında biz yola çıkıp geldik. İki aydan fazla zaman burada kaldıktan sonra 15 Ağustos'ta geri gittim ve Ekim 83 başında tekrar geri geldim.

Benim son gelişimde, bir seri önergeler hazırlayan yoldaş, GMK'nın yeniden görev faslında, birinci olarak benim gene aynı görevi sürdürmem doğrultusunda önerge hazırlamıştı. Eğer şiddetli itirazlarım olursa, ikinci bir görev yerini de yedeklemeyi unutmamış.

Önerge sahibi yoldaş önergesinin nedenlerini anlatırken, önce bu görevin önemini anlatmaya başladı, -ki ben de aynı önemi veriyorum- sonra da beni rahatlatmak için olacak, "Bu konuda spekülasyon yapacakların... sinkaf ederim" diyerek hayatımda, kendisinden hiç duymadığım ve beklemediğin sertlikte sözler kullandı. Ben de kendisine, "Yapılan ve yapılacak olan spekülasyonların beni ilgilendirmediğini, ancak, bu görevi hala benim sürdürmemde ısrar edilmesinin yanı sıra da öte ayıp olacağını" söyledim.

Toplantıda gündemin bu maddesi tartışılırken, bu görevin yeniden bana verilmesinin haksızlık olacağını söylememden sonra, bu görev bana verilmedi, ama bu kadar "önem" verildiği söylenen göreve bir allahın kulu talip çıkmadı ve şimdi bu görev askıya alındı. Yazık oldu tabii...

İmalı mı, rizikolu mu?

Bu konularda yapılan, doğrudan ve imalı spekülasyonların nedenini anlamak gerçekten zor. Eğer bu spekülasyonlar riziko açısından yapılıyorsa, bu görevin daha rizikolu olduğunu ispat etmeye hazırım. Eğer bu görevin bana verilmesinde hiçbir hesabım olmadığı ispata çalışılıyorsa, benim böyle bir imada dahi bulunmadığımı da ispata hazırım. O halde ne yapılmak isteniyor? Bunu bir allahın kulu açıklasa da, ben de anlayıp rahat etsem.

Yoldaşlar; komünistleri hiçbir tahrik, teşvik, dedikodu, spekülasyon ve bunlara karşı duygusal tepkiler yönlendirmez. Komünistleri proletaryanın ve dolayısıyla örgütünün çıkarı yönlendirmelidir. Bunun tersi komünist tavır olamaz. Beni birilerinin yaptığı tahrik ve teşvik ne ilgilendirir ne de buna ihtiyacım var. Yapılan ve yapılacak olan dedikodu ve spekülasyonlara, her insan gibi ben de tepki duyarım, ama bu tepki beni ne yönlendirmiştir ne de yönlendirebilir. Beni yönlendiren kişisel sorunum değil, komünizm ve dolayısıyla örgütümün sorunlarıdır. Benim hakkımda yapılan ve yapılacak spekülasyonlar bana vız gelir. Ama böyle bir zemini seçmemin, proletarya ve örgütünün zararına olacağını, bunun çıkar yol olmadığı bilinciyle, bu zeminden vebadan kaçır gibi kaçmalıyız.

Bu yazıda anlatacağım olayların bir kısmını gündeme getirmeye pek niyetli değildim, ne var ki bazı yoldaşların, benim ne dediğimi, ne yapmak istediğimi anlamadıklarını, hatta ikili konuşmalarda başka,

toplantılarda başka şeyler söylediğimi ısrarla tekrarlamaları, bunları yazılı hale getirmeye beni itti. Bu yazıda, 12 Eylül sonrası benim ve başka yoldaşların ne yapıp ne yapmadığımızın, neler söyleyip neler savunduğumuzun bazı kısımlarını aktaracağım. "Bazı kısımlarını" aktaracağım sözünden bazı şeyleri gizleyeceğim anlamı çıkarılmamalıdır. Bunda gaye çok ince teferruatlara girmeden temel mantığı ortaya koymaktır. Bu temel mantığımızı ortaya sermek için, bazı yazılı belgelerin yanında bir kısım sözlü konu ve tartışmaları da aktaracağım. Elbette böyle bir yazıda her şeyin eksiksiz ortaya konacağını düşünmek mümkün değildir. Her yazı gibi, bu yazısın da belirli bir amacı var ve amacı çerçevesinde olan olayları kapsayacaktır. Eksik kalan ve unutulmaları tamamlamak; tüm yoldaşların görevidir. Önemli olan bunların grupsal ve kişisel endişelerin dışında yapılmasıdır.

Şu veya bu nedenden de olsa, örgütümüzün bir bunalımda olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Doğan bunalımın nedenlerinin tarafların KURTULUŞ'un ideolojik-teorik hattında değil de esas olarak teoriye ters işleyen pratikte, kişisel ve grupsal davranışlarda ve farklı anlayışlarda aranması, bir yanıyla ortak zeminin varlığını gösterirken, diğer yanıyla işleri daha karmaşık hale getirmektedir. Durumu bu karmaşıklıktan kurtarmak gerekir. Bunun için bu tüm yoldaşların, olayları objektif biçimde ortaya koymaları daha bir önem kazanmaktadır. Böylece bir ve ayrı yanlar ortaya çıkar ve bu karmaşıklıktan kurtulabiliriz. Aksi halde, ağaçlardan ormanı görmemiz mümkün olmayacaktır.

12 Eylül öncesinde...

1977'ye kadar, biz bir örgüt değil, daha çok birbiriyle ideolojik-teorik olarak anlaşılan gruplardık, 1977'de örgüt olduk ve bundan sonra ben mensup olduğum grupla fiili ilişkilerimi kestim. Kaynaşmanın sağlanması için becerebildiğim her şeyi yaptım. Ne yazık ki merkezdeki çoğunluk grubunun grupsal anlayış ve davranışları devam etti. Bu grupsal anlayış ve davranış, 12 EYLÜL sonrası olumsuzlukların da temel motiflerden biridir.

1979'larda yaptığımız "açık diktatörlüğe gidiyor" tespitinden sonra, ben yetersiz, şekilsiz de olsa şu önerilerde bulunmuştum: "Örgütümüz daha çok legal çalışma içinde bulundu ve gelişti. İleri yoldaşlarımızın hemen hemen çoğunluğu tam bir deşifre durumdadır. Şimdilik en

azından bunların bir kısmının alanlarını değiştirir, bir kısmını da oldukları yerlerde illegal yaşamaya geçirirsek, olabilecek ani bir durumda hem bunların ilk anda ele geçmelerini önleriz, hem de az çok manevra olanakları sağlanmış olur." Ancak bu önerilerim tartışılmaya dahi değer bulunmadı. Sadece "bazı bölgelerden çekilme, bazı bölgeleri pekiştirme kararıyla" yetinildi. Çekildiğimiz bölgeler pek fazla örgütlü varlığımızın olmadığı bölgelerdi. Benim önerilerimin uygulanmasını istediğim bölgeler ise, örgütlü varlığımızın güçlü olduğu, fakat şehirlerin küçüklüğünden dolayı deşifre yoldaşlarımızın ani durumda o halleriyle yaşayamayacağı bölgelerdi. Benim önerilerim "bazı bölgelerden çekilme, bazı bölgeleri pekiştirme" kararına ne alternatififti ne de onunla geliyordu.

Elbette "açık diktatörlüğe gidiyor" tespitimizden sonra, başka bazı önlemler de aldık. Bunlardan en önemlisi, örgütümüzün sürekliliğini sağlamak doğrultusunda aldığımız iki yoldaşın dışarı çıkarılması oldu. Bu karar 12 Eylül'e kadar hayat bulmamışsa da, gene de alınan bir karardı ve olumluydu.

12 Eylül sonrası gelişmeler...

12 Eylül darbesinin ertesi günü GMK iki eksiği ile toplandı. İki yoldaş 12 Eylül gecesi yolda idiler ve akıbetlerinden haberimiz yoktu. Bu toplantıda bilindiği gibi "geri çekilme" kararı, mevcutların oybirliği ile alındı. Aynı toplantıda, daha önce dışarı çıkarma kararı alınan iki yoldaşın hemen çıkarılması bağlandı. Bu toplantıda cuntanın genel değerlendirilmesi yapıldıktan sonra; "on beş, yirmi gün gibi bir zaman cuntanın yerleşmeye çalışacağını, bunun dışında fazla bir şey yapamayacağını, bu zamanın bizler için önemli bir fırsat olduğunu, bunu en iyi ve en hızlı biçimde değerlendirmemiz gerektiğini" tespit ettik. GMK'dan iki yoldaşın dışarı çıkacağı için, GMK'da yeni görev bölümü yapılması ve dışarı çıkan yoldaşların yetki sorunlarını bağlamak gerekiyordu. Aklımda kaldığı kadarıyla bunlar şöyle bağlandı.

- 1- İçerideki ve dışarıdaki yoldaşların tümü GMK'yı oluştururlar.
- 2- İçeride kalan yoldaşların tümü PB olarak örgütlenmeli.
- 3- PB içinden üç kişilik Yürütme kurulmalı, bu Yürütmeburada mevcut olan üç kişiden kurulmalı (bu üç kişiden biri bendim).

4- Önemli konularda fikirlerini almaya çalışmak koşuluyla, PB, GMK yetkilerine sahip olmalıdır (Yani dışarı çıkan yoldaşların yetkileri PB'ya devredilmiştir).

5- Toplantıda önerilen Yürütmenin bileşiminin dışında hepsi karara bağlandı. Yürütmenin kurulması ise grupçu anlayışın engellerine takılarak ertelendi. Bu durum da şöyle seyir izledi.

Yanılmıyorsam, Yürütmeyi ve kişileri öneren yoldaş Hulki idi. Zaten on beş, yirmi gün gibi bir zamanı hızlı ve en iyi biçimde değerlendirmek gerektiği tespitimiz, akıbetinden haberimiz olmayan yoldaşlarla Yürütmeyi kurmak veya onlarla tartışarak kurmak akla uygun değildi. Buna rağmen yoldaş, akıbetinden haberimiz olmayan iki yoldaşla, görüşmeden yürütmenin kurulmasına itiraz etti. Yürütmenin kurulmasına itiraz eden yoldaşın derdi, iki yoldaşın görüşünün alınıp alınmaması değil, benim yürütmenin dışında bırakılmamı. Yoldaşın niyetini nereden biliyorsun diye soracaklara... Bir; grupçu anlayışın bu ne ilk ne de son tezahürü olduğunu anlatarak... İki; onlarca defa hiçbir engel yokken bazı yoldaşları hiç çağırmadan toplantılar yapıp karar alındığını ispat ederek... Üç; sonunda Yürütmenin tastamam grupçu anlayışın istemi doğrultusunda kurulmasını göstererek... Dört; çok iş yapmamız gerektiğini tespit ettiğimiz on beş-yirmi günü feda etme pahasına, Yürütmenin kurulmasını engellemenin başka ne anlama geleceğini sorarak...

Ben hem toplantıda Yürütmeye girmek istediğimi -bunun bazı yararlı nimetlerini anlattım- hem de iki yoldaşın fikirlerini almaya, daha doğrusu, benim Yürütmenin dışında bırakılmam için iki yoldaşı ikna etmeye giden yoldaşa, "benim Yürütmeye girmek istediğimi" onlara anlatmasını söyledim. Daha açık konuşmak gerekirse, ikisine söylemesini söylemekle birlikte, bunu yoldaşların birine mesaj olarak ilettim. Çünkü biz kırk keliz, birbirimizi biliriz... Biliriz dedim, ama burada da yanıldığımı hemen belirttim.

Netice o bulunmaz "Hint kumaşı" dediğimiz 15-20 günün 12-13 gününü feda ettikten sonra, grubun istediği doğrultuda Yürütmenin kurulması kotarıldı ve PB toplandı. Yeni gelen bu iki yoldaşla, ben ancak PB toplantısında görüştim. Bu toplantıda ilk iş olarak, Yürütmenin kurulması geliyordu. Benim esas mesaj iletmek istediğim yoldaş, yürütmeye benim ve kendi dışında tam da grupçu anlayışın istediği üç kişiyi

önerince, ben gerçekten şoke oldum. Çünkü o yoldaşın grupçu anlayış ve işleyişi bildiğini ve böyle planlara katılmayacağını düşünüyordum. (Bu düşüncem tamamen benim bazı davranışlarından çıkardığım sonuç ve nedenlerin tahliline dayanıyor. Yoksa bu yoldaş bana bu doğrultuda tek kelime söylememiştir.)

Grupçu anlayış

Yürütmenin benim dışımda kurulması için bu kadar kıymetli zamanın dahi heder edilmesinin göze alınmasının elbette önemli bir nedeni vardı. Nedenler farklı olsalar bile, en azından birlikte çalışacağım yoldaşların tümü benim Yürütmenin dışında bırakılmamda anlaşmışlardı. Ancak hiçbir yoldaşın, bu davranışın temel nedeni olan grupçu anlayışı bilmediğine ne o zaman ne de şimdi kafam yatıyor. "Eğer Yürütmeyi öneren yoldaş, benim beceriksizliğimi düşünüyor idiye, neden aradan üç ay geçmeden, Yürütmeye kendisini değil de, beni öneriyordu. Herhalde birbirimizi bu zaman zarfında tanıdık da denemez (Aşağıda, yoldaşın bu konudaki açıklamalarını aktaracağım).

Bu koşullarda dahi, bir şeylerin feda edilmesi pahasına grupçu mantıkta böylesi ısrarlı olunması, kendimce beklemediğim bir yoldaşın da buna ortak olması, beni fazlaca etkiledi. Ancak bu yoldaşlar, benim bugüne kadar birlikte yürüdüğüm ve bundan sonra da yürümek istediğim yoldaşlardı. 12 Eylül gibi zor koşullarda görev yapacak bu yoldaşlara huzurlu ve rahat çalışabilecekleri güveni vermek gerekiyordu. Bunların ilki, onların oyuyla onaylanması idi ve verdim. İkincisi, geçmişten gelen ve bu olayın üstüne derinleşen güvensizlikten dolayı onlara tavrımın ne olacağını açık ve net biçimde anlatmaktı ve bunu da şimdi yazacağım gibi anlattım.

Geçmişimizden ve toplantıdaki tartışmamızdan, da anlaşılıyor ki, yoldaşlarla bir kısım konularda farklı düşünüyordum. Yürütmenin faaliyete başlamasından sonra bu durum daha bir boyutlanabilirdi. Bu duruma kendimce bir çözüm bulmam gerekiyordu.

Bu konuları bir hafta düşündükten sonra, önümde iki yol olduğuna ve bunlardan birini seçmemin gerektiğine karar verdim. Bunlardan biri, yanlış gördüğüm tasarrufları tartışma ve eleştirilerimi PB ve Yürütme ile sınırlı tutmaktı. Ancak, ben ayda yaşamıyordum ki, Merkezin dışındaki yoldaşların getireceği eleştiri ve sorularına nasıl cevap verecektim? Bunları düşünüp taşındıktan sonra "müdahale edilmezse batarız"

kararına varıncaya kadar karşı olduğum konuları örgüt içinde tartışmama ve konuşmama kararı aldım (Merkez hariç).

Tabii ki bu tavrım, olan ve olacakların tüm sonuçlarını kabullenmekti. Zaten, Yürütmenin bileşimine verdiğim oyla, bunu bir anlamda belgelemiştim. Bu kararım ile ise, bunu daha bir pekiştirdim.

Yukarıda bahsettiğim gibi, bu karara vardıldıktan sonra, yalnız Yürütme değil, tüm GMK üyelerine kararımı açık ve net biçimde açıkladım. Bu kararımın özü şöyle özetlenebilir:

Görüşlerimi ve eleştirilerimi örgüt içinde tartışmayacağım. Bunları PB ve Yürütme ile (tabii GMK ile) sınırlandıracağım. Çok vahim görmediğim konularda, Yürütmenin oybirliğiyle alacağı kararlara ve hayata geçmesine destek olacağım. Yürütmenin kendi içinden herhangi bir yoldaşın istemi olmadan, yürütmenin bileşimini destekleyeceğim. Bu kararım, müdahale edilmezse, çok vahim durumlarla karşılaşırız inancına varıncaya kadar sürecektir. Bu kararımı tüm GMK üyelerine açıkladım.

“Açık bono”

Bu açıklamalarımın sonra, Yürütmeden bir yoldaş, "Senin tespit ettiğin durumlar doğmadıkça, sen bize açık bono veriyorsun" dedi. Ben de bir anlamda öyle olduğunu söyledim. Sıkça lafı edilen "her şeye destek, açık bononun" mazisi budur. Ben vahim hatalı gördüğüm hiçbir karara oy vermedim, destek olmadım. Gelen çok parlak önerinin aleyhine oy kullanmadım. Görüşlerimi ve eleştirilerimi hiç esirgemedim yaptım.

Ben PB'dan iki yoldaşın dışarı çıkarılması kararı ile "siyasi faaliyetin durdurulması" kararlarının alındığı toplantıya çağırılmadım. Karar bana iletilince, ikisine de karşı çıktım. İki yoldaşın, (bu yoldaşlar ilk iki yoldaş değil sonra çıkan iki yoldaştır.) Dışarı çıkma kararı PB yetkisinde iken, bu toplantı bana haber verilmeden yapılıyor ve mevcutların oybirliği ile alınıyor. Şimdi ilk ikisi dışında, herkes üyelerinin dışarı çıkmasına karşı olduğunu yazan yoldaşın, öyle düşündüğü halde başka türlü oy vermesinin nedenlerini pek anlayamıyoruz doğrusu. İşin önemli yanı, bu yoldaş oy vermese, tüzük hükümlerine göre bu yoldaşlar dışarı çıkmazdı. Efendim yoldaşlardan biri demiş ki, "eğer sen oy vermezsen (benim vermeyeceğim bilindiği için böyle deniliyor) ben

dışarı çıkar, dışarıdaki iki yoldaşın da oyunu alır gelir ve bu işi gerçekleştiririm." Güzel de, bu yoldaşın dışarı çıkması gene bizim oylarımızla olmayacak mıydı? Birincisi, dışarıdakilerin böyle oy haklarının olup olmadığı tartışma konusu idi. İkincisi, (Benim açımdan tartışılırdı en azından) dışarıdakilerin "aman gelin diyerek" bu doğrultuda oy verecekleri nereden biliniyordu?

Üçüncüsü, düşündüğünün -ki öyle yazdığına göre, öyledirterse, kendisi oy vermezse hayata geçmeyecekken (en azından epey bir zaman) düşüncelerinin tersine oy verip, onun hayata geçmesini sağlayan bir yoldaş, bir de kalkıp başkasına, "bu da bir tavırdır ama benim anlayamadığım bir tavır" derse, bu biraz yersiz olmaz mı?

Benim savunabileceğim tasarrufları izah etmek mümkündü, ama benim karşı olduğum tasarruflara nasıl cevap verecektim?

Ben bu tavrı alırken, olan ve olacakların sonuçlarının günah ve sevaplarını peşinen kabul ettim. Benim tek derdim, örgütümüzün bu dönemden sağlıklı çıkmasıdır. Benim, kendimi yapılan olumsuzlukların dışında tutmaya çalışmak diye bir çabam yok. Tam aksine, doğan olumsuzlukların şu veya bu derecede sorumlularından birisi olarak görüyorum kendimi. Yeter ki, hatanın hata olduğunda ve düzeltilmesinde anlaşalım.

PB'nin ilk toplantısında bir yoldaş "illegal bir yayın" çıkarmamızı önerdi. Hâlbuki cunta geldiğinde matbaada olan yayınlarımızın basılan kısımlarını alıp, depoya atmıştık. Elimizdekileri verecek yer bulamazken, o halde yayını bassak ne yapacaktık? Yayın çıkarmak pek zor iş değildi, ama bunu dağıtmak için örgütlenmek gerekiyordu. Tabii ki bu yoldaşın önerisi, dağıtımın da örgütlenmesini içeriyordu. Ne var ki, böyle öneriler gelip tartışamadığımız için veya şimdi ben hatırlayamayacağım için, üstünde fazla konuşamayacağım.

“Sağ” eğilim...

PB'nin ilk toplantısında, ilk anda yapmamızı düşündüğüm şu öneride bulundum: "Bizim birçok bölgede durumu ağır olan ve bölgelerin koruyamayacağı durumda bulunan yoldaşlarımız var, ilk anda onları çekersek, hem bölge örgütlerimizi rahatlatırız hem de bu yoldaşları kurtarırız." Buna Yürütmeden bir yoldaş, "Onları nereye koyacağız? Onları koymaya evimiz, yerimiz yok" diye cevap verdi. Bunun üzerine

ben, "Bu görevi bana verin, sorumluluğu bana ait, X ilinin bana birazcık yardımıyla ben bu işi hallederim" dedim. Ne yazık ki bu önerim, benim dışında hiçbir yoldaş tarafından rağbet görmedi ve reddedildi. Şunu belirteyim ki, mali durumumuz da iyi idi.

Aradan iki ay kadar zaman geçtikten sonra PB'den bir yoldaş, (yani Yürütmeye üç yoldaş öneren yoldaş) "Yürütmenin sağ eğilim içinde olduğunu ve Yürütmenin bileşiminin değişmesini" önermeye başladı. Tabii ki Yürütmenin kuruluşundan sonra geçen iki ayı geçkin zaman içinde bir şeyler olmuştu.

Bunlardan biri "yayın faaliyetine paydos" kararı... İkincisi, benim oyumla da desteklenerek PB yetkilerinin Yürütmeye verilmesi (bahsi geçen yoldaş karşı oy verdi) gibi olaylar olmuştu.

PB yetkilerinin Yürütmeye verilmesi bir yoldaşın şiddetli itirazlarından dolayı, çok kısa sürdü ve hemen geri alındı. Yürütmeyi "sağ eğilim içinde" olarak niteleyen yoldaşın getirdiği öneriler aklımda kaldığı kadariyle şunlardı:

1- Bu yoldaş cuntanın çeşitli faktörlerden dolayı yumuşayacağını ve bizim buna göre örgütlenme ve yayın faaliyetini sürdürmemizi, cuntanın 12 Mart'tan daha sert ve köktenci olduğu tespitimizin abartmalı olduğunu savunuyordu. Aşağıda yayınlayacağım Aralık 1980 tarihli "siyasi faaliyete paydos" kararı üzerine yazdığım mektuptan da görüleceği gibi ben bu tespitlere ne o gün katıldım, ne de bugün katılıyorum.

2- Bu yoldaş Yürütmenin bileşiminin değişmesini savunuyordu. Ancak Yürütmeye kendisinin girmesini önermiyor, yalnız benim girmemi önermekle yetiniyordu. Bu yoldaşın talebi üzerine ikili görüşmemizde, neden Yürütmeye ikimizi birden değil de yalnız benim girmemi önermekle yetindiğini sorduğumda, "kendisini önermeyi doğru görmediğini" söylemekle yetindi.

Yürütmenin bir yoldaş tarafından "sağ eğilim" belirlemesi üzerine yapılan PB toplantısında, Yürütme bana, "sen Yürütmenin bileşiminin değişmesi üzerine ne diyorsun" diye sordu. Ben de kendilerine açıkladığım kararımı hatırlatarak, kendilerinin ne dediğini sordum. Yürütmenin hepsi "Bu işi kendilerinin, götürebileceklerini ve götürmek iste-

diklerini" söyleyince, ben de, "Kararımı değiştirmeyi gerektiren bir durumun olmadığını" söyledim ve herkes işine devam etmek üzere ayrıldık. Yeri gelmişken şurasını da belirtiyim ki ikimiz birden Yürütmeyi ağır biçimde suçlasak, belki Yürütme istifa edebilirdi, ama Yürütmenin oyla değiştirilmesi için bırak ikimizin oyunu, Yürütmeden bir yoldaşın dışında ikisinin de yürütmenin değiştirilmesi için oy vermeleri gerekiyordu. Böyle bir yöntemin örgütümüzün çıkarına olabileceğini hâlâ düşünemiyorum.

Yürütmeyi "sağ eğilim" olarak niteleyen yoldaşın talebi üzerine ikili bir görüşme yaptık. Bu görüşmemizde yoldaş bana, "Sen de izlenen politikaya karşısın, neden Yürütmenin değişmesi önerimi desteklemiyorsun" diye sordu. Ben de kendisine açıkladığım kararı anlattım ve bu kararı almamda birinci faktörün kendisinin olduğunu söyledim. Bunun üzerine yoldaş bana, "Cuntadan sonra yaptığımız iki eksikli GMK toplantısında, benim Yürütmeye girmek istediğimin kendisine söylenmediğini, ama buna rağmen Yürütmeye bu yoldaşları önermekle yanlış yaptığını, benim de yanlış yapmamın gerekmediğini" söyledi. Ben de kararımı değiştirecek durumun doğmadığını, bu durum doğmadıkça kararımın devam edeceğini söyledim ve ayrıldık.

Daha sonra Yürütmenin benim dışımda kurulması için, bu iki yoldaş ikna etmeye giden yoldaşla, bu yoldaşla birlikte üçümüz karşılaştık. Ben o yoldaşa "neden bu yoldaşlara Yürütmeye benim girmek istediğimi anlatmadığını" sordum; yoldaş da, bu yoldaşa hepsini anlattığını söyleyince, diğer yoldaş "olabilir, ama hatırımda yok" dedi.

Yürütmenin oluşmasında üç kişiyi öneren yoldaş, GMK'nın tam üyeli ilk toplantısında durumu şöyle açıkladı: "Yürütmenin bileşiminde gönüllü olmamakla birlikte, bunu bir an önce adım atmak için kabul ettim."

"Diğer arkadaşların eğilimi böyle olduğu için bu bileşim önerisini ben yaptım ve oybirliği ile bu bileşim kabul edildi.

Bunların hepsi doğru da, yalnız "diğer arkadaşların eğilimi böyle olduğu" sözünde, eğilimi böyle olan arkadaşların içinde ben yoktum.

Aynı toplantıdaki konuşmasında bu yoldaş benim için gene şunları söylüyor: "PB dışındaki konuşmalarda uygulananlara karşı çıkıyordu,

ama organ toplantısında arkadaşlara destek oluyordu. Toplantılara ciddi bir eleştiri getirmiyordu.”

Evet, ben bu yoldaş gibi ne eleştiri getirdim ne de bundan sonra da getiririm. Bu yoldaşla benim hem eleştiri anlayışlarımız hem de metodlarımız farklı. Eğer eleştirilecekse benim eleştiri getirmedğim değil, eleştiri anlayış ve metodum eleştirilmelidir.

Ben dışarıda bazı statülü yoldaşlara neden konuşmama kararını aldığımı anlatmanın dışında, örgütün içinde önemli tartışmalara neden olacak tartışmalara girmedim. Verdiğim kararı eksik de olsa istikrarlı biçimde sürdürdüm. Ben ikna ve oy dışında çeşitli suçlama ve dayatmalarla bir şeylerin halledilmesine gitmedim. Hele 12 Eylül'ün zor koşullarında, böyle şeylerden daha çok sakınmanın gerekliliğini düşündüm ve ona göre davrandım.

Ben, vahim hata gördüğüm önerilere karşı çıktım, doğru gördüklerimi kararım çerçevesinde destekledim.

Bunun birinci belgesi "siyasi faaliyete paydos" kararına karşı çıkışım ve son iki yoldaşın ve kendimin dışarı çıkışına karşı çıkışımdır.

“Siyasi faaliyeti durdurma” kararı

Yürütmenin kuruluşundan iki aydan biraz fazla zaman geçtikten sonra, Yürütme, "siyasi faaliyeti durdurma" kararı alıyor. Bu kararı bana sekreter yoldaş iletince, bu kararın yanlışlığı doğruluğu üzerine epey tartıştık ve PB toplantısında konuşmak üzere ayrıldık.

Zannedirim 22 Aralık 1980'de PB toplantısı yapıldı. Toplantıda; bu karar üzerine, ben, "Siyasi faaliyet kavramının geniş bir kavram olduğunu, bizim eski faaliyet biçimlerini değiştirip yeni şartlara uygun faaliyet biçimlerini geliştirmeniz gerektiğini, ancak faaliyetimizin sınırlanabileceğinin söz konusu olabileceğini, bunun zaten sınırlı olduğunu, faaliyeti genişletmek için organize olmamız gerektiğini, bunun da bir nevi siyasi faaliyet olduğunu" söyleyerek "bu konuyu ve buna bağlı olarak yapmamız gerekenleri uzunca tartışmamızı" önerdim. Yürütmeden yoldaşlar ise, "siyasi faaliyet konusunda aldıkları kararlarının benim anlattığım çerçevede düşünüldüğünü, belki adını yanlış koyduklarını" söylediler. Kararın ve buna bağlı olarak çalışma tarzı, örgütlenme üzerine tartışmak istediğim doğrultudaki önerime ise "zamanı-

mız yok, yerimiz ve şartlarımız burada uzunca tartışmaya müsait değil" diyerek, kabul etmediler. (O andaki yerimizin çok müsait olmadığına ben de katılıyorum, ama bunu kısa zamanda yaratmak çok zor değildi.) **[Siyasi faaliyete paydos notu düşülmüş]**

Bu konuşuklarımız üzerine, yürütmeye Aralık 1980 sonunda şu mektubu yazdım (Mektup aynen şöyle):

"Arkadaşlar, haldeki durumumuzu doğru değerlendirebilmek ve sağlıklı tartışabilmemiz için, hareketimizin en az GMO döneminden sonrasını gözden geçirmek zorunludur bence. Çünkü bugün içinde bulunduğumuz olumsuz durumun köklerini biraz olsun yakalamamız buna bağlıdır. Zorunludur, çünkü mevcut olumsuzluğun nedeni, yalnız bizim örgüt mirasımız ve deneyimiz olmamasından mı, yoksa başka faktörlerin de olup olmadığını ortaya çıkarmamıza bunun yararları olacaktır. Eğer bunu yapmaz ve geçmişten gelen inatlaşma, direktme, kendi bildiğini okuma kısır döngüsünü sürdürürsek veya eskisi gibi "idare-i maslahatçılıkla" (22 Aralık toplantısı gibi) palyatif çözümlerle yürümeye çalışırsak, çok yazık olacaktır.

Önce kısa bir dünya ve ülke durumuna değineceğim. Arkadaşlar, dünyanın durumuna biraz dikkatli baktığımızda; Türkiye kadar emperyalizm için diğer Ortadoğu ülkeleriyle ölçülemeyecek kadar önem taşımaktadır. Türkiye Ortadoğu'nun en büyük ve en itibarlı ülkesidir. Aynı zamanda Türkiye'nin coğrafi durumu çok önemlidir.

Başka bir faktör de, Türkiye'nin İslam ülkelerini etkileyecek dini vs. bağlarının olmasıdır. İsrail'e aldığı son tavır da bunu güçlendirmiştir. Bir de ABD'nin Ortadoğu politikası ve yeni Başkan seçimi de dikkate alınmalıdır. Bu kadarı bile emperyalizmin Türkiye için neler yapabileceğini gösterir.

Askeri diktatörlüğün kendi açıklamaları bile göstermektedir ki, "anarşiyi" bir daha uzun dönem canlanamaz duruma getirmeden gitmeye ve yumuşamaya hiç niyeti yoktur. Aldığı kararlarda bunu açıkça göstermektedir. (Seçilmiş Meclis işe başlayıncaya kadar tüm görevleri yürütmek vs.) Ekonomiyi de biraz olsun baskı ile "düzlüğe" çıkarmak, ikinci hedefidir. Bunlar öyle yakın zamanda ne gitmesine ne de yumuşamasına müsaade edecek hedeflerdir. Bunu ABD ve oligarşi de böyle istiyor. Cunta bu hedeflere varmadan, salt dış baskılarla ne yumuşar ne de gider. Gidişini ancak, içeride halkın tepkisi hızlandırır. Bu

da şimdilik yok denecek durumda. Görev bunu oluşturmaya çalışmaktadır.

Polis devletine doğru...

Cunta gittiğinde de geride tam bir polis devleti bırakacaktır. Artık, bir daha 1976 dönemi kesin bir hayaldir. Göz önünde bulundurmanız gereken başka bir faktör de a-) Cuntanın bileşiminde olabilecek değişiklik b-) Çok uzar ve işlerin üstesinden gelemez hale gelirse ağır ağır faşizme doğru kaymasıdır.

Tüm yönetimi ele alıp, şu veya bu oranda da olsa, eski yöneticilerden hesap sormaya kalkan bir cuntayı, 12 Mart'la kıyaslamak, hele ondan daha yumuşak olabileceğini düşünmek, 12 Mart'tan hiç deney almamak demektir. Bazı görüntülere aldanmamak gerekir, onların da 12 Mart'tan deney olarak meselelere uzun vadeli baktıklarını görmeliyiz.

Mektubun başında da belirttiğim gibi GMO (Geçici Merkez Organ)'dan sonra yaptığımız bir yığın kısır didişmelerimiz ve nasıl çözümlere vardığımızı iyice düşünüp, nedenlerini araştırmalıyız. Neden çoğunlukla bir toplantıda kurduğumuzu, diğerinde bozduğumuzu da düşünüp nedenlerini kavramaya çalışmalıyız. Acaba sadece "bizim örgüt kurup dağıtmadığımız ve deney eksikliğimiz" buna yeterli cevap olabilir mi? Bence bunlar gerçeğin bir yanısıdır. Daha önemli başka yanları da olsa gerek. Ama bu yanlar bize hâlâ "giz"dir. Bizler bu "giz"i ortaya çıkarmaya da çalışmalıyız, eğer biz bu "giz"i bulma yerine, suç şu veya bu kişide veya sadece deneyimsizliğimize bağlarsak, kısır döngü devam edecektir.

Biz neden şimdiki "acınası" durumdayız. Neden değişen koşullarda biraz olsun dayanacak bir örgütlenmemiz yok? Bunları, kafamızı ellerimizin arasına alıp biraz düşünelim.

Dünya ve ülke sosyalist hareketlerinin keşmekeşliğinin bizim üstümüzde ne gibi etkileri vardır? Gene sınıftan kopukluğumuzun etkileri nelerdir? Bunların etkisiyle nasıl yer yer katı tavırlara düştük ve "kendi doğrularımızdan" başka doğru tanımadığımızı düşünüp nedenlerini araştırmalıyız.

Bence bütün bunların etkisi vardır. Bunlara deneyimsizliğimiz de eklenince bu durum ortaya çıktı. Yeterince birbirimizi dinleyip anlayamadık, olayların bir çoğunu bazı palyatif tedbirlerle geçiştirdik. Birilerimiz her zaman yabancı gibi kaldı. Bir kısım yazılar yazılıp da dağıtıldıktan sonra üstünde yeni yorumlar yapmaya başladık. Bunlar tartışılarak yazılanlar da bile oldu. Bunların hepsini düşünmeliyiz. Ayrıca teşkilatlarımıza yeterince yol gösterici olamadık. En azından Demirel Hükümeti ve hele Fatsa operasyonu bile bizim bir kısım önlemler almamıza yol gösteremedi. Hatta bir kısım önlem almaya kalkanları bile engelledik. Para diye çırpınırken onlara 50-60 bin lira aylık gelirlerini teperek gene de yanlış çözüm önerdik. Çünkü onların karıları işi bıraksa dahi bu iş olmazdı, çünkü onlar devrimci mücadeleyi de yürütüyorlardı. Yani onlara aynı zamanda devrimci hareketi de bıraktırmak gerekiyordu. Hepsini düşünelim.

Sekretaryanın, örgütlenme görevleri nasıl öyle birkaç aylık değil, en az iki yıldan beri örgütlenme görevleriyle uğraştıklarını göz önünde bulundurmak gerekiyorsa, aynı biçimde de, bizim kuşağın devrimci mücadelenin içinde uğraşı ve deneylerini, geçmiş dünya ve ülke deneylerinden koparıp ele alsak bile, en az 12-13 yıl gibi bir zamanı kapsar. Bu zaman küçümsenemez. Yani deneyimizin çok az olduğu söylenemez. Bence mesele, bu deneyleri iyi özümlemektir. Böylece de mevcut durumu aşmak.

Bizler 12 Eylül'den çok önce ülkenin şu veya bu biçimde açık diktatörlüğe gittiğini söylemiştik. Ne yazık ki bu tespite uygun hareket ettiğimiz söylenemez. Aynı biçimde 12 Eylül'den sonra da hayli yavaş hareket ettik. Bize tahminimizden de fazla fırsat doğmasına rağmen hâlâ derlenip toparlanamadık. Bize hâlâ özel saldırı başlamış değildir.

Aynı şekilde çalışma tarzımızın da nasıl olması gerektiği yeterince tartışılıp tespit edilmemiştir. Geçmişte olduğu gibi yarım yamalak konuşup ayrıldık ve hepimiz bazı konuları farklı farklı anlayarak yolumuza devam ettik. Şimdi ilk görev önlemler alındıktan sonra, oturup bu konulara açıklık getirmeliyiz.

Bizler şu anda "siyasi faaliyete paydos" dememeliyiz. Yazıdaki "kısa bir süre faaliyetsizlikten korkmamalıyız" sözünü hemen uygulayalım anlamında anlamıyorum ben. Zaten böyle de yaptığımız söylenemez. Çünkü iç organizasyon siyasi faaliyetsizlik anlamına gelmez.

Burada esas mesele faaliyet için organize olmaktır. Bundan sonra da yeni şartlara uygun faaliyet biçimlerini saptamaktır. Bizim kafalarımıza siyasi faaliyet denince asla eski biçimler gelmemelidir.

Sınıfın içinde, sınıfla birlikte mücadele

Şimdi esas görev, özel olarak sınıf içinde ve genel olarak da tüm emekçi halkların içinde, yeni çalışma yöntemlerini geliştirmektir. Örneğin Türk-İş ve yeni sendika politikası, fabrikalarda, evlerde vs. çalışma. Kürdistan'da ve genel olarak köylülük içinde çalışmak (bu konu çok dile getirilmiştir).

Bütün bunlar her alanda azami bilgilenmeyi sağlamakla olabilir. Yoksa çok yetersiz bilgilerle masa başında karar karar almak, pek bir işe yaramaz. Geçmişteki gibi, "bugün kur yarın boz" olur. Geçmişimizde bunun önemlice payı vardır.

Komünistler tüm halkın nabzını elinde tutmak zorundadırlar. Her konuda olabildiğince tüm alternatifleri öğrenip, lüzumlu olanı devrimci biçimde uygularlar. Buna göre tüm toplumun ilişki ve çelişkilerini olumlu ve olumsuz tepkilerini öğrenip buna göre harekete öncülük edebilirler.

Başka bir konu da, tüm teşkilatımızın olanaklarını azami ölçüde öğrenip, değerlendirmelerine yardımcı olmalıyız. Bu konuda ısrarla uyarmalıyız. "Siyasi faaliyete paydos" başka bir deyişle hareketsizlik gibi kararlar devrimcilerin inisiyatifleriyle belli şartlarda alınabilir. Bizim kararımız ise bu anlamda değildir ve gereksizdir. Çünkü cuntanın gelmesiyle bizim örgütlülüğümüz gereği, zaten bir şey yapamaz bir duruma geldik. Bizim bir kısım intihar hareketleri yapmayacağımıza göre, eski hareket biçimleri de olamazdı. Bir kısım eski tip eylemlerin sonu hemen hüsrarla biterdi. Buna da siyasi faaliyet denemez. Şimdi bizim düşünmemiz gereken mevcut şartları tespit etmek ve buna uygun yeni çalışma tarzı geliştirmektir. Örgütlenmemizde buna göre yeniden örnektir. Çünkü yeni çalışma tarzını saptamadan yapılacak parça parça çalışmalar, giderek bireyselleşir. Yani adem-i merkeziyet hâkim olmaya başlar.

Ancak böyle toplu bir değerlendirme ve onun ışığında örgütlendikten sonra, eylem veya "eylemsizlik" kararı bir süre için kendi inisiyatifinizle alınırsa bir anlamı olur. Bunlar olmadan hareket ve hareketsizlik

üstünde tartışmak, çok kötü sonuçlara da varabilir. Çünkü bu durum "erkeklik-korkaklık" zeminine kayabilir.

Leninist örgüt, yalnız teknik ve pratik sorun olarak görülmemeli, bunu yalnız iktidarı alacak araç değil, aynı zamanda sosyalizmi, kurmada en önemli önder olduğu unutulmadan yürünmelidir."

Bu mektubu bir gün yayınlamak zorunda kalacağımı hiç düşünmemiştim. Mektup yazılırken böyle bir şeyin düşünülmediği zaten mektubun kendisinden anlaşılmaktadır. Mektup en azından toplantılara doğru dürüst eleştiri getirmediyimi yadsıyan bir belgedir."

Mektubun belirli konular üzerine muhataplarına yazıldığı için, birçok yoldaşa fazla bir şey anlatmayacağı açıktır. Ancak mektup o günkü halimizi, neleri tartışıp tartışmadığımızı, nelerde anlaşış anlaşamadığımızı, çok kaba bir biçimde gösteren bir belgedir. **Mektubun birinci kısmında** geçmişten beri gelen hırlaşmalar, herkesin bildiğini okuması, tevillerle, palyatif tedbirlerle yürünmesi, bugün kur yarın boz anlayışının devam etmesi birbirimizi doğru dürüst dinleyip anlamadan yürüyemeyeceğimizi anlatıyor.

Mektubun ikinci kısmı, örgütlenme, çalışma tarzı ve yeni döneme uygun çalışma metotlarını tartışarak karara bağlamadığımızı gösteriyor. Bunları tartışarak karara bağlamadan, faaliyet, faaliyetsizlik konularında tartışmanın bir yarar sağlayamayacağını, aksine, tartışmaları çirkin spekülasyonlara çekeceğini bunları tartışıp bağlamadan alınacak parça parça tedbirlerin ve yapılacak çalışmaların bireyselleştirdiğini ve ademi merkeziliğin gelişebileceğini anlatıyor. Çözüm olarak da, ilk alınacak daha çok polisiye tedbirlerden sonra, bunları tartışıp bağlamayı öneriyor. **Mektubun üçüncü kısmı** ise, cunta üzerine tartışmalarda benim görüşümü dile getiriyor. Yani, cunta üzerine bile ayrı ayrı yorumlar yapıyoruz. Kimimiz cuntanın şu veya bu nedenlerden dolayı yumuşayacağını düşünüyor ve ona göre planlar yapması doğaldır, kimimiz 12 Mart'la kıyaslanamaz sertlikte olduğunu ve devam edeceğini savunup, doğal olarak ona göre davranmayı öneriyor.

Mektubun dördüncü kısmı, hatalarımızın nedenlerini gözden geçirmemizi yani nedenlerini yakalamamız gerektiğini anlatıyor.

Mektubun beşinci kısmı, "siyasi faaliyeti durdurma" kararının yanlış olduğunu anlatıyor.

Mektubun altıncı kısmı, Leninist partinin teknik ve pratik olay olarak görülmesinin eksik olacağını anlatıyor. Yaptığım tespitlerinde, önerilerinde gösterdiğim çabanın da eksik ve yanlışları var olabilir ve eleştirilir.

Tahminen cuntadan beş ay sonra, bilinen DY operasyonu oldu. Bunun üzerine benim dışımdaki yoldaşlar toplanıp, Merkezden iki yoldaşın daha dışarı çıkma kararını oybirliği ile alıyor. Bu karar bana iletince, bunun yanlışlığını birinci yazımda belirttiğim gerekçelerle anlatmaya çalıştım. Ancak, kararın hayata geçmemesi için, benim dışımda bir oy daha gerektiğinden, karar hayata geçti.

Bu iki yoldaş da dışarı çıktıktan sonra, başka kimse de kalmadığından olacak, nihayet ben de Yürütmeye dahil edilebildim. Ama bana karşı önlemler gene devam etti. Son iki yoldaşın dışarı çıkmasından kısa bir süre sonra, bize bir tavsiye pusulası geldi. Bu pusulada iki yedeği asile almamız tavsiye ediliyordu. Buna bir yoldaşın muhalefet şerhi vardı. Ben bu öneriye şiddetle itiraz ettim ve bir yoldaşın da doğru görmesi üzerine bu iş gerçekleşemedi. Bunun gerçekleşmesinin bize hiçbir yararı yoktu. Muhalefet şerhi koyan yoldaş bu durumu daha sonra şöyle açıkladı:

"X yoldaş (yani ben) olumsuz bir tavırlara girmişti. O bu yapılanlar intihar ve korkaklık diyordu. Bu iki arkadaşın merkeze alınmasıyla, X yoldaşın fevri davranışları önlenebilir, deniyordu. Ben bu mantığa karşı olduğum için, (Ben de onun bu mantıklara karşı olacağını düşündüğüm için Yürütmenin kurulmasında ona mesaj iletmişim. F.Yıldız) muhalefet şerhi koydum" dedi. Burada benim söylemediklerim de bana söylettirilerek, bir şeyler kotarılmaya çalışılmıştır. Benim "intihardır" dediğim doğrudur. Ancak ben korkaklık gibi bir kelime hayatımda kullanmadım. **[Dışarının tavsiyesi - İ. Halef'in şerhi notu düşülmüş]**

Cuntadan tahminen yedi ay sonra Merkezden bir yoldaşımız daha yakalandı. Bunun üstüne iki yedeği de asile aldık ve bir yoldaşın korunmaya alınmasını kararlaştırdık. Benim önerim, eski Merkezden benim dışımdaki yoldaşın korunmaya alınmasıydı. (Onun resmi çıkmıştı, ama benimki çıkmamıştı.) Ancak oy çokluğuyla korunmaya benim alınmam kararlaştırıldı. Ben bunun hazırlıklarını yaparken, ikinci toplan-

tıda benim dışarı çıkmam bir yoldaş tarafından önerildi. Birinci yazımda anlattığım gibi, benim dışarıda yeterli oy sağlandı ve ben dışarı çıktım. Dışarı çıkışımdan kısa bir süre sonra, bazı yoldaşların başka yerlere gitmesiyle dışarıdakiler de ikiye bölündü. Benim çıkışımdan altı aydan fazla zaman geçmesine rağmen, içeriden hiçbir haber almıyorduk. Ben dışarıdan içeriye bir yoldaşın gönderilmesi için bir kısım araştırmalar yaptım ve dışarıdaki iki yoldaşa önerdim. Yoldaşlardan biri olumlu veya olumsuz hiçbir cevap vermezken; diğer yoldaş buna, çeşitli gerekçelerle karşı çıktı ve bu iş böylece yattı.

İlkelerde savaş devrimci kardeşlik!

1981'in ortalarından sonra, içeriden tatsız kokular gelmeye başladı. Birkaç yoldaş ihraç edilmiş, birkaç yoldaş ile Merkez arasında hırlaşmalar başlamış. Benim ve zannedirim dışarıdaki diğer yoldaşların da, neyin ne olduğu ve niçin olduğu hakkında dişe dokunur bilgimiz yoktu. Buna rağmen bazı statülü yoldaşların çeşitli biçimlerde tavırlara girdiklerini gözlemledim. Ben de kendilerine, "Somut bilgilere sahip olmadan tavır belirlemenin yanlış olacağını" anlatmaya çalıştım. Çünkü böyle nazik dönemlerde ve aynı zamanda işlerin, birçok yönden karıştığı şartlarda, yeterince bilgilenemeden bir şeye tavır almak, işlerin çözümüne pek yararlı olamaz. Bundan dolayı ben, düşündüğüm çözümü yazılı hale getirip, önce Merkezden iki yoldaşa, bunun ortak yazımız haline gelmesini önerdim. Ne yazık ki bu iki yoldaş "olabilir, bazı düzeltmeler lazım, bazı şeyleri anlayamadık, soracağız" diyerek geçiştirdiler ve bir daha da bunun lafını ağızlarına almadılar. Sonunda ben de kendi imzama mektubu yerlerine gönderdim.

Mektup aynen şöyle: Aralık 1981

"Burada iki konuya değinerek önerilerimi anlatacağım. Bu konudaki farklı değerlendirmeleri saklı tutarak ortak paydalardan hareket etmeye çalışacağım. Ancak farklı değerlendirmelerin üstünün küllenmesini ne ben ne de herhangi bir arkadaş düşünür kanaatindeyim. Me-sele, farklı görüşlerin atılacak adımları çıkmaza sokup sokmayacağıdır. Eğer ortak payda atılacak adımlara umut veriyorsa, bunda ısrarlı olunmalıdır. Ben şimdilik bunun yeterli olduğu düşüncesiyle hareket ediyorum.

Birincisi; Türkiye devrimci hareketinin durumu: Bu konuda çok uzun laf etmenin pek fazla gereği yok. Cunta ile birlikte bu durum daha bir

açıklık kazandı. Denebilir ki "ne açıklık kazanması, herkes hâlâ eski biçimlerde çeşitli tellerden çalıyor." Bu doğrudur. Ama beni hareket ettiren esas bu görüntü değildir. Beni hareket ettiren bu görüntünün altında yatan "giz"lerin ne olduğu ve ne olabileceğidir. Meseleye bu perspektifle bakarak yolumuzu çizmeliyiz. Bu mektupta, cunta ve gelecekte oligarşik devletin üzerinde durmayacağım. Ama bunu da düşünerek yazıyorum.

Cunta geldikten bu yana Türkiye devrimci hareketi, dişe dokunur örgütlü ve bilinçli hiçbir direniş gösterememiştir. Bu haliyle bundan sonra da asla gösteremez. Her ne kadar açık yüreklilikle söylenmiyorsa da, bu durumun herkes farkında. Zaten birçok hareketin örgütlü varlıkları dağılmış, yeniden toparlanmaya uğraşmaları ise, olumlu hiçbir sonuç vermemiş, vermesi de pek umut var değildir. Bu durum genel olarak Türkiye devrimci hareketlerinde umutsuzluk moral bozukluğu yaratmakta, kimi karamsarlığa kapılıp teslimiyete, kimi ise umutsuzca bireysel eylemlere katılarak heder olmaktadır. Umutsuzca eylemlerin ve teslimiyetin çıkar yol olmadığını görecektense kadar akli başında olanlar ise, an azından şimdilik çareyi şu veya bu biçimde birlikte aramaktadırlar (Birlik arayışlarının şu veya bu niyetle, şu veya bu dozdaki baskıların sonucu olduğu ayrı bir konudur).

Diğerlerini bir yana bırakıp, birlik arayışlarının sonucu olan ve olacakların üstünde duralım. Birlik uğraşları içinde olan kesim, Türkiye devrimci hareketinin büyük bir kesimini oluşturanlardır. Bunların bir kısmı, bu işi pek götürebileceklerine gözleri kesmeyen, birilerine yaslanmak isteyen kesimdir. Bir kısmı, kadrolarını ve kitlesini koruyabilmek için bu yola başvuruyor. Bir kısmı ise gerçekten samimidir. Ancak bir başka kısımlar var ki, hayatı boyunca bulanık su aramıştır balık avlamak için. Ortamı bu gibi gelişmelere müsait görüyorum. Bu konuda 1971'den sonra TSİP olayı bile tek başına yeterli örnektir. Bu gibiler her zaman esen rüzgâra göre yelken açmaya hazırdırlar ve bu iş başlamıştır.

Toparlarsak, Türkiye devrimci hareketinin durumu içler acısı. Buna rağmen yoğun bir arayış devam etmektedir. Bizleri tarih bu arayışlara cevap vermek zorunluluğu ile karşı karşıya bırakmıştır.

İrade birliği sağlanamadı

Bu konuyu biraz soyutlayalım: Şu anda bir yanda Sovyetçi çizgilerin revizyonistlerin birlik çalışmaları, başka bir yanda Kürt örgütlerinin birlik çalışmaları, diğer yanda Acil ve TKEP'in "Birlikleri" ve öte yanda ihtilalcı akımlardan DY, PKK ve onlara çeşitli amaçlarla yanaşanların acayip birlik uğraşları, maşallahı var, bunların hepsi de "ilkeli ve programatik" birlik uğraşlarıdır. Eğer bu gidişin karşısına doğru bir birlik anlayışıyla çıkarak müdahale etmezsek, hem bu olumsuzluklar çeşitli biçimlerde çürüyerek tedavisi çok zahmetli bir duruma varacaktır. Hem de biz bu dönemden dinç ve yaralarımızı sararak çıkamayacağımız kanaatindeyim. Hareketimizin 12 Eylül öncesi durumu hepimizce malumdur, aşması gereken birçok sorunları varken, 12 Eylül darbesiyle karşılaştı. Türkiye devrimci hareketinin önünde yeterince dersler çıkarabileceği bir mirasın olmaması ve sınıf hareketiyle kopukluğunun zaaflarını hareketimiz de taşıyordu. Dolayısıyla hareketimiz yeterli gelenekleri yatıp, oturmuş bir yapıya kavuşmamıştı. Üst seviyede hareketimiz kaynaşamamış yer yer sübjektif etkenler ağırlık kazanmıştı. Yer yer doğan olumsuzluklar, birlik bilinci ve sorumluluğu ile ya büyük gayretler ve uzlaşmalarla giderilmiş veya zamana bırakılmıştır. Bu durum kadrolarda da beliriyordu. Konumuz bunları irdelemek ve tartışmak olmadığı için, birkaç belirlemeden sonra bu konuyu geçip, 12 Eylül sonrasına gireceğim. Bahsettiğim olumsuzlukların, daha doğrusu yetersizliklerimizin çok çeşitli nedenleri vardır. Bence bunların başlıcaları yukarıda söylediklerime ilaveten, hareketimizi oluşturanların çeşitli kesimlerden gelmesi, dolayısıyla kaynaşamaması ve bizim çapımızdır. Ancak buna rağmen hareketimiz, Türkiye devriminin önderliğini yapacak, olumlu yönleri ağır basan, Türkiye devrimci hareketini toparlayabilecek tek adaydır. Biz, tüm bunların bilinci içinde olumlu bir yaklaşımla gerekli atılımı yapabilirsek, tarihi görevimizin üstesinden gelebiliriz. Geç kalmak veya yanlış bir yaklaşım sonucu ise, bugünden düşünemeyeceğimiz olumsuz yerlere varabiliriz.

Hareketimiz, 12 Eylül'ün hemen ertesi günü alelacele bir karar aldı. Bu karar ne kadrolara ne de organlara açık ve net bir biçimde kavratılabildi ne de kararı alanlar, aldıkları kararın detaylı bir tartışma ile kendileri yeterli irade birliği sağlayabildi. Kısmen lafızlarda anlaşılıyor gibi göründüyse de, pratikte böyle olmadığı hemen ortaya çıktı. Alınan kararın, pratiğe geçirilmeye başlamasından hemen sonra, Merkezden

bir kısım arkadaşlar itirazlara başladılar. Bu durumda ortaya, uygulanan politikayı savunanlar, savunmayanlar ikilemi çıktı. Bu itirazlar farklı biçimde olmakla birlikte vardı ve hala devam etmektedir. Bu durumun kadrolara nasıl yansıdığını, nasıl itirazlar geldiğini tam olarak bilmediğim için bunları yazamıyorum. Ancak kadroların bu politikaya değilse bile, uygulamalara çeşitli biçimde olan itirazlarını hepimiz biliyoruz. Şimdi ise durum "hizipler yaratıldı" belirlemelerine ve ihraçlara kadar varmıştır. Bu gibi itirazların merkez üyelerinden gelmeye başladığını da duyuyoruz. Gerek uygulanan politikaya, gerekse kadrolara karşı uygulanan atılma, hizip yaratma, görüşlerine karşı itirazlar küçümsenemeyecek boyutlardadır. Bunlara, birde kadroların bulanıklığını ve itirazlarını da eklersek, durumun hiç de basit seviyede olmadığı anlaşılır. Şahsen ben atılma, vs. uygulamalarına yeterince bilgilenmeden hiçbir tavır gösterme, hatta fikir belirtmek niyetinde değilim.

12 Eylül sonrası neler yaptık, neler yapmadık ve doğrusu yanlış mı yaptık, tartışmasına girmeyeceğimi ta baştan söyledim. Yazdıklarımın ve yazacaklarımın hem amacı başkadır, hem de üç aşağı beş yukarı üstünde anlaşılabilir olanlardır. Şunu da belirtip, esas düşündüğüm atmamız gereken adımlara geçeceğim.

12 Eylül'den sonra, Merkez elemanları başta olmak üzere, hareketin devamlılığını sağlayacak, bir kısım has elemanları dışarı çıkardık. Fakat dışarıya çıkanların hareketle ve içerideki olaylardan hemen hemen tamamen ilişkileri koptu, dışardakilerde dağınık hale geldi. Zaten, dışarıdaki acıklı halimiz belli. Dışarıdakiler hem içerideki durumu herhangi bir yolla kavrayamıyor, hem de dışarıda olanların gelişmesi için hiçbir olanak sağlanamadı. Dışarıdaki güç, bir hareketin merkezinin ezici, hatta tamamına nerede ise yakındır. Bunların da yarından fazlası, hiçbir işi ve gelişme olanağı olmadan atıl bir vaziyette bekliyorlar. Şahsen ben, neyi beklediğimi dahi bilmeden bekliyorum. Dünya devrimci hareketlerinde böyle bir İSRAF olduğunu veya olabileceğini düşünmüyorum. Şu anda, ne içeriden ne de dışarıdan bu durumun aşılması için yeterli ışık görülmektedir. Bizim dışımızda ki tüm siyasetler ve hatta tek tek kişiler birlik çabası içinde, programlar yayınlıyor ve bize birlik çağrılarını yağıdırıyorlar. Biz ise, tabir yerinde ise eli kolu bağlı durumdayız. Sadece "bu yaptığımız kötü" ve arada bir de "içeriden yeterince haberimiz yok, haberleşip size durumu bildiririz vs." diyerek işi geçiştiriyoruz.

Artık, daha fazla zaman kaybetmeden bir atılım yapmamız gerekiyor inancındayım. Hem hareketimizin iç durumu, hem de Türkiye devrimci hareketinin durumu, böyle bir adım atmamızın zorunluluğunu düşündürüyor bana. Bir arkadaşın deyişiyle yapmamız gereken atılım "fişek gibi" olmalıdır.

Artık aylar önce düşündüğüm dolaylı ilişkiler vs. şimdi geçerliliğini yitirdi.

Yapılması gereken atılımı şöyle düşünüyorum: Mümkün olan en kısa zamanda, Merkezden en az bir arkadaşla, olabilsen hepimiz yüz yüze gelip, bütün durumu ve ne düşündüklerini ayrıntılı bir biçimde anlatmalı. Biz de sorularımızı sormalı, görüşlerimizi ortaya koymalıyız. Bundan sonra, duruma göre hareket ederiz. Arkadaşı detaylı dinledikten sonra, eğer düşüncelerim değişmezse, peşine tam veya tama yakın bir Merkez toplantısı yapmak. Eğer sorunları bu toplantıda çözemezsek, peşine bir konferans toplamak ve sorunları çözmeye çalışmak. Yukarıda Türkiye devrimci hareketi ve hareketimiz hakkında yaptığım tespitler doğruysa, irademiz dışında gelişmelerin başladığı ve devam edeceği de kabul edilmelidir. Çoğunlukla şimdilik irademiz dışında olan bu gelişmelere müdahalede bulunup değiştirme olanağımız vardı. Bunu fazla zaman kaybetmeden yapamazsak, korkarım sonra çok geç kalmış oluruz.

Yüz yüze, açık açık konuşmalıyız

Bu tarihi momentte, ne hareketinizin iç sorunlarını, ne de Türkiye devrimci hareketinin sorunlarını ayrı ayrı ele alıp çözmeye kalkmamalıyız. Bunları bir bütünlük içinde ele alıp çözmeye kalkmamız en doğru yöntem olacağı inancındayım. Bu yöntem, hem iç sorunlarımızın çözümünde daha rahatlık sağlayacaktır, hem de Türkiye devrimci hareketine gücümüz oranında müdahale etmiş olacağız.

Bana bu yöntemi düşündüren nedenlerin başlıcalarını şöyle sıralayabilirim. 1) Hareketimizin durumu; 2) Türkiye devrimci hareketinin durumu;

1) Hareketimizin durumu;

a- Hareketimizin durumu, yukarıda da söylediğim gibi, birçok uygulamaları çeşitli yönlerden tartışmalıdır.

b- Organlarla Merkez arasındaki tartışmalar, yer yer ihraçlara kadar varmıştır. Durumlara Merkezden de bir yoldaşın şiddetli itirazları olduğunu ve belirli tavırlar aldığını duyuyoruz.

c- Hareketimizin, 12 Eylül sonrası aldığı karar ve uygulamalarında ne irade birliği sağlanabilmiş ne de net ve açık biçimde organ ve kadrolara kavratılabilmektedir. (Alınan karar ve uygulamaların doğruluk veya yanlışlığının tartışılması konumuz dışıdır.)

d- Genel olarak, 12 Eylül yenilgisinin ve özel olarak hareketimizin iç sorunlarının işçi sınıfıçısı olup olmama noktasında aranması, bu yönde bir tartışmanın başlamış olması.

e- Hareketimizin merkezinden aşağıya doğru yeterince kaynaşmamış olması ve yer yer sübjektif öğelerin ağırlık kazanması, en önemlisi de, bazı arkadaşların bu durumu ya yok sayarak veya bilinçli olarak duyarlı davranmaması.

f- 12 Eylül sonrasında, kadrolarımızın azımsanamayacak oranda atıl durumda kalması. (Bu benim kanaatimdir yanlış olabilir.)

g- Hareketimizin Türkiye devrimci hareketinin sorunlarına net bir öneri sunamaması, kadrolarımızı da bunun etkilemesi. Bu tespitler, benim yetersiz bilgilerimle yapılmıştır. Değişebilir. Bu durum bile, bizim acilen bilgilenmeye ve ona göre tavır belirleyip olaya müdahale etmek zorunluluğumuzu açıkça göstermektedir.

2-) Türkiye devrimci hareketinin durumu;

a- Cunta, Türkiye devrimci hareketinin bütününe yenmiştir. Ancak yok edememiştir, yok etmesi de mümkün değildir.

b- Bilhassa ihtilalci hareketler büyük darbeler yemiş, bir kısmının ise bütün önderleri yakalanmış, öndersiz ve örgütsüz durumda kalmışlardır.

c- Yenilgiyi kabul eden tüm hareketler, bunun nedenlerini araştırmakta ve çıkış yolları aramaktadırlar. Arayış sonucu, en önemli neden olarak, birlik olmayış bulunmakta ve çare olarak da birlik oluşturmaya çalışmaktadırlar.

d- Örgütlü yapıları dağılan ve önderleri yakalanan hareketler, bu işin üstesinden tek başlarına gelemeyeceklerini açıkça söylemeseler

de bilincindeler. Birlik çabalarının bir yanını da böyle değerlendirmek gerekir.

e- Birçok birlik platformları yaratılmış, programlar yayınlanmış ve yayınlanmaya devam ediyor. Her hareket, düşman gördükleri dışında herkese birlik çağrılarını yapıyor. Bunlar karşısında biz, alternatifsiz, ta-biri caiz ise elimiz kolumuz bağlı durmaktayız.

f- Her türlü fırsatçılar, bu durumu değerlendirip, durumu kendi istedikleri yöne kanalize etmeye çalışıyorlar.

g- Bu kadar çok uğraş verenlerin olmasına rağmen, doğru bir alternatif getirilememektedir. Bundan dolayı, karamsarlık ve umutsuzluğun mantiki sonuçlarına doğru adım adım yürümektedir.

h- Birçok gözün, bizim hareketimizin üstünde olduğu ve hakkımızda yapılan haklı, haksız eleştiri ve dedikoduları bilmekteyiz.

İ- Hareketimiz, ihtilalci hareketler içinde, onlardan çokfarklı yönleri olan, onlara göre çok fazla yol kat etmiş, belirli bir ağırlığı olan harekettir. Bugün ise, hangi nedenle olursa olsun önderliğini muhafaza etmektedir.

Yaptığım bu tespitlerin bir kısmına veya çoğunluğuna itirazlar olabilir. Ama bunlardan iyi kötü bir sonuca varmamız çok zor değildir. Tespitlerim de düşündüklerimin tamamı değil, ortak noktaları aradığım gözden kaçmamalıdır. Ortak noktaları arayışım, olguları değişik göstermek değil, sadece bir kısım değerlendirmelerimizi söylemediğimi anlatmalıdır. Bunların şimdilik yararı olmayacağı için söylememişimdir.

Şimdi de nasıl ve neden böyle düşündüğümü toparlayayım.

1- Hareketimizde eskiden beri var olan farklılıklar sertleşmeye başlamış, işler ihraçlara ve Merkezden tavırlar alınmaya kadar varmıştır. Bu durum fazla ilerlerse onarılması daha da zorlaşır. Çünkü bu gidişin sonunda nedenler ortadan kaldırılrsa bile, ürettikleri sonuçların ortadan kaldırılması daha zor hale gelebilir. Yani, sonuçlar neden haline gelebilir.

2- Türkiye devrimci hareketi bir arayış ve çırpılmış içinde, biz ise buna adeta seyirci durumundayız. Hatta nasıl tavır alacağınızı net bir biçimde ortaya koymuş değiliz. Bu durumumuz daha fazla devam

ederse, bir kısım hareketlerin olumsuz noktalara varacağını ve sonra düzeltilmesinin son derece güçleşeceği kanaatindeyim.

3- Şu haliyle iç sorunlarınızı bir yana bırakıp Türkiye devriminin acil sorunlarını ele almak mümkün değildir. Ama tek başına iç sorunlarımızı da ele almamız yanlış olur kanaatindeyim. Bunun iki yönden yanlış olacağını düşünüyorum. Birincisi, insanlarımıza yeni bir umut ve şevk vermeden zaten belli bir noktaya varmış iç sertleşmeleri çözmeye kalkarsak, durumun daha da olumsuz noktaya varacağı kanaatindeyim. İkincisi, iç sorunların tek başına olsa da çok uzun zaman alacağı ve iç sorunlar çözülmeden Türkiye devriminin sorunlarıyla ilgilenmeme gibi bir durumun doğabileceğini düşünüyorum. Bu durumda bence olabileceklerin en kötüsü olur. Hâlbuki insanlarımızın önüne, daha doğru bir deyimle önümüze yalnız iç sorunları değil de, bir bütün olarak Türkiye devriminin sorunlarını koyarsak, hem bütünün içinde halimizi daha iyi değerlendiririz, hem de bütün sorumluluğu içinde daha toleranslı davranabiliriz. En önemlisi de, Türkiye devrimine karşı olan sorumluluğunuzun yerine getirilmesinin adımlarını atmış oluruz. Söylediğim bazı sözlerden bir şeylerin üstünün örtülmesini istediğim anlaşılırsa haksızlık yapılmış olur. Görevimizin testiye kırmak değil, ayran içmek olduğu unutulmamalıdır.

Şu anda bizi esas olarak ne tek başına hareketimizin iç sorunları (ihraçlar vs.) ne de verdiğimiz zayıflar değil, bir bütün olarak hareketimiz ve Türkiye devriminin acil sorunları hareket ettirmelidir. Ancak böyle bir atılımı başarabilirsek bu dönemden yaralarımızı sararak daha zinde ve güçlü çıkabiliriz. Aksi durum ise ne kadar az zayıt versek de, sonumuz pek parlak değildir. **Aralık 1981**

İtiraz edilebilir, ama haksız olduğu iddia edilemez

Mektuptan da anlaşıldığı gibi örgütün içinde uç noktalara varan birçok olumsuzlukların olduğunu duyuyordum. Ama bunların nedenleri hakkında doğru dürüst bir bilgim yoktu. Duyduklarımız ve elimize geçen bazı belgelerden anlaşılıyordu ki, örgütümüzün içindeki olumsuzluklar birçok yönde birden baş göstermiş, karmaşık bir hale gelmişti. Aynı zamanda, Türkiye devriminin sorunları ile de pek ilgilenemez durumdaydık. Bu durum örgütümüz içindeki şu veya bu sorunun tek başına ele alıp çözmeye kalkmanın olanaklarını ortadan kaldırmıştı. Örneğin kimileri için ulusal sorun başat, diğerleri tali görülürken, kimileri

için "tasfiyeci merkez hizip ve küçük burjuva sosyalizmi" başat durumdaydı. Kimileri örgütümüzün geçmişini gözden geçirme uğraşı verirken, kimileri bunu bitirmiş ve örgüt konferansı toplama ve parti olma uğraşı içindeydi. Velhasıl durum öyle karmaşık hale gelmiştik, körün filii tarif etmesi gibi herkes tuttuğu yerden bütünü tarif etmeye çalışıyordu. Tabii bu arada Türkiye devrimi ve devrimci hareketlerin durumları ve sorunları tabiri caizse güme gitmişti. Pardon, güme gitmemiş "bizden başka kimse kalmadığı" için bu dert bitmiş; altmış senelik gelenegi yıkıp hareketten örgüt olmayı başarmış, örgütten de parti olma hazırlıklarına başlayarak Türkiye devrimine karşı olan sorumluluğumuza da yerine getiriyorduk.

Gerçekten de bu durumda beni örgütümüzde var olan sorunlardan tek başına hiçbirisi ilgilendirmiyordu. Tek başına bunların hiçbirini ele alıp çözmeye çalışmanın hiçbir yararı olacağını düşünmüyordum. Böyle bir yöntem bataklığı kurutma yerine, sivrisinekleri tek tek yakalayıp gözüne ilaç sıkmaya benzer. Bu duruma gelmiş bir örgüt herhangi bir sorunu ele alıp çözmeye kalksa da, bunun pek bir şey ifade etmeyeceği bir yana, o sorunu çözmesi de mümkün değildir.

Bundan dolayı mektupta da belirttiğim gibi, bütünlüklü 173

bir çözümden başka çare olmadığını düşünerek, bütün yoldaşlara bu doğrultuda çaba harcamalarını önerdim. Ne yazık ki Merkezden hiçbir yoldaşın bu doğrultuda yeterli çaba harcadığını söyleyemem. Ne zamanki içeriden bir yoldaş, dışarıdaki bir yoldaşa postasını attı, o zaman bazı yoldaşlar etekleri tutuşmuş gibi patırdamaya başladılar. Bu postayı atan yoldaşa bütün yoldaşlarım huzurumda minnettar olduğumu belirtiyorum. Eğer o bu postayı atmasaydı, belki biz hâlâ diyarı gurbetler de uyurgezer vaziyette dolaşıyor olurduk.

İlk tam üyeli GMK toplantısına kadar yetki konusu dışında, "açık bono" denen tavrımı sürdürdüm. Onların rahat çalışmalarını engelleyici, hiçbir tavra girmedim. Ama yaptıkları tasarrufları da desteklediğimi onlara, ne söyledim ne de böyle bir görüş benden istendi. Ben dışarı çıkarken onlara, "İşime gelen tasarruflarınızı kabul eder işime gelmeyen kabul etmem, şunları şunları yapar, şunları şunları yapamazsınız" gibi bir şey söylemedim. Böyle bir şeyi kimsenin de yaptığını zannetmiyorum. Eğer böyle bir şey doğru olsaydı, ilk iki yoldaşın

hak ve yetkilerini PB'nin almasının anlamı olmazdı. Bundan dolayı içindeki yoldaşların yaptıkları olumlu olumsuz tüm tasarrufların sorumlularından biri olarak görüyorum kendimi. Benim Marksizm anlayışım budur. Şimdi sıra yapılan hatalı tasarrufların düzeltilmesindedir. Hataların, sorumlusuyum ama düzeltilmesinin sorumluluğu bütün örgüte aittir. Benim derdim hataların sorumluluğundan sıyrılmak değil, hataların düzeltilmesi için çaba harcamaktır. İlla da benim birilerine ve bir şeylere karşı olmak gibi bir derdim yoktur. Komünistler bir şeylere yalnız karşı olmakla yetinemezler, bununla ölçülemezler. Karşı oldukları şeyin mutlaka alternatifini de getirmek zorundadırlar. Tartışılması gereken neye karşı olup neye yandaş olduğumuzdan önce, hangi alternatifleri getirdiğimiz ve bunun hayata geçmesi için hangi çabalarda olduğumuz olmalıdır. Aksi durum, her şeye karşı çıkıp, hiçbir hataya ortak olmamak gibi bir mantığa doğru uzanır ki, bu komünistlerin işi olmaz. Ben bu yazıda getirdiğim alternatifleri ve bunun için harcadığım çabaları anlattım. Bazı yoldaşların getirdikleri görüşleri de aklımda kaldığı kadarıyla anlattım. Benim getirdiğim alternatiflerin ve bunun için gösterdiğim çabanın çok yetersiz olduğu, belki bunun bir kısmının yanlış olduğu tartışılabilir. Ben de bunların yeterli ve çok parlak olduğunu söylemiyorum. Ama benim yaptıklarım ve yapmadıklarım bu kadar. Tartışmalara karşı olup olmamak üstünde değil ne yapıp yapmadıklarınız üzerine çekmek için bunları yazıyorum. Tartışmalar bu zemin üstünde sürdürülürse kampanyamız daha verimli olur inancındayım.

Örgütümüzün sorunlarıyla ilgili yazdığım ve yazacağım birkaç yazıda daha, olayları görünen yanlarıyla, yani sonuçlarından ele alıyorum. Şimdilik bunların maddi temellerine inmiyor, hatta bir anlamda eski köklerinden de koparıp, en taze sonuçları ele alıyorum. Herkes gibi ben de biliyorum ki, bu uzun zaman böyle gidemez. Götürülmeye zorlansa da fazlaca işe yaramaz. Eğer sivrisineklerin kökünün kazınması isteniyorsa ürediği yerin bataklık olduğunu keşfedip, onu kurutmaya çalışmak lazımdır. Ancak, bataklığı kurutacak kadar insanın bataklığın kurutulması gerektiğine ikna edilmesi lazımdır. Bunun için de önce sivrisineği görmesi, bundan sonrada bunun bataklıktan ürediğini kavraması gerekir. Bundan dolayı şimdilik yazılarımı ne yeterince 12 Eylül öncesine uzatıyorum ne de olayların esas kaynağına iniyorum. Bunların çok çeşitli nedenleri var.

Çözülmesi gereken önemli sorunlar var...

Bunlardan önemli gördüğüm birkaç tanesini şöyle sıralayabilirim: Birincisi, yoldaşlarımızdan birçoğunun örgütümüzün içinde ne olup olmadığını yeterince haberdar olduğu kanaatinde değilim. Yoldaşlarımızın öncelikle bunları kavramaları gerekiyor. Hele bazı yoldaşların olayları objektif temellerde tartışma yerine, tartışmaları niyetler vs. gibi sübjektif alanlara çekmesi, objektif durumun kavranmasını daha bir karartıyor. Başka bir anlatımla birçok olayın varlığı yokluğu, doğruluğu yanlışlığı açığa çıkmış değil, bunları açığa çıkarmak birincil görevdir.

İkincisi, örgütümüzün içinde var olan sorunları tarihi köklerinden alıp nedenlerini ortaya çıkarabilmek tek tek insanların kısa zamanda **üstesinden** gelebileceği bir iş değildir.

Üçüncüsü, kampanyamız süresi içinde önemli gördüğüm ve gücümün yettiği kadar konuları açığa çıkarmaya çalışmaktır.

Yoldaşlar, örgütümüzde çözülmesi gereken önemli sorunlar var. Bununla beraber karşılıklı ağır suçlamalar yapılıyor. Bunu aşmanın yolu, tam üyeli ilk GMK toplantısında tespit edildiği gibi, tüm örgütü bu dertlere ortak edip hep birlikte çaba harcamanızdan geçecektir. Ancak yoldaşlarımızın tümü örgüt içindeki sorunları öğrenmedikçe katkılarının yeterli olmayacağı da açıktır. Buna göre, ilk görev olarak, tüm yoldaşlar bildikleri olayları hiçbir kaçamağa sapmadan, hiçbir endişeye düşmeden, objektif bir biçimde ortaya koymalıdır. Elbette hepimiz için her olay aynı önemde olmayabilir, hatta bir olayı farklı farklı da yorumlayabiliriz. Önemli olan, olayları objektif aktarmak ve tartışmaları bu temeller üzerinde sürdürmektir. Aksi durumda, gerçekler gene de ortaya çıkar, ama bu zaman zarfında kaybetmememiz gereken birçok şeyi kaybetme durumunda kalabiliriz.

Yaşasın Proletarya Sosyalizmi! Yaşasın Komünistlerin Birliği!

Not: Bu yazı Eylül 1983 ortalarında yazılmıştır. Ancak, bazı yoldaşların yazılarını okuyunca, bir kısım ilaveler yapma ihtiyacı duydum ve baskıya vermedim.

SORUNLARIMIZA GENEL BİR BAKIŞ – III

F.YILDIZ.

"Gelecek bütün zamanlarda, geçerli olan bir tasarı kurmak bize düşmediğine göre, şu anda yapmamız gereken, var olan her şeyin acımasız eleştirile değerlendirmesidir. Amacımız derken, eleştirilerimizin kendi elde edeceği sonuçlardan da, yerleşik güçlerle çatışmaya girmekten de korkmaması gerektiğini anlatmak istiyoruz." (Karl Marx)

Üç ay kadar önce yazdığım birinci yazıda, "Hem cuntadan yediğimiz darbelerin yaralarını sarabilmemiz hem yeni yaralar açmamamız hem de devrim yapabilmemiz için gerekli birlikleri sağlayıp sağlayamayacağımızın sınavı olarak, en yakın yoldaşlarımız olan GK'yı oluşturan ve tüm örgütümüzün dışına düşmüş yoldaşlarımızla birlik sağlamamız" olabileceğini belirtmiştim. Söylediklerim sadece GK'yı oluşturan yoldaşlar için değil, buna benzer bir sürü daha yoldaşın olduğu ve bunlarla birliğimizin sağlanması gerektiğini vurgulamıştım. Ayrıca en yakın olanlarıyla birliği sağlayamayanların daha uzak olanlarla birlik sağlama iddialarının, olsa olsa tatsız bir hayal olabileceğini belirtmiştim. Yetersizliğine rağmen bunun ilk adımlarının Birinci GMK toplantısında atıldığını, şimdi görevin ikna edici ve güven verici davranışlarla bunun sürdürülmesinin gerektiğini söylemiştim.

Bu yazımda ayrıca, örgütümüzün içinde bulunduğu bunalımdan çıkması, bir daha böyle bunalımlara düşmemesi veya bunları asgariye indirmesi, tikanıklığı aşip, daha üretken olabilmesi için örgütümüzün tümünün, örgütümüzün dertlerinin çözümüne ve üretimine ortak edilmesi gerektiğini söylemiştim. Bunun da birinci GMK toplantısında ilk adımlarının atıldığını, şimdi bunların kanallarını açarak sürdürülmesi gerektiğini belirtmiştim.

Ne yazık ki, atılan bu ilk adımlar, gerçekten olması gereken olarak değil de, şartların karışıklığı ve bunun yarattığı çıkmazlar sonucu kabullenildiğinden, bir zaman gerekleri, yeterince yerine getirilmeden kaldı, şimdi fırsatı bulunca da geri alındı. Geri alınan, örgütümüze çeşitli nedenlerden dolayı örgütümüzün dışında kalan yoldaşlara verilen haklar ve birlik anlayışında atılan ilk adımdır.

... başında GMK'nın tam üyeli ilk toplantısı

GMK'mız, cuntadan iki buçuk yıl sonra ilk toplantısını yaptı. Bu toplantıya kadar örgütümüz içinde o kadar sorunlar birikmiş, o kadar güvensizlik doğmuştu ki, ele aldığımız sorunların hiçbirini yeterli biçimde çözmeye hemen hemen olanak yoktu. Bu hava içinde GMK bir kısım tedbirler alarak, olayların köklü çözümünü örgüt platformuna bıraktı. Herkesin bildiği gibi bunlardan önemlileri şunlardır. Askı kararı ve üyeliklerin iptalini kaldırdı, tek örgüt KURTULUŞ'u ve onun iradesini kabul edip, devrimciliğe ve örgüte dönmeye kararlı olan 1980 öncesi üyelerden örgüt dışına düşmüş olanları örgüte çağırırdı. Tüzük ve programı kaldırdı ve yeni tüzük hazırladı. Ulusal sorun konusundaki tartışmayı ise bir yoldaş, "Hayır, ben bunu şimdi tartışmam; yakalandınız, kaçamazsınız, bunu örgüt içinde, konferansta tartışacağız" diyerek önledi.

Alınan bu kararların gerekçeleri "iyi niyet, birlikçilik"ten başka GMK tarafından ne o gün ne de bu güne kadar açıklanmıştır. Toplantı öyle bir hava içinde idi ki, günlerce "bu Merkezin Kurtuluş merkezi" olup olmadığı tartışıldı. Nihayet kerhen verilen oylarla Kurtuluş merkezi olduğu kabul edildi.

Yukarıda da söylediğim gibi, GMK'nın ilk toplantısında, hemen hemen bütün sorunları örgütümüzle tartışarak, yeri ve zamanı belirlenen bir platformda hep birlikte çözecektik. Bu gerçekten yürünmesi gereken en doğru yoldu. Ne yazık ki, böyle bir geleneğe pek alışık olunmadığı için, bunu beklemeden fırsatı doğunca bir şeyler halledilmeye başlandı. Örgütün tüm sorunlarına örgütün tümünü ortak etme yerine, **işleri tepede kotarma anlayışı, birlikte olabilecek farklılıkların birliği sağlama yerine, tabii olmayacak farklılıklardan kurtulma mantığı**, bir kere daha burada kendini açığa vurdu. Evet, bu olay da bir nevi birlik ve sosyalist demokrasi anlayışı sorunudur.

Sosyalist demokrasi her şeyden önce bir anlayış sorunudur. Bu anlayışa uygun yapılanma ilişkiler ve işleyiş geliştirilir. Bir kere bu anlayış

ve ona uygun işleyiş yerleşince, şartların vs. etkileri ile bazı aksaklıklar olsa da bunlar hem hoşgörü ile karşılanır, hem de fazla tahribat yapmadan düzeltilir. Bu anlayış olmadan benzetmek için atılan bazı adımlar, ya bazı adımlar olarak kalır veya işine gelinmeyince geri alınır. Yani Leninist demokratik merkezîyetçilik anlayışı yerleşmedikçe, bürokratik merkezîyetçiliğe kaymanın kapıları ardına kadar açıktır.

Bizdeki, her şeyi biz biliriz, biz verir, biz alırız, bizim her söylediğimizde keramet vardır, biz “iyi niyet” demişsek, tamam iyi niyettir, biz “birlikçilik” demişsek tamam, birlikçiliktir, buna herkes inanmak zorundadır mantığı yıkılmadıkça, hep bozulup bozulup yeniden düzeltmeye devam ederiz.

Örneğin, Hulki yoldaşın toplantıdan ayrıldıktan sonra, aynı evin bitişik odasında oturmasına rağmen, ona merkezden mi, örgütten mi ayrıldığı sorulma zahmetine katlanmadan, “onun örgütten ayrıldığı” tespitini yapan önergeyi veren ve önergeye oy veren yoldaşların elbette bir demokrasi anlayışı vardır. Ama bir yoldaşın nereden ayrıldığı bitişikimizde oturmasına rağmen, kendisine sorulmadan söylediklerini çekiştirerek başkalarının karar vermesi benim sosyalist demokrasi anlayışıma pek denk düşmemektedir. Eğer bu yoldaşın sözleri, örgütten ayrıldığını kesin belgeleyen nitelikte idiyse, neden sonra bu karar kaldırılmak zorunda kalındı. Buna hala verilen tek cevap: “İyi niyet, birlikçilik” ise, o zaman ben de, “bu kararı alırken iyi niyetli ve birlikçi değil miydiniz” diye sorarım. Eğer sonradan örgütten ayrıldığını yazılı ve sözlü anlatmaya başladı dersiniz, o zaman da aynı şeyi söylediğinin şahidi ben olduğumu ve bunu bütün GMK üyelerine ilettiğimi söylerim. Çünkü Hulki yoldaş hakkında “örgütten ayrılmıştır” tespiti yapıldıktan sonra, Hulki yoldaşa bildirme görevi bana verildi ve bitişik odaya geçip bu kararı ben ona anlattım. Hulki yoldaş da bana, “örgütten ayrılmadım, sizin Merkez Komitenizden ayrıldım, benim nereden ayrıldığımın kararını benim dışımda kimse tespit edemez. Ben bunu ihraç olarak alıyorum” dedi. Ben de gelip bunları GMK üyelerine anlattım.

Bir yoldaşın nereden ayrıldığını kendisine sormadan karar vermekle kalmadık, bu yoldaşın örgüte dönebilmesini “örgütün çoğunluğunun kabul edeceği özeleştiriyeye” bıraktık. Yani, bu yoldaşın örgüte dönebilmesi kararını örgüte bıraktık. Peki, sonra ne oldu? O zaman canımız istemişti topu örgüte attık, sonra canımız istedi geri aldık. Neden? “İyi niyet ve birlikçi” olduğumuzdan, proletarya ve örgütümüzün

yüksek çıkarlarını düşündüğümüzden. Bu gerçekten halisane niyetlerle yapılıyor olabilir. Ama yol verelim de şu örgütümüz denilenler de bizimle beraber düşünüp, hiç olmazsa bize biraz yardımcı olsunlar. Biz hep yalnız başımıza düşünerek yorgunluktan biraz başımız dönüyor galiba.

Gene GMK'nın ilk toplantısında, bir yoldaş tarafından, zannederim 12 yoldaşımızın üye edilmesi önerildi. GMK'dan bir yoldaş da bunu destekledi. Ben ise, bu yoldaşlardan bir kısmının üye olmasına şiddetle karşı çıktım. Bu insanların başında resmi üyelerden oluşan bir komite vardı. Gerçi bu komitenin her özel organ gibi, üye alıp üye çıkarma yetkileri yoktu ve içerdeki merkezimize resmi organ gibi tanımlarını önermemize rağmen bir cevap gelmemiştir. Ama içerdeki merkezimiz bizi de dış büro olarak tanımıyordu. Ben bu yoldaşlarımızın başında resmi üyelerden oluşan bir komitenin olduğunu, bu konuda onların fikirlerini almamızı önerdim.

GMK'da benim dışımda bu yoldaşları tanıyan iki yoldaş vardı. Bu önerime bu iki yoldaştan biri, "onlar dar görüşlüdür", yoldaşlardan ikincisi, "ben onların (yani komitenin) kafalarını biliyorum. Onlar ancak şunları şunları üyeliğe önerirler, gerisini önermezler" dedi. Bu anlatılanlardan sonra GMK'nın tüm üyeleri tarafından komitenin fikirleri öğrenilmiş oldu. Buna rağmen GMK'dan bir allahın kulu kalkıp da "Yahu nasıl iştir" çobana bile koyunların hali pürmelali sorulur. Siz, yıllar önce üye yaptığımız yoldaşlardan bir komite oluşturup, oradaki yoldaşların başına atamışsınız, şimdi de yönettikleri yoldaşlar hakkında yapılacak tasarrufta komitenin fikrini almaktan kaçırıyorsunuz" demedi. Evet, benim önerim hemencecik reddedildi ve benim bazı itirazlarımın dışında, hepsinin üyelikleri oybirliği ile kabul edildi.

Yoldaşlar, bu, şu veya bu biçimde basit, teknik ve pratik bir sorun değildir. Bu tamamen bir örgüt ve sosyalist demokrasi anlayışıdır. Ben, bu yoldaşların çok daha basit sorunlarda örgütün fikirlerine müraaat etmeyi önerdiklerine çok şahit olmuşumdur. Peki, çok daha basit sorunlarda örgütün fikirlerini almayı savunan bu yoldaşlar, bu kadar önemli konularda örgütün görüşlerinden niçin kaçıyorlar? İşte anlayışın özü bu sorunun altında gizlenmektedir. Yoldaşların yukarıda aktardığım cevaplarından da anlaşıldığı gibi, bu konuda komite onların görüşlerine destek olmayacaktır. Onlar, örgütün kendi görüşlerine

destek olacağını bildiği her konuda örgüte müracaat etmeye hazırdırlar. Ama örgütün kendi görüşlerine karşı olacağını bildikleri konularda örgütten uzak durmak eşyanın tabiatı gereğidir.

Demokrasi ve örgüt anlayışı

Yoldaşlar, gerçekten bu, bir demokrasi, bir örgüt anlayışıdır. Bu anlayışa göre demokrasinin uygulanıp uygulanmaması, kendi anlayışına destek sağlayıp sağlamayacağına bağlıdır. Elbette bu anlayışta kendi tezlerine güç kattığı müddetçe, demokrasi en geniş biçimde uygulaya çalışılır. **Ama sosyalist demokrasi, birilerinin tezlerinin desteklenip desteklenmemesine göre işletilecek bir alet değil ki. Bu anlayışa göre, örgüt kolektif irade birliği değil, esas olarak fiziki bir güçtür. Örgütün iradesine ancak, kendi tezlerini güçlendirmek için başvurulur. Bu anlayış, kendi tezleri desteklendiği ve güçlendirildiği müddetçe örgütün iradesine herkesten çok başvurur. Ama bunun tersi olacaksa, örgütten köşe bucak kaçır.** 12 Eylül'den sonra içerdeki merkezimizin "açıklık ilkesi", örgütü her şeye ortak etmek, üyelerin hak ve yetkileri" gibi olaylarında temeli budur. Ama kolektif irade değil, ihtiyacın olduğu zaman birilerinden destek aramak, birilerini kendine suç ortağı etme anlayışıdır. Elbette örgütten destek aramak, hem iyi hem de herkesin hakkıdır. Ama örgüt sadece desteğe ihtiyacın olduğu zaman aklına gelmemesi koşuluyla.

İşte bizim istediğimiz zaman topu örgüte atmamız, istediğiniz zaman geriye almamız, istediğimiz zaman örgüte başvurmamız. İstemediğimiz zaman "onlar dar görüşlüdür, ben onların kafasını bilirim vs." dememizin temel nedeni bu anlayıştır. Şurası açıkça bilinmelidir ki, bu anlayış ve ürettiği dertler sadece ne bizim örgütümüze has bir olaydır ne de biz ve bizim gibi toplumların komünist örgütlerine özgü bir durumdur. **Bu, resmi sosyalizmin de resmi anlayışıdır.** Köklerini bu kadar derinlere salmış ve yaygınlaşmış bir dertten, bir kısım basit tedbirlerle kurtulmak mümkün değildir. Bizim gibi geri toplumun komünistlerini, yaşadıkları toplumun değer yargıları, onları bazen bir adım önde, bazen bir adım arkada, ama gölge gibi peşlerini bırakmadığı açık bir gerçektir. Ne var ki, bu bir kader değil; bundan kurtulunabileceğini ve nasıl kurtulunması gerektiğini bilince çıkarmalıyız. Yeter ki, bunu ne kader sayıp teslim olmalıyım, ne de "komünizm iyi ama kahrolsun komünistler" diyerek umutsuzluğa düşmeyelim.

Dünya sosyalist hareketinin bu günkü bunalımına kabaca bir bakışla bile demokrasi, bürokrasi sorunu gündemin ilk sıralarında görülür. Kendi ülkelerimizin devrimci demokratik hareketlerinin içindeki çatışmalara baktığınızda da, aynı öğelerin ilk sıralarda oturduğunu görürüz. Olayı bu acıdan görmek ve buna uygun önem vermek zorunludur. Sosyalist demokrasi, sadece kişilerin güler yüzlü, hoş görülü davranışı değildir. Bu öncelikle bir sınıfsal anlayış ve işleyiş sorunudur. Aynı zamanda bu bir parti anlayışı devrim anlayışı sorunudur.

Her sınıf içinde bulunduğu şartlarla nasıl şekillenmişse ve çıkarlarına nasıl denk düşüyorsa, genel olarak öyle ilişkiler sürdürür ve öyle davranışlarda bulunur. Genel anlamda proletarya da aynı toplunun içinde yaşayıp o toplumun ortak değer yargılarından nasibini alırken, üretimdeki yeri gereği, tüm diğer sınıflardan farklı şekillenir ve farklı nitelikte sahiptir. Kapitalizm geliştikçe, tüm diğer ara sınıfları dağıtıp parçalarken, proletaryayı çoğaltıp yoğunlaştırır. Elbette bütün ara tabakaları aynı kefeye koymak mümkün değildir ama hiçbirine proletaryanın misyonu verilemez. Lenin'in dediği; "köylü ön yargılar kadar kararlara da sahiptir" sözleriyle, Kautsky'nin dediği ve Lenin de doğruladığı, "Aydınlarla proletarya arasında uzlaşmaz çelişki vardır" sözleri, belli oranda bunu açıklamaktadır.

Sınıfsal işleyiş ve anlayış...

Proletaryanın haklı davasını zafere ulaştırmak için, polisiye dışında hiçbir kaçamağa, gizli kapalılığa gerek duymaz. O haklı davasını bütün ezilenlere açık ve net biçimde anlatır ve kurtuluş yolunu onlara gösterir. Diğer sınıfların aksine proletarya üretimdeki kolektif faaliyetlerinin yanında, en ufak hakkını, bile bireysel değil, kolektif bir mücadele ile almak zorundadır. Bunları kendi deneyleriyle yaşayarak öğrenir. En ufak hakkını bile birlikte mücadele ile alan proletarya, dağınlığın acısını ve birliğin nimetlerini en çok bilen biricik sınıftır. Buna rağmen kapitalist toplunda hâkim olan burjuva ideolojisinin kancalarına takılarak çeşitli burjuva partilerinde kümelenebilirler. Komünistlerin görevi onları burjuva ideolojisinin yanılısalarından kurtarmak için burjuva ideolojisinin bütün "incir yapraklarını" kaldırmak alternatif olarak karşısına ML, yani bilimsel ideolojiyi dikmektir.

Proletarya sosyalizmi en geniş katılımcılığı zorunlu kılar. Çünkü onun varmak istediği yüce amaç, toplumun kendi kendisini yöneteceği

yerdir. Yani yöneten ve yönetilenlerin ve her türlü hiyerarşinin kalktığı bir toplum biçimi. Elbette proletarya buraya varana kadar çok yollar kat edecek, en disiplinli hiyerarşik araçlar kullanacaktır. Ancak bu hiyerarşi kendi içinde bilinçli gönüllü görev bölüşümüne dayanırken düşmanına karşı baskı ve emir olarak işler. Tabii, baskı yaptırmamak için yapılan “baskıya” ne kadar “baskı” denirse.

Proletarya demokrasinin en geniş katılımcı olması zorunluluğu sadece en geniş katılımı daha üretken, hataları asgariye indireceğinden değil, aynı zamanda proletaryanın bütün toplumu ve giderek bütün toplumun kendi kendisini yöneteceği yüce amaca varmaktan başka gayesi olmadığı içindir.

ML’de araçlar, amaca uygun oluşturulur ve kullanılır. ML’de nasıl olursa olsun bir devrim olamayacağı için, nasıl olursa olsun bir partide araç olamaz. Tarihi deneyler göstermiştir ki adına layık ML parti olmadan, hatta adı parti olmayan bir kısım cephevari örgütlenmelerle de devrim yapılmıştır. Ancak gene tarihi deneyler göstermiştir ki adına layık ML parti olmadan sosyalizm kurulamamıştır. O halde bize gereken herhangi bir devrim yapacak parti değil, sosyalizmi inşa etmekle yol gösterici olabilecek adına layık proletarya partisidir. Proletarya partisi, demokratik merkezîyetçilik temelinde işleyen gönüllüler ordusudur. Bazı şartlarda iki yandan biri aksasa da hiç bir surette yok sayılmaz, hatta bir zaman içinde olsa göz ardı edilemez. Bir kere bu anlayış ve buna uygun yapılanma yerleşince, bir zaman için bazı yönlerinin aksaması fazla tahribat yapmadan düzeltilir. Proletarya partisinin işleyişi demokratik merkezîyetçilik ilkesine dayandığını söylemiştim. Proletarya partisinin demokratik yanının en temel ilkesi seçimdir. Ancak, demokrasiyi yalnız seçime indirgemek eksik olur kanaatindeyim. Örneğin bazı şartlarda seçimler uzasa bile, uzanabileceğin yerlere kadar görüşler almak ve ortak fikirler oluşturmak mümkündür. Yani eksikliğe rağmen, kolektif irade ve işleyiş sağlama hem mümkün hem de zorunludur. Diğer yandan, kılıfına uydurmak için seçimler yapılsa da -ki yapılabilir- pek de demokrasi uygulandığın anlamına gelmez. Proletarya demokrasisi, kararların oluşturulup alınmasında en geniş katılımın sağlanması, azınlık haklarının korunmasıdır. Sadece böyle düşündüğünü söylemek, hatta böyle düşünmekte yetmez; bunların kurumlarının oluşturulması ve işlerlik sağlanması gerekir.

Ortak irade birliği ve gönüllüler ordusu...

Proletarya partisi ortak irade birliğidir. Parti nasıl ortak iradede birleşenlerin oluşturduğu gönüllüler ordusu ise, aynı zamanda ortak iradeyi geliştirip pekiştirerek yürümek zorundadır. "Parti örgütlerin karmaşık bir toplamıdır." Örgütlerin toplamı tespih taneleri gibi yan yana veya alt alta dizilmiş, 33 veya 99 gibi matematik bir toplam değil, organik bütünü oluşturan karmaşık bir toplamdır. Organik bütünü oluşturan parçaların herhangi birinde doğan rahatsızlık, bütüne sirayet eder. Bundan dolayıdır ki, parçaların arasında doğacak kopukluklar bütün yapıyı rahatsız eder. Kolektif ajitasyon, propaganda ve kolektif örgütleyici araçlara olmazsa olmaz ihtiyaç buradan doğmaktadır.

Eğer proletarya partisinde kolektif irade birliği olmazsa olmaz koşulsa, bunun yolu yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya iletişim mekanizmaları oluşturup, işletilmesinden geçer. Eğer proletarya partisini canlı bir varlık olarak düşünüyorsak, bunun sürekli gıda almaya ihtiyacı olduğunu da bilmeliyiz. Bunun biricik gıdası, en geniş katılımı sağlayarak, en geniş ve en çeşitli fikirlerin örgüt içinde tartışılarak kararlara varılmasıdır. Yoksa tepenin çıkmaza girdiğinde örgütleri aklına getirmesi, hele hele kendi tezlerini destek olacağını bildiği zaman örgütlere başvurmayı savunan anlayış, Leninist kurallara pek uygun düşün anlayış olduğu kanaatinde değilim.

Proletaryanın partisi en geniş katılımcı, en demokratik parti olmakla birlikte, aynı zamanda en disiplinli bir partidir. Çünkü proletarya bilir ki, demir disipline sahip bir parti olamazsa, o ne düşmanını yenebilir ne de kazanımlarını koruyabilir. Demokratik merkezîyetçiliğin anlamı, kararların en geniş katılımı ile en demokratik bir biçimde oluşturulması, ama bir kere kararlar oluşturulup kabul edildikten sonra, herkesin kayıtsız şartsız kararlara uymasındır. Kararlara şu veya bu oranda azınlığın itirazları ve karşı oyu olabilir. Bu kararların yanlışlığının ve bu kararların değiştirilmesi için kendi görüşlerinin propagandasını örgüt içinde özgürce yapabilir. Parti veya bizim gibi partileşme sürecini yaşayan örgüt, bırakalım bunu engellemeye çalışmasını, bilakis bunun kanallarını açmak zorundadır. Bazı istisnalar tartışmamızın dışındadır.

Ancak burada ince bir noktaya gelmiş bulunmaktayız. Kararların yanlış görülüp karşı olunmasından dolayı, kararları kabul etmeyip, uymama, gereklerini yerine getirmeme gibi bir davranışa asla girilmez. Hatta kararların yanlışlığını ve değiştirilmesi gerektiğinin propagandasını aşip, herhangi biçimde fiili durum yaratmak için, kararların uygulanmaması eğilimi taşıyan propagandaya işi sıçratmak, proletarya partisinin asla kabul edemeyeceği bir davranıştır. Tüzük hükümlerine göre gereken cezai müeyyideler bu davranışa girenlere uygulanır. Leninist partide, eylemde birliği bozucularla yürünemez. Bu anlamda azınlığın çoğunluğun kararlarına uyması zorunludur.

Denilebilir ki bu anlatılanlar Leninist parti kurallarının belirli yönleridir. Biz ise parti değil, hâlâ partileşme sürecinde yaşayan bir örgüt olduğumuza göre, bu kurallar bizim için geçerli olabilir mi? Tamam, ama biz partinin şu veya bu parçasını oluşturacak, şu veya bu bölge ile sınırlı değil merkezi biçimde ülkeler çapında örgütlenen, Leninist parti kurallarını adım adım döşeyip pekiştirerek, parti aşmasına sıçrayacak bir örgütüz.

Birlik sorunu

Birlik sorunu, sınıfsal, tarihsel, sosyal ve siyasal köklerinden koparıp ele alınamaz. Böyle bir yöntem, olayın nedenlerini değil, sadece sonuçları görmekle kalır. Buna rağmen ben bu yazıda, en önemli gördüğüm bazı yanlarına kabaca değinip, bunun köklerine inmeyi geleceğe bırakıyorum.

Şu veya bu biçimde de olsa birlik sorunu, dünya komünist örgütlerinin gündeminden yok olmamıştır. Çünkü birlik sorunu, devrim yapabilmeyenin en önemli sorunlarından biridir. Aynı zamanda birlik sorununa, “nasıl bir birlik” sorusunu açık ve net bir biçimde cevaplayarak yaklaşmak gerekiyor. Ayrıştırılması gereken anlayışlar, tastamamda bu sorunun altında yatmaktadır. Hiç kimsenin kendisinin birlikçi olduğuna, başkalarını inandırmak için 40 defa yemin billah etmesine gerek yoktur. Ben herkesin birlik istediğine inanıyor ve onunla anlaşırım. Ayrılıklarımız birlik isteyip istememekte değil, “nasıl bir birlik” sorusunda düğümleniyor. Esas temeli eylemde birliği bozmamak, ilkeli, devrim ve örgütümüzün çıkarına olan, kolektif iradenin içinde yer alabilecek, eylemde birliği bozmamak koşuluyla, farklı fikirleri savunarak oluşturula-

cak birlik mi? Yoksa bizim kişisel ve grupsal anlayış ve tezlerimizi destekleyecek, her dediğimizde “mutlaka bir keramet vardır” diyeceklerle birlik mi? Sorun burada yatmaktadır.

Bazı araştırmalara göre, 12 Eylül'den öncesi Türkiye ve Kürdistan'da (Kuzey) 49 grup varmış. Bundan sonra kaçta çıkacağını kestiremiyorum, ama 7-8 grubun daha ortaya çıktığı biliniyor. Her gün amip gibi bölünmemizin temel nedeni, Türkiye ve Kuzey Kürdistan devrimci hareketinin aydınlar seviyesini aşmış, proletarya zeminine oturmamasıdır. Tabii, buna uygun devrim ve sosyalizm anlayışı.

Uzun yıllar “gizlilik” içinde ve bir tür devrim ve sosyalizm anlayışı olarak aydınlar içinde hapis olarak süren Türkiye sosyalist hareketi, 1961 Anayasası'nın getirdiği nispi demokratik ortamla, bu aydınlar daha çok işçi aristokratları denebilecek bir kısım işçi “önderlerini” yanlarına alarak, legale çıkıp TİP'i kurdular. Uzun yılların bunalımı sonucu, ilk anda bu aydınlar hem kendileri azımsanmayacak birlik sağladılar, hem de o güne kadar biriken ilerici potansiyeli etraflarına toplayabildiler. Ancak, onların sınıfsal karakteri ona uygun devrim sosyalizm ve birlik anlayışlarının mantıki sonucu, pörsüme ve dağılmalarını kısa sürede gündeme getirdi. Bu dağılmadan doğan guruplar, onların birçok olumsuz yanlarını yadsımakla birlikte, esas yakalanması gereken halkayı yakalayıp, ayaklarını modern sanayi proletaryasının üstüne basmayı beceremediği için, onlarda bu hastalıktan kurtulamadılar. Kautsky'nin söylediği ve Lenin'in de onayladığı “aydınlarla proletarya arasında uzlaşmaz çelişki vardır” sözleri, kafamıza her gün bir defa daha balyoz gibi inmektedir. Aydınların bireysel uğraş tarzları ile proletaryanın kolektif uğraş tarzı, bu sözlerde en güzel ifadesini bulmaktadır. Eğer bir örgüt, proletaryanın kolektif üretim ve mücadele içindeki şekillenmesi tarafından gelişmezse istediği kadar birlik çağrılarını yapsa da, çok fazla önem taşımayacaktır.

Elbette ki, proletaryanın kendiliğinden edindiği deney ve şekillenmenin her şeyi halledeceği düşünmek yanlış olur. Eğer böyle olsaydı, onlara “siyasi bilincin dışardan götürülmesi” sözcüklerinin hiçbir anlamı olmazdı. Mesele, Marksist bilinçle proletaryanın kolektif şekillenmesinin birleşimidir.

Devrim sürecinde, çeşitli biçimlerde birliklere ihtiyaç vardır ve yapılır. Bizim konumuzla ilişkili olan birlik, ideolojik ve örgütseldir. İdeolojik

birlik en kaba hatlarıyla, şeyleri tanıma metodunda anlaşmak, şeyleri en azından çok yaklaşık değerlendirmek ve şeylerin değiştirilmesi yönteminde anlaşmak. Aynı zamanda değiştirilecek şeylerin yerine neyin konacağına da belli bir görüş birliğinde olmak gerekir. Örgütsel birlik ise, yukarıda anlattığım gibi, en genel bir anlatımla, Leninist örgüt kurallarında birleşmek. Bunlardan sonra gene de var olacak bazı görüş farklılıkları, birliğin önünde engel olmamalıdır. Bunlar süreç içinde tartışma ve ikna metodlarıyla giderilebilir denince, akla birbirinin ağzına tükürmüş gibi aynı şeyi söyleyenlerin topluluğu gelmemelidir.

Örgütümüzün haldeki durumu

Örgütümüz cuntadan önemli darbeler yemekle kalmamış, kökleri 12 Eylül öncesine dayanan hatalı davranışlar sonucu, bir hayli yoldaşımızın uzaklaşmasına neden olmuştur. En önemlisi de örgütümüz içinde güven bunalımı doğmuş, sübjektizm had safhaya varmıştır. Yoldaşlar arası ilişkiler yoldaşlık ilişkilerinden çıkmış “düşman kardeşler” ilişkisine dönmüştür. Bu güvensizlik ve sübjektizm örgütün şu veya bu kesimiyle sınırlı kalmamış Merkezden arkadaşlara kadar örgütümüzü sarıp sarmalamıştır. Bu havanın da etkisiyle olacak, yoldaşlar birbirlerine çamur atmak için akla gelmeyen spekülasyonlar yapmış, hala yapmaya devam ediyor. Bu pis havanın kokusu öyle ortalığı sarmıştı ki, bir ara Merkez üyeleri paniğe kapılmışlardı. Örneğin Sekreter, içeri gelirken eline sıkıştırılan üç kuruşu, durumları anlamadan, içerdeki Merkeze veremeyeceğini bana söylemişti, ben karşı çıkmıştım. İçerdeki sekreter vekili seçilmesi sırasındaki hırlaşmalar ve örgüt konferansı hazırlıkları, hepsi bu pis havayı yaratan ve aynı zamanda onların sonuçlarıdır.

Dikkat ve sabırla birliği sağlamak...

Bu durumuyla örgütümüz tam bir bölünmenin eşiğine gelmiş kimi bazı örgütlenmelerin devrimci faaliyeti sürdürmeyi, kimi boyun eğip örgütlü ilişkilerini sürdürmeyi, kimi de görev falan almadan beklemeye başlamıştır. Bizlerin görevi şu veya bu nedenlerden dolayı doğan bu olumsuzlukları dikkat ve sabırla gidermeye çalışarak, örgütümüzün birlik ve bütünlüğünü sağlamaktır. GMK'nın birinci toplantısında yetersizliğe rağmen bunun ilk adımları atılmıştı, bunun peşini getirmek gerekiyordu. Bunun için oturup önce bu hataların neler olduğunu ve nedenlerini araştırıp ortaya sermemiz gerekirdi. Bizler ise ulusal sorun

dışında hepsinde suskunluğu yeğleyip, herkesin bizim iyi niyetimize biat etmesini istedik. Pardon, susmak gene iyi idi, bunu da yapmayı, kendimizi aklama çabalarına girdik. Kimileriniz yapılanların hata değil, bu şartlarda yapılması gereken tek doğru olduğunu ispat etmeye çabalarırken, kimilerimiz eline kâğıt kalem alıp, bunların hata olduğunu sergiliyor, ama bunlarda kendisinin hiçbir payının ve sorumluluğunun olmadığını ispata çalışmaya başladı. Sanki bunları yapanlar bizim mensup olduğumuz ailenin fertleri değil, bunlar bizim imar ettiğimiz bahçede yeşermeyip de saksıda büyütülüp, cunta tarafından başımıza musallat edilmiş gibi. Hayır, yoldaşlar, halkın deyimi ile "ne ekersen onu biçersin, ne kadar imar edersen, o kadar alırsın". **Bütün olanlar bizim mayamızdan kaynaklanmıştır ve bunda şu veya bu oranda da olsa, hepimizin payı vardır.**

ML. elbette kişisel sorumlulukları dışlamaz. Ama esas olan kolektif sorumluluktur. Ayrıca bizlerin bu hataları önlemek için hangi çabaları gösterdiğimiz sorusu askıda durmaktadır. İlk GMK toplantısından sonra, GMK'mız ne yapılan hataları araştırıp düzeltici davranışlarla güven verici adımlar atmıştır, ne de başta GK'yı oluşturan yoldaşlar olmak üzere birçok yoldaşın güvensizliğini giderici çabalarda bulunmuştur. Örneğin ne "askı kararı" ve "üyeliklerin iptali" ve yeni üye kayıtlarında eski üye yoldaşlardan bir kısmının dışarıda bırakılması ne "x ilinin konferansı" ve "örgüt konferansı tartışmaları" ne "tüzük ve program üstüne" GMK olarak tek kelimelik değerlendirme yapılmıştır. Hatta ilk GMK toplantısında ve daha sonra alınan çelişkili kararların nedenleri bile bu yoldaşlara anlatılmamıştır.

GK'yı oluşturan yoldaşların Merkez üyeleriyle görüşme talepleri, bazı Merkez üyeleri tarafından kabul edilmemiş, bazılarında görüşme talebi iletilmemiş ve görüştürülmemiştir. Bana görüşme talebi iletilmemesine rağmen, ben görüşme talebinde bulunmuştum ama elde olmayan nedenlerden dolayı görüştürülmemiştim.

Kökleri 12 Eylül öncesine dayanan, ancak 12 Eylül'den sonra müsait ortamı bulup adamakıllı dal budak salan olumsuzluklar ve güvensizlikler, sadece GK'yı oluşturan yoldaşlarda somutlaşmıyor. Bunların dışında da benzer rahatsızlıkları ve eleştirileri olan pek çok yoldaş var. Bunların biri de, uzun zamandan beri merkezi tanıyıp tanımadığı belli olmayan, merkezin (içerdeki) vereceği hiç bir görevi kabul etmeyeceğini söyleyen ve etmeyen, eski örgütümüzün yıkılıp yıkılıp yok

edildiğini söyleyen Nasır yoldaştır. GK'yı oluşturan yoldaşların görüşme önerisini kabul etmeyen yoldaş, Nasır yoldaşın kazanılması için onun peşini uzun zamandır hiç bırakmadan koşturdu ve onun kazanılması için elinden gelen her şeyi yaptı. Bununla da yetinmedi, Nasır yoldaşın kazanılması için tüm merkez üyelerinin görüşmesini defalarca önerdi. Elbette Nasır yoldaşın bir kısmı haklı gerekçelere dayanan eleştirileri ve rahatsızlıkları var. Onu bu rahatsızlıklarından kurtarıp, rahat bir biçimde örgütümüze katabileceği şeyleri katmasını sağlamak doğru bir şey ve herkesin görevidir. Ama bu birileri için böyle olurken, başka birileri için tam tersi olunca, yani tavırlar iki uç noktada olursa, burada hangi anlayışın yattığı tartışma konusudur. Elbette her yoldaşımız gibi Nasır yoldaşın da kazanılması örgütümüze çok şey katar, kaybedilmesi çok şey kaybettirir. Ama diğer yoldaşların kazanılmasının örgütümüze katabileceği hiçbir şey yok mu idi ki, onların talebine rağmen bir defa dahi görüşme zahmetine katlanılmıyor.

Merkezden bu yoldaşa eleştiri biçiminde bunları anlatıp nedenlerini sorduğumda yoldaşların cevabı: "Nasır, benim için onların dördünden önemli ve kıymetlidir" oldu. Elbette, Nasır yoldaş benim için de kıymetlidir. Bazıları için daha kıymetli olabilir. Ama devrim yapmak sadece kıymetli elitlerle mümkün değil ki. Diyelim ki Nasır senin için onların dördünden de kıymetli ve önemlidir. Peki, gene diyelim ki Nasır'ın kıymetine göre ona on kere gittin, bu "kıymetsiz" garibanların hiç olmazsa bir defa dahi görüşülecek kadar kıymetleri yok mu idi? Hayır yoldaşlar, bu kıymetli-kıymetsiz sorunu değil, doğrudan doğruya bir anlayış sorunudur. Şimdi bu anlayışın, "kıymetsiz" yoldaşları kazanmak için hiçbir çaba harcamayacağını anlatmak için benim üstümü başımı yırtmama gerek yoktur zannederim.

Son karar

GK'yı oluşturan yoldaşlara kendi kendisiyle çelişen, hiçbir konuyu yüzeysel dahi değinmeyen kararlar, bürokratik bir anlayışla iletilmiş, "ya gelirsiniz ya da gelirsiniz"den öte, onların kazanılması için hiçbir çaba harcamadığı inancında değilim. Alınan ve iletilen kararların "birlikçilik, iyi niyet"ten başka hiçbir gerekçesi yoktur. Sanki herkes bizim "iyi niyet, birlikçilik" sözlerimize biat etmek zorunda imiş gibi. Pardon, herkes değil, işimize gelmeyenler.

Tam üyeli ilk MGK toplantısında aldığımız çağrı kararı, tüm örgütümüzden uzak düşmüş, devrimciliğe kararlı ve örgüte dönme çabası içinde olan 80 öncesi üye yoldaşları kapsıyordu. Karşılıklı hiçbir ön koşul ileri sürmeden bu yoldaşlar eski statüleri ile örgüte döneceklerdi. Hulki yoldaş bu çağrının dışında bırakıldı. Hulki'nin örgütten ayrıldığını tespit eden önergeyi veren bir yoldaşın önergesinin üçüncü maddesi, Hulki'nin de çağrı kararı içine alınmasını öneriyordu. Benim önergenin bütününe, yani Hulki'nin "örgütten ayrılmıştır" tespitine karşı çıkışım, diğer yoldaşların da üçüncü maddeye karşı çıkışları sonucu, önerge sahibi yoldaş "benim önergem üstüne herkes görüşlerini söyledi, benim önergem amacına ulaştı" diyerek önergesini geri çekti. Bundan sonra üçüncü maddesini değiştirerek, aynı önergeyi bir başka yoldaş verdi. Bu önerge benim karşı oyum, ilk önerge sahibi yoldaşın çekimser kalmasıyla kabul edildi ve Hulki yoldaş çağrı kararının dışında kaldı. GK'yı oluşturan yoldaşlar, koşullar ileri sürerek çağrı kararının özüne uygun davranmadılar. Böyle bir davranışa gitmekle yoldaşlar doğru yapmamışlardı. Ne var ki onların da açıklığa kavuşmasını istedikleri önemli sorunları ve cevaplanmasını istedikleri önemli soruları vardı. Bunların hiçbiri yapılmamıştır.

Bu yoldaşlar çağrının mantığına ters cevap vermelerine rağmen istihdam edilmişlerdir. Aradan bir ay zaman geçti geçmedi, her ne hikmetse GMK'dan bir yoldaş gidip, ya GK'yı feshetmelerini ya da onlarla ilişkilerinin kesilmesi için önerge hazırlayacağını söylüyor. Bu görüşmede neler konuşulduğunu bilmiyorum. Bunlar sadece duyduğlarım. Yoldaşlardan olumsuz cevap alınca, önergenin kabul edilmesi için GMK üyeleri arasında propandaya başlıyor. Ben oralarda olmadığım için, benim dışımdaki GMK üyelerinin olumlu, olumsuz cevaplarını alıyor. Bu arada bir yoldaşın daha yakalanması, benim de gelmemden dolayı aynı yoldaş, bu mantığa tastamam uygun biçimde Merkezin yeniden örülmesi için de önergeler hazırlıyor. GMK'dan yoldaşlarla bunları da tartışıyor. Toplantıya 3-4 gün kala ben geldim ve PB'den bir yoldaş, sekreter seçimi tartışmaları ile kendi görüşlerini anlattı. Ben de, "Bizdeki sekreterin etki ve yetkileri bellidir, ben bu konuyu tartışmam, kimler aday gösterilirse hepsine oy veririm" dedim. Bir gün sonra önergeyi hazırlayan yoldaş, benimle görüşüp önergelerinin bütünü anlatınca, gördüm ki, bu öyle sıradan basit bir olay değil, bir anlayış ve ona uygun davranış sorunudur. Bundan dolayı hepsine karşı çıkacağımı söyledim ve çıktım.

GK'yı oluşturan yoldaşlar hakkında hazırlanan önergelyi duyduktan sonra, toplantıdan önce bu yoldaşlarla görüşmek istediğimi söyledim. Sabahleyin bir yoldaş aracılığı ile bu yoldaşlardan biri ile görüştüm. Ben bu yoldaşlarla görevim gereği uzun zamandır hiç görüşmemiştim. Görüştüğüm yoldaşla birkaç saat konuştum. Görüştüğüm yoldaşa "ta-kındıkları tavrı doğru görmediğimi, başka türlü davranmalarının hem olanaklı olduğunu hem de daha doğru olacağını" söyledim. O da bana, "Bizimle görüşmek istediklerini fakat bunu birçok defa söylemelerine rağmen görüştürülmediklerini, kendi yaptıklarının, yapılanlar karşısında zorunlu ve doğru olduğunu" anlatmaya çalıştı. Diğer yoldaşların da benimle görüşmek istediklerini, onlarla da görüşmemin yararlı olacağını, fakat bu yoldaşlarla ancak üç gün sonra görüşme olanağının olduğunu söyledi. Ancak diğer yoldaşlarla görüşebileceğimizi söylediği gün ben toplantıda olacağım için görüşmeyi toplantıdan bir gün sonraya bağladık. Konuşmanızda bu yoldaş, "çağırımıza koşul olarak ileri sürdükleri GK'yı kabul etme konusunu kendisinin yeniden gözden geçireceğini ve bu engeli kaldırmayı düşündüğünü" kendi adına bana söyledi ve toplantımızın bitiminden bir gün sonra diğer yoldaşlarla da görüşmek üzere ayrıldık.

Bu yoldaştan ayrıldığımızın ertesi günü toplantımız vardı. Toplantıda ben bu durumu anlattım ve bu kararın "esasında tespit ettiğiniz örgüt platformunda verilmesinin daha doğru olacağını" belirttim. Bu önerime karşı çıkılınca, "Bu yoldaşların çağırımıza uygun olmayan cevap vermelerine rağmen, bunların istihdam edildikleri, benim kendileriyle hiç görüşmediğimi, bunlarla görüşmeleri sürdürmek için fırsat verilmesini, bunun için de önerenin oylanmayıp ertelenmesini" önerdim. Bu önerim de, "Bu iş konferansa kalamaz, bunlar bizim başımıza bela getiriyorlar, bunları biz denetleyemiyoruz, bunlar kendilerini denetletmiyorlar biz bu önerge için bir daha toplanmamalıyız ve toplanamayız" gerekçeleriyle karşı çıkılıp reddedilince... "Bu yoldaşları kazanmak için hiçbir çaba harcandığına inanmadığımı, bunlara güven verici ve sorunlarına açıklık getirici hiçbir adımın atılmadığını, sadece bunlara bürokratik mantıkla kararların iletilip ya olur ya olur dendiğini" söyledim. "Bunları kazanmak için çaba harcayacağımı, toplantımızdan bir gün sonra bunlarla görüşmemin olduğunu, bu konuşmamdan sonra çağrı kararının mantığına uyup gelenleri kabul etmek koşuluyla bu önergeye oy vereceğimi" söyledim. Bunun için toplantı yapmaya gerek olmadığını, görüşmeden sonra benim durumu PB'ye bildireceğimi ve

ona göre işlem yapılmasını söyledim. Bu söylediklerimin üstüne yapılan bazı konuşmalardan sonra, “Yoldaşlar, eğer benim önerilerim reddedilerek bu karar çıkarsa, bunu ben bir anlayış sorunu olarak ele alıyorum ve öyle değerlendireceğim. Hiç değilse beni kazanmak istiyorsanız, benim gönül rahatıyla oy kullanmamı sağlayın, hiçbirini düşünmezseniz bile, bu kararın oybirliği ile çıkmasının örgütümüze sağlayacağı yararları düşünün” dedim. Bunun ne konferansa kalmasına ne de bir daha toplantı yapmamıza gerek vardır. Bu önerge şu şartlarla oylansın ve ben de oy vereceğim dedim. İstedğim şart şu idi: “Bu önerge oylanıp kabul edilecek, ama beş gün yürürlüğe girmeyecekti. Beş gün ben bu yoldaşları çağrı kararımızın özüne uygun davranmaya ikna etmeye çalışacaktım. Beş gün içinde çağrı kararımızın özüne uygun davranmayı kabul edenlerin, çağrı kararımızın özüne uygun kabul edilip istihdam edilmelerini, kabul etmeyenlerle ilişkinin kesilmesini” önermiştim. Görüldüğü gibi bunun için ne yeniden toplanmaya ne de başka türlü konuşup tartışmaya gerek vardı. Durumu ben PB’ye bildirecektim ve PB gereken işlemleri yapacaktı.

Bir anlayışın sonuçları ve fırsatların değerlendirilmesi...

Bazı lüzumsuz tartışmaların önünü kesmek için, yeri gelmişken şunu da belirteyim: Ben bu önergenin birinci kısmı olan “12 Eylül sonrası örgütümüzde doğan sekterizm” tanımlamasına birçok yönden karşı olduğumu söylemiştim. Bunun üzerine bir yoldaş, “sen bu önergenin tamamına oy vermeyeceğin için, bu önerge gene oybirliği ile çıkmamış olacak” dedi. Ben de “Tamam, yeter ki benim dediğim biçimde oylansın, önergenin tamamına oy vereceğim” dedim. Ne var ki, bunların hepsi bir anlayışın sonuçlarıydı ve bu anlayışın hayata geçmesi için yakalanan her fırsat değerlendirilecekti. Bir anlayışın sonucu olan bu karar için gerekenler, az çok inandırıcı olabilecek gerekçeler bulmak, bununla birlikte, örgüt içinde tantana ve zayıfın asgari olabileceği şartların çakıştığı noktayı yakalamaktı. Yoldaşların düşüncelerine göre şimdi bu nokta yakalanmıştı ve bu fırsatı kaçırmamak gerekirdi. Ben de dâhil, bunun önüne çıkacak bazı engeller gözden çıkarılmıştı. Artık kim ne söylerse söylesin kulakları duymaz, kafaları kendi gerekçelerinden başka bir şeyi kabul edemezdi.

Yoldaşlar, aşağıda yazacağım merkez çoğunluğun getirdiği gerekçelerden de anlaşılacağı gibi, bana beş gün daha zaman tanınmama-

sının altında yatan gerçek şudur: Merkez çoğunluğunu oluşturan yoldaşlar, GK'yı oluşturan yoldaşların, en azından bir kısmının çağrı kararımıza uygun biçimde örgütümüze dönmeye ikna olacaklarına inanıyorlardı. Bana, daha doğrusu onlara bu fırsatı sudan bahanelerle onun için vermemişlerdir. Eğer bunun aksinin olacağını düşünseleirdi, bana beş gün değil, daha uzun zaman tanıyacıklarına kesinlikle inanıyorum. Anlayış bu yoldaşları kazanmak değil onlardan kurtulmak olduğu için bu kadar katı davranılmıştır.

Bu konuşma ve tartışmalardan sonra, önerge sahibi C. yoldaş, önergesini şöyle savundu: "Biz bunlara yeterince şans tanıdık, onlar hep bunu bizim çıkmazımıza bağladılar ve geri ittiler. Ben kimseyi ikna edilecek çocuk yerine koymam. Ben kimsenin konuşmasına değil, yazılı belgelerine bakarım, onlar yazılı belgelerinde bizim çağrı kararımıza ters cevap vermişlerdir, bu bana yeter. Bu iş kimseye zaman verilmeden şimdi bitirilmelidir. Eğer bu önergem reddedilirse, ben başka önergeler vereceğim. M. yoldaş örgütümüzde kaosun sürmesini istiyor. Bu önergeye oy vermemek kaosun sürmesini istemek demektir. (Bu sözlerde bir hayli tehdit olduğu gözden kaçmıyor.) M. bunları kimse ikna edemez, eğer sübjektivizm ve güvensizlik varsa, bu bende daha çok, beni ikna edin. Bunları biz denetleyemiyoruz, bunlardan örgütümüze zarar geliyor. Bu iş hemen bitirilmelidir, kimseye zaman tanınmamalıdır."

İkinci konuşmayı yapan E. yoldaş: "GK'nın ortaya çıkmasında hata yapanlardan biri benim, ama hata yapmasak da GK'nın doğmayacağını söyleyemem. Kimseye zaman verilmemeli ve bu iş şimdi burada bitirilmelidir."

Üçüncü konuşmayı yapan S. yoldaş: "Artık şu anda sağlıklı bir birlik olamaz; sağlıklı bir ayrılık olmalıdır. Eğer F.Y. yoldaş bunlarda bir umut ışığı görmüşse, bu M. yoldaşın onları etkilemesinden değil, bu önergenin onların üstündeki etkisindedir. Eğer onlar ikna olacaklarsa bu önergenin etkisindedir. Yoksa onları kimse ikna edemez. Beş gün süre verilmemeli bu iş şimdi bitirilmelidir."

Dördüncü konuşmayı yapan Y. yoldaş, "Önerge için sonuçlarından bakıyor. 12 Eylül öncesinden koparılarak hatalar sadece 12 Eylül sonrasına bağlanmaya çalışılıyor. Bizim yaptığımız bütün tespitleri orta-

dan kaldırıyor. Bu önerenin zamanlamasından tereddütlüyüm. Yapılabilecek bir şeyler daha varsa, bu önerge ortadan kaldırıyor, bütün ipler koparılıyor. Önerge sahibi yoldaş benimle konuşurken, 'boş ver, nasıl olsa sen oy verirsin' deyince, ben sert tepki gösterdim. Ben öyle düşünmüyorum, M. yoldaş bizden önceki gelişinde onlarla görüşme talebinde bulundu ama biz görüştüremedik. M. yoldaşa istediği beş gün zaman verilmeli hiçbir şey olmasa da, gönül rahatlığıyla o da oy vermeli ve karar oybirliği ile çikmalıdır. Bir şeyler yapalım derken başka şeyleri yıkmayalım. Bu karar ancak oybirliği ile çıkarsa bende oy veririm" dedi. Ancak bu yoldaşın oyunu dediği gibi kullanmadığını belirteyim."

Beşinci konuşmayı yapan İ. yoldaş, "Bu önerge benim görüşümle çakışıyor. Önergenin özüne katılıyorum. Zaten önerge GK'dan ilişkileri kesip, Kurtuluş'u tek meşru örgüt olarak kabul edenlerin gelmesine kapalı değil, bunun için M. yoldaşın beş gün süre istemesine gerek yoktur" dedi. Doğru, eğer önerge böyle olsa idi, benim beş gün süre istememe ve bunun üstüne tantana koparmaya ne gerek vardı ki? Ama önerge böyle değil, yani önergeyle yalnız onların istihdamı kaldırmıyor, aynı zamanda yaptığımız çağrıda onlara tanınan haklar kaldırılıyordu. Bu yorum İ. yoldaşın yaptığı keyfi bir yorumdu, bu yorumdan sonra ben araya girip: "İ. yoldaşın yorumuyla önergenin muhtevasının çatıştığını, bu önergeyle onlara başka herhangi bir örgütün insanları durumuna getirdiğimizi, bundan sonra aramızdaki ilişkilerin ayrı iki örgüt arasındaki ilişkiler haline getirildiğini, bundan sonra gelseler de, başka bir örgütün insanları olarak geleceklerini" söyledim ve önerge sahibinden hem bunların açıklamasını, hem de bu açıklığın önergede belirtilmesini istedim. Bunun üstüne önerge sahibi yoldaş, "Onların bize herhangi bir örgütten daha yakın olduklarını, ancak onlarla da ayrı iki örgüt olduğumuzu ve bundan sonra ilişkilerimizin böyle süreceğini" söyledi ve önergenin açık olduğunu bunları ilave etmeye gerek olmadığını belirtti.

Bundan sonra İ. yoldaş sözlerine devamla, "Zaten bu işin bitirilmesi için ben bir önerge hazırlayacaktım, bu önergeyi görünce yeterli buldum ve vazgeçtim. GK durumu açıkça ortaya koymuştur. GK'nın kabulünü ön şart olarak öne sürmektedirler, bunu kabul etmem, onlar gayrimeşru, biz ise meşru örgütüz. Onlar benimle de görüşmek istediler, ama ben onlarla görüşmedim. GK güç dayatmaktadır. Bu kabul

edilemez. Onlar GK'dan izin alarak geliyorlar, bu iş açıktır. Böyle yürüyemez bu iş, şimdi bitirilmelidir. Onlar bana da tasfiyeci diyorlar. Şu andaki örgütümüze merkez hizbin örgütü diyorlar. Onlar, 12 Eylül öncesine de tasfiyeci diyorlar, ortada belgeler var. M. yoldaş onlarla görüşmek istiyordu da neden daha önce görüşmedi? Neden görüşmek isteğini PB'ye iletmedi? M. yoldaş olayı kendi etrafında topluyor kendisiyle özdeşleştiriyor, bu kabul edilemez. M. yoldaşın istediği beş gün zaman talebi reddedilmeli, bu iş burada oylanıp bitirilmelidir" diyerek sözlerini tamamladı. Bundan sonra önergenin oylamasına geçildi. Benim önerilerim, benim dışımda herkesin oyu ile reddedilirken, diğer önergeler benim dışımda herkesin oyuyla kabul edildi.

Bir anda iki ayrı "örgüt" olduk

Şu anda GK'yı oluşturan yoldaşlarla aramızdaki "kaos" bitmiştir. Onlar artık ayrı örgütler ve aramızdaki ilişkiler, ayrı iki örgüt arasındaki olabilecek ilişki biçiminde sürecektir. Bize belki onlar en yakın örgütler, ama tastamam başka örgütün insanları muamelesi görecektir. Bir yoldaşın deyimi ile maalesef "benim örgüt içinde sürmesini istediğim kaos bana rağmen bitirilmiştir. Gene aynı yoldaşın uyarıları doğrultusunda bütün yoldaşlara sağduyu hâkim olmuş ve "kaosun bitmesi için" hepsi birden önergeye oylarını vermiş kaosun sürmemesini istediklerini ispat etmişlerdir.(!) Hayır yoldaşlar, örgütümüzün içinde kaos yaratan GK olayı değildi. GK olayı örgütün içinde bulunduğu kaosun sonucudur. Eğer bu kaostan çıkışı "muahalefet" veya "önemsizlerden" kurtulmakta ararsak, bu işin sonunun gelmeyeceğine şimdiden senet veriyorum. Bu kaostan kurtulmanın yolu, İsrail keçisi bulup günahları ona yüklemekten değil, bunların nedenlerini ortaya çıkarıp onları yok etmekten geçer. Şunu çok iyi bilelim ki bu anlayışla yürüdüğümüz müddetçe, bırakalım örgütümüzü kaostan çıkarmayı, her gün yeni yeni kaoslar üreyecektir. Hatta kaos diye görüp ortadan kaldırdıklarımızın bile daha büyük kaoslar üretip karşımıza dikilecektir. Bu yol ne çare, ne de baş edilebilecek bir yol değildir.

Yoldaş, örgütümüz gerçekten bir kaosun içindedir. Ama bu kaosun nedeni ne GK idi ne de tek başına şu veya bu insanlar. Artık bu kaosun nedenlerini ortaya çıkarıp, yok etmenin zamanı geldi de geçiyor bile.

Olayların, sonuçlarından ele alıp, tek başına onları düzeltmeye çalışmak ne doğru bir yöntemdir ne de dertlerden kurtuluş yoludur. Ancak sonuçları ele alıp, geriye doğru uzatıp nedenlerini bulmak hem daha kolaydır, hem de yanlış bir yöntem değildir. Bu yöntem uygun olarak, şimdi biz 12 Elül sonrası tüm olayları ele alıp irdelemeliyiz. Bundan sonra geriye doğru götürerek nedenlerini ortaya çıkarıp yok etmeliyiz. Hasta aspirinle tedavi edilme döneminden çıkmıştır. Aspirinle tedavi etmeye çalışmanın, belki kısa süre bir süre ağrıları dindirir ama, hastayı kurtarmanın mümkünatı yoktur. Bunu bir an önce anlamamızda yarar var. Artık "bugün kur, yarın boz"larla, birbiriyle çelişen kurarlar almalarla izah edemediğimiz kararlara "iyi niyet, birlikçilik" gibi gerekçeler bulmaya çabalamaya bir son verelim.

Sorular... Sorular...

Hemen ele alıp irdelememiz gereken konuları şöyle sıralayabilirim.

- 1- 12 Eylül 1980 günü örgütümüz ne haldeydi?
- 2- 12 Eylül sabahı neden "geri çekilme" kararı aldık?
- 3- Bu kararı yeterince tartışıp, ne anlama geldiğine yeterince kendimiz mantık birliğine varmış mıydık?
- 4- Bu kararı organ ve kadrolarımıza yeterince kavratılabildik mi?
- 5- 15-20 gün gibi bir zaman cuntanın yerleşmeye çalışmasının dışında fazla bir iş yapamayacağını, bu zaman bizim için çok iş yapmamız gereken, çok kıymetli bir zaman olduğumu tespit etmemize rağmen, neden bunun 12-13 günü hiçbir iş yapmadan sekreteryanın oluşmasına feda edildi?
- 6- Neden sekreteryanın kurulmasından üç ay geçmeden bir yoldaş sekreteryanı sağ eğilim olarak suçladı. Neden kısa bir zaman sonra izlenen politikayı savunanlar, savunmayanlar ikilemi ortaya çıktı? Neden bir yoldaş Merkez dışında tartışmama kararı aldı?
- 7- Neden 7 ay içinde Merkezin hemen tümüne yakını dışarı çıktı, bu doğru mu yoksa yanlış mı?

8- Neden "siyasi faaliyete paydos" kararı alındı, bu doğru bir karar mı idi? Eğer bu doğru bir karar ise, neden daha sonra bunun adı "siyasi faaliyeti sınırlama" olarak değişti?

9- Neden kadrolara "başınızın çaresine bakın" dendi, bu doğru bir tavır mı idi?

10- PB genel olarak çalışma tarzında özel olarak pratik yapılacaklarda yeterince tartışıp, anlayış birliğine varabilmiş mi idi?

11- Merkez üyeleri cuntanın faşist olmadığı dışında, cuntayı nasıl değerlendiriyorlardı?

12- 12 Eylül sonrası yapılması gerekenler konusunda kimler ne önermişti?

13- Sekreter dışarı çıkarken neden sekreter vekili ile değil de canının istedikleriyle görüşüp öyle ayrıldı.

14- Neden iki yoldaşın dışarı çıkma kararının alındığı toplantıya PB'den bir yoldaş çağırılmadı.

15- Neden Merkezden son iki yoldaş dışarı çıktıktan sonra, iki yedğin asil üyeliğe alınması için pusula gönderildi. Bunun gerekçesine idi?

16- Dışardaki ve içerdekilerin yetki ve etkileri belirlenmiş mi idi?

17- Üyeliklerin önce askıya alınması, sonra iptal edilmesi neyin nesidir. Yeniden üye yapılırken eski üyelerimizden dışarıda bırakılan olmuş mudur, eğer olmuşsa bunun gerekçesi nelerdir?

18- İçerdeki merkezimizin, örgütümüzün geçmişini değerlendirmesi doğru bir değerlendirme midir? Bunun nedeni nedir?

19- İçerdeki merkezimizin ilk üç yoldaşı ihraç etmesi doğru bir olay mıdır? Ayrıca Hulki yoldaşı ihraç etme yetkisi var mı idi? Eğer varsa, bu doğru bir tasarruf mudur?

20- X ili konferansı ve Kurtuluş konferansı hazırlıkları neyin nesidir? Parti kurma hazırlıkları var mı idi? İnsanlar organlara niteliklere göre mi, yoksa şunun bunun adamı olmasına göre mi alınıyorlardı?

21- Ulusal sorun, örgütlenme sorunu ve demokratlık sorunlarındaki hataların nedenleri nelerdir?

22- “12 Eylül hizbini mahkûm edelim” yazısı doğru bir anlayışın ürünü müdür?

23- Hazırlanan tüzük, program neyin nesi idi ve neden ortadan kaldırıldı?

24- Merkezden aşağılara kadar insanların birbirini karalamak için yaptıkları, söylenen yalan dedikodu ve spekülasyonlar doğru mudur, eğer doğru ise, bunlar hangi mantıktan kaynaklanıyor?

Bunlar benim ilk aklıma gelenler, bunlara çok şeyin eklenebileceği açıktır. Burada benim anlatmak istediğim, görünen bu ve eklenecek sonuçları ele alıp, ne olup olmadıklarını veya bazılarının olup olmadığını ortaya koyup, bundan sonra gerilere doğru gidip nedenlerini ortaya çıkarmaktır. Bundan sonra ancak, örgütümüzün içinde bulunduğu kaosun nedenleri net bir biçimde ortaya çıkacak, farklı görüşler ayrışacak. “Nasıl bir birlik” sorusu cevap bulacak, birlik ve ayrılık gerçek zeminine oturacaktır. Biz hâlâ gerçek nedenleri ortaya çıkaracak, ayrılığın ve birliğin gerçek zeminini açıkça ortaya koyarak, kaosun nedenlerine inerek bakış ve anlayışların farklılığını ayrıştıracağımıza, ya İsrail keçisi bulup “günahları yüklemeye” veya tek tek sivrisinekleri yakalayıp, gözüne ilaç sıkarak uğraşyoruz. Yoldaşlar, gerçek zemini ortaya çıkarmadan, tek tek yakalayıp gözüne ilaç sıkarak öldürdüğümüz sivrisineklerin içinde sivrisinek zannederek öldürdüğümüz birçok balını yediğimiz ve yiyeceğimiz bal arılarının olabileceğini de düşünmeliyiz.

Yoldaşlar, **örgütümüzün içinde bulunduğu kaosun nedeni, modern sanayi proletaryasından kopukluğu, birçok konuda farklı farklı ve çoğu yanlış anlayışlar, doğal olarak da bu anlayışlara uygun yapılanmaya çalışılmasındandır.** Bugün kurduğumuzu yarın bozmamızın, yoldaşlarımızı değerli-değersiz ayırımına tabi tutmamızın, birbirleriyle çelişen kararlar alıp, buna “iyi niyet, birlikçilik” gibi gerekçeler bulup, buna herkesin inanmasını istememizin, istemediğimiz zaman topu örgüte atıp istediğimiz zaman geri almamızın, tezlerimizi destekleyeceklerine inandığımızda örgütün görüşlerini almayı aklımıza getirip, desteklemeyeceklerini bildiğimizde örgütten kaçmamızın her sözümüzde “bir keramet vardır” denmesini istememizin temel nedenleri bunlardır. **Merkez çoğunluğun birlik istekleri de, bu kalıba uygun insanlarla, bu anlayış temelinde birliktir.**

12 Eylül sonrası gelişen olaylar, bu anlayışın yıkılması doğrultusunda birçok olumlu filizler vermiştir. Şimdi görev bu anlayışları ayırıştırarak açık ve görünür hale getirmeli sonra bu filizleri çoğaltıp büyüterek, bu anlayışları yok etmektir.

Not: Bu yazı yazıldıktan sonra bazı yoldaşların GK hakkında alınan kararı yeniden yorumlayarak, bir yoldaş, “Önergenin esas olarak istihdamlarını kaldırdığını, yoksa onlar çağrı kararımızın özüne uygun örgüte dönme cevabı verirlerse, çağrı kararının tanıdığı haklarla örgütümüze döneceklerini, yani eski statüleri ile örgüte dönebileceklerini, önerge sahibi yoldaşların da onları ‘başka bir örgütün insanları olarak değil, Kurtuluş’cu olarak gördüğü’ haberini gönderdiğini” anlattı. Aynı yoldaş, “M. yoldaş kararı hem GK’ya hem de üyelerimize yanlış aktarmaktadır” dedi. Buna rağmen ben bu yazıyı yayınlıyorum. Hem de Merkezin tümünün şahadeti ile birkaç yıl yalancılık şaibesi altında kalmam pahasına olsa da.

Yaşasın Komünistler Birliği

Yaşasın Örgütümüzün ML Anlayış Birliği

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi

F. YILDIZ.

20 Aralık 1983
Pré - En Voil

T.K.K.K.Ö - GMK -

Değerli yoldaşlarım, sizlere bunca zamandır mektup yazamayışımı başışlamanız dileğiyle başlıyorum sözlerime. Gerçi uzun zamandır sizlerden yazışmak için bir adres alamadım. Ancak, adresinizi aldıktan sonra da uzun süre yazamayışımın nedeni, son "KARAR" dan sonra burada ortaltığın hızla karışmasıdır.

Süre sonunda başlıyarak geçeyim.

CK yoldaş burulardan ayrılırken, burulardaki tüm yoldaşlara yeterince ayrıntılı ve tamamen GMK Şubat 83 kararları çerçevesinde bir hayli bilgi verdi. Hiç bir yoldaş CK hakkında "yeterli bilgi vermedi" ya da "objektif davranmadı" gibi iddialarda bulunamaz. Bunca zamandır Merkez'in tüm iç sorunlarını kendi içinde saklı tuttuğunu hatırlarsak eğer, hem Şubat 83'de "aleniyet" prensibi gecikmiş olarak almış olsa da GMK'ya teşekkür etmemiz gerekir.

TKKKÖ. GMK'ya

Abu AHMED. 20 Aralık 1983.

Değerli yoldaşlarım, sizlere bunca zamandır mektup yazamayışımı başışlamanız dileğiyle başlıyorum sözlerime. Gerçi uzun zamandır sizlerden yazışmak için bir adres alamadım. Ancak adresinizi aldıktan sonra da uzun süre yazamayışımın nedeni, son "KARAR"dan sonra burada ortaltığın hızla karışmasıdır.

CK (Cafer Kamil) yoldaş burulardan ayrılırken, burulardaki tüm yoldaşlara yeterince ayrıntılı ve tamamen GMK Şubat 83 Kararları çerçevesinde bir hayli bilgi verdi. Hiçbir yoldaş CK hakkında "yeterli bilgi vermedi" ya da "objektif davranmadı" gibi iddialarda bulunamaz. Bunca zamandır Merkez'in tüm iç sorunlarını kendi içinde saklı tuttuğunu hatırlarsak eğer, hem Şubat 83'de "aleniyet" prensibi gecikmiş olarak almış olsa da GMK'ya teşekkür etmemiz gerekir.

(...)

TKKKÖ-GMK'sına gönderilmiş Avrupa Özel Organı'nın üç imzasını da taşıyan, Hulki yoldaşla ilgili talebimizi dile getiren yazımıza CK yol-

daşın cevabi yazısı: Yoldaşlar öncelikle bu yazının üç imzayla gönderildiğini bir kez daha belirteyim. İlyas (İ.M.Ayçiçek) ve Leyla Karadenizli (Sevil) yoldaş yazının metni üzerinde anlaştılar. Yazıyı ilk kaleme alan İlyas'tı. Telefonla İsveçli yoldaşa metni okudu ve daha fazlasını yaptı, yarım saate yakın izah etti ve bu arkadaş "aynen katılıyorum" dedikten sonra "o halde bu mektuptan bir adet sana ve Türkiye'ye göndereceğiz dedim. Olur dedi. Daha sonra öğrendiğime göre eleştiri yazası geldikten sonra bu yoldaş "bu yazının aslı elime geçmeden Türkiye'ye gönderildi; bundan dolayı ben bu yazı ile ilgili sorumluluk üstlenmiyorum" demiş. Bu "ricat"ın ne mantığına, ne de biçimine ve de zamanlamasına katılmıyorum. 1- Yazıyı hem okudum, hem anlattım. Hiç olmazsa "muhtevasını bilmiyordum" demeye kimsenin hakkı yok. 2- Bu yoldaş "bu yazıya katılmıyorum" derken, yazının gönderiliş biçimine ilişkin eleştiri getiriyor. Muhtevasına ilişkin bir eleştiri yine getirmiş değil. 3- Yine de katılmayabilirdi, ama bu konudaki itirazını yazının kopyası eline geçtiği zaman yapmalıydı, itirazi cevap geldikten sonra değil. Zira her hâlükârda yazının kopyası C.K.'nın yazıya cevabından önce eline geçti.

Yoldaşlar, bu yazı niçin yazıldı? Zira, 20-02-1983 Recep (Hulki) imzalı "Yoldaşlar" başlıklı, GMK Tam Üyeli Toplantısı'na sunulmuş mektup burada sirkülasyona sokulmuştu. Düşünün ki, eskiden MK üyeliği yapmış ve Örgüt'ü yönetmiş bir kişi her yerde hem bu mektubu göstererek, hem de sözlü olarak, kendisinin örgütten ayrılmadığını savunup duruyor. Şubat 83 toplantısına katılmış olan buradaki tek kişi kendisi. Toplantı bantları sizde. Bizim elimizde sadece bir muhalefet şerhiyle birlikte bir toplantı raporu bir de CK yoldaşın açıklamaları. Bunun mantığını anlatmakta kendi payıma artık acze düştüm. Kaldı ki, Hulki'nin yapılacak Konferansa katılabilmesini sağlamayı da kesinlikle çok arzuluyordum. Ayrılık olarsa, Konferans'ta, görüşler kıyasıyla tartışıldıktan sonra olmalıydı.

(...)

Ama yoldaşlar, her şeye rağmen, sizleri "örgütün haklarına tecavüz ederek Hulki'yi yeniden göreve çağırın" hem de bu işi özeleştirme isteक्सizin yapmaya zorlayan nedenler, burada kat ve kat misliyle, fazlasıyla vardı. Bu yazıyı eğer sadece ben kendi imzayla gönderecek olsaydım, yazacaklarım çok farklı olurdu elbette. Ama gerek Almanya Komitesi, gerekse Avrupa Özel Organı'nın bileşiminin görüşlerini dile

getirmeliydi bu yazı. Şubat-83 toplantı Raporunda neyin özeleştirisi istendiği belirtilmiyor. Sözlü açıklama ise maalesef hep spekülasyon hedefi olarak ele alınıyor.

(...)

Yoldaşlar, kanaatimce Sosyalist İşçi, tarihsel misyonunu artık kesinlikle bitirdi. Anlamsız bir yayın haline geldi. Şimdi hâlâ çıkmasına (yeni bir kararla) “evet” diyorsam, bu sadece pratik bir zorunluluktan dolayıdır ki bunu da açıklayacağım.

Türkiye’de bir yayınının olmadığı dönemde Avrupa’da bir Sosyalist İşçi özel öneme sahipti. Onun yüklendiği sorunlar da daha genel ve teorik sorunlardı. Bir Yazı Kurulu’na sahipti. (İşleyişiyle ilgili hayli çok eleştirim olmasına rağmen.)

Sonra Şubat 83 toplantısı, Merkez Yayın Organı Kurtuluş’un tekrar yayınına karar verdi. Sosyalist İşçi ise Avrupa’da Kurtuluş’lardaki yazıları basacak + Avrupa’ya ilişkin yazılar da burada yer alacaktı. Bu kararı öğrendiğim gün CK yoldaşa, “bu durumda Sosyalist İşçi adını sürdürmenin gereksiz olduğunu; yayınıımızı KURTULUŞ adıyla sürdürmenin daha doğru olacağını açıkladım.” Yoldaş, bu konudaki kararı GMK’nın verebileceğini ilettili. Bu arada bir beklentimiz İsveç’den alınması beklenen 12.000 DM tutarındaki paraydı.⁴ Ve bu bile Sosyalist İşçi’nin devamı açısından başlı başına yeterli bir gerekçeydi.

Ama yoldaşlar gelişmeler hep aleyhimize oldu.

(...)

Yoldaşlar, bir hayli garip bir organ olan Avrupa Özel Organı { artık GMK’nın Kurtuluş’un yeniden yayınlanması kararını da uygulamaya alarak Sosyalist İşçi’nin bütünüyle yeniden düzenlenmesi sorununu çözmek için yapılan toplantıda...-HznN} bu sorunu tartışıp karara bağlayamadı. Ama öneriyi hazırlayan bendim ve Karadenizli bayan başka hesaplarla bu kararımı şiddetle destekliyordu. Niyetler ve hesaplar farklıydı ama öneride birleşiliyordu. İsveç’teki yoldaşla ise anlaşabilmek mümkün olmadı ve kararı 2’ye karşı 1 oyla aldık. Sizin eski adresinize öneriyi iletmiştim. Ama sonradan öğrendim ki, bir telefon konuşması sonrasında bu kararı “yetkisizlik” gerekçesiyle kabul etmemişsiniz. (Buradaki organın zaten hiçbir yetkisi yok. Bu ayrı mesele.)

Ama çıkaramayacak olduktan sonra, yetki sorununu tartışmak pek gerekli değil.

(...)

Artık şimdi geçmişimize yönelik biraz düşüncelerimi aktarayım. Uzunca bir yazı yazmak istiyorum. Ama içinde bulunduğum koşullar buna pek elverişli değil. Yine de yazmaya çalışacağım. Fakat şimdilik yazacaklarım düşüncelerimin genel başlıkları olarak ele olarak ele alınmalıdır. Hiç olmazsa şimdilik bir belge niteliği taşıyın sizler için.

Uzun zaman yazı yazmamakta direndim. Zira bilgilerimi yetersiz olarak kabul ediyordum. Hâlâ da yeterli değil zaten. Dışardan gazel okumaya da hakkım yoktu. Bugün de örgütlenmemizin durumunu, ilişkilerimizin niteliğini ve boyutlarını, faaliyetlerimizi bilmemekteyim. Sağ olun GMK Raporları ve özel mektuplarınız bu konuda bir hayli açığımızı kapadı. Ama takdir edersiniz ki bu yeterli değildir. Bunu, dışarıda yaşamış tüm yoldaşların anlayacağından eminim. Ben uzun bir zaman teşkilat haberlerini ya GK haberlerinden, ya da diğer siyasetlerden (evet bu çok acı bir durum ve bu konuda tüm eleştirilerim Şubat '83 öncesi Politbüro'yadır) öğrendim. Üyelere dağıtılması gereken Mayıs 1982 Raporunu üye olmayanlardan öğrendim ve aldım. Bu şartlar altında yazı yazmak yazmamaktan çok daha tehlikeliydi. Sabri yoldaşın bir mektubunda dediği gibi "yeterli bilgilendikten sonra karara varılmasıdır. Ya bu Merkezin kararı tastamam haklı ve doğru ise, cuk oturmuşsa, bunun hesabını kim nasıl verebilir"di.

Sonra GMK Şubat '83 toplantısı ve C.K. yoldaşın getirdiği resmî bilgiler ve bilahare mektuplarınız ve yazılarınız kafamdaki soruları açmaya başladı. Kendimi yazı yazmakla hâlâ yeterli görmemekle birlikte zorunlu sayıyorum artık.

Yoldaşlar, geçmişimize yönelik eleştirilerimi üç zaman periyodu içinde ele alıyorum. 1-) 12 Eylül öncesi; 2-) 12 Eylül sonrası 1983'e kadar "PB dönemi"; 3-) Mart 83'den günümüze.

Benim tavırlarımın ve düşüncelerimin bu üç dönem için de⁵ ortak olan yanları şudur: Bu üç dönemde de bu örgütü “örgütüm” olarak kabul ettim. Yönetiminden şikayetçi olduğum dönemlerde dahi örgütüme güvendim. Bu örgütü tanıdığımdan eminim. Onun çapını, geleneğini, kadrolarını tanıyorum ve bu, güvenimin kaynağını oluşturuyordu. Bu nedenle en olumsuz buhranlara girdiğimiz dönemde dahi bu güven sarsılmadı. Bu, kuru kuruya bir güven değildi. Oluşturulan platformdan destek alan bir güvendi. Sekterizm ya da hatalı görüşler uzun süre kalamazlardı ve sistemleşemezlerdi. Böyle olsaydı ne olurdu? KSD’nin 38 sayısında yazılan çizilenler ve bunların mantığı beni bağlardı. Bu, kişilere güven değil, ideolojimize, teorik tespitlerimize güvendi. Bunları ise kimse yıkamazdı.

Bu anlayışım hareketimin yönlendiricisi oldu.

Biz, nasıl bir hareket olduk? Nereden başlayıp, hangi suyun içinde nereye kadar yüzdük? Bunları hatırlamakta yarar var. Bunları unuttuk mu Marksizm’den nasibimizi almadık demektir. Zira Marksizm kesinlikle kitapların kuru cümlelerinde değil, onların ifade ettiği mantıkta, bu mantığın ifadesi olan sistem anlayışındadır. Ne Yapmalı’yı önümüze koyup “işte, parti budur” demek Leninist olmak için yetmiyor. 1900’lü yılların somutu içinde Ne Yapmalı’yı ele alıp bu mantığın ürünü olarak bugün Ne Yapmalı’yı somutlamak gerekiyor. Bu, herkesin bildiği, sık sık tekrar ettiği bir slogan halini aldı ve ne yazık ki böyle olması (sadece slogan halini alması) büyük bir yanılgı, “somut şartların somut tahlili” ilkesi, ucuz bir ilke haline getirildi, Amerikan sakızı gibi bir şey.

Yoldaşlar, kanaatime göre Kurtuluş hareketi, daha ortaya çıkış biçimiyle bile Türkiye Sosyalist Hareketi’nin bölünme geleneğinin tipik özelliklerinden bir hayli farklı çıktı ortaya. Dört dörtlük olmasa da bile, geçmişin temel sorunlarında ayrılıklarını sergileyerek, bugüne temel teşkil eden mantığın özünü, daha ortaya çıkarken şekillendirerek var oldu siyaset sahnesinde.

Elimizde sihirli değnek yoktu (birileri şimdi: “vardı = M-L” diyecekler) ve dışımızdaki koşulları biz şekillendirmiyorduk.

1978’e kadar hızlı bir büyüme gösterdik. Ama bu büyüme esas olarak ve belkide sadece küçük-burjuva çevrele içinde oldu. Türkiye ve Kürdistan’da siyaset olarak ortaya atılacak her hareket, ne kadar “işçi

sınıfı savunucusu” olursa olsun böyle davranmak zorundaydı. Bu, Türkiye ve Kuzey Kürdistan’ın sosyo-ekonomik ve politik yapılanmasını o günkü koşullardaki diretmesinin doğal bir sonucuydu. Küçük-burjuvazinin toplumlar içindeki etkinliği, kadrolarımızın yetersizliği, DİSK’in varlığının etkileri, Türkiye proletaryasının kırsal kesimle bağıntısının gücü, şehirleşme özelliklerimiz (mahallelerin sınıfsal yapısı), Türkiye sosyalist hareketinin gelenekleri ve hepsinin dışında ve ilerisinde faşist hareketin varlığı ve tırmanışı vb... Hepsi bizim dışımızda, bizi çevreleyen koşullardı.

Bütün bunların yanısıra Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da ne bir Lenin vardı, ne de (elbette Lenin değil ama) büyük önderleri ileri fırlatacak zorunlu manivela, ideolojik tartışma (Dev-Yol’un Kurtuluşçularla tartışmayı kendi kadrolarına yasakladığını hatırlayın.)

1978 sonrası büyümemiz durdu -artık gençlik içinde bir yerlere özel olarak vurma çalışması gibi çabalar da başladı. Ben bu olayı, “hareketimizin gençlikle devrim yapmaya niyetli bir hareket olmadığını bildiğim için sadece geçici bir kampanya olarak niteledim. Ama hemen söyleyeyim ki bu kampanya bir şeyler kazanırken, bir şeyleri de dağıtmıştı. Örneğin Ankara’daki tüm eğitim grupları kaldırılıp yerine birkaç okul grubunun konulması, uzun süren bir eğitim örgütlenmesinin (ve sadece bir “eğitim” örgütlenmesi değil, resmen bir örgütlenme idi) bir çırpıda ortadan kaldırılmasıyla sonuçlandı. Hatırladığım kadarıyla da bir daha o çapta ve o örgütlülükte bir eğitim örgütlenmesi yaratılamamıştı. (Bütün Ankara’da tek eğitim merkezine bağlı ve sürekli kontrol edilen 70 grupluk bir çalışma, haftada). Ankara’da gençlikle ilgili çalışmaların sorumluluğu Merkez’den Ankara sorumlusuna değil de diğer bir Merkez üyesine verilmesi de bu çalışmaların bir hayli karışmasına neden olmuştu.

1979 ve sonrası ise, teorik çalışmalarımızın durmasının yanısıra küçük burjuva kökenli birçok yoldaşın da artık safları terk etmeye başladığı bir dönem oldu.

Bu dönemde maksimum noktalarına varan faşist tırmanışı gözden kaçırdık mı, hareketimiz hakkında olumlu tek söz dahi söyleyemeyiz. Fakat sınıf içindeki çalışmalarımızın en büyük engeli faşist hareketin, zaten sınıf içinde olmadığımız bir dönemde bizi kıştırması olmuştur.

Sokaklarda, mahallelerde -ev ev faşistlere karşı silahlı kavga verilirken, biz bu insanlara: “kusura bakmayın, biz bu mücadele içinde yer alamayız, zira bizim komünistler olarak en büyük ve tek sorunumuz işçileri örgütlemektir. Sizi faşist saldırılara karşı Dev-Yol’un, Dev-Sol’un himayesine terk ediyoruz. Zira, biz komünistiz” diyemezdik. Zira bu yanlış olurdu. Zira bu her şeyi karşı-devrime terk etmek olurdu. Faşizmin iktidar olarak, örgütlenmesiyle birlikte oturmasına destek olurdu. Bu, sosyalist mücadeleyi terk etmek olurdu.

Bu nedenle ilk konferansta “bütün gücümüzle ve sadece işçi sınıfı içinde çalışmak” önerisine karşı oy verdim. Ancak bizim eleştirilmesi gereken yanımız; anti-faşist mücadele içinde yer alırken, sosyalist örgütlenmemizi ve bunun mantığı işçi sınıfı içindeki çalışmalarımızı çok tali plana atmamız olmuştur. Evet yoldaşlar, buradan varılması gereken sonuç; “biz küçük-burjuva bir harekettik, ideolojimiz buydu, bunun gereğini yaptık” olmamalıdır. “Biz proleter-sosyalist bir harekettik. Komünist ideolojiyi (eksikliklerimize rağmen) savunuyorduk. Ama görevlerimizin önemli bir parçasını yerine getiremedik, bu konuda eksik kaldık, yanlış yaptık. Bunu düzeltmeliyiz” olmalıdır. ⁶

(1) 12 Eylül öncesine ilişkin eleştirilerim esas olarak pratiğimize ilişkin eleştirilerdir.

Teorik saptamalarımızın önemli bir kısmı eksik, açılmaya muhtaç olmasına rağmen, oluşturulan Kurtuluş platformu temel özellikleriyle katıldığım, savunduğum platformdur. Özellikle pratiğe yönelik olan eleştirilerimi şu başlıklarla sıralamak mümkündür:

A- Demokratik-Merkeziyetçilik ilkesinin uygulanmasında önemli hatalara düştük, bir hayli eksik davrandık. Özellikle üyelik kurumu tesis edildikten sonra bu konuda eski ilkel alışkanlıklarımızın etkisinden kurtulamadık. Bu konuda eleştiri oklarımın önemli bir hedefi bu dönemdeki Merkez ise, diğer oklarımı örgüt üyelerimize ve birini de kendime yöneltiyorum. Merkez, bu konuda cesaret vermedi üyelerin; üyeler ise Merkez’i sıkıştırmakta yeterli azmi göstermediler. Ama bu sorumluluğun önemli bir kısmı dönemin Merkez’ine aittir.

Yoldaşlar, bugün sevindiricidir ki harekete gelmiş geçmiş yönetimlerimize eleştiri getiren tüm yoldaşlar eleştirilerine bu noktadan başlıyorlar. Bu gerçekten sevindiricidir. Geçmişte uygulanan Demokratik-Merkeziyetçilik ilkesinin yetersizliğini eleştirirken, uygulanan kısmının uygulanma biçimini de eleştirmemiz gerekiyor. Bugün GK ve özellikle Hulki, bu konuyu mücadele bayraklarının tek sloganı haline getirmişlerdir. Ama sanırım bu konuda özeleştiri yapması gereken “sorumluların” başında kendisi geliyor. Zira Merkeziyetçilik yanından ayrılmış bir demokrasi anlayışı belki büyük bir demokrasi taraftarı toplayabilir çevremizde, ama bu Leninist Demokratik Merkeziyetçiliğin savunulması anlamına mı gelir? İki örnek vermek istiyorum: Birinci örnek; Gazete organında çalışırken, yedek büromuzda atıl durumda olan bir arkadaşım o zamanki PB bize haber vermeden alarak, üretken olabileceği daha iyi bir göreve getirdi. Bu olayın biçimine karşı çıktım ve itiraz ettim. Bürodan arkadaş alınırken bizlerin görüşü alınmalıydı. PB’dan bu görevi yerine getiren yoldaşla tartıştım. Büro’dan alınan arkadaşın daha üretken bir göreve getirilmesine sevindiğimizi, ancak bu işin biçimine uygun olarak, mantığı içinde yapılmadığı için o arkadaşımızı vermeyeceğimizi ilettik. PB’dan arkadaş hatayı düzeltti ve anlaşma sağlandı. Bu bizim açımızdan bir organın kendi kişiliğine sahip çıkması olayıydı. Ve bu konuda en büyük desteği Hulki arkadaştan almıştık. Onun desteği (ve Cafer Kamil) bize güç vermişti. Bu olayda karşımıza aldığımız yoldaş (PB’dan) ise 1979 1 Mayıs’ıyla ilgili (İzmir olayı) yanlış karar verdi diye harekettten ihracına kadar her türlü cezanın uygulanması Hulki tarafından hakkında istenilen, bugün cezaevinde olan yoldaş idi.

İkinci örnek: İ.K (İstanbul Komitesi), Yürütme Organında çalışırken, kadın hareketimizin örgütlenmemizin biçimi üzerine Hulki yoldaşın, önce benimle, sonra Yürütme organı ile ve nihayet İ.K ile girdiği tartışmadır. İ.K’nın önerdiği biçimde ve İ.K kararıyla hayata geçirilmeye çalışılan İ.Kadın Örgütlenmesi, ileri adımların atıldığı bir dönemde Hulki yoldaşın çabaları sonucu Merkezî sorun haline getirilmiş, Merkez’de yapılan tartışma sonucu İ.K’nın bu örgütlenmesi dağıtılmıştır. Bu Merkez toplantısından sonra Merkez’den bir yoldaşa, “Merkez içinde İ.K gibi düşünen arkadaşlar çoğunlukta idi. Tek tek yaptığımız görüşmeler bu doğrultuda idi. Nasıl oldu da tam aksi doğrultuda bir karar alındı” diye sorduğumda; “bu işi fazla uzatma, zira, sorunun başka sorunların kaynağını teşkil etmesi durumu var. Böyle karar alınmasaydı başka

şeyler de olabilirdi” cevabını almıştım. Yoldaşlar, “sorun” Hulki’nin di-retmesiydi. Çoğunlukla olduğu gibi, işime gelirse demokrasisi gün-demdeydi. Oysa örneğin Hulki İ.K ile yapacağı bir toplantıda İ.K’yı ikna etmeye çalışabilirdi. Dönemin en gelişkin organını böyle bir kalemlle bir kenara atabilmek her halde “demokrasi” mantığının ürünü ola-mazdı.

Hepimiz özeleştirimizi yapmalıyız yoldaşlar. Namusluca, bir şeyler kaybederiz korkusuna kapılmadan. Ve ancak böylece, eleştiri hakkını da kazanabiliriz. Aksi halde profesyonel çamur atıcıları oluruz, başka bir şey değil.

Yoldaşlar, Demokratik Merkezizetçilik konusunda eleştiri getirirken (ki bundan kesinlikle yılmamalıyız) bazı konuları da dikkate alarak davranmalıyız. Aksi takdirde eleştirilerimizde yapıcı değil yıkıcı oluruz. Bu da dünya sosyalist hareketinin dünü ve bugününün ciddi bir eleştiri-sini yapma zorunluluğudur. Bu konuda hiçbir şey söylemedik diyebil-iriz. Sadece şabloncu tezlere karşı çıktık, Stalin’i “Lenin’in en büyük öğrencisi” diye adlandırdık, Troçki’ye küfrettik RSDİP tarihini sadece Stalin’den öğrendik. Ben bugün de Dünya Sosyalist (=Komünist) Ha-reketi’nin demokrasi işini kavradığı görüşünde değilim. Ve bunun en önemli nedenleri arasında (M-L bilgimizin eksikliği veya çarpıklığının dışında) revizyonizmin ve revizyonizme karşı çıkışın niteliğini görmek-teyim. Revizyonizm, Leninizm adına Stalin’e küfrederken; revizyo-nizme karşı tepkici tavır ise Leninizm adına Stalin’e bir bütün olarak yapışıyordu. Biz de bu konuda açık bir şeyler söyleyemedik. Anti-Troçkist idik ama kaç kadromuz bilmektedir niçin anti-Troçkist olduğu-muzu. Hangi görüşlerine karşıyız -Stalin’i nereye kadar savunmakta-yız vb... Hemen söyleyeyim de yanlış anlamaların önüne geçeyim. Elbette anti-Troçkist’im ve niçin anti-Troçkist olduğumu biliyorum. Fa-kat bu sorun yoldaşlarımızın tümüne kavratılmalıdır. Niçin? Belirttiğim gibi, revizyonistler, Stalin’e karşı “diktatör” vb.. iddialarıyla saldırırken demokrasi kavramını iğdiş ediyorlar. Onu Leninist Demokratik merke-zizetçilik ilkesinden koparıp alıyorlar. Karşıtları ise (ki bunların tepki-sinde büyük bir haklılık payı var) merkezizetçiliği savunurken demok-ratik merkezizetçiliği tanınmaz bir hale getirip Lenin’in mantığından kopuyorlar. Dünya sosyalist hareketi (ve bu arada RSDİP ’30 yılları sonrası) bu konuda olumsuz örneklerle dolu. ÇKP ise sanırım bu ko-

nuda daha ileride (yani olumsuzlukları daha fazla) dir. O halde yoldaşlar, dergimizde yazmakla sorun bitmiyor. Bu reçetecilik olur. DM'yi, dünya sosyalist hareketini bu konuda eleştirerek örnekleyerek kavratmamız gerekiyordu. Ve bugün de böyle yapmalıyız. Kavratma olayının ise teorik bilgilendirmenin yanısıra pratik uygulamadaki titizlikle mümkün olabileceğini hatırlatmak ise çok gereksizdir artık.

O halde, eleştirmenlerimiz sorunu küçük-burjuva bir mantıkla sadece kendi hareketimizin küçük ömrüyle sınırlamamalıdır, dünya sosyalist hareketinin dünü ve bugününü de eleştiri kapsamı içine almalıdırlar. Bu durumda hareketimize de daha sağlıklı, daha az öfkeyle yanaşmış olmaz mıyız?

1924 sonrası ne gördük bu konuda? (Dünya çapında). Ve ülkemizde durum neydi? İlginç bir olaydır; TKP'den ayrılırken İşçinin Sesi'nin en büyük ve acımasız eleştirileri TKP yönetiminin demokrasiyi yok sayması, kongre vb... koşullarını askıya alması, buyrukçu davranması vs... idi. Bugün İşçinin Sesi'nden ayrılan grup ise, İşçinin Sesi Üst Büro'yu (PB) diktacı, demokratik merkezîyetçiliği askıya almış, demokrasiyi iğdiş etmiş bir yönetim olarak eleştiriyor. Buna tarihin tekerrürü diyecek miyiz? "Komedi" anlamında, evet!

Yoldaşlar, her zaman muhalefet (ya da muhalefet olmamasına rağmen merkezî otorite tarafından şu veya bu şekilde yönetilenler) daha fazla demokrasiden yanadırlar. Yönetimler ise hep daha fazla yetkiden yana olacaklardır. Ama, aksi gerçekleştiği zaman, yani yönetenlerin demokrasinin savunucusu, yönetilenlerin ise merkezî kararların ve merkezî otoritenin savunusunu üstlendikleri zaman gerçek bir komünist örgüt (bu anlamda elbette, yoksa sadece bir ilke yetmez) olduğumuza inanabiliriz. Bütün sorun yönetirken demokrasiyi savunmaktır

Bunları anlatmamın nedenini söylemişim. Eleştiri oklarımızı örgütümüze yöneltirken biraz daha insafli olmak gerekiyor. Dünyanın içinde yüzdüğü bataktan bir çırpıda sıyrılıp kurtulacağımızı düşünmek de fazla bir hayalcilik, aşırı bir mükemmeliyetçilik olmaz mı?

Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde yazdığımız demokratik merkezîyetçilik üzerine görüşlere aynen katılıyor, teorik olarak geliştirilmesi, derinleştirilmesi, pratik olarak ise titizlikle uygulanması gerektiğine inanıyorum. Bunu talep ediyorum.

B- Yoldaşlar, hareketimizin oluşum sürecinde, Merkez içinde, kanaatimce başlangıç için doğal olan ama çözümünde (uygulamadaki bazı eksiklerden dolayı) hayli geç kalınan bazı çelişkiler yer aldı. Yol Ayrımı ve Ulusal Sorun yazılarının oluşturduğu ilk platformdan sonra Karadenizli yoldaşların Öncü İşçi Grubunun katılımıyla hareketimiz nitelik ve nicelik olarak bir ileri fırladı. Günün koşulları içinde doğal önderliğin hareket içinde egemen olması doğaldı, belli bir süre içerisinde. Harekete katılanlar kendi çevreleriyle katıldılar. Henüz örgüt denen tüzel varlığın olmadığı dönemde, henüz ortak platformun oluşmadığı (ama oluşmakta olduğu) bir süreçte, insanların en fazla güven duydukları, görüşlerine en yakın oldukları insanlarla (doğal önderleriyle) birlikte davranmalarının bu süreç için eleştirilecek bir yanı yoktu.

Fakat hareket ve daha sonra örgüt geliştikçe, teorik sorunların tartışılması detaylanıp derinleştikçe, başlangıçta doğal olan ve merkezde de aynı yansıyan bu durum çelişkiler yaratmaya başladı. Ve merkez içindeki çelişkiler, farklı görüşler, pratik faaliyetlerin de, teorik gelişimin de, örgütsel oluşumun da önündü bir engel olmaya başladı. Hatırlanırsa eğer, 79 yazındaki ilk konferansımızın çalışmalarının, yapılan konuşmaların sanırım yarısını bu sorunlar (tamamen kısır tartışmalar, kişisellik taşıyan eleştiriler, cevaplar vb.) işgal etmişti. Bu Merkez-içi çelişkiler güvensizlik sorunu yaratıyordu.

Bu konuda başlangıçtaki noktada olduğumuzu söyleyemeyiz. Karadeniz'e seminer vermek için Ankara'dan insan gönderildi diye nasıl fırtınaların koptuğunu hatırlamakta yarar var. Ancak bugün gelinen noktada eskisinden bir hayli uzak olmakla birlikte hâlâ eski alışkanlıkların sürdüğünü bazı sorumlularda izlemek mümkündür.

Bir örgüt içerisinde farklı düşünce gruplarının bulunabilmesi ne kadar doğru ise, bu düşünce gruplarının örgüte kendi düşüncelerini egemen kılma çabaları da o kadar zorunlu, doğru ve normaldir. Burada sorun böyle bir eylemin varlığı değil, bu eylemin tezahür biçimidir. Ve bu eylem doğal olarak egemenliğini salt düşünce platformunda değil örgütsel olarak da sağlamaya çalışacaktı. Lenin Martov'a şöyle sesleniyordu 1904'lerde: "Martov yoldaş bu görüşe katılmıyor mu? Öyleyse bize öyle bir parti kongresi gösterebilir ki, o kongrede partinin çoğunluğu, kazandığı etkinliği pekiştirmek için: 1- Merkez kurumlarında çoğunluğu güven altına almaya çalışsın ve, 2- Muğlaklığa, kararsızlığa ve sallantılılığa karşı harekete geçmesin." (Lenin. Bir Adım İleri.)

Bu alıntıyı sadece lafzıyla yorumlamak isteyecekler çıkacak. Ve diyecekler ki: “İyi ama, Lenin burada bir kongreden bahsediyor... Bizde ise kongre falan olmadı...” Hayır yoldaşlar, burada bir siyasal mücadele mantığından bahsediliyor. Ve bu mücadele, örgütsel kuralları içinde oynanmak, oportünizm ve sosyalizm dışı metotlara başvurmak kaydıyla parti tarihinin her döneminde sürecektir. Bu parti kavramının tabiatıdır.

Şu açıklamayı yapmakta yarar görüyorum. Kurtuluş hareketi içinde bulunduğum sürece grupçuluk konusunda şu iki tavrı özellikle örnek almaya çalıştım. Birincisi, bugün cezaevinde olan eski sekreterimizin tavrı, ikincisi İ.Halef yoldaşımızın tavrı. Bu yoldaşlardan birincisi, C.K yoldaşla birlikte, Kurtuluş içinde grupçuluk anlayışına karşı tutarlı bir tavır koymuşlardır. Sekreter yoldaş THKP-C kökenli bir Merkez sorumlusu yoldaşın grupçuluk eğilimine şiddetle karşı çıkmıştı. Bu anlayışın mahkûm edilmesini savunuyordu. (Özel bir görüşmemizdi ve örgüt içinde de böyle davranmıştır.) İkincisi ise büyükçe bir grup olmanın her türlü olanağı elindeyken bundan titizlikle kaçınan İ.Halef yoldaşımızın tavrıdır. Bu yoldaşım komünist niteliklerinin sağlamış olduğu liderlik vasfının etkileme gücü dışında hiçbir zaman grupçu bir tavır içine girmemiştir. Bunun örneklerini özellikle son bunalımda bolca gördük.

Bunu açıklamamın nedeni, daha doğrusu soruna bu açıdan bakışımı anlatmamın nedeni bu konularda buralarda yapılan iddiaların bolluğudur.

Bu konuda geçmişe yönelik eleştirilerimi şöyle özetlemek mümkündür: Geçmişte Merkez içi sorunların çözümünde “örgüte başvurma” yöntemine yeterince başvurulmamıştır. Bütün sorunlar Merkez içinde kalmış ve çelişkiler varlığını korumuştur.

C- Bu eleştirinin başka bir yanı ise Merkezin teorik sorunlara kadroları yeterince iştirak ettirmemesi şeklinde tezahür etmiştir. Teorik sorunlardaki farklı görüşler aleniyet ilkesi çerçevesinde tartışmaya sunulmalıydı. Bu, hem kadrolarımızın gelişimin sağlayacak hem de teorik açılımımıza güç katacaktı. Oysa uygulama bunun tam tersi olmuş, örgüt içi sorunlarda olduğu gibi teorik sorunlarda da aşırı gizlilik, iç kapanıklık egemen olmuştur. Oysa 1979 başından itibaren örgüt içinde “imzalı yazı” gibi iç sirkülasyona yönelik yazılar yayınlanabilirdi.

Bunlardan kaçındık. Bölünme tehlikesi bu kaçınmanın temel faktörüydü.

Şimdi şu söylenebilir: “Peki siz yazdınız da biz yayınlamadık mı?” Hayır yoldaşlar, kastım, verilen bir konuda dergiye yazı yazılması değil. Kastım, tartışmaları bilen ve bildiği için de bu konulara yönelik araştırmalara girebilen insanların eğitilmesi sorunudur.

Burada sıraladığım ilk üç eleştiri aslında aynı başlık altında birleşirler.

D- Kadroların eğitimindeki büyük eksikliklerin dışında, kadroların istihdamında da büyük yanlışlıklar yapıldı. Bu konuda bazı yanlış eğilimler söz konusu idi. Bunun tipik bir örneği 78-79’da Ankara il komitesinde olan bir arkadaşımızın (M.Kaptan) bu komiteden alınış biçimi ve uygulamasıdır. Sorunlara fazla eleştirel yaklaşan bu yoldaş “uyumsuzluk” nedeniyle (resmî gerekçe elbette bu değildi) bu komiteden alındı ve inanılmayacak kısır bir göreve verildi. Bu yoldaşın beyin ve fizik enerjisinden yararlanmak yerine “İMO bekçisi” yapmıştık. 12 Eylül geldiğinde de bu yoldaş artık çok fazla tanındığı Ankara’da “başının çaresine bakacaksın” direktifiyle yalnız bırakıyorduk. Neyse ki daha sonra bu yoldaş İstanbul’a çıkabildik. (Şimdi ise cezaevinde.)

Yoldaşlar, bu konuda çok fazla örnek vermek fazlasıyla kolay. Ben bu yola girmeyeceğim. Sadece “insan, bizim en değerli hazinemizdir” sözünü hatırlatacağım. Oysa biz bu hazineyi bazen bonkörce harcadık.

E- Örgütlenmemizde (özellikle Merkezdeki iç sorunlardan dolayı yeterli adımla atılmadı. Bir organ içinde üyelerle üye olmayanlar birlikte çalışabiliyordu. Ve üye olmayanların üyeleri çok daha kolayca tanınması mümkün oluyordu.

Birçok üyenin tüzükten haberi yoktu. Neyin resmî, neyin gayri resmî yapı olduğu net değildi. Rapor alışverişi ve aidat görevi sağlıklı yürümüyordu. Merkezle alt komiteler arasında sağlıklı ilişkilerin kurulduğu söylenilemez.

F- Kürdistan’a yönelik çalışmaların yeterince yapıldığını bugün rahatça söyleyebilmem mümkün değildir. Kürdistan’ı bir hayli ihmal ettiğimizi söyleyebilirim. Yoldaşlar, bunu sadece olanakların azlığına bağlamakla açıklayamayız. Zira iki kadro için Kürt yoldaşların nasıl

uğraş verdiklerini biliyorum. Sorunu açıklarken, bu sorunda, Merkezdeki tüm yoldaşların ya da örgütün tümünün aynı duyarlılıkta olmadığından yola çıkıyorum. Geçmişte DEB olayı ve 12 Eylül sonrası PolitBüro'nun bu konudaki teorik çarpıtmaları ve pratik uygulamaları kanatımca beni doğrulamaktadır. Bu kadar büyük yanlışların ortaya çıkmasında güçlü maddi temeller aramak gerekiyor. Yoksa PolitBüro'nun yanlışlarını sekterlik ya da "bazı yanlış anlamalar" diye açıklamak yeterli değildir. Bu soruna ayrıca değineceğim.

G- "Sınıf içinde çalışmamızın yetersizliği" her yoldaşın kabul ettiği bir olay. Zaten görünen köy kılavuz istemez.

"Her ülkede, işçi sınıfı hareketinin sosyalizmden ayrı olarak var olduğu, her birinin kendi yolunda gittiği bir dönem olmuştur; ve her ülkede bu ayrılık, hem sosyalizmi hem de işçi sınıfı hareketini zayıflatmıştır. Anca sosyalizmin işçi sınıfı hareketiyle kaynaşmasıyla her ikisi için de sağlam bir temel yaratılabilmektedir. Fakat, sosyalizm ve işçi sınıfı hareketi arasındaki bu birleşme, her ülkede zaman ve mekân şartlarına göre, tarihi olarak kendilerine özgü yollardan gerçekleştirilmiştir... Bu çok zor bir süreçtir; beraberinde tereddütler ve kuşkularda getirmesinde şaşılacak bir taraf yoktur." (Lenin. Hareketimizin Acil Sorunları...)

Yoldaşlar, "Rusya'da şöyle olmuştu" şeklindeki dondurulmuş düşünce kalıpları yerine, sorunlara; "somut koşulların somut tahlili, her olayın kendi bağınıtları içerisinde ele alınması", Marksist ilkesi çerçevesinde bakmak ve sınıf hareketlerinin ve sosyalizmin "her ülkedeki" gelişiminin "zaman ve mekân" şartlarına göre göstermiş olduğu farklılıkları doğru değerlendirmek gerekir. Bu yapılmadığı takdirde ve Lenin'in yukarıda ifade ettiği genel mantık kavranmadığında özellikle aydınların tereddütlere ve kuşkularda kapılarak "sosyalizm gidiyor" diye feryat etmeleri kaçınılmazdır.

79 yazında bu konuda alınan, "toplumun diğer sınıf ve tabakaları içindeki mevzilerimizi de koruyarak ağırlıklı olarak proletarya içinde çalışmak" kararı, zamanın somut koşulları içinde alınmış doğru bir karardı. Ama yoldaşlar, biz bu kararı yeterince enerjik olarak uygulamadık, hatta kadrolarımıza bile mantığını yeterince açamadık, kavramadık. Bir nokta da, tırmanan faşist hareket bizi esir aldı.

Bu, sınıf içinde hiç çalışmadık, sınıftan kaçtık anlamında ele alınmamalıdır. Niyet ile o niyeti gerçekleştirme olanakları belli oranda birbirinin engeliydi. Ne var ki biz de büyük oranda anti-faşist mücadele ile sınırlı kaldık.

Sendikal çalışmalar bir hayli yanlış yürütüldü. Yoldaşlar, sendika yönetimi tepeden-bacadan nereden ele geçirilirse geçirilsin umurunda değil. Ama bu sendikaları sosyalist mücadelemize bağlayamadık. İşçi tabanında kalıcı ilişkiler kuramadık, onları eğitip örgütleyemedik. Bugün geriye dönüp bir bakınca ne büyük olanakları kaçırdığımız anlaşılabilir. Örneğin Dev-Mad-Sen'e kaç propagandist ayırdık? Hangi eğitim programıyla (örgütlenmesiyle) onları eğittik. Bu gerçekten acı bir kayıp. DİSK'le ilişkilerdeki eksiklikler, sendika grubunun olanakları vb... hepsi bu konuda pek ciddi asılmadığımızın ifadeleridir. (Hemen söyleyeyim, burada eleştirilerimle sınırlı tutuyorum mektubumu. Yoksa hiçbir şey yapmadık anlamına varılmamalıdır.)

H- Teorik sorunlarımızdaki tıkanıklık önemli bir noktaya gelmişti. (Bu konuya değindiğim için kısaca adını koyup atlıyorum.)

K- Kadın örgütlenmesi sorunu ciddi olarak ele alınamadı. Kadın yoldaşların geriliklerinin müsebbiplerinden birisi de örgütümüzü diyebiliriz.(Bu konuda diğer siyasetlerin çoğundan ileri olmamız, bu durumda bizim övünebileceğimiz bir olay değildir. Tersine bu durumdan dolayı sosyalist hareket bir bütün olarak yerilmelidir.)

(2) 12 Eylül sonrası – Mart 1983'e kadar:

Yoldaşlar, mektubun daha fazla uzamaması için bu bölümün uzunca ele alınışını ikinci mektuba bırakıyorum. Ama genel başlıklarla bazı düşüncelerimi belirteyim:

★ Öncelikle, Merkezin önemli bir kesiminin, bu derece "açık bono" vererek ülke dışına çıkmaları hâlâ kavrayabildiğim bir olay değil ve hâlâ bunu yanlış buluyorum. Pratik faaliyetlerin tamamında yetkili olması gereken ve olan PolitBüro'nun yetkilerinin örgüt üyeliklerinin tamamına yakın bir kısmını feshedebilecek, tüzükler-programlar hazırlayabilecek bir çapta yetkilendirilmesi, dışarıdakilerin tamamen yetkisiz olmaları, "ülke dışından ülkeyi yönetmeye kalkmamak" mantığıyla açıklanamaz. PolitBüro son haliyle, seçimle gelmemiş olan vekillerin

vekilleri durumundaydı. Biz eski Merkezi tanıyarak, bilerek onların otoritesini benimsedik. Oysa üyeler dahi PolitBüro'nun (ki Merkezin tüm yetkilerini hatta aşarak üzerinde toplamıştı) yeni Merkezin kimlerden oluştuğunu bilmiyordu. Bunu "gizlilik" kavramıyla da izah edemeyiz. Olsa olsa olağanüstü bir dönemde geçici olarak vekiller yerine onların vekillerinin yönetmesi olarak adlandırabiliriz ki, ben kendi şahsıma bundan sonra, olağanüstü şartların en olağanüstüsü bile olsa bu şekilde işbaşına gelmiş bir yönetimi kabullenmeyeceğim. Beni yönetecek ve benden her türlü çalışmayı ve fedakarlığı isteyecek olan örgüt yönetimini tanımam, güvenmem, ona oy vermem gerekir. PolitBüro olayı bir anlamda koşulların getirdiği bir emrivaki idi. Ve benim için ilk ve sondur.

Konferans ve bilahare Kongre bu nedenle benim için büyük önem arz ediyor. (Bir yönetimin seçilmesinde oyumun azınlıkta kalması elbette o yönetimi kabullenmemin önünde engel değildir. Ama oyumun alınması şarttır.)

★ Bugünkü örgüt içi sorunların (GK olayı hariç) önemli bir nedeni olarak PolitBüro'nun sektör yaklaşımını görmekteyim. Örneğin Yazı-I ve Yazı-II'den sonra X Organı'nın (ilk üçler) dağıtılması ve Organ üyelerinin ihracı, Nasır olayı vb,... gibi olaylar sektörizmin ifadesidir. Bu noktaya varışım uzaktan bilgilenmelerin dışında, örneğin Yazı-I'den sonra Organ temsilcisi ile konuşan PolitBüro sorumlusunun konuşmanın özeti olarak verdiği yazılı metin (notlar)... 12 Eylül Hizbini Mahkum Edelim yazısındaki Demokratik Merkezîyetçilik anlayışı vb,.. bu görüşümün maddi temelidir. Öyle bir Demokratik Merkezîyetçilik anlayışı sergilenmiş ki, bu bir ilke, hele de Leninist bir ilke olmanın dışında her şey olabilmiş. Merkez sorumlusunun notları ise sırf küfürname, seviyesiz bir dil ve tarihimiz için kötü bir belge. Sübjektivizmin uç noktaya çıkarıldığı bir belge. Sorumlu adına büyük sorumsuzluk. Demokratik Merkezîyetçilik ilkesi geçmişte de doğru dürüst uygulanmadı, doğru ama, PolitBüro bunu uygulamamakla kalmadı, savunmadı da. Ya da yanlış şeyleri savundu.

★ 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim yazısı bence yazarları için bir talihsizlik. Güya tartışma kampanyası.

Yoldaşlar bu yazı birilerini kazanmaya yönelik değil. İtmeye yönelik bir yazı. Hangi koşullar böyle bir yazıya zorladı? Yazarını anlamaya

çalışıyorum. Ama yazının daha adından başlayarak bir hayli yanlış, sekte buluyorum. İçindeki teorik hatalar da bir yana.

★ Bu yazının yazarı ya da yazarları, Öncü'de çıkan Red ve İnkâr yazımızı okumadılar mı acaba? Nasıl bin Merkezdiler? THKP-C'nin bu derece savunusunu artık Dev-Sol bela yapmıyor. Biz THKP-C'nin reddi değil ama onun diyalektik inkarıyız. Bunu 1976'da Dev-Yol'a (Devrimci Gençlik Dergisi) böyle anlatıyorduk. Şimdi nereden çıktı; "bize THKP-C'nin inkarı diyenlere güleriz" gibi komediler. Kendimize mi güleceğiz? Elbette Yol Ayrımı yazımızda belirtilen THKP-C tahlillerine katılıyorum. Ancak yeni yorum THKP-C olayına 1975'li yılları aşarak yaklaşmış. Oysa bu konuyu hareketimiz "proletarya" sorununu öne koyarak tahlillerin diğer yazılarında mantıklı sonuçlarına ulaştırmıştır. Yeni THKP-C yorumu ise Öncü İşçi'ye tepki olarak aşırı bir sübjektivizm ve bunun sonucu olarak da yanlışlar içeriyor.

★ Üyeliklerin askıya alınması ve sonradan ortadan kaldırılması: Bu, ne büyük bir yanlış yoldaşlar? Gerekçeleriniz haklı olabilir. Ancak bunun düzeltilmesinin yolu bütün üyeliklerin ortadan kaldırılması mıdır? Yoldaşlar, ülke dışında olduğum için bu kararınızı emrivaki olarak kabullenmek zorunda kaldım. Ama ülkede olsaydım bu kararınızı kesinlikle tanımazdım ve karara karşı savaşırdım. (Üyelikten alındıktan sonra hemen tekrar üye olarak kabul edilseydim bile.) Bu kararı alabilecek yetkide görmüyorum PolitBüro'yu. Bu çapta bir uygulamanın kararını ancak ve ancak örgütün çoğunluğu verebilir. Bu benim açımdan yetki gaspidir.

★ Hulki'nin ilk ihracı (PolitBüro kararıyla) yanlış bir karardır. Dış-Büro'dan bilgi istiyorsunuz Hulki⁷ hakkında. DışBüro'nun üyesi olumlu bir rapor veriyor. Buna rağmen ihraç kararı veriliyor. (Yoldaşlara Mektup'a bakarak.) O halde; Hulki hakkında olumlu rapor veren yoldaştan kuşku duymadınız mı bu kararınızın doğruluğunu düşünüyorsanız? Ciddiye almayacaktınız, niçin rapor istediniz? Bu davranışınız, en azından kararınızın savunulabilme gücünü kaybetti.

★ Program'ın ne programı olduğunu anlayamadım. Tüzük'te (eskisi) üyelik için programın kabulü şart koşuyor. Ve hep onu pratik çalışma programı diye yorumlamaya çalıştım. Ama bu yorum Tüzük'le çatışıyor. Bu şekle ilişkin. Eğer pratik çalışma programıysa, bir hayli

eksik ve anti-cuntacılıkla sınırlanmış olarak görüyorum. Bir parti programı olarak ise kabullenmem mümkün değil. Ancak bu mektup (ki, şimdiden hayli kalın oldu) çerçevesinde eleştirmem mümkün değil.

★ Sosyalist İşçi'ye ilişkin olarak alınan karara şiddetle itiraz ediyorum. Bu gaf kesinlikle açıklanamaz. Eleştiri konusu olacak (benim açımdan) iki yazı var: Dönemeç ve RSDİP Tarihine ilişkin olana. Ama bunlar (hele de ilk 3 sayıdan yola çıkarak) Sosyalist İşçi'nin toptan mahkum edilmesini getirmez. Sosyalist İşçi'yi eksikliklerine (Polonya yazılarında bolca var) rağmen savunuyorum. Çapım oranında sorumluluğunu üstleniyorum.

★ Siyasal faaliyetin "bir bütün olarak durdurulması" ve her şeyin yanısıra böyle bir kararın Merkezi olarak alınmasını yanlış buluyorum. Bir Siyasal Hareket'in varlık nedeni siyasal harekettir. "Gerektiğinde tek bir yaprak bile kıvıldamaz". Doğru, ama bu özel, yerel ve geçicidir. Bu genelleştirildi mi ve de uzun bir süre böyle kalındı mı artık örgüt-mörgüt kalmaz. Bugünkü bunalımın önemli bir neden kanaatimce budur. Kendimizi koruduk varsaysak bile, gelecekte hesap verme sorununuz varsa (ki bu bir zorunluluktur elbette) güven ilişkisini yeniden kurmakta büyük zorluk çekmeyecek miyiz bu kararlar? "Geri çekilme kararı" doğru idi ama, bu kararı sanırım asgari noktasına indirgeyerek, bir noktada tek tek kadroların korunmasına indirgeyerek uygulamaya çalıştık.

★ Parti inşaaı olayı bizim parti anlayışımızın bir hayli gerisinde atılmış bir adım. Böyle parti olunsaydı biz çoktan parti olurduk.

★ Ve Ulusal Sorun'a ilişkin teorik ve pratik yanlışlar. Yoldaşlar, böyle büyük bir hatayı nasıl yapabildik, bu nasıl becerilebildi? Hâlâ yeterince kavramış değilim. GMK (PolitBüro) imzalı düzeltme yazısı ise resmen örgütle alay etmektir. "Söylediklerimiz yanlış anlaşıldı, özür dileriz." Oysa bence yanlış anlaşılan tek şey ulusal sorunun bu arkadaşlarla kavranılmasıdır. Zira "yanlış anlaşılılmaya müsait" bir-iki cümle değil bir mantık var. Demokratlık kavramının ele alınışının yeni biçiminden örgütlenme mantığındaki yeniliklere kadar bir bütün olarak yanlışlıklarla dolu. Bu, pratik ifadesini de uygulamalarda, örneğin Kürdistan Komitesi'nin dağıtılmasında vb.. bulmuş. Bu konuda yeni yayınlanan "Açıklama" bir şeyleri çözümlmek için yeterli ama sorunun

kaynağının araştırılması açısından bir hayli yetersiz. Bu konuda yapılan yanlışlar salt pratik değil, teoriktir de. Ve bu nedenle bu hataları “sekte”le açıklamak yeterli değildir.

Yoldaşlar, eleştiriler babından bu ikinci dönemece ilişkin başka şeyler de söylemek mümkündür. Ama bunlar yeter. Bundan sonraki mektuplarda bu genel başlıkları ayrıntılı açıklamaya çalışacağım. Şimdilik genel bilgiler olarak veriyorum, bir hayli yüzeysel geçiyorum.

Yoldaşlar PolitBüro’yu hep eleştirdim. “Bu organ hiç mi güzel bir şey yapmadı?” Hayır, böyle bir soruyu her şeye rağmen sormadan atlamak kötü niyetlilik, fırsatçılık olur. Bu organ güzel şeyler de yaptı. En azından, bugün ne kadarsak, bu insanların, organların varlığı bu PolitBüro’nun sayesinde oldu. Daha ileri bir durumda olur muyduk, bu hataları yapmasaydık? Teorik olarak “evet” ama artık varsayımlar üstünde tartışmamak lazım. Ve en sevindirici olanı, bu arkadaşlarımız bu hatalarda diretmediler, savunmadılar. Ben ulusal sorunla ilgili kararı, tüzük ve programın iptalini, eski üyelere çağrı kararını böyle yorumluyorum. Eğer direktme söz konusu olsaydı, benim yerim de bugün bu GMK’nın yanı olmazdı.

Bu bölüme ilişkin; bence Demokratik Merkezizetçilik ilkesi ve geçmişteki olayların ve hataların açıklanmasına yönelik özel imzalı ya da GMK imzalı bir yazı yazılmalı. Bugün bu “Ulusal Sorun”la ilgili açıklama kadar elzem. İkinci bir yazı da “geri çekilme kararı ve uygulamasına ilişkin” olmalıdır. Bu iki yazının ikna kuvveti örgütsel buhranın çözümünün sağlam temellere oturacaktır.

Konferans ülke dışında yapılacaksa dinleyici olarak katılmakta bile kendi açımdan çok fazla yarar görüyorum.

Eleştirilerimi elimdeki mevcut yazılar ve pratiğimize ilişkin yok denecek kadar az olan bilgiler çerçevesinde yaptım. İkna edilebildiğim her konuda özeleştiriyapmaktan kaçınmayacağımı bilirsiniz.

Sadık Engin yoldaş gönderdiği tek mektupta “başka mektuplar da göndereceğini” bildiriyordu. Onun ve tüm yoldaşların sözlerini yerlerine getirmelerini, daha sık mektup yazmalarını rica ediyorum.

Bize her yazıdan, her bildirden gönderin. Biraz örgütsel bilgi, biraz pratik faaliyetlerin durumu ve niteliğine ilişkin, diğer siyasetlerin nasıl

çalışma yaptıklarına ilişkin bilgi iletin. Örgütten habersiz örgüt üyeliği olmuyor.

Bülent, Saynur ve ben istediğiniz zaman dönmeye hazırız. Bizleri çağırırken yaz aylarını seçmekte yarar var, ama siz bununla bağlı kalmayın.

Kurtuluş'un orijinal bir-iki nüshasından gönderebilirseniz çok seviniriz. Ve adres göndermeye çalışın.

Konferansa katılamayacaksam, konferans tutanaklarının ya da raporunun (sadece benim için değil, katılamayan tüm yoldaşlar için) bir hayli ayrıntılı olmasında yarar var. Kim ne dedi bilelim.

Üç gün sonra Almanya'da Z ve K buluşacağız. Ben, Münih, Hamburg, Berlin ve Köln'e gideceğim. Yeni örgütlenmemizi sağlayabilmek için. Berlin'de sarışın uzun işçi (Naim) GK ile (Fehmi ile) tavır koydu diye duydum. Diğer işi Selahattin konuşmak için beni bekliyor. Komiteden iki kişi de GMK ile tavır koydu. Köln Mehmet'in tavrından dolayı şimdilik biraz karışık. Mehmet açık oynamadı ama GMK ile birlikte tavır alıyor ama hâlâ bizimle kontak kurmadı. GK ile kontağı var. Ne iştir anlayamadım. Hamburg bölgesi, Nürnberg, Münih ve Stuttgart, İsviçre ve Fransa'nın tamamı GMK ile tavır koydu. (Bu son saydığım şehirler ve ülkelerde toplantılar yaptım.) Hollanda'yı bilmiyoruz ama orada da iyi bir arkadaşımız var.

Hepinize ayrı ayrı selam ve sevgilerimi iletir hasretle kucaklarım.

Abu AHMED.

20 Aralık 1983. Pré-en Pail .

Ebu Ahmet Yoldaş Merhaba (1)
(-)
42-82

Yoldaş, bana gönderdiğin iki adet mektubu alır almaz Beyrut'a yazdığım uzun mektubu okumadan bu mektubu sana yazıyorum. Burada esas olarak Recep'e gönderdiğin mektupta göndüğüm birkaç nokta üstüne duracağım. Gerçi benim hareketimiz ve Türkiye Devrimci hareketleri üstüne geniş olmasa da yeni bir yöntem önerilerim var. Bu önerilerimi uzunca burada yazmam mümkün değil ama mutlaka hepinize ve içeriye de ulaştırmayı eskiden farklı biçimde düşünüyorum. Burada sadece düşündüğüm yöntemin nedenlerini değil de, azop diliyle de olsa sadece senin anlayabileceğin biçimde başlıklarını vermeye çalışacağım. Ama

ABU AHMED'e

Ebu SABRİ. 9 Şubat 1982.

Ebu Ahmet Yoldaş Merhaba

Yoldaş, bana gönderdiğin iki adet mektubu alır almaz Beyrut'a yazdığın uzun mektubu okumadan bu mektubu sana yazıyorum. Burada esas olarak Recep'e gönderdiğin mektupta gördüğüm birkaç nokta üstünde duracağım.

Gerçi beni hareketimiz ve Türkiye devrimci hareketleri üstüne geniş olmasa da yeni duruma uygun, bir yöntem önerilerim var. Bu önerilerimi uzunca burada yazmam mümkün değil ama mutlaka hepinize ve içeriye de ulaştırmayı eskiden farklı biçimde düşünüyorum. Burada sadece düşündüğüm yöntemin nedenlerini değil de, Ezop diliyle de olsa sadece senin anlayabileceğin biçimde başlıklarını vermeye çalışacağım. Ama bu konuya girmeden önce bana yaptığın bir (bence pek de haklı olmayan) iftiradan bahsetmeden edemeyeceğim. Mektubunun bir yerinde diyorsun ki: "Esas gelmesi lazım gelenler topu birbirine atıyorlar." Yoldaş, ben böyle bir şey ne yaptım, ne de yaparım. Yapıl-

masını makul gördüğüm bir şeyi, ben değil de başkası yapsın düşüncesi bana göre epeyce yanlış anlayıştır. Çok gönüllüsü olmazsa, ben kendime oy bile verirdim ve gene de veririm.

Yoldaş, gayretlerin meyvelerini verdi. Ve üç sayı ihtiyaçtan fazla bile geldi. (Çeşitli yerlerden de geldi tabii.)

Yunanistan'ın durumu sevindirici ve onun üstünde gene de durursan iyi olur. O bana makul ve gerekli göründü.

Yoldaş, Recep yoldaşa yazdığı cevabi mektupta hareketimizin ihraç kararını "hemen geri almasını ve özeleştirme yapmasını" tasvip etmekle kalmıyor, aynı zamanda da öneriyorsun. Eğer mektubunu okumasaydım, bu karara yeterli bilgilenmelerden sonra vardığını düşünürdüm. Ancak cevabi mektubunda da belirttiğin gibi, bu konudaki bilgilenme, ihraç edilen arkadaşların iki yazısından ibaretmiş. Yaptığın bu öneriye şu yönlerden katılmıyorum.

1-) Bu kararı sadece atılan arkadaşların yazdığı yazıyı temel veri almak ve bu kadar az bilgilenme ile tavrı belirtmek bence çok isabetli olmaya bilir;

2-) Hareketimizin şu andaki durumunu iyice bir düşünüp, Merkezin aldığı karara ve uygulamalarına karşı böyle direkt tavrı almanın hareketimizi ve merkezimizi ne hale geleceğinin iyi hesap edilmemesi, bir şeyler kaçıyormuş gibi acele tavırlar belirlemek çok isabetli olmayabilir;

3-) Yöntem olarak da bana tavrın çok makul gelmemekte. Bu gibi durumlarda yöntem asla direkt tavrı olmamalıdır. Bu gibi olaylar normal Marksist yöntem ve kurallar içinde çözümlenmelidir. Bu da bir üst karar merci tarafından çözülür. Yani, en doğulu kongre, konferans, bu da olmadı şu halimizle mümkünse tüm Merkez elemanlarının tüm üyelerimizi bilgilendirecek, onların görüşlerini de alarak, toplanıp çözmesi gerekir. Bunun için de hızla önceden şartları ve sonra olaylar hakkında detaylı bilgilenmenin çabasına girilmelidir. Ben böyle düşündüğüm için bunun çabasıdayım. Bu gibi durumlarda, yeterli bilgilenme ve Leninist örgüt anlayışı yöntemlerine uygun davranmayı normal şartlardan 5 kat, 10 kat, hatta 100 kat daha prensip edinirsek çok iyi olur kanısındayım.

Değerli yoldaş Ebu Ahmet, atılan ve tavır alınan arkadaşları ben de (bir kısmını tanımasam da) tanıyor ve onlara hem de güven duyuyordum. Ama onlardan çok daha fazla hareketimin Merkezine tanıdığım ve güven duyduğumu belirtmem gerek yoktur zannedersen. Bunun için de Leninist örgüt anlayışı ve kuralları içinde, başka asli görevlerle birlikte bunun da çözümüne çalışmak gerekir. Bu olanakları sağlayana, veya en azından yeterli derecede bilgilene kadar eğer tavır belirtmem gerekirse, Merkezimin aldığı kararlara karşı tavır almama ve alınmamasını sağlamaya çalışmak olur.

Söylediklerimden bu kararı tasvip ettiğim, doğruluğunu savunduğum ve yarın da savunacağım anlaşılmalıdır. Belki bu kararın en sert eleştiricisi yarın ben olacağım. Ama oyun normal kurallarına göre oynanmalıdır. Ve yeterli bilgilendikten sonra karara varılmalıdır. Ya bu merkezin kararı tastamam haklı ve doğru ise, cuk oturmuşsa, bunun hesabını kim nasıl verebilir? Merkezin kararının yanlışlığı hangi bilgilere dayanılarak varsayıлып tavır alınıyor? Kaldı ki Merkezimizin aldığı bu kararın haksız ve yanlış olduğunu şu veya bu yolla bir kısım yoldaşlarımızın ve senin de öğrendiğini varsayalım. Bu durumda bile Recep yoldaşın yöntemi (diğerlerini bir yana bırakarak, sadece “hemen bu karar geri alınsın ve Merkez özeleştiri yapsın”) tasvip görmemelidir. Bir bütün olarak hareketimizin durumunu iyice, ama çok iyice düşündüğünde, sen: “ben bu karara karşıyım, ama, hareketin varlığını, sürekliliğini her şeyin üzerinde tutarım” (gönülden katılıyorum) görüşünle, tasvipkâr, hatta önerimsel görüşün pek de çakışmaz kanaatindeyim.

Haydi, diyelim ki, bu karara karşı şiddetli baskı unsuru oluşturduk, ve senin de önerdiğin gibi karar geri alındı ve özeleştiri yapıldı. Peki, daha vahim başka hataların olmadığını ve olmayacağını garanti var mıdır? Yoksa, “bir Marksist-Leninist örgütün en vahim hatası birkaç kişiyi ihraçtır” gibi yeni “Marksist” görüş mü peydahlandı. Olayın bir başka çok önemli yönü ise, beğenmediğimiz kararlara böyle tavır alırsak, Merkezi merkezlik yapamaz (ne kadar yapıyorsa) duruma getiririz. Ayrıca buna, tavır alınan arkadaşların ve bazı başka rahatsız olan insanların bundan sonraki tavırlarını da eklersek, durumun vahameti daha iyi anlaşılır.

Yoldaş hiç de gerek yokken biraz teferruata girip kafanı şişirdim ama, ne yapalım biraz deşarj ihtiyacı olabilir. Bence bu yöntemin yanlışlığını belirtmek yeterlidir. Çünkü bu yöntem, meseleyi nedenlerinden değil, sonuçlarından ele almaktadır. Esas olan, nedenleri bulup, onu ortadan kaldırmak gerekir; yoksa tek tek sonuçları düzeltmeye kalkmak neyi ne kadar halledebilir ki. Böyle bir yöntemin saymaya gerek görmediğim sakıncaları vardır. Yani demek istediğim, eğer hatalar oluyorsa, bunun nedenlerini bulup ortadan kaldırma yöntemlerini bulmaya çalışmak gerekir. Yoksa ben şuna, bende buna karşıyım gibi parça bölük sonuçlarla uğraşarakla bir yere varacağımıza inanamıyorum. Ayrıca böyle bir yöntem izlersek, sonumuzun parlak bir yere varacağı kanaatinde değilim. Çok kritik noktalardan birinde bulunduğumuz unutulmamalıdır.

Gayemiz testiyi kırmak değil, ayran içmektir. Şimdi ben şöyle bir yöntem düşünüyorum. Mümkün olan en seri biçimde sorumlu en az bir arkadaşıyla yüz yüze gelmemiz ve durumları en detaylı biçimde öğrenmemiz. Burada sorunların pek çözüleceği kanaatinde değilim. Bu bilgilenme ile belli bir karara varıp, peşine mümkünse tam sayı bir merkez toplantısı.

Tabi birinci durumdan sonra tüm üyeleri yeterince bilgilendirerek önerilerini almalı ve toplantıya böyle gitmek. Sorunlar burada da çözülemezse, bir motor sefası⁸ daha yapmak.

Mesele nasıl ele alınmalıdır?

Bırak hareketimizin iç sorunlarıyla ilgili tek tek sonuçları ele almayı, bir bütün olarak dahi olsa, artık tek başına hareketimizin iç sorunları değil, bütün olarak Türkiye Devrimci hareketinin sorunlarıyla birlikte hareketimizin sorunları ele alınmalıdır: Bu görüşe varmamın nedenlerini detaylı anlatamayacağımı yukarıda söylemiştim. Ama üstünde durulacak temel olarak şunları söyleyebilirim: 1-) Türkiye Devrimci hareketinin durumu: 2-) hareketimizin durumu. T. iç açıcı olmamasına rağmen çeşitli yeni arayışlar içindedir. Biz bunun dışında kalamayız ve kalmamalıyız. Şu halimiz bir anlamda dışta kalmaktır. Eğer biz bu durumumuzu daha uzun süre sürdürürsek biz de bu dönemden dinç ve yaralarımızı sararak çıkamayız. Aynı zamanda Türkiye Devrimci hareketi olumsuz istasyonlarda konaklayacaktır. 1971 sonrası TSİP bile

bir göstergedir. Şimdi durum daha derin ve çok çeşitli biçimlerde gelişiyor.

2-) Hareketimizin durumu: 12 Eylül öncesi varolan sorunları çöze-mededen darbe geldi. Darbeden sonra da sorunlar çeşitli biçimlerde daha da arttı. Eğer bu iki sorunun birini ele alıp çözmeye kalkarsak hem bunun çözümü daha da zor olacak, hem de diğer soruna sıra gelene kadar tren kaçacaktır. Bütün içinde hem halimizi daha iyi an-larız hem de önümüze böyle global görev koyarsak iç sorunlarımızı da çözmeye çalışırsak insanlar daha sorumlu ve toleranslı davranırlar. Yani daha doğru bir deyimle, yeni bir atılım ve onun sorumluluğu biz-leri daha sağ duyulu davranmaya zorlar. Aynı zamanda da Türkiye devrimci hareketine gücümüz kadar katkıda bulunuruz.

Bu sonuca varmamda çok çok gerekçelerim var.

Ama sana bu kadar başlıklar vermekle yetiniyorum. Bu konudaki görüşlerini etraflıca düşünerek

Yoldaş, söylemeye hiç de gerek olmamasına rağmen, gene de şunu belirteyim ki, böyle bir yöntem önermem, asla hareketimizin iç sorunlarının üstü küllensin istemiyorum. Aksine, iç sorunlarında bu yöntemle daha sıhhatli çözüleceği inancıyla böyle düşünüyorum. Ta-rihi moment böyle bir yaklaşımı gerekli kılıyor kanaatindeyim. Bence hareketimizin başından sonuna kadar bu bütünlük içinde ele alınıp, doğrular onaylanmalı ve yanlışlar düzeltilmelidir. Ve, bir bütün olarak T. Devrimci hareketi gözden geçirilip, gereken dersler çıkarılmalıdır. Ve bu, bütün üyelerimizin azami katkılarıyla olmalıdır.

Yoldaş, buralardaki durum eskiden daha sıkışık dersek pek de yan-lış olmaz. Ben bir aydır gitmeye çalışıyorum ama, hala gidemedim.

Neyse, şimdilik burada kesiyor ve çalışmalarınızda başarılar dile-yerek, Yoldaşça selamlar ve hepinizi kucaklarım.

Ebu SABRİ / Not: Cevabını bekliyorum.

KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ HEDEFİYLE YOLA ÇIKAN

KURTULUŞ'UN 'YOL AYRIMI'

GEÇMİŞ DEĞERLENDİRMESİ

İsmet ÖZTÜRK.

<http://kurtulussosyalistdergi.awardspace.info/ksd/01/index.htm>

Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin komünist işçi partisinin yaratılmasını temel alan ve ana çizgileri "Temel İlkeler" (Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Kasım 2001, s. 145) metniyle ifade edilen perspektifinin oluşumunda geçmişin değerlendirilmesinin önemli rolü bulunmaktadır. "Temel İlkeler"i hazırlayan ve Kurtuluş Sosyalist Dergi'yi yayınlayanlar, Kurtuluş hareketinden gelmektedirler ve söz konusu geçmiş değerlendirmesini de esas olarak Kurtuluş hareketinin değerlendirilmesi oluşturur.

Politik perspektifin, bakış açısının geliştirilmesinde, geçmiş değerlendirilmesi çok önemli bir yer tutar. Kapanan bir dönemin değerlendirilmesi, bir sonraki döneme yol gösteren perspektife temellik eder. Politik perspektifin, çizginin oluşumunda bu kadar önem taşıyan geçmiş değerlendirilmesi, yaşanan tarihin, gerçeklerin titiz bir incelenmesine dayanmalıdır. Somut verilere dayandığı, belgelenmiş olguları temel aldığı ölçüde, bu geçmiş değerlendirilmesi, öznel yargılar olarak kalmaktan kurtulup nesnellik kazanacaktır.

Politik hat, politik faaliyetlerin ve mücadelelerin sürdürüleceği doğrultuyu genel olarak ifade eden hedefleri içerir. Bu genel hedeflerin saptanması çalışması, soyutlama işi, politik hattın gerçek koşullara uygunluk taşıması ve politik mücadelelere yol göstericiliğinin başarılı

olabilmesi için, bilimsel araştırmaların ürünü olmalıdır. Bir politik akımın toplumsal gerçeklikle ilişkisi, ne derecede bilimsel dayanaklar taşıdığı, bilimsel düzeyden değerlendirilebileceği gibi, politik akımın, politik hareketin toplumsal pratik içinde geręekleřtirdikleri, ulaştığı sonuçlar da, onun niteliğinin toplumsal düzeyde ele alınabilmesini sağlar. Ayrıca, politik hareketin çizgisi bilimsel dayanaklara sahip olsa bile, bu çizgi doğrultusundaki uygulamalarının değerlendirilmesi, hareketin eksik ve hatalarının pratik sonuçları üzerinden görölüp düzeltilerek politik çizgisinin geliştirilmesi açısından önemlidir.

Politik hareketin perspektifi toplumsal geręeklięe dayanmalı ve yol gösterdiği politik pratikte sınanarak çıkartılan derslerle geliştirilmeli, yenilenmelidir. Bu genelleme düzeyindeki saptamalar, politik hareketin gündelik, nispi anlamda gelişiminde olduğu gibi, nitel anlamda dönüşümünde, yeni bir perspektife ulaşmasında da geçerlidir. Pratikten çıkarılan derslerle perspektifin geliştirilmesi açısından, nispi düzeltmeler gündelik ya da sınırlı ölçekteki pratiklerin değerlendirilmesine dayanırken perspektifteki köklü bir değişiklik, çoğu zaman, bütün bir dönemin değerlendirilmesine, söz konusu döneme ilişkin derslerle yeni bir bakış ağısına ulaşılmasına karşılık gelir.

Yukarıdaki vurgular doğrultusunda, en isabetli ve geręeklere uygun geçmiş değerlendirmesinin, bütünlüklü, bilimsel bir tarih çalışması temelinde sağlanabileceği kuşkusuzdur. Ancak böyle bir bütünlüklü tarih çalışması bulunmasa da, yayınlara, belgelere ve Kurtuluş hareketi içinde yer alanların doğrudan gözlemlerine atıfla sözü edilen geçmiş değerlendirmesini ana hatlarıyla özetlemek, şekillenmesinde bu değerlendirmenin önemli rol oynadığı “Temel İlkeler” ve Kurtuluş Sosyalist Dergi’nin perspektifinin açıklanması ve anlaşılması bakımından yararlı olacaktır.

Aynı zamanda, Kurtuluş hareketinden gelenler arasında yaşanan yol ayrımları sonucunda ortaya çıkan farklı politik anlayış ve çizgilerin birbirlerine karşı konumlanmaları ve ayrılık noktalarını geçmiş dayanaklarına bağladıkları keskin tartişmalar içerisine girmeleri, Kurtuluş’un geçmişinin değerlendirilmesi sorununu güncelleştirmektedir. Parçalanmalarla ortaya çıkan farklı yönelim ve çizgiler, girilen yeni yollar ise, aslında farklı geçmiş değerlendirmelerini yansıtmaktadır. Köklü yönelim değişikliklerine yol ağabilen geçmiş değerlendirmelerinin gün-

deme gelmesi, belli ki, birikmiş ciddi sorunların zorlayıcılığı nedeniyle. Kuşkusuz bu türden değerlendirmelerin yapılması, politik çizgilerin gelişimi açısından kaçınılmaz ve yararlıdır. Bunun yanında, hangi teorik-ideolojik bütünlüğe, marksizm anlayışına ve hangi türden mücadele pratiklerine sahip olduğu da, bunlarla bağlantılı olarak gündeme gelmiş olan geçmiş değerlendirmelerinin sonuçlarını kaçınılmaz olarak belirlemektedir.

Üzerinde uzunca durmaya gerek yok ki, başarıları yinelemek, çoğaltmak, başarısızlıkları başarıya çevirmek, yenilgilerin yerini zaferlerin almasını sağlamak için, yapılanların ve yapılamayanların sürekli değerlendirilmesi, uygulamaların, gerçekleştirilenlerin muhasebesi, özelleştiri son derece önemlidir. Pratikten, geçmişten çıkartılan dersler, gelişmenin yönünü belirler. Bu noktada, çıkartılan dersin niteliğinin önem kazandığı da bir kere daha görülecektir. Hedeflenen doğrultuda ilerlemeye neyin engel olduğunun doğru saptanıp düzeltilebilmesi politik çizginin, hattın sürekliliğini ve hedefe ilerlemeyi sağlayabilecektir. Yoksa yanlış derslerin yanlış yolların kapısını açacağı da muhakkaktır.

Komünistler, başarıların olduğu kadar başarısızlıkların, doğruların olduğu kadar yanlışların, zaferlerin olduğu kadar yenilgilerin hesabını, dost düşman herkesin önünde ve açık bir şekilde vermekle yükümlüdür. Bir politik çizginin inandırıcılığı ve güvenilirliği, hiç hata yapmamasından değil, hatalarının hesabını açık bir şekilde verebilmesinden, bu yanlışlarını gizlemeye kalkmamasından ve bu yolla kendini geliştirebilmesinden kaynaklanır. Hiç hata yapmamış olmak adına hesap kaçırmak, komünistlerin tarzı olamaz. Bu nedenle içine girilen her yeni dönem, bir önceki dönemin hesabının açıkça verilmesi ve değerlendirilmesi ile başlamak zorundadır. Önemli olan telafisi mümkün olmayan hatalar yapmamaktır ki, bunun da büyük oranda güvencesi, sahip olunan teorik-ideolojik çizgidir. Kurtuluş hareketi kökenli grupların ve kişilerin birçoğunun, hem geçmişe sahip çıktıklarını söyleyip hem de marksizm dışı farklı politik yollara girmeleri ise, açıktan ve cesaretle yapılmış bir geçmiş değerlendirmesinin değil, çelişkili kafa yapılarının ürünleri olarak değerlendirilebilir.

Bir geçmiş değerlendirmesinin başta gelen boyutu, teorik yapının, perspektifin eleştirisidir, değerlendirilmesidir; hemen bunu izleyen di-

ğer yönü ise, sahip olunan ideolojik-teorik hattın somutlanması için ortaya konulan pratiğin değerlendirilmesidir. Referansı komünizm olması gereken söz konusu değerlendirmede, teorik çizginin komünizme uygun olmadığı ve dolayısıyla değiştirilmesi, terk edilmesi gerektiği yönünde bir saptama ortaya çıkmamışsa, savunulan teori doğrultusundaki pratiğin değerlendirilmesi daha da önem kazanır.

Siyasi faaliyetin, ortaya konulan pratiğin niteliği, kısmi arızalar, yanlışlar, teorik görüşlerle uyumsuzluklar taşıdığı ve bunlar ideolojik-teorik hatla uyumlulaştırılmadığı sürece, –çelişkilerin çözümü belirli koşullarda bir süreliğine ertelenebilse bile– mutlaka çelişkide bir yön ağır basarak bir biçimde çözümü dayatacaktır. Ya pratik yanlışlar tasfiye edilip savunulan teorik hatta uygun bir pratik yaşama geçirilecek, ya da pratik kendini dayatıp teoriyi kendine uyduracaktır. Bu çerçevede denebilir ki, söz konusu olan pratikteki kısmi yanlışlar, belirleyici olmayan uyumsuzluklar ise, bunlar, dönem dönem yapılan geçmiş değerlendirmeleri ve buna uygun yöndeki rota düzeltmeleri ile giderilebilir ve teorik çizgi üzerindeki etkilerinin belirleyici bir düzeye yükselmesi sağlanabilir. Ama bu yapılamazsa, tam tersine, savunulan teoriye aykırı nitelikteki pratikle uygunluk taşıyan yeni bir teorik çizginin ortaya çıkması da güçlü bir olasılık olur.

Bütünlüğü içerisinde ele alındığında saptamak gerekir ki, Kurtuluş'un çizgisi, sadece teorik-ideolojik metinlerde yazılanlar üzerinden değil, bu ideolojik-teorik hattı, pratik tecrübe ve girişimlerle yaşama geçirmeye çalışan binlerce militanının, on binlerce taraftarının ortaya koydukları mücadele pratiği üzerinden de gelişmiştir. Son tahlilde belirleyici olanın ortaya konulan pratik olduğu gerçeğinden hareketle, ideolojinin yaşama geçirilmesi, uygulanabilmesi için verilen mücadelenin sınıfsal dayanakları ve niteliği de bu değerlendirmenin bir parçasını oluşturur. Bu nedenle ortaya konulan pratiği, ideolojik-teorik hattın pratikte somutlanmasını nesnel bir değerlendirmeye tabi tutmak, onun doğru ya da yanlışlığını veya varsa eksikliklerini saptamak, bilimsel dürüstlüğün ve komünizmin gereği olduğu gibi, bizzat ortak bir amaç için yola çıkmış, hayatlarını bu amaca adanmış Kurtuluşçuların anılarına ve emeklerine saygının bir gereğidir.

Tekrar belirtmek gerekir ki, bu geçmiş değerlendirmesi, aynı zamanda, "Temel İlkeler" platformu çerçevesinde Kurtuluş Sosyalist

Dergi'yi çıkaranların ileri sürdükleri perspektifin ve bu doğrultudaki siyasi faaliyetin dayandığı tarihsel tecrübenin ifadesi ve anlatımıdır. Elbette, çeşitli farklılaşmalar ve parçalanmalar yaşanmış olmasına bağlı olarak, buradakinden farklı değerlendirmeler de yapılmıştır ve bugün de bunlar mevcuttur. Ancak bu değerlendirmelerin birbirlerinden farklılığının yanı sıra, hangi parçanın ya da çizginin Kurtuluş'un devamı olduğu ayrı bir sorundur. Siyasi bir çizginin sürekliliği koruduğu, geçmişin gerçek sürdürücüsü ve temsilcisi olduğu iddiası, öncelikle ideoloji alanında, işçi sınıfının iktidar ve sınıfsız toplum mücadelesinin hedeflerini ifade etme düzeyinde kanıtlanmakla yükümlüdür. Bu anlamda, Kurtuluş çizgisinin temsilcisi olduğunu ileri sürmek için, bu hareketin çoğunluğunu kendi tarafında toplamış olmak gibi 'nicel' bir ölçüt, hiç de yeterli olmaz.

On binleri bir amaç doğrultusunda hareket ettirebilmiş, çeşitli düzeylerde örgütlenmelerini yaratabilmiş ve yüzlerce yoldaşını bu uğurda yitirmiş bir hareketin temsilcisi olduğunu ileri sürebilmek için, işçi sınıfının komünizm hedefine uygunluğun ve bu hedefe bağlılığın dışında sayısal bir ölçüt bulunmamaktadır. Üstelik ideolojik düzeye ilişkin olması bakımından 'özel' olarak nitelenebilecek bu ölçüt, bir gün yeniden on binler, yüz binler harekete geçirilebiliyor, mücadeleye sevk edilebiliyor bile olsa, yine esas belirleyici, tayin edici faktör olacaktır.

Öte yandan, burada ulaşılan sonuçlar, bizzat bu sonuçlar doğrultusunda bir siyasi faaliyet yürütülmesi, komünist işçi partisinin inşasının gereklerinin yerine getirilmesi amacıyla gündemleştirilmektedir. Ortaya koyulan tarihsel tecrübenin, ileri sürülen tezlerin işçi sınıfı içinde karşılık bulması, işçi sınıfının öncülüğünü ve sınıfın çoğunluğunun desteğini kazanmak gibi bir hedefi ve zorunluluğu vardır. Bu amaçla hareketin çoğunluğunun tutumunu değil de bilimselliği ölçüt alan bu geçmiş değerlendirmesini bütün komünistlerin dikkatine sunarken, Kurtuluş'un özel tarihi içinde şu ya da bu oranda yer almış, çeşitli aşamalarda taraf olmuş herkesin de, bu değerlendirmeyi, tarihsel önyargıları bir yana bırakarak ve zamanın kazandırmış olması gereken şüpheyle, marksizm-leninizmin ışığında karşılamaları umudu da taşınmaktadır.

Bir hatırlatma olarak eklemek gerekir ki, burada esas olarak dönemin dünya ve Türkiye koşullarının, sosyalist hareketin genelinin anlamına girilmediği gibi, Kurtuluş hareketinin tarihinin de birebir aktarılması, bütün olan bitenin sıralanması söz konusu değildir. Aksine, bu tarih hakkında, koşullar, olgular, yaşananlar bakımından büyük ölçüde bilgi sahibi olduğu varsayılmaktadır. Bu çerçevede de, Kurtuluş tarihi en genel hatlarıyla ele alınmakta, tek tek olgulara ise belirleyici rol oynamaları ölçüsünde yer verilmektedir. Bu yüzden, savunulan komünist işçi partisi hedefiyle doğrudan bağlantılı başlıca konular olan teorik temel tezler, hareketin sınıfsal bileşimi ve örgütsel yapı başlıkları, bu değerlendirmede ağırlıklı olarak öne çıkmaktadır.

74-76: İLK BİRLİK ARAYIŞLARI

Kurtuluş hareketini oluşturanlar THKP-C hareketinden geliyorlardı. 1974'te cezaevinden çıktıklarında içinden geldikleri hareketi değerlendirmekteydiler. Bu değerlendirmeyi birlikte yapabilmek, ortaklaşabilmek için diğer sosyalistlerle ilişkilenmeyi ve giderek Türkiye sosyalist hareketinin birliğini sağlamayı önlerine koydular. Böylece, başta 71 hareketi olmak üzere, Türkiye sosyalist hareketinin bir geçmiş değerlendirmesinin hazırlanmasının hedeflendiği ve birlik sorununun öne çıktığı bir dönem gelişti. Bu dönemde, daha sonra Kurtuluş hareketini oluşturanların kendi ifadelerine göre, işçi sınıfına yönelim doğrultusunda bir perspektif benimsenerek gençlik çalışmasına ağırlık verilmeyordu. Bu bakımdan hareketin en önde gelenleri de gençlik çalışması sürdürüyorlardı ve böyle nitelenmeyen bir kişinin gençlikle ilgilenmesi yeterli bulunuyordu.

“Galiba en uyanığımız Şaban İba idi ki, ‘hiç olmazsa şu gençliğin başına Kaçar’ı dikelim’ deyip duruyordu. Ama biz (özelikle Kaptan – İlhami- ve ben) ‘proleter sosyalistleri’ artık gençliğe adam kaptırmaya kararlıydık. Tam tersine gençlik istikametini sınıfa çevirmeliydi. Sendikalara, fabrikalara gitmeliydi. Ne işi vardı Kaçar’ın gençlik faaliyetinde, yetmiyor muydu bir Nasuh Mitap? Onlar kendi önderlerini çıkarırlardı...”

... işçi sınıfının böylesine güçlü olduğu bir ülkede işçi sınıfından bu kadar uzakta bir gerilla savaşı yürütmenin, askeri zorluğu yanında sınıf çizgisiyle de pek bir bağdaşıklığı yoktu. Artık bizim de maziye tek-

rarlamayıp gücümüzün en önemli kesimiyle sınıf içinde ilişkiler geliştirmeye yönelmeliydik.” (M. Sayın, “Son Şans Değildi”, Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 17)

“‘Eve’ ve ‘okula’ hapsolmanın yarattığı atalet ise, Kurtuluşçuları üç önemli şeyden yoksun bırakmıştı: Bunlardan biri, THKP-C’ye sempatiyle bağlanan ve giderek okullarda etkin olan yükselen gençlik hareketine karşı alınan mesafeli tutum. İkincisi de, THKP-C’ye yöneltilmeye çalışılan eleştirilerin gençlik içerisinde yarattığı tepkilerin fark edilememesi. Üçüncüsü, zaten fazla bir ilişkinin olmadığı sınıf içindeki çalışmanın abartılması.” (Ş. İba, “Kurtuluş Hareketinin Tarihsel Süreci Üzerine Notlar -I-”, Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 47)

Gençliğe mesafeli kalınarak işçi sınıfına yönelmesi doğrultusundaki bu ifadeler, o dönemde sınıf içerisinde bir çalışma başlatılmamış olması temelinde ve ayrıca kısa bir süre sonra ortaya çıkan tartışma ve ayrılık sürecine bağlı olarak gençlik ve siyasi çalışma konusunda içine girilen tutum göz önüne alındığında, hayli tartışmalı bulunabilecek olmakla birlikte, döneme ilişkin belirli bir yaklaşımı da yansıtmaktadır.

12 Mart dönemini izleyen ve toplumsal muhalefetin yükseldiği bu dönemde, genel olarak sol gelişiyor, yeni sosyalist hareketler şekilleniyordu. Bu hareketler, esas olarak, ihtilalci nitelikleriyle 71 hareketine damgasını vuran THKP-C, THKO, TİKKO hareketleri kökenliydi. Silahlı mücadele başlatan ve 71 hareketinde yer alan bu örgütlenmeler ise, 60’lı yıllarda dünyada ve Türkiye’de işçi sınıfı hareketlerinin ve sosyalist hareketlerin geliştiği koşullarda, yükselen öğrenci gençlik ve Dev-Genç hareketi temelinde yığınsallaşan sol hareket içerisinde doğmuştu.

12 Mart döneminin ardından, sol hareket yine gençlik hareketi zemininde gelişti, yeni sosyalist örgütlenme ve hareketler esas olarak bu temelde ortaya çıktı. Bunlar arasında, THKP-C kökenli Militan Gençlik - Halkın Yolu ve THKO kökenli Halkın Kurtuluşu, TİKKO kökenli başka gruplarla birlikte, 1975’te, ÇKP - AEP çizgisini benimsiyorlardı. Yine 1975’te, THKP-C’den gelenler arasında, bir kişisel hakareten kaynaklandığı anlatılan, ancak ‘geçmiş savunup savunmamak’ biçiminde kendisine ideolojik gerekçe bulan ve daha sonra Kurtuluş’un gelişimini

kökten etkileyen bir yol ayrımı ortaya çıktı. Bu ayrılıkla, 'geçmişini savunma' iddiası temelinde de Devrimci Gençlik - Devrimci Yol hareketi politika sahnesinde yerini aldı.

"Oluşturduğumuz platformda 'Kesintisiz Devrim 2-3'ten başlayarak geçmişin bir eleştirisini devrimci kamuoyuna açıklamadan önce, bununla ilgili gençlik arasında bir görüş belirtmeyeceğimiz üzerinden anlaşmıştık. Nasuh, gençlik arasındaki ilişkilerde bunu dikkate almadan Mahir Çayan'ın 'Kesintisiz 2-3' görüşlerine katıldığını ifade etmeye devam ediyordu. Ben de, bu konuda anlaşmamıza karşın, tersini yapmasına kızarak küfretmişim. ...

Temmuz başlarında, yukarıda sözünü ettiğim küfür olayını bahane ederek Nasuh 'ben sizinle yürümeyeceğim' dediğinde oldukça şaşır-mıştık." (M. Kaçaroğlu, "Tarihimizden Bir Kesit", Yeni Kurtuluş Teorik-Politik Sosyalist Dergi 10, Temmuz - Ağustos 2007, s. 27)

"O ana kadar kişisel sorun olarak algılanan 'önemli' sorunlar, bir anda kişisel olmaktan çıkarılarak THKP-C'nin görüşlerinin tartışılması ve daha da önemlisi THKP-C'nin görüşlerinin tümüyle savunulup savunulmadığı noktasına kadar getirildi. O günkü söylemle 'geçmişin inkarı' ya da 'geçmişin savunulması', gibi sadece gençlik ajitasyonunda kullanılan yöntemlerle bir ikilem yaratıldı. Dolayısıyla bu toplantıda sorunların çözümü için öngörülen 'ideolojik ve siyasal tartışma' asla yapılamadı, farklılıkları sonradan teorize edilen Türkiye'ye özgü bir ayrılık, sonraki süreci olağanüstü derecede etkileyen THKP-C'liler arasında bir bölünme yaşandı." (Ş. İba, "Kurtuluş Hareketinin Tarihsel Süreci Üzerine Notlar -I-", Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 48)

İhtilalci kökenden gelen çeşitli örgütlenme ve hareketlerin oluşumu ve kendi ayrı yollarını çizmeleri, sonuçta, hedeflenen ortak davranma ve 'birlik' yaklaşımının boşa çıkması, 'birlik' yerine 'yol ayrımının' ağır basmasıydı. Daha sonraları, bu dönem, 'Türkiye sosyalist hareketinin yakaladığı önemli bir birlik momentinin kaçırılması' nitelemesiyle anılmıştır.

"1974'lerden beri yapay ayrılıklar sayesinde vücut bulabilecek tekelerin oluşmaması için elden gelen çabayı gösterdik. Elimize geçen avantajları tekke çıkarları uğruna değil, Türkiye devrimci hareketinin

birliği uğruna kullanmaya çalıştık. Bu yaptıklarımız birçoklarınınca avanaklık olarak değerlendirildi; çok saf olduğumuz söylendi! ... Birçokları bu yüzden bizlerle beraber yürünemeyeceğine karar verdi. Onlara göre 'Eline geçirdiği mührü bile kullanamayan adamlardan ne hayır beklenebilirdi.' Kendi göbeğini kendin kesmek gerekecekti! ...

... Bizim ise öne sürdüğümüz tez, birliğin önemini vurgulayan bir platformun, aceleciliğe düşmeden Marksizm - Leninizmin evrensel ilkeleri üzerinde anlaşmaya çalışarak, geçmişin, özellikle de 71'in tecrübelerini değerlendirip, herkesin kendi payına düşen özeleştirisini yapıp böylece yola devam etmekte. Böyle bir tutum her şeyden önce, başlangıçta çeşitli çevrelere ait kişiler olarak birbirinden kopup, daha sonra ideolojik kılıflar bulma imkanını ortadan kaldıracak ve birbirinden ayrı düşenlerin daha başlangıçta net ideolojik - teorik ayrımlara sahip olmasını sağlayacaktır.

Bizim iradi müdahalemiz hayatın bu doğrultuda akmasını sağlamaya yetmedi. Küçük-burjuva eğilimler başat çıktı. Ve bu küçük-burjuva eğilimlerin her nüansı kendisine ayrı bir yol çizdi. ...

Bizim yukarıda belirttiğimiz tez doğrultusundaki çabalarımızın o dönemdeki başarısızlığı, sonunda sınırlı sayıdaki insanla baş başa kalmamızla noktalandı. Bu, belki de bir yenilgiydi. ...

... Biz bu 'enayiliği' Türkiye sosyalist hareketinin yakaladığı önemli bir birlik momenti adına yaptık. Artık bu önemli moment kaçırıldı. Kaçırılmasının sorumlusu biz değil, tekkeçilerdir. Kaybeden, kişiler olarak biz değil Türkiye devrimci hareketidir." ("Faşizme Karşı Birlik' ve Devrimci Yol", Kurtuluş Sosyalist Dergi 32, Ağustos 1979, s. 109-114)

Bu anlatımın gerçekliği açıklamaya yeterliliği bir yana, sonuçta, ihtilalci hareketlerden gelenler arasında birlik arayan politikanın başarısızlığı, ayrılıkların birbirini izlemesi, sürdürülen yaklaşımı köklü biçimde etkiledi. Devrimci Gençlik ayrılığının, gençlik çalışmalarını sürdüren kişiyle olan sorundan başlamış olmasına bağlı olarak, gençlik ilişkileri kaybedilmişti. Gençlik ilişkilerini kaybedip kitlesel bir tabandan yoksun kalınca, hareketin en önde gelenleri, gençlikle ilişki kurmaya, yeniden gençlikte etkinlik kazanma çabalarına yöneldiler. Diğer yandan, 71 değerlendirmesiyle geçmişten çıkartılan dersler temeli üzerinde ortaklaşarak kendi perspektifini oluşturup ileri sürme amacını

taşıyan süreç, Haziran 1976'da Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin yayınlanmasıyla, Kurtuluş'un da ayrı bir hareket olarak ortaya çıkması sonucuna vardı.

76-80: ÇIKIŞ VE GELİŞME

Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin Haziran 1976'da çıkan ilk sayısında, üzerinde ortaklaşarak hareketin bir manifestosuna dönüşmüş ve daha önce broşür olarak yayınlanmış olan "Yol Ayrımı" yazısı yer alıyordu. Bu yazıda içinden gelinen sosyalist hareketin, 71 hareketinin ve THKP-C'nin bir değerlendirmesi ve özeleştirisi yapıyordu. 1970'ler öncesi sol harekete "kendi sağındaki güçlerden medet umma" anlayışının hakim olduğu saptanıyor, "burjuvazinin izin verdiği ölçüde sosyalizm" anlayışının reformist bir çizgi olduğu vurgulanıyordu. Buna karşılık 1971 silahlı mücadelesinde yer alan THKO, THKP ve TİKKO, "proletaryanın kendi silahlı gücünü yaratma doğrultusunda mücadele" yolunu tutmuş olarak niteleniyor ve bu yeni çizginin ortaya çıkışı "Türkiye Devrimci hareketinde bir dönüm noktası, bir yol ayrımı" olarak isimlendiriliyordu. Aynı zamanda da, genel olarak 71 hareketinin "temel hatalarından birinin kitlelerden kopmak" olduğuna işaret ediliyor, özel olarak THKP-C ise, birincisi, aslında burjuva ideolojisini ifade eden Kemalizm'in küçük-burjuvazinin anti-emperyalist tutum alış ve devrimin müttefiki olarak görülmesi, ikincisi de, kitlelerle sürdürülmeyen öncü savaşı anlayışı olmak üzere, iki yönden eleştiriliyordu.

Kurtuluş'un çıkışını ilan eden "Yol Ayrımı", 71 hareketinin daha önceki sosyalist hareketten kopuşuna karşılık gelmek üzere kullanılan bir ifadeydi; ama aynı zamanda da başlıktaki bu ifade, Kurtuluş'un kendi geçmişinden, THKP-C'den ayrılışını simgeliyordu. "Yol Ayrımı" yazısının başında, geleceğe yönelik olarak geçmişten ders almanın önemini vurgulayan bir alıntı yer alıyordu.

"Gelecektekileri önlemek için geçmişteki hatalardan ders almak, hastayı kurtarmak için, hastalığı tedavi etmek, öndeki arabanın devrilmesini arkadaki araba için bir ihtar haline sokmak...' MAO TSE TUNG" ("Yol Ayrımı", Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 16)

Geleceğe yol göstermek için geçmişin eleştirisinden çıkartılan derslerle de "modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi" hedefi öne konuluyordu.

“Proletarya partisinin siyasal önderliği altında sıcak mücadele doğru biçimini bulacak ve kitlelerin kavrayışıyla yenilmez bir güç olarak anti-oligarşik devrime kadar yenilgilerden geçerek ilerleyecektir. Bu mücadelede işçi ve köylülerin önderi, modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi olacaktır.” (“Yol Ayırımı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 48)

Geçmiş değerlendirmesi ve özleştirisinin sonucunda proletarya partisi hedefini saptayan Kurtuluş, bir yandan da –sosyalist hareket içerisindeki genel eğilim ve beklentilere de uygun olarak– ‘birlik’ sorununa yine gündeminin en önünde yer vermeye devam ediyordu. İlk sayıda yer alan “Çıkarken” yazısında, sosyalist hareketin birliği “birincil görev” olarak alınıyor, bu amaçla “ideolojik mücadele en ağırlıklı bir görev” olarak tanımlanıyordu.

“Buraya kadar çizdiğimiz, sosyalist hareketin nasıl bir ideolojik kargaşa ve curcuna içerisinde bulunduğu çok kısa bir tablosudur. Böylesine bir curcuna ortamı birincil görev olarak karşımıza bu hareketin birliği sorununu diker. Bu birlik de ancak ve ancak ideolojik olarak sağlanabilir. İdeolojik mücadele en ağırlıklı bir görev olarak kendisini karşımıza dikmektedir.” (“Çıkarken”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 15)

TEORİ

Geçmiş değerlendirmesini sosyalist hareketin birliği içerisinde gerçekleştirme doğrultusundaki önceki politika başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Ama yeni dönemde de birlik sorunu en ön sıraya geçiriliyordu. Birlik sorununun çözümünde ise, ideolojik mücadeleye özel bir önem veriliyordu.

Öte yandan, proletarya partisi hedefi, partinin diğer maddi özellikleri ve unsurlarının yanı sıra programının da yaratılmasını gerektiriyordu. Proletarya partisi programı ise, ancak marksizm temelinde oluşturulabilirdi. Bunlara bağlı olarak, Kurtuluş Sosyalist Dergi ilk sayılarından itibaren, Türkiye sosyalist hareketindeki ideolojik bulanıklığı açığa çıkartma ve marksizmin temel görüşlerini ortaya koyma doğrultusunda yoğun bir çabaya girişti. Özellikle devlet, devrim, ulusal sorun, sosyalizm, proletarya partisi konularında marksist klasiklere başvurarak program anlayışının üzerine basacağı temel tezler geliştirdi.

DEVLET

Türkiye sosyalist hareketinde sınıfsal temele bağlanmayan ve marksist olmayan bir devlet kavrayışının yaygın ve hâkim olduğu koşullarda, Kurtuluş Sosyalist Dergi, devletin sınıfsal niteliğini vurgulayarak bu yönde bir dizi tez ileri sürdü. Sınıfsal egemenlik ilişkisinin belirleyiciliğinin göz ardı edildiği devlet anlayışları karşısında, devletin egemen sınıfın ezilen sınıfları şiddet ve zora başvurarak boyunduruk altında tutmasının aracı olduğunu öne çıkartmasının yanı sıra, devlet tipi ve devlet biçimi kavramları arasındaki ayrımı ortaya koydu.

“Yukarıdan beri, devletin ortaya çıkması ile birlikte çeşitli devlet tipleri içinde (bugüne kadar görülen sömürücü devlet tipleri: köleci, feodal ve kapitalist devlet tipleridir) çeşitli devlet biçimlerinin olduğunu ama bütün bu devlet biçimlerinin görevlerinin, fonksiyonunun aynı olduğunu, egemen sınıfın iktidarını korumak, sömürsünü devam ettirmek, mevcut yapıyı korumanın yolu olarak baskı ve terörü şu ya da bu biçimde ortaya getirmek ve sürdürmek olduğunu gördük.” (“Devlet”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 4, Eylül 1976, s. 22)

Proleter devrimin burjuva devleti ele geçirip kendi amacı için kullanamayacağı, burjuva devletin yıkılıp parçalanması gerektiği saptanırken işçi sınıfının devletin özelliklerine de işaret ediliyordu.

“Burjuvazinin sınıfsal diktatörlüğüne son vererek devleti ele geçiren proletaryanın görevi bu devlet mekanizmasını tahrir etmektir. Yıkarak ve yerine tam anlamı ile devlet olmayan yeni bir mekanizma kurmaktır. Bu yeni tipten bir devlet olacaktır ve kelime anlamı ile devletin fonksiyonları dışında fonksiyonlara sahip olacaktır. Esas görevi sınıfsız topluma geçişle birlikte kendisini yok etmek, sönmüş gitmektir.” (“Devlet”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 4, Eylül 1976, s. 31)

Demokrasinin baskıya, zora, şiddete dayanmayan bir devlet biçimi olduğunu sanarak gördüğü her zoru ve zulmü faşizmle açıklamaya çalışan Türkiye sosyalist hareketinde yaygın yanlış anlayışlara karşı, Kurtuluş, marksizmin bu konudaki temel görüşlerini savundu; bir devlet biçimi olarak demokrasinin, şiddete dayanan burjuva devletin, ezilen sınıflar üzerinde burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olduğunu vurguladı.

“Burjuva demokrasisi biçimsel olarak halkın kendi iktidarının biçimini tayin ediyor görüldüğü, ama özünde halkın elinde böyle bir yetkinin olmadığı, nüfusun bir kısmı tarafından (burjuvazi tarafından) nüfusun diğer bir kısmına karşı (başta proletarya olmak üzere emekçi yığınlar) sistemli şiddet uygulayan bir devlettir, bir sınıf diktatörlüğüdür.” (“Demokrasi”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 5, Ekim 1976, s. 35)

Demokratik kazanımları küçümseyen anlayışlara karşı demokratik mücadelelerin önemine, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinde demokrasi mücadelesi okulunun gerekliliğine işaret eden Kurtuluş, ‘demokratik hakları inkar’ eğiliminin geliştiği emperyalizm döneminde demokrasinin kazanılmasının devrim sorunu olduğunu koyuyordu.

“Emperyalist dönemde proletarya ve köylüler için demokrasi bir devrim sorunudur. Demokrasinin kazanılması ancak proletaryanın önderliğinde zafere ulaşacak bir demokratik halk devrimi ile mümkündür.” (“Demokrasi”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 5, Ekim 1976, s. 40)

‘Demokrasinin inkar’ edildiği emperyalizm döneminde gelişen bir devlet biçimi olan oligarşik devleti, açık ve dolaylı terörün yan yana bulunduğu bir devlet biçimi olarak tanımlayan Kurtuluş bu devlet biçiminin özelliklerini de somutlayarak sıralıyordu.

“Oligarşinin (seçkin azınlığın yönetimi) demokrasinin yerini alması; bir yandan artık genel olarak demokrasiden bahsedilmemesidir. İkinci olarak ise devletin yapısındaki değişikliklerdir.

Devletin ekonomiye tekeller için doğrudan müdahalesi, sınıfsal karakterinin açıkça ortaya çıkmasının yanı sıra artık temsili organların yanı sıra yeni organların oluşması, burjuva demokratik devletin yaşama, yürütme ve yargısının birbirinden bağımsızlığının üstünde bunların hepsine birden müdahale edebilen ve bu arada orduya da müdahale edebilen yeni organların oluşması oligarşik devletin en çarpıcı özelliğidir. Ve bu özellik doğrudan doğruya finans oligarşinin devletle iç içe geçmesinin bir sonucudur.

Böylelikle oligarşik devletin ikili karakteri ortaya çıkar. Bir yandan ülkenin demokratik devriminin gelişmişliği, tamamlanmışlığı ölçüsünde demokratik hakları bünyesinde barındıran oligarşik devlet aynı zamanda demokrasiyi bir bütün olarak ortadan kaldırmaktadır.

Biçimsel de olsa genel oy mekanizması sonucu oluşan temsili yasa organı, parlamento ve işleri, kararları kulislerde de alınsa parlamento tarafından seçilen yürütme organının yanı sıra bunlara tam bir özgürlükle müdahale edebilen yeni tipten organlar. Başkanlık sistemi, milli güvenlik kurumu vb. Oligarşik devletin 'demokratik' yanı ve açık baskıcı yanı derken işte bunu kastediyoruz. Oligarşi iki eğilimden birini ya da diğerini bir devlet biçiminden diğerine geçmeden, ikisini de iç içe barındırarak uygulamaktadır. Oligarşik devletin ikili karakteri budur." ("Kapitalizmin Emperyalizm Aşamasında Demokrasi Meselesi: Oligarşik Devlet ve Faşizm", Kurtuluş Sosyalist Dergi 8, Ocak 1977, s. 30-31)

Türkiye'deki devletin de TC'nin kuruluşundan itibaren burjuva karakterini saptayan Kurtuluş, 1961 Anayasasıyla aldığı oligarşik devlet biçimini, Milli Güvenlik Kurulu'nun oynadığı rol ekseninde açıklamıştır.

"Tanzimat'la başlayıp 1876 ve 1908'le devam eden, burjuvazinin demokratik devrim atılımları dönemi feodal monarşik devletin 1923 burjuva cumhuriyetine tip ve biçim olarak dönüşümüyle noktalanmıştır." ("Türkiye'de Devlet", Kurtuluş Sosyalist Dergi 9, Şubat 1977, s. 33)

"... oligarşik devlet biçimini en iyi kavramanın anahtarı bu Milli Güvenlik Kuruludur. Bilindiği gibi bu Kurul devletin en üst organı olarak oligarşi adına devleti yönetmektedir. Kurulun kararları ... aslında her zaman 'emredicidir' ve hükümetin ve parlamentonun görevi, Kurulun aldığı kararları uygulamaktır. ... Başbakan ve birkaç bakan dışında tümüyle seçilmemiş –Cumhurbaşkanı da dahil– yöneticilerden oluşmaktadır. Toplantıları ve kararları parlamento ve halka kapalıdır, gizlidir. Alınan gizli kararlar anında, devletin bürokratik ve askeri aygıtının en üst temsilcileri tarafından hemen uygulanmaya geçilir. ...

Bu devlet biçiminde parlamento 'sadece yasaları onaylayan' bir kurum haline gelmiş, yürütmenin yetkileri iyice artmış, yürütme parlamentoya değil, Milli Güvenlik Kurulu'na bağlı hale gelmiştir. Hatta gerçek yürütme gücü Milli Güvenlik Kurulu'nun eline geçmiştir denilebilir." ("Türkiye'de Devlet", Kurtuluş Sosyalist Dergi 9, Şubat 1977, s. 44-45)

Ayrıca devlet anlayışı açısından, her türlü zor ya da açık terörü faşizm olarak adlandıran kavrayışları çürütmek üzere Kurtuluş, devlet biçimlerini örtülü ve açık diktatörlükler olarak ayırt ettiği gibi, faşizmin

de bilimsel temellere dayalı tanımını geliştirdi; burjuvazinin diğer açık diktatörlüklerinden belirleyici ayırım noktaları olarak, tekelci burjuvazinin, proleter devrim koşullarında son çare olarak, faşist ideolojiyle yönlendirilen bir kitle hareketine başvurmasına işaret etti.

“kapitalist sistemin en son toptan savunma sisteminin oluşturulması ... her ülkede ve her tarihsel dönemde faşist ideolojinin ve faşist diktatörlüğün değişmeyecek esas özelliğidir. ...

Faşizm, kapitalizmin, genel bunalımlarını yaşadığı, proletarya diktatörlüğünü tanıdığı bir dönemde, yani, kapitalist sistemin temel direği olan tekelci burjuvazinin can çekiştiği bir dönemde kendisine karşı ortaya çıkan alternatifle yüz yüze geldiğinde, varlığını bir müddet daha devam ettirebilmek, içine düştüğü krize bir ölçüde çare bulabilmek amacıyla, kendi etrafında toparlayabileceği bütün güçleri toparlayıp en güçlü bir biçimde savunma için yapılan her alandaki genel saldırıdır. Tekelci burjuvazi böylesine bir genel saldırıyı başlatabilmek ve sürdürebilmek için elbette ki, geçmiştekilerden daha farklı bir dünya anlayışını, örgütlenme ve mücadele biçimini yaratmak, geliştirmek zorunluluğu içerisinde. ... Tekelci burjuvazinin böyle bir manevraya olan ihtiyacı, daha önceki gerici hareketlerden farklı olarak, geniş bir kitle desteğiyle durumunu stabilize etmeğe, ilerici hareketi ezmeğe çalışmaktan doğar. Bu yanı faşizmin daha önceki gerici hareketlerden en ayırt edici olan yanıdır. Kısacası elde varolan devlet güçlerinin yetemez bir duruma geldiğinde, bu gücün yeteneklerini aşan yeni bir korumaya mekanizması kitle desteğiyle gerçekleştirilebilmektedir. Bu kitlenin kazanılması, harekete geçirilmesi ve muhafaza edilebilmesi de bir takım yeni araçları gerektirmektedir. Bu araçlardan biri, hakim sınıfların zaman zaman kullandıkları açık şiddettir. Ama şiddet bu kez de farklı bir biçimde kullanılır. Bu defaki açık şiddet uygulaması yalnızca devletin uyguladığı değil, bunun yanında doğrudan doğruya kitlelerin içerisinde yer alan faşist grupların kitleleri yıldırma, onlara kuvvet gösterisi yapma eylemleri biçiminde de ortaya çıkar. Bu şiddetin teorisinin yapılması gerekir. İşte farklı olan önemli bir yan burasıdır.” (“Faşizm Üzerine Notlar 2”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 16, Eylül 1977, s. 54-55)

ULUSAL SORUN

Kurtuluş'un Türkiye sosyalist hareketine marksizm temelinde müdahale ettiği diğer önemli bir başlık ulusal sorundu. Daha Kurtuluş

Sosyalist Dergi çıkmadan bu konuda bir broşür yayınlanmıştı. Derginin ilk sayılarından itibaren de ulusal sorunda marksizmin temel görüşlerinin savunusuyla sosyal-şoven anlayışları mahkum eden bir çizgi geliştirildi. Öncelikle Kürt ulusal sorununun ve Kürdistan'ın varlığı ve konumu saptanıyordu.

“Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunda geri bir ekonomik yapı mevcuttur. Bu topraklarda Türk ulusundan ayrı bir ulus yaşamaktadır. Bu ulus, Kürt ulusudur ve yaşadığı bölgenin adı Kürdistan'dır. Türk ulusundan farklı olarak bu ulus milli ve demokratik haklardan hiç yararlanamamakta, varlığı bile kabul edilmemektedir. Kürdistan, bir sömürge statüsüyle Türkiye bütününe bağlıdır. (Kürdistan'ın öteki parçaları da genel nitelikleriyle aynı durumdadır. Yani Irak, İran ve Suriye'deki Kürtlerin durumu.)” (“Türkiye’de Ulusal Sorun Üzerine”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 2, Temmuz 1976, s. 36-37)

Kürdistan'a ilişkin ‘sömürge’ saptamasını Kurtuluş, bağımlı ülke ve sömürge kategorileri arasında ekonominin bağımsız gelişme olanaklarının bulunup bulunmaması açısından yaptığı ayrıma dayandıırıyordu.

“Eğer ulusal baskı altındaki bir halkın üzerinde yaşadığı topraklar – yani ülkesi– zorla ve o halkın iradesi dışında elde tutuluyorsa; zenginlikleri talan ediliyorsa ve ekonomisinin gelişmesi sömürgeci ülke ekonomisine göre biçimleniyorsa; diline, kültürüne, sanatına, tarihi değerlerine şiddetli bir baskı uygulanıyorsa; orası bir sömürgeci. Orada sadece ulusal baskı yoktur, aynı zamanda sömürgeci baskı da vardır ve ikisi iç içe geçmiştir.

... Türkiye yarı-sömürge bir ülkedir, Kürdistan da onun sömürgesi.” (“Sömürgecilik Üzerine”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 6, Kasım 1976, s. 103)

Kürt ulusal sorununun çözümü konusunda ise, Kurtuluş, birlikte ya da ayrı mücadeleyi mutlaklaştıran değil, çözümü koşullara ve mücadelenin gelişimine bağlayan bir tutum aldı.

“Ya mücadelenin başını işçi sınıfının öncülüğündeki Türkiye devrimci hareketi çekecek, emperyalizmin ülkeden kovulması ve oligarşik diktanın yıkılmasıyla Kürt ulusunun kurtuluşu da gerçekleşecektir. Ya da Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, kendi bağımsızlık mücadelesini

özgücüyle ve ayrı mücadeleyle (aynı zamanda ayrı örgütlenmeyle) başarıya ulaştıracaktır.

...

Eğer, Türkiye işçi sınıfı hareketi ve gerçekten mücadeleye önderlik edebileceğini eylemleriyle ispatlamış bir devrimci partinin varlığı olsaydı, o zaman Kürt ulusal sorunu Türkiye devrimci hareketinin başarısına bağlıdır dememiz ve sorunu böyle değerlendirmemiz doğru olacaktı.

Tersi bir durum için, yani Kürt ulusal mücadelesi, ileri bir aşamada bulunsaydı ve Kürdistan'ın bağımsızlık hareketinin başarısı sağlanmadan Türkiye işçi sınıfı hareketinin güçlenmesi olanaksız olsaydı, o zaman da Kürt ulusal sorununun çözümü ayrı bir mücadeleyle gerçekleşecektir diye görüşlerimizi belirtmek en doğrusu olacaktır.

...

İlke olarak tek işçi sınıfı partisinden ve bu partide Türk ve Kürt sosyalistlerinin birlikte mücadelelerinden yana olmamız, yukarıda söylediklerimizle çelişen bir şey değildir. Mücadele, en doğru ve en tutarlı çözümü ortaya çıkaracaktır." ("Türkiye'de Ulusal Sorun Üzerine", Kurtuluş Sosyalist Dergi 2, Temmuz 1976, s. 56-58)

Ulusal soruna bağlı olarak Kurtuluş, örgütlenme alanında da özerk yapı ve seksiyon kavrayışını geliştirdi.

"Ortak örgütlenme - PARTİ'nin Kürdistan'daki kolu, Kürdistan'daki devrimcilerin yönetiminde bulunacak ve kendi içinde özerk bir yapıya sahip olacaktır. Bu özerk yapı, kendi somut koşullarından kaynaklanan, parti genel programına bağlı bir biçimde ayrı bir programla karakterize olacaktır. Partinin bu kolu, sömürge koşullarında mücadele edeceği için hedefleri, sınıf mevzilenmesi, taktik sorunları vb. her şeyi ile sömürgeci ülkede verilen mücadeleden farklılıklar taşıyacaktır." ("Kürdistan Tarihi ve Kürt Ulusal Hareketleri Üzerine Bir Yaklaşım", Kurtuluş Sosyalist Dergi 27, Eylül 1978, s. 42)

DEVİRİM

Kurtuluş programatik olarak, görevleri öncelikle emperyalizmden bağımsızlık, feodal kalıntıların temizlenmesi ve Kürt ulusal sorunun çözümlenmesi olan 'demokratik devrim' saptaması yapıyordu.

“demokratik devrimimizin başlıca görevleri emperyalizme bağımlılığın çözülmesi, onun gericiiliğinin sağlam dayanaklarından feodal kalıntıların temizlenmesi ve ulusal sorunun çözümlenmesidir, diyoruz.” (“Demokratik Devrim”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 7, Aralık 1976, s. 23)

Aradan geçen süre içinde Türkiye'nin koşullarının, nüfusun sınıfsal bileşiminin değişimine bağlı olarak söz konusu stratejik saptamanın da yenilenmesi, mevcut koşullara uygun biçimde değiştirilmesi gerekir. Ancak bunun yanı sıra belirtmek gerekir ki, ileri sürüldüğü tarihte de bu saptamanın sosyo-ekonomik koşulların bir incelenmesine dayandırılmış olmaması bir eksikliği ifade ediyordu. Bu eksiklik, program çalışmasının ilerlememesi, hatta ‘programın hayatın içinden doğması’ gibi bir yaklaşımla kendiliğindenliğe terk edilmesi biçimini alıyordu.

Somut koşulların incelenmesine yönelik araştırma çalışmalarının eksikliğine karşın, devrim perspektifinde marksist temeller savunuluyor, reformlar devrimci mücadelenin yan ürünleri olarak alınıyordu.

“burjuva demokratik özgürlükler devrim hedefine yönelik kavganın kazanımlarıdır. Ve bu tür kazanımlar devrimci kavgamızın yan ürünleridir.” (“Demokratik Devrim”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 7, Aralık 1976, s. 19)

Demokratik devrimin görevlerini sayarken kullandığı “bağımsızlıkçı anti-kapitalist” ifadesini açıklarken ise Kurtuluş, kesintisiz devrim anlayışını vurguluyordu.

“Devrimin kesintisizliği mantığı içerisinde nasıl ki, Büyük Ekim Devrimi geçerken burjuva demokratik görevleri yerine getirmişse, aynı mantık içerisinde bizim burjuva demokratik devrimimiz de geçerken, kesintisizlik içerisinde, sosyalist görevlerin bir kısmını yerine getirebilecektir. Bunun başka türlü olması da mümkün değildir. Eğer siyasal iktidar ele geçirilir de, işbirlikçi tekellerin yerine sosyalist üretim ilişkileri geçirilmezse, ve bu soruna bugünden bu muhtevayla bakılmazsa, bağımsızlık havaya gider. Proletaryanın bakış açısı ancak bunlara el koymak şeklinde olabilir, başka türlü yoktur. Görülüyor ki, bugün bağımsızlık için verilmekte olan mücadele aynı zamanda, işbirlikçi kapitalizme karşı da zorunlu olarak yönelmek durumundadır. Bu sonuç anti-kapitalist bir mücadele verdiğimizden dolayı değil, verdiğimiz bağımsızlık mücadelesinin, Türkiye'nin siyasal ve ekonomik yapısından

dolayı, zorunlu olarak tekellerin ekonomik ve siyasal iktidarlarına yöneliyor olmasından doğmaktadır. Dolayısıyla bağımsızlık mücadelesi burjuva demokratik özlü bir mücadele olmasına rağmen, kendiliğinden –Türkiye koşullarında– bağımsızlığa yönelmiş bir sınıfsal mücadeleyi ortaya getirmektedir. Emperyalizme bağımlılık yaratan kapitalist üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması devrimin ana görevlerinden biri, en ağırlıklı olanı durumuna gelmektedir. Bu iyidir. İyidir, çünkü sosyalist devrime ilerleyebilmek için sağlam dayanaklar yaratmaktadır.” (“Program, Strateji ve Önümüzdeki Devrimci Adım”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 28, Ekim 1978, s. 17)

SOVYETLER BİRLİĞİ - SOSYALİZM

Kurtuluş hareketinin de sonunda ayrı bir hareket olarak doğduğu süreçte, Türkiye sosyalist hareketinin çeşitli gruplara ayrılıp şekillenmesinde başta gelen bir etken, Sovyetler Birliği değerlendirmesi ve bu temelde SBKP - ÇKP çatışması karşısında alınan tutumdur. Kurtuluş da bu konudaki tutumunu ifade etmek üzere, daha Kurtuluş Sosyalist Dergi çıkmadan “Sosyal Emperyalizm mi, Büyük Han Şovenizmi mi?” başlıklı bir yazı yayınlamış, politikasında öncelikli rol oynayan ‘birlik’ çizgisini de, Sovyet ve Çin politikalarına karşı çıkma ve birliği iki kampın dışındakiler arasında arama tavrına oturtmuştur. Sovyetler Birliği’nin karakteri ve ‘sosyal-emperyalizm’ tartışmalarına ilişkin olarak ise, Kurtuluş Sosyalist Dergi’de yedi sayı süren “‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir” başlıklı yazıda kapsamlı bir değerlendirmeye yer verilmiştir.

‘Sosyal-emperyalizm teorisi’ savunucularıyla, Sovyetler Birliği’nin tarihsel gelişimini ele alarak tartışma yürüten yazı, Sovyetler Birliği’nde kapitalizme geri dönüş olamayacağı sonucuna varıyordu. Bugün gelinen noktada, Sovyetler Birliği’nin yıkılarak kapitalizme dönüşmesiyle bu öngörünün tersinin gerçekleşmesi nedeniyle, bu konuda bir eleştirinin, özeleştirin gerekliliği tartışmasızdır. Bununla birlikte, söz konusu yazının bir politik tutumu savunmaktan öteye, geniş bir kapsama sahip olması, farklı bir değerlendirmeyi de gerektirmektedir.

Yaşanan tarih karşısında bir yanılığın oluşturduğu, ‘Sovyetlerin kapitalizme geri dönemeyeceği’ biçimindeki politik saptamanın yanı sıra, yazıda, sınıfların ortadan kaldırılması mücadelesi süreci konusunda, ka-

pitalizmden komünizme geçiş, proletarya diktatörlüğü, sosyalist ekonomi, sosyalizm ve komünizm gibi temel başlıklara ilişkin bir dizi teorik tez yer almaktadır. Burada belirtmek gerekir ki, geri dönüş konusundaki politik yanılışı, bu yazının, marksizmin komünizm hedefi doğrultusundaki teorik tezlerini savunusunu gölgelememelidir; Sovyetler Birliği'nin karakteri tartışması içinde ileri sürülen teorik saptamaların politik bir yanılışı ile sonuçlanmış olması, teorik savunusunun dayanak-sızlığını ya da marksist-leninist literatüre aykırılığını göstermez.

Yazıda geri dönüş sorununun tartışılması, kapitalizmden komünizme geçiş sorununa dayandırılmakta, komünizmin alt ve üst evreleri ayırt edilerek sosyalist ekonominin kuruluşunun belirleyici önemine işaret edilmekteydi.

“Sosyalist ekonominin tarımda, sanayide ve ticarete hakim olması ve dolayısıyla, kapitalist ekonomiyi yeniden üreten maddi şartlarla birlikte kapitalist ekonominin tasfiye edilmesinden sonra; ya da bir başka deyişle, komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşılmışından sonra (ekonomik ve toplumsal anlamda), ekonomik zorunluluk, toplumun komünizmin ‘üst’ evresine hareketi yönündedir. Kapitalizme geri dönüş mümkün değildir.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 2”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 35)

Tartışmanın, marksizmin komünizme geçiş sorununa ilişkin görüşlerine dayandırılmasına bağlı olarak, yazıda, sosyalist devrimden komünist topluma kadar bir dizi konuda marksizmin temel tezleri savunulmuştur. Komünizm hedefine ulaşılmışının yolu olan sosyalist devrimin işçi sınıfının eylemiyle gerçekleştirilmesi, bu sınıfın maddi özelliğinden kaynaklanan misyonuna bağlanmaktadır.

“Proletarya, zincirlerinden başka kaybedeceği bir şeyi olmayan, tarihin tanıdığı en devrimci sınıftır. Bundan dolayı, genel olarak üretim araçlarının özel mülkiyetine ve özel olarak da kapitalizme karşı ekonomik, kültürel, ideolojik ve siyasal alanlarda mücadeleyi sonuna kadar götürebilecek tek sınıftır.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 50)

İşçi sınıfının devrimi, sosyalist devrim, burjuva devletin parçalanmasından komünizmin üst evresine kadar sürecek bir eylem olarak tanımlanmaktadır.

“Proletarya, devrimin objektif zorunluluğunun bir sonucu olarak burjuva devlet cihazını parçalar, proletarya diktatörlüğünü kurar.* Böylece komünizmin ‘üst’ evresine dek sürecek olan devrimi başlatır. Sömürücü sınıfları, sosyalist ekonomiyi ulusal ekonomide hakim kılarak tasfiye eder; bu sınıfların kalıntılarını ve şehir - kır, kafa emeği - kol emeği çelişkilerinden kaynaklanan işçi sınıfı, köylü sınıfı ve aydınlar arasındaki farklılıkları; söz konusu çelişkileri çözmek, komünist bilinci yerleştirmek ve üretici güçleri geliştirmek suretiyle tasfiye eder.

* Proletarya bunu kendiliğinden bir şekilde değil, somut şartların somut tahlili ve marksizm-leninizm temeline dayanan bir siyasal parti öncülüğünde yapabilir. Proletaryanın siyasal hareketi olmaksızın devrim mümkün değildir.” (“Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 2”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 43)

Kapitalizmden komünizme geçiş kavramı tartışılırken geçişin iki ayrı anlamı üzerinde durulmuştur.

“‘Kapitalizmden komünizme geçiş’ kavramı, bir ‘siyasal geçiş dönemi’ kavramı içerir ki, bu dönem; proletaryanın burjuva devlet cihazını parçalayıp, yerine kendi devlet cihazını kurmasından başlayarak, komünizmin ‘üst’ evresine dek varlığını sürdüren proletarya diktatörlüğü dönemidir. Proletarya diktatörlüğü dönemi, kelimenin ekonomik anlamında bir ‘geçiş’e de karşılık gelir ki, bu dönem; kapitalist ekonomi ile sosyalist ekonominin yan yana bulunduğu ve sosyalist ekonominin, ulusal ekonominin (sanayi - tarım - ticaret) bütün alanlarında hakim olmasına dek süren, ‘sosyalist ekonominin kapitalist ekonomiyi tasfiye etmeyi kendisine iş edindiği’ (Stalin) dönemdir.” (“Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 2”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 14)

Geçişin bu iki anlamına dayanılarak da komünist toplumun iki evresinin birbirlerinden ayırımı konulmaktadır.

“Kapitalizmden komünizme geçiş, bir üretim biçiminden bir başka, DAHA YÜKSEK üretim biçimine geçiştir. Komünist toplum, kendi içerisinde toplumsal üretimin ve değişimin gelişimince belirlenen iki evreye ayrılır: Kapitalist toplumdaki çıkmış bulunduğu biçimiyle komünist toplum, ya da, komünizmin ‘ilk’ ya da ‘alt’ evresi, SOSYALİST TOPLUM; kendine özgü temeller üzerinde gelişmiş bulunan, ya da sosya-

list ekonomi temelleri üzerinde gelişmiş bulunan komünist toplum, komünizmin 'üst' evresi." ("Sosyal Emperyalizm' Teorisi (!) 'Yeni' Narodnizmin Teorisidir - 3", Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 22)

Buna bağlı olarak komünizmin alt evresine, sosyalizme geçiş, sosyalist ekonominin kuruluş süreci olarak anlatılmıştır.

"Sosyalist ekonominin kurulması ve sömürücü sınıfların kendilerini ve ekonomilerini yeniden üreten koşulların ortadan kaldırılması süreci; üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete son verilmesi ve onun yerine üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine geçilmesi temeli üzerinde, tüm toplumsal ekonominin örgütsel yeniden kuruluşu sürecidir. Bu sürecin tamamlanması ile komünizmin 'ilk' evresine ulaşılmış olur." ("Sosyal Emperyalizm' Teorisi (!) 'Yeni' Narodnizmin Teorisidir - 3", Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 28-9)

Üretim araçlarının toplumsallaştırılması ve sosyalist ekonominin kurulmasının aracı ise proletarya diktatörlüğü olarak saptanıyordu.

"Proletarya kendi sınıf çıkarları için, sömürüye ve sınıflara son vermek ve toplumu komünizmin 'üst' evresine ulaştırmak için, burjuva devleti parçalar, proletarya diktatörlüğünü kurar. Proletarya bu araç yardımıyla; burjuvaziyi ezer, BÜTÜN öteki sınıfların kapitalizme geri dönüş yolundaki BÜTÜN çabalarını bastırır. Proletarya, iktidarını kalıcı kılmak, sömürücü sınıfları tasfiye etmek, emekçi halka gerçek özgürlüğü ve demokrasiyi sağlamak ve komünist toplumun 'kendine özgü temellerini' oluşturarak, toplumu, komünizmin 'üst' evresine ulaştırabilmek için yeni ve modern bir teknik temel üzerinde ÜRETİMİ YENİDEN ÖRGÜTLER." ("Sosyal Emperyalizm' Teorisi (!) 'Yeni' Narodnizmin Teorisidir - 3", Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 23-4)

Sovyet revizyonistlerinin 'barışçıl geçiş' tezleri gibi, 'sosyal-emperyalizm' tezi savunucularının 'kararnameler, yasalar ya da tezler kabul edilmesiyle' devlet tipinin değişeceği iddiaları, sınıf mücadelesi ve marksist devlet anlayışı temelinde eleştirilmektedir.

"Proletarya diktatörlüğü; kararnameler, yasalar veya 'tezler' kabul ederek kurulamayacağı gibi, ortadan da kaldırılamaz. Böyle bir şeyi iddia etmek, aynı zamanda, sınıf mücadelesini reddetmek demektir. Devlet, sınıf ve sömürü arasındaki diyalektik ilişkiyi şekilsizleştirmek

demektir.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 2”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 26)

Bu doğrultuda, proletarya diktatörlüğü, ‘sosyalist devlet tipi’ olarak konulmaktadır.

“Proletarya diktatörlüğü, ‘örgütlenmiş sınıf olarak proletarya’ anlamına gelir. Bu devlet tipi, üretim araçlarının sosyalist (toplumsal) mülkiyeti temelinde yükselen sosyalist ekonomiye ve sınıf olarak proletaryaya dayanmaktadır. Yani, bugün hiçbir hükümet değişikliği Sovyetler Birliği’nde, devletin sosyalist devlet tipinde veya proletarya diktatörlüğü özünde olması gerçeğini değiştirmez.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 61)

Proletarya diktatörlüğü tarafından sosyalist üretimin örgütlenmekte olduğu sosyalizme geçiş dönemi ise, sosyalist ekonomi ile önceki ekonomi biçimlerinin bir arada buldukları bir süreç olarak anlatılmaktadır.

“Proletaryanın, burjuva devleti parçalayarak kendi devrimci diktatörlüğünü kurması proletarya devriminin başlangıcıdır. Sosyalist ekonominin hazır biçimleri ya hiç yoktur ya da hemen hemen yoktur. Sosyalist üretim ilişkileri kapitalizmin bağrında gelişmemişlerdir. Stalin’in deyişiyle, ‘ülkede sosyalist ekonominin hazır filizleri olmadığı için, ekonominin yeni, sosyalist şekillerini, sözün gelişi ‘çıplak bir alan’ üzerinde’ kurmak gerekmektedir. Gerçi, ülkenin sosyo-ekonomik gelişmişliğince belirlenen bir kesimde iktidarın ele geçirilmesiyle, hemen, ekonominin belli bir kesiminde ÜRETİM ARAÇLARININ KAPİTALİST ÖZEL MÜLKİYETİNE son verilmiştir; ancak, büyük kolektif üretime ve en modern tekniğin temellerine dayanarak ekonominin örgütsel yenden kuruluşu bir anda başarılabilir bir şey değildir.

Böylece, proletaryanın iktidarı ele geçirmesinden başlayarak varlığını sürdüren bir dönemde; uzunluğu, o ülkenin sosyo-ekonomik yapısınca belirlenen ve dış koşulların etkisiyle değişebilen bir süre içinde sosyalist ekonomi ve daha önceki ekonomi şekilleri bir arada bulunurlar.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 27-8)

Sosyalist ekonominin kuruluşunun tamamlanabilmesi için özellikle tarımda küçük meta ekonomisinin tasfiyesinin gereği ve önemi vurgulanmaktadır.

“Kırsal kesimde küçük üreticiler hakim olduğu sürece, küçük-burjuvazi, daha doğrusu küçük meta üreticileri kırdaki sosyalist ekonominin örgütlenmesinin önündeki engellerden en güçlü olanıdır. Bundan dolayı bir bütün olarak sosyalist ekonominin örgütlenmesinin ölçütlerinden birisi de; küçük meta üretiminin tasfiye edilerek tarımda sosyalist ekonominin kurulup kurulmadığıdır.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 5”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 24, Mayıs 1978, s. 20)

“Sonuç olarak, küçük meta üretimi ‘daima’ kapitalizm doğrultusunda gelişmez. Proletarya diktatörlüğü şartlarında; ‘büyük çapta makine sanayisinin’ (Lenin) egemenliği şartlarında, sosyalizm doğrultusunda gelişebilir ve geliştirilmelidir. Sosyalist ekonominin sanayiden sonra tarımda ve ticaretle de hakim olmasıyla birlikte küçük meta üretiminin kapitalizm doğrultusunda gelişebilme olanakları ortadan kaldırılmış olur.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 5”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 24, Mayıs 1978, s. 26)

Kapitalizmin ve küçük meta üretiminin tasfiyesiyle kurulan sosyalist ekonomide emek üretkenliğinin artışı ele alınırken teknik temelin yanı sıra yabancılaşma sorununa da işaret edilmektedir.

“Emeğin üretkenliğini artırabilmek, esas olarak üstün bir teknik temelin yaratılması ve geliştirilmesi sayesinde mümkündür. Ancak bu sorunun bir yanısıdır, sorunun bir diğer yanı da emeğin yaptığı işle ilgisinin kurulmasıdır. Yani Marx’ın ‘yabancılaşmış emek’ olarak sözünü ettiği yabancılaşma sorununun çözümüdür. Sosyalist ekonominin kurularak toplumun komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşmasından sonra gerçi toplumsal anlamda emekçinin yaptığı işle ilgisi kurulmuştur, ancak sorunun bireysel anlamda çözümü, çalışmanın hiçbir zorlama gerektirmeyen bir zorunluluk haline geldiği komünizmin ‘üst’ evresi koşullarında gerçekleşmiş olacaktır.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 6”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 25, Haziran-Temmuz 1978, s. 15-6)

Sosyalist üretim ilişkilerinin kurulmasıyla ulaşılan sosyalizmde, yani komünizmin alt evresinde devletin varlığını sürdürdüğünün altı çizilmektedir.

“Komünizmin ‘ilk’ ve ‘üst’ evresi kavramları, komünizmin ekonomik olgunluk aşamalarını göstermektedir. Buna bağlı olarak da devlet, ilk evrede henüz tamamen ortadan kalkmış değildir. Bu evrede, burjuvazi mülksüzleştirilmiştir (mülksüzleştirilenlerin mülksüzleştirilmesi); dolayısıyla burjuvazi sınıf olarak ortadan kaldırılmış, üretici güçlerin gelişmesi önünde bir engel durumunda bulunan kapitalist üretim ilişkileri tasfiye edilerek, yerine sosyalist üretim ilişkileri kurulmuştur; ancak, kapitalizmden itibaren gelişmesinin bu evresinde, toplumda, kapitalist toplumdaki devralınan ‘burjuva hukukunun dar ufku’ ve ‘alışkanlığın büyük gücü’ tam olarak aşılmış değildir. Bundan dolayı, ‘tüketim maddelerinin herkesin topluma sunduğu emek miktarına orantılı olarak üleştirilmesi’ni düzenleyecek, ya da bir başka deyişle, ‘üst’ evrede de varlığını sürdüreceği olan ‘çalışmayan yemez’ ilkesini pratikte koruyacak olan bir devlet vardır. Bu durum, Lenin’in deyişiyle, zorlamanın bir biçimidir. Ancak komünizmin ‘üst’ evresinde, çalışma biricik hayati gereksinim haline geldiğinde; yani çalışma her türlü zorlamanın dışında bir gereksinim haline geldiğinde, devlet, tam olarak yok olmaya yüz tutacaktır.” (“Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisi - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 43)

Devletin, komünizmin üst evresinde sönmümlenerek yok olacağı belirtilmektedir.

“Üretici güçlerin gelişimi, komünist bilincin gelişimi, şehir - kır ve kafa - kol emeği arasındaki çelişkilerin çözümü ile toplumun komünizmin ‘üst’ evresine ulaşmasıyla birlikte devlet de kendiliğinden, tam olarak yok olmaya yüz tutar. Proletarya devleti ortadan kaldırmaz, devletin ‘sönmesi’ için gerekli şartları bu devletten yararlanarak oluşturur.” (“Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisi - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 44)

Kapitalizmden komünizme geçiş sorunu çerçevesinde sosyalist ekonominin kurulmakta olduğu sosyalizme geçiş dönemi ile komünizmin alt ve üst evrelerinin ayrımlarının konulması temelinde ele alınan geri dönüş tartışmasında, komünizmin alt evresi olan sosyalizmden

geri dönüşün mümkün olmadığı görüşünün yanı sıra revizyonizmin iktidarının neden olduğu tahribata da değinilmektedir.

“Kapitalizmden komünizme geçiş dönemi, ‘geçiş’ sözcüğünün ekonomik anlamında henüz tamamlanmadığı dönemde, yani, komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşıncaya kadar, parti politikası yanlış olursa, bu politika sınıfın çıkarları ile çatışırsa ve parti bunu düzeltmezse kapitalizme geri dönüş mümkündür. Böyle bir geri dönüş esas olarak restorasyon yoluyla değil; partinin önder rolünü kaybetmesi, küçük-burjuvazinin devrilmiş ancak henüz yok edilmemiş burjuvazinin kuyruğuna takılması ve sonuçta burjuva karşıdevrimi ile gerçekleşebilir. Eğer, sosyalist ekonomi kurulmuşsa, komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşılmışsa böyle bir geri dönüş mümkün müdür? Hayır, değildir. Geri dönüş, bu noktadan sonra dış askeri saldırı ile, yani, restorasyon yoluyla mümkündür. Revizyonist parti aracılığıyla sürdürülen bir proletarya diktatörlüğü, esas olarak toplumun, komünizmin ‘üst’ evresinde olumsuz etki yapar. Birçok maddi ve manevi kaynağın israf ve tahrip olmasına, birçoğunun gelişmemesine, birçok noktada da oransız bir gelişmeye neden olur.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisi - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 64)

Revizyonizmin iktidarının, burjuvazinin iktidarıyla özdeşleştirilmesine karşı çıkılıp toplumun ileriye doğru hareketine hizmet etmemesi üzerinde durulmaktadır.

“Proletaryanın iktidarı eline aldığı ve henüz, toplumun komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşmadığı dönemde (koşulların kapitalizmden komünizme geçişin ‘ekonomik’ anlamda sürdüğü dönem olduğunu varsayarsak) revizyonizmin iktidarı, proletaryanın burjuvaziye karşı yürüttüğü mücadelenin ve sosyalizmin kuruluşu çabasının zayıflaması, kapitalizme geri dönüş için varolan koşulların çoğalması anlamına gelir. Fakat Mao’nun dediği gibi burjuvazinin iktidara gelmesi anlamına gelmez.

Komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşmış bir toplumda (koşulların bu olduğunu varsayarsak) revizyonizmin iktidarı, toplumun komünizmin ‘üst’ evresine hareketi üzerinde olumsuz etkide bulunur.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisi - 7”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 26, Ağustos 1978, s. 13)

Revizyonizmin maddi temeli de işçi sınıfının saflarındaki değişimle açıklanmaktadır.

“Proletarya saflarına kapitalizmde olduğu gibi yalnız iflas etmiş ‘küçük patron’lar, aydınlar, köylüler değil, aynı zamanda bizzat proletarya tarafından mülksüzleştirilmiş olan burjuvalar da katılmışlardır. Bütün bunlar, burjuva ve küçük-burjuva görüşleri proletarya partisine taşıyan unsurlardır. Proletaryanın nihai hedefi olan, toplumun komünizmin ‘üst’ evresine ulaştırılması mücadelesinde her dönüm noktasında işçi sınıfının içindeki bu farklı tabakaların görüşlerinde, ruhsal durumlarında, alışkanlıklarında ortaya çıkan farklılıklar belirli görüş ayrılıkları şeklinde parti içinde ortaya çıkarlar. Proleter ve proleter olmayan sınıflardan gelen unsurlardan oluşan işçi sınıfı içindeki çeşitli tabakaların bu davranışlarının, düşüncelerinin kökeninde kapitalizm vardır. Komünizmin ‘ilk’ evresine ulaşmış olan bir toplumda proletarya partilerinde ortaya çıkan sapmalar kapitalizmin insan düşüncesindeki kalıntılarının ifadesidirler.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 7”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 26, Ağustos 1978, s. 19)

Komünizme geçiş sorununun içerdiği bir dizi başlıkta marksizmin formülasyonlarının savunulması temelinde, Sovyetler Birliği’nin durumu da incelenmektedir. Sovyetler Birliği’nde revizyonizmin gelişimi, savaş döneminde –maddi kayıpların yanı sıra– ideolojik ve politik çalışmanın gevşemesine bağlanmaktadır.

“Savaş dönemi sırasında askeri önderliğin ön plana çıkması ve savaş komünizmi sistemi, parti organlarının politik önderlik organları, mücadeleci ve öz-inisiyatiften kaynaklanan örgütler olma durumlarını bir ölçüde gevşetmiş ve ön plana geçmiş olan emir-kumanda zinciri parti örgütlerinin yetki çerçevesinde hareket etmeleri gibi bir olumsuzluğu getirmiştir.

Savaşın bitiminde Sovyetler Birliği’nde Sosyalist Anavatanın emperyalist işgale karşı savunulması başarıyla uygulanmış, ancak savaş, Sovyetlere pek çok şey kaybettirmiştir. ... maddi kayıpların yanında çok sayıda parti militanı faşistlere karşı mücadelede hayatını kaybetmiş, partinin ideolojik ve politik çalışması bir ölçüde gevşemiştir.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 7”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 26, Ağustos 1978, s. 33)

Sovyetler Birliği'nde revizyonizmin ekonomist niteliği saptanmakta ve başvurduğu 'ekonomik reform'larla komünizmin üst evresine ilerle-yişe zarar verdiği vurgulanmaktadır.

"'Ekonomi reformu' ve buna yön veren çizginin politikası; Sovyet toplumunun komünizme dönüşümünü salt bu 'reformun' başarısına bağladıkları içindir ki, toplumun komünizme hareketi sorununun salt ekonomik değil, aynı zamanda politik bir sorun olduğunu kabul etme-mekte, ya da bir başka deyişle, politik yaklaşımın önemini göz ardı ederek ekonomizme düşmektedirler.

Toplumsal hareketin ortaya çıkardığı sorunlarla ilgili olarak revizyo-nist Sovyet ideologları; proletaryanın bağımsızlığını, bilinçliliğini ve ini-siyatifini geliştirerek komünist kuruluş çabası içine sokmak yerine, 'ekonomi reformu'nun sorunu çözeceğini ve toplumun 'komünizme dö-nüşen', 'bütünleşmiş toplum' olduğunu söyleyerek bürokratik bir yak-laşım ile sorunları çözebileceklerini sanmaktadırlar. Bu ise, proletarya-nın bilinçliliğinin, bağımsızlığının ve inisiyatifinin gelişmesinin frenlen-mesi demektir.

'Ekonomi reformu' ile Sovyet ideologları, sosyalist ekonominin or-taya çıkardığı ve çıkarmağa devam ettiği muazzam kaynakları (örne-ğin, genişletilmiş yeniden-üretim zorunlu kaynağı üretim araçları üretiminin ulaştığı dev boyutlar, planlı işleyiş, kolektif çalışma vb.) top-lumun komünizme hareketi doğrultusunda kullanamamakta ve bu kay-nakları günün işleyişi içerisinde çarçur etmektedirler.

Bugün Sovyetler Birliği'nde 'ekonomi reformu' ve buna yön veren çizginin politikası; toplumun sosyalizmden komünizme geçiş dö-ne-miyle ilgili olarak çözmek zorunda olduğu sorunları ve güncel problemleri birbiriyle bağlantılı bir şekilde ve ikincileri birincilere göre ele almadığı içindir ki, bugüne 'hizmet edip' geleceğe ilişkin hiçbir tutarlı ve devrimci görüş getirmediğinden, sorunları çözememekte ve bu-günkü yapıya da birçok zarar vermektedir. Sovyet toplumunun komü-nizmin 'üst' evresine hareketi her şeyden önce konuyla ilgili doğru bir yaklaşımın getirilmesine bağlıdır." ("'Sosyal Emperyalizm' Teorisi (!) 'Yeni' Narodnizmin Teorisidir - 6", Kurtuluş Sosyalist Dergi 25, Hazi-ran-Temmuz 1978, s. 55-6)

Sosyalizme zarar veren, komünizmin üst evresine geçişi sağlama-yan, toplumsal hareketin önünde engel oluşturan revizyonizmin hakim

olduğu durumun ise, işçi sınıfı tarafından ortadan kaldırılacağı öngörülmektedir.

“Toplumsal hareketin önündeki bu engel, proletarya tarafından ortadan kaldırılır; ancak, sosyalist toplumda uzlaşmaz sınıf çelişkileri olmadığından, bu engelin ortadan kaldırılması, proletaryanın ideolojisinin hakim kılınması mücadelesiyle olur.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 64)

“Sosyalist toplumda, partinin sınıfın gerçek önderi olma durumunu kaybetmesiyle devletin sınıf karakteri arasındaki çelişki, sonuçta uygunluğa dönüşmek zorundadır. Böyle bir durum uzun süre devam edemez.” (“‘Sosyal Emperyalizm’ Teorisi (!) ‘Yeni’ Narodnizmin Teorisidir - 3”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 22, Mart 1978, s. 65-6)

Ancak, tarih bu beklentiye uygun ilerlemedi; işçi sınıfının revizyonizmin hakimiyetine son verip yeniden komünizmin önderliğini sağlaması gerçekleşmedi. Bu durumda, belirleyici olarak revizyonizm engeli nedeniyle, komünizmin üst evresine ilerleyemeyen sosyalizm yıkıldı, kapitalizme geri dönüldü. Kurtuluş’un Sovyetler Birliği’ndeki yıkım ve geri dönüş konusundaki yanlışında ise, işçi sınıfının revizyonizmin hakimiyetine son vermesi beklentisinin mutlakaştırılmasının önemli payı görülebilir. Bununla birlikte, —eğer, örneğin Marx ve Engels’in bir dönemdeki devrim beklentilerindeki yanlışlarının onların teorik tezlerinin değerini düşürmediğiyle bir benzetme yapılabilirse— bu politik yanlışının Kurtuluş’un komünizme geçiş sorununa ilişkin bir dizi teorik saptamasının önemini azaltmadığı kabul edilebilir.

Tartışmada o günkü tutumlar açısından ‘sosyal-emperyalizm’ tezini ileri sürenler, halihazırda geri dönüşün tamamlandığını ileri sürmekteydi. Bu tezin karşısında, kapitalizme geri dönülmesinin değil, komünizmin üst aşamasına giderken bazı ciddi engellerle karşılaşılmasından kaynaklanan sorunların söz konusu olduğunu ileri süren Kurtuluş, Sovyetler Birliği’ndeki revizyonist sapmaya karşın, işçi sınıfı hareketinin bu sapmayı alt edeceğini ve bu engeli ortadan kaldıracağını öngörmüş, ancak teorik düzeydeki analizlerini mutlakaştırma yanlışına düşmüştür. Bu konuda mutlakçılığa düşmüş olması nedeniyle de politik öngörüsünde yanılmıştır.

Sonuç olarak, geri dönüşün tamamlandığını ve Sovyetler Birliği'nin niteliğinin 'sosyal-empyralist' olduğunu savunan çizgilerle yapılan tartışmada, karşı görüşü sadece teorik düzeyde bir soyutlamanın verileri ile oluşturmak ve 'sosyalizmden geri dönüş olmaz' teorik saptamasını mutlaklaştırmak, yaşanan pratik deneyimin özgünlüklerini yeterince önemsememeyi, gözden kaçırmayı ve özel koşulların bir araya gelmesi halinde sürecin pratik olarak evrilebileceği farklı veçheleri ve en nihayetinde geri dönüşün mümkün olabileceğini göz ardı etmeyi getirmiş olsa da, burada savunulan sosyalizm anlayışının yanlış olduğu sonucu çıkartılamayacağı gibi, bütün bunlar marksizm temelindeki teorik saptamaların değerini de kaybettirmez.

PARTİ

Kurtuluş, ayrı bir siyasi hareket olarak ortaya çıkarken "modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi" hedefini önüne koymuştu. Yaşadığı tarihsel süreçte, Kurtuluş'un ne kadar bu hedef doğrultusunda ilerlediği, buradaki değerlendirmenin en önemli konusudur. Bununla birlikte bu noktada vurgulamak gerekir ki, Kurtuluş, gerçekleştirilen pratikle örtüşme de, örgütlenme ve parti konusunda marksizmin saptamalarını ileri sürdü; işçi sınıfı partisinin temel özelliklerine ilişkin görüşler ana başlıklarıyla Kurtuluş Sosyalist Dergi'de yer aldı.

Savunduğu partiyi, öncelikle, işçi sınıfının diğer sınıflardan bağımsız örgütü olarak tanımlayan Kurtuluş, bunu, işçi sınıfının varolan toplumdaki nitelik ve misyonuna, sosyalizm ve sınıfsız toplumu sadece işçi sınıfının kurabileceğine dayandırıyordu.

"Proletaryanın devrimci partisi ise, içinde proletaryanın örgütlendiği, proletaryanın ideolojisi ile donanmış, onun iktidarını amaçlayan ve iktidara geldiğinde onu koruyan bir araçtır. Diğer sınıflardan, onların ideolojilerinden bağımsız olarak örgütlenmiş bir partidir. Proletarya partisinin 'devrimci' karakterini ise marksizm-leninizm ile donanmış olması oluşturmaktadır.

Partinin gerçekten bir proletarya partisi olması, özellikle yapısal ama daha da önemli olarak, bir program meselesidir." ("Proletaryanın Devrimci Partisi Üzerine Genel Bir Yaklaşım", Kurtuluş Sosyalist Dergi 11, Nisan 1977, s. 31-32)

“Çağımızda Devrimci Parti'nin ilk ve temel özelliği bu partinin proletaryanın partisi olmasıdır. Çünkü çağımızda sonuna kadar devrimci olan tek sınıf proletaryadır. Sadece proletarya sosyalizme geçiş ve sınıfsız toplumu kurmak için savaşıyor. Sosyalizm ve sınıfsız toplum sadece proletaryanın özlemidir.” (“Proletaryanın Devrimci Partisi Üzerine Genel Bir Yaklaşım”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 11, Nisan 1977, s. 34)

Kurtuluş, işçi sınıfının devrimci partisinin diğer temel özelliklerinin yanı sıra enternasyonalist niteliğine de işaret ediyordu.

“... proletarya partisi devrimci proletarya enternasyonalinin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Sadece ülke proletaryasının örgütü değildir, o, dünya proletarya ordusunun, enternasyonal proletarya hareketinin bir parçası, bir bölüğüdür. Sadece kendi ülkesinin burjuvazisine ya da kendi ülkesindeki emperyalizme karşı değil, tüm dünya çapında emperyalizme karşı savaşmalı, tüm dünya çapında burjuvaziyi yenmeye çalışmalıdır.” (“Proletaryanın Devrimci Partisi Üzerine Genel Bir Yaklaşım”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 11, Nisan 1977, s. 41)

Leninist parti anlayışının 2. Enternasyonal'den ayrımını çizerken Kurtuluş, içine pasif yığınların doldurulduğu parti anlayışının karşısına işçi sınıfının profesyonel devrimci, öncü kesiminden oluşan partiyi çıkartıyordu.

“... revizyonistlerle leninistler arasındaki temel fark, parlamento için örgütlenmiş geniş bir yığın örgütü (herkesin içine doldurulduğu bir parti) ile öncülerden, profesyonel devrimcilerden oluşan bir partiydi. Yığinsal görünümlü ama kof bir parti ile dar görünümlü ama yığinsal bir parti arasındaki farktı.” (“Proletaryanın Devrimci Partisi Üzerine Genel Bir Yaklaşım”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 11, Nisan 1977, s. 43)

Yine Lenin'e referansla, parti üyeliğinin ölçütleri, programın kabulü ve aidat ödenmesinin yanı sıra bir organda yer alınması, dolayısıyla düzenli her günlük parti çalışmalarına katılması olarak tanımlanıyordu.

“Bir devrimcinin proletarya partisi üyesi olabilmesi için ilk şart partinin programını benimsemesidir. Ancak bu parti üyeliği için yeterli değildir. Programın kabulü marksizm-leninizmin kabul edilmesidir. Ko-

münist olma arzusudur. Ama parti sadece marksist-leninistlerin, komünistlerin birliği değildir. Bundan daha ötede bir yapıdır. Komünistlerin eylem birliğidir. Eğer program düzenli bir biçimde her günkü çalışmalarla hayata geçirilmiyorsa, bu yönde bir çalışma yoksa, bu takdirde partinin hayatıyeti son bulur. Ve, eğer üye partinin her günkü çalışmalarına düzenli olarak katılmıyorsa bu takdirde böyle bir üyenin yaptığı sadece marksizm-leninizmi kabul etmek ama onu hayata geçirmemektir.

...

Leninist parti anlayışına göre, her üye bir parti organında yer almalıdır. Proletarya partisinin üyesinin görevi bağlı olduğu parti organı aracılığı ile partinin düzenli çalışmalarına katılmaktır.” (“Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 52-53)

Partinin temel organları olarak ise, fabrika ve işyeri örgütleri gösteriliyordu.

“Partinin bütün örgütlenmesinin temel taşları fabrikalar ve fabrikalardaki komiteler olmalıdır. Proletarya partisi sınıfın örgütlenmesini en sağlam ve en güçlü bir biçimde en kolay fabrika, işyeri esasına göre yapacaktır.

... fabrika komiteleri partinin çekirdek örgütlenmesidir.

... parti gücü, deneyi ile örgüt yapısı ne kadar zayıf ve denesiz olursa olsun fabrikalarda örgütlenmek için olanca gücü ile çalışmak zorundadır. İlk örgütlenmesi gereken fabrikalar şüphesiz büyük, etkin fabrikalardır. Zaten bu iki nitelik genellikle iç içedir. İstisnai durumlar dışında, büyük fabrikalar bütün çevrelerinde etkin olan fabrikalardır. Böylesi fabrikaların giriştiği her eylem, yaptığı her iş çevresindeki küçük, orta fabrikaları da etkiler. Onları da peşinden sürükler.” (“Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 62-63)

Partinin işleyişi demokratik merkezîyetçilik esasına oturtulurken bunun hizipli bir yapıyla uyuşmadığına değinilmişti.

“... proletaryanın devrimci partisi hiziplerin varlığı ile bağdaşmaz. Parti kararları, partinin demokratik-merkezîyetçi işleyişi içinde alınır.

Azınlık çoğunluğa uymak zorundadır.” (“Proletaryanın Devrimci Partisi Üzerine Genel Bir Yaklaşım”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 11, Nisan 1977, s. 50)

Kurtuluş, partinin çalışmalarının çeşitliliğini vurgularken çalışmanın sürekli kılınmasının zorunluluğunu saptıyordu.

“Siyasi mücadelenin biçimleri ve alanı sınırsız bir yaygınlığa sahiptir. Parti örgütünün siyasi çalışmasının olmadığı, olamadığı bir dönemin varlığı mümkün değildir. Parti her dönemde her şart altında günün özgün sorunlarından kalkarak kısmi veya genel kampanyaları örgütlemek ve bütün teşkilatını bu kampanyalar çevresinde harekete geçirmek durumundadır.” (“Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 21, Şubat 1978, s. 58)

Çalışmanın sürekliliğinin sağlanabilmesi bakımından, “Parti Çalışmasının Esası Gizliliktir” ara başlığı altında, partinin çalışma tarzının yasal ve yasadışı çalışmayı birleştirmesi gerektiği ortaya konuyordu.

“Leninist parti bütün çalışma biçimlerine (legal - illegal) girebilen, bu iki çalışmayı bir arada yürütebilen bir örgüttür. Böylesi esnek bir yapıya sahip olmalıdır.

... Genellikle yapılan hata (veya saptırma demek daha doğru olur) gizli çalışmanın göz ardı edilmesi ve legal çalışma ile illegal çalışmayı birbirlerinden kesin olarak ayırmaktır. Legal ve illegal parti diye iki farklı parti yapısı, parti anlayışı ileri sürmek, dolayısıyla iki farklı çalışma tarzı getirir. Yanlış olan da budur.

Legal parti, ya da illegal parti diye iki farklı proletarya partisi anlayışı yoktur. Proletaryanın siyasi örgütlenmesinin bir tek biçimi vardır. Her türlü çalışma biçimini bir arada yürütebilen, birinden diğerine geçebilen, birinden diğerine daha çok önem verebilen bir partidir bu.” (“Proletaryanın Devrimci Partisi Üzerine Genel Bir Yaklaşım”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 11, Nisan 1977, s. 46)

Kurtuluş, en önemli özelliklerini sıraladığı partinin oluşumu için ise, sosyalizmin işçi sınıfı ile birleştirilmesinin gerektiğini ifade ediyordu.

“Proletarya Sosyalistleri modern sanayi proletaryasının Sosyalizmin bilimi ile kucaklaşması için bilimi proletaryaya taşımak, ona kav-

ratmak gibi bir görevle karşı karşıyadırlar. Bu, parti öncesi bütün hareketlerin en temel görevleridir. Proletaryanın devrimci partisinin oluşması hiç şüphesiz o ayrı ayrı yollardan yürüyen proletaryanın kendiliğinden hareketi ile Sosyalist hareketin birleşmesi ile ortaya çıkacaktır. Proletaryanın geniş yığınlar halinde Sosyalist hareketin saflarına katılmadığı, hiç değilse öncülerin proleter sosyalist hareket içinde yerlerini almadıkları bir ortamda proletaryanın devrimci partisinin oluşması mümkün değildir.

Tüm siyasi çalışmalarda olduğu gibi siyasi kampanyalarda da hareketin çalışmalarının ağırlığı modern sanayi proletaryası arasında olmalıdır. Fabrikalara ve özellikle etkinlikleri daha fazla olan büyük fabrikalara dönük çalışmalar kampanya çalışmaları içinde belirleyici olmalıdır.” (“Siyasi Kampanyalar”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 36, Ocak 1980, s. 26)

Kurtuluş, işçi sınıfının sosyalizmin bilimi ile kucaklaşması ve işçi sınıfının öncülerinin proleter sosyalist hareket içinde yerlerini alması ile partinin oluşmasını savunmasına rağmen, önüne koyduğu “modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi” hedefine ulaşamadı, işçi sınıfı partisinin oluşumunu sağlayamadı. Bunun nedenleri aranırken ipuçları, yukarıda aktarılan ve 1980 başında hareketin durumunu ve koşullarını yansıtan ‘işçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareketin birleştirilmesi’ ifadesinde, yani ayrı ayrı işçi sınıfı hareketi ve sosyalist hareketten söz edilmesinde, daha somut olarak söylemek gerekirse, işçi sınıfı hareketinden ayrı biçimlenen bu sosyalist hareketin niteliğinde bulunabilir. Öncelikle göze çarpabilecek başka ipuçları ise, 71 hareketinin değerlendirilmesinin bazı –hatalı– yanlarından çıkarılabilir.

71 DEĞERLENDİRMESİ

Kurtuluş’un 71 hareketine ilişkin değerlendirmesinin esasını içinden geldiği THKP-C’nin çizgisinin eleştirisi oluşturuyordu. Bu özelleş-tiri, Kemalizm ve ‘öncü savaşı’ olmak üzere iki ana başlıkta toplanı-yordu.

THKP-C’nin Kemalizm’i ‘küçük-burjuvazinin en sol kanadının milliyetçilik tabanında anti-emperyalist tavır alışı’ olarak görüp müttefikler arasında saymasına karşı, Kurtuluş, Kemalizm’i, burjuva ideolojisi ola-

rak tanımlamış ve bu konudaki yanlış bakışın başta ulusal sorun olmak üzere ittifaklar sorununda yanlış tutuma götürdüğünü saptamıştır.

“Kurtuluş Savaşına önderlik eden kişilerin sınıfsal kökenleri ne olursa olsun bu pek fazla önem arz etmemektedir. Burada önemli olan bu kişilerin ideolojik belirlenimleridir. Bu ideolojik yapının da burjuva ideolojisinden başka bir şey olmadığını görüyoruz. Bu ideoloji de sınıfsal temelini çıkarları emperyalizmin işgali ile zedelenen ticaret burjuvazisinde bulmaktadır. Çıkarlarının emperyalizmle çatıştığı ölçüde de anti-emperyalist tavır takınmak durumunda olmaktadırlar. ...

Tutarlılığın ölçüsünü ise sözlerinde ve somut davranışlarında bulabiliyoruz:

1. Fiili işgali söküp atma konusunda sonuna kadar direnme.

2. Ekonomik ilişkilerinde emperyalist dünya ile yeni biçimler içinde kol kola yürüme. Sözde politik bağımsızlık.” (“Yol Ayrımı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 28-29)

“Geçmiş hareketlerin etkinliği altında Kemalizm sorununa getirilmiş olan bakış, pratikte devrimin müttefiklerine karşı yanlış tutum ve müttefiklerin doğru olarak ayırt edilemeyişi getirmiştir.” (“Yol Ayrımı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 45)

THKP-C'nin ‘öncü savaşı’ anlayışını ise, Kurtuluş, üzerine dayandığı felsefi görüşlerden başlayarak bütünlüklü bir biçimde ele aldı ve eleştirdi. Mahir Çayan, savunduğu ‘öncü savaşı’ anlayışını, ‘ülkede sürekli bir milli krizin’ varolup ‘evrim ve devrim aşamalarının iç içe’ geçerek ‘silahlı eylemin objektif koşullarını’ oluşturduğu iddiasına dayandırmış, ‘pasifize olmuş kitlelerle oligarşi arasında’ bulunduğunu ileri sürdüğü ‘suni dengeyi’ kırmak üzere ‘silahlı propaganda’ yöntemini getirmişti.

Bu anlayışı eleştirirken Kurtuluş, öncelikle bunun dayandığı felsefi yaklaşımın diyalektiğe aykırılığını vurgulayarak birbirlerinden ayrımını koyduğu ‘evrim dönemi’ ve ‘devrim dönemi’ yöntemlerini açıklıyordu.

“Söz konusu edilen evrim ve devrim aşamalarının iç içe olması, hareketin evrimci formuyla devrimci formunun iç içe girip tek bir harekete indirgenmesidir. Nicel değişiklikle nitel değişiklik tek bir hareket olarak

sürmektedir. Hareketin böylesine tek bir biçime indirgenmesini diyalektik kabul etmez.” (“Evrım ve Devrim Aşamaları”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 2, Temmuz 1976, s. 19)

“... devrim için gerekli sübjektif koşullar yoksa, mücadele yöntemleri devrim dönemine, yani iktidarı ele geçirmeye ilişkin yöntemler yerine bu sübjektif denilen koşulların yaratılması için gerekli olan yöntemler olmalıdır. Bunlar proletaryanın ve diğer emekçi sınıfların bilinç ve örgütlenme düzeyinin yükseltilmesinde, bunlarla sıkı bağlara sahip, geniş kitleleri siyasal eyleme sürüklemeye yeteneğine sahip proletarya partisinin yaratılmasında kullanılacak yöntemlerdir. Bu yöntemler, geniş siyasal kitle gösterileri, kitleleri ve kadroları burjuva ideolojisinin etkisinden arıtmak amacıyla sürdürülecek ideolojik mücadele, öz olarak ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çabaları olarak sınırlanır ve bunlar da evrim döneminde temel mücadele yöntemleri olmak zorundadırlar. Bunlara destek olmak üzere her türlü araç somut şartlara bağlı olarak yaratıcı bir biçimde kullanılır. Ancak bu dönemde kitleleri bilinçlendirme ve örgütlemenin temel yöntemi silahlı propaganda olmaz.” (“Evrım ve Devrim Aşamaları”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 2, Temmuz 1976, s. 21)

“Oligarşiye karşı mücadelede silahlı eylemden başka hiçbir yöntemin kalmamış olduğunu kitleler ancak kendi deneyleriyle kavrayabilirler.” (“Evrım ve Devrim Aşamaları”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 2, Temmuz 1976, s. 22)

Bunlara bağlı olarak, kitlelerin bilinçlendirilip örgütlenmesi için izlenecek mücadele yöntemleri ile iktidarı almak için silahlı devrim mücadelesinin yöntemleri arasındaki ayrım üzerinde duruluyor, silahlı mücadeleye aşamasına ulaşabilmek için silahlı olmayan mücadelelerin gerekliliği vurgulanıyordu.

“... başlangıçta siyasal bir üstünlüğü silahlı propaganda dışındaki çalışma tarzlarını temel alarak sürdürmeye çalışan bir örgüt ise çok daha değişik bir yapıya sahip olmak zorundadır. Başlangıçta kitlelerin acil gereksinmelerini ele alarak bunları siyasal bir muhtevaya ulaştırmaya çalışarak, başta işçi sınıfı olmak üzere geniş yığınları hareket ettirebilme gücüne sahip bir parti haline gelmeye, yani kitleleri devrim safalarına kazanmaya, onların öncülerini başlangıçta dar olsa da giderek genişleyen bir proletarya partisi içerisinde örgütlemeye çalışacaktır.

Böyle bir partinin çalışmalarında silahlı mücadele ancak destek olacak şekilde kullanılacaktır. Bu nokta partinin güç sorunudur. Ve hakim sınıflarla olacak olan çatışmayı uygun koşullarda belirleyecek olan da budur. Hangi koşullar altında olursa olsun hakim sınıflara karşı bir mücadeleyi istikrarlı kılabilme gücünde olmayan bir parti açık savaş alanına giremez. Bu zaten düşmanın yapmak istediği şeydir: Güçlerin yetersiz olduğu bir anda devrimcileri açık çatışmaya çekebilmek ve kendi tayin ettiği alanda dövüştürmek.” (“Öncü Savaşı Üzerine”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 7, Aralık 1976, s. 82-3)

“... dünya devrimci hareketi, mücadeleyi silahlı mücadele dışındaki yöntemlerle örgütleyerek silahlı savaş aşamasına ulaştıran muzaffer örgütlerin örnekleri ile doludur. Ve başka türlü gelişen mücadele de yoktur. Çünkü savaşabilmek için gerekli olan asgari bir birikimi yaratmanın başka yolu yoktur.” (“Öncü Savaşı Üzerine”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 7, Aralık 1976, s. 86)

İşte bu değerlendirmeleri temelinde Kurtuluş, THKP-C’yi ‘kitlelerden kopuk bir silahlı mücadele’ anlayışı savunduğu için eleştirmektedir.

“Hareketin kendine özgü olan en önemli yanlığı o zaman varolan kitle bağlarını geliştirmek suretiyle, oligarşiyle olacak sıcak mücadeleyi adım adım bunun üzerine inşa etmek yerine, yanlış bir öncü savaş anlayışıyla, mevcut kitle bağlarının kopması ve kitlelerden kopuk ve dağınık bir silahlı mücadelenin seçilmesi ve sınıf savaşını salt silahlı mücadeleye indirgemek olmuştur. Yoksa yanlış silahlı mücadeleyi seçmekte değildi. Ancak o seviyede böyle bir silahlı mücadeleyi temel alarak yürüyebilmek için ülkenin ve devrimcilerin sübjektif koşulları el vermiyordu.

Bu anlayış silahlı mücadeleyi, bir avuç proleter devrimcisinin oligarşi ile savaşına kadar indirgedi.” (“Yol Ayrımı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 46-47)

Devrimin kitlelerin eseri olduğunu, kitlelerin desteklediği silahlı mücadelenin başarıya ulaşabileceğini vurgulayan Kurtuluş, bir avuç ‘öncü savaşçının’ oligarşiyle düellosuna varan kitlelerden kopuk silahlı mücadele anlayışını eleştirirken, kitlelerin bilinçlendirilip örgütlenmesinin silahlı propaganda ile değil, leninist kitle çalışması ile gerçekleş-

tirilebileceğini savunuyordu. Ancak 71 hareketini leninist olmayan çalışma tarzı ve mücadele yöntemleri nedeniyle eleştiren Kurtuluş, kendi değerlendirmesiyle çelişen bir biçimde, bu hareketi ‘proleter devrimci’ olarak isimlendiriyordu.

“Bu üç hareketin ortak ve belirleyici karakteri, geçmişin kendi gücüne güvenmeme anlayışına karşılık, proletaryanın kendi silahlı gücünü yaratma doğrultusunda mücadele oldu.” (“Yol Ayrımı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 41)

Geçmişten çıkartılan derslerin yeni döneme yol göstererek geleceği belirlemesi açısından, bu isimlendirme sorunu, içeriğe ilişkin bir soruna, yani silahlı propaganda gibi leninist olmayan çalışma tarzı ve mücadele yöntemlerinin savunulmasına karşılık gelmediği ölçüde, belirleyici bir önem kazanmıyordu. Buna karşılık proletarya partisinin inşası doğrultusunda bir örgütsel pratik ve kitle çalışması sürdürülmesi bakımından, 71 hareketinin koştığı ve bağların geliştirilmesi savunulan kitlelerin sınıfsal karakteri, çok daha fazla önem taşıyordu. 71 hareketinin içinden doğduğu, koştığı kitle hareketi ise, Dev-Genç’ti, öğrenci gençlik hareketiydi.

“1960-1971 koşullarının ürünü olarak öğrenci gençliğin biricik kitlevi örgütü Dev-Genç 1971'lere geldiğinde, içinden çıkan en ileri unsurların sınıf pusulası arayışı içine girmeleri ve sınıfsal tavır almaları ile birlikte kesin olarak gençlik hareketi ve gençlik örgütü niteliğini kaybetti.” (“Yakın Geçmişin Tarihsel Önemi”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 2, Temmuz 1976, s. 78)

71 hareketi ve THKP-C, gençlik hareketi içerisinden gelişmiş oldukları için, “o zaman varolan kitle bağlarını geliştirmek” önermesi, yenden gençlik temelli bir kitle hareketinin geliştirilmesi anlayışına açık bir nitelik taşımaktadır. Kurtuluş’un bir bütün olarak izlemiş olduğu siyasi pratiğin bu anlayışla uyumlu sonuçlar üretmiş olması, teorik hat içindeki bu kusurlu yönün pratik üzerindeki etkisinin geçmiş değerlendirmesinde öncelikli olarak göz önünde tutulmasını gerektirmektedir.

BİRLİK

Geçmiş değerlendirmesi açısından, Kurtuluş’un teorisindeki –pratiğinde rol oynayan– diğer bir işaret edilmesi gereken sorunlu yan, ‘bir-

lik' konusudur. Bu konuda da, "modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi" hedefiyle uyumlu saptamalar ile bu hedeften sapan uygulamaların kaynaklandığı hatalı yaklaşımlar birlikte bulunmuştur.

Yukarıda bu bölümün girişinde, Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin çıkışında, ilk sayıdaki "Çıkarken" yazısında, sosyalist hareketin birliğinin "birincil görev" olarak alındığı ve buna hizmet etmek üzere ideolojik mücadelenin "en ağırlıklı bir görev" konumuna yerleştirildiği aktarılmıştı. Birlik sorununa yüklenen belirleyici önem, çeşitli zamanlarda yinelenmiştir.

"sosyalistlerin önündeki görev, tek kelime ile birliktir" (Kurtuluş Hıf-talık Gazete 11, 14 Mart 1978, s. 1)

"birlik sorunu ... bizim Türkiye devrimci hareketi adına önümüze koymuş olduğumuz anahtar sorundur." ("Faşizme Karşı Birlik' ve Devrimci Yol", Kurtuluş Sosyalist Dergi 32, Ağustos 1979, s. 109)

Hareketin çıkış manifestosu niteliğindeki "Yol Ayrımı" yazısında da, dar grupçuluğun birlik çabalarını boşa çıkartması eleştiriliyor, birliğin sağlanabilmesi için sosyalist hareketin sınıf temeline oturmasının önemi vurgulanıyor ve çözüm ideolojik mücadeleye bağlanıyordu.

"Birlik şemsiyesi ellerinde dolaşan bu insanlar yeni tekkeler oluşturmaktan bir adım öteye varamadılar. En şiddetli bir biçimde başkalarını grupçulukla, kendi gruplarını güçlendirmenin dar sınırlarına hap-solmakla suçlayanların kendileri küçük bir tekkenin şeyhi olma mura-dına erdiler. Grup örgütlenmesine gitmenin uyanıklığı içerisinde objektif durumu doğru değerlendirmiş olduklarını söyleyerek bundan övünme payı dahi çıkaranlar oldu. Sonuçta Türkiye devrimci hareketi bir sürü gruptan oluşan karmaşık bir manzara arzeder oldu. ...

Bu dağınıklığa neden olan en büyük faktör elbette ki Türkiye sosy-alist hareketinin hâlâ aydınlar çerçevesini aşır da sınıf temeline sağ-lam bir biçimde oturamamış olmasıdır. ... hareket sınıf temeline otur-duğu ölçüdedir ki, Türkiye sosyalist hareketi de bir bütünlük içerisine girebilecektir. ...

Mücadelemizin temel şiarı BİRLİK İÇİN MÜCADELE, birlik amacıyla yanlış görüşlerle mücadele olmalıdır, ayrılık yaratabilmek için değil. Elbette bunun yolu da varolan ayrılıklar üzerine toprak atmak suretiyle yapay birlikler oluşturmaktan geçmez.

Kısaca özetlemek istersek, geniş yığınlar arasında geçmişe göre çok daha ileri nitelik kazanmış olan sosyalist hareketimizin birlik sorununun çözümü, pratik temel üzerinde yoğun ideolojik mücadeleden geçecektir, gazete ve dergi köşelerinde birbirine laf atmaktan değil.” (“Yol Ayrımı”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 1, Haziran 1976, s. 17-21)

Birlik hedeflenen gruplar ise, SBKP ve ÇKP görüşlerini benimseyen iki kampın dışındakiler olarak görülüyordu.

“bugün sorun hareketin birliğini sağlamak ve partileşmek sorunudur ... Biz bugün Türkiye’de, Türkiye’nin sorunlarına cevap getirebileceklerin ‘Türkiye’ye özgü yolu’ arayan insanlar arasından çıkabileceği ve başarıya ulaşabileceği kanısındayız. Bu anlayışımız nedeniyle, kaba çizgilerle iki reçeteci anlayışın (Çin - Sovyet) dışındaki kümelenmelerin birliğinin sağlanmasını vurguluyoruz. ... Özellikle bugün bizleri hareket ettirecek can alıcı ilke; ‘birlik için mücadele’ olmalıdır.” (“Demokratik Devrim”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 7, Aralık 1976, s. 6)

Birlik arayışında, SBKP ve ÇKP çizgileri dışalanırken, ‘iki şabloncu çizgi’ ifadesiyle sorun şablonculuğa, reçeteciliğe dayandırılıyordu. Aslında bu, dünya sosyalist hareketinde revizyonizmin egemenliği, uluslararası sosyalizmin bunalımı gibi belirleyici önem taşıyan sorunu küçümseyen, yüzeysel, kolaycı bir yaklaşıma karşılık geliyordu. SBKP ve ÇKP’nin temsil ettiği sosyalizm anlayışlarına karşı tutumu, kapsamlı eleştirileri yerine ‘şablonculuk yapmamak’ gerekçesine dayandırmak, ‘Türkiye’ye özgü yol’ adına enternasyonalizme duyarsızlığa kapıyı açıyordu.

İki kampın dışındakiler arasında ise, esas olarak, Kurtuluş’tan başka, ezici bir ağırlıkla Devrimci Gençlik - Devrimci Yol bulunuyordu. Diğer bir deyişle, –birincil görev olarak görülen ve kritik, belirleyici önem atfedilen– birlik politikasının esasını, Devrimci Gençlik - Devrimci Yol ile birlik, 1975’te gerçekleşen ayrılığın ortadan kaldırılması, geri çevrilmesi oluşturuyordu. Başlangıçta, birliğin aracı olarak ideolojik mücadele öne çıkartılıyordu. Ancak süreç içerisinde, “Gençliğin

Devrimci Eyleminin Birliği” sloganını kullanan Devrimci Gençlik’le tabanında, gençlikte rekabete yönelen bir yaklaşım gelişti; kaybedilen, Devrimci Gençlik’e ‘kaptırılan’ gençliği yeniden kazanmak için gençlik hedef alınmaya başlandı.

“Görevimiz sosyalist hareketin birliğini savunmak, bu yönde çabalarda bulunmak yanında, bu süreci hızlandıracak davranışlar içine gençlikte de girmek olmalıdır. ...

... yoğun bir potansiyel taşıyan devrimci gençliğin değerlendirilmesi hâlâ güncelliğini korumaktadır.” (“Devrimci Gençlik Nereye Yönelmeli?”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 3, Ağustos 1976, s. 4)

Birlik mücadelesinin aracı olarak, ideolojik mücadelenin yerine, gençlik içerisinde kitle çalışmasının öne çıkması ise, yanlış bir birlik anlayışına karşılık geldiği gibi, Kurtuluş’un bileşimi, şekillenmesi, gelişimi, bir bütün olarak niteliği ve kaderi üzerinde belirleyici önemde oldu.

PRATİK

Kurtuluş’un 71 değerlendirmesiyle çıkarttığı ve “Yol Ayrımı” yazısında ifade ettiği temel ders, modern sanayi proletaryası temeli üzerinde proletarya partisinin yaratılmasıydı. Bu hedef, teorik çalışmalarla proletarya partisinin programatik görüşlerinin proletarya sosyalizmi temelinde geliştirilmesini gerektirdiği gibi, pratik çalışmaların da işçi sınıfına yöneltilmesini gerektiriyordu. Ancak, sınıfa yönelim perspektifine bağlanan başlangıçtaki gençliğe mesafeli tutum, Devrimci Gençlik ayrılığı ve gençlikten, varolan kitlesel tabandan kopuş ile sonuçlanınca, gelişen tepkisel tavır ağır bastı ve yönelimi tersine çevirdi.

En öncelikli görev olarak nitelenen ‘birlik’ perspektifi, ayrılığın sonuçlarını ortadan kaldırma hedefliydi. Başlangıçta, bu, ideolojik mücadeleyle, geçmişi savunduğunu iddia edip bunu pratiğe geçirmeyen Devrimci Gençlik’in tutarsızlığını ortaya koyup mahkum ederek gerçeleştirilmek isteniyordu. Ama bu sağlanamazken, aynı amaca ulaşmayı, Devrimci Gençlik’in bulunduğu alanda, gençlik içinde güçlenmekte arayan bir yönelim öne çıktı. Kurtuluş Sosyalist Dergi’den altı ay kadar sonra, (Kurtuluş’un çizgisini simgeleyen) ‘proletarya sosyalizmini gençlik içinde egemen kılmak üzere’ Kurtuluş İçin İleri dergisi yayınlanmaya başlandı.

Ağustos 1976'da Devrimci Gençlik'in inisiyatifinde, Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu kurulmuştu. Kasım 1976'da yayınlanan Kurtuluş İçin İleri dergisi de, büyük bir ağırlıkla Devrimci Gençlik'i hedef alıyordu. Bu, daha sonra Kurtuluş İçin İleri'nin yayın hayatının özetlendiği "İleri Üçüncü Yılına Girerken" başlıklı yazıda, geçmiş istismar eden Devrimci Gençlik - Devrimci Yol karşısında İleri'nin görevi olarak anlatılmıştır.

"Bazıları İLERİ'nin DG-DY ile çok 'uğraştığını' söylemekte ve bu durumu eleştirmektedirler. Doğrudur İLERİ DG-DY ile 'uğraşmış' ve uğraşmaktadır. ...

İLERİ bir gençlik organıdır ve Devrimci Gençlik olsun –adı üstünde o da bir gençlik organıdır– daha sonra Devrimci Yol olsun, aynı platformda mücadele vermektedirler, yani gençlik platformunda. Gençlik platformunda çeşitli ideolojik ve siyasi sorunları tartışmanın kaçınılmazlığı bir yana, zaten İLERİ'nin başlıca görevlerinden biri budur. Öte yandan geçmişte aynı hareketin –THKP-C'nin– içinden gelmiş olmanız ve Devrimci Gençlik - Devrimci Yol'un geçmişi istismar ederek, geçmişi eleştirdiğini bir türlü itiraf etmeyerek daha hâlâ geniş gençlik yığınlarının kafasını karıştırıyor olması bizim DG-DY ile daha çok 'uğraşmamıza' neden olmaktadır." (Kurtuluş İçin İleri 16, 1 Aralık 1978, s. 3)

'Birlik' ya da diğer bir anlatımla 'ayrılığın sonuçlarını ortadan kaldırma' çabası, öğrenci gençlik içerisinde güç olan Devrimci Gençlik'i, onun bulunduğu alanda hakim olarak yenme çabasına dönüşmüştü. Kurtuluş İçin İleri ilk sayısındaki "Proleter Sosyalist İdeolojiyi Gençlik İçinde Egemen Kılalım" başlıklı yazıda Devrimci Gençlik'i öğrenci örgütlerinden söküp atmaya hedef olarak koyuyor ve amacını, proleter sosyalist ideolojiyi ve politikayı gençliğe hakim kılmak, gençliği proleter sosyalist hareket etrafında birleştirmek olarak tanımlıyordu.

"Kurtuluş İçin İLERİ, proleter sosyalistlerinin gençliğe bakış açısını açıklamak, gençliğin proleter sosyalist hareket etrafında birliğini sağlamak için çıkmaktadır. ...

Biz biliyoruz ki, bugün öğrenci gençliğin kitle örgütlerinin bazılarının başına çöreklenmiş olanlar, proleter sosyalistlerinin ideolojik ve pratik mücadelesinin sonucunda sökülüp atılacaklardır. Kapkaççı bir anla-

yışla başına çörelendikleri ve bir 'grup' örgütü haline getirmeye çalıştıkları gençlik örgütlerinde mutlaka proleter sosyalist ideoloji, proleter sosyalist hareket hakim olacaktır. ...

Genellikle 'Devrimci Gençlik' Dergisi çevresinde toplanmış olan bu oportünistlerin öğrenci gençliğin kitle örgütünü kendi dar gruplarının örgütü olmasına müsaade etmeyeceğiz. Doğru ideolojiyi doğru politikayı ve demokratik merkezîyetçiliği örgütlere mutlaka egemen kılacağız." (Kurtuluş İçin İleri 1, 28 Kasım 1976, s. 3)

Kurtuluş Sosyalist Dergi yayınlandığında, hareketin önüne koyduğu görevler ve yönelimi açısından, teorik çalışma ve ideolojik mücadeleye öne çıkmaktaydı. Başka sosyalistlerin kazanılması ve birlik çabaları bu temel üzerinde sürdürülüyordu. Buna karşılık Kurtuluş İçin İleri dergisi yayınlandığında, gençlik içerisinde hakim olmak üzere, öğrenci gençlik içerisinde kitle çalışması öne geçti. Bu işe, mevcut sosyalistleri onların buldukları alanda siyasi faaliyet yürüterek, o alanlarda en güçlü olmaya çalışarak kazanma biçiminde yanlış bir birlik anlayışına karşılık geliyordu.

Gençliği kazanmak, 'düşürmek' hedefiyle politik çalışmanın görev edinilmesi, yönelimi değiştirdi, bu temelde oluşan politik hareketin karakterini belirledi. Gücünü öğrenci gençliğe yönelten hareket, küçük-burjuva bir tabana oturdu, daha sonraki siyasi gelişmelerle bu taban ve kitle hareketi üzerinde karşılaşım tutumlar alarak, dayandığı tabanla etkileşim içinde, onunla uyumlu özellikler kazandı. Faşizme karşı mücadelenin giderek toplumun politik gündeminde en üst sırayı aldığı bu dönemde, Kurtuluş da, eylemlerinin içeriğini anti-faşist mücadelenin belirlediği ve bu temelde devrimci-demokrat karakter sergileyen diğer sol hareketlerle büyük ölçüde benzer bir gelişim gösterdi.

Bunlar, Kurtuluş'un kendi geçmişini değerlendirerek saptadığı "modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi" hedefinin gereklerinden farklı yönde bir gelişmeye karşılık geliyordu. Komünizmin evrensel saptamaları açısından değerlendirildiğinde, işçi sınıfı partisinin en temel özelliklerinden biri, tabanının ve organik bileşiminin proleter karakterli olmasıdır. Bu yüzden işçi sınıfının komünist partisini yaratabilmek, komünistlerin işçi sınıfı arasındaki siyasi çalışmalarından geçer. Komünist partinin bulunmadığı koşul-

larda, komünizmi benimseyenlerin önüne başka bir görev geçiremeyecekleri temel görevleri işçi sınıfının komünist partisinin inşasıdır. Komünizmi benimseyenler, bu doğrultuda, işçi sınıfı içerisinde, sınıfın öncülerini kazanmak üzere, ajitasyon, propaganda, örgütlenme çalışmaları yürütmeli ve bu siyasi faaliyetle komünizmi işçi hareketiyle birleştirmeyi hedeflemelidirler. Çünkü işçi sınıfının komünist partisi, ancak komünizmle işçi sınıfı hareketinin bileşimini ifade eden bir siyasi hareket biçiminde doğabilir.

Kurtuluş'un çıkışında önüne koyduğu proletarya partisi hedefi de, pratik siyasi çalışmanın işçi sınıfına yöneltilmesini, ajitasyon, propaganda, örgütlenme faaliyetinin işçi sınıfı arasında sürdürülmesini gerektiriyordu. Ama bunun yerine, Devrimci Gençlik ayrılığından kaynaklanan bir rekabet temelinde, siyasi faaliyetin gençlik içerisinde başlatılmasıyla, Kurtuluş, farklı bir yönde gelişti. Toplumun gündemindeki mücadeleler içerisinde politik bir taraf olarak yer alan on binlerce kişilik bir siyasi harekete dönüştüğünde, Kurtuluş, proleter değil, küçük-burjuva bir sınıfsal taban ve bileşim kazanmıştı. Kurtuluş'un proleter karakter kazanmak yerine, küçük-burjuva nitelikli bir harekete dönüştüğü, hareketin başını çekenler tarafından yapılan yakın dönemdeki değerlendirmelerde de kabul ediliyor.

"KURTULUŞ'un işçi sınıfının tarihsel rolüne yaptığı vurguya rağmen, sınıf içinde yeterince mevzilenmemiş olması dikkatleri üzerine çeken önemli bir soruna işaret etmektedir. Sosyalist hareketin uzun yıllar sınıfsal bir temelden kopuk seyretmesi gerçeği Kurtuluş hareketini de kapsamaktadır. Bunun yanında, uzun bir süre kadrolaşma çabalarının başta gençlik olmak üzere, küçük burjuva sınıf ve tabakalar içinde yoğunlaşmış olması ve yine kadroların büyük bir bölümünün küçük burjuva kökenden gelmiş olmasının, sınıf içindeki çalışmalar açısından olumsuz etkide bulunduğu açıktır." (M. Kemal Kaçaroğlu, "Sosyalist Hareket İçinde Kurtuluş", Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 26)

Kurtuluş hareketinin bir işçi hareketi olarak geliştiğini iddia etmek elbette (herhalde hiç kimse için) mümkün değildir. Ancak neden proletarya partisi hedefine ilerlenmeyip bir küçük-burjuva hareketi yaratıldığına gelince durum değişmekte, farklı iddialar söz konusu olmaktadır. Proletarya partisinin inşasının gereklerinin yerine getirilmemesi ve

güçlerin başka alanlara sevk edilmesi doğrultusunda, süreç boyunca değişen gerekçeler, mazeretler ileri sürülmüştür.

GÜÇ OLMA ANLAYIŞI'

Siyasi faaliyetin işçi sınıfı yerine başka sınıf ve tabakalar arasında sürdürülmesini mazur göstermek için ileri sürülen ilk gerekçe, 'önce güç olunması, sonra bu güçle sınıfa gidilmesi' biçimindeydi. On binlerce kişilik büyük bir güç, proleter olmayan bir siyasi hareket yaratılırken ileri sürülen bu gerekçe, gerçekliği hiçbir biçimde açıklamıyordu. Hareketin gelişmesi, gençlik içinde başlatılan siyasi çalışmanın devamı olarak aslında kendiliğinden bir karakter taşıırken, 'güç olma' anlayışı da hareketin bu işçi sınıfı dışındaki gelişmesine bir tür 'kılıf' oluştuyordu.

Üniversitelerde başlatılan siyasi çalışmalar mahallelere de uzandı. Oluşan siyasi hareket içerisinde, genel olarak küçük-burjuva nitelikli kabul edilen sınıf ve tabaklardan gelenler, bunlar arasında üniversite ve lise öğrencileri ile mahallelerin işsiz gençleri ağırlık taşıyordu. Kurtuluş'un önüne koyduğu hedefle çelişen bu durum, bir noktadan sonra, saptanan hedefe uygun çalışma yürütmek yerine nerede hareketlilik yükselirse oraya yönelmek biçiminde bir kendiliğindenliğin, daha doğrusu gelişmeyi kendiliğindenliğe bırakma tutumunun ürünüydü. Öte yandan, oluşan hareketin sınıfsal bileşiminin proletarya partisi hedefiyle çeliştiği ise göze batmaya başlıyordu. Giderek işçi sınıfı çalışmasına da güç aktarma çabaları adım adım gündeme geldi.

Faşist saldırıların, tehditlerin artmasıyla birlikte, gençliği kazanmak ve 'gençlikte proleter sosyalist çizgiyi hakim kılmak' yönelimi de, kendini anti-faşist mücadelede kanıtlamak ve bu yolla gençliğe önderlik ederek kitleselleşmek hedefini edinmişti. Bir kez bu tablo oluştuğundan sonra, komünizmin gereği olarak planlanmış, örgütlü ve sistemli bir yönelimle işçi sınıfı içinde çalışma yapılmasının gündeme getirilmesi ise oluşmuş olan psikolojik ortama ters düşmeye başlıyordu.

Kurtuluş hareketini oluşturan insanların sınıfsal kökenleri itibariyle –küçük-burjuvazi– buldukları alanı hep beraber terk etmeleri beklenemeyeceği gibi, komünizmin gereği olarak planlanabilecek ölçekte ve gelişmişlikte bir sınıf çalışmasına başlamak için, hareketin bütün unsurlarının, hem nitelik ve hem de yeterlilik açısından uygun düşmeyecekleri de aslında öngörülebilirdi. Sınıf çalışmasına yönelebilecek

belirli sayıda ve ölçekte insanın ise, gençlik içindeki çalışmaya ve sonrasında gelişen anti-faşist mücadeleye ayrılması, bu mücadele içinde bilinçli olarak yaşamlarını koyabilen insanların, çelişkili gibi gözükmele birlikte, komünizmin, farklı sınıf aidiyetlerinin reddedilmesi yoluyla işçi sınıfı ile bütünleşmek şartını yerine getirmediikleri anlamına geliyordu.

Bu genel gelişim çizgisi dışında, toplumsal muhalefetin ve sınıf hareketinin yükselmesiyle paralel olarak, işçi sınıfıyla ilişkiler kurulacak, planlı, sistemli olmasa da sınıf ilişkileri geliştirilebilecekti. Bu sırada, 1978 başında yayınlanmaya başlanan haftalık Kurtuluş gazetesiyle siyasi faaliyet bütünlüklü bir düzeye yükseltilirken, yine sınıf çalışmasına yönelim, gazetenin biçimlenmesi açısından önem taşıyordu. Bu doğrultuda, işçi çalışmasına yönelik haberler ilk sayfalara konularak öne çıkartılıyordu. Ancak arka sayfalarda yer alan ve hareketin mensuplarının gönderdiği haberlerin ağırlıklı olarak mahalle veya öğrenci haberi nitelikleri, aynı zamanda hareketin sınıfsal karakterini de yansıtıyordu.

Ulaşılmış olan noktada, oluşmuş olan hareketin kazanmış olduğu özellikler, bir işçi hareketine dönüşmeyi olanaklı kılmıyor, yönelimi işçi sınıfına çevirme çabalarının başarılı olmasını engelliyordu. Hareketin işçi sınıfı arasındaki çalışmaya güç aktarması, mevcut çalışmalarını zayıf düşüreceği gerekçesiyle, çelişkilere ve dirençlere neden olabiliyordu. Bu süreçte, sınıf çalışmasına güç aktarılması doğrultusunda adımlar atılmasına rağmen, bunlar hareketin sınıfsal karakterinin değişmesini sağlayacak düzeyde olmadığı gibi, kişilerin fabrika yerine okula veya mahalleye gönderildiği tersine örneklerden bile söz edilebilir.

‘BAŞKA GÖREVLER’

1979’da örgütsel sorunların tartışıldığı bir sürecin ardından toplanan Konferansta, hareketin sınıfsal niteliği sorununa ilişkin olarak da, ‘bütün güçle sınıf çalışması sürdürülmesi’ önerisi getirildi. Ancak bu öneri, ‘mutlakçılığa düşmemek’ ve faşizme karşı mücadele ve ulusal sorun gibi ‘başka görevlerin de bulunduğu’ gerekçesiyle geri çevrilip, sınıf çalışmasının ‘esas güçle’ sürdürülmesi biçimindeki formülasyon kabul edildi.

“Konferans siyaset tarzı üzerine ortaya çıkan bir tartışmayı açıklığa kavuşturmak üzere toplanmıştı, fakat tartışma ilerledikçe birçok konuyu kapsamıştı. Tartışmanın tezlerinden biri ve konferans talebine yol açan tez ‘yalnız ve bütün gücümüzle işçi sınıfı arasında çalışmalıyız ve kadroları bu alanda istihdam etmeliyiz’ şeklindeydi. Tartışmalar sonunda konferansta ‘ağırlıklı olarak işçi sınıfı arasında olmak üzere toplumun bütün katları arasında çalışma yapmalıyız, anti-faşist mücadele ve anti-sömürgeci mücadeleyi göz ardı etmemeliyiz’ şeklinde bir karar çoğunluk oylarıyla kabul edildi. Ancak, alınan bu kararın yaşanan süreç ve güncel siyasal görevler bakımından pratikte fazla bir anlamı ve bir eylem planı şeklinde uygulama şansı olmayacaktı.” (Ş. İba, “Kurtuluş Hareketinin Tarihsel Süreci Üzerine Notlar -I-”, Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 53)

İşçi sınıfının toplumsal mücadeleler içindeki konumundan kuşku duyan bir anlayışı yansıtan ‘başka görevlerin de olduğu’ vurgusu, siyasi çalışmanın işçi sınıfı yerine başka sınıf ve tabakalar arasında sürdürülmesine yeni bir gerekçe oluştururken, ‘esas güçle sınıf çalışması’ formülasyonu da hayata geçirilmedi, güçlerin azıyla sınıf çalışması ve esas güçle diğer sınıf ve tabakalar arasında çalışma yapılmaya devam edildi.

Tartışma sonucunda alınan tutuma ‘başka görevlerin’ dayanak gösterilmesiyle ise, sosyalist görevleri işçi sınıfına, başka görevleri de diğer sınıflara havale eden bir anlayış belirliyordu. Bu anlayışla, işçi sınıfı içinde çalışma yapmak, harekete işçi örgütlemek şeklindeki çalışmalar sosyalist görev ve faaliyet olarak algılanırken, farklı toplumsal kesimlerin taleplerine yönelik mücadeleler ise demokratik görevler ve demokrasi mücadelesi olarak algılanıyor ve bu iki düzeyin farklılığı öne çıkarılıyordu. Bu açıdan, sosyalist görevlerin işçi sınıfı, başka görevlerin ise diğer sınıflar tarafından yürütülmesi gerektiği yönündeki bu anlayış, ortaya çıktığı ölçüde, sınıfsal ve örgütsel zemini belirsiz bir hareketin, işçi sınıfı yerine bütün toplumsal muhalefeti örgütleyerek önderlik etmeye çalışması anlamına geliyor; diğer ezilenlere ilgisiz kalmamak, onlara da öncülük etmek adına, bütün ezilenleri birden örgütlemeye yönelik halkçı bir pratiği ifade ediyordu. Devrimci Yol gibi bu bakımdan kendi içinde daha ‘tutarlı’ diğer örneklerden de bilindiği üzere, bu halkçılık, genelde küçük-burjuva nitelikli kesimlere dayanan

ve politik perspektifi devrimci-demokratizmle sınırlı bir politik harekete karşılık geliyordu.

LENİN'İN NE YAPMALI?'DAKİ SÖZLERİ

1980'de 12 Eylül askeri darbesi, işçi sınıfını darbeye direnmesi için öncülük edecek komünist önderlikten yoksun yakalarken, diğer sol hareketler gibi Kurtuluş hareketini de darbeye direnebilecek tabandan, işçi sınıfından kopuk olarak buldu. Darbeye direnilemeyip siyasi faaliyetin de kesintiye uğradığı yenilgi döneminin tartışma ve iç mücadeleleri içerisinde işçi sınıfından kopukluk ve sınıf çalışması sorunu tekrar öne çıktı. Örgütsel parçalanmalarla sonuçlanan bu süreçte, işçi sınıfı yerine başka sınıf ve tabakalar arasında çalışma yapılmış olmasına bu defa, Lenin 'şahit' gösteriliyor, Lenin'in Ne Yapmalı?'da kullandığı "bütün sınıflara gitmek" önermesi, başka sınıflara yönelik çalışmaların gerekçesi olarak ileri sürülüyordu.

"Proletaryayı toplumdaki bütün sınıfların devletle ve hükümetle karşılıklı ilişkileri alanı üzerinde eğitmeden, proletaryayı bu alanda da bilgilendirmeden proletaryanın öncülerini komünist mücadelede örgütlenmeye kazanmak olanaksızdır. M-L bir örgüt bunu siyasi kampanyalarla gerçekleştirir. Bu, proletarya arasında yoğun bir ajitasyon ve propagandayı gerektirir. Bunları örgütlenme faaliyeti tamamlar. 'İşçilere siyasal sınıf bilinci sadece dışarıdan, yani, sadece ekonomik mücadelenin dışından, işçilerle işverenler arasındaki ilişkiler alanının dışından götürülebilir. Bu bilgiyi elde etmenin olanaklı olduğu biricik alan bütün sınıf ve tabakaların devlet ve hükümetle ilişkileri alanı, bütün sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkiler alanıdır. Bu nedenle, işçi sınıfına siyasal bilgi götürmek için ne yapılmalıdır sorusuna çoğunlukla ekonomizme eğilim gösterenlerin yetindikleri gibi tek cevap; «işçiler arasına gidilmelidir», sorunun cevabı olamaz. İşçilere politik bilgi götürmek için, sosyal-demokratlar nüfusun bütün sınıfları arasına gitmelidirler; onlar, ordularının birliklerini bütün yönlere göndermelidirler.' Bunları söyleyen Lenin ..." ("12 Eylül Hizbini Mahkum Edelim!", Ocak 1982)

Kurtuluş'un siyasi faaliyetini işçi sınıfı yerine başka sınıflar arasında sürdürmüş olmasını savunmak adına Ne Yapmalı?'ya başvuruluyordu. Ama bu yaklaşım, aslında kendi hatasını Lenin'in üstüne yık-

mak çabasından öteye gitmiyordu. Öncelikle Lenin, işçi sınıfının dışındaki sınıflar arasındaki çalışmayı, işçi sınıfına aktarılacak siyasi bilgilerin toplanması ve ikinci olarak da işçi sınıfının diğer ezilen sınıflarla ittifakı ve onlara önderliği amacıyla savunmuştu, başka sınıfların 'acil çıkarları için' mücadele amacıyla değil. Bunu da açıkça Ne Yapmalı?'da belirtmişti.

“Acil çıkarları için’ öğrencilerin, liberallerin, vs. mücadelesine rehberlik edemeyeceğimiz açıktır...” (Lenin, Ne Yapmalı?, s. 111)

Belki daha önemlisi, Kurtuluş'un niteliği ile Ne Yapmalı?'nın yazıldığı koşulların birbirinden kökten farklılığıydı. Kurtuluş, işçi sınıfı hareketi değildi. Buna karşılık Lenin'in Ne Yapmalı? ile seslendiği sosyalist hareket çoktan işçi hareketiyle çakışmış, işçi sınıfının önderliğini kazanmıştı. Daha önceleri, başlangıç döneminde yalnızca işçi sınıfı arasında çalışmak gerektiğini Lenin, Ne Yapmalı?'da da tekrarlamaktaydı.

“Propaganda ve ajitasyonumuzu nüfusun bütün sınıfları arasına yöneltmek için yeterli güçlerimiz var mı?... hareketin başlangıç döneminde... son derece az gücümüz vardı ve kendimizi diğerlerini dıştalararak işçiler arasında faaliyetlere adamamız ve bundan herhangi bir sapmayı ağır bir şekilde mahkum etmemiz tamamıyla doğal ve meşru idi. O zaman bütün görev işçi sınıfı içindeki konumumuzu sağlamlaştırmaktı.” (Lenin, Ne Yapmalı?, s. 112)

Kurtuluş'un işçi sınıfı dışındaki sınıflar arasında çalışma yapmasının nedeni olarak, bu sınıflar arasında işçi sınıfına iletilmek için bilgi toplanmasının gösterilmesi gerçeklikle çelişiyordu. Her şeyden önce, Kurtuluş'u oluşturanlar, onun sınıfsal tabanı, zaten işçi sınıfı dışındaki bu sınıflardan geldiği gibi, onlarla ilişkileri sürmekte ve onlara ilişkin bilgi sahibiydi, yani özel olarak bilgi toplamak için bu sınıflara gitmeye ihtiyaçları yoktu. Daha önemlisi, Kurtuluş, değil işçi hareketiyle çakışmak, onun önderliğini kazanmak, organik bileşim olarak da işçi sınıfı karakterine sahip değildi. Hareketin tabanı ve örgütlenmesi içerisinde işçiler çok küçük bir azınlık oluşturdukları gibi, belirleyici bir konumda da değildi, yalnızca tabi, destekçi, deyim yerindeyse, 'halkın kesimlerinden biri' konumundaydı.

Lenin ise, bütün sınıflar arasındaki faaliyetin, hareketin sınıfsal karakterini bozma tehlikesine karşı, bunun korunmasının koşulları olarak, politik hattıyla, sınıfsal temeliyle, örgütsel faaliyetiyle kendisini ispatlamış, oturmuş mevcut hareketin, marksizmden sapmadan, taviz vermeden, toplumsal siyasi mücadeleyle, işçi sınıfının siyasi eğitimini ve gündelik mücadelesine önderliği tek bir ayrılmaz bütün içinde birleştirmesini sayıyordu.

“... hareketimizin sınıf karakterinin ifadesi ne olacaktır?... Cevap: bu kamuoyuna teşhirleri biz Sosyal-Demokratların örgütleyecek olduğu gerçeğidir; ajitasyonun öne çıkardığı bütün sorunların Marksizmin kasıtlı ya da kasıtsız çarpıtmalarına hiçbir taviz vermeden tutarlı bir Sosyal-Demokrat ruhla açıklanacağıdır; bu bütünlüklü siyasi ajitasyonun, bütün halk adına hükümet üzerinde basıncı, proletaryanın siyasi bağımsızlığını güvenceye alarak devrimci eğitimini ve işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin rehberliğini, proletaryanın artan sayılarını ayağa kaldıran ve bizim tarafımıza getiren sömürücüleriyle bütün kendiliğinden çatışmalarının kullanılmasını tek bir ayrılmaz bütün olarak birleştiren parti tarafından yürütüleceği gerçeğindedir.” (Lenin, Ne Yapmalı?, s. 116)

Kurtuluş, bu koşullara sahip olmadığı gibi, işçi sınıfı dışındaki sınıf ve tabakalar arasındaki çalışmasını da, oralardan işçi sınıfına iletilmek üzere bilgi toplamak amacıyla değil, o sınıf ve tabakaların –tam da Lenin’in yapamayız dediği biçimde– ‘acil çıkarları’ için mücadelelerine önderlik etmek, onlara ‘proletarya sosyalizmini egemen kılmak’, yani onları ‘bütün olarak kazanmak’ için yapmıştı. O yüzden de, sınıfsal taban olarak, genelde küçük-burjuva kitleler içinde yapılan bu çalışma, harekete bu sınıf ve tabakaların niteliğini, organik bileşim açısından küçük-burjuva karakterini kazandırmıştı.

ANTI-FAŞİST MÜCADELE

1983 sonunda, örgütsel sorunların sonucunda yine bir konferansa gidilirken, ayrılıkların temelinde yatan sorun olan işçi sınıfı çalışması ve sınıfsal karakter konusunda yeni bir gerekçe, ‘faşizme karşı mücadele’ gerekçesi icat edildi. İşçi sınıfı faşizme karşı mücadele etmediği, güçlerin küçük-burjuvazi arasında süren anti-faşist mücadeleye aktarılması gerektiği için işçi sınıfına gidilemediği, ayrıca işçi sınıfına gidenlerin TKP’liler gibi revizyonistler, reformistler olduğu ileri sürüldü.

(Bu iddianın sahiplerinin uzun bir süredir eski TKP'lilerle birlikte yasal partilikle uğraşmasının konuyla ilişkisi dolaylı sayılmalıdır.)

“Türkiye’de anti-faşist mücadele büyük ölçüde proletaryanın dışında gelişti. ... Faşist tecavüzün ilk hedefi fabrika değil üniversite oldu. İlerici gençler kalelerini terk etmeyip bu saldırı karşısında cansiperane bir mücadeleye girişti. Faşizme karşı mücadele üniversiteler, liseler ve dolayısıyla mahalleler olmak üzere genişledi.

... anti-faşist mücadelenin o zamanlar için bizim enerjimizin büyük bir kısmını sınıf dışındaki alanlarda sarf etmemizi getirdiği aşıkardır. Anti-faşist mücadelenin zorunluluğunun benimsenmesi ... enerji ve imkanlarımızın oldukça büyük bir kısmının anti-faşist mücadelede harcanmış olduğu ve anti-faşist mücadelenin sürdüğü birçok alanın sınıfın coğrafi olarak dışında olması hareketimiz açısından önemli bir geliştiydi. ...

Aktif anti-faşist mücadele ... içerisinde yer almayan bir TKP sınıf içerisinde bizimle mukayese edilemeyecek ölçüde güçlü olabilmiştir.

Aktif mücadeleden çekilmekle sınıf içerisinde aktif mücadelenin propagandasını yapmaya devam edemedik. ... böyle bir propagandayla biz ancak TKP'nin sürdürmekte olduğu bir propaganda biçimini sürdürecektik ... bu yolun bizi götüreceği nokta bu durumda pasifizm ve reformculuktan başka bir şey olmayacaktı.” (C. Kamil, “Kurtuluş Örgütü Tektir, Parçalamaya Kimsenin Gücü Yetmeyecektir!”, Aralık 1983)

Aynı yönde görüşler bugün de tekrarlanıyor.

“Kuşkusuz faşizmi ancak işçi sınıfının gücü yenebilirdi, ama işçi sınıfı örgütlenebildiği kadarıyla pasifistlerin etkinliği altında, anti-faşist mücadeleden uzak durmaktaydı. Mesele sınıf mücadelesiyle anti-faşist mücadelenin tek bir dalgada birleştirilmesindeydi. Kurtuluş, ihtilalci bir işçi hareketi yaratma temel görevini anti-faşist mücadele ile birleştirmek gerektiğine karar verdi. Bu kararı, ilk verdiği kararın da bir anlamda zayıflatılması ve sınıf üzerinde revizyonist görüşlerin etkinliğinin devamına bir zaman için daha izin vermek anlamına geliyordu.” (DEVGENÇ'ten Günümüze Devrimci Hareket ve KURTULUŞ, s. 47-48)

İşçi sınıfının faşizme karşı mücadele etmediği ve güçlerin bölünecek anti-faşist mücadele sürdürmek için başka sınıflara gönderilmesi görüşü, aslında, sosyalist görevlerden başka demokratik görevlerin de olması gerekmesiyle işçi sınıfından başka sınıflar arasında çalışılması düşüncesinin daha belirgin bir noktaya kadar götürülmesiydi. Demokratik mücadelelerin işçi sınıfının değil de başka sınıfların görevi olduğu, bu nedenle başka sınıflar arasında çalışılması görüşünü, aslında Lenin –bütün pratik siyasi faaliyetin işçi sınıfına yöneltilmesi gerektiğini vurguladığı makalesinde– yüzyıl öncesinden cevaplamıştı.

“Sosyal-Demokratların pratik faaliyetlerinin amacı, iyi bilindiği gibi, proletaryanın sınıf mücadelesine önderlik etmek ve bu mücadeleyi her iki görünümü içersinde örgütlemektir: sosyalist ve demokratik. ... Rus Sosyal-Demokratları faaliyetlerinin bu amacına daima tam bir kesinlikle işaret etmişler, proletaryanın sınıf mücadelesinin ikili görünüm ve içeriğini daima vurgulamışlar ve daima sosyalist ve demokratik görevleri arasındaki kopmaz bağlantı üzerinde ısrarla durmuşlardır.” “... yalnızca işçi sınıfında demokrasi hiçbir kayıt koymayan, kararsız olmayan ve geriye dönüp bakmayan bir savunucu bulur ...” (Lenin, Rus Sosyal-Demokratlarının Görevleri, 1897)

Daha önce de birçok defa işaret edildiği gibi, sosyalizm mücadelesinin yalnızca işçi sınıfı tarafından gerçekleştirilmesi, demokratik mücadelelerin başka sınıflara ait olduğu anlamını taşımaz. İşçi sınıfı, yalnızca işçi sınıfı, sonuna kadar demokrasiden yanadır, en tutarlı, bütünlüklü demokrasi savunucusudur, demokratik mücadelelerin öncü savaşıdır. Farklılık, işçi sınıfının demokratik mücadelede başka sınıflarla ittifak yapabilmesidir.

Komünist pratik faaliyetin hedefi, önce, işçi sınıfının mücadelesine önderlik etmek, onun bağımsız siyasi hareketini yaratmaktır. Bu amaçla işçi sınıfı arasında faaliyet yürütülürken, demokratik mücadele de, sosyalist mücadele gibi, bu sınıf mücadelesinin görünümülerinden biridir; komünist pratik faaliyet açısından işçi sınıfı içerisinde, onun güçlerine dayanarak sürdürülen bir mücadeledir. Ancak işçi sınıfının bağımsız siyasi hareketi yaratıldıktan sonra, komünizm işçi hareketinin önderliğini kazandıktan, toplumsal düzeyde işçi sınıfının temsilciliğini ortaya koyduktan sonra, işçi sınıfının demokratik mücadelede ittifakını, önderliğini gerçekleştirmek üzere başka sınıflar arasında çalışma söz konusu olabilir.

Faşizme karşı mücadelenin de en kararlı, sonuna kadar mücadeleyi sürdürecektir savaşı, işçi sınıfıdır. Burjuvazinin proleter devrime karşı son savunma silahı niteliğindeki faşizmle mücadelenin başarısını sağlayabilecek olan işçi sınıfının önderliğidir. Bu anlamda, faşizmi, ancak onun kökten, uzlaşmaz düşmanı olan işçi sınıfının gücü ezebilir, bir daha tehlike olmamak üzere ortadan kaldırabilir.

Söz konusu 70'li yıllarda, anti-faşist mücadelenin işçi sınıfından çok, küçük-burjuva kesimler arasında sürmesi, bir yandan, faşizmin, hem doğal kitle tabanı olduğu için, hem de ilk önce saldırıya geçtiği sosyalistler bu kesimlerde buldukları için, saldırısını buralarda yoğunlaştırmasından, diğer yandan da işçi sınıfının genel olarak siyasi bilincinin, özel olarak demokratik bilincinin, anti-faşist bilincinin gelişmemişliğindedir. Bu sonucunu ise, doğrudan doğruya komünistlerin kendi görevlerini yerine getirmemelerinin, işçi sınıfını siyasi bilinçlendirme, onun bağımsız siyasi hareketini yaratma görevini gerçekleştirmemelerinin sonucudur. Eğer o dönemde, sosyalistler başka sınıf ve tabakalar yerine işçi sınıfı içerisinde çalışıyor, onun içerisinde yerleşmiş olsalardı, işçi sınıfını harekete geçiriyor, mücadeleye sokuyor olsalardı, kuvvetle muhtemeldir ki, faşizme karşı mücadelenin odağı da işçi sınıfına kaymış olacaktı. Bu yüzden, işçi sınıfının faşizme karşı mücadele etme yeteneğinde olmadığı varsayımına dayanan söz konusu iddialar, marksizmden ne kadar uzaklaştığını göstermekten başka bir anlam taşımaz.

İşçi sınıfı içinde komünist siyasi faaliyet, işçi sınıfının bütün siyasi gerçekler hakkında aydınlatılması, siyasi bilincinin, mücadelesinin geliştirilmesi doğrultusunda olmalıdır. Faşist saldırganlığın tırmanışının siyasi gündemin baş sorunu olduğu dönemde, faşizmin teşhiri, faşizme karşı mücadelenin yükseltilmesi de, bu siyasi çalışmanın en önde gelen unsurlarından olmak durumundadır. Bu çerçevede, yürütülmesi gereken komünist faaliyet açısından, demokratik mücadelenin, anti-faşist mücadelenin gerekleriyle işçi sınıfı içerisinde örgütlenme çalışmasının gerekleri birbirleriyle çelişmezdi, güçlerin bölünmesini de gerektirmezdi.

Komünizmin politik çözümlenmeleri, toplumsal, evrensel boyutta olduğu gibi, bütün sınıfların birbirleriyle ve devletle ilişkilerinin açıklandığı siyasi gerçekleri teşhir kampanyası da bütün halka hitabeden bir tarzda yürütülmelidir. Bununla birlikte, komünist örgütsel çalışmanın

pratik hedefleri, hareketin düzeyine, onun işçi hareketiyle birleşmişlik ölçüsüne göre saptanmalıdır. Komünizmle işçi hareketinin bileşimi olarak işçi sınıfının komünist partisi yaratılıncaya kadar, başka hiçbir pratik görev bu temel hedefin önüne geçmemelidir. Komünist örgütlenmenin organik bileşimi işçi sınıfı karakteri kazanıncaya kadar, bütün pratik siyasi faaliyet işçi sınıfına yöneltilmelidir, taban örgütleri, hücreler yalnızca işçi sınıfı içerisinde oluşturulmalıdır. Dolayısıyla, örgütün bütün organları ya doğrudan sınıf içindeki çalışmayla ya da buna hizmet eden uzmanlık işleriyle görevli olmalıdır.

Komünistler, işçi sınıfı içerisinde onu bilinçlendirme, örgütlenme çalışması yürütürken, bütün siyasi mücadelelerini de bu zeminde geliştirmelidirler. Aynı şekilde faşizmin karşısına da işçi sınıfının gücüyle dikilmeli, demokratik mücadeleyi işçi sınıfının sınıf mücadelesiyle gerçekleştirmelidirler. Kurtuluş'un bu yaklaşıma uygun davranmamış olması, anti-faşist mücadelenin, yani demokratik mücadelenin gereklerini, komünizmin gereklerine tabi kılmadan ele almış olmasından başka bir anlama gelemes. Bu da, komünizmin değil, demokrasi mücadelesinin temel alınmış olduğu, dolayısıyla Kurtuluş'un örgütsel ve siyasi pratiğine komünizmin değil, devrimci-demokratizmin yol gösterdiği, bu pratiği belirlediği sonucunu ortaya çıkarır.

'GÜÇSÜZLÜK' YERİNE 'GÜÇLÜLÜK'

Kurtuluş'un işçi sınıfı hareketiyle birleşmek üzere pratik çalışmasını işçi sınıfına yönlendirmek yerine, başka sınıf ve tabakalar arasında çalışmış olmasını mazur göstermek için ileri sürülen gerekçelere 1988'de eklenen sonuncusu, Lenin'in, gücün az olduğu dönemde çalışmanın yalnızca işçilere yöneltilmesi görüşünü ("İlk dönemde, gerçekten çok az gücümüz vardı ve o sırada kendimizi YALNIZCA İŞÇİLER ARASINDAKİ EYLEME ADAMAMIZ VE BU YOLDAN SAPMALARLA KARŞI ÇIKMAMIZ ÇOK DOĞAL VE YERİNDEYDİ. O sırada bütün görevimiz işçi sınıfı içinde durumumuzu pekiştirmektir. ... 1894'te Rus sosyal-demokratlarını PARMAKLA SAYMAK MÜMKÜNDÜ.") Ne Yapmalı?'dan aktarıp buna karşılık Kurtuluş'un güçlerinin hiç de az olmadığının ileri sürülmesi idi.

“... proletarya sosyalizminin ne dün ne de bugün elin parmaklarıyla sayılabilecek bir güce değil, tersine çok daha fazlasına sahip olduğunu belirtmekle yetinelim.” (Ekin Taciser, “Economist ve Yasalcı Bir Eğilim Üzerine”, Yeni Öncü 13, Ekim/Kasım 1988, s. 85)

Bu iddianın, ‘işçi sınıfına gidebilmek için önce güç olmak gerektiği’ biçiminde en başta ileri sürülen gerekçenin tam tersi olması bir yana, Lenin’in sözünü ettiği güçler, işçi sınıfının güçleriyken, organik olarak işçi sınıfının parçası ve temsilcisi olan güçlerken, Kurtuluş’un güçleri, hiçbir zaman işçi sınıfı karakteri kazanamamış ve toplumsal mücadelede işçi sınıfının temsilcisine dönüşmemiş olması nedeniyle, bu son gerekçe de geçersizdir ve Kurtuluş’un, önüne koyduğu proletarya partisinin yaratılması görevinin gerektirdiği, organik olarak işçi sınıfının parçası olma, işçi hareketiyle birleşme çalışmasını yerine getirmediği gerçeğini ortadan kaldırmaz.

ÖRGÜTLENME

Kurtuluş hareketi, THKP-C’den geriye kalanlar arasında en önde gelenler tarafından oluşturulmuştu. Kurtuluş Sosyalist Dergi’nin yayınlanmaya başlandığı Haziran 1976’da, örgütlenme, tüm yetkileri kendinde toplayan bir organ ile bu organı önderlik olarak kabul eden ama kendileri örgütsel hak ve hukuka sahip olmayan diğer bireyler biçimindeydi. Başlangıçta beş kişiden oluşan bu önderlik, bir süre sonra iki kişiyi daha içine alarak kendisini genişletmekle birlikte, bütün hak ve yetkilerin bu önderliğe ait olduğu ve örgütlenme içerisinde yer alan diğer kişilerin seçme, seçilme gibi haklarının bulunmadığı örgütsel ilişki biçimi varlığını korudu. Bu durum, Kurtuluş içerisinde sorumluluk taşıyan konumlarda bulunanların yaptıkları değerlendirmelerde de ifade edilmektedir.

“Demokrasi sorununa gelince; Örgütsel yapının ancak 1978 sonlarında gelişmeye başlaması, örgütsel deney birikimi konusunu da olumsuz etkilemiştir. Bu durum örgütsel geleneklerin yeterli bir düzeye gelmesini engellediği gibi, demokrasi alanında da sağlıklı anlayışlar geliştirilememesi sonucunu yaratmıştır. Önderlikle kadrolar arasında başlangıçta varolan büyük farklılıklar, önderliğin kadroları örgütün sorunlarının çözümüne ortak etme konusunda isteksiz kılmıştır. Önderliğin de bu durumu aşmak için gerekli çabayı gösterdiği söylenemez.

Örgüt sorunlarının tartışılmasına ve kadroların oluşturulmasına örgüt tabanının geniş bir katılımının sağlanamaması yanında, demokratik merkezîyetçiliğin de önemli ilkelerinden biri olan seçim ilkesi de 12 Eylül sonrasına kadar yaşama geçirilememiştir. Yönetici kademelere seçimle işbaşına gelmesi ve yine başarısız yöneticilerin işten el çektilmesi gibi denetim mekanizmalarının yokluğu da önemli eksikliklerden biriydi.” (M. Kemal Kaçaroğlu, “Sosyalist Hareket İçinde Kurtuluş”, Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 26)

Örgütsel demokrasi gerçekte tek bir organla sınırlıydı. Bu organ da, kendi kendisini, oluşturacağı örgütün merkezi olarak atamıştı. Bu yapı, örgütün hukuksal anlamda yalnızca merkezden oluştuğu bir hareket örgütlenmesine karşılık geliyordu.

Bir bütün olarak, yaratılan, sınırları belirsiz bir hareket örgütlenmesiydi. Bir yandan hareket içerisinde, giderek sorumlulardan ve sonradan komitelerden oluşan bir hiyerarşi gelişse de, esas olarak bir taraftarlar topluluğu niteliği taşıyan harekete katılmak, Kurtuluşçu olmak, bireyin kendi iradesine kalmıştı. Program - tüzük benimsenmesi, organ üyeliği vb. nesnel kriterlerle örgütlenmeye kabul edilmek söz konusu değildi.

Böyle bir örgütsel düzey ve niteliğe sahip hareketin gelişmesinde, insan kazanmak amacıyla, ‘düzenden kopmak’ adına, işi, evi, aileyi, okulu vb. terk etmek öneriliyordu. Bu biçimde harekette yer alanlar, daha çok derneklerde, kahvelerde zamanlarını geçiriyor, düzensiz olarak bir faaliyet gündeme gelirse, yine daha çok kendiliğinden, buna katılıyorlardı. Genelde sosyalist harekette hakim olan bir anlayışa da uygun olarak, giderek siyasi hareketin uzantısı, ‘tekkesi’ durumuna dönüşen ‘kitle örgütleri’, dernekler, hareketin tabanını oluşturuyordu. Bu durumda, siyasi örgütlenme ile ‘kitle örgütleri’ arasındaki ayrımların silinmesi, siyasi çizginin demokratizme indirgenmesine de temel yaratıyordu. Siyasi örgütlenme anlamında ise, hareketin büyük çoğunluğu, ‘kitlesi’, ‘topluluk’ tarzında bir örgütlenme içerisindeydi. Bu örgütlenmenin dış sınırlarının belirsizliğinin yanı sıra, organlar ve işbölümüne dayanmaması ölçüsünde, iç örgütlenmesi de sınırları belirsiz bir nitelik taşıyordu. Sürdürülen faaliyet de, düzenli, planlı, programlı, gündelik olarak, bir işbölümü ve uzmanlaşma çerçevesinde gerçekleştirilmediğinden, profesyonelce değil, amatörcüydü.

Örgütsel yapının bu gelişmesi, komünist örgütlenme ve çalışma tarzına aykırıydı. Komünist bir örgütlenme, öncelikle demokratik merkezîyetçi bir işleyişe sahip olmalı, iradesi, örgütlenmenin bütününün, üyelerin iradesinin bileşimi olarak kolektif biçimde oluşmalıdır. Bu örgütlenmenin sınırları belli olmalı, kendisini yine kendi iradesiyle genişletmeli, belirli nesnel ölçütler uygulayarak kendisine yeni üye kabul etmelidir. Aynı şekilde, iç yapısı da biçimsiz bir yığın değil, işbölümü, uzmanlaşma temelinde, görev, yetki ve sorumluluk sınırları netçe çizilmiş biçimde, başta fabrika ve işyeri hücreleri olmak üzere, organlardan oluşmalıdır. Faaliyeti ise, kendiliğinden ve amatörce değil, planlanmış hedefler doğrultusunda, programlı olarak, her gün düzenli gerçekleştirilen, profesyonelce bir faaliyet olmalıdır.

Örgütsel yapının bu sınırları belirsiz, amorf biçimi ile faaliyetin amatör ve kendiliğinden niteliği, komünist örgütlenme ilkelerine uygun oluşturulan bir örgütün kendi etrafında bir politik hareket geliştirmesi yerine, büyük ölçüde kendiliğinden gelişen hareketin içinden bir örgüt doğması yaklaşımına karşılık geliyordu. Kendisini oluşturacağı örgütlenmenin yöneticisi olarak baştan ilan eden merkezin, altına yetkililer, sorumlular atayarak örgütlenmeyi geliştirmesi ise, 'yukarıdan aşağıya örgütlenme' anlayışına bağlanıyordu. Ama 'yukarıdan aşağıya örgütlenme' ifadesi, varolan örgütlenmenin kendi iradesiyle kendisini genişletmesi, yeni üye alması, dışa yönelik örgütlenme faaliyeti açısından kullanılmalıdır. Demokratik merkezîyetçilik açısından, komünist bir örgütlenmenin iç işleyişi açısından, işleyiş öncelikle aşağıdan yukarıya doğrudur; örgütsel iradenin kaynağı üyelerdir, taban örgütleridir, yönetici organlar taban örgütleri tarafından seçilir. Ancak aşağıdan yukarıya doğru irade oluştuktan, yöneticiler seçildikten sonra, yukarıdan aşağıya bu irade uygulanır, parçaların tutarlı bir bütün oluşturmaları, bütünle uyumları sağlanır.

Bu temelde, örgütün sınırlarının belirliliği, ortakça kabul edilmiş hukuk, hakların, görevlerin, yetkilerin tanımlanmışlığı, örgüt içi demokrasinin önkoşuludur. Buna karşılık, sınırları belirsiz, iç ilişkileri muğlak bir hareket örgütlenmesinin işleyişinin antidemokratik olması da, burjuva politikacılığına ait faydacı, kariyerist, fırsatçı, komplocu hatta despotik her türlü mücadele yönteminin bu harekete sızması ve böyle bir zeminde yeşermesi de kaçınılmazlaşır.

Kurtuluş hareketi on binlerce kişiyi kapsayıp ülke çapında politik çalışma ve mücadele sürdürürken örgütlenmesinin bu biçimde sınırları belirsiz bir hareket örgütlenmesi düzeyinde kalması karşısında ise, belirli tepkiler ve örgütlenme talepleri dile getiriliyor ve süreç içerisinde örgütlenme çaba ve adımları da gündeme geliyordu. Bir yandan bölgelere, okullara, mahallelere kadar uzanan, sorumlulardan, komitelerden oluşan yaygın bir örgütlenme ortaya çıkarken, 1979'dan itibaren de bunlardan –il komitesi ya da uzmanlık organı biçiminde merkeze doğrudan bağlı– az sayıdaki organ, artık resmi organlar olarak kabul ediliyordu.

Ancak bu durumda da hareketin örgütlenmesinin ezici orandaki büyük kesimi, hâlâ gayri resmi konumdaydı ve taraftar ya da destekçi biçiminde harekette yer alanlarla aralarında açıkça belirlenmiş ayrımlar bulunmadığı için, bu örgütlenme yine sınırları belirsiz, yaygın ve gevşek bir nitelik taşıyordu. Resmi organlarla örgütlenmenin geri kalanı arasındaki ayırım da toplumsal politik gerçeklik açısından aslında geçerlilik taşımıyordu; çünkü resmi organlar hareketin bütünü içerisinde son derece küçük bir azınlığı oluşturuyordu ve Kurtuluş hareketi adına politik çalışmalar, gayri resmi diye nitelenen organlar tarafından aynı derecede yetkili biçimde gerçekleştiriliyordu. Üstelik Kurtuluş adına bölgelerindeki bütün siyasi faaliyeti sürdüren bu gayri resmi örgütler, resmi örgütün varlığından dahi haberdar değillerdi. Ayrıca resmi organlarda yer alanların hâlâ bir tüzükle, örgütsel hukukla tanıyan hakları bulunmuyordu ve demokrasinin sınırları da yine merkezden geçiyordu. Örneğin 1979'ta örgütsel sorun ve tartışmaların ardından yapılan konferans seçilmiş delegelerle değil, merkezin çağırıklarıyla toplanmıştı.

“1. Konferans ... o devirdeki örgüt içinde, örgütün ortakça karar altına almış olduğu bir hukuku (tüzük) olmadığı için, merkezin kendi içindeki 'dengelerin' belirlediği bir çerçevede toplandı. Konferansın sonucu konferans başlamadan, daha tasarlanırken belirlenmişti! Hiçbir Yerel Komite'ye, kimi konferansa göndereceği sorulmadı. Katılacaklar merkez tarafından gayet 'demokratik' bir tarzda tayin edildiler.” (M. Yavuz, Hizipler “demokrasisi” ve “Ekim Sapması” Efsanesi, <http://hemdest.blogspot.com/2009/03/hizipler-demokrasisi-ve-ekim-sapmasi.html>)

Tekrar vurgulamak gerekirse, hareketin bütünlüğü ve toplumsal politik pratiği içerisinde, sözü edilen son derece küçük resmi örgüt, bir gerçekliği ifade etmekten çok, kafaların içinde varolan, sanal bir nitelik taşıyordu. Bu yapay ölçekte küçük resmi örgüt, yaratılan hareket örgütlenmesiyle, komünist örgütlenme ilkeleri arasındaki çelişkinin çözümsüzlüğünün sonucuydu. Hareketin, bir yandan organik bileşim olarak küçük-burjuva bir nitelik kazandığı, diğer yandan sınırları belirsiz, amatörce çalışan bir yapısı olduğu görülüyor, komünist örgütlenmeye uygun olmadığı kavranıyordu. Bu durum karşısında, resmi örgüt dar tutularak komünist olmayan bir örgütlenmenin gelişmesi engellenmek isteniyordu. Ama bunun gerçeklikte, toplumsal siyasi mücadelenin nesnellüğünde bir karşılığı olmadığı için, kendini kandırmaktan, vicdan rahatlatmaktan öteye bir anlamı yoktu.

Ayrıca, partinin gelişmesinin bir ilk ya da ön aşamasının 'profesyonel devrimciler örgütü aşaması' olduğu ve örgütlenmenin de bu nedenle dar tutulduğu gibi bir iddianın da, komünist örgütlenme anlayışı açısından haklılığı yoktur ve Kurtuluş içerisindeki resmi örgütün öznelliğini, gerçekliğe aykırılığını, sanallığını ortadan kaldırmaz. Gerçeklikte, 1980 öncesi şekillendiği haliyle, Kurtuluş adına siyasi faaliyeti sürdürenler içinde, resmi örgüt küçük bir azınlıktır; büyük çoğunluk gayri resmi örgütlerdir, harekettir. Bu hareketin ise, genel toplamda, ağırlıklı olarak, hem kendi içindeki hem de dış sınırları, örgütlenmesi belirsiz, buna bağlı olarak, işleyişi antidemokratik, faaliyeti düzensiz, kendiliğinden ve amatörce olmuştur.

12 EYLÜL 1980 YENİLGİSİ: TASFIYECİLİK

12 Eylül 1980 askeri darbesi, bütün Türkiye ölçeğinde politik koşulları kökten değiştirdi. Parlatonun, partilerin kapatıldığı, politik çalışmaların, sendikal çalışmaların durdurulduğu, kitle hareketlerinin ezildiği bu koşullar, çeşitli politik örgütlenmeler ve hareketler üzerinde de, kaderlerini belirleyecek ölçüde etkili oldu, ağır bir yenilgi dönemi yaşandı.

Darbe sonrası dönemde, daha önceki 'sağ-sol çatışması' ortadan kalkmış, küçük-burjuva kitleler mücadeleden çekilmişti; askeri diktatörlüğe karşı direnebilecek güç olarak geriye işçi sınıfı kalmıştı. Öte yandan açık diktatörlük koşullarında mücadele edebilmek için her koşulda çalışmasını sürdürebilecek bir örgütlenmenin yaratılmış olması

gerekiyordu. Askeri diktatörlük koşullarında eksiklikleri bir anda istense de istenmese de görülmek zorunda kalınan bu özellikler, yani işçi sınıfının temel alınması ve sağlam bir örgütlenmenin yaratılması, aslında, proletarya partisinin yaratılması doğrultusunda ilerlemenin gereği olarak işçi sınıfı hareketiyle birleşme ve komünist ilkelere uygun bir örgütlenmeye sahip olunmasıyla uyumluydu. Bunların eksikliği, aynı zamanda, komünist işçi partisinin inşası için çalışmaların, faaliyetenin, yine komünist bir anlayışla, proleter karakter kazanma ve sıkı leninist örgütlenme doğrultusunda yürütüldüğü bir sürecin gerekliliğini toplumsal pratiğin mihenk taşında somut biçimde gösteriyor, kanıtlıyordu.

1980'e giden süreçte, Kurtuluş da, işçi sınıfı ile birleşmenin, çakışmanın ve mücadeleyi her koşulda sürdürebilmek için hazırlıklı olmanın gereğini vurguluyor ve bu yönde çaba gösteriyor, adım atıyordu. Ancak bir toplumsal siyasi hareket olarak oluşumu, gelişimi komünist işçi partisinin inşası yönünde ilerlemenin gereklerine uygun olmamıştı ve sonradan yönünü düzeltmek, işçi sınıfına çevirmek, örgütlenmesini geliştirmek üzere atılan adımlar da bir nitelik değişikliğini sağlayacak ölçüde ulaşamadı. Diğer sosyalist hareketler gibi, Kurtuluş da, belirleyici olarak, işçi sınıfından kopuk ve açık diktatörlük koşullarına hazırlıksız nitelikteydi. Küçük-burjuva kitlelere dayanan, açık, gevşek, yaygın bir hareket olarak 12 Eylül darbesine yakalandı ve çok yönlü bir yenilgi yaşadı.

SIYASİ TASFIYECİLİK

Kurtuluş'un 12 Eylül'de yaşadığı yenilginin en önde gelen göstergesi, yeni koşullarda siyasi faaliyetini sürdürememesi, durdurmasıydı. 'Geri çekilme' adı altında, çeşitli reorganizasyonlar, birçok alanın, bölgenin (hatta ülkenin, Kürdistan'ın) terk edilmesi, çok sayıda insanla ilişkinin kesilmesi, 'başının çaresine bakmaya' bırakılması buna eşlik etti. Belki daha da vahimi ise, yenilginin kabul edilmemesi, 'dimdik ayakta olma' iddiaları temelinde savunular geliştirilmesiydi.

12 Eylül ertesinde Kurtuluş'un siyasi faaliyetlerini durdurmuş olması, daha sonra tartışma ve örgütsel çatışma konusu oldu. Örgüt içi mücadelelere yol açan keskinleşen tartışmalar sırasında unutturulmaya çalışılan 'geri çekilme' ve giderek 'siyasi faaliyete ara verme'

politikası, 12 Eylül'ün ardından (kabaca ayda bir) çıkartılan sirkülasyonlarda ifade edilmişti.

“... proletarya sosyalistlerine düşen görev hareketin sürekliliğini korumaktır. Bunun için sınıf içindeki mevzilere daha büyük bir güçle atılmaktır. ... Önümüzdeki kısa süre ... (bu, cuntanın hakimiyetini kuracağı bir aylık bir süredir; sıkıyönetimin daha önceden beri varolmasından dolayı daha kısa olabilir) ... deşifre unsurlarımızı örtme, açık noktalarımızı kapama çalışmalarıyla geçmelidir. Kısa bir dönem için hareketsizlikten korkmayalım.” (1. yazı)

“... artık gelişme, yaygınlaşma bir tarafa itilmeli; darbeler karşısında hareketin varlığını, kadroları koruyabilmek için sistemli bir şekilde geri çekilmeliyiz.” (2. yazı)

“Geri çekilmek ... bir takım mevzileri terk etmek ve tahkim ettiğimiz mevzilerden bir eski mevzileri ele geçirme ve giderek yeni mevziler kazanma uğraşı olmalıdır. Yani geri çekilme her şeyi kurtarma değil, mücadeleyi yürütebilmek için gerekli unsur ve olanakları kurtarmaktır.” (3. yazı)

“... hareketimiz sürekliliği koruma konusunda alınmış olan örgütsel tedbirleri henüz yeterli bir düzeyde görmemektedir. Bu nedenle bir süre daha hareketin varlık ve sürekliliğini korumak açısından örgütsel tedbirlerin alınmasına devam edilecektir. Bugün için asli olan, birincil olan budur. Cuntanın teşhiri, propaganda çalışmaları ancak bundan sonra başlayacaktır.” (4. yazı)

“Biz her şeyden önce zaman kazanmalıyız. Sürekli saldıran ve bizi bozguna uğratmaya çalışan düşmana karşı zaman kazanmaya çalışacağız. ... Siyasi faaliyet bakımından hareketsiz bir dönemi yaşıyoruz. Bu dönem geçicidir. Hareketsizlik bizi korkutmamalıdır. Sosyalist hareketin gelişiminde met ve cezir dönemleri vardır. Bazen bir yaprak dahi kıpırdamayıpabilir.” (5. yazı)

“Sağlam ve doğru ilkelerle kurulmuş bir örgüt ise faaliyetini kesintiye uğratmadan her dönemde sürdüren, kendini somut gelişmelere hazırlayan ve niteliği gereği ancak kendini bilinçli olarak şu ya da bu şekilde sınırlayan, esnek ve hareketli manevralar yapabilen bir örgüttür.” (6. yazı) (abç)

“Esas olan ezilmemek ve dağılmamak için niteliğini korumaktır. Öte yandan, sesimiz çıkmıyor, cılız çıkıyor veya hareketsiz kaldık diye hayıflanmamalıyız. Bu geçici bir durumdur. Ne kitlelerin durgunluğu, ne de bizim hareketsizliğimiz proleter sosyalist görevlerimizi unuttuğumuzu göstermez.” (8. yazı)

1980 öncesinde on binlerce kişiyi harekete geçiren, ayrı ayrı birçok yayın çıkartan, seçimler dahil çeşitli politik kampanyalar gerçekleştiren ve aynı zamanda da mücadelenin her koşulda sürdürüleceğini, faaliyetin sürekliliğini vurgulamaktan geri durmayan Kurtuluş hareketi, 12 Eylül sonrasında, kendi kararıyla, bilinçli olarak faaliyetini durdurmuştu, deyim yerindeyse dövüşmeden yenilgiyi kabullenmişti. Daha da kötüsü, bunun nedenlerini (belirleyici olarak, küçük-burjuva kitlelere dayanan, sınırları belirsiz, gevşek hareket örgütlenmesi) açıkça saptamak yerine, politik faaliyeti durdurma ve yenilgi gerçekliği reddedilip ‘ayakta kalma’, ‘çekim merkezi olma’ anlayışları üretiliyordu.

“Türkiye sosyalist hareketi yenilmiştir’ saptamasının proletarya sosyalizmi için geçerli olmadığını hatırlatmak ve bu gerçeği kafalara çakmak bizim görevimizdir. ... Burjuva ve küçük-burjuva sosyalist hareketler hem teorileri hem de örgütlenmeleri bakımından yenilmişlerdir. Proletarya sosyalizmi ise hem teorisi ile hem de örgütlenmesi ile ayaktadır. Kaba gerçek budur.” (“Örgütlenme Sorunları Üzerine - 1”)

Artık ‘Ekimcilik’, ‘tasfiyecilik’ olarak bilinen bu dönemde ileri sürülen görüşler, üstelik (herhalde hafızaların zayıflığına duyulan bir güvenle) bütünüyle gerçekliğe aykırı ifadelerle, yıllar sonra bile dergi sayfalarında ortaya çıkabilmektedir.

“Kurtuluş 12 Eylül’den sonra örgütsel varlığını ve siyasal faaliyetini kesintisizce sürdüren bir harekettir.” (Ş. İba, “Panorama”, Teorik - Politik Dergi Kurtuluş 10, Temmuz 2001, s. 5)

Kurtuluş’un 1976-1980 dönemi politikası, Devrimci Gençlik -Devrimci Yol ile rekabete yol açan bir birlik anlayışı tarafından belirlenmişti. 1980 sonrası değişen politikaya yeni bir birlik anlayışı eşlik etti. Askeri diktatörlük koşullarında diğer sosyalist hareketlerin yenilip yalnızca Kurtuluş’un ayakta kaldığı, böylece birliğin de (‘askeri diktatörlük zoruyla’?!) Kurtuluş saflarında gerçekleşerek partileşme sorununun çözüleceği ileri sürülüyordu.

“Birlik sorunu yeni bir tarzda, dönemin hazırladığı ve alternatif olarak sunduğu niteliği ile rüşünü ispat eden proleter sosyalist hareketimizin rotasında aranmalıdır ...” (8. yazı)

“12 Eylül koşullarına partileşme sürecini yaşayan bir örgüt olarak giren hareketimizin kendisi için bu dönemin aşılması nitel bir anlam taşımak zorundadır. Dün olduğu gibi bugün de bütün faaliyetimiz temel görevimize –partileşmeye– bağımlı olarak ele alınacaktır. Objektif koşullar hareketimizin doğuşunda üstlendiği tarihsel misyonu gerçekleştirmesine oldukça uygun bir durum yaratmıştır. ... Teorik-siyasi gerçeklerin yanı sıra, salt askeri diktatörlük koşullarında yıkılmamış bir hareket olmamız bile bize doğru bir eğilim yaratacak, hareketimiz bir çekim merkezi olacaktır.” (Program, Kasım 1981)

Birlik sorununun çözümünü ve komünist partinin inşasını, sosyalizm ile işçi sınıfı hareketinin birleştirilmesi yerine diğer sosyalist hareketlerin imha olup geriye tek bir sosyalist hareket kalmasında arayan bu görüş, Kurtuluş’un temel görüşlerinden uzaklaşmaya, tasfiyeciliğe işaret ediyordu. İlk olarak kendisini Kurtuluş’un siyasi faaliyetinin tasfiyesinde, siyasi boyutuyla ortaya koyan tasfiyecilik, örgütsel ve ideolojik boyutlar içeren bütünlük taşıyordu. Bu çok boyutlu tasfiyeciliğin temelinde ise, 12 Eylül yenilgisi karşısında doğru ders çıkartılmaması, inkar (olumlulukların korunup olumsuzlukların değiştirilmesi) yerine red (olumsuzluklardan kurtulmak amacıyla bütünü atılıp baştan başlanması) yöntemine başvurulması yatıyordu. 12 Eylül koşullarında faaliyet sürdürülememesiyle, bunun kaynaklandığı, hareketin sınıftan kopukluğu ve her koşulda faaliyet yapabilecek sıkı örgütlenmeden yoksunluğu sorunları, görmek istemeyenlere bile kendilerini göstermiş, ancak çözüm olarak bu sorunların açıkça kabul edilip kolektif olarak giderilmeye çalışılması yerine, yönetimi elinde tutanlar, hareketin bütününden sakladıkları bir değerlendirme, bir ‘gizli özeleştirir’ temelinde, varolan hareketi tasfiye edip sıfırdan başlama yoluna girmişlerdi.

ÖRGÜTSEL TASFİYECİLİK

Tasfiyeciliğin örgütsel boyutu, kendisini muhaliflerin hareketten tasfiyesiyle gösterdi; varolan hukukun, örgütlenmenin yerine yenisinin geçirilmesine vardı. 12 Eylül yenilgisi ve siyasi faaliyetin kesintiye uğ-

raması, hareket içerisinde tartışma ve sorgulamaları gündeme getirmişti. Yenilginin nedenleri irdelenirken bir geçmiş değerlendirmesi yapılması gerektiği dile getiriliyor, sınıf çalışması ve örgütsel yapıya ilişkin sorunlara işaret ediliyordu.

“Bugün esas olarak yapılacak şey, ‘durum ortadadır’ gibi laflarla günah çıkartmak yerine, hata ve eksikliklerimizin neler olduğunu, nelerden kaynaklandığını, nasıl geliştiğini tespit edip bunlardan nasıl kurtulacağımızı, neler yapmamız gerektiğini tayin etmektir.

...

KISACASI, İNKARIN İNKARINI SAĞLAYACAK, HAREKET OLARAK GEÇMİŞİN ELEŞTİRİ VE ÖZELEŞTİRİSİNİ YAPMALIYIZ.” (Gebze Organi, “Yazı - I”, Temmuz 1981)

“İçinde bulunduğumuz şu anda ve koşullarda hareket siyasi çalışmayı yeniden başlatmak ve daha ileri örgütlenmek durumunda ise bunları mutlaka geçmişin tutarlı bir analizinden sonra ve onun üzerinde yapmalıdır.

...

Bu zaafarla 12 Eylül’e yakalandık. ... Bu durumda yapacak tek şey vardı. Gerçeği –daha önceki iddialarımıza rağmen– teslim edip siyasi faaliyeti durdurmak. Çünkü siyasi faaliyeti 12 Eylül öncesi iddialarla yürütmeye kalkışsak sonu hüsrana olurdu.” (Sefer’in yazısı, Eylül 1981)

“Böyle bir konumda iken 12 Eylül geldi ve biz sınıfla o ana kadar kurabildiğimiz cılız bağların da bir kısmını kaybederek, alabildiğine daralmış kadrolarımızla oturup proletaryayı yeni baştan nasıl örgütleriz diye kafa patlatıyoruz. ...

Bugün sınıf politikası konusunda yaptığımız eksiklikler utangaç bir şekilde de olsa kabul edilmekte. Ancak henüz gündeme gelmeyen, önemi yeterince kavranamamış bir sorun daha var: demokratik merkezîyetçilik.

...

Bu koşullar altında 12 Eylül’e gelindi. Darbeden sonraki ilk aylar tam bir hareketsizlik dönemi yaşadık.” (Özgün’ün yazısı, Eylül 1981)

Geçmiş değerlendirmesi talebiyle sorunları gündeme getiren ‘muhalifler’, örgütsel kurallara uymadıkları vb. gerekçe ve iddialarla, ‘apoletsiz 12 Eylülcüler’ gibi ağır nitelendirmelerle suçlandıkları düşmanca kampanyalar eşliğinde tasfiye edildiler.

Kendilerini en güçlü hissettikleri dönemde, tasfiyeciler, yaptıkları tasfiyeciliği de açıkça itiraf ediyorlardı.

“... örgütümüz hiziplerden arındırılmış ...

12 Eylül Hizbi tasfiye edilmiştir. ...

Bu dönem örgütümüz için bir arınma ve ayrışma dönemi olmuştur.

...

Görünüşte ideolojik ayrılık gibi gözükten ilk ayrılık çabası x birinde ortaya çıkmıştır. Bilindiği gibi üç kişi örgüt kurallarına uymamak ve deşifreyona girişmeleri nedeniyle ihraç edilmişlerdir.

12 Eylül Hizbinin temizlenmesi: Kökleri bir hayli eskiye dayanan ve bir grup olarak örgüte katıldıklarından beri hizipçi eğilimlerini sürdüren ve örgütümüzü bu olağanüstü dönemde içerden vurma gayretkeşliğine kalkışan 12 Eylülcüler bir tartışma kampanyasıyla tasfiye olmuşlardır. ...” (Mayıs 1982 Raporu)

Geçmiş değerlendirmesi talep edenleri tasfiye eden tasfiyeciler, bir yandan da aslında açıklamadıkları, gizli tuttıkları bir geçmiş değerlendirme yapıyorlardı. Deyim yerindeyse ‘görüşlerini alıp sahiplerini atıyorlar’, ‘bu memlekete komünizm lazımsa, onu da biz getiririz’ diyen zihniyete benzer bir tarzla, örgütlenmeden tasfiye ettikleri muhaliflerin düşüncelerini ‘gizlice’ benimsiyorlardı. Bu ‘gizli özeleştir’, uygulamalarda ortaya çıkıyor ve belgelere yansıyor.

“Sınıf içine çekilmeyi başaramadık. ...

Bugüne kadar gelen örgütlenmemizin sınırları iyi çizilmemiştir: Bir yanılla da sınırları yoktur. Sınırları tek tek merkez üyelerinin ferasetine kalmış bir örgüt, bizim en büyük zaafımızdır.” (7-8 Kasım 1981 Kararları)

“Bir geçiş dönemi kararları olarak, örgütsel gelişimimizde tarihi öneme sahip bu kararlar 1981 sonbaharında alınmıştır. Bu toplantıda, örgütümüzün uzak ve yakın geçmişi değerlendirilmiş, örgütsel işleyiş

ve ilişkilerimizdeki zaaf lar tespit edilmiş, program ve tüzüğümüze temel teşkil eden ilkeler saptanmış, köklü bir reorganizasyon yapılmasının gereği formüle edilmiş, geleceğin kazanımı için yakalanması gereken ana halka saptanmış, örgütün sınırları ve faaliyet alanları netçe çizilmiş, derinliğine örgütlenme kararının gerçekleştirilememesinin nedenleri belirlenmiş ve bu kararın bütün mantıki sonuçları ortaya konarak geri çekilme politikasının esas rotası tayin edilmiştir. Bu kararların mantıksal sonuçlarının en iyi ifadesi program ve tüzükte somutlanmıştır.” (Mayıs 1982 Raporu)

Hareketin sorunlarından, bozukluklarından kurtulmak için ‘sıfırdan başlama’ yöntemini benimseyen tasfiyeciler, resmi üyelikleri önce askıya alıp sonra iptal ettiler.

“Üyelikler geçici olarak askıya alınmıştır. ...

Daha önce üyelikleri askıya alınanların üyelikleri iptal edilmiş ...” (Mayıs 1982 Raporu)

Bunları gerçekleştiren organda ise, eski merkezden bir kişi bulunuyordu. 1980 öncesi merkez üyelerinden Yazı Kurulu üyesi ikisi 12 Eylül öncesi alınan kararla (sonradan Dış Büro olarak anılarak), üçü 12 Eylül sonrası korunma gerekçesiyle alınan kararla yurtdışına gönderilmiş, biri de yakalanmıştı. Politbüro, daha doğrusu Politbüronun yürütme komitesi olarak yurtiçinde bırakılmış olan organ, kendisini merkezin yerine ikame etmekle işe koyuldu. Aynı zamanda kendi içinde de Merkez Organ (yeni yaptıkları tüzükteki ifadesiyle İdeolojik Organ) oluşturarak onu da Yazı Kurulu’nun yerine ikame etti.

“Şimdiye kadar Politbüro diye anılan organ Merkez Komitesidir. Merkez Komitesinin diğer üyelerinden bir kısmı korunmaya alınmıştır. Bir kısmı Dışbüro adıyla Merkez Komitesinin bir kolunu oluşturmaktadır.

...

Merkez Komitesi, Merkez Organ ve Pratik Organ olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.” (7-8 Kasım 1981 Kararları)

“örgüt merkezi kendisini üretmiş ...” (Mayıs 1982 Raporu)

Kendisini merkez yerine koyan Politbüro-yürütme, ya da diğer bir ifadeyle, 'kendisini yeniden üreten GMK', yeni program ve tüzük hazırladı ve yeni üyeler alarak yeni örgüt oluşturmaya gitti.

"Program ve tüzük yürürlüğe girmiştir. ... tüzüğe göre yeni üye kabulüne başlanmıştır. ... Örgütümüz parti inşa dönemine girmiştir." (Mayıs 1982 Raporu)

Öte yandan tasfiyecilik, yurtdışındaki merkez üyelerine, Dış Büro'ya ve onun yayın organı Sosyalist İşçi'ye kadar uzanmıştı. Kendisini merkez ilan eden Politbüro'nun uygulamalarıyla, Dış Büro'nun bileşimine müdahale edilmiş, korunmadaki merkez üyelerinin konumları tartışmalı hale getirilmiş, yurtdışı yayın organı ideolojik-politik rota dışı ilan edilmiştir.

"12 Eylül Hizbi'nin başı olduğu ve örgüt içinde kural dışı ilişkiler sürdürdüğü ... Bu nedenle GMK üyeliği saklı olmak kaydıyla Dış Büro Organındaki görevlerinin alınmasına ...

DB kendi inisiyatifi ile kendini genişletmiş ... GMK durumu öğrendiğinde bu genişletmeyi tanımadığını ve bu organı onaylamadığını bildirmiş ...

... korunma yönteminin amaca uygun olmadığı hayat tarafından ispatlanmış olduğundan, bu yoldaşların en kısa zamanda durumlarının açıklığa kavuşturulmasına çalışılmaktadır.

... 1981 Eylülünden itibaren yurtdışında DB tarafından çıkarılan Sİ'nin elde edilen ilk üç sayısının incelenmesinde; bu yayının tarihsel köklerimize, ideolojik siyasi rotamıza, program ve tüzük ilkelerimize ve tüzükte açıkça belirtilen DB amacına uygun bir faaliyet sürdürmediği anlaşıldığından bu durumun derhal düzeltilmesi için ilgililere talimat gönderilmiş ve bu yayının sorumluluğu DB'den bir kişiye verilmiştir." (Mayıs 1982 Raporu)

Tasfiyecilerin, Yazı Kurulu çalışmaları ve yayın faaliyetleri ile görevli Dış Büro'nun çıkarttığı yayın organına karşı tutumları, tasfiyeciliğin diğer bir boyutunun, ideolojik tasfiyeciliğin belirtilerini ortaya çıkarıyordu.

İDEOLOJİK TASFİYECİLİK

Siyasi ve örgütsel tasfiyeciliğe ideolojik tasfiyecilik de eşlik etti. Tasfiyeciler, Kurtuluş'un temel tezleriyle çelişen görüşler ileri sürdüler, Kurtuluş'un teorik çizgisine aykırı anlayışlar savunarak onun teorik birikimine saldırılar gerçekleştirdiler. En temel olarak ise, üyelik koşulu niteliğinde, ama Kurtuluş'un teorik-programatik birikimini hiçbir biçimde temsil etmeyen ve hedefi askeri diktatörlüğe karşı mücadeleyle sınırlı bir program kabul ettiler. Sosyalizm ve sınıfların ortadan kaldırılması hedefini içermediği gibi, devrimi bile hedeflemeyen 'sınırlı demokrat' nitelikteki bu program temelinde alınan yeni üyelerle oluşturulan yeni örgüt de, sonuçta bu sınırlı demokrat niteliği edinmiş oluyordu.

"Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin bu dönemde önüne dikilen düşman askeri diktatörlüktür. Askeri diktatörlüğü teşhir etmek, başta proletarya olmak üzere ezilen sınıf ve tabakalar arasında ona karşı hoşnutsuzluk ve öfke yaratmak, birleşebilecek bütün güçleri birleştirmeye çalışmak, mücadeleye seferber etmek ve kendiliğinden gelişebilecek sınıf hareketine bilinçli ifadeler kazandırmak, ona öncülük yapmak, bu dönemde siyasal mücadelenin esasıdır, ve en önemlisi, proletaryanın devrim perspektifinden hareketle, hem işçi sınıfının, hem de diğer emekçi sınıf ve tabakaların muhalefetini tek bir devrimci sele dönüştürmeye ve proletaryanın öncülüğünü sağlamaya çalışmaktır." (Program, Kasım 1981)

Tasfiyeciler, 12 Eylül darbesi sonrası içine düşülen yenilgi ve hareketsizlik durumunun nedenlerini, teorik çözümlerinin pratiğe uygulanmamış olmasında, işçi sınıfı hareketiyle birleşme ve komünist örgütlenme gereklerinin yerine getirilmemiş olmasında değil de, teoride aramaya yöneldiler. Kurtuluş Sosyalist Dergi'deki proletarya partisi üzerine yazıları, özellikle 21. sayıdaki "Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı" başlıklı yazıyı, Kurtuluş'un işçi sınıfından kopuk, sınırları belirsiz, gevşek, yaygın hareket örgütlenmesinin nedeni olarak gösterdiler. Tasfiyeciler, Kurtuluş Sosyalist Dergi'deki yazıları eleştirirken, bölge, alt-bölge, semt gibi örgütlerin ara organlar olduğunu keşfediyor, profesyonel devrimciler için ayrı işçiler için ayrı (ayrı tüzükler gerektiren) üyelik kategorileri icat ediyorlardı!

Hareketin Kürdistan seksiyonunu, Kürt ulusal sorununun varlığından kaynaklanan özerkliği göz önüne almadan lağvetmiş olan tasfiyeciler, yazılarda da seksiyonun özerkliğini yok saydıkları gibi, birlikte örgütlenme seçeneğini koşullardan bağımsız biçimde mutlaklaştırarak sosyal-şovenizme düşüyorlardı.

“Parti savaşımını sürdürürken kendine bir devleti temel alır. Belirli bir devlet içerisindeki ülkeler veya uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz.

...

Seksiyon ayrı bir parti değildir. Devletin sınırları içindeki bir ülkenin ulusal vb. gibi özelliklerini dikkate alarak parti buradaki yerel örgütlerin başına bir yönetici komite oluşturur.” (“Örgütlenme Sorunları Üzerine”)

‘Tek devlete tek parti’ mutlaklaştırması, seksiyonun ayrılıp ayrı parti olması olanağını, Kurtuluş’un ulusal sorunda geliştirmiş olduğu tezlere aykırı biçimde dıştalarken, ‘seksiyonun ayrı parti olmadığı’ vurgulanması da, aynı şekilde, –Kurtuluş Sosyalist Dergi’de “parti genel programına bağlı bir biçimde ayrı bir programla karakterize olacak” sözleriyle anlatılmış olan– seksiyonun özerkliğini geriye itip ortadan kaldırmaya hizmet ediyordu.

Ne komünist toplum ne de devrim hedefine sahip olan, cuntaya karşı mücadeleyle sınırlı örgüt programı benimseyen tasfiyecilerin işçi sınıfı içerisinde çalışma perspektifleri de programları doğrultusunda idi. ‘Cuntaya karşı direnecek tek güç işçi sınıfıdır’ gerekçesiyle sınıf içerisinde çalışılması, komünist işçi hareketinin yaratılmasının değil, demokratik muhalefet hareketinin yaratılmasının temel alınmasına, dolayısıyla komünizme değil demokratizme karşılık geliyordu. Hangi toplumsal kesimin hareketi yükselirse onun peşinden koşma biçimindeki bu anlayış, demokrasi talep ve mücadelelerinin sosyalizme tabi biçimde ele alınmaması, ittifak uğruna ilkelerden taviz (anti-şoven olmayanların “tutarlı demokrat” olarak nitelenmesi vb.) biçiminde de ortaya çıkıyordu.

Nihai hedefini sınıfsız toplum, yakın hedefini demokratik halk devrimi olarak saptayan Kurtuluş’un temel tezleri açısından en belirgin sapma ise, demokrasinin elde edilmesini devrime bağlamak, demokratik kazanımları devrimci mücadelenin yan ürünleri olarak ele almak

yerine, devrimden önceki bir ara aşama, yakın hedef biçiminde 'siyasi demokrasinin' savunulması, reformizme savrulmasıydı.

"Demokratik halk devrimi mücadelesinin bu evresinde karşısındaki en büyük engel askeri diktatörlüktür ve askeri diktatörlüğe karşı mücadele bugün her şeyin önüne geçmiş durumdadır, yola devam etmek için onu yıkmak, onu aşmak zorunludur. Dolayısıyla bugünkü koşullarda askeri diktatörlüğe karşı oluşturulacak bir mücadele cephesine ihtiyaç vardır ve bu cephede yer almanın, eylem birliği yapmanın tek koşulu vardır: askeri diktatörlüğe karşı olmak ve ona karşı mücadele etmek. ... onlar siyasi demokrasi istiyorlar, nihai hedefleri budur. Biz ise, nihai hedef olarak demokratik halk diktatörlüğü ve giderek sınıfsız toplumu istiyoruz. Ama bugünkü koşullarda onların nihai hedefi ile bizim yakın hedefimiz çakışmaktadır: askeri diktatörlüğün sona ermesi ve siyasi demokrasi." ("Çuvaldızı Kendimize, İğneyi Başkasına Batıralım", Ekim 3)

Bu süreçte, siyasi faaliyetin durdurulması, hareketsizlik, kişilerin, bölgelerin terk edilmesi gibi uygulamaların yanı sıra, sosyal-şovenizm, reformizm gibi sapmaların gelişmesi, hareketten tasfiye edilenlerden öteye, 'kendisini yeniden üreten GMK'nın oluşturduğu yeni örgütte yer alanların da çeşitli tepkilerine neden oluyordu. Yeni GMK ise, oluşturduğu yeni örgütü eski merkez üyelerine de dayatarak hareketin geneline kabullendirmek, 'meşrulaştırmak' üzere konferans örgütlemekteydi. Ancak bu sırada, bütün bu tasarrufların eski merkez üyelerinin çoğunluğundan bağımsız olarak gerçekleştirildiğinin ve yurtdışındaki merkez üyeleri ile iplerin kopma noktasına geldiğinin, örgütün geneli tarafından konferans arifesinde öğrenilmesiyle, tasfiyecilerin bekledikleri bir örgütsel kriz patlak verdi. Ankara örgütü, 'boykot' ederek konferansın toplanmasını engelledi, tasfiyecilerin planlarını bozdu. Bundan sonra süreç farklı biçimde devam etti. Korunmadaki eski sekreter yurtçine geldi. 'Tam-üyeli GMK toplantısı' olarak anılan toplantı örgütlendi.

TASFİYECİLERLE UZLAŞMA VE YENİDEN TASFİYECİLİK

'Tam-üyeli GMK toplantısı', eski ve yeni merkez üyelerinin katılımıyla yurtdışında yapıldı. Keskin tartışmalarla haftalarca süren bu toplantı, Kurtuluş tarihinde belirleyici bir dönüm noktası olarak yeni bir dönemin başlangıcına karşılık geldi. Tasfiyecilerin, '12 Eylül Hizbinin

başı' olduğu gerekçesiyle hakkında ihraç kararı aldıkları bir eski merkez üyesinin toplantıya katılımını engellemeye çalışmalarıyla başlayan tartışmalar, tasfiyecilerin oluşturduğu yeni örgütlenmenin dışında kalanların konumuna ve toplantının kendisinin neyin toplantısı olduğuna kadar uzandı. Yaşamakta olan örgütsel bunalımın bir parçası olarak bunalımlı bir biçimde gerçekleşen toplantıda, sonunda, tasfiyecilerin oluşturduğu yeni örgütlenmenin –Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü (TKKKÖ) biçiminde bir isim ve tüzük değişikliğiyle birlikte– tanındığı ve 'ayrıldığı ya da atıldığı' tartışmalı olan eski üyelerin bu örgütlenmeye çağrıldığı kararlar çıktı.

“Burası raporunu dinlediğimiz Kurtuluş örgütünün GMK'sıdır. Varılan noktada çeşitli nedenlerden dolayı bu örgütün dışında kalmış örgüt üyeleri de mevcuttur.

İlk tüzüğe göre örgüt üyesi kabul edilenler hazırlanan tüzüğe uygun olarak istisnai durumlar dışında (devrimciliği bırakmak, polisiye durum vb.) üyelikleri geçerlidir.

Ayrıldıkları, atıldıkları iddiasında bulunup da ilk tüzüğe göre örgüt üyesi olan yoldaşlar 'daha önce kabul edilen kararlara' uygun olarak örgüte davet edilirler. Bu daveti kabul edenler için 'önceki karar' olduğu gibi geçerlidir.

Mevcut örgütün durumu yeni tüzüğe göre düzenlenir.” (Tam-üyeli GMK Toplantısı Kararları, Şubat 1983)

Kararlar alınırken ciddi bir örgütsel sorunun ve bu sorun ekseninde tarafların varlığı kabul ediliyor, bu tarafların bir araya geleceği bir tartışma süreci sonunda toplanacak konferansla örgütsel sorunların çözümlenmesi savunuluyordu. Ancak tam da sorunların tartışılacağı konferans öncesinde daha önce tasfiye edilmiş ve Geçici Komite (GK) diye anılan örgütlenmede yer almış olup da 'çağrı' kararına uyan eski üyeler, 'TKKKÖ'yü tek meşru proleter sosyalist örgüt kabul etmedikleri' gerekçesiyle bir kere daha tasfiye edildiler.

“TKKKÖ'nü proletarya sosyalizmi adına tek meşru irade olarak tanımayan ve Kurtuluş-GK örgütünün gayri meşru olduğunu savunmayan herkesle örgütsel bağlarımız sona ermiştir.” (TKKKÖ-GMK Kararı, Kasım 1983)

Bu süreçte, 'hizbin başı' nitelemesiyle dışlanan eski merkez üyesine ek olarak bir diğer merkez üyesi de tasfiyeciliğe karşı bayrak açmıştı. Onun GK'lılarla tartışmak üzere istediği beş gün süreyi bile, GMK çoğunluğu, 'tasfiyecilikte beş gün dahi gecikmemek (!) için' kabul etmedi. Böylece konferans, bir kere daha 'atılan', örgütten ihraç edilen GK'lıların katılımı olmadan gerçekleştirildi.

İhraç vb. tasfiyeci uygulamalarla tarihin tekrarlanması temelinde yatan ve belirleyici olan, tasfiyecilikle uzlaşmaydı. Kendileri de tasfiyeye uğrayan eski merkez üyeleri, 'birlik sağlamak' adına, tasfiyecilerin örgüt dayatmasına teslim olmuşlar, tasfiyecilerin oluşturduğu yeni örgütlenmeyi örgütsel platform olarak tanıyarak tasfiyecilikle uzlaşmışlardı.

'Tam-üyelik GMK toplantısı'nın gerçekleşmesini sağlayan süreç, tasfiyeciliğe karşı oluşan tepki ve isyanın ürünüydü. Ancak tasfiyeciliğin mahkum edilmesi yerine tasfiyecilerle birlik ve uzlaşma, tasfiyecilerin konumlarının benimsenmesini getirdi. Ayrıldıkları iddia edilenlerin bir kere daha örgütten ihraç edilerek, atılarak dışlandığı tartışma sürecinin ardından gerçekleştirilen TKKKÖ Konferansı kararlarında da, tasfiyecilik adı konularak mahkum edilmediği gibi, örgütsel krize yol açmış sorunlar 'sektörizm' ve 'sosyal-şovenizmden etkilenme' nitelendirmeleriyle geçiştirildi. Üstelik 'işçi sınıfı faşizme karşı mücadele etmediği için faşizme karşı mücadele zorunluluğu ile başka sınıf ve tabakalar arasında çalışılması' anlayışı da resmileştirildi.

"Durumu aşabilmek için geçmişten gelmekte olan eksiklik ve hataların saptanması yoluna giden önderlik, tespit edebildiği bazı eksiklik ve hataları hem değerlendirme hem de aşma çabalarında sektör bir perspektifi benimseyerek yürümeye çalıştı." ("TKKKÖ II. Konferans Kararları", Kurtuluş 53, Şubat 1984, s. 19)

"Bu hatalar nesnel olarak Türkiye'de her zaman için büyük ağırlığı olmuş, ulusal sorunda çizgi haline gelmiş sapmaların adlandırılması olan sosyal-şovenizmden ciddi bir biçimde etkilenmekten kaynaklanmaktadır." ("TKKKÖ II. Konferans Kararları", Kurtuluş 53, Şubat 1984, s. 23)

"... oluşmuş olan siyasal eksenle (anti-faşist mücadele) proletaryanın sürdürmekte olduğu mücadele çakışmıyordu. Proletaryanın mü-

cadelesi esas olarak ekonomik düzeyde sürerken faşizme karşı mücadele en aktif biçimler içerisinde ve ancak proletaryanın mücadelesine kıyasından değerek sürmekteydi. ... Bir yanda bırakıldığı takdirde çığ gibi gelişecek ve toplumu saracak olan faşizm olgusu ve ona karşı aktif mücadele sürdürme zorunluluğu, diğer yanda da yığınlığın, reformculuğun etkisi altında, sivri uçlarına karşı yönelmiş olan tepkiler ve bu tepkilerle uyumluluk içerisinde gidebilecek olan ekonomik mücadele içerisindeki işçi sınıfımız. Kurtuluş örgütü en ileri unsurlarını sınıf içerisinde istihdam etmenin zorunluluğunu vurgularken, imkanlarının ve unsurlarının büyük bir kısmını sınıfın dışında cereyan etmekte olan anti-faşist mücadele içerisinde tutmak zorunda kalıyordu.” (“TKKKÖ II. Konferans Kararları”, Kurtuluş 53, Şubat 1984, s. 16-17)

Konferans kararlarındaki ‘reformizm ve yığınlığın etkisi altında ekonomik mücadele içindeki işçi sınıfı’ ve ‘sınıfın dışında sürdürülen anti-faşist mücadelenin terk edilemezliği’ saptamaları, komünistlerle işçi sınıfının ilişkisi noktasında, komünist olmayan bir kavrayışa karşılık düşüyordu. Anti-faşist mücadele konusunda ortaya konulan bu anlayış, hareketin üzerinde yükseldiği sınıfsal zeminin küçük-burjuva niteliğinin olduğu gibi, harekete önderlik edenlerin tercihlerinin ortaya konulması anlamına da geliyordu. Kurtuluş’un teorik yazınında geliştirdiği çizgisine, temel tezlerine, ‘proletarya sosyalizmine’ karşıt bir çizgiyi ifade eden tasfiyecilikle 1983’teki ‘tam-üyeli GMK toplantısı’nda girilen uzlaşma, bu biçimde, Kurtuluş adına Kurtuluş’tan uzaklaşan, ayrılan bir çizginin giderek gelişmesinin, yerleşmesinin yolunu açtığı gibi, aynı zamanda da Kurtuluş zemininde gerçekleşen yeni ‘yol ayrımlarına’ temellik etti.

TASFİYECİLİĞE TEPKİ OLARAK TASFİYECİLİK

Kurtuluş içerisinde ‘yol ayrımı’, öncelikle tasfiyecilik, sonra da tasfiyecilikle uzlaşma nedeniyle gündeme geldi. 1983 başındaki ‘tam-üyeli GMK toplantısı’ kararlarıyla, tasfiyecilerin oluşturduğu yeni örgütlenme, tüzük değişikliğiyle birlikte, TKKKÖ adını almıştı. TKKKÖ’nün gelişim yönünü, tasfiyecilikle girilen bu uzlaşma ve yeni bir geçmiş değerlendirilmesi belirledi. Diğer yandan, 1980 sonrası tasfiyeye uğrayan çeşitli kişiler GK olarak örgütlenmişlerdi. Kurtuluş’un temel tezleri üzerinde, tasfiyeciliğin mahkum edildiği bir birlik sağlanması çabalarının başarılı olamaması ve TKKKÖ’de tasfiyeciliğin yeniden kendini gös-

termesi üzerine, bu örgütlenme, Ağustos 1984'teki kongresinde benimsediği Kurtuluş Örgütü (KÖ) adıyla, ayrı bir yönelime girdi. Bu örgütlenmenin 1982'deki ilk oluşum sürecinde yaşanan tartışmaların eksenini oluşturan konu, geçmiş değerlendirmesiydi. Bununla birlikte KÖ'nün 1984'teki kongresi ve daha sonraki gelişim yönü üzerinde de yine yeni bir geçmiş değerlendirmesi etkili oldu.

Tasfiyeciliğin mahkûm edilmemesi ve yeniden TKKKÖ'de ortaya çıkması, buna karşılık önemli bir kesim tarafından TKKKÖ'nün Kurtuluş'un meşru temsilcisi olarak tanınması, KÖ'de yer alanlar arasında tepkileri geliştirdi, bir bütün olarak Kurtuluş'a karşı tutumlara yol açtı. Bu noktada, Kurtuluş'un eleştirilen yönlerinin, işçi sınıfı yerine küçük-burjuva tabakalar arasında güç olma pratiğinin ve tasfiyeciliğin kaynağını onun temel tezlerinde, yazılı teorisinde arayan bir anlayış ortaya çıktı. Bu anlayış, Kurtuluş'un teorisine pratiğinin çeliştiği tespitine itiraz ediyordu.

"Bu 'teori doğru idi ama pratik yanlıştı' tespiti bence, önceleri desteklemiş olmama rağmen yanlıştır bir tespitti.

...

Her politik eylem (burada bir siyasi örgüt söz konusudur) bir teorik-ideolojik şekillenme tarafından yönlendirilir. Bu anlamda teori ile pratik arasında ayrılmaz ve içsel bir birlik her halükarda zaten vardır.

...

Diğer taraftan teori pratiğin, çoğu zaman geçmiş pratiğin, bazen de güncel yaşanan pratiğin, etkisi altında oluşur veya yeniden şekillenir.

...

Bana göre Kurtuluş'un eylemlerini, çalışma tarzını esas olarak yönlendiren, 'üzerinde anlaşılmalı' teorisinin, popülizm ve sosyalizm karışımı bir teori olması ve bu eklemelenmenin popülizmin egemenliği altında olmasıdır." (B. Toprak, "Reddetmemiz Gereken Miras", Sosyalist Tartışma 1, Haziran 1985, s. 9-10)

Teoriyle pratik arasında zorunlu bir uyum arayan bu değerlendirme, Kurtuluş'un teorisi ile pratiği arasında bulunduğu genelde kabul gören çelişkinin varlığını reddettiği, Kurtuluş'un özgüllüğünü, ikili karakterini

göz ardı ettiği gibi, teori ile pratik arasındaki düzey farklılığından kaynaklanan sorunları yok sayıyordu. Teori kendisine uygun bir pratiği kendiliğinden, otomatik olarak yaratamadığına göre, teorinin uygulamaya geçirilmesi özel bir çaba gerektirir. Başka bir deyişle, teorik sorunların çözümlenmesi, uygulama açısından yeterli değildir, uygulama düzeyindeki sorunların da çözümlenmesi gerekir. Buna karşılık, teori ve pratik arasında çakışma aranması, iki düzey arasındaki dolayımın ve uygulamaya ilişkin sorunların dikkate alınmamasına götürür. Sorunlar uygulama düzeyinden kaynaklandığında ise, bu yaklaşımla onları saptamak mümkün olamayacağından sorunu doğrudan teoride aramak ve yeni çizgi, yeni yol arayışlarına girmek kaçınılmaz olacaktır.

Söz konusu yaklaşım doğrultusunda, Kurtuluş'un teorisyle pratiği arasındaki çelişkinin açıklanması çabasının yerini teoriyle pratiğin uyumu varsayımı aldığı ölçüde, Kurtuluş'u bir bütün olarak olumsuzlayan yeni bir geçmiş değerlendirmesi ortaya çıktı. Kurtuluş'un, proletaryanın komünist partisinin inşası yerine devrimci-demokratik küçük-burjuva hareketini yaratan pratiğini, yazılı teorisine, temel tezlerine dayandıran bu değerlendirme, Kurtuluş'tan bir bütün olarak kopulmasını ve 'yeni yol arayışlarını' gündeme getiriyordu. Bu biçimde girilen yeni yol arayışları, (o zamandan da çeşitli ölçülerde öngörülebildiği gibi) bir öncekinin tersi yönle dönen dönüm noktalarından, aşamalardan geçti; kalkış noktalarının zıttı (işçi sınıfı dışında parti kurmaktan 'gökkuşağı' misali farklı kesimlerden hareketler oluşturmaya, zaman zaman yükselen farklı toplumsal hareketlerin kuyrukçuluğunu yapmaya kadar) konumlanışlar üreten bir seyir izledi. Kurtuluş'un komünist işçi partisinin inşası hedefinden ve komünizmden uzaklaşmaya karşılık gelen bu yönelim de, sonuç olarak, farklı bir biçimde de olsa, tasfiyeciliğin yeniden üretilmesinden başka bir anlam taşııyordu.

YENİDEN BİRLİKÇİLİK: 'SOSYALİST DEMOKRASİ'

1983 başındaki 'tam-üyeli GMK toplantısı', Kurtuluş'un tarihinde yeni bir dönüm noktasıydı. Bu noktadan itibaren yeni bir yönelim ve yeni bir dönem gelişti. Kurtuluş'un 1976-1980 ve 1980-1983 dönemleri birer geçmiş değerlendirmesinin ürünü olmuş ve farklı birlik anlayışları bu dönemlere eşlik etmişti. Yeni başlayan dönem de bir geçmiş değerlendirmesine dayanıyor ve yeni bir birlik anlayışıyla ortaya çıkıyordu. Bir önceki dönemin '12 Eylül darbesiyle Kurtuluş dışında bütün

solun yenildiği, bir tek Kurtuluş'un ayakta kaldığı' iddialarına son verilirken, solda yaygın olan, 12 Eylül yenilgisinin nedenini solun bölünmüşlüğüne bağlama anlayışı Kurtuluş'a da hakim oluyor, birlik konusundaki 'sosyalizmle işçi hareketinin birliği', 'proletarya sosyalizminin birliği' kavramlarının yerine 'solda birlik' arayışlarının geçmesinin temelleri oluşuyordu.

Bu sırada, 12 Eylül yenilgisine ek olarak, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da karşıdevrim ve yenilgi süreci, giderek yıkım noktasına yaklaşmaktaydı. Bu süreçte 12 Eylül yenilgisinden çıkartılan bölünmüşlük ve 'birlik' dersine, Sovyet sosyalizminin yıkılmasını tekilciliğe (monolitizme) bağlamak biçimindeki bir başka 'ders' ekleniyordu. Bu temelde, 'çoğulculuk' ve çoğulculuk eksenli 'sosyalist demokrasi' anlayışı, iki 'hastalığa' da, hem bölünmüşlük sorununa hem sosyalizmin yıkımına bulunan 'ilaç' olarak görüldü.

Yeni anlayışa göre, sosyalizmin bürokratik bozulması, tekilcilikten kaynaklanıyordu. Çoğulculuğu benimseyen 'sosyalist demokrasi', sosyalizmin bozulup yıkılması sorununa çözüm olacaktı. Yine bu anlayışa göre, solun bölünmüşlüğü de, farklı anlayışların, çizgilerin aynı örgütte birlikte bulunamamalarından kaynaklanıyordu. Çoğulculuk, farklı çizgilerin farklılıklarını koruyup aynı zamanda da birlikte durabilmelerini sağlayarak birlik sorununa da çözüm getirecekti.

Çoğulculuğun politik karşılığı, komünizmin oportünizmle ve komünist olmayan akımlarla, sosyal-reformizm, sosyal-liberalizm, popülizm, sosyal-şovenizm vb. ile eklemlenmesi, kaynaştırılmasıydı. Çoğulculuk, örgütsel açıdan ise, gruplu, hizipli, kanatlı örgütsel yapıya, demokratik-merkeziyetçilik yerine federalist örgütsel işleyişe ve grupların, bileşenlerin birbirlerinden ayrı çalışma, eylem ve mücadele özgürlüğüne karşılık geliyordu. Çoğulculuk, toplumsal özne olarak işçi sınıfı ve işçi sınıfının eylemi yerine toplumun çoğunluğunu ikame eden, toplumsal değişimde nüfusun çoğunluğunun eylemini, iradesini mutlaklaştıran 'çoğunlukçuluk' ile birleştiğinde ise, işçi sınıfının yerine halk ve emekçiler, komünizmin bağımsızlığının yerine de toplumsal muhalefet akımlarının 'gökkuşağı' geçiriliyordu.

Öte yandan, başlangıçta GK adıyla anılan ve Kurtuluş hareketinin çizgisine, 'proletarya sosyalizmine' sahip çıkmak iddiası ile oluşturulan örgütlenmeye de –TKKKÖ Konferansının GK'lı eski üyeler bir kere

daha tasfiye edilerek gerçekleştirilmesinden sonra– sorunların kökenini Kurtuluş’un teorisinde görerek Kurtuluş’u bütünüyle reddetmeye yönelen bir eğilim hakim olmuştu. Bu temelde, bazı ‘meşhur Kurtuluşçuların’, ‘hareketin önderliğinden’ insanların yer aldığı TKKKÖ dışında, Kurtuluş hareketinin temsili adına bir iddia ileri sürülmedi. Kurtuluş’un çizgisini tasfiye edip ‘sosyalist demokrasi’ adı altında bir dizi açılım getiren ve yeni bir rota ve yol belirleyen bu yapı ise çoğunluğu peşine takmayı başardı. Bu nedenle, bu ‘çoğunluk çizgisi’, hem Kurtuluş taraftarları arasında hem de sosyalist kamuoyunda kendisine ‘meşru’ bir temel sağlamış oldu.

‘Meşruiyet’, Kurtuluş’un temsili temelindeydi. Ama hâlâ geniş bir Kurtuluşçu taraftar kitlesi için ‘sosyalist demokrasi’ açılımı, kapalı kapılar ardında oluşturulmuş ve şüpheyle karşılanan bir tezdi. Öyle ki çıkarılan yasal yayınlarda bu konudaki ilk yazıların başına tartışma bandı bile geçirilmişti. Sosyalist demokrasi tezinin sahibi yazar, bu duruma, “resmi belgelerde kayıtlı resmi tezlere nasıl sansür koyulur?” diye isyan edecekti. Bu dönemde, Kurtuluşçu kitlenin yeni çizgiyi hazmetmesi, bu yönde evrilmesi için hâlâ yoğun çabalara gerek duyuluyordu. TKKKÖ’nün, sosyalist kamuoyu karşısında, Kurtuluş çizgisini temsil etmek açısından bir kabul görmüşlüğü, meşruiyeti vardı; ama ‘sosyalist demokrasi’ tezinin, Kurtuluş taraftarları arasında, aynı derecede bir meşruiyetinin, üzerinde anlaşılmaışlığının olduğu söylene- mezdi. Ancak bu meşruiyet, ideolojik düzeydeki bazı karşı çıkışlar, eleştiriler dışında sorgulanamadı. Gündeme gelen sorgulama ve şüpheler ise, hem ideolojik düzeyde bütünlüklü bir karşı çıkış ve savunu durumuna getirilip Kurtuluşçulara sunulamadı, hem de böyle bir çabanın örgütsel bir karşılığı yaratılmadı.

Bu yeni anlayış, Kurtuluş çizgisinin karşıtı olduğu gibi, Kurtuluş’un ortaya çıkışından 1980’lerin ortalarına doğru gerçekleşen parçalanmaya kadar geçen sürede yaşadıklarıyla da çelişkili bir hattı. Oluşturulmaya başlanan ‘sosyalist demokrasi’ tezi, parti konusunda, hizipli, çoğulcu, çoğunlukçu vb. bir anlayışa karşılık geldiği oranda, bu bölünmenin özü ile de biçimi ile de tezat oluşturuyordu. Tasfiyelerin sonucunda oluşturulan teorik açılım, geçmişe dönüp bu dönemi değerlendirmek zorunda kaldığında, yaşananların ne kadar demokratik olduğundan, sosyalist demokrasinin gelişimi açısından bütün bu olaylar

içinde ne kadar önemli bir sınav verildiğinden söz etmek zorunda kalacaktı. Sonuçta, 'sosyalist demokrasi' tezinin Kurtuluş kitlelerinde, taraftarlarında karşılık bulması için ciddi mücadeleler gerekiyordu. Daha önceki tasfiyelerle yol döşenmişti ve bu yeni yönelime kadrolardan gelebilecek tepkiler büyük oranda engellenmişti. Artık 'sosyalist demokrasi' çizgisinin kabul ettirilmesi, hazmettirilmesi çabaları yoğunlaştırıldı.

Bu çabalar en çok da 'yasal parti' propagandasına, yasal mücadelenin temel alınmasına yönelikti. 'Sosyalist demokrasi' tezi, her aşamada üstüne yeni bir şey konarak, marksist teorinin bütün düzeyleri ile ilişkilendirilip bizzat marksizmin en temel tezlerini tartışmalı ve belirsiz bir şekle sokmaya başladı. Kurtuluşçuların alışkanlıklarının törpülenmesi, devrimci yapıların, birimlerin feshedilmesi ve karşı çıkabilecek son unsurların da temizlenmesinden çekinilmedi. Bu yolla eski Kurtuluşçu kitle giderek küçültülerek de olsa yeni tezler ekseninde evriliyor, bunun dışında gençlik çalışmaları içinden yeni kuşaklar devşiriliyordu.

Bu dönüşüm süreci içinde, her aşamada, 'sosyalist demokrasi' çizgisinin 'ne kadar leninist olduğu' ve 'geçmiş çizginin devamı, doğal takipçisi ve sonucu olduğu' vurgusu yapılıyor, ortaya çıkan sorunlar ve muhalif eğilimler karşısında aslında bu yeni çizginin, 'sosyalist demokrasinin' köklerinin 'Kurtuluş hareketinin başlangıcından bu yana embriyon halinde bulunduğu' ifade ediliyordu. Bu anlatıma göre, karşılaşılan her ciddi güçlükte kozasındaki bu embriyon kuvveden fiile geçiyor ve yeni tarz hayat buluyor, somutlanıyordu. Bu yolla Kurtuluşçular arasında muhalefet olanakları ortadan kaldırıldığı gibi, karşı çıkanın başının ezildiği ve cehaletle, yani kısacası 'dogmatiklikle', 'illellikle' suçlandığı bir demokrasi anlayışı, bizzat Kurtuluş'un gelişmiş 'yeni demokrasininin' marifeti olarak tescilleniyordu.

Bu 'demokrasi sopasını' da en çok, Kurtuluş'un en önde gelenlerinden olan ve bu konu üzerine makaleleri nedeniyle adı artık 'sosyalist demokrasi' ile özdeşleşmeye başlayan yazar kullanıyordu. Bu nedenle, 1980'lerin ikinci yarısında yasal alanda ifade edilmeye başlanan 'sosyalist demokrasininin' ne olduğunu canhıraş bir şekilde anlatmaya çalışan bu yazar, birçok kez anlaşılmadığını ileri sürerek isyan etmek zorunda kalacaktı.

Demokrasi söylemi ve bu zeminde, demokrasinin hareketin başlan- gıcından bu yana egemen olduğuna ve hareketin bu temelde geliştii- ğine ilişkin söylemler öne çıkarılıyordu. Kurtuluş'un çıkışından itibaren ulusal soruna yaklaşımı, kuşkusuz ki bir düzeyde demokrasi anlayışı- nın karşılığıydı ve haklı olarak övünülebilirdi. Ama yeni çizginin, yeni demokrasi anlayışının gelişimi için ulusal sorundaki tavrın –nasıl bir illiyet bağı olduğu belirtilmeden– önemli olduğu vurgulanıyordu.

“Birçok Türk hareketinden farklı olarak Kurtuluş hareketi kendisi(ni) çok önemli bir okulun öğrencisi olarak kabul etmiş ve bu okulda gör- düğü demokrasi dersleriyle görüşlerini bugün geldiği ama maalesef bizatihi Kurtuluşçuların kendilerinin bir yana ittikleri noktaya ulaştırmak olanaklı olmuştur ...” (Mahir Sayın, ÖDP Kurtuluş Platformuna Mektup, 13 Şubat 1998)

ÖDP içindeki Kurtuluşçuların bölünmesi sorunu içerisinde tekrar belirteceği gibi, yazar için, demokrasi meselesi temel meseleydi ve 'Kurtuluş her zaman bu konuda doğruyu yapmıştı'. Öyle ki, 1983 yılın- daki tartışmalar için bile şu yorumda bulunabiliyordu:

“Kurtuluş çok daha ilkel dönemlerinde hareket içerisinde ortaya çı- kan problemleri örgüte mal etmeyi başarmış, insanların verilen karar- lar üzerinde şöyle ya da böyle etkin olmasını sağlamıştır. Demokrasi konusundaki gelişmeler yaşandıktan sonra ise en karanlık günlerde dahi tüm unsurlarını içine katabildiği tartışmalar yürütmüş ve bundan tüm bir hareket olarak ileri adımlarla çıkmayı başarmıştır.” (Mahir Sa- yın, ÖDP Kurtuluş Platformuna Mektup, 13 Şubat 1998)

'Demokrasi' kavramı, her düzeyi kesen yeni anahtar kavram olarak o kadar çok kullanılıyordu ki, bir süre sonra hiçbir kapıyı açmaz ola- caktı. 'Sosyalist demokrasi'nin her türden tartışmada anahtar bir rol oynaması ve meseleleri çözmesi umuluyordu. “Sosyalist demokratik yaklaşım”, “sosyalist demokratik anlayış” vs. türünden sık sık yapılan vurgular, aslında Kurtuluş'un teorisi dışında bir yerlerde dolaşıldığının ve yeni bir bakış açısı edinilmeye çalışıldığının, ama halihazırda hiç bir meselenin çözülemediğinin göstergesiydi. Uzunca bir süre hakem- liği genel kabul gören yazar, kerameti kendinden menkul 'demokrasi' anahtarını kullanma becerisini öylesine abartıyordu ki, hiç bir soruna

çözüm olmayan bu anahtar kavram, neredeyse bir maymuncuğa dönüşmüş oldu ve bu haliyle de 'majestelerinin demokrasisi' söylemine yol açtı.

Sonuçta, ne birlik meselesi aşılmış, ne yasal alandaki yapılarla, yasal ve birlikçi partilerle kitlelilik kazanılmış ne de ortada bir çizgi kalmıştı. Bu durumda uzun süredir hakemliğine başvurulmuş ve tarafların gönülsüz de olsa hakemliğini kabul ettikleri yazarın kişiliği, ön plana çıktıkça yıpranmış, yeni ve daha hızlı parçalanmaları engelleyemez olmuştu. Bir dönem tartışmalı konularda hakemliği genel kabul gören yazar, giderek ne İsa'ya ne Musa'ya yaranır hale geldi.

Yeni anlayışın gelişimi, aslında 'anti-faşist mücadelenin gereği olarak işçi sınıfına gidilemediği' iddiası ile başlamıştı. Yukarıda da açıklandığı gibi, bu anlayışa göre, işçi sınıfı yılgınlığın, reformizmin etkisi altındaydı.

"... yılgınlığın, reformculuğun etkisi altında, sivri uçlarına karşı yönelmiş olan tepkiler ve bu tepkilerle uyumluluk içerisinde gidebilecek olan ekonomik mücadele içerisindeki işçi sınıfı ..." ("TKKKÖ II. Konferans Kararları", Kurtuluş 53, Şubat 1984, s. 16-17)

Bu işçi sınıfı ile de anti-faşist mücadele gibi yaşamsal bir demokrasi mücadelesi verilemezdi! İşçi sınıfı, demokrasi mücadelesinin bu boyutuna karşı ilgisizdi! Embriyon halinde bu noktadan gelişmeye başlayan 'sosyalist demokrasi' anlayışı, 'gelişkin' halinde ise, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalizmin yıkımının nedenini –sınıfsal temeline oturtmadan– demokrasinin olmamasına, demokrasisiz sosyalizme bağlayacaktı. 1980 öncesi anti-faşist mücadelenin işçi sınıfı dışında, onun adına küçük-burjuva zeminlerde yapılması ve 'şimdilik işçi sınıfının aklının bu işlere ermeyeceği' iddiasında olduğu gibi, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmin sorunları da işçi sınıfı devleti, işçi sınıfı diktatörlüğü dışında, soyut bir 'demokrasi, çoğulculuk, bilimsellik ve örgütlenme özgülüğü' ekseninde ele alınacaktı.

1984 Konferansında, Kürdistan Seksiyonu'nun dağıtılması da dahil, tasfiyeciliğin ve sosyal-şoven ve reformist sapmaların açıkça adı konularak özeleştirisi yapılmamış, sorunlar 'sekteizm' ve 'sosyal-şovenizmden ciddi biçimde etkilenme' ifadeleriyle geçiştirilmişti. Daha sonra da, ulusal sorun konusundaki demokrasi vurgusunun 'sosyalist

demokrasi' çizgisini besleyen en önemli damarlardan biri olduğu iddiasına karşın, 'sosyalist demokrasinin' demokrasisi geliştikçe TKKKÖ'nün KK'sı, yani Kuzey Kürdistan örgütlenmesi tasfiye edilecek ve artık Kürdistan'da örgütlenmenin gereğinin kalmadığının, orada 'örgütlü bir partner' bulunduğuunun propagandası yapılacaktı.

1980 öncesinde Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde, Dev-Yol'cular, Çayan'ın tezlerine sahip çıktığını söyleyip tam tersini yapmakla eleştirilirdi. Şimdi bu 'sosyalist demokrasi' savunucularının Kurtuluş'u sahiplenmeleri karşısında "iğneyi başkalarına, çuvaldızı kendinize batırın!" şeklinde bir anımsatma yapmaktan başka bir seçenek kalmıyor.

Kurtuluş hareketinin çoğunluğunun kabul ettiği 'sosyalist demokrasi' çizgisinin ilk döneminde, 1990'ların başlarına ve hatta ortalarına kadar, esas faaliyet, gençlik çalışmaları şeklinde oldu. Bu süreç içinde birçok insan marksizme tanışıklığını 'sosyalist demokrasi' eğitimi üzerinden kurdu. Sonuç olarak da yanlış bir marksizm anlayışı yayıldı. Daha sonrasında BSA ve BSP ile içine girilen süreç, esas olarak da ÖDP süreci, parti teorisine ilişkin eskiye ait ne varsa hepsinin terk edildiği bir rota izledi.

Birleşik Sosyalist Alternatif (BSA) sürecine girilmeden önceki tartışmalar ve yaşananlar, devrimci kişilerin ve reflekslerin tasfiyesi, çoğunluk eğilimi içinde kalınarak Kurtuluş geleneğindeki olumluluklara sahip çıkılamayacağına kesinlik kazandırdı. Gençlik örgütü Genç Kurtuluşçular Birliği (GKB), çoğunluktaki anlayışa karşı, reformizm ve halkçılık eleştirisi ile birlikte, devrimden ve işçi sınıfı iktidarından vazgeçildiği yönünde suçlamalarını yöneltiyordu. Bu durumda 'sosyalist demokrasi' çizgisi ile Kurtuluş'un geçmiş teorik çizgisinin bir arada savunulamayacağı ve dolayısıyla bir arada olamayacakları idrak edilmekteydi. Buna bağlı olarak, gençlik örgütü GKB, kadın örgütlenmelerindeki muhalifler ve Kürtler tasfiye edildi; ilk olarak da İstanbul İl Örgütü feshedildi. Artık içeriden bir mücadelenin, dönüşümün —eğer var idiyse— az sayıdaki nesnel dayanağı da ortadan kalkmıştı. 1990'lı yılların hemen başında, 'sosyalist demokrasi' çizgisi, Kurtuluş teorisinden özgürleşmiş, ağırlıklarından arınmış bir şekilde, post-modern bir edebiyatla kesişerek yoluna devam etti.

'Sosyalist demokrasi' macerası, seçim partisi, blok partisi, çatı partisi vb. gerekçelerle ileri sürülüp yola koyulmuştu; BSA, BSP, ÖDP,

SDP, SP gibi aşamalarla bugüne geldi. Macera bugün de bir biçimde sürdüğünden, ne kadar tarihe mal olduğu tartışmalı. Ama, başlangıç gerekçelerinin tam tersine dönmesi, çoğulculuğun parçalanmaları, yeni 'yol ayrımlarını' ortadan kaldırmayıp geçmişte görülmemiş boyutta düşmanlıkların yaratılması, yasalıcılığın kitleleşme ya da 'çecim odağı' üretememesi vb., 'sosyalist demokrasi' macerasının artık iflas ettiğini göstermek için yeterince veri ortaya koymuş olmalı.

KURTULUŞ'UN İKİ YANI VE "TEMEL İLKELER"

Teorik çizgisini 1976 yılında yayımlamaya başladığı Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde ifade eden Kurtuluş hareketi, toplumsal etkileri açısından ciddi bir gelişme göstermesine karşın, 1980 darbesi ve askeri diktatörlük koşullarındaki gelişmeler karşısında birliğini koruyamamış, çıkış gerekçeleri ve tezlerinden uzaklaşmalara bağlı farklı parçalanmalar, bölünmeler, 'yol ayrımları' yaşamıştır. 1980 sonrası yaşanan bölünme, Dev-Yol'un oluşumuna yol açan başlangıçtaki ayrılığın ardından, (Kürdistanlı sosyalistlerin ayrı örgütlenmesi görüşünü savunan Tekoşin hareketinin ortaya çıkmasına yol açan ayrılık sayılmazsa) hareketin gündemine giren ilk ayrılıktı. 1980 sonrası parçalanma, örgütsel kriz boyutlarını çarpıcı bir ölçekte ortaya koyduğu kadar, Kurtuluş'un değerlendirilmesi açısından da kritik bir dönüm noktası oluşturmuştur.

Kuşkusuz ki, ortaya çıkış koşulları açısından görece gelişkin bir marksizm çizgisini temsil eden Kurtuluş'un teorisi, 71 değerlendirmesindeki gibi hatalı yönler yanında, enternasyonal düzeyde süren tartışmalara ve ideolojik üretilere katılımının eksikliği nedeniyle gelişmemişliği ölçüsünde eleştirilebilir ve bu çizgiyi geliştirecek olan da bu türden bir eleştiridir. Buna karşılık, Kurtuluş hareketinin parçalanması sonrasında, birçok parçasının, kendileri hakkındaki tanım ve iddiaları ne olursa olsun, komünist işçi partisini yaratma hedefinin yerine farklı türden hedefleri ikame etmesi ise, bunların süreç içinde varlık gerekçelerini ve ideolojik yapılarını yeni yönelimlerine uygun olarak revize etmelerini kaçınılmaz kıldı.

Kurtuluş'un çizgisini çeşitli düzeylerden reddetmekle, revize etmekle başlayan farklılaşmalar, marksizm-leninizmden uzaklaşmaya, karşıt konular almaya kadar uzandı. Bu nesnel durum, hem pratik

hem de ideolojik gelişme ve süreçlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştı. Kurtuluş'un, bütün eksiklerine karşın temel olarak marksizmle uyumlu teorik çizgisinin ve hedeflerinin yerine çeşitli türden sapmaların ikame edilebilmiş olması, –kabul edip etmemelerinden bağımsız olarak– bu değişiklikleri yaşayan, komünizm dışı mecralara seyretmiş olan her bir grup ya da birey için, yaşadıkları sürecin bir noktasında kendini dayatan çeşitli geçmiş değerlendirmelerinin bir ürünüdür.

Başlangıçta da vurgulandığı gibi, politik hareketler, örgütlenmeler açısından, geçmiş değerlendirmesi özel bir önem taşır. Geçmişten çıkartılan dersler, bugüne yol gösterir; yaşanmış olan tarihe ilişkin değerlendirmeler, yargılar, yaşanmakta olan dönemdeki politik tutumları biçimlendirir. Bu anlamda farklı değerlendirmelerin farklı politikalara karşılık geldiği söylenebilir. Geçmişten gerektiği gibi ders almak, politik hareketi ilerletir; ama yanlış dersler çıkartılması, hareketin yönünün sapmasına yol açar. Dolayısıyla, politik hareketin, çizginin geliştirilmesinde, düzeltilmesinde, sağlıklı, gerçekçi, olumlulukları ve olumsuzlukları doğru saptayan bir geçmiş değerlendirmesi son derece önemlidir.

Kurtuluş hareketi içinden gelenler için de –politik tutum alınması, politik çizginin geliştirilmesi, savunulması bakımından– Kurtuluş'un geçmişinin değerlendirilmesi ön sırada önem taşır. Bütün süreçte –ve özellikle belirleyici dönüm noktalarında– görüldüğü gibi, farklı değerlendirmeler farklı politikalara, birbirlerinden uzaklaşan çizgilere, sapmalara, 'yol ayrımlarına' kaynaklık etmiştir. Bu yüzden, Kurtuluş açısından da, yine sağlıklı bir geçmiş değerlendirmesinin gereği ortadadır.

Kurtuluş'un tarihi, 1971 yenilgisinin ardından THKP-C'den geriye kalanların içerisinden doğuşuyla başlatılmalıdır. Kurtuluş'un ortaya çıkışında belirleyici olan, genel olarak 71 hareketinin, özel olarak THKP-C'nin yenilgisinden çıkartılan derstir. Bu temelde, kitlelerden kopuk silahlı mücadele ve öncü savaşı anlayışının eleştirisi, "modern sanayi proletaryası temeli üzerinde yükselecek olan proletarya partisi" hedefine bağlanmıştır. Kurtuluş'un tarihi boyunca bütün gerçekleştirdikleri ve gerçekleştirmedikleri, eninde sonunda bu hedefe ilerlemeye hizmet edip etmediği açısından ele alınmalıdır. Dolayısıyla bu hedef –proletarya partisi hedefi– Kurtuluş'un değerlendirilmesinin belirleyici ölçütünü oluşturur.

'Proletarya partisi' ya da daha belirgin bir deyimle, 'komünist işçi partisi' hedefi, Kurtuluş'un tarihi boyunca hep ileri sürüldü. Bugün de Kurtuluş'tan gelen gruplar tarafından ileri sürülmeye devam ediyor. Ancak bütün bir politik tarih boyunca ileri sürülen bu temel hedefe ulaşamamış olması, konunun özel bir önemle ele alınmasını ve geçmiş değerlendirmesinin eksenine oturtulmasını gerektirir.

Kurtuluş, çıkışında komünist işçi partisi hedefini önüne koymuştu; ama yığınsal bir politik harekete dönüştüğü 1976-1980 arası gelişme döneminde bu hedefe ulaşamadı, komünist işçi partisini yaratmayı başaramadı. Bu sonuca neyin yol açtığının açıklaması iki biçimde olabilir. Ya komünist işçi partisinin yaratılması doğrutusunda ilerleyen süreç, dış etkenler, zorluklar, engeller nedeniyle ve eldeki güç, zaman bunları aşmaya yetmediği için, tamamlanamamıştır; ya da süreç, komünist işçi partisini yaratmaya değil, başka bir yöne ilerlemiş, en azından bir noktadan sonra, komünist işçi partisi hedefinden sapmış ve uzaklaşmıştır.

Komünist işçi partisinin oluşumu, varlığı, temel olarak, komünist programın üretilmesine, işçi sınıfı ile birleşmeye, komünist örgütsel yapı, işleyiş, çalışmanın yerleştirilmesine bağlıdır. Bu anlamda, komünist işçi partisi hedefine ilerlenmesi, bu temel özelliklerin yaratılması doğrutusunda çalışılmasını gerektirir. Hareketin tarihi de bu açıdan ele alınmalı, politik tutumlar, anlayışlar, uygulamalar, komünist işçi partisinin temel özelliklerinin geliştirilmesine uygunluklarına göre değerlendirilmelidir. Bu çerçevede geçmiş değerlendirmesi de, öne konulan temel hedefe ulaşamamasının başlıca nedenlerini ve bunların giderilmesinin yollarını nesnel bir biçimde ortaya koymayı amaçlamalıdır.

Bu yaklaşımla, burada ana dönemleriyle özetlenen Kurtuluş'un tarihini değerlendirerek komünist işçi partisi hedefine ilerlemeye yol gösterecek sonuçlara varmak da mümkündür. 'Proletarya partisi' hedefi, Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin çıkışında gerçekleştirilen geçmiş değerlendirmesinin sonucu olarak ileri sürülüyordu. İdeolojik mücadele görevini önüne koyan Kurtuluş, aynı zamanda, proletarya partisinin yaratılmasının temel gerekliliklerinden olan komünist programa temellik edecek teorik tezleri marksist klasiklere başvurarak geliştirmeye girişti. Devlet, demokrasi, oligarşi, faşizm, devrim, ulusal sorun, geçmiş

değerlendirmesi, birlik, örgütlenme, Sovyetler Birliği eleştiri ve değerlendirmeleri, TKP, Dev-Yol eleştirileri gibi bir dizi teorik çalışma alanına giren konuda, komünizmin tezlerini savundu; bu teorik tezlere dayanarak ana, dünyaya, ülkeye, koşullara ilişkin çeşitli politik çözümler yaptı. Ancak bu çalışmalarını tamamlayıp komünist program oluşturamadı. Bunda 'programın hayatın içinden çıkacağı, mücadeleden doğacağı' biçimindeki bir kendiliğindenci anlayışın ağır basması rol oynadı.

Program, politik tutumları, hedefleri içerir, ama mücadele koşullarının incelenmesine, teorik bir çalışmaya dayanmak zorundadır. Teori pratikten çıkar, ama pratiğin genellenmesidir; pratikten kendiliğinden doğmaz, pratikten ayrı bir alan olarak kendisine ait özel bir çaba gerektirir. Özel olarak bu çabanın yerine getirilip tamamlanmaması, programın oluşturulmasını belirsiz bir geleceğe erteledi.

Kurtuluş'un örgütsel bağlayıcılığı olan bir programının bulunmaması, Kurtuluş Sosyalist Dergi yazarlarının savunulmasıyla telafi edilmeye çalışıldı. Ama elbette 38 sayıya dağılmış, çeşitli konulardaki dergi yazıları, gerçek anlamda programın yerini tutamazdı. Yazıların soyut teorik konulardan gündelik pratik sorunlara kadar uzanmasından öteye, bazı noktalarda birbirleriyle çelişkiler taşımaları, hatta birçok eksiklikleri ve hataları da söz konusuydu. Bu yüzden, Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerin temel tezlerinin komünist ideolojik-politik hattın ifadesi olduğu en genelde söylenebilirse de, bunun tamamlanmamışlığı, program düzeyine yükseltilmemişliği, somut uygulanabilir bir belge yerine yazıların temel tezleri biçiminde yorum gerektiren muğlaklığı, Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde ifadesini bulan politik hattın pratik siyasi faaliyete yol göstermesini zorlaştırdı; komünizme uygun olmayan bir pratik siyasi faaliyete de, bu ölçüde, açık kapı bıraktı, izin verdi, onu kolaylaştırdı.

Bu noktada, Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerin temel tezlerinden özel olarak ele alınması gereken birisi, 71 değerlendirmesidir. Kurtuluş, kendisinin de içinden geldiği 71 silahlı mücadele hareketleri olan THKP-C, THKO, TİKKO'yu, daha önceki 'kendi sağındaki güçlerden medet umma' tavrı yerine geliştirdikleri 'kendi gücüne güvenme' anlayışları nedeniyle sahiplenmiş, buna karşılık kitleden kopuk silahlı mücadele anlayışları açısından da eleştirmişti. Ama Kurtuluş bu eleştirisine rağmen, bu hareketleri 'proleter devrimci' olarak adlandırdı. Bunu

yapmakla ise, leninizme uygun olmayan kitleden kopuk bir silahlı mücadele çizgisini –en azından isimlendirme düzeyinde– olumlayarak, bu ölçüde, kendi ideolojik-politik çizgisini sakatladı, komünist olmayan bir anlayışı kendi çizgisine taşımış oldu.

Belki bundan daha önemlisi ise, bu hareketlerin eleştirisinin mevcut kitleden kopmalarıyla sınırlı kalmasıdır. Söz konusu hareketlerin kopmuş oldukları kitle, Dev-Genç'tir, öğrenci gençlik hareketidir. Oysa komünist bir hareketin dayanması gereken kitle, işçi hareketidir. Dolayısıyla 71 eleştirisinin asıl bağlanması gereken nokta, bu hareketlerin işçi sınıfından kopukluklarıdır. Kurtuluş'un siyasi pratiğinde de, öğrenci gençlik içerisinde kitle çalışması başlatması ve işçi hareketiyle birleşmek yerine bir küçük-burjuva hareketi yaratması ise, 71 değerlendirmesinin bu yönüyle uygunluk taşımaktadır. Bu çerçevede, Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerdeki 71 değerlendirmesi, bu hatalı yaklaşımı nedeniyle, (ağırlıklı olarak Kurtuluş'un pratik siyasi faaliyeti içerisinde ortaya çıkan) komünist olmayan bir ideolojik-politik çizginin onun teorik tezlerine yansımaları olarak ele alınmalıdır.

Kurtuluş'un teorik tezleri değerlendirilirken, sonraları parçalanmalar içerisinde ortaya çıkan başka sapmalara da, bu açıdan deyinmek gerekir. Bunların genellikle küçük-burjuva sosyalizmi doğrultusunda olanlarının bir kısmının belki ipuçları veya yansımaları Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde bulunabilir. Ama bu sapmaların reformist, liberal doğrultuda olanlarının Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerin temel tezlerinden ayrılmaya, kopmaya karşılık geldiği de, tartışma gerektirmeyecek derecede açık olmalıdır.

'Proletarya partisi' hedefine ilerlemenin ikinci temel gerekliliği, işçi sınıfı hareketi ile birleşme, çakışmaydı. Henüz bir geçmiş değerlendirmesinin Türkiye sosyalist hareketinin birliği içinde gerçekleştirilmesi arayışının ağır bastığı dönemdeki gençliğe karşı mesafeli tutum, Kurtuluş'un ayrı bir hareket olarak çıkışının ardından –esas olarak Devrimci Gençlik'le rekabete yönelen Kurtuluş İçin İleri dergisiyle– yerini, siyasi faaliyetin öğrenci gençlik içinde başlatılmasına bıraktı. Kurtuluş, mevcut anda hangi kitlelerin mücadelesi yükseliyorsa o alana yönelmesinin, siyasi faaliyeti önce öğrenci gençlik, giderek mahalleli, ağırlıklı olarak işsiz gençlik arasında sürdürmesinin sonucunda, daha çok işçi sınıfı dışındaki bu kesimlere dayanan, kendi bileşimi de, harekete

geçirdiği kitle tabanı da, genel olarak küçük-burjuva karakterde kabul edilen bu kesimlerden oluşan bir siyasi hareket olarak ortaya çıktı.

Hareket bir kere böyle bir sınıfsal yapı ve nitelik kazandıktan sonra ise, işçi sınıfına yönelmek, işçi sınıfı hareketi ile birleşmek doğrultusundaki bütün çaba ve adımlar bu niteliği değiştirmeye yetmedi. Kurtuluş, örneğin 1980 öncesinde bir dönem DİSK içinde üçüncü güç düzeyine yükselmesine rağmen, sınıf içindeki çalışmalarını, işçi sınıfının öncüleri temelinde yükselecek bir komünist işçi partisi perspektifine oturtmadığı gibi, hareketin tabanında küçük-burjuva karakterin ağırlığı varlığını korudu. İşçi sınıfı arasındaki siyasi çalışma temelinde bu çalışmaya katılmak üzere değil de, küçük-burjuvazi içindeki çalışmada kazanılan güçlerin, büyük ölçüde, yine aynı çalışmayı sürdürmelerine, işçi sınıfı içindeki çalışmaya yatkın ve uygun olmamalarına da bağlı olarak, oluşmuş olan hareket kendisini yeniden, daha geniş bir zeminde, üretmeye devam etti.

Komünist işçi partisi hedefine ilerleyebilmek için, aynı zamanda da, yine temel bir gereklilik olarak, komünizmin evrensel ilkelerine uygun bir örgütsel yapı, işleyiş ve çalışma gerçekleştirilmeliydi. Proletarya partisinin belirleyici özellikleri, Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde savunuluyordu, ancak uygulama bunlardan çok uzakta kaldı. Daha başlangıçta hareketin oluşturucuları, kendilerini merkez olarak konumlandırırken, bunun yanı sıra bütün hak ve yetkileri yalnızca kendilerine tanıyarak aslında örgütsel demokrasiyi ya da hukuksal anlamda örgütü de kendileriyle sınırlıyorlardı. Demokratik merkezizetiğin aranmaması bu ilişki biçimi, resmi örgütün varlığı koşullarında da sürdü. Aslında söz konusu resmi örgüt de gerçekliğe karşılık gelmeyecek ölçekte küçüktü; toplumsal politik mücadele içerisindeki nesnel gerçeklik ise, Kurtuluş'un yaygın, gevşek, sınırları belirsiz bir hareket örgütlenmesi olduğuydu. Örgütlenme doğrultusunda atılmaya çalışılan adımlar da 1980'e gelindiğinde bu gerçekliği değiştirmemişti. Bu örgütsel yapıyla komünist işçi partisi yönünde ilerlemek mümkün olmadığı gibi, 12 Eylül darbesinin ardından siyasi faaliyetin sürdürülmesi de mümkün olmamıştı.

Sonuç olarak, Kurtuluş'un gelişiminde, daha sonra Devrimci Gençlik - Devrimci Yol hareketinin başını çekenlerle gerçekleşen ayrılık ve bunun giderilmesi için birlik sorununun her şeyin önüne geçirilmesi,

belirleyici olmuştur. Birlik amacına ulaşamadığı gibi, bu rekabet sürecinde, Kurtuluş da, Dev-Yol'a yakınlaşmış, onunkine benzer bir örgütlenme ve faaliyet tarzına yönelmiş; bu faaliyet, sonuçta, ağırlıklı olarak, Dev-Yol gibi, küçük-burjuva kitlelerin üzerinde yükselen, hareket örgütlenmesi biçiminde bir yapı üretmiştir.

Bu süreçte dönüm noktası, yaygın siyasi faaliyete başlanmasıdır. İşçi sınıfı içerisinde, fabrikalarda, işyerlerinde komünist hücreler kurmak üzere, komünist örgütlenme ve çalışma tarzına uygun, bütün güçle profesyonelce çalışmak ve mevcut sosyalistleri de bu çalışma temelinde ve bu çalışmaya katmak üzere kazanmak yerine, bir an önce Devrimci Gençlik'i en güçlü olduğu alanlarda yenebilmek, o alanda en kısa zamanda en güçlü hale gelerek oralardaki sosyalistleri kazanmak çabasıyla, öğrenci gençlik ve daha sonra çeşitli küçük-burjuva tabakalar içerisinde, onları yığinsal olarak kazanmayı hedefleyen bir siyasi faaliyete girişilmiştir. Bu çalışma, bir kere, ağırlıklı olarak, küçük-burjuva kitlelere dayanan yaygın, gevşek hareket yapısını yarattıktan sonra, yüzünü işçi sınıfına çevirme, işçi sınıfına yönelme çabaları olsun, hareket içerisinde, işbölümü, profesyonelce çalışma temelinde sınırları belirli örgütlenmenin geliştirilmesi çabaları olsun, çalışkili, eklektik bir yapıya neden olmaktan öteye gidememiş, söz konusu hedeflere ulaşamamıştır.

Belirli sınıfsal ve yapısal özellikler kazanılmış, bir karakter oluşmuş olduğu için, bu örgütlenmeyi işçi sınıfı temeline oturtmak da, komünist örgütlenme yapısına dönüştürmek de mümkün olmamış; Kurtuluş'un örgütsel pratiğinde ağır basan, belirleyen yan, organik olarak küçük-burjuva karakterli hareket örgütlenmesi, küçük-burjuva hareketi olmuştur. Böyle olunca da, Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerde, temel teorik tezlerde ağırlıklı olarak ifade edilen komünist politik hattın gerekleri pratiğe geçirilememiş, bu durumda, komünizm yerine, rekabete girilen diğer sosyalist hareketlerden ya da geçmişten örgütlenme ve çalışma tarzı alışkanlıkları biçiminde alınıp getirilen devrimci-demokrat bir anlayış, küçük-burjuva sosyalizmi pratiğe yol göstermiş ve komünist işçi partisinin yaratılması doğrultusunda ilerlenememiştir.

Teorinin öneminin küçümsenmesi de, teoriden, temel tezlerden kopuk bir pratiğe yol açmıştır. 'Hayatın kitaba uymayacağı' türünden gerekçelerle, teori pratiğe yol göstermek üzere değil de sanki bir süs, dekorasyon gibi kabul edilmiş, daha çok kendiliğindenci biçimde, verili

anda yükselmekte olan kitle hareketleri içerisinde çalışma yürütülmüştür. Böylece kısa vadeli hedeflerin peşinden koşulması, uzun vadeli hedeflerin yerine getirilmesini engellemiş ve sonuçta yaratılan da, hedeflenen komünist işçi partisi yerine küçük-burjuva sosyalist hareketi olmuştur.

Bu durumda, pratik siyasi faaliyeti belirleyen de, –her pratiğin bir teori tarafından belirlenmesi çerçevesinde– Kurtuluş Sosyalist Dergi'lerin temel tezleri yerine başka bir 'teori', alışkanlıklar ve sözlü edebiyat biçiminde geçmişten taşınan, diğer sosyalist hareketlerden aktarılan bir teori olmuştur. Sınıf temelinden uzak, yanlış pratikler, eksiklikler de, Kurtuluş'un teorisi üzerinde bozucu etkide bulunmuştur. Ancak bu etkiler, komünist pratik siyasi faaliyetin gerçekleştirilmemesinde belirleyici değil tali bir rol oynamış; komünist olmayan faaliyet ve hareketin oluşmasında belirleyici etken ise, temel tezlerin yerine getirilmemesi, bunun yerine farklı pratiklerin sergilenmesi olmuştur. 1980 darbesi, Kurtuluş'u işte bu koşullarda yakalamış ve yenilgiye uğratmıştır.

12 Eylül darbesi üzerine siyasi faaliyetini durduran Kurtuluş, o sırada açıkça itiraf etmese de, yenilgiyi kabullendi. Yenilgi, açık diktatörlük koşullarında siyasi faaliyeti sürdürebilecek bir örgütsel yapının bulunmaması ve işçi sınıfından kopukluk sorunlarını hareketin önüne dikti. Ancak bu sorunlar üzerinden gelişen tartışmalar ve iç mücadeleler sırasında, küçük-burjuva sınıfsal bileşim ve taban ile açık, gevşek, sınırları belirsiz hareket örgütlenmesi biçimindeki komünist olmayan örgütsel yapının açıkça özeleştirisinin yapılması yerine, hareketin genelinden gizli tutulan bir değerlendirmeye yeni program, yeni tüzük temelinde yeni bir örgüt kurulması doğrultusunda bir tasfiyecilik ortaya çıktı.

Tasfiyecilik, hareketin 12 Eylül darbesi karşısında yenilgisine yol açan komünist olmayan örgütlenme ve pratiğinin kaynağının doğru biçimde kavranamamasına dayanıyordu. İşçi sınıfından kopuk, açık ve gevşek hareket örgütlenmesini doğuran pratiğin kaynağını Kurtuluş'un teorisinde, temel tezlerinde, dolayısıyla bütününde arayan yaklaşım, bir bütün olarak yeni baştan başlama anlayışına, tasfiyeciliğe varmıştı. Oysa asıl sorun, komünizme uygun teorik tezlerin pratikte uygulamaya geçirilmemiş olmasında, pratikte farklı bir anlayışın ağır

basmış olmasındaydı. Bu anlamda Kurtuluş'un teorisi ile pratiği arasındaki çelişkinin izahı, yazılı teorisinde 'proletarya sosyalizmi', komünizm ağır basarken pratiğinde küçük-burjuva sosyalizminin belirleyici olmasında, bu anlamda, en temelde, komünizm ile küçük-burjuva sosyalizmi arasındaki çelişkide yatmaktaydı.

Bugün olduğu gibi, Kurtuluş'un doğduğu, politika sahnesine çıktığı dönemde de, gerek Türkiye sosyalist hareketinde, gerek dünya sosyalist hareketinde komünizm hakim değildi. Bu koşullarda komünizm açısından yapılması gereken, bir 'yol ayrımı' ile dünya sosyalist hareketi ve Türkiye sosyalist hareketi içinde hakim olan sosyalizm anlayışlarından koparak komünizmin marksist klasiklere referansla ortaya konulması ve pratiğe geçirilmesi idi.

Kurtuluş Sosyalist Dergi, öncelikle marksizmin temel tezlerini benimseyerek bunları komünist olmayan sosyalist çizgilere karşı savunmaya girişti. Bu teorik çalışmada da oldukça ilerledi. Ancak pratik siyasi faaliyetinde bu teorinin gereklerini hayata geçirmek yerine, gerçekleşen ayrılık sonucunda ortaya çıkan politik hareketle rekabete, yarışmaya yöneldi. Önüne koyduğu proletarya partisi hedefine ilerlemenin yerini kendiliğindenci bir biçimde (hangi sınıfsal temel üzerinde olursa olsun) yükselen kitle hareketlerinin peşinden sürüklenmenin aldığı bu faaliyet ise, onu komünist olmayan sosyalist hareketten kopmak yerine, onun parçası olmaya sürükledi. Bu durumda Kurtuluş, biri geliştirdiği teorik tezlerde ağır basan komünizm, diğeri bu teorik tezlerin gerekliliklerinin yerine getirilmediği pratiğinde ağır basan küçük-burjuva sosyalizmi olmak üzere, ikili bir karakter kazandı. Sonuçta –doğal olarak– pratik belirleyici oldu, Kurtuluş da –komünizm doğrultusunda giriştiği 'yol ayrımını' tamamlayamayarak– dünya sosyalist hareketinin ve Türkiye sosyalist hareketinin komünist olmayan niteliğini paylaştı.

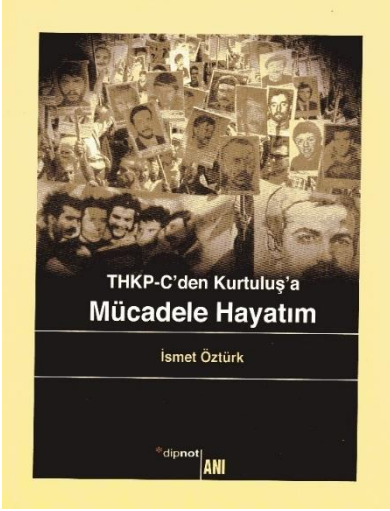
Yenilginin nedenini doğru biçimde kavrayamayan ve küçük-burjuva hareket örgütlenmesini üreten pratiğin kaynağını Kurtuluş'un temel tezlerinde aramaya yönelen tasfiyecilik ise, özünde yeni yol arayışıydı. Tasfiyecilikle uzlaşma temelinde de 'sosyalist demokrasi' adı altında Kurtuluş'tan açıkça kopan bir anlayış gelişti, sosyal-reformizme, sosyal-liberalizme yöneldi. Bu anlamda, (kendisinin Kurtuluş'un devamı olduğunu ileri sürse de sürmese de, kendi içerisinde yeni 'yol ayrımlarına' gitse de gitmese de) 'sosyalist demokrasi' çizgisi, Kurtuluş'un

temel tezleri, teorik çizgisi açısından ondan ayrılmaya ve bir 'yol ayrımına' karşılık geliyordu.

Oysa sorun, Kurtuluş'un temel tezlerinde ifadesini bulan 'proletarya sosyalizminden' ayrılmak yerine, onun pratiğinde ağır basmış olan küçük-burjuva sosyalizminden 'yol ayrımının' gerçekleştirilmesidir; Kurtuluş'un, sosyalist harekette hakim olan anlayışlardan kopmak üzere, marksizmin teorik temellerini savunarak giriştiği 'yol ayrımının' tamamlanması, teoride benimsenen komünizmin gereklerinin pratiğe geçirilerek diğer sosyalist hareketlerin karşısına, onlardan ayrı, bağımsız işçi sınıfının komünist hareketinin çıkartılmasıdır. Bu bakımdan sorun, dün olduğu gibi bugün de, proletarya partisinin yaratılması, komünist işçi partisinin inşası sorunudur. Görev, dün olduğu gibi, bugün de aynıdır: marksist teorik temel üzerinde komünist programın hazırlanması, işçi sınıfı ile birleşmek üzere bütün pratik siyasi faaliyetin sınıfa yöneltilmesi, evrensel leninist ilkelere uygun örgütlenme ve çalışma tarzının benimsenmesi.

İşte "İşçi Sınıfının Komünist Programı İçin Temel İlkeler", böyle bir yaklaşımın ürünüdür. "Temel İlkeler", Kurtuluş'un teorisinde ifadesini bulan komünizmi temsil etme iddiasındadır. Bugün "Temel İlkeler"i hazırlayıp Kurtuluş Sosyalist Dergi'yi yayınlayanlar, Kurtuluş'un taşıdığı yanlardan 'proletarya sosyalizmine', komünizme sahip çıkma tutumunu alarak, bütün Kurtuluşçuların önlerine komünist işçi partisinin inşasını temel görev olarak koymalarını ve pratikte bunun gereklerini yerine getirmelerini savunmaktadırlar. Kurtuluş geleneği açısından sahip çıkılması gereken miras bu olduğu gibi, komünizm açısından gereksinilen 'yol ayrımı' da budur; Kurtuluş'un başlattığı 'yol ayrımının' tamamlanarak, komünizm temelinde, diğer sosyalist hareketlerden teoride olduğu kadar pratikte de ayrılan hareketin, işçi sınıfının komünist hareketinin, diğer bir deyişle 'proletarya partisinin' inşasıdır.

İsmet ÖZTÜRK

“ Ne yazık ki, biz paramparça olurken bile küçük hesaplardan kurtulamadık. Bundan dolayı canım acıyor, kalbim yanıyor. Ben de dahil, asla kendimizi affedemiyorum; hatta içimden devamlı lanetlemek geliyor. Her ne kadar aklımı öfkemin önünde tutmaya çalışsam da çoğu kez bunu başaramadığımın farkındayım.” (“THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım” İsmet Öztürk. Dipnot Yayınları. S. 171-189.)

KÜF KOKULARI GELMEYE BAŞLIYOR

İsmet ÖZTÜRK.

Ortadoğu'da kalan İlhami, Ali ve ben, içerden doğru dürüst hiçbir haber alamıyoruz. Alamıyoruz derken, Mahir'le İlhami'ye bir bilgi ve raporlar, bizden gizli, bize verilmemesi, söylenmemesi emirleri ile gönderiliyor. Bu konuda Doğan Tarkan'ın Mayıs 1983 tarihli, Recep Gökırmak imzalı ve “Bir Rapor Üzerine Gecikmiş Bir Cevap” başlıklı yazısından birkaç alıntı yapalım:

"Politbüro kendisini GMK olarak ilan ettikten sonra çeşitli defalarda GMK üyeliğine o güne kadarki GMK üyelerinin 2/3'ü kadar yeni üye almıştır, ne var ben başta olmak üzere GMK üyelerinin bir bölümü (dikkat edilsin, 'korunmadaki' ve Dış Büro'daki tüm GMK üyeleri değil, onların bir bölümü) içinde oldukları organa yeni üyeler alındığını -diğer başka birçok gelişmede olduğu gibi- duymadılar bile. Kısacası GMK üyelerinin bir bölümü (azınlığı) diğer GMK üyelerine danışmadan, danışmayı bırakalım haber dahi vermeden, genişletti. Kişi olarak ben

GMK'nın bugünkü yedek üyelerini, 'resmen' bu göreve gelmelerinden aylarca sonra, Şubat 1983'te, gene bugünkü GMK üyelerinin bir kısmının üyeliklerini de bu görevlerine gelmelerinden aylar sonra, bazı larım bir yıl sonra öğrendim. (s. 4)

İçerde bıraktığımız yönetici organın dışarı gönderdiği raporun bizden gizlenmesi sağlanıyor. İçerden gönderilen ve R.Gökırmak imzalı yazıda aktarılan bu raporda şunlar söyleniyor:

"Şimdi daha çok eski dertler depreşiyor. Bu insanlar kendileriyle hesaplaşmak yerine bizimle hesaplaşmaya kalkıyorlar. Bildiğiniz ve tahmin edebileceğiniz insanların dertleri. Değişen koşulların zorlukları, reorganizasyon sorunları, eskiden var olan çeşitli güvensizlikler vs. vs. bu işlerin başlıca nedenleri.

"Son tahlilde arınıyoruz. Bu konuda geçmişin yoğun tecrübesi bize yol gösteriyor... Fakat artık kulağımızın dibini kaşıtmamak gereğine inanıyoruz."

"Bu gelişmeler ve reorganizasyonun çeşitli sorunları nedeniyle önemli bir karar almak zorunda kaldık... Asilleri askıya aldık. Bu işi uzunca bir süre için dondurduk. Bu konuda eski yamuklukların acısını çekiyoruz."

İçeriden gönderilen bu raporun bize yani orada bulunan İsmet Öztürk ve Ali Demir'e verilmemesi, yalnız İlhami'ye verilmesi emrediliyor. R. Gökırmak (Doğan) şöyle anlatıyor:

"Yukarıya aktardığım bu rapor Temmuz 81'de yazılmıştır ve 'korumadaki' yoldaşların birlikte yaşadıkları bölgeye bir kurye ile yollanmıştır. Gerek kuryeye sıkı sıkı tembih edilerek, gerekse Rapor'un üzerine altı çizilerek yazılarak bu Rapor'un oradaki tüm GMK üyelerine değil, fakat sadece bir yoldaşa, Sekreter'e verilmesi istenmiştir!" (age, s. 7)

Mayıs 82 Raporu'nda ise şöyle deniyordu:

"Bu arada 1981 Eylül'ünden itibaren yurtdışında Dış Büro tarafından çıkarılan S.İ'nin (Sosyalist İşçi, İ. Öztürk) elde edilen ilk üç sayısının incelenmesinde; bu yayının tarihsel köklerimize, siyasi rotamıza, program ve tüzük ilkelerimize ve tüzükte açıkça belirtilen DB amacına uygun bir faaliyet sürdürmediği anlaşıldığından, bu durumun derhal

düzeltilmesi için ilgililere talimat gönderilmiş ve bu yayının sorumluluğu DB'den bir kişiye verilmiştir."

Korunmaya alınan üç kişiden biri Ali Demir, biri İsmet Öztürk ve diğeri de sekreter İlhami Aras'tır. İçerdeki yöneticiler oraya rapor gönderiyor, ama rapor ikisinden gizleniyor. Dış Büro Cafer Kamil (Mahir Sayın) ve Hulki (Doğan Tarkan); bunlar hem GMK üyesi, hem Yazı Kurulu ve hem de resmi Dış Büro üyeleridir. Çıkarılan yayın beğenilmiyor ve Hulki'nin dışlanması ve yetkilerinin alınması, bundan sonra yetkilinin yalnız Cafer Kamil olması emrediliyor.

Dikkat edilsin, GMO, yani yönetici organ olarak o güne kadar böyle devam eden yedi kişinin üçünden raporlar gizleniyor, aynı zamanda yazı kurulu ve Dış Büro üyesi olan Hulki'nin yayın yetkisi alınıp Cafer Kamil'e veriliyor. Bir de hiç yüzleri kızarmadan birileri, "Bir çoğunluk grubu, bir de azınlık grupları vardı, azınlık grupları kendi çıkarılarını, çoğunluk grubu örgütün çıkarını düşünüyordu" diyebiliyor!

Bu mentaliteyi yaşam tarzı haline getirmiş bir grubun varlığında, grupların eriyebilmesi nasıl mümkün olabilir? İpinin çekilmesi için fırsat kolladığını bile bile insanlar gruplarını nasıl dağıtırsınlar? Bu ancak, ya bunu bilmeyecek kadar aptal, ya tabi olmayı kabullenmek¹ veya haklı gücüne güvenerek bu işlere aldırılmamakla mümkün olabilirdi. Benim durumum az çok son duruma uygun olmuştur.

Avrupa kanalıyla gelen haber kırıntıları ise hem çok sınırlıydı hem de negatif enerji pompalıyordu. İlhami ile ben Şam'dayken, Ali Demir ve diğer yoldaşlar Lübnan'da İsrail'e karşı savaş cephesindeydiler. İsrail'in Lübnan işgali başladığı için gidiş-geliş tamamen kapanmıştı. Dolayısıyla birbirimizden doğru dürüst haber bile alamıyorduk. Avrupa kanalıyla içerden gelen küf kokusu negatif enerji pompalamayı aşmış, adeta zehir pompalamaya başlamıştı. Fakat resmi kanaldan bize hâlâ doğru dürüst bilgi verilmiyordu.

Bu arada Metin Ayçiçek yoldaşımız, içerdeki merkezi ağırca eleştiren bir mektup yayınladı. Ben bundan önce dışarıdaki yoldaşlara bir açık mektup daha yayınlamıştım. Metin'in bu mektubu üstüne de bir

¹ Burada H. Kıvılcımlı'nın bir yazısı aklıma geldi. Sosyalistlerin iç çatışmaları üstüne o kendine özgü muhteşem diliyle, 'Koca devlete boyun eğmeyen insanlar sizin gibi züğürtlere mi boyun eğeceklerdir?' gibi bir cümle kullanmıştı.

mektup yayınladım. Metin'in derli toplu arşivi olduğunu biliyorum. Eğer bunları yayınlarsa belki bir yararı olur diye düşünüyorum.

Mektuplarımın birinci bölümünde şunlar vardı: Hiç zaman geçirmeden içeri ile yüz yüze görüşüp ne olup ne olmadığım taraflardan dinledikten sonra gerekli ilk önlemleri hemen almalıyız. Oradaki yöneticileri bırakan bizlerin bütün sorumluluğun ortağı olduğumuzu unutmadan, bölük pörçük bilgilerle saldırıya geçmenin vereceği zararların göz ardı edilmemesi gerekir. Yapılabilecek en büyük hata, bir günah keçisi bulup her şeyi ona yükleyerek işin içinden sıyrılmaya kalkmaktır. Yapılması gereken, derhal olaya müdahale edip detaylarıyla öğrenerek ilk adımların atılmasıdır. Buraya kadar itidalli davranılmalıdır.

İkinci bölümü ise, tek başına kendi sorunlarımızla sınırlı çözüm aramanın zamanının geçtiğini, dünya sosyalist hareketinin sorunlarıyla birlikte Türkiye sosyalist hareketinin sorunlarını makro düzeyde değerlendirip kendi sorunlarımızı onun bir parçası olarak ele almamız gerektiğini nedenleriyle birlikte anlatıyordu.

İlhami ile ikimizin evin içinde uflayıp puflamaktan başka yaptığımız bir şey yoktu. İlhami'nin ağzını her zaman olduğu gibi bıçak açmıyordu. Açsa da, "Herkesin avucunda bir tutam saç kalır"dan başka söylediği tek kelime olmuyordu.

Bir gün eve postacı bir mektup getirdi. Mektup Mahir'den geliyordu. Ben ayakta mektubu okudum ve oturmakta olan İlhami'ye verdim. Ama beni bir gülme krizi tutmuştu. Mahir mektupta adeta Şaban İba'nın örgütü kapıp kaçtığını anlatıyordu. Ancak "köyün köpeksiz olmadığını" da hatırlatmaktan geri durmuyordu. Mahir'in hatırlatması çok yerinde ve doğruydu. Beni gülme krizine sokan da oydu. Şaban İba her ne manevra yapmışsa, en küçük melteme bile dayanabilmesi mümkün olamazdı. Olsa olsa bir süre kendini kandırmaya çalışıyordu.

Mahir'in telaşla yazdığı bir cümlesi şöyle: "Şaban kispeti giymiş yağlanmış ve er meydanında peşrev çekiyor." İkinci cümlesi de, "Olabilecek en kısa zamanda İlhami Türkiye'ye gitsin". Kimin gideceğinin talimatını da oradan veriyor büyük şef! Ne olur ne olmaz, bakarsın çocuklar bir yanlışlık yapabilirler. İşi sağlama almak lazım. Tabii, İsmet veya Ali Demir gitsin diyecek hali yok ya!

İlhami ile oturup hem hazırlıkları hem de benim iletmek istediklerimi konuştuk ve İlhami Türkiye'ye gitti. Kendilerince yeterli süre kaldıktan sonra, yeni yönetici organ Şaban, Seyfi ve İrfanla birlikte Şam'a geldiler. Bu arada Lübnan'dan çıkmış olduğu için Ali Demir de Şam'a gelmişti. Kısa bir hoşbeş ve hasret gidermekten sonra, "Yahu, ne var ne yok?" gibi soru attım ortaya. Aman Allahım, ne cevap alsak beğenirsiniz? İşleri kotardığ için aynı zamanda sözcülüğü de üstlenmiş Şaban İba, "Resmi toplantı başlayana kadar hiçbir soruya cevap, hiçbir konuda da bilgi vermeyiz" dedi. İnanılır gibi değil, örgütün kurucularına, resmi toplantı başlayana kadar hiçbir konuda bilgi veremezlermiş. Şaka mı gerçek mi, hayal mi rüya mı? düşüncesinin şokuyla adeta kıvranıyordum. Tabii benim cahil kafam, Şaban'ın bizim kurduğumuz örgütü yok edip yeni bir örgüt kurduğunu düşünemedi.

Mahir'le Doğan Avrupa'dan gelecekler... Sıkı bir polis devleti olan Suriye'ye giriş çıkış öyle kolay değil. Bazen günlerce beklemen gerekebilir. İkisinin de doğru dürüst ne pasaportu ne bir şeyleri var. Hepsi korsan oğlu korsan!

Neyse sabah oldu. Allah ne veriyse kahvaltı yapıldı. Aa, o da ne, ilçe kaymakamlarını toplantıya çağıran vali gibi, Şaban İba resmi kıyafetlerini giymiş, elinde kâğıt kalem ve dosyalarla masanın başına geçip, "Haydi toplantı başlamıştır" demez mi? Kimse de ses yok, "Ne toplantısı, arkadaşlar henüz gelmediler, onları beklemek zorundayız" dediğimde Şaban İba, "Artık örgüt kişilerin örgütü değil, oluşturduğu yerel birim-kurumların örgütüdür ve kişileri bekleyemez, beklemez" dedi. Şaban'dan başka arkadaşların söyledikleri tek kelime dahi hatırlamıyorum. Ali Demir sinirden olsa gerek dudaklarını ısırarak sağa sola gidip geliyor. "Haydi bakalım, kendi kendinize yapın toplantıyı. Neden buraya kadar zahmet ettiniz ki, Türkiye'de yapsaydınız" dedim ve gülmeye başladım. Bunu yaşamadan birileri anlatsa inanmakta çok zorluk çekerdim.

Bu sırada, daha çok Hulki ile tavır alan arkadaşlar ve hata Hulki örgütten atılmışlardı. Bunu yapan içerdeki merkezi ise yetkilerimizi devrederek biz bırakmıştı. Onların her yaptığından biz de sorumluyduk. Ama onlara biz bir örgüt bırakmıştık ve onlar bunu yönetmekle yükümlüydüler. Onu dağıtıp yenisini kurmak diye bir yetkileri olamazdı ve yoktu. Ancak onlar bunu yapmışlardı ve bundan dolayı meşruiyet-

lerini yitirmişlerdi. Sorunlara bu açıdan, yani salt hukuk açısından yaklaşmak ilkeli olurdu, ama fiilen hiçbir şey anlamadan ve bilmeden var olanları da bitirmek olurdu. Bundan dolayı ben, devamlı, birliği sağlama yönünde çaba harcamayı doğru buldum. Yapılanları ise yok hükmüne indirgeyip, sil baştan, ama hesaplaşarak yürümeyi seçtim. Geline noktada yaptığının doğru olduğunu söyleyemem, ama ne işin buraya ulaşacağı kestirebilirdim, ne de buraya ulaşması kaçınılmazdı. Ülerde anlatacağım gibi, bunun baş müsebbibi Mahir Sayın olmuştur.

Daha sonra sakin kafa ile düşündüğümde şu sonuca vardım: o dönemin zor şartlarında "emir demiri keser" mantığı ile hareket edildiği için, aykırı davranışlarla başlayan zıtlaşma, ipleri koparma noktasına getirmiş ve karşılıklı suçlamalar adeta düşmanlık ortamına ulaşmıştı.

Bu arada bazı ikili sohbetler olsa da siyasi konuların kenarından dolanıliyordu. İrfan'la Şam'da gezintiye çıktık ve bir parkta küçük bir şişe viski içtik. Oralarda viski üç otuz paraya sokaklarda satılıyor. Ben tek siyasi kelime etmedim. Onların aldığı karara saygı gösterdiğimden değil, İrfan'a duyduğum saygıdan dolayı, onu zor durumda bırakmak için. Ama İrfan rahatsızlığını da hissettircesine bir şeyler anlattı.

Seyfi de durumdan memnun gibi görünmüyordu. Şaban İba ise yaptıklarına hiç de inanmış görünüm vermiyordu. Belki ben böyle görmek istediğim için bana öyle görünüyordu. Ama olay gerçekten maktaktı. Dışarıdan bizim gönderdiğimiz (gerçekte Mahir'in gönderdiği) İlhami Aras da hiç konuşmuyordu. Onun konuşmamasının tabiatı gereği mi yoksa Şaban'la sağladığı uyum gereği mi olduğunu da bilemiyordum. Neticede, önce Doğan, sonra Mahir geldiler. Şaban, toplantıya başlanması için Doğan'dan zannederim (doğrusu şimdi tam hatırlayamadığım) onunla ilişki içinde atılanların kurduğu "Geçici Komite"yi (GK) mahkûm eden beyanda bulunmasını şart koştu. Bu toplantının belki de bu bileşimle son toplantı olabileceğini düşünmeye başladığım için, toplantı başlamadan konuşmaların kayda alınmasında ısrar etmeye başladım. İlhami, "Yahu, çok para" falan dediyse de Mahir parayı verdi ve aylarca süren toplantı kasetlere alındı. Kasetlerin benden sonra Avrupa'ya gittiğini duydum ama akıbetinden haberim yok.

Toplantı bir biçimde başladı, başlamadı arası bir durum. Bir yandan Şaban bir şeyler dayatıyor, o geri adım atıyor; bu kez Doğan, "GK,

Kurtuluş'un resmi bir örgütü olarak kabul edilmeli" gibi şeyler dayatıyor. Neyse, bu kargaşa, sürünceme ve karambol içinde toplantı başladı. Doğal olarak önce bizler adına giden ve iç çatışmalarda doğrudan taraf olmayan, içerdeki durumu taraflardan objektif olarak öğrenip gelmesi gereken İlhami konuşmalıydı. Bir de ne görelim, İlhami merkezin dışında kimselerle görüşmemiş. "Bunu nasıl yaparsın, senin herkesle görüşmen gerekirdi" dediğimde, "Ben onlarla görüşmeden tatmin oldum ve başkalarıyla görüşmeye gerek görmedim" dedi. Al sana bir kaya daha! Yumrukla yumruklayabildiğin kadar.

Bizim kurduğumuz Kurtuluş Örgütü silinip süpürülmüş. Üyelikler askıya alınmış (feshedilmiş). Kürdistan örgütü mahalle komitesi gibi dağıtılmış. Yani, yeni bir örgüt kurulmuş. Şaban bize bunu dayatıyor; o geri adım atınca, Doğan başka bir şey dayatıyor. Bunların haklılığı-haksızlığı bir tarafa, sorun olan, birliği dışlayıcı tavırlarda inatlaşmaları. Esas olarak beni de burası ilgilendiriyor. Çünkü ben (kargaya yavrusu şahin görünür misali) bizim örgütümüzden ve bizden çok şey bekliyordum. Beklentim, bizim örgütün büyüyerek devrim yapması değildi; bundan çok öte, dünya sosyalist hareketleriyle birlikte, varolan sosyalizmlerin bunalımlarına çözüm aramanın önemli bir parçası olmaya çalışarak bunun kanallarını açmayı zorlamaya gayret etmekte. Bu hedefe yürürken karmakarışık olan Türkiye sosyalist hareketinin derlenip toparlanmasına ilk önceliği vermekte. Reformizmden bireysel teröriste kadar uzanan zıt uçların arayış ve çarpınışları Marksizm-Leninizm'in bilimsel teorisi ışığında eleştirilmeli, mahkûm edilmeli, günümüze kadar olan olumlu olumsuz bütün örgütsel deneyimlerin değerlendirilmesiyle yetkin ve profesyonelce çalışan bir örgütlenme yaratılmalıydı.

Bunun başarılabilmesi durumunda, suçlunun kendimiz olduğunu düşünüyordum. Belki birileri, "himmete muhtaç dede, o kime himmet ede" diye düşünebilir ama eğer biz küçük hesaplan bırakıp, bu anlayışa kilitlenip, bunun gereğini yerine getirebilseydik, epey yol kat edebileceğimiz inancını hâlâ korumaktayım. Bahsettiğim iki mektupta da bu bakış doğrultusunda bir şeyler karalamıştım. Bunun için, örgütün bölünüp güç kaybetmemesi için üstümü başımı parçalıyordum. Ne zaman ki bundan umudumu kestim, "inceldiği yerden kopsun" demekten de geri adım atmadım. İkameci anlayıştan kurtulmadan bu dedikleri-

min yapılamayacağım biliyorum, ama eğer makro düzeyde buna kilitlenseydik, belki bunu aşmamız da mümkün olabilirdi, diye düşünüyorum. Bu anlayıştan dolayı, bizim kurduğumuz örgütün yok edilmesine rağmen, onlara hiçbir eleştiride bulunmuyor, tam tersine suçlarına ortak oluyordum.

Mahir, İlhami ikilisinin, içeriden gelenlerin, daha doğrusu Şaban İba'nın başını çektiği yönetici organın tavrı ve tasarrufları ile uyum sağlamaları, "sekteizm" gibi, ne idüğü belirsiz eleştiri ve özeleştiriden gerçeğe dönüşmüş oldu. Böylece yapılanlar "halledilmiş" oldu ve adeta sözcülüğü Şaban İba yerine Mahir Sayın aldı. Şaban'la Doğan ve benim aramda süren tartışma, Mahir ile Doğan arasında devam etmeye başladı. Yapılan ve yapılacak olan eleştiri ve özeleştirellerle hiçbir sorunun çözülüp sonuca ulaştırılmasının mümkünü yoktu. Bizim bıraktığımız örgüt yok edilmiş, yerine, bizim çizgimizle pek uyuşmayan yeni bir yapılanmaya gidilmiş. Bu yapılırken bir yığın insan atılmış, "asılmış", "kesilmiş"; icraatı yapanlar var, mağdurlar yok! Bir kısmının sözcülüğünü Doğan yapıyor görünse de, bilgisi, çok uzaklardan aldığı haberlerden ibaret. Kaldı ki onların hepsi de orada olsalar, hiç kimse yanlışlığını kabul edecek durumda değil. Zira yanlış daha önce de belirttiğim gibi, Yürütmenin kurulmasında başlamış, bir kişi dışında GMO üyelerinin dışarı çıkmasıyla sürmüştür. Bunlardan sonra işlerin düzgün gitmesini beklemek, gökten vahiy beklemekten çok da farklı sayılmaz.

Başından beri söylediklerimden de anlaşılacağı gibi, örgütümüzün radikal bir reorganizasyona ihtiyacının olduğu inkâr edilemez. Arna bunu, istemediklerini tasfiye edip kendine bağlayabildikleriyle bir örgüt kurmak ve istediğin gibi rahat yönetebileceğin biçimde şekillendirmek için değil, işçi sınıfını bilinçlendirip örgütlemek için, o şartlara uygun kişilerle olduğu gibi, yine dışarıdakilerle de paslaşarak yapmak gerekirdi. Halbuki Şaban İba, dışarıdakilerin gelmeyeceklerine öylesine inanmış ki, Mahir'in deyimiyle, "kispeti giymiş" adeta meydan okuyor, hem de içerdeki tüm muhalifleri temizliyor.

Eleştiri ve özeleştirelinin ilk adımı hataları görmek olmakla beraber, bu sadece ilk adımdır. Daha önemlisi, nedenleri bulup ortadan kaldırmaktır. Biz ise, sorunların nedenine değil, başlangıcına bile yaklaşmadan, sorunları yarattığımız düşünce biçimiyle sorunları çözmeye çabalıyorduk.

İş yapan insanlar hata yaparlar. Önemli olan, telafisi mümkün olmayan veya çok güç olan hatalar yapmamaktır. Biz bu hatayı yürütme kurulumu yaptık. Sonra da hataların telafisi kolayken göremedik, görülmesi kolaylaştığında da artık telafisi hemen hemen imkânsız bir hal almıştı. Artık onları şurasından burasından yamayarak düzeltmek imkânı ortadan kalkmıştı. Yapılması gereken, hepsini sil baştan, toptan ele almaktı. Ama her şeyde olduğu gibi bunda da başarılı olamadık. Parçalanana kadar kör dövüşü sürüp gitti.

Tartışma boyunca daha ağırlıklı olarak Mahir'le Doğan arasında zıtlık sürüyordu. Doğan, GK'nın, Kurtuluş'un meşru bir örgütü olarak kabul edilmesini istiyor, buna herkes karşı çıkıyordu. Bir tartışma vesilesiyle Doğan, "Ben istifa ediyorum" diyerek masadan fırladı. Evin bir odasına geçti ve hiçbir şey demeden oturmaya başladı. Mahir hemen olayın üstüne atladı ve "Doğan örgütten istifa etti" dedi. Ben itiraz ettim. "Arkadaş istifa ediyorum dedi, ama o yalnız örgüt üyesi değil, aynı zamanda Merkez ve Yazı Kurulu üyesi; soralım bakalım, nereden istifa etti?" dedim. Doğan'ın olduğu odaya geçtim, baktım Doğan ağlar durumda. "Nedir bu istifa, örgütten mi istifa ettin?" dedim. Hiç tereddüt etmeden ve bir hışımla, "Hayır, ben sizin merkezinizden istifa ettim" dedi. "Senin örgütten istifa ettiğini söylüyorlar" dediğimde, yine feryat figan, "Hayır, ben sizin merkezinizden istifa ettim" diye tekrarladı.

Ben toplantı odasına geçip durumu arkadaşlara anlattım. Mahir, "Yok şunu dedi, yok bunu dedi vs. vs., bunlar örgütten istifa ettiği anlamına gelir" demeye başladı. Yani, istifa eden arkadaşın adına, nereden istifa ettiğinin kararını Mahir veriyor!

Bir de şu durumu açıklayıp Mahir'in son sözleriyle bir karşılaştırma yapalım. Şam'daki toplantıdan hemen sonra Türkiye'ye geldik. Doğan, atıldı mı ayrıldı mı her ne ise, Avrupa'ya gitti. Toplantıda yine Doğan'ın istifası tartışılıyor. Ben ısrarımın dozunu devamlı yükseltiyorum. Toplantı İstanbul'a epey uzak, ada gibi bir yerde yapılıyor, fakat telefon kulübesi var. Benim direkt memenden gına getirmiş olacak ki, "Madem örgütten ayrılmadı diyorsun, o zaman haber ver gelsin, örgütten görev istesin" dedi. Şaban da Mahir de, "Hemen şimdi" dediler. Her nedense bir aceleleri var. Gerçekten de bu tartışmalar kabak tadı vermeye başlamıştı. Benim için de sonun başlangıcı gibi görünüyordu. Benim büyük düşlerim, meltemdeki kar gibi eriyordu. Dünyayı temizlemeyi hayal ederken, evimizin önündeki çöpleri süpüremiyorduk.

Neyse, ben toplantıdan kalkıp Doğan'a telefonda durumu anlattım. O da, "Tamam gelirim" dedi. Doğan'ın yukarıda belirttiğim gibi, yönetici organın içeri gelmesine sıcak bakmaması, zannederim arkadaşlarda "Doğan gelmez" inancım pekiştirmişti. Geleceğini söylediğimde doğal olarak bir şey demediler. Ama geleceğine inanıp inanmadıklarını bilmiyorum.

İçerdeki olayların karmaşıklığı tek başına bizim yapımızdan kaynaklanmıyordu. Bir bütün olarak Türkiye ve dünya sosyalist hareketinin içinde bulunduğu bunalımdan kaynaklanıyordu. Ben olayları bu perspektiften değerlendirdiğim için olaylara suçlu arayarak olumlu bir yere ulaşılamayacağından emindim. Ortadoğu'daki toplantının ısrarla kasete alınmasını istemem de bundandı. Yapılması gereken, olayları ta başından değerlendirerek, bunların dünya sosyalist hareketiyle bağlarını kurup çıkaracağımız derslerin de ışığında, kendimizi yeniden kurmaktı. İlişkinin kesilmesini gerektirecek örgüt suçu işleyen olmadığına göre, yeniden kuruluşun çerçevesini çizip, anlaşılanların devam etmesiydi. Aksi durum başından yanlış kurulan paradigmayı teslim ettiklerinden suçlu aramak, günah keçisi bulmaya çalışmaktı.

Ben pis kokuların gelmeye başlamasından ayrıldığım ana kadar hep bu görüşü savundum. Biz yürütme olarak Şaban İba ve diğer arkadaşlarımızı bırakmıştık. Onların her yaptığından biz de sorumluyuz. Bizim bıraktığımız örgütü feshetmiş de olsalar, biz dahil herkesi ihraç etmiş de olsalar, yapılanlardan biz de sorumluyuz. Bu kadar olmasa da katılmam mümkün olmayan bir sürü şeyler yapmışlardı. Ama bizim bıraktığımız örgüt ve onun Merkezi onlardı. Onları oraya bırakanlardan biriydim ben; "muhalefetim vardı" gibi mazeretlere sığınmayı benim Marksist terbiyem kabul edemez. Aldığım tavrın abese uzandığının farkındaydım. Onları biz bırakmıştık ve bundan ben de sorumluydum. Ama onlara örgütü dağıtıp yenisini kurma yetkisi verilmiş değildi. Buna rağmen ben, yukarıda anlattığım anlayış gereği onlara taviz veriyordum.

İkinci bir nedenim ise, dışarıdaki GMO üyelerinden hiçbiri, karşılaştıkları gerçeğin bedelini ödemeye yanaşmıyor, günahları yükleyecek suçlu arıyorlardı. O da, içerdeki yürütme idi. Yürütme kurulurken, Şaban dışında GMO üyelerinin tümü dışarı çıkarken sesini çıkarmıyorlar, yapılan yanlışların içinde zerre kadar pay sahibi olduklarını kabullen-

meden, "vur abalıya" misali, içindeki yönetici organı günah keçisi yapıyorlardı. Benim bunu da kabul etmem mümkün değildi. Türkiye'nin hiç yaşamadığı böylesi bir vahşet döneminde yönetici organı böylesine zayıflatarak dışarı çıkılmasını savunanlar veya karşı çıkmayanlar sureti haktan görünmeye çalışıyorlar. Benim GK'nın kabul edilmesi konusundaki tavrımın pek gerçekçi olduğu kanaatinde değilim, ama içerideki yönetici arkadaşlara sert eleştiri yöneltmemem ve hataların ortağı olduğumu kabullenerek yer yer onları savunmaya girmemi, herkesin değerlendirmesine bırakıyorum.

Bilerek veya bilmeyerek insanlar kendi gerçeklerine bile ters davranışlarda bulunup sonra da gerçekler gizlenemeyecek kadar açılıp saçıldığında, bunu ya ödenecek bedeli göze alarak kabullenir ve gerekenleri yapar veya suçlu arayıp günahları yüklemeye çalışır. Dışarıdaki GMO üyelerinin yaptıkları da buydu.

Aklımın erdiği kadar Marksist örgüt anlayışını sulandırmadan, bu anlayış doğrultusunda hareket ettim. Yapılan her şeyin ortağı olduğumu kabul ederek ne GK'nın örgüt olarak kabul edilmesini onayladım, ne onların Doğan ve GK'lı arkadaşlardan günah çıkarmalarını istediklerinde bu talebe yüz verdim. Hatta daha da ileri giderek bu doğrultuda alınan kararlara uymayacağımı ilan ettim ve uymadım. Hem de tüzük, yasa, hukuk mazeretlerine sığınmadan ve gizli kapaklı hiçbir oyuna başvurmadan.

Bana göre, artık ortada ne Marksist anlayışa uygun bir örgüt kalmış, ne de Marksist ilkeye uygun davranış ve yaşayış. Benim gerek içerden gelen yöneticilere, gerekse GK'ya karşı aldığım tavır ve savunularım, bir komünist örgütün yasa, kural ve ilkelerine göre değil, zor koşulların ürettiği travmaları atlatarak, adına layık komünist bir örgüt yaratmanın ve dünya sosyalist hareketinin debelendiği bunalımın en azından farkındalığını yaratma çabasının gereklerine göre olmuştur. Örneğin, "Burası raporunu dinlediğimiz örgütün toplantısıdır" derken, bizim bıraktığımız insanlar vardı, ama bizim kurduğumuz örgüt yoktu. Ama "büyük idealler" hatırına buna katlanıyordum.

Doğan'a Suriye'ye döndüğümde haber vereceğimi söylemiştim ama epey geç kalmamdan ya da belki de yeterince iyi anlaşmamamızdan, Doğan benden habersiz gelmiş ve Suriye polisi onu birkaç gün nezarete tuttuktan sonra geldiği yere postalamış. Doğan daha

önce de gelmişti Suriye'ye ve belki de ona güvenerek yine gireceğini düşünmüştür. Ama Suriye adeta düşman devletlerin kuşatması altında bir polis devletidir. Saati saatini tutmaz. Bu arada Doğan'a verilen zaman geçti. Arkadaşlar, "İşte gelmedi" diye kına yakıyorlar. Bir de öğrendik ki Doğan gelmiş ve Suriye onu geri postalamış. İyi ki Türkiye'ye teslim etmemiş. Suriye'nin ne zaman ne yapacağı hiç belli olmaz. Mahir'in bu konuda bana söylediği, "Bana ne, ben gelmediğine bakarım" oldu. Belki bu gırgırına söylenmiş olabilir. Ancak pratik, söylediğine uygundu. Bunları sirkülasyonda da yazdı.

Birlik lafını ağızından hiç düşürmeyen, her konuşmasında adeta "her şey birlik için" diyen İlhami Aras ve Mahir Sayın'ın birlik anlayışları, Nasuh Mitap'ın da dediği gibi, bütün olanakları kontrolleri altında bulundurarak herkesi kendilerine tabi olmaya mahkûm etme biçiminde olmuş ve bu anlayışları kendi gölgeleri gibi yanlarından ayrılmamıştır. Yer yer İlhami bunu abese kadar yükseltmiştir. Cüzi bir burs olayında bile, İsmet'le olabilir ihtimaliyle, arkadaşın bursunu engellemek mantığını ya da Genel Sekreter Yardımcısı İsmet Öztürk'ü atlayıp Genel Sekreter'in elindeki olanak ve yetkileri babasından kalan mirasmış gibi "kendine yakın gördüğü" Şaban İba'ya devretme trajedilerini acaba şimdi nasıl açıklıyordur? Gerçi açıklamasına da gerek yoktur ya, "can çıkmadan huy çıkmaz" derler. Nasıl olsa aynen devam ediyordur.

İnsanlar atılmış, üyelikler iptal edilmiş ("askıya alınmış!"), örgüt bir bütün olarak tasfiye edilmiş, İlhami Aras neler olduğunu öğrenmek için Türkiye'ye gelmiş, ama bu insanların hiçbirleriyle konuşmadan, bunları yapanlarla görüşmekle yetinip onlarla dışarı yanımıza geliyor. "Neden diğer insanlarla görüşmedin?" sorusuna, "Yöneticilerle görüşmek beni tatmin etti" diye yanıt verebiliyor. Doğrudur, onu tatmin etmiştir, çünkü ona karşı hiçbir olumsuz davranış düşünülmemiş ve düşünülüyor. İşte İlhami yoldaşımızın birlikçiliği, bu anlayışa uygun davranış çerçevesi içinde kalmayı hazmedenlerle sınırlıdır.

Mahir Sayın, GK'lılarla tartışmasında şöyle bir cümle kuruyor: "İsyan sonucu ele geçirirsen, eski rejimin temsilcilerini asarsın. Ele geçiremezsen asılırsın." Lütfen dikkat! On bir kelimelik iki cümleden (bunu 1983 sirkülasyonlarında genişçe eleştirmiştik) Marksizm açısından iki tane temelden sakat görüş sırtıtmaktadır. Kim, Marksizm'in neresinde iktidarı ele geçirince eski rejim temsilcilerinin asılacağını görmüştür? Böylesi bir evrensel kural Marksizm'e değil, olsa olsa Mahirizm'e ait

olabilir. İkincisi ve çok daha vahimi "isyan etti" dediklerin düşman değil, biri hem Merkez Komitesi hem Yazı Kurulu üyesi, ikisi en önemli yerel örgütlerimizden biri olan İstanbul Komitesinin yöneticileri. Diğerleri de üyelerimiz.

Bir diğer sorun, Doğan Tarkan hem merkez hem de yazı kurulu üyesi. Toplantı, örgütün kongre veya konferansı değil, merkez toplantısı. Toplantı sinir harbi şeklinde geçiyor. Doğan bir anda "Ben istifa ediyorum" deyip, yandaki odaya geçiyor. Ben "Nereden istifa ettin?" diye soruyorum, "Sizin merkezinizden" diyor. "Senin örgütten istifa ettiğini söylüyorlar" dediğimde, "Asla!" diyor.

Mahir Sayın başlıyor cımbızla kelime çıkararak, Doğan'ın illa da örgütten istifa ettiğini ispata çalışmaya. Yahu, beş dakika içinde adam, "Örgütten değil, merkezden istifa ettim" diyor. Bu insan affedilmesi güç bir örgüt suçu işlemişse söyle, biz de bilelim! Yoksa buyursun gelsin. Senin bunu teşvik etmen gerekirken, merdiveni boyuna yokuşa dayıyorsun. Aynı Doğan Tarkan, çağrıya icabet ederek Suriye'ye geliyor ve orada nezarete atılıp geri postalanıyor. Sen kalkıyor buna karşı "İşte, örgütten ayrıldığının ispatı, çağrıya rağmen gelmedi" diyorsun. Bu durumu bile bile, hâlâ iddiana devam ediyorsun. O zaman örgütten ihraç edilen arkadaşların, yani GK'nın örgüte dönmek için öne sürdüğü, Doğan'ın da koymuş olduğu şart neydi? "GK'nın, Kurtuluş'un bir parçası olduğunun kabul edilmesi". Mahir Sayın buna şiddetle karşı çıktığı gibi, benim "Bunu kabul etmeden gelmelerini sağlayalım" önerime dahi tahammül etmemiştir. Sebep, muhalif sesin çoğalmasına tahammülsüzlük!

Artık ipler öylesine gerilmişti ki, toplantılarımız adeta sinir harbine dönüşmüştü. "Sirkülasyonlar Doğan'lara verilmeyecek, onların yazıları bizim teşkilatımıza dağıtılmayacak" kararı alınıyor, ben hiçbirine uymayacağımı açıklıyorum ve öyle yapıyorum. Artık hem örgütten hem de arkadaşlardan umudumu kesmiştim. Oldukça demoralize olmuş, tepkiselleşmiştim. Esasında karşımdakilerin durumu da iyi sayılmazdı, ama onlar Pirus zaferinin tadını çıkarıyor görünmeye çalışıyorlardı. Halbuki onlar da galibin, bu yolda mağlup sayılacağını biliyorlardı. Ne yazık ki, kısa dönemli küçük çıkarlarını uzun vadeli büyük çıkarlara feda edemiyorlardı.

Uzunca sirkülasyonlarla tartışma süreci yaşandı. Sonunda seçim kararı alındı. O şartlarda benim bu arkadaşlarla ne bir organda çalışma ne de parti düzeyinde birlikte olma zeminim kalmıştı. Dolayısıyla adaylığımı koymadım. Soranlar olunca da, "Kimsenin aday olmasına gerek yok, herkes canının istediğini seçsin" gibi laflar ediyordum.

Seçimden kısa süre sonra kurucusu olduğum ve büyük umutlar bağladığım örgütümden ayrıldığımı ilan ettim. Artık örgüt, benim kurucusu olduğum çizgiyi tamamen terk etmişti.

Daha sonra Doğan'larla bir süre birlikte faaliyet sürdürdük. Biz cezaevindeyken onlar Troçkist olmuşlardı ve ben zorunlu olarak onlarla da ilişkilerimi kesmek durumunda kaldım.

Olaylar bu aşamaya geldikten sonra, bir dönem benim için kapanmış oldu. "Yol Ayrımı" ile girdiğimiz Türkiye'nin bu önemli dönemi geride kalmıştı. Bu dönemle birlikte bütün yaşanmışlık ve ortaklıklarına rağmen, eski yol arkadaşlarım da gerideydi artık. Herkes kendi kulvarında yürümeye devam etti ve herkes yürüdüğü kulvarın mantıklı sonuçlarına doğru ilerledi. Buna rağmen, Marksistlik, komünistlik etiketini kimseler bırakmaya cesaret edemedi. Oysaki gerçek değişmişti.

Bundan sonra yazdığım bölümler, kendi pratiğimizin yazılı belgeleri üzerinden bir tartışmayı bugüne bağlayarak, kendi devrim, sosyalizm ve parti anlayışımı ortaya koyarken, Marksizmin ihtilalci, devrimci içeriğini boşaltıp onu adeta küçük-burjuva reformizmine indirgeyen eski yoldaşlarımızın çarpıtmalarına bir nebze de olsa engel olmaya çalışmaktan ibaret olacaktır.

Tarih üzerine konuşan ve yazan herkesin belgeleri ortaya koyması ve sonra yorum yapmaya başlaması en hayırlısı olacaktır.

Yoksa tevatürün sonu yoktur...

II. KONFERANS TUTANAĞI

ŞUBAT 1984

26-A

GİRİŞ

İki buçuk yıla yakın bir süre tam üye toplantı yapamayan Gmk'nın, böyle bir aradan sonra, ancak, toplantı yapıp raporunun yaparlık örgüte vermesi salt "12 Eylül Dönemi"ne bağlanamaz. Buradan çıkarılacak en önemli ders; örgütsel durumumuzun (geçmiş ve bugün) ciddi bir değerlendirilmesi olmalıdır. Geçmiş faaliyetler yanında, nereye varmış, Gmk'nın mevcut görünümüne göre bir elverişlilik olarak yapılacak bir değerlendirme, sonuçta değil bu değerlendirme olacaktır. Şimdi bu değerlendirilmenin gerekli muhtevan ile kourarabilip kavrayılabilmesi, örgütsel durumuna katkında bulunacaktır. Saltatiki böyle grubun yine böyle bir durumda alınması bu anlamda, gelecekte sorumluluklerini sadece ne kadar olması bir anlamda bu.

GİRİŞ

İki buçuk yıla yakın tam üyeli toplantı yapamayan GMK'nın, böyle bir aradan sonra, ancak toplantı yapıp raporunu örgüte vermesi salt "12 Eylül dönemi"ne bağlanamaz. Buradan çıkarılacak en önemli ders; örgütsel durumumuzun (geçmiş ve bugün)..ciddi bir değerlendirmesi olmalıdır. Çeşitli faktörler yanında, her şeye karşın, GMK'nın mazur görülemeyecek bir eksikliği olarak yapılacak bir değerlendirme, sonuçta doğru bir değerlendirme olacaktır. Aslında bu değerlendirmenin gerek muhtevası ile kavranabilip kavratılabilmesi, örgütsel dinamizme katkıda bulunacaktır.

Soldaki birçok grubun yine böyle bir durumda olması bir yanıyla, genelde sosyalistlerin sadece ne kadar acınası bir durumda bulduklarının saptanması olacaktır. Yoksa aynı durum gelinen noktada mazaret arayışın gerekçesi olamaz, olmamalıdır. Şüphesiz bir diğer yanıyla sorun bir kez daha sınıfla sosyalizmin ayrı kanallarda seyrediyor olmasının saptanmasıdır. Ve yine böyle bir saptama ile birlikte başlıca görevi, bütün kaçınılmazlığı ile karşımızda görmekteyiz. Kabaca sosyalistlerin dağınıklığından söz etmek aynı zamanda Kürdistan'da anti-sömürgeci mücadelenin bugün ulaştığı boyutları göz ardı etmeden, benzer problemleri yansıttığında önemli uygulamayı her zamankinden çok gerekli kılmaktadır.

İşte gerek ülkedeki mevcut gelişmeler, gerekse mevcut örgütsel problemler ortasında tam üyeli toplantısını yapan GMK, yüklüce görevlerle yüz yüzeydi.

Yoğun iç problemlerin çözülebilmesi gereği bir yana, GMK aynı zamanda, ustaca aşıldığına geleceğe ilişkin umudun yeşerebilmesine olanak tanıyabilecek tarihi bir momentle de yüz yüzeydi. Yine bilinmektedir ki, bu toplantıyı müteakiben bir de örgütün daha geniş ses verebileceği bir adım kararlaştırılmıştı. Oysa iki buçuk yıla yakın bir sürenin sorunlarını GMK bir toplantıda ayrıntıları ile tartışabilme becerisini gösteremedi. Şu anda bunun nedenleri üzerinde durmak anlamsız. Çünkü bir yanıyla bu nedenler de geleceğin tartışma konusu olmaya adaydılar. Bunun yanında GMK, örgütsel birliği kazanmaya özen gösteren tavırlar ve kararları ölçüsünde olumlu adımlar atmıştır.

Her şeye karşın örgütümüz için şunları söylemek mümkün: Bugün bu koşullarda da çalışmayı becerebilen bir yapıya sahibiz. Örgütsel sorunları, örgütsel kurallar içinde çözümlene olanaklarımız var. Ve her şeye karşın örgütsel sorunları aşmakta kararlı ve örgütü daha ileri düzeylere sıçratabilecek manivelalara sahibiz. Bu gerçekler ışığında olumsuzluklarımıza gözlerimizi kapatmadan, geleceği, gerçekçi bir biçimde de alıp inşa etme olanakları söz konusu.

Son olarak, bahsetmeden geçilemeyecek bir sorun (ki ilerde daha ayrıntılı bir biçimde de ele alacağız) GMK 'dan ve örgütümüzden Hulki yoldaşın ayrılmasıdır. Önemli bir yanı bu dönemin şöyle veya böyle saflarımızdan Merkez düzeyinde yansıması ise, bir diğer yanıla Merkez düzeyinde örgütümüzde böyle bir olayın ilk defa ortaya çıkmasıdır.

GELİNER NOKTADA DURUM

Şu bir gerçek ki Kapitalizmin rahat günleri geride kalmıştır. Herhangi bir sorunla yüzyüze kalındığında, o sorunun halledilmesine yönelik her önlem yeni sorunları gündeme getirmektedir. Somutlamak gerekirse, hızla gelişen enflasyona karşı önlemler alınmaya çalışılırken, işsizlik üstesinden gelinemeyecek boyutlarla kendini dayatmaktadır. Friedman'ın önlemlerine dayalı politikaların olsun, buna karşı iddialarla ortaya çıkanların olsun, yaptıkları sadece kapitalist ekonominin onarılmaz dertlerine, yeni dertler eklemek olmuştur. Kaba hatlarıyla yukarıda yapmaya çalıştığımız genelleme hem emperyalist kapitalist ve hem de emperyalizme bağımlı ülkeleri içermektedir. Yalnız şu da bir gerçek ki, benzer problemler şu veya bu düzeyde kendini karıştırlarında da göstermektedir. Bu aynı zaman dünyanın ne kadar "küçüldüğünün de" ifadesidir. Ekonomide yüz yüze gelineen problemlerde çözüme yönelik değişik alternatiflere, problemlerin giriftliği nedeniyle, pek yer yoktur. Bu aynı zamanda sorunların çözümsüzlüğünün de ifadesidir.

Siyasi planda, bu ekonomik durum emperyalist ülkelerde, dışarıda "eski türden" çözümler yerine, yeni politika arayışlarına iterken, içte somutça kitlelerin demokratik taleplerine karşı çıkmakta kendini göstermektedir. Bugün ülkeyi de yakından ilgilendiren Almanya'da yabancı işçilere yönelik önlemler, çünkü Alman Ekonomisinin bugün yüzyüze geldiği problemlerin neler olduğunu göstermektedir. Çünkü

Almanya'da da işsizlik, ekonominin tahammül sınırlarına dayanmaya yüz tutmuştur. Aynı durum şu veya bu biçimde, şu veya bu düzeyde bütün emperyalist-kapitalist ülkelerde izlenmektedir.

Yine, emperyalist-kapitalist ülkeler “eski türden” çözümlere başvur-maktan uzak durmaya çalışarak, problemleri aşmaya çalışmaktadırlar. Fakat bu hiçbir şekilde aralarındaki kavganın bir yana bırakılması anlamına gelmemektedir. Sadece mevcut koşullarda kavga yeni biçimler kazanmak durumundadır.

İşte, ülkedeki gerek dün, gerek mevcut, gerekse geleceğe ilişkin gelişmeleri bu bazı göz ardı etmeden irdelemek ve sonuçlara varmak zorundayız. Yoksa ne 12 Eylül ve 24 Ocak kararlarının, ne bugün “demokrasiye” yönelen Cunta'nın politikasını kavrayabiliriz.

12 Mart, tekelcilerin açmazlarına geçici bir süre çözümler getirebilmiş, ama sınıfsal dengeler itibarıyla devlette gerekli ve yeterli düzenlemeleri becerememişti. Gerek Anayasa'da yapılan değişiklikler ve gerekse devlet düzeyinde alınan önlemler kısa bir sürede toplumsal muhalefetin gelişmesini önleyememiştir. Bu, hâkim sınıfların sözcüleri tarafından sık sık dile getirilmektedir. Aynı gerçek bir başka yüzü ile kendini, topluma nefes aldirmayacak önlemlerin alınmasına gösterilen gerekçelerde de sırtmaktadır.

12 Eylülcülerin açıkladığı hedefleri nelerdi? Toplumda gerçekten özlem haline gelen can güvenliğini sağlamak, döviz açığını kapatmak, ihracata yönelik bir ekonomik yapı yaratmak, serbest bölgeler oluşturmak, enerji sorununa çözümler bulmaktı. Bunlar yanında; “toplumda barışı” sağlamak, işçi sınıfının hiçbir talebinin dile getiremeyeceği bir ortam yaratmak, tekellerin para sıkıntılarına çözümler getirmek gibi lafta kullanılmayan ancak gören gözler için saklanılamayacak gerçeklerdi.

Bu gerçekler aynı zamanda 12 Eylül'e gelip dayanan koşulların, kabaca tekelciler lehine artık tek çözüm yolu olarak cuntayı dikme-siydi. Çünkü artık eski sınırlar içinde oyunu sürdürebilmenin olanakları kalmamıştır. Parlamento kilitlenmiş, bir erken seçim ümidi ortadan kalkmış ve AP çoğunluğuna dayanan MSP elinde oyuncak hükümet (buna tekeller lehine üstlendiği gibi at oynatamamak da demek mümkün ki, durumlar politikanın hayata geçirilebilmesi için orta burjuvazi-

nin bir kesimin temsilcisi büyük bir engeldir) herhangi bir sorun çözebilecek yeteneğe sahip değildir. Ayrıca toplumdaki ve ekonomideki genel kargaşanın parlamentoda da yansımaları bulması, bir Cumhurbaşkanı bile seçemiyor durumda olması, daha önce ordu tarafından uyarılması yeterince prestij kaybına uğrayan parlamentonun ve parlamenter sistemin kısa zamanda bir yana bırakılmasına, doğru dürüst bir muhalefeti o cenahtan imkânsız bir hale getirmişti.

Aslında 12 Eylül'e gerçekten muhalefet edebilecek olan işçi sınıfı adına hareket ettikleri savında olan siyasi hareketlerin durumu neydi?

Daha önce kabaran küçük burjuva muhalefeti giderek silinmeye yüz tutmuştu. Ve bu ortamda sadece işçi sınıfı, o da esas olarak ekonomik taleplerle arenadaydı. Ve gerek 12 Eylül'e öngelen grevler, gerekse sırada olan grevler tekellerin görünüşteki en büyük açmazıydı. Ama sınıf adına da bir başka açmaz da politik plandaki örgütlülüğü ve buna bağlı olarak sağlam ve tutarlı bir önderliği sürdürebilecek bir partiye sahip olamamasıydı. Aynı zamanda gerek işçi sınıfı partisi savında olan, gerekse "partileşme sürecini" yaşayan siyasi hareketler esas olarak sınıf dışında "güçlüydüler." Arenadan silinen küçük burjuvazi ile birlikte, bu güçler de güneşin karşısındaki kar yığını gibi erimeye yüz tutmuştu. Daha işler buraya gelmeden KURTULUŞ olaylarının gelişmesini tahlil etmiş, ve bu tahliller ışığında yönelmesi gereken hedefleri belirlemişti. Ayrıca konulan hedefler sınıf içinde mevzilenmek ve antifaşist mücadelede de birlik, 12 Eylül'den sonra bile özellikle yapılan analizler ışığında davranmayı mümkün kılamamıştır. Çünkü daha sonra 12 Eylül geldiğinde faşizm tesbitini yapanlar, 12 Eylül'ü de yeterli ciddiyetle ele alamamışlardır. Çünkü kabaca onlar için 12 Eylül sadece faşizmin kılık değiştirmesiydi. Oysa 12 Eylül'ü gerek dünyada süren krizin ulaştığı boyutlardan, gerek bölgede ortaya çıkan gelişmelerden, gerekse ülkede sınıflar mücadelesinden bağımsızca ele alıp değerlendirebilmek mümkün değildir. Ancak böyle bir değerlendirme sorunun gerçek muhtevası ile kavranabilmesine hizmet edebilir.

İşte bu değerlendirmeler ışığında KURTULUŞ, ne yapacağını şaşkınlığı içinde olan siyasi hareketlerden farklı olarak sınıfın içine "geri çekilme" politikasını formüle etmiş ve hayata geçirmeye çalışmıştır.

12 Eylül'le noktalanın süreçle ekonomik ve sosyal sorunların yoğunluğu 12 Mart'a öngelen günlerle kıyaslanmayacak boyutlardaydı. Gelişen olaylar ve sınıflar dengesi adeta 12 Eylül'ü kaçınılmaz bir hale getirmişti. Gine buradan öteye gelişen kaçınılmaz sonuçlar izlendi. Devlet bir kez daha neyin ve kimlerin devleti olduğunu ispatladı. Ve bu dönemde ekonomi bir raya oturtulmaya çalışılırken, bir diğer yandan toplumsal muhalefet ezilmiş ve oligarşinin planlarına uygun bir biçimde güçlü bir yönetimle de, sanki bu dönemin her türlü olağanüstü-lüğüne benzer önlemlerle aynı güçlü devlet esprisinin sürdürüleceği bir süreç düşünülmektedir.

Aslında bu gelişme Cunta'nın "kazasız belasız" noktalayabileceği bir dönemi simgeler gelen niteliktedir. Aynı zamanda düşünülen devamı da, Cunta'nın kalın fırça darbelerinin izlerini taşıyor görünümünde olacaktır. Zaten cunta da, gerek aldığı önlemler, gerekse yaptığı yasal düzenlemelerle geleceği garantiye alma çabaları içindedir.

Ekonomide yapılmaya çalışılan değişikliklerin tam anlamı ile başarıyla sonuçlandırıldığından bahsedebilmek için ancak Cunta'nın hükümet başkanı olmak gerekir. Yoksa görünen köy kılavuz istememektedir. Ama şu da bir gerçektir ki, sun'i solunumla da olsa hasta yaşatılmaya çalışılmaktadır. Ve işte başarı da buradadır, ölümcül hasta sürünerek de olsa yaşamayı becermektedir. Bu dönemde siyasal olarak sahnenin önüne gelen tekercilerin doğal olan çatışmalarından çok, tekercilerle dışında kalanlar arasındaki çatışmaydı. Bu kaba çerçeve içine emekçi sınıf ve tabakaların yerleştirilmesi tablonun daha iyi kavranılmasına sadece hizmet edecektir. Şu bir gerçek ki, 24 Ocak politikası maliye bakanı Kafaoğlu'nun da dediği gibi esas hatlarıyla devam etmektedir. Turgut Özal-Kafaoğlu değişikliği büyük değişikliklere yol açmazken, politikanın bazı çizgilerindeki radikallikten vazgeçmeye teka-bül eder. Şu da bir gerçektir ki, bu politika toplumda muhalefetin şöyle veya böyle sesinin duyulmadığı bir ortamda yani tabir yerindeyse dikensiz bir gül bahçesinde bugünkü boyutlarına ulaşabilmiştir.

Bu gerçeğin de bilincinde olan Cunta gelecekteki bahçenin sağlam çitlerinin temellerini atmamakla uğraşmaktadır bugün. Ve olağanüstü gelişmeler olmazsa eğer gerekli önlemlerin alındığı bir sivil yönetimle aynı politika devam ettirilmeye çalışılacaktır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi Cunta için başlıca problemler can güvenliği, enerji sorunu ve döviz açığı vb. idi. Bu sorunlardan ilkinin kısa zamanda gerçekleştirdi. Çünkü

sınıflar dengesi buna elveriyordu. Ve, çünkü artık can alma hakkı devletin görevi haline gelmişti. Enerji sorunu ise öyle bir hamlede üstesinden gelinemeyecek bir sorundu. Buna karşın baştan en basit petrol sondajları büyük tantanalarla propaganda ediliyor veya Cunta'nın şefi Evren'in mucizesi (kısa zamanda o da unutuldu) formülü ile ki ona göre bir kilo buğday bir litre petrole eşitti. Ve bizde de buğday çoktu, "hallediliyordu."

Bugüne kadar problem "halledildiği" ölçülerde devam etmektedir. Aslında Cuntanın gerçekten en başarılı olduğu alan döviz sorunudur. Kısa zamanda döviz açığı 1 Milyar dolara indirilmişti. Bu gerçek 12 Eylül'ün kavranabilmesinde iyi bir anahtardır. Çünkü bu olay yaratılan ihracat seferberliğine, yani ucuz satma, yani işgücünün ucuzlatılmasına dayalı bir politikanın ürünüdür. Ama aynı gerçeklik bütün diyalektiği ile kendini iç piyasada getirilen alım gücünde göstermektedir. Ve bu anlamda tekellerin artık hızlı bir yapısal değişiklikten yana olmadıkları ve sürdürülen ekonomi-politikadaki değişikliklerin gereğini en somut biçimde Özal-Kafaoğlu değişikliğinde kendini göstermiştir. Kabaca ifade etmek gerekirse, sıkı para politikasında gevşemeler ve aynı disiplinin sürgit ortaya çıkarması muhtemel sonuçların uyarısıdır. Muhtemel sonuçları bir yana bırakalım, o politikanın uygulanması bir tek Kastelli ve sıraya giren şirket iflaslarında (Güney Sanayi, Asil Çelik vb.) görülmüştür. Şu da bir gerçektir ki, bu sonuçları Kafaoğlu Evren'e verdiği bir raporda aylarca önce işaret etmiştir. Ama yapılan bu değişiklikler hiçbir şekilde ana politikanın, yani yoksul kitlelerin ses çıkarmayacakları bir şekilde soyulmalarının devamının değişmesi olarak yorumlanmamalı, bilakis tekellerin çıkarlarının farklı uygulamalarda dile getirilmesi olarak kavranılmalıdır. Hâkim sınıflar cenahında durum böyle ikin aynı zamanda yoksul kitleler ve işçi sınıfı için yaşam bir kat daha yaşanılmaz bir duruma getirilmiştir. Zaten alınan önlemler esas olarak bu duruma el veren adımları içermektedir, ama şu da bir gerçektir ki, gelecek anı, Cuntanın hayallerinden çok hayatın diyalektiği ile belirlenecektir.

Oluşturulan Anayasa amaçlanan devletin yasal biçimlenişidir. Anayasa öncesi şekillendirilen yasalarla, Anayasa sonrası çıkarılan yasalar, bir başka yanıyla Anayasayla eksik bırakılan veya ana hatları

Anayasa ile çizilen alanların detaylandırılmasıdır. Bu anlamda sözgelemi çıkarılan siyasi parti ve seçim yasaları, gelecekteki dönemin hazırlığının son rötuşlarıdır.

Ortadoğu, gerek sahip olduğu petrol kaynakları gerek jeopolitik konumu, gerekse de silahlı mücadele ve savaş boyutlarında da kendini ortaya koyan politik mücadeleler ile dünya siyasetinin önemli odaklarından birini oluşturmaktadır. Gerek uluslararası gerekse bölgedeki çeşitli ulusal ve siyasal güçlerin yoğun çatışmalarına sahne olan bu bölgenin emperyalizm için önemi bilinmektedir. Emperyalizmin bölgedeki ileri karakolu İsrail'in yanısıra Ortadoğu istikrarlı ve kalıcı yeni karakollar istemektedir. İran'da Şahlığın devrilmesiyle boşalan bu yeri doldurmaya aday ülke Türkiye'deki askeri diktatörlüğün hedeflerinden biri de zaten budur. (Ortadoğu'da emperyalizm için kalıcı ve istikrarlı bir dayanak noktası oluşturmak.)

Bölgedeki dört sömürgeci devlet tarafından parçalanmış, diline, kültürüne, ulusal ve demokratik haklarına azgınca saldırılarak sömürgeleştirilmiş Kürdistan'daki anti-sömürgeci mücadelenin son on yılda ulaştığı boyutlar, Kürt ulusal sorununu politika sahnesinin önünde önemlice bir yere sahip kılmıştır. Kürdistan halkının dört parçada dört ayrı sömürgeci düşmana karşı yürüttüğü mücadeleler birbirini etkilemiştir. Aynı şekilde bu ülkelerdeki ezen ulus devrimci hareketlerinden de etkilenmiş ve onları etkilemiştir. 12 Eylül Askeri Diktatörlüğü Türkiye'de devrimci-demokratik ve sosyalist harekete saldırıp ona büyük darbeler indirirken Kuzey Kürdistan'daki anti-sömürgeci ulusal demokratik harekete de vahşice saldırmış, misli görülmemiş operasyon ve katliamlar düzenlemiştir. Askeri diktatörlük Kürdistan devrimci ve demokratik hareketine vurduğu darbelerle birlikte Kürt halkını sindirmeye yönelik büyük askeri tatbikatlar düzenlemiştir. Halkın anadilini konuşmasını suç ve yasak ilan ederek zorla asimilasyon ve pasifikasyona hız vermiştir. Ancak şurası bir gerçek ki Kürdistan anti-sömürgeci, ulusal demokratik mücadelesi 12 Eylül öncesi ulaştığı boyutlar, halkın uyanıp gelişen ulusal ve demokratik bilinci nedeniyle, bundan sonra da Kürt ulusal sorunu artık siyasetin temel konularından biri olmaya devam edecek ve bu sorunu geçiştirebilmek mümkün olmayacaktır.

Türkiye’de olduğu gibi, Kuzey Kürdistan’da da proletaryanın öncü müfrezesi, siyasal partisi yoktur. Kürt ve Türk işçileri komünist bir önderlikten yoksundur. Günümüzün koşulları ezen ve ezilen ulusların işçilerinin en sıkı birliğini, dünden daha da zorunlu kılmaktadır. Türkiye’de çeşitli millet ve milliyetlerden işçilerin en sıkı birliği ve dayanışması, devrim mücadelesinin sağlam ve tutarlı bir zeminde gelişmesinin biricik garantisidir. Türkiye’de sosyalist hareketin de sosyal-şoven önyargıları giderek kırılması, enternasyonalist bilinç ve dayanışmanın gelişmesi varolan güvensizlik ortamını giderdiği ölçüde bu süreç daha da hızlanacaktır.

İster ezen ulus devrimcileri ile birlikte, isterse ayrı örgütlenmiş olsunlar, Kürdistan devrimci-demokratik örgütlerinin bugün içerisinde buldukları yenilgi koşulları daha sıkı bir dayanışma ve birliği zorunlu kılmaktadır. Öyle ki ayrı örgütlenmiş, anti-sömürgeci grup ve örgütlerin, bugün, anti-sömürgeci ilkeyi bir yana bırakarak, ezen ulus devrimci hareketleriyle cepheleştirmesi bu koşulların ürünüdür. Fakat bu tür birlik ve cepheleştirmeler bir yana konduğu sürece mücadeleye yararlı değil, zararlı olmaktadır.

Özetle Türkiye ve Kuzey Kürdistan işçilerinin ve komünistlerinin en sıkı birliği ve kaynaşması ile Türkiye devrimci mücadelesinin anti-sömürgeci ulusal demokratik mücadele ile tutarlı ve sağlam bir dayanışması halklarımızın kurtuluşunun yolu olacaktır.

Kısa bir sürede de olsa devlet, tabiri yerindeyse egemenliğini pekiştirmişti. Bugün ve dün gerçekten öncüsüne sahip olamayan işçi sınıfı ve yoksul kitleler bunun faturasını oydukça ağır bir biçimde ödemişlerdi. Aynı gerçek kısa bir süre içinde yoğun yığınsal kabarışlara elvermeyecek bir görünüme sahipti. İşte bu gerçeğin bilinciyle davranmak ve buna uygun bir programla, bugün geleceğe yürümeye çalışmak, örgütsel taktik adımlarda her yönüyle kendini göstermek durumdadır.

Yukarıda da belirttik, bazılarınca 12 Eylül faşizmin sadece kılık değiştiğiydi, bu da bir gerçek ki, mevcut gelişmeler, onların deyimiyle söylersek faşizmin yeni bir kılık değişikliğine hazırlanmakta olduğunun işaretleridir. Ama şu da bir gerçek ki, eşyayı adıyla çağırmanın tercih eden Kurtuluş’a göre mevcut gelişmeler Askeri Diktatörlüğün gericiliğine uygun bir biçimi de, ama geçmişten farklı bir şekilde sivil, ama

ordunun rolünün de daha da arttığı, yetkinleştirilmiş bir devlete doğrudur. Bu olayları doğru bir biçimde kavramak ve buna uygun analizler ışığında saptanacak politikaları doğru politikalar olacaktır. Yani artık oligarşi, etkisi oldukça azaltılmış bir parlamento ve siyasi partileri hedeflemektedir. Esas amaç toplumdaki gelişebilecek muhalefetin burarlarda yansımalarının engellenebilmesidir. İşte tam da bu noktada, oligarşi, bu sistem dışında şekillenebilecek muhalefet zeminini hazırlamaktadır. Bu aynı zamanda sosyalistlerin tutarlı oldukları ölçülerde etkili olabilecekleri bir zemindir. Bu tesbitlerin bilincinde olanlar, ancak, gerekli politikaları yürütmekte başarıla olabileceklerdir.

TOPLANTI ÜZERİNE

Toplantının başlıca konuları şunlar oldu. Toplantıya ilişkin gündem, raporlar, mevcut durum, GMK'nın durumu, Hulki yoldaşın durumu, Tüzük, örgütlenme, yayınlar, konferans.

Yukarıdaki sıralama, esas olarak kavranmamalıdır. Bazen değil sık sık tartışmalar çok daha geniş konuları içererek sürmüştür. İleride yine aynı sırayla anlatmaya çalışırken görülecektir ki, hemen her maddede tabiri yerindeyse her şey tartışılmıştır. Bunda bizlerin tartışma disiplinine uymayışımız veya sorunların giriftliğinden çok, temel neden, iki buçuk yılda biriken sorunların kabarıklığıdır.

Toplantı 58 oturum sürmüştür. Bir gün gündem, iki gün gündemin raporlar maddesi, iki gün gündemin mevcut durumla ilgili maddesi, iki gün aynı maddenin (a) bendi olan, ülkede görev yapan GMK üyelerinin durumu, üç gün Hulki yoldaş'ın durumu tartışılmış ve burada artık gündem bir yana fiilen bırakılmıştır. Dört gün bizim Merkez olup olmadığımız, nasıl bir örgütün Merkezi olduğumuz ve geçmişte ülkede görev yapan üyelerinin tasarrufları ile ilgili kararlar alınmıştır. Beş gün tüzük tartışılıp kabul edilmiş ve bu tüzüğe iki ek madde öneren Hulki yoldaşın önerisinin reddedilmesi üzerine Hulki örgütten ayrılmıştır. Daha sonra tartışılacak konular üç başlık; a) örgütlenme, b) yayınlar, c) konferans olarak belirlenmiş ve bu gündem üzerinden çalışmalara devam edilmiştir. Bu çerçevede dört gün örgütlenme, bir gün yayınlar ve iki gün konferans tartışılmıştır.

Son olarak iki gün toplantı raporu üzerine görüşülmüştür. (Her gün iki oturum yapılmıştır.)

GÜNDEM

I- Raporlar:

- a) DB Raporu
- b) Sekreterin raporu
- c) Ülkede görev yapan GMK üyelerinin raporu

II- Mevcut Durumumuz:

- a) Ülkede görev yapan GMK üyelerinin durumu
- b) Hulki'nin durumu
- c) DB'nin durumu.

III- Geçmişin değerlendirilmesi:

- A) 12 Eylül öncesi
- B) 12 Eylül sonrası
- a) Geri çekilme taktiği
- b) Örgüt üyeliğinin askıya alınması
- c) İhraçlar, hizip vb. sorunlar
- d) Program, tüzük ve yeni örgüt üyeliği
- e) Kürdistan sorunu

1- Kürdistan örgütlenmesi

2- Nasır sorunu

IV- Geleceğe ilişkin görev ve hedefler:

- a) GMK'nın örgütlenmesi
- b) Yayınların durumu
- c) Enternasyonalizm ve ilişkileri
- d) Konferans

I - RAPORLAR

a) DB Raporları:

DB'yi oluşturan yoldaşlar, objektif durumları itibariyle bir organ gibi rapor sunabilecek konumda olmamaları nedeniyle raporlar konularına uygun bir biçimde ve sözlü olarak verdiler.

DB'nin oluşturulması Yazı Kurulu ile birlikte düşünülen bir olaydı. Ve bu çerçevede esas olarak hareketin varlığı ve sürekliliğini koruma esprisi ile birlikte yazı kurulu görevi ile de yükümlüydü. Aynı yükümlülük, bu konuya ilişkin görevleri de içeriyordu ki bunlar ülkeye ilişkin sosyo-ekonomik yapının araştırılması ve incelenmesi temel göreviyle bağlantılı idi. Oysa daha sonra DB'nin genişletilmesi sırasında bu anlamda DB'ye yeni giren yoldaşlara bu tür bir görev yüklenmedi. Ayrıca böyle bir görevi yüklense de koşullar nedeniyle yerine getirebilme olanağı yoktu. Yukarıda belirtmeye çalıştığımız çerçeve aynı zamanda değerlendirmede nelerin kıstas olduğunu belirleyecektir. Buna karşın, bu konuları içerecek tartışmalar da yapılamadığından üzerinde burada uzun bir biçimde durmanın yararı yoktu. Ayrıca belli bir dönem sonra DB'den (asli görevli iki kişiden bir yoldaşın) Merkez tarafından, ülkedeki sorunlarla bağlantılı olarak görevden alınması bir organ olarak işleme esprisini daha da rafa kaldırılması sonucunu geliştirmiştir. Bütün bu gerçekler ışığında; rapordan Avrupa'ya ilişkin yansıtılması gereken somutça konular şunlardır:

Sosyalist İşçi çıkarılmıştır. 2500 basmaktadır. Bu sayının 1500'ü Almanya'da dağıtılmaktadır ve Avrupa'da esas olarak etkili bir faaliyetten söz etmek mümkün değildir. Ve ideolojik organın ülke ile ilişkileri çok zayıftır.

DB'ye daha sonra katılan yoldaşlar ise korunma dışında hemen hiçbir görevle yükümlü değildiler. Aslında asli olarak görevleri, birlikte buldukları yoldaşların gelişmelerine yönelik eğitim ve çalışmaları, bunlar yanında objektif durumun elverdiği ölçüde enternasyonal ilişkileri geliştirmektir. Tabii ki, bu çabaların sonuçları koşullarla belirleniyordu. Ve yine daha önceden düşünülmeyen fakat mevcut koşulların gerektirdiği bir olay da başka siyasi hareketlerle ilişki durumuydu.

Verilen raporlardan çıkarılması gereken en önemli sonuç; DB ile ülkedeki yoldaşların yeterli bir ilişki düzeyinden çok uzak olmaları ve

gerçeğin gerek içerde ve gerekse dışarda ortaya çıkardığı olumsuzluklar ve bugün ulaştığımız durumdur. Bu ise genelde örgütsel gelişimin bir dizi zaafarla sakatlanması sonucunu doğurmuştur.

b) Sekreterin raporu:

Sekreter raporunu, ki esas olarak toplantıyı örgütlemeyi içeriyordu, kısa verdi. Bizatihi rapor ortadaki olumsuzluğun ve bunalımın ifadesiydi.

c) Ülkede görev yapan GMK Üyeleri'nin raporu:

Bu rapor ayrıntılı, uzun ve yazılıydı. Ayrıca yazılamayan bazı konular sözlü olarak verildi.

Rapor: "Siyasi durum üzerine ayrı bir bölüm ve değerlendirme"yi içermemekte ve "örgütsel durumu" temel almaktaydı. Çünkü yine raporun ifadesiyle "şimdiye kadar yapılan tespitlerden -program, raporlar, yayınlar vb.- farklı söylenecek çok önemli şeyler yoktur.

Örgütsel durum başlığı altında dönem içinde gelişmeler dört bölümde özetlenmiştir:

- a) 12 Eylül 1980 - Mart 1981 Dönemi
- b) Mart 1981 - Kasım 1981 Dönemi
- c) Kasım 1981 - Mayıs 1982 Dönemi
- d) Mayıs 1982 - Ocak 1983 Dönemi

a) 12 Eylül 1980 - Mart 1981 Dönemi :

12 Eylül'le birlikte yüzyüze olunan iki seçenek "a)örgütün varlığını ve sürekliliğini koruma için ya geri çekilme politikası; ya da b) düşmanın istediği ve dayattığı bir şekilde savaşa girişilecekti" şeklinde ifade edilerek geri çekilme politikasının saptandığı ve "siyasi demokrasi şiarı etrafında bir cephe oluşturmanın çarelerini oluşturulması" sonucuna varılmıştır.

Geri çekilme politikası ile birlikte ilk tedbirler PB ve sekretaryanın oluşturulmasıyla DB'nin faaliyete geçebilmesi için adımlar atılıyor ve içerde ve dışarda tek tek kadrolar korunmaya alınıyor. Fakat "gerek

politikanın tesbitinde, gerekse örgütlenme ve acil tedbirler ile muhtemel gelişmeler konumunda yeteri kadar tartışılmamış olması kısa bir süre sonra ciddi sorunlar çıkarmaya başlamıştır.”

Bir yoldaşın sekreteryaya yönelik iddialar şunlardır: “Alınan örgütsel önlemlerin yanlışlığı ve siyasi faaliyetin sınırlanması sekreteryayı sağ eğilime sürüklemiştir. Bu nedenlerle sekreteryaya değişmeli. PB'nin bir kısım yetkileri sekreteryadan geri alınmalı ve PB içinde yeniden işbölümü yapılmalıdır.

Bu suçlamaları sekreteryaya reddetmiş ve dönemin zorunlu adımları olarak değerlendirmiştir. Fakat PB'ye güven oyu için başvurmuştur. Bir muhalif oyla da “göreve devam” kararı çıkmıştır.

Bu dönem içinde kazanılan zaman içinde Merkezden iki yoldaş korumaya alınmış ve ayda bir imzasız yazılar yayınlamış ve Mart başından sekreteryadan bir yoldaş yakalanmıştır.

b) Mart 1981 - Kasım 1981 Dönemi :

Merkezden bir yoldaşın kaybedilmesi üzerine “yedekleri fiilen denemeye soktuk”. “Altı ayda savaşa girmeden, girmeye dahi fırsat bulamadan yenilginin kabulü, askeri diktatörlüğün de başarısıydı. Genelde ise sıra bize gelmişti.”

“Yeni bileşimiyle PB, ilk olarak yakalanan yoldaştan haber alana kadar sıkı tedbirlerin sürmesine ve durumun bütün birimlerimize iletilmesine karar verdi. İkinci olarak, eski sekreteryanın uyguladığı gibi geri çekilme politikasının devam ettirilmesini kararlaştırdı. Üçüncü olarak bir Merkez üyesi ve bir üye yoldaşın daha korunmaya alınmalarına... Son olarak da para işlerinin sağlama alınması ve uzun vadeli tedbirlerin düşünülmesi... karara bağlandı.”

Yine aynı dönemde imkanların daha iyi kullanılabilmesi için; “eldeki imkanların iyi değerlendirilmesi, masrafların kısılması ve kadroların işe sokularak, yeni bir istihdam politikası izlenmesi şekliydi”.

“İçeriye düşen yoldaştan haber alındıktan sonra, aylık sirkülasyona tekrar başlamak ve PB'ye iki yedek alınması yolunda kararlar alındı”.

“Temmuz’da üyelikler geçici olarak askıya alındı. İl komitelerinde görev alan yoldaşlarla Merkez üyeleri bu kararın dışında kaldılar”. Bu kararın gerekçesi “yeni ve zorunlu düzenlemelerde üye olmayanlarla üye olanlar arasında bir ölçü tutturmak mümkün olmuyordu. Sadece üyelikle de organla kurulamıyordu. Ayrıca üyelikle üye olmayanlar arasında zorunlu olan örgütsel çalışmada etki yetki vb. sorunlar çıkıyordu.” Ve bir yeni üye alımına da karşı olduğumuz için bu karara vardık. Yine bu ayda üç kişinin ortaklaşa kaleme aldıkları bir yazı konusunda tavır saptandı. Daha sonra bilinen gelişmelerden sonra bu üç kişi Hulki ile ve 12 Eylül Hizbi ile birlikte hareket ediyorlardı.

Ve bu dönemin sonu esas olarak “hiziple ilgili tartışmalarla geçti”.

c) Kasım 1981 - Mayıs 1982 Dönemi :

7-8 Kasım’da önemli bir toplantıyı yaptık. Bu toplantıda şu tesbitler yapıldı:

“ a) Hareketin varlığı ve sürekliliği korunmuş ve garantiye alınmıştır.

“ b) Sınıf içine çekilmeyi başaramadık. Geri çekilmeyi bir noktada durdurmayı henüz başaramadık. “

Somut durumdan çıkarılan dersler ise:

“ a) Her anlamda tutum almamalıyız.

b) Kendimize artık daha kesin bir hat çizmeli ve bunu rastgele değiştirmemeliyiz.

c) Ciddi bir organizasyona gidilmeli ve buna paralel bir çalışma tarzı geliştirmeliyiz.”

“PB diye anılan organın ortaya çıkışı, görevi, yetki ve sorumlulukları yeniden saptanarak, bir tanımı yapılarak:

“a) Şimdiye kadar PB diye anılan organ MK’dır. MK’nın diğer üyelerinden bir kısmı korumaya alınmıştır. Bir kısmı DB adıyla MK7’nın kolunu oluşturmaktadır.

“b) Örgütün tüm faaliyetlerini MK yürütür. MK üç ayda bir toplanır.

“c) MK, merkez organ ve pratik organ olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

“d) ... Sekreterliğe vekalet eden yoldaş “Sekreter Vekili” sıfatıyla sekreterin görevlerini yürütür” kararları alındı. Ve “Leninist örgüt ilkeri ve modeli ortaya konarak şu tesbitlerle çözülmeye devam edildi.

“1) Mantiğa sıkı sıkıya bağlı olarak örgütlenmiş, sunulan açık ve net bir şekilde çözülmüş, dar ve profesyonel devrimcilerden oluşan bir örgüte sahip olmalıyız.

“2) Bugüne kadar gelen örgütlenmemizin sınırları iyi çizilmemiştir: Bir yanıla da sınırları yoktur. Sınırları tek tek merkez üyelerinin ferasetine kalmış bir örgüt, bizim en büyük zaafımızdır.

“3) Var olduğu kadarıyla bu sınırın içine girmemesi gereken birçok unsur örgüte girmiştir.

“4) Derinliğine örgütlenme kararımızın gereği yapılanmamıştır...

“5) Derinliğine örgütlenme: a) Faaliyet alanının daraltılmasını, b) Büyümeyle değil küçülmeyi, c) Bu, iyi kadroların büyük şehirlere ve büyük sanayi merkezlerine çekilmeye devam edilecek, oluşturulacak ciddi ve niteliği yüksek örgütlenmelerle sınıf içindeki çalışmanın gerçek anlamda yoğunlaştırılmasına; d) Örgütün sınırlarının netçe çizilerek üye sıfatının layık olanlara tanınmasına ve örgütün örgüt gibi çalıştırılmasını zorunlu kılmaktadır.”

Ve bu tespitlerden sonra bu görevlerin yerine getirilmesi için gerekli kararlar alındı. Ve yine bu toplantıda program taslağı tartışılmış, merkezî yayın organı çıkarılmak üzere tartışmalar başlamıştır. Aynı toplantıda son olarak 12 Eylül Hizbi'ne karşı tavır sorunu tartışılarak karara bağlanmıştır.

Aralıkta 12 Eylül Hizbi'ne bir cevap yazı hazırlandı ve bir tartışma kampanyası başlatıldı. Ve yine aynı ay bir tüzük taslağının hazırlanmasına karar verildi. 30-31 Ocak'ta yapılan MK toplantısında şu kararlar alındı.

“ 1) 7-8 Kasım toplantısında tartışılan program taslağının son şekli oylanarak kabul edildi.

“ 2) Hazırlanan tüzük taslağı tartışılarak kabul edildi.

“ 3) Adına layık bir Merkez yayınının hemen çıkarılmasını; bu yayın adının Ekim, alt başlığının “Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin!” şeklinde olmasına, çıkış tarihinin PO'nun basım ve dağıtım hazırlıklarının tamamlandığını bildirdiği tarihte çıkmasına karar verildi.

Aynı zamanda 12 Eylül Hizbi'yle tartışmalarda gelişmeler ışığında Hulki hakkında şu kararları aldık:

“ a) GMK üyeliği saklı kalmak üzere DB görevinden alınıp korunmaya alınmasına,

“ b) DB'de görevli diğer yoldaş tarafından sorunun soruşturulmasına ve GMK'ya rapor edilmesine,

“ c) DB görevlerinin kalan yoldaş tarafından tam yetkiyle sürdürülmesine”

Yine 17-18 Şubat'da yaptığımız olağanüstü toplantıda polise düşen ve hapse giren yoldaşların tavırları üzerine:

“ a) Bundan böyle örgütün varlığı ve sürekliliği asli üyeleri tarafından savunulacaktır.

“ b) Her asli üye, komünist bir tavırla örgütün adını ve onurunu korumakla yükümlüdür.”

“12 Eylül Hizbi'ne ilişkin açtığımız kampanya ise oldukça erken bir şekilde sonuçlanmıştır... Bizi bir Merkez ve kollektif irade olarak tanımladıklarını söyleyerek örgütten ayrıldıklarını ilan ettiler. Biz de kampanyayı bitirmek zorunda kaldık. Ve durumlarını teyit ettik.

Aynı toplantıda DB'nin genişlemesini tesadüfen öğrendiğimiz için bu tutumun hatalı olduğuna ilişkin kararlar aldık. Aynı toplantıda statüler sorunu da görüşülerek şu karar verilmiştir:

“ a) Üyelikleri askıya alınan tüm üyelerin iptaline.

“ b) Tüzük hükümleri uyarınca yeniden üye kabulüne başlanmasına.”

“ Aynı toplantıda son olarak hazırlanan program ve tüzüğün DB'ye ulaştırılarak bu iki temel belge üzerinde bir tartışma platformu yaratılmasına karar verilmiştir.”

Ay sonu da “ Siyasi Durum-1” ile “Örgütlenme Üzerine-1” yazıları yayınlandı.

23- 24- 25 Nisan’da aday üye, üye ve örgütsel sorunlara ilişkin kararlar aldık. Yine bu toplantıda DB ile ilgili kararlar aldık ve Sİ ’ile ilgili kararlardan sonra, Hulki ile ilgili şu kararlar alındı:

“ a) Soruşturmaların tamamlanabilmesi için Hulki’nin soruşturma nedeniyle yazdığı yazısı elimize geçtikten ve değerlendirdikten sonra bir karara varılmasını,

“ b) Bu nedenlerle DB üyesi diğer yoldaşın Hulki’nin DB görevine devamına ilişkin önerisini daha sonra değerlendirilmesine.”

Aynı ay “ Siyasi Durum-II” ile “Örgütlenme Üzerine – II” yazıları yayınlandı.

Bu toplantıya 4, 5,6 Mayıs tarihlerinde devam edildi. Yurtdışı ile ilişkiler ve tam üyeli GMK toplantısı üzerine bir dizi kararlar alındı. Ve yine geciken yayın organı ile ilgili hazırlıklar tartışıldı.

“ GKB için tüzük ve program hazırlanana kadar onun yerine geçecek kararlar alındı.

d) Mayıs 82 – Ocak 1983 Dönemi :

Haziran operasyonundan sonra operasyonun ciddiyetine uygun bir biçimde gerekli önlemler alındı.

“ Bu sırada Hulki’nin yazdığı ‘Açık Mektup’ elimize geçti. Bu Açık Mektup incelenmiş ve bu mektup Hulki hakkında ileri sürdüğümüz iddialara açıklık ve kesinlik kazandırmıştır. Bu nedenle:

“ a) Hulki’nin örgütten kesin ihracına,

“ b) Bu karar için örgütün onayının istenmesine” karar verilmiştir.

Yine GMK’nın tam üyeli toplantısıyla ilgili çıkan sorunlar nedeniyle bir konferans kararı alınmıştır.

Konferans kararına Y. İl Komitesi’nin karşı çıkması üzerine, Konferans tarihi daha ileriye atılmıştır. Ve Y. İl Komitesi ikna edilememiş,

Konferansı ve merkezî tanımadıklarını ilan etmeleri üzerine görevden alınmış ve Y. İl Konferansının toplanması kararlaştırılmıştır.

Y. İl Örgütü Konferansında çeşitli kararlar alındı.

23-24 Ekim tarihlerinde sekreterin de katıldığı toplantıda tam üyeli GMK toplantısı ile ilgili kararlar alındı.

GMK son toplantısında gerekli önlemlere ilişkin bir dizi kararlar aldı.

Mevcut Durumumuz

a) 12 Eylül 1980'de Durumumuz:

“ Örgütün, esas olarak merkez üyeleri arasında geçerli bir tüzüğü ve bir çalışma programı vardı. Tüzük 1978 Sonbaharında, program ise 1979 yazında yapılmıştı. Her iki belge de örgütten ve tek tek üyelere gizlenmişti; yani örgüt içinde açıklık ilkesi yoktu.

“ Gereklili önlemleri alamadığımız için 12 Eylül'e hazırlıksız yakalandık.”

b) Ocak 1983'de Durumumuz:

Artık “örgüt herkes için ortak ve bağlayıcı hükümleri içeren bir tüzüksel işleyişe ve bir geçiş dönemi programına sahiptir. Açıklık ilkesi titizlikle uygulanmakta, seçim ilkesi konusunda ise ileri adımlar atılmaktadır.

... Tüzüğe uygun örgütlenme çabalarımız sürmekte, program doğrultusunda şu anda oldukça sınırlı olan siyasal faaliyetin giderek genişletilmesi amaçlanmaktadır.”

“ 12 Eylül 1980 sabahındaki durumumuz diğer siyasi hareketlerden farklı olmamıştır. Herkes gibi biz de hazırlıksız yakalandık.”

Ve “siyasi faaliyet çok kısa bir süre sonra durma noktasına gelmiştir”. Objektif durum bu iki cümlede ifadesini bulmaktadır. Fakat bugün:

“ Geline nokta örgütün varlığı ve sürekliliği korunmuş, bu dönem nitel bir tarzda aşmanın gerekli potansiyelleri yaratılmış, fakat geri çekilme politikası layıkıyla uygulanamamıştır. Özellikle sınıfın içine çekilme, sınıf içinde mevziler kazanma başarısızdır. Siyasi faaliyetin durma noktasına gelmesinin ve uzunca bir süre faaliyetlikten kurtulamamanın önüne geçilememiştir.

“ En iyi durumda olduğumuz dönem 81 Kasım -82 Mayıs dönemidir. Haziran operasyonu yediğimiz en ciddi ve büyük boyutlu operasyon oldu. Bütün olumsuzluklara karşın avantajlarımızı şöyle sıralayabiliriz:

“ 1) Moral üstünlüğümüz vardır...

“ 2) Sürekliliğimiz korunmuştur...

“ 3) ... Yeniden ve hızla güç olabilecek potansiyele sahibiz.

“ 4) İdeolojik- teorik rotamız esas olarak doğrulanmıştır.

“ 5) ... Sınıfa ulaşma, sınıf içinde güç olabilme ve sağlam mevziler kazanma avantajlarına sahibiz.”

Bu avantajları iyi kullanabilmek için şunlar yapılmalıdır:

“ a) Geçmişimizle geleceğimizi bütünleştirmenin teorik- ideolojik ve örgütsel adımlarını hızla ve cesaretle atmamız...

“ b) Mümkün olan bütün güçlerimizi hızla seferber ederek, rasyonel bir tarzda istihdam etmeli ve hızla örgütlenmemizi tamamlamamız...

“ c) İdeolojik mücadeleye hız vermeli, sağımızla ve solumuzla hesaplaşmalı, nelere sınır çekmeli, hattımızı daha da netleştirmeliyiz.

“ d) Parti inşa dönemi hızlandırılmalı ve proletarya partisinin kuruluş hazırlıklarına geçilmeli ve en kısa zamanda proletaryanın devrimci partisini yaratmalıyız.

“ e) En iyi, en sağlam kadrolarımızı sınıfın içine göndermeli, sınıf içinde mevziler kazanmaya, sınıfı savaşa sokmaya ve sınıf hareketinin ön saflarına geçmeye hazır olmalıyız...

“ Kürdistan’da anti-sömürgeci mücadelenin içinde yerimizi almalıyız.

“ Sonuç olarak bize lazım olan 1990'lara varmadan Türkiye ve Kürdistan'ın 'altını üstüne getirecek' bir savaş örgütüdür. Görev bunu yaratmak ve başarmaktır.

Ve rapor bazı sorunlar ve toplantı üzerine bazı önerilerle sonuçlanmaktadır.

Sözlü olarak yapılan açıklamalarda Kürdistan üzerine bir bölüm olmaması bir eksiksizlik olarak nitelendi.

Rapor üzerine tartışmalarda ise, bir yoldaş yedeklerin devreye girmesine kendi dışında diğer bir yoldaşın da karşı çıktığını ve koruma konusunda bu işin ülkede olmasını savunduğunu, kendisiyle ilgili alınan karara karşı çıkmakla birlikte karara uyduğunu açıkladı.

Rapor üzerine sorulan bazı sorulara verilen cevaplar şöyledir:

Kürdistan'dan çekilmemizin nedeni, diğer yerlerden çekilmemizden farklı ele alınmıştır. Ve orada tutunamayacağımız kanaati vardı.

Program ve tüzük ilan edildikten sonra itirazlar olmuştur. Bunların düzeltilmesi tam üyeli GMK toplantısına bırakılmıştır.

Askıdan anlaşılması gereken, örgüt üyelerinin yetkilerinin geçici olarak onlardan alınmasıdır.

Eski kurallardan hangisinin çalışmalarımızı engellediğini yaşanan süreçte izah etmek gerekir. Eski kurallar bilinmiyordu. İnsanlar bize sorular soruyorlardı. 12 Eylül'den sonra eski kurallar işlemez hale geldi.

Korunma kavramı bize aittir. DB'den farklı olan bir durumdur.

Aramızdaki çıkan problemleri, örgüte danışarak, çözümlenmekte örgütün yardımını istemek için Konferans'ı düşündük.

Program ve tüzüğün hazırlanması, tek başına, eskinin bulunmaması ve hatırlanması değildir. Geriye dönüşe benzer adımlar, bile bile atılmış ve iletilmiştir. Örgütümüzün sınırları belirsizdir. Bir, Merkez; iki, örgüt üyeleri; üç, örgüt üyeleri olmayanlardan oluşan organların, sonuç olarak sınırları belli değildir.

Y. Örgütü Konferans'ını geçici olarak atanan Komite kararlaştırdı ve örgütün tüm üyeleri davet edildi.

Hareketimizin cazibe merkezi olacağı konusunda somutça bir emare olup olmadığı tartışmalara bağlıdır. Bu potansiyellere ulaşma olanağımız var. Cazibe merkezi henüz olmadık, ama hissedilen yarılar var.

GKB⁹ diye bir örgütlenme çabamız var. Şu anda yerel örgütler düzeyinde bir örgütlenme var. Ama merkezi bir yapı yok.

II. MEVCUT DURUMUMUZ

Bu gündem maddesinde tartışma konuları üzerinde uzunca durulmayarak, esas olarak duruma ilişkin tesbitler yapıldı.

Bir yoldaş, tespitlerinde esas olarak şu konulara değindi:

Siyasi faaliyetin iptaline karşı olduğunu;

Sekreteryaya daha fazla yetkiler tanınmasına; PB yetkilerinin sekreteryada toplanmasına karşı çıktığını ve hayatın böyle bir zorunluluğu dayatmadığını, fakat bu kararın kabul edilmesi üzerine PB'den ve MK'dan istifa edeceğini, daha sonra da MK'dan istifasını geri aldığı;

Gerek kendine karşı alınan kararları gerekse korumaya alınmasının tasfiyecilik olarak değerlendirmedeğini, ama bu tavrın o günkü koşullar içinde kendisinin etkisizleştirilmesi olduğunu;

Ve yine ülkede yönetimden sorumlu yoldaşların tasarrufları konusunda görüşü alınmadığı için her şeyin kendisi için tartışma konusu olduğunu, ortaya çıkan sorunların tek başına yetki sorunu değil, bir anlayış sorunu, ancak anlayış temelinde yetkilerin tartışılabilceğini, belirtti.

Yine yoldaş, avantajlarımızı ve dezavantajlarımızı şöyle belirlemiştir:

Dezavantajlar: İçimizde ciddi tartışmalar vardır. Sınıf içine çekilme olayı başılamamıştır. Kürdistan'da örgütsel varlığımız yoktur. İki yıldır ülkede siyasi faaliyet yürütemedik.

Avantajlarımız: Doğru bir temelde gelişmemiz, dönemi doğru değerlendirmemiz, ülkede gücümüz olması.

Bir yoldaş;

12 Eylül'le birlikte Türkiye işçi sınıfının ve bununla birlikte Kurtuluş'un da hezimete uğradığının, ve Kurtuluş'ta da tartışmalar, bölünmeler olduğunu, teorik planda tartışmalar engellendiği için bölünmenin pratik anlamda olduğunu. Kurtuluş'tan uzaklaştırılan bazı arkadaşların kendi aralarında örgütlendiklerini, bunun nedeninin bir, hareket içinde mücadele edebilmek; iki, devrimci faaliyeti sürdürebilmek olduğunu ve kendilerini geçici olarak nitelediklerini belirtti.

Bir başka yoldaş ise; siyasi faaliyeti durdurmayı intihar olarak nitelendiğini, üyeliklerin askıya alınma gerekçelerine karşı çıktığını ve yönetimdeki yoldaşların yetki istismarı yaptıklarını belirtti.

Diğer yoldaşlar da bazı sorunlarla ilgili olarak birtakım sorularla yetindiler.

a) Ülkede görev yapan GMK üyeleri bu madde altında ülkede görev yapan yoldaşların faaliyetleri ve durumları değerlendirilmiştir.

Bir yoldaş;

Raporda geçen cephe konusu ile Sİ'de yazılanların çeliştiğini;

Yine raporda sözü edilen “siyasi faaliyetin sınırlandırılması” tespiti nin doğru bir ifade olmadığını. Bugüne kadar çıkan yayınlardan ve temel belgelerden anlaşıldığı kadarıyla sapmalar olduğunu belirtmiştir.

Bir yoldaş;

Örgüte kazandırıldığı ileri sürülen aleniyetin koşulların zorlamasıyla ortaya çıktığını ve bazı görüşlerden sapmalar olduğu yolunda kuşkuları olduğunu, atıldığı söylenenleri örgütün parçası olarak gördüğünü ve son olarak da; bu “1977”den sonra grup denilen iddiayı mezara gömdüm. Ama benim dışımda bir grup vardır. Bir grup anlayışı vardı. Hâlâ devam ediyor. Ben bu hareketten (özel koşullar dışında) ayrılmayacağım. Ben Kurtuluş hareketinde grupçu anlayışa karşı amansızca mücadele edeceğim” demiştir.

Bir başka yoldaş;

Tasfiyecilikten bahsederken, “tasfiyecilik denen illet baskı dönemlerinde ortaya çıkar, küçük burjuva kafa bu işi yapar. Komünistlerin birliği gönüllü birliktir. Bu da teorik temeldeki birliktir.

“Ülkede görev yapan MK üyelerinin yöntemi gaz yöntemidir. Örgüt ellerinde yok oldu, sonra da tasfiyeye yöneldiler. Bu örgüt içinde oynanıyorum. Bu örgüt tasfiyeciliğin örgütüdür. Yıkılmalıdır. Ve yenisi inşa edilmelidir. Benim koyacağım tarza tasfiyeciler ağılayacaklardır. Ama başkaları sevineceklerdir. Ben tasfiyeciliğe karşı mücadele ederek birlikte yürüyeceğim. Aynı örgüt içinde, bu örgütün zemini üzerinde mücadele edeceğiz. Ta ki, tasfiyecilik tasfiye edilene kadar.

“Kurtuluş Hareketinin sosyalizmi sınıf içine taşıyamamasının nedeni, Kurtuluş örgütünün güçlerinin yetmemesi değildir. Bunun asıl nedeni Kurtuluş hareketi içinde egemen olan anlayış, “güç olma” anlayıştıydı.

“Üyeliklerin askıya alınması kararı revizyonizmin mantığıdır. Eski-nin yerine yenisini kurmak anlayışıdır. Daha sonra tasfiye yapılmıştır. Bu anlayışın en keskin örneğidir. Eskiden beri var olan geleneğin devamıdır. Önce askı, askıdan tasfiye ve kendi örgütlerini kurmak, daha sonra da zırlı çıkaran herkesi tasfiye etmişlerdir.”

Buraya tartışmalardan ve konuşmalardan aldığımız pasajlar, esas olarak, yapılan tartışma ve konuların ana başlıklarıdır: Şüphesiz aynı konular tartışmalar sırasında daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmışlardır.

Şüphesiz çeşitli konularda eleştirileri olan yoldaşlar olumluluklara da parmak bastılar. Fakat bugün özellikle gündemde olan tartışma konularını sergilemeyi daha uygun bulduk.

b) Hulki'nin durumu:

Bu fıkrada oldukça sert ve ayrıntılı tartışmalar yapılmıştır. Daha önce ifade ettiğimiz gibi, ülkede görev yapan MK üyelerinin ihraç kararına dayanarak bu toplantıda verdikleri önergede, Hulki özeleştiriyi davet ediliyor ve özeleştiriyi yapmazsa toplantıya alınmaması öneriliyor. Yine GMK yedeklerinin bu konuda toplantıya ulaştırılan benzer mahiyette kararları vardı.

Hulki ise, baştan beri toplantının iki platformda sürebileceğini, hangi platform seçilirse sorunları o platformda tartışmaya hazır olduğunu, bunlardan birini eski tüzüğe bağlı platform, diğerini her şeyin yeniden ele alınacağı bir platform olarak değerlendiriyordu. Ve davranışlarını da takınılacak tavra göre biçimlendireceğini söylüyordu. Kendisinin, başka bir örgüt ve bilmediği MK üyeleriyle karşılaştığı gibi bir takım de facto durumlarla yüz yüze kaldığını ve bunları kabullendiğini ifade ediyordu.

Sık sık birlikçi olduğunu anlatan Hulki yoldaş konuşmalarının bir yerine kendince aslı olmayan hizip iddialarına karşı şunları söylemiştir: “Biz hiçbir zaman örgütlü davranmadık. Örgütlü olsaydık bugün

başka türlü olurdu, şimdi düşünüyorum da biz de örgütlü olmalıydık. Bunu yapmamakla hata etmişiz.” Demiştir.

Toplantının baş taraflarında yapılan tartışmalarda önemlice sorunlara neden olan bir olay, bu toplantının ne toplantısı ve bizlerin durumunun nasıl nitelenmesi gerektiği üzerinde durulmakla birlikte tam bir mutabakat sağlanamamıştı. Artık bu madde tartışılırken aynı konu tekrar gündeme gelmiş ve bu madde tartışmaları içerisinde her konuyu içeren bir mahiyete bürünmüştü. Tıkanan toplantının yürüyebilmesi için Konferans maddesine geçilmesi yönünde bir eğilim belirdi. Yine bu madde tartışılırken buradan öteye yani Konferansa kadar işlerin nasıl götürülmesi gerektiği yolunda öneriler de yapıldı.

Bir yoldaş, toplantımızın GMK toplantısı olup olmadığını, örgütümüzün belirsiz olduğu iddiaları karşısında Hulki yoldaş üzerinde tartışma yapıp herhangi bir karar vermeye olanak olmadığını belirterek, toplantıyı ve örgütü tanımlayan iki önerge ve bir tüzük taslağı sundu. Bu önergeler reddedildiği takdirde toplantımızın sohbet toplantısından daha öteye bir anlamı olamayacağını belirtti. Önergeler gündeme alındı ve üzerine yapılan konuşmalardan sonra önerge sahibi, “önergeler üzerine olan görüşler ortaya çıkmıştır. Önergeler üzerinde oybirliği sağlayabilmek, bu görüşler içerisinde olanaklı değildir. Ve bu durumda toplantımız herkes tarafından ortakça GMK toplantısı olarak kabul edilmemektedir. Dolayısıyla bu toplantı ancak bir sohbet toplantısıdır, ben buraya GMK toplantısı için gelmişim, GMK toplantısı yapıldığında beni de çağırın, şimdilik sohbetten ayrılıyorum, daha sonra yaparız.” Dedi ve toplantıdan ayrıldığını ifade etti. Ve ardından bir yoldaş daha GMK toplantısı yaptığımızda beni de çağırın diyerek benzer bir tutum içerisinde girdi.

Bu gelişmelerle bağlantılı olarak Hulki yoldaş “burası tarif edilemez, çünkü örgütümüz tarif edilemez bir durumda” saptamasını yaptıktan sonra o da toplantıyı terk etti. Aynı nitelikte bir önerge hazırlayan bir başka yoldaş Hulki’nin davet edilerek toplantıya devam edilmesini önerdi. Hulki dışındaki yoldaşlar bu konuda bir karar aldılar ve toplantı Hulki’nin de katılımıyla tekrar başladı.

Örgütün ve MK’nın tanındığını ifade eden önerge oybirliğiyle kabul edildi. Önerge aynen şöyle idi:

“Burası Raporunu dinlediğimiz Kurtuluş örgütünün GMK’sıdır. Ulaşılan noktada çeşitli nedenlerden dolayı bu örgütün dışında kalmış örgüt üyeleri de mevcuttur.”

Ve bu karardan sonra yurtdışında bulunan eski üyelerin tekrar üyeliği oylanıp kabul edildi.

Sırasıyla şu kararlar alındı:

“İlk tüzüğe göre örgüt üyesi kabul edilenler hazırlanan tüzüğe uygun olarak istisnai durumlar dışında (devrimciliği bırakmak, polisye durum vb.) üyelikleri geçerlidir.”

“Ayrıldıkları, atıldıkları iddiasında bulunup da ilk tüzüğe göre örgüt üyesi durumunda olan yoldaşlar ‘daha önce kabul edilen kararlara’ uygun olarak örgüte davet edilirken, bu daveti kabul edenler için ‘önceki karar’ olduğu gibi geçerlidir.”

“Mevcut örgütün durumu yeni tüzüğe göre düzenleniş.”

Mevcut durumumuzu yansıtacak bir tüzük taslağı hazırlamak üzere üç yoldaş görevlendirildi. Hazırlanan taslak üzerinde yapılan tartışma ve değişikliklerle kabul edildi. Hulki yoldaş bu tüzüğe iki geçici madde konması için bir önerge verdi. Önerge maddesi şöyleydi:

“ A) GMK, Politbüro’nun Temmuz ve Kasım 1981 tarihlerinde aldığı örgüt üyeliklerinin bir kısmının önce askıya alınması, ardından iptal edilmesi kararlarını geçersiz sayar. Bu kararlarla üyelikleri kalkan yoldaşlar bu tüzüğün GMK’ca kabul edilmesiyle birlikte üye sıfatlarını yeniden kazanırlar.

“ B) PB’nin Temmuz 1981-Şubat 1982 tarihleri arasındaki kararları ile örgüt üyeliğinden çıkarılan yoldaşların oluşturdukları Geçici Komite örgütlenmesi bir bütün olarak örgüte kabul edilir.

“ Geçici Komite üyelerinin örgüt içindeki istihdamını GMK yürütür.”

Bu önergenin tartışıldığı sırada Hulki yoldaş yaptığı konuşmada önergeye ilişkin olarak şunları söylemiştir:

“Bu oylamanın sonucu, sizlerle ilişkilerimin kriteri olacaktır. Öneri hangi nedenle olursa olsun (içerik ya da biçim) reddedildiğinde benim için bitmiş olacaktır.”

Daha sonra bu öneri oylanıp reddedildi. Hulki yoldaş dışında kalan bütün yoldaşlar önergeye red oyu verdiler. Bunun üzerine Hulki yoldaş muhtevası “hareket ikiye bölünmüştür” olan bir konuşmayla toplantıyı terk etmiştir. (Toplantının daha önceki evresinde Hulki yoldaş Geçici Komite’ye iltihak ettiğini belirtmişti.)

Bu olay üzerine GMK biri durum saptaması diğeri Hulki’nin örgüte davetini içeren iki karar aldı.

Kararlar:

“Hulki GMK’dan ve kurtuluş örgütünden ayrılmıştır. Geçici Komiteye iltihak etmiştir. Durum budur.”

Ve “Hulki örgüte davet edilmeli, yapacağı özeleştirici örgüt üyelerinin çoğunluğunca kabul edildiği takdirde üyeliğe kabul edilmelidir.”

Bir yoldaş bu kararların somut durumu tam yansıtmadığını belirterek muhalif kalmıştır.

III- YENİ GÜNDEM

Geleceğe ilişkin görev ve hedeflerin başlığı altında üç maddelik bu gündem kabul edildi.

- a) Örgütlenme,
- b) Yayınlar,
- c) Konferans.

a) Örgütlenme:

Bu başlık altında yapılan tartışmalarda mevcut örgütlenme gözden geçirildi ve GMK işbirliği yaptı.

Kürdistan’la ilgili olarak ise;

“Kürdistan örgütlenmesi konusunda PB bir dahaki GMK toplantısına Komiteleşme (Kürdistan Komitesi veya İl Komitesi) koşullarını hazırlamış olarak gelecektir.”

Ve, Kürt yoldaşların rasyonel istihdamını sağlayabilmek için PB gerekli gördüğü zamanda gerekli adımları atmakla görevlendirilmiştir.

Yine bu madde altında GMK'nın iç işleyişi, bazı üyelerinin kabulü ve bazı üyelerin gerekli yerlerde istihdamı ile ilgili kararlar alındı.

Baştan beri örgütümüz kadın sorunu ile ilgili birtakım kararlar alması adımlar atmasına karşın hiçbir şekilde kadın yoldaşların faaliyete katılabilmesi için gerekenleri yeterince yerine getirememiştir. Bu durum 12 Eylül sonrasında kadın yoldaşların ve sempatanların siyasal ve örgütsel çalışmaların daha da dışında kalmasına neden olmuştur. Bu konu üzerinde ısrarla durulması gereği, üzerinde tartışılmayacak bir gerekliliktir. Bu tesbiti yapan GMK, kadınların örgütsel çalışmada vazgeçilmez yerlerini almaları bilinci ve gereği ile bir tavsiye kararı ve onu takip eden başka kararlar almıştır.

Tavsiye kararı: Kadınların örgütsel faaliyetlerimiz içine çekilmesi için özel çaba harcanmalıdır.

Diğer kararlar ise şöyledir:

“1) Bütün Kurtuluşçular beraber yaşadıkları kadınla her gün bir saat eğitim çalışması yapmalıdır.

“2) Karı-koca aynı hücrede çalışmalıdırlar. Herkes birlikte yaşadığı kadını hücrelerine kazanmakla yükümlüdür. (Aşırı farklılar hariç.)

“3) Kadın sorununun ciddiyetinin ortadan kalkmasına neden olan esprilerin yasaklanması

“4) Kadın yoldaşlardan kocalarının bu soruna nasıl baktıklarına dair rapor istenmesi.”

Mevcut dönem özellikle polise ve cezaevine düşen yoldaşlarla ilgili tavırların açıklıkla belirlenmesi için her zamankinden daha fazla önem kazanmaktadır. Bu durum bugüne kadar ortaya çıkan pratikle defalarca ispatlanmıştır. Bu gerçekler ışığında bu durumdaki yoldaşlarla ilgili olarak şu kararlar alınmıştır:

“1) Polise ve cezaevine düşen üye ve sempatanlardan rapor istenmelidir.

“2) Cezaevindekilerin üyeliği dondurulur. Durumları çıktıklarında karara bağlanır.”

b) Yayınlar:

Bugüne kadar ülkede ve yurtdışında çıkardığımız yayınlar üzerinde yapılan tartışmalardan sonra şu kararlar alınmıştır.

“Bu dönemde tek bir yayın çıkarılmalıdır.”

“Yayının adı KURTULUŞ’tur. Alt başlığı ‘Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin’ yan taraf: “Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü Merkez Yayın Organıdır.”

“Yazılar imzalı yayınlanacaktır. İmzasız yazı da yayınlanabilir. “

“Tüzük Sosyalist İşçi ve Kurtuluş’ta yayınlanacaktır.”

c) Konferans:

Bu konu ile ilgili esas olarak Konferans’ın yeri ve zamanı (tarihi ve süresi) tartışma konusu oldu. Tartışmalar sonunda konferans gündemi şöyle saptandı:

“1) Geçmişin değerlendirilmesi.

“2) Geri çekilme taktiği.

“3) Örgütlenme sorunu.

“4) Ulusal sorun.”

Son olarak:

Şu bir gerçek ki uzun bir aradan sonra yapılan tam üyeli GMK toplantısı örgütün karşı karşıya bulunduğu sorunların tümünü çözebilmiş değildir. Şu da bir gerçek ki Kurtuluş bu güçlükleri yenme azmine ve gücüne sahiptir. Yüz yüze geldiği güçlükleri aşabilme potansiyellerine fazlasıyla sahiptir. Bu potansiyelleri ustaca kullanmayı becerebildiği ölçüde geleceği inşa görevini de başarıyla gerçekleştirecektir. Yoğun problemlerini bir GMK toplantısı ile aşılabilmesi zaten sorunun doğasına aykırı bir olaydır. Biz hayata müdahale ettiğimiz ölçülerde sorunlarla yüzyüze gelmek kaçınılmazdır. Önemli olan bu sorunları aşma azmine ve örgütlülüğüne sahip olmaktır ki, bu da Kurtuluş örgütünün harcıdır. Sorunlar bizi karamsarlığa değil mücadeleye sürükler nitelikte görüldüğü ölçüde sorun olmaktan çıkıp, bizi ileriye, daha ileriye, itecek manivelalar haline geleceklerdir.

Kurtuluş örgütünün karşısına dikilen görevler, hayatın somut analizinin sonuçları olmalıdır. Yıllar sonra hâlâ sosyalizmin sınıf temeline

oturtulamaması gerçeğini tekrarlıyoruz olmamız tek başına asli görevimizin yörüngesini kalın bir hat olarak çizmektedir. Yine aynı şekilde devrimimizin temel sorunlarından biri olan ulusal sorunu ve bu konudaki objektif durumumuz bir başka kaçınılmaz görevi karşımıza dikmektedir.

İşte çalışmalarımızda pusulamız, bu temel görevlere bağlı olacaktır. Bu temel görevlerimiz ancak sağlam bir programa dayalı, disiplinli bir örgütle yerine getirilebileceği aşıkardır. Bu da başka bir görevi, örgütün pekiştirilmesi görevini, yakıcı bir biçimde karşımıza dikmektedir. Artık salkım saçak, elinizi verdiğinizde kolunuzu kurtaramayacağınız çalışma yöntemlerine paydos demeliyiz. Sıkılı bir yumruk gibi temel olarak belirlediğimiz görevlere bağımlı programatik ve ısrarlı çalışma başarıya ulaşabilmenin, olmazsa olmaz koşuludur.

Burada bir noktaya daha değinmeden geçmek gelecekte yüz yüze gelebileceğimiz bir sorunu es geçmek olacaktır. Bu da özellikle Askeri Diktatörlüğünün gerek göz boyayan bir yanıyla gerek faşistleri aratmayan zulmüyle ve gerekse özellikle sol içinde hatalı analizlerle gözden kaçırılmaya yüz tutan faşist tehlikedir. Çünkü faşistler bu dönemde bazı darbelere maruz kalsa da esas olarak örgütlülüklerini muhafaza etmektedirler. Ve gelecekte Cuntanın eksik bıraktıklarını tamamlama savıyla ortaya çıkaracaklardır. Bugün bunun ipuçlarını görmemek için kör olmak gerekmektedir. Ve bu gelişmelerden kimsenin şüphesi olmamalıdır. Bu saptama gelecekte örgütümüzün karşısına dikilebilecek bir başka görevin ifadesi olabilir ancak.

Gelecek bizim elimizdedir. Neyle nasıl yapacağımızın bilincinde olduğumuz ölçüde bu daha bir kaçınılmazdır.

Not: (Bir yoldaşın muhalefet şerhi.)

2,5 yıl aradan sonra toplanan GMK'nın örgüte vereceği raporun içeriği daha farklı olmalıydı. Ancak bu dönem içerisinde atılan bazı adımlar bu olanağı ortadan kaldırmıştır.

Siyasi değerlendirme kısmı eksiktir ve içerdi katılmadığım tesbitleri içermektedir.

Toplantı ile ilgili bölümlerde; gerçekler sağlıklı bir biçimde yansıtılmamıştır. Benimle ilgili ifadeler anlattıklarımı eksik aktarmaktadır.

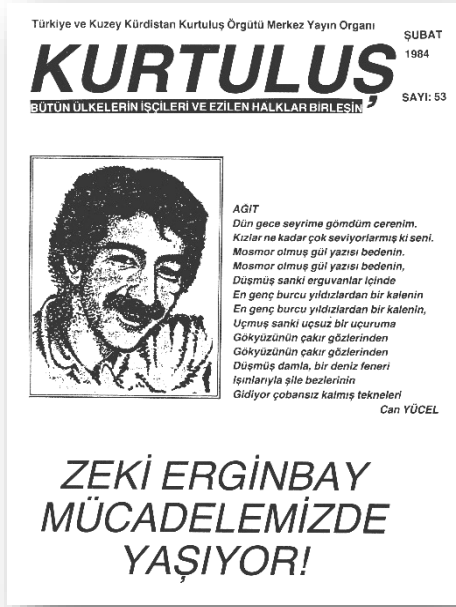
Görüşlerimi çeşitli yollardan yoldaşlara aktaracağım.

Mart-1983.

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ
GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ

analizlerle gözden kavrılmaya yüz tutan
faşist tehliktedir. Çünkü faşistler bu
neimde bizi darbete maruz kılma-
sa da esas olarak örgütlenmelerini
muhafaza etmektedirler, ve gelecekte
ciddi bir darbe risklerinin kav-
rama sauyla ortaya çıkacaklardır. Bu
gün bütün işlerin görmele için
kış olmak gerekmektedir. Ve bu ve
başlarından kimse için şüphesi olma-
malıdır. Bu şartlarda gelecekte or-
gütlenmenin karşısına çıkabilecek
bu başka görevinin ifadesi alabilen
enak.

Gelecek bizim elimizdedir. Ne
nasıl yapacağımızı bilincinde ve
duymur için de bu data bir k
gülmazdır.

TKKKÖ II. KONFERANS KARARLARI

TKKKÖ II. Konferansı 1984'ün Şubat ayında yapılmıştır. Bir tartışma kampanyasının ardından toplanan konferansımız yoğun ve demokratik bir hava içerisinde geçen tartışmalar sonucunda, aşağıdaki kararları almıştır :

I- GEÇMİŞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kapitalizm öncesi ilişkileri hızla tasfiye ederek, gelişmiş olan Türkiye kapitalizmi, dünya çapında kapitalizmin ulaştığı gelişmenin doğal sonucu olarak, ona ait ekonomik ilişkileri hiç gecikmeksizin, geri bırakılmışlık çerçevesi içerisinde kendi bünyesinde de oluşturmuştur.

1929 dünya bunalımının yarattığı etkilerle devletçi bir çerçevede ilkel birikimi hızlandırmış olan Türkiye kapitalizmi, 1945 sonrasında

uluslararası finans kapitalle hızla gelişen yakın bağlar oluşturmuştur. 1929 bunalımının dünya çapında yarattığı sıkıntılar nedeniyle ve sermaye birikiminin çok alt düzeylerde bulunması sonucu, gelişmemiş olan yabancı sermaye ilişkisi, gerek tarımda ve gerekse sanayide, Türkiye ekonomisinin bugünlere ulaşmış olan şekillenmesine 1945 sonrasında güçlü bir etki yapmış ve yirmi yıl gibi çok kısa bir süre içerisinde, sınıf ilişki ve konumlarını tamamen değiştirmiştir.

1950 öncesi itibarıyla kapitalizm öncesi ekonomik ilişkilerin ege-men olduğunu söyleyebileceğimiz Türkiye, 1970'lerde tartışmaya izin vermeyecek bir kapitalist ülke haline geldiğini ortaya koymuştur. Gelişen bu kapitalizmin sanayideki temel özelliği gelişimini emperyalizme bağımlılık sayesinde sağlıya bilmiş olması ve geliştikçe bu bağımlılığı geliştiriyor olmasıdır. Böyle bir gelişme biçimi gelişmenin sık sık duraklamasını getiriyor olsa da, yirmi yıl içerisinde tüm Türkiye tarımını, büyük ölçüde kapalı ekonomi koşullarındayken, pazar için üretim yapar hale getirmesi ve geri bıraktırmış ülkeler arasında Türkiye'yi sanayi üretimi itibarıyla önemli yer tutan bir ülke haline getirmesiyle, son derece hızlı bir gelişimdir. Nüfusun büyük bir çoğunluğu kırsal alanlar da, gerek Türkiye ve gerekse Kürdistan'da küçük meta üretimi ilişkileri içerisinde, Türkiye ve dünya pazarının belirlemesi altında yaşarken, sınıfsal yapının değişmesinin ifadesi olarak şehirlerde de önemli bir nüfus yığılması gerçekleşmiştir. Sınıfsal yapının ve konumların değişmesi, politik alanlardaki şekillenmelerde de önemli değişiklikler ortaya çıkarmış, alt sınıflar arasında proletarya toplumsal ve siyasal yaşamın en önünde duran sınıf haline gelmiştir.

Tarımda ve sanayide gelişen kapitalizm, iş birliği içerisinde bulunduğu uluslararası sermayenin tekelci özelliklerini de hızlı gelişme süreci içerisinde aynen tekrarlamış ve kısa süre içerisinde tekeller ekonomik yapının hâkim unsuru haline gelmişlerdir.

Bu hızlı sınıfsal değişim toplumsal muhalefetin de, önceki dönemlere göre eşi görülmemiş ölçüde gelişmesine ve değişik renkler kazanmasına neden olmuştur. Sınıfların konumlarının hızla değişmesi, yasallığı da buna bağlı bir biçimde şekillendirmiş, özellikle 1960 anayasasında ifadesini bulmuş olduğu şekliyle, her sınıf ve katmanın siyasal aktivitede daha önemli bir yer tutmaya başladığı görülmüştür. Hemen tüm 1950 sonrası, işçi sınıfı ve aydın hareketinin gittikçe şiddetlendiği bir eğilime sahip olmuştur. Hemen 1960 öncesi ve sonra-

sında özellikle gençlik hareketi büyük boyutlar kazanmış ve siyasal hareketliliğin önemli bir ögesini oluşturmuştur.

Aynı dönemde ortaya çıkmış olan yasallık da ilerici fikir hareketinin gelişmesini sağlamış ve gittikçe gelişen muhalefetler sosyalist düşüncelerden etkilenmişlerdir. Aynı zamanda, uzun zamandır bastırılmış ve yılgınlık içerisine sokulmuş olan Kürt ulusal hareketi de yeniden canlanmaya başlamış ve bu kez sadece ulusal olmayan, sosyalizmden de şiddetle etkilenen sınıfsal özellikler taşıyarak ortaya çıkmıştır.

Toplumun hemen tüm alt sınıfları ve Kürt ulusunun işbirlikçi olmayan tüm kesimlerinden oluşan muhalefet gittikçe şiddetlenirken, bu muhalefeti proletarya önderliği etrafında toplayabilecek güçlü bir örgütlenme günümüze kadar ortaya çıkamamıştır. Her ne kadar sosyalizmden etkilenme gün geçtikçe şiddetlenmiş olsa da, toplumsal gelişmenin önemli bir etkeni olarak kabul edilebilecek bir siyasal yapı olarak, proletarya partisi yaratılamamıştır. Bunun doğal bir ifadesi olarak da, sosyalist hareket genel küçük-burjuva etkilerden kurtarılamamıştır. Bu durumu doğru olarak tespit eden Kurtuluş Hareketi, örgütlenme alanında önüne sosyalizmle sınıf hareketinin birleştirilmesini ve Komünist bir İşçi Partisinin yaratılmasını görev olarak koymuştur.

1970'li yıllar kapitalizmin gerek Türkiye ve gerekse Kuzey Kürdistan'daki gelişimi itibarıyla, tekellerle büyük toprak sahipleri arasındaki ittifaka son vermemişse de, alt sınıfların politik alanla kurdukları ilişkisinin gittikçe doğrudanlaşması sonucu, tekellerin ekonomideki etkinliklerine paralel bir biçimde, iktidar üzerindeki egemenlikleri de, büyük toprak sahiplerinin aleyhine gelişmiştir. Batının büyük toprak sahipleri hemen tümüyle kapitalist tarım işletmecilerine dönüşürken, Kuzey Kürdistan'ın işbirlikçi büyük toprak sahipleri de, Türkiye de dünya pazarının belirlemesi altında kapitalistleşmeye başlamışlardır. Bu işbirlikçiler feodal etkinliklerini bir çırpıda yitirmemiş olsalar da, kapitalist ilişkileri işletmelerine taşımakta ve Kuzey Kürdistan'ın güneyinin büyük toprak sahipleriyle Türkiye'nin batısının büyük toprak sahipleri arasındaki farklar azalmaktadır. Bu gelişmelerin sonucu olarak da önemli bir tarımsal nüfus, tarım proletaryası saflarına katılmada ve politik arenayla doğrudan bağlar oluşturma olanaklarını elde etmektedir. Aynı gelişme Türkiye'de daha önce gerçekleşmiş ve feodal kalıntıları hala yer yer devam ettiriyor olmasına rağmen, bütün sınıfları siyasi arenayla doğrudan bağlar kurma durumuna getirmiştir. Kuşkusuz bu

durum bir yandan egemen sınıflar arasındaki ilişkilere yansırken, sosyalist mücadeleyi de etkilemekte ve değişik sınıf hareketlerinin birbirinden etkilenmelerini getirmektedir.

Bu türden bir etkileşme bir yandan olumlu özellikler taşıırken diğer yandan da bağımsız bir sınıf hareketinin yaratılması ve onunun etrafında diğer ezilen sınıfların yer alması imkanlarını sınırlamaktadır. Ancak böyle bir gelişmenin en önemli sonucu egemen sınıflar açısından yeni politik yapılanmaların ve yığınları denetim altına alma yön-temlerinin geliştirilmesine de şiddetle zorlamasıdır. Politik alanla doğrudan ilişki kurdukça yığınların eski biçimler içerisinde egemen sınıfların denetimi altında tutulmaları olanaksızlaşmaktadır. Burjuvazinin ve toprak sahiplerinin partileri, yığınları kendi etraflarında tutabilmek/toplayabilmek için yeni yeni popülist görüşler savunmak zorunda kalırken, aynı olgudan sosyalist hareket de ister istemez etkilenmekte ve popülizmden, tüm bilimsel gelişmelere rağmen kurtulamamaktadır. Bu gelişme yığınların denetlenmesini gittikçe zorlaştırdıkça egemen sınıflar safında faşist eğilimlerin de gittikçe onay kazanmasına olanak sağladı. Faşist hareket bir dönem için küçük çetelerin öğrenci ve işçilerin aktif eylemlerini bastırma hareketiyle, zamanla toplumsal aktifliğin artmasına paralel olarak yığınsal bir karaktere kavuştu. Üç-dört yıl içerisinde de günümüz dünyasında oransal olarak en güçlü faşist yığın hareketi oluşturuldu. Genelde küçük-burjuva karakter taşıyan sosyalist hareket ise kendisini birdenbire böylesine güçlü bir alternatifle yüzyüze buldu ve faaliyetinin esasını ona karşı mücadele olarak şekillendirdi. Aynı olgu Kürdistan'da özellikle sınır şehirlerinde sömürgecilik-antisömürgecilik ekseninde şekillendi.

Bu konjonktür içerisinde Kurtuluş Hareketi bir yanda faşizm olgusunun yarattığı ciddi tehlikeyi göz önünde tutarak proleter sosyalist bir hareketin üzerine düşen görevi yerine getirmeye çalışırken, önüne koymuş olduğu proletarya partisinin yaratılmasını temel aldı. Her türlü görevi proletarya partisinin yaratılması eksenine tabi kılmaya çalıştı. Ancak olmuş olan siyasal eksenle (anti-faşist mücadele) proletaryanın sürdürmekte olduğu mücadele çakışmıyordu. Proletaryanın mücadelesi esas olarak ekonomik düzeyde sürerken faşizme karşı mücadele en aktif biçimler içerisinde ve ancak proletaryanın güncel mücadelesine kıyasından değerek sürmekteydi. Bu olgu örgütümüzün iradesinden bağımsız bir biçimde belirlenmişti. Bu durumda örgütümüz kısa

vadeli gelişim açısından tam bir çelişki ile yüzyüze kalmıştı. Bir yanda bırakıldığı takdirde çığ gibi gelişecek ve toplumu saracak olan faşizm olgusu ve ona karşı aktif mücadele sürdürme zorunluluğu, diğer yanda da yılgınlığın, reformculuğun etkisi altında, sivri uçlarına karşı yönelmiş olan tepkiler ve bu tepkilerle uyumluluk içerisinde gidebilecek olan ekonomik mücadele içerisindeki işçi sınıfımız. Kurtuluş örgütü en ileri unsurlarını sınıf içerisinde istihdam etmenin zorunluluğunu vurgularken, imkanlarının ve unsurlarının büyük bir kısmını sınıfın dışında cereyan etmekte olan anti-faşist mücadele içerisinde tutmak zorunda kalıyordu. Bu durumda kısa vade açısından yapılabilecek olan iş bu çelişkiyi yaşarken, iradi müdahale ile sınıf içerisindeki mücadeleye daha fazla imkân aktarmak idi. Örgütün bu doğrultudaki kararlarına rağmen bunun eksik yapıldığı kesindir. Yalnızca ve bütün güçlerimizle sınıf içerisinde çalışmaya kalkışmak ise Kurtuluş Hareketi'ni her anlamda son tahlilde tasfiye etmek demek olurdu.

Esasta proleter sosyalist bir politikayı savunmuş ve sürdürmüş olmamıza karşın, sınıfımızı merkezi siyasal eksen etrafında harekete geçirememek, bu bağı oluşturmamak, sınıf içerisindeki etkinliğimizin gelişmemesi sonucunu getirdi. Örgütümüzün bu çelişik duruma kısılmış olmasının yarattığı genel durum dışında saflarımızda var olan küçük-burjuva etkilenmelerin sınıf içerisindeki çalışmada, enerjimizi engellemiş olduğu ise kuşku götürmez.

Aynı durum Kürdistan'daki konumumuz açısından da büyük ölçüde geçerliyen bir başka faktör olarak, sorunun ciddiyetini azımsayan bir bakış açısının ürünü olarak, örgütlü faaliyeti geliştirme açısından bölgeye son derece geç müdahale edilmiş ve örgütsel imkanlar açısından en az yararlandırılmış olması, Kürdistanlı yoldaşları kendi tecrübesizlikleriyle yüzyüze bırakıp, etkinliğimizi yaymada ciddi bir zaafı oluşturmuştur.

Sosyalist hareketin tarihi boyunca sürekliliğini koruyamamış olması, toplumsal muhalefetin gittikçe gelişen özelliğine karşın mücadele geleneklerinin pekiştirilememesi ve tecrübeli kadroların mücadeleye önderlik etmesi yerine her yükseliş döneminde genç, teorik açıdan donanmamış, tecrübesiz kadroların mücadeleye önderlik etmesini getirmiştir. Hareketimizde tam tamına bu özelliğin bir ifadesidir.

Sosyalist siyasal mücadele her şeyden önce güçlü bir ideolojik-teorik önderliği gerekli kılar. Bu alanda cılız olunduğu ölçüde, örgütlenme ve siyasal mücadele alanında da ciddi zaafılar ortaya çıkar. Hareketimizin ideolojik önderliği de Türkiye ve Kuzey Kürdistan örgütlerinde izafi bir gelişmişliğe sahip olmuşsa da, kendi ideolojik birliğini zorlukla oluşturabilmiş ve hatta bu birliğin olup olmadığı uzun zaman tartışma götürür bir mahiyete sahip olmuştur. İzafi ileriliği içerisinde, bir önceki dönemin ancak ileri militanlarını oluşturan önderliğimiz, tesbit ettiği ciddi sorunlarda, Marksist-Leninist ilkelerin kavranmasını temel sorun olarak öne getirip bunlara büyük ölçüde yanıtlar oluşturabilirken sosyalizmin uluslararası düzeyde öne çıkarmış olduğu sorunlarına ne kendini, ne de sınıf mücadelesinde yer alan diğer örgütleri etkileyebilecek, tatmin edebilecek yanıtlar getirebilmiştir. Zaruretin önderlik konumuna terfi ettirmiş olduğu bu ileri militanlar bir yandan öğrenip öğretirken, diğer yandan da gittikçe derinleşen sorunlarla yüz yüze gelmişler, bu soruları ortaya atmışlar, ama aynı hızla yanıtlar getirmek asla olanaklı olmamıştır. Bir anlamda, önderliğin kendi içerisinde gittikçe gelişmesine rağmen, büyüyen sorunlar karşısında izafi bir küçülme gerçekleşmiş ve son dönemlerde, ideolojik, teorik gelişmemizin durmuş olduğundan şikayetler başlamıştır. Her ne kadar, zaman içerisinde yaratılan ideolojik-teorik zemin üzerinde 12 Eylül öncesinde daha fazla makro düzeyde politikalar üretilmişse de, hareketin başlangıçta sahip olduğu teorik cazibe ortadan kalkmış ve hemen nitelikli hiçbir unsur saflarımıza kazanılamamıştır. Bütün gelişme kendi içerisindeki nitel gelişmeye bağımlı kalmıştır. Bu ise bir iki yılda gerçekleşebilecek bir iş değildir.

Günümüz dünyasında belli başlı bütün komünist partilerinde ekonomizmin egemen ve kemikleşmiş hale gelmesi, burjuvazinin uyanık tutumuyla birlikte ideolojik ve teorik gelişmeyi üniversitelere iteleyerek, sınıf mücadelesinden büyük ölçüde koparmış, ideolojik-teorik gelişme adına ekonomizmin kendi içerisindeki çeşitlenmeleri gelişirken, buna bir reaksiyon olarak da ideoloji sorunu oldukça abartılmış olarak, üniversite çevresinde güç kazanmıştır. İdeolojik-teorik alanda-ki bu çeşitlenmeler, Türkiye'deki genel düzeyin düşüklüğü içerisinde ilginç birleşimler yaratmış ama, farkında bile olunamamıştır. Kurtuluş'un ideolojik önderliği, diğer hareketlerden pek farklı olmaksızın bu gelişmelere yabancı kalmış ve dolayısıyla da büyük ölçüde ideolojik-teorik

bir donmanın, aynı tezleri pek fazla geliştirmeden tekrarlamasının içerisine düşmüştür. Bu sınırlılık içerisinde, teorik alanda yapılması gereken bazı çalışmalar hiçbir zaman yapılamamış, Yazı Kurulu bekleneni gerçekleştirememiştir. Böyle bir görevin yalnızca Yazı Kurulu'na kalmış olması ise ideolojik önderliğin zaafını açıkça ortaya çıkarmıştır. Program konusunda, bir kısmı haklı gerekçelere dayansa da, yapılan idealleştirmeler, bu konuda hiçbir adım atmamayla da at başı gitmiş, olabileceği kadarıyla da hiçbir taslak ortaya konulmamış, dolayısıyla da bütünüyle programsız bir hareket görünümünün doğmasına ve hatta bazıları için programın nasıl bir şey olması gerektiğinin bile bilinmediği bir durumun yaratılmasına neden olunmuştur. 12 Eylül sonrasında geçen zaman içerisinde de bu alanda hemen hiçbir adım atılmamış olması, önderliğin almış olduğu yararlarla birlikte farkına varılmış olan sorunların daha da sıkıştırılmasına neden olmuştur. Türkiye'nin zihinsel faaliyet alanında son on yıllarda ortaya çıkmış olan gelişmeler teorik faaliyet alanında önemli olanakları önümüze sermektedir. Kültürel geriliğin sosyalizmin kuruluşunda ve komünist partisinin şekillenmesinde yarattığı engellerin ve doğurduğu sapmaların bilincinde olarak, teorik alanda öne çıkmış olan sorunlara yanıt getirmek söz konusu olmadığı müddetçe, örgütümüzün sağlıklı ve sapmalara izin vermeyecek bir zemine oturması olanaklı değildir. Askeri diktatörlüğün darbelerinin örgütümüzden alıp götürülmüş olduğu önderlerin yokluğunun yarattığı zaaf ve kendi iç sorunlarımızla uzun zamandır uğraşıyor olmamızın getirdiği zaman kaybı bu alanda göstermemiz gereken çabalara daha da büyük bir önem kazandırmıştır.

Yetenekleri sınırlı bir önderlik altında ve öğrenci gençlikten çıkmış tecrübesiz kadrolara dayanan hareketimiz, bu tecrübesizliğini ve yetersizliğini örgütsel alanda da göstermiştir. Kadro yetiştirmede hızlı adımla atılmadığı gibi, başlangıçta hatalı olmamasına karşın, yalnızca profesyonel devrimciler örgütü yaratma çabasında sınırlanmak ve dolayısıyla örgüt saflarına kazanılıp, örgütsel tecrübeleri daha hızlı geliştirilebilecek unsurlarımızı, örgüt dışında tutma hatasına düşülmüştür. Bu şekilde, profesyonel unsur yetişmesi örgüt sınırları dışında gerçekleşen bir iş olmanın yanında, profesyonel olmayan yüzlerce kişinin de profesyonel sanılmasına yol açmıştır. Örgütümüzün yalnızca profesyonel devrimcilerden oluşmaması gerektiği 12 Eylül sonrasında ortaya konmuş ve bu durum fiilen aşılmıştır.

Örgütsel yapının ancak 1978 sonrasında gelişmeye başlaması, örgütsel tecrübe birikimini geciktirmiş ve örgütsel gelenekler oturmamış gibi, demokrasi alanında sağlam anlayışlar geliştirilememiştir. Önderlikle kadrolar arasında başlangıçta varolan büyük farklılık, önderlikle kadroları örgütün sorunlarının çözümüne ortak etme konusunda isteksiz kılmış ve bu durum büyük ölçüde yerleşmiştir. Ancak örgüt içerisinde ve özellikle önderlik arasında sorunların büyüdüğü durumlarda, örgütün müdahalesine doğru adımlar atılabilmektedir. Ne var ki, bu alandaki pratik, bir gelenek doğuracak boyutta asla olmamış ve bütün sorunların çözümü yine esas olarak önderlik arasında cereyan etmiştir. Kuşkusuz böylesine bir çözüm yolunun izlenip gidilmesi, demokratik platformların ve örgüt içi demokrasi pratiğinin gelişmesi de engellenmiştir.

Gelenek yaratıcı bir örgütsel yaşamın geliştirememiş olmasının en önemli nedeni; açık çalışmadan sonuna kadar yararlanmak amacıyla, örgütün varlığının gözlenilmeye çalışılması olmuştur. Bu açık çalışma açısından polis karşısında bir ölçüye kadar korunaklı bir durum yaratırken, bu konumu korumak amacıyla merkezin örgütsel işleyişi geliştirme konusunda tutucu bir kavrayış geliştirmesine neden olmuştur. Bunun doğal sonucu olarak da gizli-açık çalışma, sistemli bir konuma ulaşmamış, dolayısıyla da 12 Eylül sonrasında örgütsel kargaşasının zemini hazırlanmıştır.

II- GERİ ÇEKİLME TAKTİĞİ

Türkiye kapitalizminin gelişiminin sonucu olarak sınıf ilişki ve konularında ortaya çıkan değişimler, yeniden aksamaya başlamış olan parlamenter yapıyı 1980'in ilk aylar içerisinde daha da aksamaya başlandı. Emekçi sınıflarla arasındaki çelişki şiddetlenip, egemenlik-bağımlılık ilişkileri ciddi darbeler yerken, sömürücü sınıflar arasındaki çelişkiler de uzlaşmazlık noktalarına kadar varmıştı. Özellikle sömürücü sınıflar arasındaki çatışmaların uzlaşmazlık boyutlarına varması, parlamento işleyişinde ifadesini bulmakta ve çoğunluğa dayalı ve istikrarlı hükümetlerin oluşturulmasını olanaksız hale getirmişti. Sömürücü sınıfların kendi aralarındaki çatışmalarla şiddetlenen hükümet bunalımları, alt sınıfların taleplerini artırmaları, Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin gün be gün şiddetlenmesi ve Ortadoğu'daki siyasal gelişmeler hükümet bunalımlarını daha dayanılmaz hale getirmekteydi.

Bu koşullar içerisinde tekelci burjuvazinin ihtiyaı olan istikrar tedbirlerinin hayata geçirilmesi tümüyle olanaksız bir duruma gelmekteydi.

Reformcularla muhafazakrlar arasındaki uzlaşmazlığın gelişmesi ve uzun zamandır iktidar blokundan kopmuş ve muhalefet konumunu benimsemiş olan önemli bir orta burjuva muhalefedinin varlığı koşullarında ne mevcut durumda istikrarlı bir hükümet oluşturulabiliyordu ne de seçimler aracılığıyla oluşturulabilmesinin olanağı vardı. Yükselmiş olan toplumsal muhalefeti bastırabilmenin en uygun olanağı artık sağlam kalabilmiş olan devletin baskı araçlarının harekete geçirilmesi ve siyasal erkin onun eline verilmesiydi. Yığınların yer yer varolan özlemlerine de denk düşecek bir biçimde ordu tarafsızlık görünümü altında yönetime el koydu.

12 Eylül öncesinde yükselmiş olan toplumsal muhalefetin kofluğunun bilincinde olan Kurtuluş rgt darbe koşullarında bu muhalefetin geriye çekileceğini kestirebiliyordu. Kurtuluş rgt kendi örgütsel yapısının darbe karşısında sağlam bir biçimde ayakta kalamayacak derecede zaafly olduğunun bilincinde olarak başta bir yenilgiyi benimseyip, yok olmamak için geri çekilme taktiğini hayata geçirmeye çalıştı. Askeri diktatörlük üzerine yapılan genel tesbitler doğru olmakla birlikte, yığınların konumları ve askeri diktatörlükle olan ilişkileri üzerine abartmalı bir değerlendirme yapılırken, berrak bir taktik plan hazırlanamadı. Örgütsel yapıların yeniden düzenlenmesi ve korunamayacak konumda olan yoldaşların yurt dışına gönderilmeleri konusunda yavaş davranma sonucu örgütsel dağınlık gelişmeye başlarken, örgüt içi anlaşmazlıklar da uç gösterdi. Bu anlaşmazlık konularında hiçbir berraklık sağlanamadan, nderliğin ikisi hariç, hepsi dışarı karıldılar ve böylece bir başka önemli zaaf yaratılmış oldu.

Alınması gereken tedbirlerin alınamaması ve geciktirilmesi sonucu sürdürülemez duruma gelen dışa yönelik siyasal faaliyet, alınan bir kararla sonu belirsiz bir tarihe kadar durdurulmak suretiyle, içeride bırakılan yoldaşlara da iki yıla yakın bir durgunluk hediye edilmiş oldu. Bu Őekildeki bir durgunluk, taktiğin hedefi olan “sınıf içerisine çekilme” konusunda da tam bir başarısızlık olarak yansdı. Bu doğrultuda daha sonra atılmaya çalışılan adımlar kaybedilmiş olanları telafi etmeye yetmedi.

Askeri diktatörlüğün örgütte yarattığı tahribatlar ve önderlikteki perspektif darlığı, yeni önderliğin yönetebilme kabiliyetini de sınırlıyordu. Durumu aşabilmek için geçmişten gelmekte olan eksiklik ve hataların saptanması yoluna giden önderlik, tespit edildiği bazı eksiklik ve hataları hem değerlendirme hem de aşma çabalarında sekter bir perspektifi benimseyerek yürümeye çalıştı. Yenilgi ortamına ve örgütümüzün dışa açık mücadelesinin durdurulmuş olması gerçeğine rağmen, önderlik, konumumuzu abartan sübjektif bir zemine kayd. Bu bakış açısı sadece yenilginin yanlış değerlendirilmesinde yansımadı; aynı zamanda örgüt içi sorunlarda da sekterlik iç içe bir özellik kazandı. Bürokratizme meyilli bir merkezîyetçilik geçmişte merkezde ege-men olan nisbeten demokratik anlayışı "dengecilik" olarak mahkûm edip onun yerini aldığı ve içerisine düştüğümüz çatışmaların birçoğunun dolaylı ya da dolaysız kaynağını oluşturduğu böyle bir merkezîyetçilik içerisinde gerçekleştirilmeye çalışılan toparlanma, farklı görüşlere karşı tahammülsüz davrandı ve cezalandırmada aşırı yöntemler kullanıldı.

Örgütü yeniden düzenleme çabalarını daha sistemli bir çerçeveye oturtmak amacıyla hazırlanan yeni tüzük ve program gerek hazırlanma biçimi olarak, önderliğin önemli bir kısmını bu çalışmaya katmayarak ve gerekse içerikleri itibarıyla Kurtuluş'un görüşleri ile ciddi çatışmalar içerisine girerek platformumuz delindi. Ancak yoldaşların kararlı bir biçimde yeni bir çizgi oluşturma amacında olmamaları, yapılan eleştirilerle bu belgeleri ve bunlara temellik eden görüşleri kısa zamanda reddetmelerini ve Kurtuluş platformu üzerindeki ideolojik ve örgütsel birliğimizin devamını sağladı.

Somut koşulların genel çizgisi itibarıyla doğru olarak kavranıp alınmış olan geri çekilme kararı, kararın belirttiği çerçevede doğru bir plana bağlanarak öngördüğü hedeflere ulaştırılamamış, ancak büyük ölçüde tecrit olmuş ve önemli darbeler yemiş olarak belirtilen genel aksaklıklar içerisinde, üzerine basmaya devam edebileceğimiz örgütümüz yaşatılmıştır.

Sekter Politikanın Doğrudan ve Dolaylı Ürünü Olan Belli Başlı Uygulamalar:

I- Gebze organında iki üyenin ihracı: Örgütsel sorunların tartışılması talebiyle ortaya çıkan, ancak dönem içerisinde sürdürülmemesi

gereken yatay ilişkiler sürdüren iki üye ve bir sempatizan, hak ettikleri cezadan aşırı bir biçimde cezalandırılarak örgütle ilişkileri kesilmiştir.

II- Askı kararı: Bu karar sosyalist demokrasi anlayışıyla çakışmayan, örgüt merkezini kadiri mutlak kılan bütünüyle anti-demokratik bir uygulamadır.

III- "Hizip" Sorunu: "Yalnızca ve tek başına sınıf içerisinde çalışmalıydık" tezinin savunucusu olan yoldaşlara karşı alınan sektör tutumlar, bu yoldaşların örgüt içerisindeki huzursuzluğu örgütlemeye girişmeleriyle geçmişte var olan çelişki üst boyutlara sıçramıştır. Açılan tartışma kampanyasında, önderlik, bu yoldaşların özeleştirme yapımlarında örgütten ihraç edilmeleri talebini dile getiren yazısıyla sektör bir pozisyon benimsediğini ortaya koymuştur. Ancak henüz yazının yayınlanmak üzere olduğu sırada, bu yoldaşlar 12 Eylül öncesinden beri "kitabına uydurulmuş olarak varolan" tasfiyeciliğin açık bir hale geldiğine karar vererek tartışma kampanyası bitmeden örgütten ayrılmışlar ve ayrı bir örgüt kurmuşlardır.

IV- Hulki'nin İhracı: Ayrılan yoldaşların 12 Eylül öncesinden beri "hizip" oldukları ve bu "hizbi" Hulki'nin oluşturduğu kanaatinde olan yoldaşlar, bu konuda Hulki'yle bu yoldaşlar arasındaki yakınlıktan başka hiçbir kanıtı sahip olmadan ve diğer merkez üyelerinin görüşlerine alımdan temelsiz bir karar almışlar ve aramızdaki çelişkilerin uzlaşmazlığa doğru ilerlemesine katkılı olmuşlardır. Daha sonra aldıkları uzlaşıcı tutum ise kararın açtığı yaranın kapanmasını sağlayamamıştır.

V- İçeri - Dışarı Sorunu: PB yaptığı işlerin doğruluğu ve kabul edilebilirliği konusundaki güveniyle, dışardaki yoldaşlarla yakın bir haberleşme sürdürmemiş, olayların gelişimine müdahale olanağı vermemiştir. Görüş farklılıkları ve çelişkilerin şiddetlendiği noktada ise, eşitsiz bir biçimde örgütten destek almak amacıyla konferans toplanılmaya kalkışılmış ve örgüt içi çelişkilere yeni öğeler eklenmiştir. Bazı yoldaşların haklı karşı çıkışları karşısında konferans ertelenmiş, ancak karşı çıkan yoldaşlar yanlış biçimde önderliği tanımadıklarını ilan ederek ayrılmışlardır.

VI- Nasır Sorunu: Ulusal sorunda gelişmeye başlayan sapma, Nasır yoldaşa karşı alınan sektör tutumunda bireysel ifade bulmuş, ancak

yoldaş örgüte bağlı kalmaya devam ederek çelişkilerin çözümünde doğru olan yolu benimsemiştir.

VII- Kadın Sorununda: Geçmişten beri var olmakta olan yanlış bakışların etkisi altında, uzun zaman devam eden durgunluk politikası kadın yoldaşları siyasi faaliyetin dışına itmiş ve birçok kadın yoldaş ev kadınlığına itilmişlerdir.

III- ULUSAL SORUN ÜZERİNE

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü'nün ulusal sorun platformu şu temel belirlemelere dayanmaktadır:

1- Ortadoğu'da bir sömürge statüsü içerisinde dörde bölünen Kürdistan denilen ülkenin sorunu, içinde bulunduğumuz bölgenin en büyük sorunlarının başında yer alır. Tarihi-somut koşullar, bu parçalardan biri olan Kuzey Kürdistan'daki ulusal kurtuluş problemini Türkiye devriminin temel bir sorunu haline getirmiştir. Kürdistan halkının tarihi mücadelesinin hedefi sömürgeciliğe ve iradesi dışında gerçekleştirilmiş olan parçalanmışlığa son vermektir. Hedef: Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan yaratmaktır. Mevcut koşullar iki ülkenin proletaryasının kaderlerinin sınıksız, çözülmez bağlarla iç içe geçtiğini ortaya koymaktadır.

2- Kuzey Kürdistan ekonomik, sosyal, kültürel, nüfus ve coğrafi konumu açısından Kürdistan'ın en gelişkin bölgesidir ve genelde Kürt ulusal sorunun çözümünde belirleyici olabilecek potansiyelleri bağrında taşımaktadır. Bu nedenlerle Kuzey Kürdistan'ı doğru değerlendiremeyen, bunun ortaya çıkardığı örgütlenme ve mücadele biçimlerini sağlıklı ve koşullara cevap verebilecek düzeylerde geliştiremeyen bir Ortak Mücadele Örgütü, gerçekte proletaryanın öncü örgütü sıfatına hak kazanamaz. Türkiye devrimine önderlik iddiaları hayatta ifadesini bulacak ise, bu aynı zamanda Kuzey Kürdistan'ın somut özelliklerini de göz önünde bulundurarak söz konusu olabilir.

3- Proletaryanın sınıf çıkarları temel halkasından sorunu ele alan örgütümüz, iki ülkenin Marksist-Leninist'lerinin aynı ideolojik-siyasi hat üzerinde yer alan Birleşik Merkezi bir Proletarya Partisi içinde ortak örgütlenmesinin, sorunun çözümünde en doğru ve en tutarlı tavır olduğuna inanmaktadır.

4- Kürdistan sorunun çözümünde ayrı örgütlenmenin koşulları konjonktür değişmelerine bağlı olarak gelecekte karşımıza dikilebilir. Böyle bir değerlendirme yapabilmenin nesnel ve öznel birtakım nedenleri bugün mevcuttur. (Dünya ve Ortadoğu konjonktüründe ortaya çıkabilen hızlı değişimler, Kürdistan'ın dört ülkeye pay edilmiş olması, parçalardaki mücadelelerin karşılıklı etkileşim ve gelişimi, vb...)

Ancak bugün var olan nesnel koşullar ortak örgütlenmeyi zorunlu kılmaktadır. İki ülkenin proletaryasının çıkarlarını savunmanın yolu ortak mücadele örgütleri yaratmaktan ve ortak davranışlar gerçekleştirmekten geçer. Bu nedenle Kürdistan'da kendisini yaygın ölçülerde yansıtan ayrı örgütlenme adımlarını ve eğilimlerini Marksizm-Leninizm adına desteklemek mümkün değildir.

Kürdistan'da devrimci ve demokrat güçler ayrı örgütlenme haklarına sahiptirler. Kaldı ki, sınıflı bir toplum olan Kürdistan'da bunun objektif temelleri yanında sübjektif temelleri de vardır. Ama Kürdistan işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün çıkarları, mevcut tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye işçi sınıfının mücadelesiyle ortak bir zemin üzerinde yer alarak savunulabilir. Bunun dışında bir anlayış geliştirenlerle bizim aramızda ayrı dünyalar vardır.

5- Ayrı örgütlenmenin sübjektif temellerini ortadan kaldırmak sabırlı, kararlı ve tutarlı bir faaliyetin sonucu sağlanabilir. Bunun için Kürdistan sorunun her yönüyle doğru kavramak ve karşımıza dikilen görevlerin bilincinde olmak zorundayız. Bu görevlerin içinde: Türkiye işçi sınıfını enternasyonalist bir anlayışla eğitmek, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını, yani Kürtlerin Kürdistan'da bağımsız bir devlet kurma hakkının olduğunu savunmak ve bu doğrultuda savaş sürdürmek, temel bir yer tutar.

6- Kuzey Kürdistan'da özel olarak ulusal ve demokratik bir devrim gerçekleştirmekle yüz yüzeyiz. Bu somutun karşımıza çıkardığı farklı mücadeleleri, farklı ittifaklar politikası ve taktikleri bir merkezi örgüt hayata geçirebilir. Çünkü Marksist-Leninist örgüt anlayışı, bu farklı koşullara uygun örgütlenmeleri ve farklı mücadele biçimlerini bünyesinde gerçekleştirebilecek bir ortak mücadele örgütünü nasıl yaratacağımızı bizi açıklığa kavuşturmuştur. Birleşik, merkezi bir örgütün bir kolu olarak çalışacak ve kendi içinde merkezi bir karakter taşıyacak olan bu yapı, Özerk Bir Örgüttür. Bu yapı, ayrı örgüt olmanın ge-

rekli olduğu anda, yalnızca merkezi hiyerarşiden kopmakla Kürdistan Komünist İşçi Partisi olarak faaliyet gösterebilecektir. Bunun için hiyerarşik bağ dışında Komünist Partinin sahip olduğu her türlü kurum ve iç ilişkilere sahiptir. Merkezle olan hiyerarşik bağı görülmediğinde tam anlamıyla bir partidir; yani bağlı bir partidir.

7- Kendi merkezi önderliğine, kendi programına, kendi konferans ve kongrelerine sahip olacak olan bu özerk örgüt, Kürdistan devrimini Türkiye devrimiyle ortak bir devrimci dalga haline dönüştürmek için kendi işçi sınıfına ve yoksul köylülüğe dayanacaktır.

8- Türkiye devrimci hareketiyle Kürdistan ulusal-devrimci hareketi arasında mümkün olabilecek her türlü bağlantıyı kurmak hayati bir sorundur. Çünkü bu iki hareket birbirlerinin temel müttefikleridir. Bir devrim hareketi, kendini diğer müttefikinden tecrit ederek iktidar kavgasını başarıyla sonuçlandıramaz.

9- Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da sınıfsal ve ulusal mücadeleler birbirlerine paralel olarak gelişip güçlenmektedir. Bunun belirli nedenleri vardır. Hem bu somut olgular nedeniyle, hem de Kuzey Kürdistan'ın Türkiye devrimindeki yeri nedeniyle, örgütlenme adımları ve yükseltilecek muhalefet hareketleri her iki ülkede belli bir uyum içeriğinde olmak zorundadır.

Örgütümüz Kürdistan sorununda yukarıda kısaca özetlediğimiz anlayışın sahibidir. Teorik olarak sorunu tutarlı bir biçimde ortaya koymuş olmamıza karşın örgütümüzün ulusal sorun konusunda çeşitli hata ve eksikliklerini: A) 12 Eylül öncesi ve B) 12 Eylül sonrası olmak üzere iki başlık altında toplamak mümkündür. Hata ve eksiklikleri dönem olarak ayırmamız, bunların birbirleriyle bağlantısı olmadığı anlamına gelmez. Tersine 12 Eylül sonrası içine düşülen yanlışlıklarda şu veya bu ölçülerde 12 Eylül öncesi örgütümüzün taşıdığı birtakım zaafaların payı söz konusudur.

A) 12 Eylül öncesi:

Örgütümüz ulusal sorun konusunda ortaya çıkışından itibaren doğru bir halka yakalamıştır. Süreç içerisinde daha da geliştirilen görüşlerimiz bizi, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki siyasi hareketlerden farklı bir konuma oturtmuştur. İki ülkenin proletaryasının birleşik, merkezi bir komünist işçi partisini hedefleyen örgütümüz, sürdürdüğü pratikle de,

içine sürüklendiği eksikliklerine rağmen, özgül bir yere sahip olmuştur. Anti-şovenizm ilkesinin Türkiye'de eylem birliklerinin temel bir ilkesi haline getirilmesi bunun bir kanıtıdır. Örgütümüz başından beri bu ilkenin kararlı bir savunucusu olmuştur. Ayrıca Kürdistan'ın bir sömürge ülke olduğu tezi etrafında yoğunlaşan tartışmalarda örgütümüzün katkısı küçümsenemez.

Soruna bakışımızın tutarlılığına karşılık bu dönemde kısaca şu hatalarımız göze çarpmaktadır:

1- Türkiye'de ulusal sorun konusunda yaygın olarak yürüttüğümüz propaganda ve ajitasyona rağmen, saflarımız da Kürdistan sorunu sloganlar düzeyinde kavranmaktan kurtulamamıştır. Şoven bakış ve yaklaşımlar esas olarak kırılmıştır, ama, Türkiye'de güçlü bir akım olan sosyal-şovenizmin etkileri bütünüyle silinememiştir. Bu gerçek kendisini ileri düzeylerdeki kadrolarımız arasında ve bazı birimlerimiz-de yansımaktaydı.

Bu dönemde ilkesel hatalarımız da olmuştur. Bunun en somut örneği Devrimci Eylem Birliği'dir. DEB, Kürdistan'ı da içerecek bir ittifak olarak düşünülürken, anti-sömürgeci ve anti-feodal ilkelerimiz gözardı edilmiştir. Ancak bu eylem birliği hayata geçmeden önderliğin müdahalesiyle, sorun ilkelerimize bağlı bir biçimde çözülebilmiştir.

2- Ulusal sorun konusundaki teorik görüşlerimiz sağlıklı bir biçimde bilince çıkarılmadığından ve bu sorun temel bir görev olarak yeterince kavranmadığından, pratikte, Kürdistan'a sağlanabilecek katkılar sınırlı bir çerçevede kalmış ve Kürdistan'a geç müdahalede bulunulmuştur. Bunun en somut örneği iki örgüt üyesinin Kürdistan'a verilmesinin bir yıla yakın bir süre engellenmesidir. Böylece Kürdistan Sekreteryası'nın oluşumu ve bölgedeki merkezi örgütlerimize ve mücadeleye önderlik edebilmesi geciktirilmiştir. Yine Şoreş'in çıkarılması kararı 1978 yılında alınmış olmasına rağmen 12 Eylül 1980 tarihine kadar ancak bir sayı dağıtılmıştır. Bu örnekler, belli ölçülerde soruna karşı yeterli bir duyarlılık içinde olmadığımızın kanıtlarıdır.

3- Merkezi müdahale ve yönlendiricilik sınırlı olduğundan uzun bir dönem Kürdistan'daki faaliyetlerimiz dağınık ve örgütsüz bir biçimde sürdürülmüştür. Türkiye'deki gücümüze paralel olarak Kürdistan'da da etkin bir siyasi hareket olabilme şansı, nesnel olarak varolan olumsuz koşullarla birlikte, mevcut hareketimiz yüzünden kaçırılmıştır.

B) 12 Eylül Sonrası:

12 Eylül'den sonra örgütümüzde ulusal sorunla ilgili platformumuzda geriye doğru adımlar atılmış ve görüşlerimizden bir sapma olmuştur. Süreç içinde bu sorunla ilgili yapılan hatalar vahim boyutlar kazanmış ve örgütümüzde ayrıca Kürt yoldaşlarda belli bir güvensizliğin oluşmasına yol açmıştır.

Hatalar şu alanlarda somutluk kazanmıştır:

a- Geçiş Dönemi Programı'nın Ana bölümünde Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, Kürtlerin Kürdistan'da bağımsız bir devlet kurma hakkı konusunda da ayrı bir madde yer almamıştır. Oysa bu sorun Kurtuluş'un çizgisinin temel özelliklerinden ve ayrı varlık nedenlerinden birisidir. Örgütümüz kendi programında, bu soruna özel bir önem vererek yer ayırmak zorundadır. Çünkü Türkiye işçi sınıfı ve diğer emekçi halkı arasında enternasyonalist bir faaliyet sürdürmeyen, onları Kürdistan sorununda eğitmeyen bir örgüt, Türkiye devrimin problemlerine de sağlıklı çözümler getirmez.

b- Programın ek bölümünde, şovenizme ve sosyal-şovenizme karşı mücadele görevi özerk örgütün üzerine yıkılmıştır. Böylece ezen ulus devrimcilerine düşen görevlerle ezilen ulus devrimcilerine düşen görevler birbirlerine karıştırılmıştır. Ayrıca Kürdistanlı yoldaşlarımızın milliyetçiliğin etkisi altında olduğunu iddia eden görüşler Ek bölümünde yer almıştır. İçeriğiyle oldukça ciddi hatalar ve suçlamalar içeren bu bölüm yaratılan güvensizliğin başlıca kaynaklarından biri haline gelmiştir.

c- Tüzükte Kürdistan Komitesi herhangi bir il örgütü düzeyinde ele alınmıştır. Kürdistan Komitesi'nin ikinci bir merkez gibi ele alınmasının zorunluluğu ve Kürdistan örgütünün özerkliğiyle aynı kefeye konulmaması gerektiği görülmüştür.

d- Örgütlenme Sorunları üzerine başlıklı yazıda birlikte örgütlenme anlayışı mutlaklaştırılmıştır. "Aynı devlet içinde ayrı ülke veya uluslar için ayrı partiler söz konusu olmaz." denilerek Kurtuluş'un görüşleri dar bir perspektif içine sokulmuştur. Kürdistan sorununun ayrı örgütlenme ile çözülebileceği ihtimalinin var olduğu göz önünde bulundurulmamıştır.

e- Ekim Dergisi'nin 2. ve 3. sayılarında DİSK ve Barış Derneği davasında yargılananlarla ilgili yazılan yazılarda demokratlık sorunu yanlış bir biçimde ele alınmıştır. Bu davalarda yargılananlara sahip çıkma doğru mantığı, bu insanların "tutarlı demokrat" olduğu noktasına kadar götürülmüştür. Ulusların ve dillerin eşitliğini savunmayan ve bu uğurda savaşmayanlara demokrat denilmeyeceği, Türkiye somutunda ise, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmayan ve bu amaçla mücadele sürdüremeyenlerin demokrat sıfatına layık olmadıkları temel gerçeği kavranılmamıştır.

f- GMK-İÖ imzalı sirkülasyon, örgütümüz içinde bu hatalara duyulan tepkiler üzerine kaleme alınmış olmasına rağmen, sorun, bir daha yanlış bir biçimde değerlendirilmiş ve ortadaki ciddi durumun farkına varılamamıştır.

g- Programın ve tüzüğün kabul edilmesinden sonra 1982 Şubatı'na doğru Kürdistan'da varolan örgütlenmemiz dağıtılmış ve oradaki ilişkilerimiz kendi başlarına bırakılmışlardır. Kürt yoldaşların bölgeden alınma gerçekleri olarak ileri sürülen görüşler ve bu konudaki niyetler ne olursa olsun, yapılması gereken görev, oradaki örgütlenmeyi dağıtmak değildi. Görev, Kürdistan'da 12 Eylül koşullarında dayanabilecek bir örgüt haline gelebilmemizin olanaklarını zorlamak, bunun için de oradaki örgütlenmemize yardımcı ve yol gösterici ola bilmektir. Oysa Türkiye'nin herhangi bir bölgesinden çekilmeye benzer bir biçimde, Kürdistan 'dan çekilme kararı alınmıştır.

Tartışma kampanyası sırasında üzerlerinde etraflıca durulan bu belgelerden de anlaşıldığı gibi hatalarımız çok yönlüdür. Bu hatalar nesnel olarak Türkiye'de her zaman için büyük ağırlığı olmuş, ulusal sorunda çizgi haline gelmiş sapmaların adlandırılması olan sosyal-şovenizmden ciddi bir biçimde etkilenmeden kaynaklanmaktadır.

Bu derecede ciddi hatalara rağmen adları geçen belgelerdeki görüşleri bugün saflarımızda savunan ve bunların Kurtuluş Örgütü'nün siyasi hattı olması gerektiğini öne süren hiçbir yoldaşımız yoktur. Bu durum, sorunları birlik içinde aşmamız açısından yeterli bir zemin oluşturmaktadır.

Hatalarımızın dayandığı başlıca kaynakları şöylece sıralayabiliriz:

1- Örgütümüzün proleterya ile bağlarının çok cılız olması, esas olarak işçi sınıfı dışındaki sınıf ve tabakalar arasında örgütlenmiş olmamız, örgütlenmemize yansıyan birtakım eksiklikler, kadrolarımızın genç ve deneyimsiz olmaları, vb. olgular kendi dışımızdaki gelişmelerden zaman zaman ciddi bir biçim de etkilenmemiz sonucu doğurdu. Özellikle Türkiye'de kökleri geçmişe dayanan ve Kemalizm'den de beslenen sosyal-şovenizmin saflarımızdan tümüyle sökülüp atılmadı.

2- Ulusal sorunla ilgili teorik görüşlerimizin sağlıklı bir biçimde bilince çıkarılamaması. Bu teorik tespitlerin hayatta nasıl ifadesini bulması gerektiği konusunda yeterli bir kavrayışın gerçekleştirilememesi. Örgütümüzün içinde ve hatta önderlik düzeyinde bu durum aynı zamanda belirli bir duyarsızlığa tekabül etmekteydi.

3- Demokrasi sorununun eksik değerlendirilmesi ve özellikle de 12 Eylül'den sonra öne çıkan askeri diktatörlüğe karşı mücadele görevi ile sömürgeciliğe karşı mücadele görevi arasındaki bağların görülememesi. Anti-cuntacılığın uç noktalara götürülmesi ve bu ilkenin yanlış bir anlayışla demokratlığın belirleyici bir ölçüsü olarak ele alınması.

4- Geri çekilme taktiğimiz, aynı zamanda işçi sınıfının içine (sınıfın yoğunlaştığı büyük şehirlere) çekilmeyi içermekteydi. Bu anlayışla örgütümüz içerisinde sınıf olgusu daha bir vurgulanarak dili getirilirken örgütümüzün geçmişine ve Kürdistan'da var olan cılız örgütlenmemize duyulan tepkilerin de etkisiyle bu vurgulama, Kürdistan sorununu geri bir plana itti. Ulusal sorundaki görüşlerimizi bölgeleyen bu durum hem teoride sakatlıkların geliştirilmesine yol açtı; hem de pratik olarak yanlış tutumlar içerisine sürüklenildi.

5- 12 Eylül'den sonraki dönemde bir dizi sağlıklı gelişmenin yaşanmasında da kendisini ortaya koyan sekter ve sübjektif bir anlayışın yönlendirdiği yanlış politika ve uygulamaların etkisi.

Örgütümüz, karşımıza çıkan durumun bilincindedir. Ve bu tür hataların örgütümüz içinde bir daha ortaya çıkmaması ve saflarımızda Kürdistan sorununun kavranılmasındaki eksikliklerin giderilmesi için gerekli çabaları göstermekte kararlıdır. Özellikle sorunun kaynağına inerek bu tür hatalara yol açan objektif ve sübjektif nedenleri tesbit etmek, alınabilecek tüm tedbirleri olanaklar çerçevesinde ve tüm gücümüzle

almaya çalışmak, GMK üyeleri başta olmak üzere, hepimize düşen bir görevdir.

Hatalarımızı bu açıklıkla ortaya koymaktan ve bunları ilan etmekten korkmuyoruz. Biz, tam tersine, bunları ilan ederek daha tutarlı davrandığımızı ve proleterya ile emekçi halklarımıza karşı sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizi biliyoruz. Çünkü bir örgütün hataları karşısındaki tavrı, onun gerçekten proletaryanın öncü örgütü olup olamayacağını ölçülerinden birisidir.

IV- TKKKÖ KONGRESİ ÜZERİNE

Siyasal programın ve yeni bir tüzük taslağının hazırlanması görevini GMK'ya veren Konferansımız, Örgütümüzün I. Kongresinin ilgili çalışmaların akabinde toplanmasını karar altına alır. (Süre 1,5 yılı geçemez)

V- GMK'NIN GK'YA İLİŞKİN KARARI ÜZERİNE

Konferans GMK'nın GK üzerine almış olduğu kararı onaylar. Kurtuluş platformu adına tek meşru ve M-L örgüt olarak TKKKÖ'nü tanımak koşuluyla GMK'nın değişik zamanlarda almış olduğu çağrı kararlarının mantığının geçerli olduğunu ilan eder.

VI- MK SEÇİMİ ÜZERİNE

Örgütümüzün içinde bulunduğu özel koşullar nedeniyle bir defaya mahsus olmak üzere MK, TKKKÖ'nün bütün üyelerinin doğrudan oyuyla seçilir.

VII- KADIN SORUNU ÜZERİNE

Konferans, Kurtuluş Dergisi'nde C.Kamil imzasıyla yayınlanmış olan Kadın Sorunu ile ilgili yazıda ortaya konan bakışı benimser ve kadın sorununa örgütümüzün yaklaşımının bu yazıda ortaya konduğunu ilan eder.

VIII- GKB ÜZERİNE

TKKO II. Konferansı, Proleterya ve halkların devrimci mücadelesinde gençlik yığınlarının rolünün bilincindedir. Konferans, gençlik yığınlarının proleterya davasına bağlamak, onları komünist önderlik altında toplamak çabasının bir ürünü olarak ortaya çıkan GKB (Genç

Kurtuluşcular Birliği'ni oluşturma çabalarını destekler ve GKB'lilere örgütümüzün sempatisini iletir.

IX- TUTUKLU VE MAHKÛMLAR ÜZERİNE

Askeri diktatörlüğe karşı mücadele sırasında işkence tezgahlarında, idam sehparlarında ve zindanlarda yaşamlarını yitiren yoldaşlarımızın ve tüm devrimcilerin anısına sempatisini ve bağlılığını dile getiren TKKKÖ Konferansı; bugün zindanlarda proleterya ve halkların davasına bağlılığını sürdüren ve devrimci onurumuzu, örgütümüzün onurunu temsil eden yoldaşların tecrübesinin örgütümüzün üye ve sempatizanlarına örnek olduğunu bildirir; zindanlarda en zor koşullar içerisinde devrimci mücadeleyi sürdüren yoldaşlarımızın, dışarda sürmekte olan mücadele ile olan yakın ilişkiler sürdürmek arzularına gerekli cevabı vermenin her yoldaşın görevi olduğunu hatırlatır; zindanlarda direnen bütün Kurtuluşcu'lara ve devrimcilere mücadelesini desteklediğini bildirir ve tüm siyasal tutuklu ve mahkumlarla dayanışmasını ilan eder.

X- TÜZÜK ÜZERİNE

TKKKÖ Tüzüğü kongreye kadar geçerlidir. (Aidatlarla ilgili bir madde ilave edilerek.)

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ TÜZÜĞÜ

I) Bu tüzük,koşulların ve yapının gelişimine bağlı olarak GMK tarafından değiştirilip örgütün onayına sunulur.Tüzük maddelerinin yorumu ve gelişimi,ML ilkelerine göre düzenlenir.

II) ÜYELİK:

Kurtuluş'un görüşlerini benimseyen,proletarya davasına bağlılık ve bu yolda fedakarlığa katlanmak konusunda örgüte gereken güveni veren; örgütün organlarından birinde düzenli ve gizli faaliyet sürdürebilecek konumda olan herkes,KURTULUŞ ÖRGÜTÜ'ne üye kabul edilir.Üyeler,düzenli aidat öderler.

ÜYELİĞE KABUL:

Yukarıdaki niteliklere sahip herkes,iki üyenin önermesi ve yerel komitenin 2/3 oy çoğunluğu ile örgüte üye olarak kabul edilir. Yerel komite,üye alacağı kişileri 3-4 ay adaylık döneminden geçirir. GMK ve Kürdistan Komitesinde 2/3 oy çoğunluğu ile örgüte üye kabul ederler.

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ TÜZÜĞÜ

I) Bu tüzük, koşulların ve yapının gelişimine bağlı olarak GMK tarafından değiştirilip örgütün onayına sunulur. Tüzük maddelerinin yorumu ve gelişimi, ML ilkelerine göre düzenlenir.

II) ÜYELİK :

Kurtuluş'un görüşlerini benimseyen, proletarya davasına bağlılık ve bu yolda fedakarlığa katlanmak konusunda örgüte gereken güveni veren; örgütün organlarından birinde düzenli ve gizli faaliyet sürdürebilecek konumda olan herkes, KURTULUŞ ÖRGÜTÜ'ne üye kabul edilir. Üyeler, düzenli aidat öderler.

ÜYELİĞE KABUL:

Yukarıdaki niteliklere sahip herkes, iki üyenin önermesi ve yerel komitenin 2/3 oy çoğunluğu ile örgüte üye olarak kabul edilir.

Yerel komite, üye alacağı kişileri 3-4 ay adaylık döneminden geçirir.

GMK ve Kürdistan Komitesinde 2/3 oy çoğunluğu ile örgüte üye kabul ederler.

Bütün üyeler eşit haklara sahiptir.

Örgütün sorunlarının çözümüne katılmak her üyenin görevidir. Her üye, yazılı görüş ve taleplerinin aynen üst organlara iletilmesini istemek hakkına sahiptir. Üyelik haklarının kullanılması için gerekli tedbirleri GMK alır.

III) (GMK) GEÇİCİ MERKEZ KOMİTESİ :

A- GMK tüm örgütün genel işleyişi ve yönetiminden sorumludur.

a) Politbüro : GMK'nın yürütme organıdır.

b) Sekreter: GMK ve Politbüro toplantılarını, organlar arası rapor alışverişini ve koordinasyonu düzenler. Kürdistan Komitesi sekreteri, sekreter yardımcısıdır.

c) Yazı Kurulu: Merkezi yayınları çıkarır.

B- GMK, yerel komitelerin ve gerekli özel uzmanlık gurupları ile fraksiyonların kurulup, kaldırılmasına, bunlara üye atanmasına ve çıkarılmasına 2/3 oy çokluğuyla karar verir. GMK içi organların durumu için de aynı oy çokluğu geçerlidir. Diğer kararlarını salt çoğunlukla alır.

IV) KÜRDİSTAN ÖRGÜTÜ :

Kürdistan Komitesi ve yerel yerel örgütlerden oluşur. Kürdistan'daki faaliyet konusunda özerktir.

KÜRDİSTAN KOMİTESİ; Kürdistan örgütünün yönetici merkez organıdır. Gerekli iş bölümünü GMK'ya benzer biçimde yapar. Kürdistan Örgütü, konferans ve kongreleri düzenler. Örgütün genel konferans ve kongrelerine katılacak delegeleri seçer.

V) YEREL ÖRGÜTLER :

İl veya bölgede, organların tümümden oluşur.

1. Yerel Komite; yerel örgütün yönetici organıdır. Gerekli koşullarda kendi yürütme organını seçer. Bir sekreteri vardır. GMK ile bağlantıyı sekreter kurar. Gerekli özel ve uzmanlık gurupları ile fraksiyonlar, alt

bölge/ işyeri komitelerini 2/3 oyla kurup, görevden alabilir; aynı oranda oyla kendi bileşimini değiştirebilir. Diğer konularda salt çoğunlukla karar alır.

Yerel komiteler, kuruluşlarından 4 ay sonra üye alımına başlayabilirler.

2. Alt-bölge komitesi; büyük şehir veya bölgelerin alt yönetici organıdır.

3. Örgütümüzün temeli fabrika hücreleridir. Fabrika komitesi, fabrika hücresinin yönetici organıdır. Mahalli hücreler de kurulabilir.

VI) Üyelik maddesinde yer alan niteliklerden birini kaybeden üye, ilgili komite tarafından üyelikten düşürülür. Üyelik niteliklerini aksatanlar uyarı, kınama, geçici uzaklaştırma ile cezalandırılır. Kararlar konusunda üst organlara ve kongreye başvurma hakkı vardır.

VII) Konferans: Örgüt sorunlarının çözümünde yol gösterecek kararlar alır. Kongre toplanmasına çoğunlukla karar verir. Konferans, GMK tarafından çoğunlukla toplantıya çağrılır. Üyelerin 1/3 ü veya yerel komitelerin yarısından bir fazlasının talebi üzerine de toplanır.

Konferansın Bileşimi: Konferans GMK ve Kürdistan Komitesi üyelerinin tümü ile merkez uzmanlık organları ve yerel komitelerin temsilcilerinden oluşur.

GMK gerekli kişileri oy hakkı olmaksızın konferansa davet eder.

VIII) KONGRE :

Örgütün en yetkili organıdır. Yerel örgütler ve Kürdistan Örgütü Konferans ve Kongrelerinde GMK'nın belirlediği oran içinde seçilen delegelerden ve GMK'dan oluşur.

GMK, Kürdistan Örgütünün yeterli ağırlıkta temsilini sağlayan tedbirleri alır. Kongre iki yılda bir toplanır. Olağanüstü olarak bir kongre, veya örgütlerin yarısından bir fazlasının, üyelerin 2/3' ünün veya GMK'nın 2/3' ünün isteği ile toplanır.

GEÇİCİ MADDE :

Bu tüzük, örgütün GMK'ya tanıdığı haklara dayanarak hazırlanmıştır. Konferansa kadar geçerlidir.

22. 2. 1984

Değerli Yıldoğlu,

Dönüşümden bu yana hayli zaman geçti ve hep yazmak istediğim halde, ancak şimdi gerçekleştiriyorum bunu, başta.

Benim dönüşümden birkaç gün sonra FOCES -3. sayı geldi, birkaç gün arayla da baru yandı. Bunların içinde Ck. 'in, sbr'nd ettiği ve Gk olayını esas alan 35 sayfalık bir yazı var. Bütün hepsi çoğaltılmak üzere kemik. de foto-
leat sanırım henüz çoğaltıp göndermedi. En son birkaç gün önce, çoğalttığını ve postalayacağını söylemiş, umarım eline geçmiştir. Ayrıca yanlarında gelen bir mektubun baru köbüklerini iletmeni istemiş, elbette gönderiyorum.

AYÇİÇEK'E MEKTUP (10)

C. KAMİL. Şubat 1984.

“ Böyle bir hava içerisinde girmemin birinci nedeni, verdiğimiz bunca kayıptan sonra biraz daha dikkatli davranılmasını beklediğim insanların bir şey yokmuş gibi yeni dertler çıkarmaktan geri kalmamaları. Bir diğer nedeni de, problemlerin çözümü ve ileriye gitme konusunda, kafanın elverdiğince ve geliştirdiğim çözümler karşısında bazılarının mantığa dayanmayan, kim bilir hangi kaygı ve eğilimlerin ifadesi olan yanıtlarına tahammül etmek. Birinci söylediğimle uğraşmak daha kolay geliyor bana. Zira eninde sonunda “Ne yapalım bunlar da durumu böyle algılıyorlar bu kadar güvenmek lazımmış” diyerek bir tutum alabilmek mümkün. Ama mantıksal tutarsızlıklar; işte hiç tahammül edemediğim bu. Zira belli mantıklara dayanarak tartışmadıktan sonra nasıl anlaşacağız? Ya böylelerini hiç duymayacaksın, bildiğini okuyacaksın, ya da tartışıp derdini anlatmaya çalışacaksın. Ama sen derdini anlatmaya çalıştıkça, karşıdaki de “yalnızca sen ona mecbursun” zannetmeye başlıyor. İşte bu durumda düşünmeden ya da tutarlı olup olmadığına aldırmadan başlıyor dayatmaya. İşte bu durumda delirecek gibi oluyorum. Basit basit şeyleri kabul ettirmek için bir çuval laf etmek zorunda oluyor. Herhalde toplumumuzun zekâ seviyesi biraz düştü. Aslında bu durum galiba şuna tekabül ediyor: Sıkıntılar büyüyüp insanlar kendilerini çaresiz buldukça karşısındakinin söylediklerine itimat etmekte, aynı çaresizliğin onlarda da var olduğunu varsayarak tereddüde düşüyor. Bu genel bir kuşkuculuğu ve itimatsızlığı geliştiriyor. İşin daha beter tarafı da ne biliyor musun? Bir de kendini

çaresiz durumda göstermemeye çalışmak. Aynı cahilin cehaletini gizlemek için girişti bilgicilik çabalarına benziyor. Bu durumda insanın yapabileceği, anlatabileceği pek bir şey kalmıyor. Kalmıyor ama sinir de kalmıyor.

Benim anlatmaya çalıştığım, güçsüzlüğümüzün bilincinde olalım ve bilinçle davranalım. Ama kahrolası bireycilik insanların böyle açık sözlü olmasını engelliyor. İnsanın insanın kurdu olduğu felsefesine inanılıyor olacak ki, hani bunca şeyi gördükten sonra buna inanmak zor (bireyse1 bakış açısı için), kimse zayıf olmayı kabul etmiyor. Eğer zayıf olursan kurtlukta (kurt yaşamında yani), yenilirsin! Lanet olsun! Biz bu muyuz? Bunca yıl öğrene öğrene eleştirdiğimiz felsefeleri mi öğrendik?

Sabit bir "insan özü" gibi hümanistik, idealist bir inancım yok. İnsanları şekillendirenin koşullar olduğuna inanırım. Acıktığı için arkadaşını yiyen insan da olabilir, arkadaşına "beni ye" diyen insan da. Ama ne koşulları, ne de insanın konumunu dar anlamda ele almamak gerekiyor. Koşullar insanı şekillendiriyor olsa da, daha önceden şekillenmiş olan bir şeyi şekillendiriyor. Bir tek yeni doğmuş çocuklar böyle değil, ki bunda da sahip olunan bünyesel yapının çevreyi algılayış, ya da çevrenin insan üzerindeki etkisini sınırlandırmayı değiştirme konusunda bir hakkı vardır. Teyze hanım gibi "irsiyet, irsiyet" demiyorum. Ama şu da gerçek: örneğin, müziğe duyarlı olmak ya da az duyarlı olmak gibi bünyesel farklılıklar vardır. Bu kadarcık farklılıklar bile aynı etkilerin kısmen farklı sonuçlar üretmesine neden olabiliyor. Ayrıca etki dediğimizde yalnızca bilinen en çok rastlananlar değil, binlerce, milyonlarcadır. Bunların bazıları, bazı insanların filtrelerinden geçiyor, bazıları'nınsa geçmiyor. Böylesine karmaşık etki-sonuç ilişkileri içerisinde de insanların hepsi birbirinden farklı oluşup gelişiyorlar. Böyle şekillenen insan değişik şartlar içerisinde bu şartlardan da değişik biçimde etkileniyor. Tabi böyle karmaşık bir durumu bütün öğeleriyle ele alıp değerlendirmek ve sonuçlar çıkarmak değil, insanın, en gelişmiş bilgisayarların bile harcı değil. Kaba çizgiler dışında kimin ne yapacağını anlayabilmek ve davranışlarını buna göre ayarlamak olanaksız. Bu açıdan uzun boylu bireyse davranışların kaynağını arayarak siyaset yapılmaz. Ama gördüğün gibi olan biten beni, psikolojik tahlillerle uğraşmaya zorluyor. Halbuki bunca yıl sonra bizlerin, aramızdaki ilişkilerin

siyasal olduğunu bilmemiz ve ortaya siyasal önerilerle gelmemiz gerek. Bu önerilere katılanlar bir arada bulunmaya devam ederler ve birbirlerinin karşısına hiçbir zaman çözemeyecekleri problemler dikmezler. Gel gör ki, bunların hepsi birbirinin içine girmiş bir biçimde karşımıza dikiliyor. Siyaset diyorsun, güven deniyor. Peki, güven diyorsun, yok siyaset deniyor. O zaman al değenği {HznN: bu sözcük 'değneği' olmalı?} indir kafasına. Sanki kasten delirtmek için uğraşılıyor. Tabii bu durumla yüz yüze gelmek ne derecede zaaf içerisinde olduğumuzu en açık biçimiyle ortaya koyuyor.

Burada işler birkaç ay öncesine kadar olumlu gelişti denilebilir. Zira ilk toplantıdan bu yana geçen zamanda herkes aklını başına biraz daha devşirmiş görünüyordu. Yakınlaşmalar gittikçe artıyordu. Tartışma içerisinde düz bir zemine ineceğimiz kanısındaydım. Tartışmaların doğurduğu kargaşa yüzünden morali bozulanlara moral dağıtıyor, tünelin ucundaki işığı görmelerine yardımcı oluyordum. Biliyorsun bu arada Kaptan'ı kaptırdık. Bu gerçekten kötü oldu. Acısı şimdi çıkmaya başladı. Pis mantıklar ortaya geldi. Bazı kişilere zerre kadar itimadım kalmadı. Sanki fırsat kollanıyor. Bekleniliyor ki , zayıf düşülsün diye! Bu zaaf kollama mantığı bana çok iğrenç geliyor, biliyor musun? Nasıl bir sosyalist anlayış, nasıl mücadele arkadaşlığı, anlaşılır gibi değil. Eğer bu işi beraber yapılacaksa, zaafklar konusunda birbirine yardımcı olmak gerekirken, bunların ortaya çıkması dört gözle bekleniyor sanki. E! Ne olacak ondan sonra? Nasıl yürünecek bu zaafklı insanlarla? Bunları düşünmek gerek! Dar deneyci, faydacı bir mantıktan başkası değil tabii güdücü olan...

Birlikçilik yapalım derken şu GK işi iyice bela oldu başımıza. Aslında bela olacak halleri yok. Gözünü kapayıp birlik mirlık boş verdin mi, kulaklarını tıkar oturursun. Hiçbir şey de olmaz. Ama yapılmış olan sekterliğin üzerine yeni sekterlikler eklensin istemiyorum. Eleştirdiğim şeylerin önericisi olamam. Bu kötü anlayış sahiplerine yardımcı olmak, geri eğilimlerle birleşmek anlamına gelir. Buna hiçbir zaman başvurmayacağım. Hem geri eğilimlerle birleşmemek gerekiyor, hem de bu durumdan yararlanmak isteyenlere izin vermemek.

12 Eylül öncesinde birçokları bunu yaptı. Merkezde birlikçi bir hava egemendi. Bazılarımız bu hava içerisinde hiçbir gerici eğilimle bilinçlice birleşmeden doğru görüneni destekleme tutumunu benimsiyordu.

Ama bazıları da bundan yararlanmaya, açıkçası kullanmaya çalışıyordu. O zamanlar sorunu pek böyle ele almıyordum. Aklıma gelse bile bu doğrultuda yorum geliştirmiyordum. Ama sonradan gördüm ki, demokratik anlayışta ortak değiliz. Kimileri demokrasiyi “dengecilik” diye niteliyor, kimileri de demokrasinin gereği olarak azınlıkta kalanların haklarını korumak için aldığımız tutumları gene ya dengecilik, ya da kendileriyle ‘özel’ bir yakınlaşma olarak.

Gün geçtikçe daha iyi anlıyorum ki, bilgisizlik insanın başına bela. Bizlerin bilgilenme düzeyinde kapışmamak çok zor. Her zaman söylediğim bir şey vardır. Köylüler az kelimeyle konuştuklarından gerçekliği yeterli açıklıkta ortaya koyamazlar ve birbirlerini anlamaları çok zor olur. Bunun için de en basit sorunu tartışırken dahi bağrışarak anlatımlarını güçlendirmeye çalışırlar. Bu pratikçe gözlediğim bir şey; kendi konumuzda da bir benzerlik görüyorum. Son derecede karmaşık ve bilimsel olan bir işle uğraşırken, günlük yaşamın kavram ve kavrayışlarıyla birbirimize yaklaştığımızda anlaşabilmek için bağrışmak gerekiyor galiba. Ama sorun tabii ki sadece anlatım kısırlığı sorunu değil. Buna burjuva—feodal anlayışlar temelinde şekillenmiş kişisel çarpıklıklar fena halde ekleniyor. İşin kötüsü birbirimizi bu biçimde “eğitiyoruz” (!) Hani sen diyordun ya “insanı kötü olmaya zorluyorlar.” Onun gibi bir şey işte. Ama bu da çok kötü bir mantık tabii. Çok insan da, kendi kötülüklerini başkalarının kötülüğüyle açıklar ve böylece kendini rahatlatır. Lekelenmemiş olduğunu düşünür. Günahı ortadan kaldırmak için işlediği günahı sevap olarak açıklayan Hristiyan’ın kendini rahatlatması gibi. İşte bu sapkınlık yolundan başka bir şey değil.

Yaptığımız tartışmalarda genel bir verimsizlik, belgeye dayanmayan iddialar egemendi. Bu durum çok insanın moralini bozdu. Bizim kalitemiz bu kadar düşük mü, diye. Aslında öyle tabii. İleri birçok insanımızın yakalanması, ortaya çıkan problemlerin gelişebilmiş bazılarının zihinlerini bulandırmış olması, bütün dönem boyunca hiçbir ciddi tartışmanın olmamış ve kitap okunamamış olmasının sonucu olarak niteliğimiz kuşkusuz çok düştü. Önderliğin bir ölçüde korunmuş olması bu düşüşün gizlenmesine neden oluyordu. Halbuki o genel düşüş, önderlik içerisinde oluşan geçişlerle {bu sözcük ‘çelişkilerle’ olabilir-HznN} onun niteliğini de çoktan düşürmüştü. Ama bu görünmüyordu.

Tartışmalar bunları açığa çıkarınca, saflardaki moral bozukluğu arttı tabii.

Şunu da ekleyeyim. Bu kargaşanın ve moral bozukluğunun devam etmesinin iyi olduğunu sananlar da var. Sanırım bunlara göre böyle bir durum bizi 'açmaza aldığı' için iyidir; bu sayede demokrasi gelişmektedir! Ne var ki, böyle iddialarda bulunanların ne demokrasiye inançları var, ne de böyle bir şey olduğu. Yani demokrasinin geliştiği. Kaos ve liberalizm geliyor.

Ama bir yandan da demokrasi geliyor tabii. Kaos sayesinde değil. Tersine kaos onu bozuyor. Demokrasi doğrultusunda atılan bilinçli adımlar onu geliştiriyor. Kaosçular ise tam tersine demokrasinin platformunu sabote ederek gelişmesini engelliyorlar.

Örnek GK. Konferansı başından beri gayrı meşru ilan etti. Başlatan Doğan oldu tabii. Ardından şimdi de ihtiyar başladı. Konferansın kendisini bağlayacağını söylüyor, diğer yandan da yapılmasının gereksiz olduğunu söylüyor. Kırk türlü laf ederek konferansın itibarını düşürüyor; ya da düşürmeye çalışıyor. Bu arada son derecede rezil yazılar yazdı. Sırf çamur dolu yazılar. Böyle adi çamurlara cevap vermeyeceğimi yazdım ben de. Yazılar geldiğinde okursunuz. DEB olayını da savunuyordu. Orada açık seçik faydacı mantığını ortaya koydu. Yalnızca bunu eleştiren kısa bir yazı yazdım. O yeter ona sanırım. Ama Kürt dayanamadı, iddialarının bir kısmına yanıtlar verdi. Bunlar ihtiyarı rezil etmeye yeter ama, kötü şeyler. Onun rezilliği, örgütümüz adına bir rezillik. Böyle şeylerden kârlı çıkılmaz. Sosyalist mücadeleyle de alakası yok. İhtiyar, biz bir şeyleri oldukça düzeltmişken işleri karıştırıp duruyor. Aslında yaptıkları kendisini fena halde açmaza aldı. Eski birkaç yandaşından başka kimsenin desteğini alması olanaklı değil. Esas olarak merkez komitesi içerisindeki iş bölümüne, özellikle de sekreter seçimine bozuldu. Ardından GK hakkında aldığımız kararı bizim sekterliğinizin ispatı olduğunu iddia ederek savaş açtı. Ama bu savaş her şeyiyle sürdürmeye kalkıştı ve elindeki sözde kozların (sen çamurların anla) hepsini birden öne sürdü. Onun için çok hırslı. Ama örgütten bu konuda destek bulamıyor. Şimdi de bizim tavrımızın değişmiş olduğunu, geri adım attığımızı iddia etmeye başladı, GK sorunuyla ilgili olarak. Aslında zırvalayıp duruyor.

Biz GK'cıların GK'yı fesh edip gelmelerini söylüyorduk, feshetmeyeceklerini söylediler, biz de ilişkimizi kestik. Gayrı meşru bir zeminde olduklarını kabul ettikleri ve tek meşru örgüt olarak bizi tanıdıkları takdirde kendilerini kabul edebileceğimizi söylüyorduk. Ama ihtiyar bizim bütün amacımızın onlardan kurtulmak olduğunu iddia ediyordu.

Biz gene aynı şeyi söylüyoruz. Örgütümüzü tek meşru yapı olarak kabul eden, çizgimizi benimseyenleri örgüte kabul ederiz. Konferans için de böyle bir karar taslağı hazırlamıştık. Tabii bunlar bizim tutumumuzun hiç de ihtiyarın söylediği gibi olmadığını kanıtlamaya yetiyordu. Şimdi gene onlarla görüşmeler yapıyor. Bizim şartlarımızda onları ikna edebileceğini sanıyor. Bu arada da telefonlaşmış. İngiltere'deymiş. Pasaportunu vermiş, uzatılmasını bekliyormuş. Ne var ki, GK'cılar bizim aldığımız karardan sonra yayınladıkları bir yazıda hiç de bizim şartlarımızda geri dönme niyetinde olmadıklarını ortaya koyuyorlar. Bizim aldığımız kararın ilk alınan çağrı kararını tahrif etmekte olduğunu anlatıyorlar yazılarında. Şöyle diyorlar: İlk çağrı kararı TKK-KÖ'nün tek meşru örgüt tanınmasını şart koşmuyordu. Bunu şimdi uydurdular. Tam bir komedi biliyor musun? Yani biz aldığımız ilk kararda onları da meşru olarak tanıyormuşuz. Şimdi ise sadece TKKKÖ'nün meşru olduğunu söyleyerek "yalan" söylüyormuşuz.

Bunları ihtiyara söyleyince sıkıştı ve "yazdıklarını yalayacak" gibisinden laflar etti. Bakalım kim neyi yalayacak? Geri gelip efelik edeceklerse ve yeniden ortalığı bulandıracaklarsa bir yere gelemezler. Bu konuda çıkabilecek hiçbir dedikoduya izin vermeyin. TKKKÖ'yü tek meşru ve dışındakileri de gayrımeşru olarak kabul edip ilan etmeyenlerin aramızda yeri yoktur. Bu konuda Kurtuluş savunucusu olun ve sulandırıp, bulandıranlara şiddetle tavrı koyun.

Bu arada muhtemelen bir de seçim yapacağız. Böyle bir öneride bulundum. Sanırım çoğunluk tarafından benimsenecek. Bütün üyelerin doğrudan oyuyla teker teker Merkez üyeleri oylanacak. Başka aday varsa onlar da katılacak, Henüz bunlar bağlanmış değil. Ben, % 50'den fazla oy alanlar merkezi oluştursun, sayı ne olursa olsun diyorum. Bakalım ne olacak?

Şimdiye kadar dört sirkülasyon yazdım. Bilmem elinize geçti mi? Bir de ayrıca Avrupa Özel Organı'na yazdığım mektubu yayınladım. Bu arada İlyas'ın hatalı davrandıklarını anlatan mektubu geldi. Ayrıca

sana verdiğimiz adrese bir mektup geldi ve evin çocukları mektubu yırtmışlar veya yok etmişler, elimize geçmedi. Kimden olduğunu da anlayamadık. Kalınca da mektupmuş. Herhalde sen İlyas'a adres filan vermişsindir diye düşündüm. Artık oraya yazmayın.

.....

Yukarıda ihtiyardan bahsetmiştim. Bu arada bazı şeyler oldu. İhtiyarla konuştuğumuzda sözde bu GK işi konusunda anlaşmıştık. Bu arada Doğan'la ve onlarla görüştü. Ardından bizim hazırladığımız karar taslaklarını değiştiren öneriler yaptı. Bu önerilerden anladığım, ihtiyar konuşmalarında ne bizimle ne GK'yla anlaşmış. Onları da bizi de bazı sorunları tartışmadan uzak tutabileceğini daha doğrusu herkesin kendi anlayışı içerisinde yorumlayabileceği önerileri kabul etmeye zorlayacak. Ama bu mümkün değil. Önerisinde bir yandan bizim GK ile ilgili kararımızın iptal edilmesini istiyor, diğer yandan da "biz hiçbir örgütün meşruluğunu tartışmayız" diyor. Tabii bu kabul edilirse biz iyi bir kazık yemiş oluruz. Bu "meşruluğu tartışmayız" cümlesi tam hile. Hem GK hem de bizim için hile. Zira GK diyor ki, biz de sizin kadar meşruyuz. Bunu kabul ederseniz birlik olur. Biz diyoruz ki, bizim dışımızda hiç kimseyi Kurtuluş adına meşru diye kabul edemeyiz. İhtiyar bizimle konuşurken, "Tabi, kendimizden başka meşru örgüt kabul edemeyiz" diyor. Onlarla tartışırken de benzeri şeyleri sanırım söylüyor. Ama kararın "bizim meşruluk tartışmamız yoktur" şeklinde olmasını istemekle herkesin canının istediğini anlamasına olanak sağlıyor. Bize göre; kuşkusuz bizim meşruluk tartışmamız yoktur. Zira meşru olan biziz ve bunu tartışmayız bile. GK'ya ise bu lafla biz meşruluk tartışmıyoruz, bu sorunun üstünden atlıyoruz. Şimdilik, siz de atlayabilirsiniz. Zira kararda, siz gayri meşrusunuz diye bir şey yok. Dolayısıyla meşruluk iddianızı devam ettirerek bize gelebilirsiniz! Bunun adı el çabukluğu bile değil. Böyle bir şey de aslında kabul edilemez. Bunların reddedileceğinden kuşku yok. Ama önemli olan herkesin aklını başına toplaması. Yoksa ilişkilerimizin iyileşmesi olanaklı olmaz. Bu konuda ileride yeniden yazacağım şimdilik bu kadar...

... Biraz da cezaevlerinden; siyasilerin bulunduğu hemen bütün cezaevlerinde şartlar oldukça kötü. Arada direnişler oluyor. Şimdi yine İstanbul'da bir cezaevinde direniş var. Direnişler, cezaevi koşullarının düzeltilmesi ve şu elbise sorunu etrafında yoğunlaşıyor. Çoğu yerde

tek tip elbise giyme işi kabullenilmiş durumda. Direnişler bir yerde çözülmüyor. Bazı yerlerde başka haklar elde edip elbise giymeyi kabul ediyorlar Bazı hapisanelerde bazen düzeliyor. Ama şimdi hepsi kötü. Kitap vermiyorlar. Bu da tabii en kötüsü. İyi bir haberleşmemiz yok, hâlâ düzenleyemedik. Ama bir şeyler yapıyoruz. Bir müddet sonra daha iyi olacak ama paramız yok. Bunu bir halledebilsek bir anda birçok şeyi düzeltebileceğiz. Gözü körolasica para ve parasızlık. Yaşamımızı bile günü birlik sürdürüyoruz. Ama bunu da aşacağız. Habire olumsuzluklar yazıyorum. Zira bunları düzeltmeye uğraşyoruz. Yoksa, bu kadar badireden sonra, birçok şey iyi. Örgütsel işleyiş oturmuş durumda. Kargaşa ve ne yapacağını bilmez durumda değil. Örgütümüz bu koşullara karşın, iyi-kötü bir örgüt gibi işlemeye devam ediyor. Arada ufak tefek darbeler yiyor ama onarıyoruz. Gemi yüzmeye devam edebilecek durumda. Tekne sağlam, makinelere arıza var. Su üstünde durmaya devam ettikçe onları da onaracağımızdan kuşum yok. Şu koşullarda ayağını basacak yere sahip olabilmek en önemlisi.

Diğer teşkilatlar da kendilerini toparlamaya çalışıyorlar. Ama çoğunun ayak basacak yeri yok. İleriye doğru atmaya çalıştıkları her adım polisle çarpışıyor. Özellikle son zamanlarda, biraz da sivile geçişin bir şeyi değiştirmedini ispatlamak için habire operasyon yapılıyor. Dev-Yol'dan TKSP'den, PKK'den, bizden ve daha birçoklarından tutuklamalar oluyor. Bizden Kayseri'de bir tutuklama oldu, 14 kişi kadar. Ama bunlar bizim örgütlü unsurlarımız değil. Birçok yerde böyle çevrelerimiz var ama hâlâ ilişki kurmak için uğraşmıyoruz. Zira bu koşullarda amatörlerle olan ilişkiler denetimsizliği getiriyor ve ciddi tehlikeler yaratıyor. Gizli çalışma konusunda titizlik göstermeyen kısa zamanda yakalanıyor. Haliyle konuşan da çok oluyor, Polis en önemli yardımcısı, eskiden olduğu gibi gene konuşanlar. Bunlardan bazıları polise geniş yardımlarda bulunuyorlar. Kaptan'ı da böyle bir hemşerisi polis arabasında dolaşırken tesadüfen görüp yakalatmış.”

13 Şubat 1984
İstanbul.

Sevgili Kardeşim İlyas,

Çok uzun bir aradan sonra sana ilk kez seslenirken "kardeşim" demek özellikle seçtiğim bir hitap tarzı değil. Elime kalemi alınca kendiliğinden, içimden geldiği gibi döküldü bu satırlar. Mektuba nasıl başlamalı diye düşünürken, işte başladım yazıyorum. Seninle ayrı geçen yıllar boyunca, arada yaşanan, olup bitenler üzerine senin de, benim de karşılıklı bilgilerimiz var. Her ne kadar kendi kalemimden sana bu gelişmeleri aktarmamış olsam da dert değil. Üç aşağı beş yukarı başka yoldaş(lar?) vasıtasıyla ülkeden ve bizlerden haber aldın.

Bizlere gönderdiğin uzun mektubu okudum. Yurtdışında bulunan yoldaşların durumunun zorluğunu (haber alamamak, eksik ya da geç almak vb.) son bir yıldır kavradım diyebilirim. Tabii, bu kavrayış pratikte yansımaları bulmamışsa pek önemli sayılmazsa gerek. Ama her şeye rağmen düşüncelerimin böyle olduğunu bilmeni isterim.

AYÇİÇEK'e MEKTUP

E.T. 13 Şubat 1984.

Sevgili Kardeşim İlyas¹¹,

Çok uzun bir aradan sonra sana ilk kez seslenirken "kardeşim" demek özellikle seçtiğim bir hitap tarzı değil. Elime kalemi alınca kendiliğinden, içimden geldiği gibi döküldü bu satırlar. Mektuba nasıl başlamalı diye düşünürken, işte başladım yazıyorum. Seninle ayrı geçen yıllar boyunca, arada yaşanan, olup bitenler üzerine senin de, benim de karşılıklı bilgilerimiz var. Her ne kadar kendi kalemimden sana bu gelişmeleri aktarmamış olsam da dert değil. Üç aşağı beş yukarı başka yoldaş (lar?) vasıtasıyla ülkeden ve bizlerden haber aldın.

Bizlere gönderdiğin uzun mektubu okudum. Yurtdışında bulunan yoldaşların durumunun zorluğunu (haber alamamak, eksik ya da geç almak vb.) son bir yıldır kavradım diyebilirim. Tabii, bu kavrayış pratikte yansımaları bulmamışsa pek önemli sayılmazsa gerek. Ama her şeye rağmen düşüncelerimin böyle olduğunu bilmeni isterim.

Örgütümüzün II. Konferansı nihayet yapıldı. Mevcut koşullarda yapılabileceklerin en iyisine yakın diyebileceğim bir konferans oldu. Konferans öncesi 5 imzalı karar taslakları dağıtıldı. Bunların elinize ulaştığını sanıyorum.¹² (ET, C.Kamil, E.Sadık, Yalçın, İ.Halef) imzalı üç

taslak. Konferans esas olarak bu taslakları tartıştı denebilir. F.Yıldız ayrı karar taslakları (ya da kendi deyimiyle sunulan taslaklara “şerhlerini”) sundu. Bazı ufak-tefek değişikliklerle birlikte bu taslaklar karar haline geldi.

Ayrıca siyasi program ve gelişmiş bir tüzük hazırlığının ardından Birinci Kongre'nin toplanması kararlaştırıldı. (En geç 1,5 yıl içinde.)

GKB (Genç Kurtuluşçular Birliği) ve içerdeki yoldaşlara ilişkin kararlar alındı. Yine, kadın sorununa ilişkin olarak CK'nın dergimizde yer alan yazısı benimsendi ve örgütümüzün soruna bakışının bu yazıda ortaya konduğu kararlaştırıldı.

GK ile ilişkili olarak GMK'nın almış olduğu karar aynen onaylandı. Ve TKKKÖ'nü “tek meşru ve Marksist-Leninist örgüt olarak kabul etmek koşuluyla geldikleri takdirde kendilerine daha önce yapılan çağrılarımızın mantığı çerçevesinde cevap vereceğimiz” ilan edildi.

Ve nihayet MK seçimi kararlaştırıldı. İçinde bulunduğumuz özel koşullar (ki bu koşullar geçicidir ve bir daha böyle bir durumla karşılaşmak sanırım olanaksız) nedeniyle bir defaya mahsus olmak üzere tüm üyelerin doğrudan katılımı ile MK seçimi yapılacak.

Şimdi de sana becerebildiğim kadarıyla Konferans'tan bazı çizgiler aktarmaya çalışacağım. Bu, Konferansın tam bir resmini vermez; benim gözümle aktarıldığını ve kaba olacağını, ayrıntıya ancak daha sonra inebileceğimizi unutmadan oku bu satırları.

Konferansta oy hakkına sahip 21, GMK'nın davet ettiği söz hakkına sahip 3 yoldaş vardı. [Tabii, 21 oyun orada daha az sayıda yoldaş tarafından temsil edildiğini eklemeliyim.] Temsil oranı toplanma koşulları nedeniyle değiştirildi, doğrusu bu yönde ortaya koyduğu eğilim çerçevesinde delegeler birbirlerine vekâlet verebildiler. Konferansın yeri ve zamanı, katılım konusunda elbette eleştiriler yapılabilir. Ama bunlar örgütün maddi-tekniik olanaklarını ve kısmen de yeteneklerini bilenlerin insafla yapmaları gereken eleştiriler olmak zorunda. Bu konuda eleştiri yapmaya hakkı olmayan iki yoldaş var. F.Yıldız ve O. Yalçın. Çünkü bu yoldaşlar “Hazırlık Komitesi” idiler. Kasım başına kadar bu görevi yaptılar. Kasım başında, Konferansın daha önce kararlaştırıldığı gibi dışarıda ve Kasım-Aralık ayında yapılamayacağını bildirdiler ve istifa ederek bu işten kurtuldular! (Bir yıl boyunca zamanı

beceriksizce harcadıktan sonra görevi ortada bıraktılar.) Zorunlu olarak bu görevi PB üstlendi. Ve şimdiki koşullarını hazırlayabildi.

GMK'dan Konferans'a 3 kişi katıldı. F.Yıldız, Halef ve ET. Halef'le ben diğer yoldaşları temsilen katıldık. GMK'nın davetlisi olarak gelenler Nasır, C.Güneş idi. Aşağıdan bir davetli çağırma hakkını GMK KK'ya devretti ve oradan Zaza katıldı. Bu üç yoldaşa Konferansda oy kullanma hakkı tanındı. Konferansta bulunanların temsil ettikleri oylar şöyleydi. (Kendi oyları dahil):

Halef (3), E.T (4), Barış Kıvılcım (3), Kenan (3), A.Roj (4). Ayrıca (Cuma, Mücahit), A.Ekber (Hilmi), Fırat (Zoz), Nasır, C.Güneş ve F.Yıldız kendilerini temsil ediyorlardı. Oy hakkına sahip olan, ancak kimseye vekalet vermediği gibi kendisi de Konferansa sınırlama eğiliminin yanlış anlaşılmasına da bağlı olmak üzere katılmayan/ katılmayan A.Orhan (Sadık) görüşlerini ve oylarını yazılı olarak ilettiler.

*** 14 Şubat: Dün başladığım bu mektuba randevular nedeniyle ara verdim, şimdi devam ediyorum.**

Geçmişin değerlendirilmesi başlığını taşıyan 1. Taslağa esas itiraz iki kişiden geldi. F.Yıldız ve Nasır. Nasır'a göre, 1. taslak geçmişin değerlendirilmesini kapsamlı ele almıyor ve şu anda ortaya çıkan sorunların nedenlerini, kaynaklarına yönelik tespitlerde bulunmuyor ve bu haliyle kamuoyuna açıklanabilecek bir mahiyet taşımıyorlar. Taslaklar birlik kaygısıyla hazırlanmış ve tümü bir bütünlük arz ediyor. (Nasır'ın neyi niçin eleştirdiğini anlamak pek mümkün gözüküyor. Bu yoldaş, sunulan taslakların altında eğer sadece C.K ve İ.Halef'in imzası olsaydı destekleyeceğini söylüyor bir yoldaşa, ama 5 imzalı sunulduğu için taslakları eleştiriyor.)

F.Yıldız'ın eleştirisi ise şöyle: Geçmiş, haldeki duruma göre değerlendirilmektedir. Objektif bir değerlendirme değildir. Grupçu mantığın içerisinde kalınarak hazırlanmıştır.

Bu iki yoldaşın dışındaki yoldaşların taslakta ortaya konan değerlendirmenin çerçevesine katılmakta, ancak bazı noktaların eklenmesi, çıkarılması gibi talepler dile getirdiler. Sonunda bu düzeltmelerden

sonra oylamaya geçildi. Sonuç: 21 Kabul. 2 Çekimser (Nasır, A.Orhan). 1 Karşı (F.Yıldız).

NB: A.Orhan yazılı görüş ve oyunda F.Yıldız'ın hemen hemen aynı bir tutum içerisinde. (B.Kıvılcım, eskiden A.Orhan'la birlikte olan o bölgeden bir arkadaş; benimle aynı okuldaydı son dönemde) içerden çıktı.

Burada atladığım bir konu var. Konferans başında Nasır bu konferansın niteliğini vb. tartışmak istedi, ısrar etti. Karşı çıkıp böyle bir tartışmaya girmedik... F.Yıldız ise küskün bir muhalif havasındaydı. Bütün konferans boyunca Nasır'la ittifak halindeydiler. (Objektif olarak.)

II. Taslak (ki gündemin 2. maddesinde görüşüldü) "geri çekilme taktiği" başlığını taşıyordu. Bu taslakta neler olduğu yine okunmuş olduğunu varsayarak, buna değinmeden konferansa geçiyorum.

Bu taslakta, sorun bir adlandırma sorunuymuş gibi yansısa da farklı yaklaşımların ürünü bir tartışma çıktı. Taslak 12 Eylül sonrası ülkede izlenen politikayı sekterlik olarak nitelemekte, geri çekilme taktiğinin doğru olmakla birlikte başlangıçta berrak bir taktik planının olmayışı ve gerekli önlemlerin serici alınmayışı yüzünden daha sonraki sürecin büyük ölçüde baştan belirlendiğini ortaya koyuyor. Ve ayrıca sekter politikanın doğrudan ya da dolaylı sonuçlarını sıralıyordu.

Cuma, Nasır, A.Roj, A.Orhan, F.Yıldız bu taslağa karşıydılar. Toplam 8 oy. (A.Roj 4 oylu).

Roj'a göre 12 Eylül sonrası bütünlüklü bir çizgi izlenmiştir. Her şeyiyle "yeni" bir çizgidir. (Ekim çizgisi diyor.) Kurtuluş'un görüşleri dışında bir çizgi geliştirilmiş. Sağ sapmadır. Yeni çizgi Makyavelist politikalarla yerleştirilmeye çalışılmıştır.

Nasır da benzer görüşler içinde. Ek olarak tasfiyecilik nitelenmesinde bulunuyor. Sağ sapmadır, dönemin politikası. Ve bunun ideolojik, örgütsel alanlarda ifadesi vardır."12 Eylül Sonrası temel politikarlardan biri kendi başının çaresine bak anlayışıdır. Bu bütün kadroların tasfiye edilmesinin politikasıdır. Sınırların belirsizliği gözönünde bulundurulduğunda tasfiyeci bir politikadır. Dönemde ideolojik ve örgütsel tasfiyecilik vardır." (Nasır).

Cuma'ya göre de 12 Eylül sonrası tasfiyecilik egemendir. Nasır'la ortak görüşler savunuyor. Lenin'den alıntılarla tasfiyeciliğin bizde var olduğunu ispatladı! (Neyse bu yoldaş sayemizde bir kitap okuma, daha doğrubu bin kitabın bir bölümünü okuma zahmetine katlandı!.. Okumaktan gözleri bozulmuştu da!!).

F.Yıldız ise, neye karşı olduğunu kendi jargonuyla anlattı. Adlandırma onun "umurunda" değilmiş. İçerde yapılanlar "grupçu anlayışın tastamam" uygulanmasıymış (bu grupçuluğun ne olduğunu biliyorsun herhalde. F.Yıldız GMK'nın ilk toplantısından beri bu "hikâyeyi" anlatıyor. Yılmaz'ın başını çektiği bir grup var. Her şeyi eritmek, her şeye damgasını basmak istiyor. Bu teşkilatı "çiftlik ağası zihniyetiyle idare ediyor". Ya da etmek istiyor. Ve taa başından beri F.Yıldız'a karşı tedbirler alıyor vs.; vs.) Yine siyasi faaliyetin durdurulmasının kararlaştırıldığı toplantıda kendisinin olmadığı, bunu öğrenince "hemen başlatmalıyız" diye önerdiğini vb. anlattı. Bunlara gerekli yanıtı Halef son yazısında vermişti. Kişisel gözlemim şu: F.Yıldız konferansta, tıpkı yazılarında olduğu gibi , hangi politikaya, hangi teorik-politik değerlendirme açısından karşı, belli değil. Varza yoksa kendisinin şöyle ya da böyle davranmış olduğuna, oyunu şöyle veya böyle kullandığına dair bıktırıcı hikayeler... Tabii bunun nedeni tutucu ve açık bir görüşü olmaması. Bunu açıkça kabul edememek. Anlaşılan bu yoldaş hiç yanlış yapmamış ve her zaman ve her şeyi bilerek yapmış!

Geri Çekilme Taktiği başlıklı taslak da ufak tefek düzeltmelerle oylandı. Sonuç 15 kabul, 8 ret, 1 çekimser.

Gündemin 3. Maddesinde (örgütlenme, örgütlenme sorunları):

Tartışma kampanyasında genel olarak örgütlenme anlayışına ilişkin ciddi bir tartışma yapılamadı. Bu konuda sanırım sadece ben KSD'deki parti yazılarını eleştirdim. Bu nedenle bu başlık altında:

- a) Tüzüğün kongreye kadar geçerli olduğunu bağladık,
- b) Kongre kararı aldık. (Program ve tüzük taslağının hazırlanmasının akabinde en geç 1,5 yıl içinde yapılacak.)
- c) Derhal MK seçimi kararı aldık.
- d) GMK'nın GK ile ilgili kararı onaylandı ve çağrı yapıldı.

MK'nın seçiminin nasıl bir yöntemle yapılacağı Konferansta bağlanamadı, GMK'ya bırakıldı. Konferans sonrasında yapılan GMK toplantısında bu saptandı. GMK'nın bu konuya ilişkin kararları şunlar. (Muhtemelen bunlar sizlere derhal iletilecek ve tutumunuz öğrenilecek.)

1) Örgütün içinde bulunduğu özel koşullar nedeniyle bir defaya mahsus olmak üzere MK tüm üyelerin doğrudan oyuyla seçilecektir. (Konferans kararı.) Özel koşullar: Küçük bir teşkilatız. İrademiz dışında GMK'nın tümü biliniyor. Seçim talepleri var, ve GMK hakkında (tek tek üyeleri hakkında) herkes her şeyi söylüyor. Böyle bir ortamda teşkilatın çoğunluğunun desteğini alamayan / ya da hakkında desteği olup olmadığı tartışılan GMK rahatlıkla görevini yapamaz. Nitekim yapamıyor. Doğrudan seçime engel olabilecek tek mantıklı karşı çıkış gizlilik, (dolayısıyla güvenlik) olabilir.

Bizde gizlilik kalmadığı ve her bir üye de Allaha şükür tüm GMK'yı ya da burada yer alabilecekleri bildiğine göre, böyle bir seçimin yarından başka hiçbir zararı yoktur.

2) Her üye MK aday olma ve aday gösterme hakkına sahiptir.

3) Aday üyelerin oy kullanma hakkı yoktur.

4) MK adayları müracaat yapıldıkça ilan edilir. Belli bir tarihte kesin aday listesi açıklanır.

5) MK en az 5 kişiden oluşacaktır. Adaylar arasından tüm oy veren üyelerin mutlak (salt) çoğunluğunu alabilenler MK'ye girerler.

6) Yeterli sayı (5 kişilik MK) tamamlanamazsa, eksik üyelükler için 2. Kez seçim yapılır. (MK'nın sayısı en az 5 kişi olacak, üst sınır yok.)

7) Oylar gizli verilecek, pusulalar zarfta.

Şu anda 5 kişi aday olduk. (CK, ET, İ.Halef, E.Sadık, O.Yalçın). F.Yıldız'ı CK aday gösterdi ama kendisi reddetti. Düşüneceğini söyledi. Sanırım son dakikada aday olacak. F.Yıldız esas olarak seçime karşı. Konferans'ta da aleyhinde oy vermişti Nasır'la birlikte. GMK toplantısında ise seçimin yaza bırakılmasını önerdi. Gereğesi GK'lılar gelebilirmiş, vs. vs. Tabii bunlar yüzeysel nedenler. Esas gerekçesini öfkeyle söyledi: Kendi yazılarına CK ve Halef'in cevapları onu çok sınırlendirmiş. Bunlara cevap yazacakmış. Tartışacakmış. Ondan sonra

seçim olsun diyor. Tabii tartışmayı yasaklayan hiçbir engelimiz yok. Ayrıca seçimler nedeniyle aleyhte ve lehte propaganda hakkı var. Yazılı olarak da. F.Yıldız GMK'nın GK ile ilgili kararından ve Yılmaz'ın ardından yapılan işbölümünden beri muhalefet bayrağı açmış durumda. Seçimler konusunda da aynı tutumu sürdürüyor. Öyle ki topal-larla ve Hulki ile görüşüyor ve ne konuştuğunu bizlere anlatmıyor; küskün ve protesto tutumu içerisinde. (Konferansta GK kararının onaylanması ve çağrı yapılması Yıldız'ın oyu da dahil oybirliğiyle çıktı. Bu nokta iyi.)

Bu bölümde oylama sonuçları şöyle:

(1) GMK'nın GK ile ilgili kararının onaylanması 23 kabul. 1 boş (A.Orhan). Aslında bu karara karşı idi. Ancak konferansta F.Yıldız vd. tavır değiştirdi. A.Orhan olsaydı tartışmalardan etkilenirdi. Bu nedenle oy kullanmamış sayıldı.

(2) MK seçimi. 15 Kabul, 6 ret, 3 çekimser.

(3) Kongre kararı. (Tutanaklardan oylama sonucu belli değil. Oybirliği vardır herhalde.) Ama benim notlarımda 2 ret yazmışım, fakat isim yok.¹³

(4) Tüzük Kongre'ye kadar geçerlidir. Aidat ödenmesine dair madde eklendi. 19 kabul, 5 çekimser.

(5) Kadın sorununa ilişkin karar: (TKKKÖ görüşünün CK'nın yazısında belirtilen görüş olduğuna dair bir karar.) 23 kabul, 1 ret (F.Yıldız).

Bu konuda başka görüşleri varmış!

Gündemin son maddesi ulusal sorun idi. Bu konuda hazırlanan tas-lakta yapılan hatalar sayılmakta, bunların platformumuzdan bir sapma meydana getirdiği ortaya konarak, bunun objektif olarak sosyal şovenizmden etkilenme olduğu belirtilmektedir. 12 Eylül öncesinde DEB olayında ilkelerimizin ihlalinden söz edilerek, durumun düzeltildiği de belirtilmektedir.

Taslakla sapmanın adlandırılmasına ilişkin tartışma çıktı. Kürdistan Komitesi'nden 4 yoldaşın oyunu temsil eden Roj yoldaşın ortaya koyduğu tutum, bu sapmanın sosyal-şovenizmin kendisi, sosyal-şoven bir

sapma olarak adlandırmak oldu. Bu tabii ki, bir adlandırma sorunu değil, tek başına. Tıpkı II. Taslaktaki sekterlik/tasfiyecilik tartışması gibi olgunun farklı değerlendirmesine de karşılık düşmektedir. Bu konuda bir anlaşma sağlamak olanaklı olmadı. Nasır da benzer düşünceler içerisindeydi. Konferans öncesinde taslaklara katılan Fırat yoldaş oradaki havadan etkilenerek ulusal sorun konusunda tutumunu değiştirdi. Bu madde üzerinde tartışma esas olarak Halef'le Roj ve Nasır arasında cereyan etti. Roj'un soruna ilişkin bir yazısı var, yayınlanıyor, ken8di kaleminden görüşlerini okursun. Konferanstan hemen önce verilmişti, ancak yayınlanabiliyor. Ulusal soruna ilişkin tartışma sapmanın sosyal-şoven mi, ondan etkilenme mi? olduğuna dair sürerken DEB nedeniyle de F.Yıldız'la da ben tartıştım. F.Yıldız hazırladığı taslakta ve açıklamasında DEB'de ilkesel bir hata yaptığını kabul etmiyor. (Daha doğrusu hata örgütümüzün özeleştirisi zamanında yapıldı ama F.Yıldız geçmişte olduğu gibi şimdi de ilkesizliği savunuyor. Söylediği şu: DEB görüşmelerini ben yürüttüm. Yapılanları bilerek yaptım. Unutma atlama zinhar söz konusu değil. Diğer siyasetler anti-sömürgeci ilkeyi kabul etmedikleri için Türkiye'de 3 ilkede, Kürdistan'da ise ajitasyon serbestliğinde anlaştık. Hatta bizim yoldaş (E.Sadık'ı kastediyor, DEB görüşmesine diğer katılan olarak) deklarasyonda ajitasyonda birlik yazılmasını kabul etmişti, son dakikada yetişip müdahale ederek ajitasyon serbestliği çerçevesinde Kürdistan'da eylem birliğinde anlaştık, diyor.

DEB'deki ilkesiz tutumu savunmasına CK yazılı cevap vermişti. Ajitasyon serbestliği hikayesini konferanstan hemen önce ortaya atmıştı. Onu da ben Konferans'da cevapladım. Birincisi, bizim ajitasyon serbestliği gibi bir ilkemiz yoktu(r). İkincisi, Türkiye'de anti-emperyalizm ilkesini bir kenara bırakıp, ajitasyonda serbestlik yapılmasını savunmazken, Kürdistan'ın, Türkiye'deki anti/-emperyalizme karşılık düşen anti-sömürgeci ilkesinden vazgeçmenin Kürdistan sorununu, bir ikinci sınıf kategorisine sokmak olduğunu anlattım vb., vb.

F.Yıldız, Halef'le diğer Kürt yoldaşlar arasında yukardaki anlattığım tartışmanın sürdüğü ortamda, sessizce aradan sıyrılmaya çalıştı. Kendisinin "iknaya açık değil, iknaya muhtaç olduğunu" acıklı bir şekilde anlattı. Ama yanlışlık falan da görmediğini (DEB olayında) anlattı. Sonra bir önerge verdi. Önergesi Kürdistan'da anti sömürgeci, ilke ol-

maksızın da eylem birliği yapılmasını savunuyordu. Sorun, eğer ittifaklar politikasına daha bir açıklık getirmek olsa, bu iyiniyet takdire değerdi. Ancak, F.Yıldız kendisinin de ortak olduğu bir işte hata kabul edip özeleştiri yapmak yerine, ilkemizin değiştirilmesini önererek hata olmadığını ilan etmek istiyor. Tanrım, insanlar özeleştirmeden neden bu kadar korkuyorlar? (Bazı insanlar demek istiyorum.) Tabii önergesi 1'e karşı reddedildi. (1 oy kendisine ait.)

Konferans'tan çıkan kararlardan birinde, ulusal soruna ilişkin olarında Halef dışındaki Kürt yoldaşların soylarının olumsuz olması hiç de iyi olmayan bir sonuç. Ama tartışmalarla ilerde daha iyi anlaşacağımızı sanıyorum.

İlyas yoldaş, biraz karışık ve kestirmeden Konferans üzerine vereceğim özet bu. İnşallah konferans ve kararlar üzerine gerekli olursa yeniden yazarım. Sana, bundan böyle de yazarım diye söz vermiyorum. Çünkü senden öğrendiğime göre söz verenler sözlerini çabuk unutuyorlar. Bu nedenle söz değil, ama yazmaya çalışırım. Ne de olsa bu satırlarla şeytanın bacağını kırdım.

Konferans Kararları, derginin bu sayısında yayınlanıyor. (Konferansımız 4-5 Şubat'ta yapıldı. Haliç'te.)

Önümüzdeki günlerde eğer olumlu bir sonuca (kısa zamanda) ulaşamazsak, F.Yıldız'la iyi olmayan tartışmalar yapmak zorunda kalacağız sanırım. Yazılarındaki üsluptan yazdıklarının içeriğine kadar her şey baştan aşağı sübjektivizm ve bireycilik kokuyor. Kendi ekseni etrafında bir tarih anlatıyor. GK'cılarla ilişkiler zaten iyi değil. F.Yıldız'ın bir gün lehimizde bir gün aleyhimizde değerlendirmeleri onları kendi içlerinde daha ısrarlı, kararlı olmaya cesaretlendiriyor. Onlar bizim tutumumuz, içerdeki muhaliflere taviz olarak nitelemektedirler. Neyse, F.Yıldız hakkında yazmaya boş vereyim. Osman Yalçın'ın yazısını nasıl bulduğunu sorayım sana. Benim kanımca özeleştiri yapma isteği var ama özeleştiri ortada yok. Ve yalçın Açık tutum ortaya koymamış olmakla ilişkilerimizin süratle düzelmesine de engel olmuş oluyor.

Bunları söylerken, kendi tutumumun doğru olduğunu söylediğimin farkındayım. Yazılarımda ortaya koyabildiğim tutumun sahip olduğumdan daha iyi olmadığını, geri olduğunu eklemeliyim. Arada olup bitenlerden olsa gerek. Yazı yazmakta oldukça zorlanıyorum. Sütten ağız yanınca, yoğurdu üfleterek yemeye benziyor benimkisi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mektubu Ahmet'in adresine gönder. Ama gönderen yerine öyle acayip isimler yazma. Hiçbir şey yazma, boş bırak. Mektup onun bir akrabasına geliyor, onun için. Fransa ya da Almanya'da akrabaları olmadığını bilirler yani. Dergimizdeki Necati Çelik'in bu yoldaş olduğunu tahmin etmişindir her halde?

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Bizim velet büyüdü. Laf yetiştiriyor bize. Seninki daha da büyüktür şimdi. Bebeklik resmine arada bir bakıyoruz. Biraz önce başıma diki-len yoldaşça (kadınca'dan bozarak türettik bu kavramı) sana ve yanındakilere selam söylüyor. Hepinizi hasretle kucaklıyoruz. Görüşmek umuduyla. Tüm yoldaşlara ve dostlara selam.

Ali'ye mektup yazmak istiyorum. Ama adresini bilmiyoruz. Adresini ve varsa telefonunu bildir. Ayrıca bu arada kendisine yazarsan benim ve eşimin özel selamlarını ilet.

E.T. 13 Şubat 1984. Saat:01.15. İstanbul.

* Almanca öğrenmeyi ihmal etme., dalga geçersen ben de seninle dalga geçerim buralarda. Haydi Çöz! (Nasıl yazılıyor bu meret??)

* Bizim velet senin BUĞDAY'a selam söylüyor.

NB: DEB üzerine gazetede çıkan özeleştirimizi istiyoruz. Burada elemizde gazetemizin herhangi bir koleksiyonu yok. Araştırıp gönderirsen çok iyi olacak.

19 Şubat 1984

Yoldaşlar,

4-5 Şubat tarihlerinde örgütümüzün ikinci konferansını yaptık. Konferansa tüzüğümüze uygun olarak 24 oy temsil edilmekteydi. Bunlardan ikisi GMK çağrılısı (farklı görüşleri olan iki yoldaş), bir diğeri ise KK'nın çağırıldığı bir yoldaştı. Geriye kalanlar, GMK, KK, iki yerel komite temsilcileri ve iki uzmanlık grubu ad.

AVRUPA ORGANI'NA MEKTUP

İ. HALEF. 19 Şubat 1984.

Yoldaşlar,

4-5 Şubat tarihlerinde örgütümüzün ikinci konferansını yaptık. Konferansta tüzüğümüze uygun olarak 24 oy temsil edilmekteydi. Bunlardan ikisi GMK çağrılısı (farklı görüşleri olan iki yoldaş), bir diğeri ise Kürdistan Komitesi'nin (KK) çağırıldığı bir yoldaştı. Geriye kalanlar, GMK, KK, iki yerel komite temsilcileri ve iki uzmanlık grubu adına gelenlerden oluşuyordu.

24 kişiyi sokabilecek bir yer bulamamamız nedeniyle ilk önce Konferansımızı aşağıda yapma kararı almıştık. GMK ve KK toplu gelmek yerine kendilerini konferansta temsil ettirdiler. KK'dan bir, GMK'dan üç kişi konferansa katıldı. Bu temsillerde mümkün olduğu kadarıyla farklı görüşler esas alındı.

Konferansın başarıları şu anda hazırlanmakta olan (birkaç gün içerisinde size de yolların) Kurtuluş Dergisi'nin 15. Sayısında yer alacak.

Zannediyorum GMK'dan beş yoldaşın imzasını taşıyan taslaklar, sizin elinize geçmiştir. O taslaklar, çok az bir değişiklikle konferans kararları haline geldiler. Kararları tek tek size yazmayı gereksiz buluyorum. Nâsılsa dergide yer alacak ve size gönderilecekler. Ayrıca konferans za-bitlerini ve konferansa sunulmuş olan önerge ve belgelerin hepsini ayrı bir yayın olarak basacağız. Basma tarihi Kurtuluş'un baskısı bit-tikten sonra gerçekleşecek. Dolayısıyla teferruatla ilgili de şimdilik bir şeyler yazmayacağım. Öğrenmek istediğiniz birçok şeyi o belgelerde bulursunuz.

Konferanstan sonra GMK kısa bir toplantı yaptı. Konferansta alınan bir karara uygun olarak seçim sorununu tartıştık.

Seçimle ilgili şöyle bir karar aldık:

“MK seçimi doğrudan katılım ve mutlak çoğunluğa dayalı bir yön-temle düzenlenir.”

Ardından; “her üye MK üyeliği için aday olabilir veya bir başkasını aday gösterebilir. MK üyeleri adaylar arasından seçilir” kararını aldık.

MK'nın sayısının asgari 5 olmasını, tavan bir sayı saptamaya gerek olmadığını, oyların % 51'ini alan her üyenin MK üyesi olacağını tespit ettik.

Aldığımız başka bir karara göre de, MK üyeliği için aday olacakların kesin listesini 29 Şubat'ta yayınlamayı ve 15 Mart'a kadar üyelerin oy-larını toplamayı öngördük.

Seçim gizli oyla yapılacaktır. Her üye, aday olanların içerisinde desteklediği adayları yazarak bir zarfa koyacak ve ağzını kapatarak (altına adını ve soyadını yazmadan, özgürce tayin hakkını kullanacak-tır) bizlere iletacaktır.

Seçim sonuçlarını açıklamayacağız. MK seçildi diyeceğiz. Eğer 5 sayısını bulamazsak, bu sayıyı tamamlamak üzere (seçimi kazanan-ların dışında) yeniden, aynı yöntemle ve adaylar arasından seçimi tek-rarlayacağız.

Sizin görüşlerinizi ise telefonla alacağız. Bu mektubum elinize geç-medem bu konudaki bilgiler size telefonla aktarılmış olabilir.

Muhittin seçime karşı. Konferanstan belli ölçüde rahatlayarak çıkmasına rağmen, seçim sonuçlarından endişeleri var. Kendisi dışındakilerin ona karşı (seçilmemesi için) propaganda yapacakları kuşkusuna kapılmış. Ayrıca benimle C.Kamil'in ona cevap olmak üzere yazdığımız yazılardan büyük bir rahatsızlık duymuş. Bu nedenlerle MK üyeliği için aday olup olmama konusunda tereddütleri var. Adaylık için sonra karar vereceğini söyledi. Onun dışında kalan beşimiz ise aday olduk.

Burada deşifre olmamız tek tek GMK üyelerine yönelik ağır eleştiriler, Muhittin'in GMK çoğunluğunu ciddi bir biçimde suçlaması; bizleri böyle özel bir yöntemle seçim yapmaya zorladı. Bu seçim tek tek GMK üyeleri için bir nevi güven oylaması olacak.

Kendimizi gözden geçirmemiz, uzun vadeli tedbirler ve izlenecek politikalar konusundaki tartışmalarımız doğal olarak 15 Mart sonrasına kaldı.

Bu arada Konferans GK'lılara çağrı kararı aldı. Bu karara uygun bir biçimde onlarla bir görüşme oldu. Ne yapacakları konusunda kararsızlar. Ancak GK'yı şiddetle savunuyorlar. Kararlarımız üzerine düşüneceklerini söylediler. Bugünlerde Hulki de buraya geliyormuş. Anlaşıldığı kadarıyla birlikte tartışacaklar. Aklımdayken yazayım: GK kararı konferansta oybirliğiyle çıktı. TKKKÖ'yü tek proleter sosyalist ve meşru platform kabul etmek koşuluyla GK'lıların gelebileceklerini ifade ettik.

Sizlere biraz da başka sorunlarla ilgili bilgiler aktarayım.

* Cezaevlerinde direniş var. Özellikle tek tup elbiseye karşı tepkiler yaygın. İlhami'ler duruşmaya don-atlet çıktılar. Ankara'da ise bu uygulamayı kabul etmiş yoldaşlarımız. Ceza evlerinden eskisine oranla daha farklı haberler alabiliyoruz.

* Diyarbakır cezaevinde durum çok kötü. 5 kişi öldürülmüş. Önce kurşunlanmışlar, ardından da yakılmışlar. İçlerinde eskilerden Necmettin Büyükkaya da var. Orada halen direniş sürüyor. Bir ayı geçkin ölüm orucu ve işkenceler sonucunda toplu ölümlerden korkuluyor. Bölgede bu yüzden yaygın söylentiler ve endişeler dolaşüyor. Hükü-

met nezdindeki çabalar devreye giren etkili kişilere rağmen hiçbir sonuca ulaşmıyor. Herifler bildiklerini okumakta ve can almakta kararlılar.

* Aşağıdaki yoldaşlara artık mektup yazmıyoruz. Onlara yazılı hiçbir şey göndermeyeceğiz. Öğrendiğimize göre (kesin olmak üzere) buradan oraya yollanan her şey MİT'in eline geçiyor. Bu nedenle onları devre dışına çıkardık. Başka türlü haberleşeceğiz.

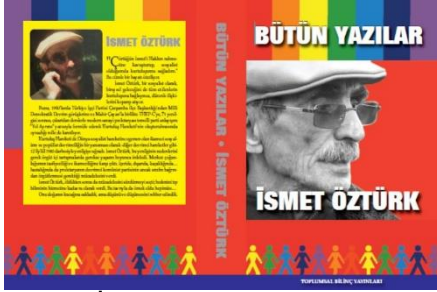
Size gönderdiğimiz yazı, dergi, haber vb., şeyleri onlara siz aktaracaksınız. Bu sizin resmi göreviniz... Ayrıca onlara da bunu bir mektupla iletirseniz iyi olacak.

Yazacaklarım şimdi bu karan. Hepimizin hepinize çok selamlarımız var. İşlerinizde başarılar.

Not: Sİ'nin adının ne olacağı konusunda bizim herhangi bir kararımız yok. O, tamamıyla sizin isteğinize kalmış bir şey. Biz sadece bir yayın çıkarılması ve içerisinde KURTULUŞ dergisinde çıkan yazıların yer almasını karara bağlamıştık.

Tekrar selamlar.

İ. HALEF.

"Bu arkadaşlar neden benden kurtulmak istiyorlardı. Önce bu soruyu düzelteyim. Bu arkadaşlar benden değil, her türlü muhalefetten hayat boyu kurtulmaya çalışmışlardır ve hâlâ çalışıyorlar. Hem de mide bulandıran sorumsuzlukları; çetecilik, tacizcilik vs. gibi argümanları kullanarak. Sorun hiç de çetrefil değil. Bana göre oldukça yalın ve basit.

İKAMECİ, küçük burjuva devrimci demokrat anlayış. Stalin, o kadar insanı nasıl yok ettiyse, bu arkadaşlar da aynı nedenden dolayı tüm muhalefeti tasfiye etmeye çalışmışlardır." (İsmet Öztürk. "THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, sayfa 137")

YOLDAŞLARA CEVAP VE SAVUNMAM

F. YILDIZ. 5 Temmuz 1984.

Bir örgütün içinde, farklı görüşlerin etrafında mücadeleler doğup sürebilir. Doğup süren bu mücadelelerin farklı niteliklerine göre mücadele yöntemleri farklılaşırken, aynı mücadelenin aşamalarına göre de mücadele yöntemleri belirli farklılıklar kazanır. Örneğin, doğan bir farklılığın ilk evresinde verilecek mücadele ve mücadele yöntemleri ile mantıki sonucuna çok yaklaştığı veya vardığı dönemdeki mücadele yöntemleri ve şiddeti belirli farklılıklar gösterebilir. Süreç boyunca aynı kalması gereken ise ML kuralının dışına çıkmamaktır. Eğer ML kuralının dışına çıkılırsa, hem bu mücadele sonucu elde edilmesi gereken çözüm ve deney elde edilemez, hem de bütünü etkileyici biçimde sapmalara düşme tehlikesi doğar.

Örgütümüzün içinde bu güne kadar birçok farklı görüş ve anlayışların etrafında mücadeleler olmuştur. Bu mücadelelerde birçok yoldaş, kendi seçtiği yöntemlerle mücadeleyi sürdürmüştür. Kendi adıma ben, bu mücadelelerde esas olarak Leninist örgüt kurallarına bağlı kalmaya ve açık olmaya çalıştığım inancındayım. Birçok yoldaş ise, birçok olayda bunun aksi davranışlarda bulunmuştur. Bunları kısmen önceki yazılarımda belirtmiştim. Ne yazık ki, bundan, sonra da bu konulara

yer yer değinmek zorunda kalacağım. Bu yazıda ise, sadece bunların varlığını bir kez daha belirtip, tartışılan esas konuya geçeceğim.

Kısaca B. olayı

B. olayı tek başına, arızı bir olay olarak ele alınamaz. Bu olay, farklı mantıkların mücadelesinin sonucu ve bütünün bir parçası olarak görülmek zorundadır. Eğer böyle olmasaydı, ne bazı yoldaşlar bu olayı bayrak yapıp, bunun etrafına bütün kinlerini kismaya kalkarlardı ne de ben bu olay hakkında tek kelime dahi söyleme ihtiyacı duyardım. Ne yazık ki bunun böyle olmadığını İK'lı yoldaşların ilk anda başlattıkları propaganda ve nabız yoklama çabaları açıkça göstermektedir.

B.nin daha önce biri Merkeze, diğeri de ayrılıp giderken O. yoldaşa yazdığı iki mektubu okuyup, bu son yazısıyla karşılaştıran herkesin, düzölmeye çalışılan zavallıca senaryoyu anlaması için, normalin üstünde zekâ seviyesine sahip olmasını gerektirmeyecek kadar açıktır. Ne yazık ki, B. olayını sokakta boncuk bulmuş çocukların sevinciyle bayrak yapıp bütün kinleriyle saldırıya geçip "iş bitirmeye" kalkan yoldaşların hepsi bu yazıları okuyan yoldaşlardır. Kaldı ki, B.nin son senaryosunu dahi azıcık dikkatli okuyan herkesin, düzmeye çalıştığı senaryoyu anlamaması mümkün değildir. Değildir, çünkü ortaya attığı iddiaları yan yana getirebilmek için, ya onun kadar hasta veya onun kadar maksatlı olmak gerekir. Yeri gelmişken ufak bir açıklama yapmakta yarar var. B. benim hakkımda düzdüğü senaryonun dışında, O. yoldaş için de bazı iddialarda bulunmaktadır. Eğer bunların bir kelimesi doğru ise, en azından ben bu senaryonun karşısında ciddi ve detaylı savunma yapma ihtiyacı duyarım. Duyarım çünkü B.nin iddialarını bu kadar ciddiye alıp saldırıya geçen yoldaşların, biraz olsun bu senaryoya inanabileceklerine ihtimal verir ve kendilerini ikna etmeye çalışırdım. Fakat yoldaşlar, bu senaryoya inanmadığınız, size sadece içinde bulunduğunuz mantık dolayısıyla bir gerekçe lazım olduğu, bunlara hem kulaklarınızı hem de beyinlerinizi kapatmanız açığa veriyor. Önce B.ciğınızı bayrak yapıp saldırıya geçtiniz, şimdi de, "bazı bölümlerini ciddiye alınacak önemde gördüğümüz, B. yoldaşın yazısını..." diyorsunuz. Nedir bu ciddiye aldığınız bölümler. Hem B.ciğınızı savunmaya hem de kendinize manevra alanı sağlamaya ve hem de insanlara nabız yoklaması yaptıktan sonra şirin görünmeye çalışıyorsunuz. Yazık, ne zaman ve nasıl son vereceksiniz bu oyunlara.

B.nin diğer mektuplarını birçok yoldaş okumadığı için, benim yanımda da Merkeze yazdığı uzunca mektup olmadığı için, ben bu yazıda sadece son yazıyı kabaca ele almakla yetineceğim.

1-) B.nin yazısından anlaşılıyor ki, B. benim "yakın adamım" ve hatta "sağ kolummuş". Öyle ya, ona bu kadar "sırları" verdiğime göre, onu "bağımsızlara hazırlamaya bu kadar çaba sarf etmeme" göre... Peki, bu vatandaş dışarda 10-15 kişilik bir guruptan bahsediyor, ama isimleri harcıâlem bilinen Y. ve H.lerden (her kimse bu –ler, –lar) başka bir tek isim söylemez. En azından geldikten sonra "benim sırrımı anlamak için" değme dansözlere taş çıkartacak kadar kıvırttığını söyleyen bu vatandaşın aklına, "bu 10-15 kişilik gurup kimlerdir" diye sormak hiç mi gelmemiş? Eğer sormuşsa, ben acaba ne cevap vermişim?

2-) B.ye ben, "dışarıda bir grup, içerde bir hizip" kuracağımı söylemişim(!) Bana bu kadar "yakın" olan B.ye, bu hizipte yer alması için hiç mi öneride bulunmamışım? Eğer bulunmuşsam, bana ne cevap vermiş? Bunların hepsi bir yana, B. merak ederek veya "örgüt yıkıcılığı" önlemek (!) için bana, bu hizbin kimlerden oluştuğunu sormayı hiç mi akıl edememiş? Bundan daha somut ve önemli delilin olamayacağını sokaktaki adam dahi bilemez mi? Evet, bilir, ama yalan üstüne düzülen sahtekârca senaryolar, somutun üstüne inşa edilemeyeceği için, somut gerçeklerden vebadan kaçılır gibi kaçmak zorunludur. İşte kıymetli B.ciğinin somutun üstüne tek kelime söyleyememesinin nedeni ve sizin önce bayrak yapıp, şimdi "biz onu temel almıyoruz" manevralarının nedeni bunlardır.

Yoldaşlar, siz azgınca saldırı ve nabız yoklamalara geçmeden önce, bu çelişkili senaryoyu görmediniz mi? Eğer görememişseniz, hangi anlayış sizin beyinlerinizi bu kadar köreltti? Bana tarih coğrafya dersi vereceğinize, önce oturup biraz da bunlara kafa yorsanız iyi ederdiniz her halde.

3-) B. örgütten ayrıldığı gün benim kendisiyle "saat 9'da X'de görüştüğümü, oraya H.ların geldiğini ve benim kendisini –ler, –lar'la tanıştırmak istediğimi, ama kendisinin tanışmak istemediğini" söylüyor. Bu olay gerçekten bir bunalım veya basit bir yalancılık değildir. Düpedüz sahtekârca düzülmeye çalışılan bir senaryonun hesapları sonucudur. B. ile ayrıldığı gün gerçekten saat 9'da orada randevumuz

vardı, B.nin senaryosu gibi oraya hiçbir -ler, -lar gelmedi ve onun anlattığı gibi bir konuşma ve olay olmadı.

4-) Bir yandan, "H., Y ve sen ayrılmakla yanlış yaptınız, sonuna kadar içerde kalıp mücadele etmek gerekir" diyorum, -ki böyle düşünüyordum; onun için de demişirim... bunu herkese de anlatmışımdır-diğer yandan, B.yi bağımsızlaştırmaya (!) çalışıyorum. Bir yandan, "içerde kalıp mücadele etmenin olanakları vardır, bu olanaklar var olduğu müddetçe içerde kalıp mücadele edeceğimi" söylüyorum, diğer yandan Bay B.yi bağımsızlaştırmaya çalışıyorum. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Sizler bunları göremeyecek düzeyde misiniz? Yoksa benim bu saçmalıkları yapacak kadar çıldırdığımı mı zannediyorsunuz? Hiçbiri değil tabii.

5-) B. evini 500 bin liraya satma dememe fena halde şaşırdığını söylüyor, işin "ilginci", bu olaydan İK'dan (il komitesi) E.yoldaşın da haberi olmasına rağmen şu ana kadar propaganda yaptığı yoldaşlara bundan hiç bahsetmemesi... Her halde B.cığının hiçbir iddiasını boşa çıkarmama gayretinden olacak.

Bu olay B.ca çarpıtılmasının dışında doğrudur. B. bize evinin 3-4 milyon lira değerinde olduğunu ve evi isterse ağabeyine, isterse eniştesine satabileceğini söylemişti. Bir yoldaş da bunun üzerine biraz esprili olarak, "daha pahalı satmak için ikisini kızıştır" demişti. Evini satmak için B. İstanbul'a gitmişti.

Geldiğinde O. yoldaşla birlikte benim yanıma geldiler. B., O. yoldaşla bana, "eve ağabeyinin sağdan soldan bulup şimdi 500 bin lira vereceğini, başka para vermeye yanaşmadığını, gerisini, bir arsasının olduğunu, fiyatının yükseldiği zaman onu satıp 500 bin daha vereceğini" anlattı. Ben de, "Peki, ikinci 500 bini ne zaman verir veya vereceği garanti mi? Eğer vermezse sen nasıl alabilirsin veya alabilir misin?" diye sordum, Bu soruma: "En erken bir yıl sonra, kesin verir mi bilemem, vermezse de ben bu durumda alamam" dedi. Ben de "Ağabeyin evi 500 bine kapatmak istiyor, böyle ev satılmaz, evi eniştene, olmazsa başka birine satmaya çalış" dedim, "Ne olacak 500 bin liradan, onu bir ayda yer bitiririz" dedim. Bundan sonra neler yapılabileceğini konuşmaya başladık. B. hukuk mantığına da ters, senet sepet işleri öne sürünce, bir avukatla görüşüp öyle kararlaştırmanın daha doğru olacağını söyleyerek ayrıldık. Akşam eve gelince bu durumu

E.yoldaşa aynen aktardım ve onun bildiği avukat bir arkadaşla bana randevu bağlattırdım. Ne yazık ki, bunlara fırsat vermeden 3 gün sonra B. ayrıldığını ilan etmiş.

B. ayrılıp GK'ya iltihak edeceğini söylediğinden bir gün sonra, bana, "Senin kararını ve örgüt hakkında yapacağın değerlendirmeyi bekleyeceğim, eğer sen de yanlış değerlendirme yaparsan ben de ne yapacağımı bilirim" gibi laflar etti. Bunun üzerine kendisine, "Benim değerlendirmemden sana ne, ben kendi düşündüğüm gibi hareket ederim, sen nasıl biliyorsan öyle yap. Benim tavrım ve kararım seni ilgilendirmez, sen ister GK'ya git, ister tek başına kal, ister H.le görüş konuş ve onunla kal, beni hiçbiri ilgilendirmez" dedim. Eğer GK'yı arıyorsan, bende Hulki'nin telefonu var, sana vereyim, onlarla randevu bağla, istiyorsan H.yi gördüğümde söyleyeyim onunla konuş, bir daha böyle laflar duymayayım, sana güle güle" dedim, Bunun üstüne biraz bozuldu ve "Abi, sen benimle ilişkiyi kesersen ben bocalarım" demeye başladı. Şimdi kalkmış, benim kendisiyle nasıl ilişki sürdüreceğimi sorduğumu söylüyor. Yazık...

B. İstanbul'dan döndüğündeki konuşmaları da iğrenç bir biçimde çarpıtmaktadır. Döndüğünde bana, "Geri dönersem çok fazla tutarsızlık olur mu?" diye sordu. Ben de, "Boş ver, kimse sen bir kere gâvur oldun bir daha Müslüman olamazsın diyemez" dedim. Ancak "Sen ayrılalı bir ay olmadı. O zaman neden ayrıldın, şimdi neden dönüyorsun? Objektivitede mi, yoksa senin kafanda mı bir değişiklik oldu" diye sordum. O da "Hayır, ne objektivitede ne de benim kafamda bir değişiklik oldu, ancak, senin anlattığın gibi, gördüğüm yanlışlarla seninle birlikte, içinde olarak mücadele etmenin doğru olacağını düşündüm" dedi. Ben de kendisine, bir noktayı çok iyi düşünmesi gerektiğini, bunun da, hata dediği şeylerin öyle birkaç ayda düzelmeyeceğini, bunlarla mücadele ederek de olsa birlikte yürümesinin gerektiğini, bir daha ceketini kapıp gitmesinin kendi siyasi intiharı olacağını, bu konuda kesin kararlı olması gerektiğini anlattım. Düşüneceğini söyledi ve kendisi otele gideceği için parasını bana verdi. Sabah bankaya gittiğimde kendisinin benim yatırdığım parayı çekmesi için sağlam hüviyeti olması gerektiğini öğrendim. B.nin hüviyeti çok kötü olduğu için parayı yatırmadım. Akşam kendisiyle görüştüğümde, bunları anlattım ve parasını kendisine iade etmek istedim. Bunun üstüne B., kendisinin K. yoldaşı gördüğünü

ve eve gideceğini, yanlış diye gördüğü şeylerle mücadele ederek birlikte yürümeye kesin karar verdiğini söyledi. Ben de bunun sevindirici olduğunu söyledim ve ayrıldık. B.nin iddia ettiği gibi, ben hayatımda hiç kimseye, "Konuştuklarınızı kimseye söyleme, bunlar aramızda kalsın" demedim. Bir insanın bunu söyleyebilmesi için B. ve benzerleri kadar aşağılık bir yaratık olması gerekir. Ne var ki, B., sürekli kıvırdığını söylediğine göre, bu konuda da serbesttir. Onda bu kıvraklık varken, Bakanlığa bir işe mi, yoksa daha fazla para kazanacağı başka bir işe mi gireceği, tamamen kendi bileceği iştir. Ancak devrimci alanda kalırsa, er veya geç bu yaptıklarının hesabını vermek zorunda olduğunu bilmesinde yarar vardır.

B.nin düzmeye çalıştığı senaryoya daha uzun cevaplar vermek mümkündür. Ancak, bu saçmalıklar üstüne tek kelime bile söylemeye değmezdi. Ne yazık ki, yoldaşların bunu bayrak yapıp saldırıya geçmeleri, bunları istemeye istemeye yazmamı zorunlu kıldı. Her ne kadar İK, raporunda, "bu konuyu temel almadıklarını" söylüyorsa da, bunun etrafında yaptıkları spekülasyon ve kopardıkları fırtınalar, hiç de söyledikleri gibi davranmadıklarını ele vermektedir. İK, raporunda, bir yandan B.nin senaryonun bir kısım bölümlerini, (bu bölümler her ne ise) ciddiye aldığını söylüyor. Diğer yandan, bu senaryoyu görmezden gelmiş gibi bir hava içine girmeye çalışıyor. Neyse, boş ver...

Yoldaşlar, B.yi yalanlayarak bir uzlaşma yolu aradığımı, hiç kimse düşünmesin. Bunları yapmamın nedeni, yapılan yapılacak olan spekülasyonlara az da olsa cevap vermektir. Zira aşağıda da belirteceğim gibi, artık benim için, bazı konularda geri adım atarak uzlaşmaya girmenin şartları ortadan kalkmıştır.

Ben, Merkezin GK. ile ilişkileri kestiği toplantıya kadar, örgütün içinde doğan sorunların çözümünde, Leninist örgüt kurallarına uygun davranmaya azami titizliği göstermeye gayret sarf ettim. DEB olayında söylediğim, "Benim propagandamı önleyecek kararlara uymam" sözlerim ve istifam, esas olarak, o zamana kadar çeşitli istifalar ve başka güç dayatmalarla mücadele etme yönteminin DEB olayında da aynıyla kullanılması ve buna boyun eğilmesine bir tepki niteliğindedir. Merkezin GK ile ilişkileri kestiği toplantıdan sonra ise, önceki yazılarda belirttiğim ve şimdilik fırsat bulup yazamadığım nedenlerden dolayı, benim tavrımda bir dönüm noktası olmuştur. Bu toplantıda GK ile ilişkilerin kesilmesinden sonra ben, "Ben hem GK'lılarla hem de istediğim

başka yoldaşlarla görüşeceğimi, benim önüme dikilecek hiçbir engeli tanımayacağımı" açıkladım ve öyle de yaptım. Bunları İK'da da anlattım. Bu toplantıdan sonra ben GK ile de, başka istediğim yoldaşlarla da muhtelif defalar görüştüm, görüşmelerimi hiç kimseye müracaat ederek yapmadım. Bazı müracaatlarım olmuştur, ama bunları, izin almak için değil randevu bağlatılmak için yapmışımdır. Ne var ki yapılan bazı dedikoduların aksine, ben bunları hiç kimseden gizlemedim ve böyle bir şeyi kendime dahi saygısızlık olarak görürüm. H. ve T. ile de ilişkilerin kesilmesinden sonra aynısını anlattım ve aynısını yaptım.

Yukarıda, bu toplantının benim için bir dönüm noktası olduğunu söylemiştim. Bu toplantıdan sonra esas olarak:

1-) Önceki uzlaşmacı tavrımı terk ettim

2-) İç mücadeleye daha bir önem ve hız verdim

3-) Daha önce bütün gücümle gayret sarf ettiğim, bir kopmanın olmaması ve kopmaların kazanılması tavrının pek anlamı kalmadığını görerek, mücadelemi belirli oranda bu perspektiften uzaklaşarak yapmaya karar verdim.

Benim için artık, ileri atılan her adımda ileri, geri atılan her adımda, geri adım atarak mücadele sürdürmenin sınırına varılmıştı. Çünkü karşımdakiler tarafından ileri geri atılan bu adımlar, ilkelerden taviz vermeden birliğin sağlanması için uzlaşma anlayışıyla değil, müsait fırsat yakalamak için yapılyordu esas olarak. Artık benim için buna bir son vermenin zamanı gelmişti ve verdim de.

Denebilir ki, "neden daha önce değil de, bu toplantıdan sonra bu kararı verdin?" Bu benim birlik için en küçük olanağı değerlendirme çabam ve yeteneklerimle ilgilidir.

Yanlış bir anlaşılmayı önlemek için, benim ileri bir adım atıldığında ileri, geri adım atıldığında geri adım atmamın nedenlerine kısa bir açıklık getireyim. Örgütlerin iç mücadelesinde, ilkelerden taviz vermeden belirli uzlaşmaya gitmenin zorunluluğunu herkes bilir. Aksi durumda insanlar kendileriyle bile ayrışır. Örgüt içi mücadelelerde en belirgin ilke, eylemde birliğin bozulmamasıdır. Eğer ilkelerden taviz vermeden belirli uzlaşmalara gidilmezse, birlikte olabilecek ayrıların birliğini sağlamak mümkün değildir. Benim ileri-geri adım atma sözlerim bu anlamda söylenmiştir.

4-) Daha önceki yazılarımda kısmen de olsa belirttiğim gibi, örgütün içinde fiilen işleyen karar kural dinlememe, başka bir deyişle, işine geldiği kararlara uyup, işine gelmeyenlere karşı uymamak ve uyulmaması için propaganda yapmak yönteminin, benim tarafımdan da kısmen uygulanacağını açıkladım. Ne var ki, bazı kararlara kendimin uymayacağını söylememe rağmen, kararlara uyulmaması için hiçbir propagandanın yapılmasına şiddetle karşıyım. Benim açımdan bu, bir insanın örgütten ayrılıktan sonra dahi yapmaması gereken bir şeydir - ne yazık ki, bizim örgütümüzde bu dahi yapılmıştır. Evet, ben bir kısım kararlara uymayacağımı söyledim. Örneğin, birileriyle görüşmelerin yasaklanması kararına rağmen dinlemeyeceğimi açıkladım ve görüştüm. Böyle durumlarda bu gibi kararların doğruluk yanlışlık tartışması bir yana bırakılırsa, bu, doğrudan doğruya kararlara uymamaktır. Bunun gibi, benim toplantıya katılmayacağımı söylemem de aynıdır. Evet, yoldaşlar bunun adı doğrudan doğruya kararlara uymamaktır. Bunlarda hiç kimse Lenin'i ve Leninizm'i zorlamaya kalkmamalıdır. Hangi örgüt ve onun yetkili organları olursa olsun kendi mantığına uygun kararları alır ve onları uygular. Alınan karar yanlış dahi olsa, o kararı alan veya daha yetkili kurum onu değiştirmedikçe, o karar yürürlüktedir ve uyulması gerekir. Çünkü her karar hayata geçmesi için alınır. Ne var ki burada, kararların nasıl alınması gerekir noktasında ince bir yöntem ve ilke sorununa gelmiş bulunuyoruz.

Leninist bir örgütün tek başına kararlarla yönetileceğini ve yürütüleceğini düşünmek çok yanlış bir anlayıştır. Bazı konularda -ki olanak olsa her konuda- örgütün iradesine müracaat etmek çok doğru ve gerekli yöntem olmakla birlikte, bunu nabız yoklamak için yapmak ve nabza göre karar vermek Leninistlerin işi değildir. Her örgütün, kararları hayata geçmesi için almak zorunda olduğunu yukarıda belirtmiştim. Kararlar alınırken yanlışlığı doğruluğu ince elenip sık dokunmak zorunluluğu bir yana, kararların hangi engellerle karşılayacağını ve bu engelleri nasıl aşacağını da önceden hesap etmek olmazsa olmaz koşuldur. Tabii, önceden görülemeyen ve hesapta olmayan engellerle de karşılaşılır. Onun gerekleri de o zaman düşünülür ve yerine getirilir.

Oy çokluğuyla alınan karar tartışılır mı?

Şimdi, biz de alınan kararların bu açıdan kısa bir analizini yapabiliriz. Bir karar önerisi tartışılıyor ve bir üye kalkıp, "ben böyle bir karara uymam" diyor. Buna rağmen bu karar oy çokluğu ile alınıyor. Elbette

buna rağmen bu kararı almak hakkıdır ve alabilir. Ama bir şartla. Bu kararı daha bir ince eleyip sık dokuyarak ya bu üyenin çıkaracağı bütün engelleri göze alarak. Bu kararı alan organın bundan sonra bu üyenin çıkardığı engellerden hiç kimseye dert yanmaya hakkı yoktur. Çünkü bu üyenin çıkaracağı engelleri aşmak, önceden göze alınmıştır. Ve bundan sonra bunun gerekleri yerine getirilir. Çünkü bu ta başından bilinen vakadır. Peki, yoldaşlar, siz bu kararı bu bilinçle mi aldınız? Elbette cevabınız olumlu olacaktır. Eğer cevabınız olumsuz olursa, gereğini yeri getirecek kararlarınızı geri alırsınız. Ama ben, cevabınızın olumlu olacağı noktasından hareket ederek, bunun ne anlama geldiğini kısaca belirteyim. Bu koşullarda alınan kararlar -ki kararların hayata geçmesi ve herkesin uyması için alınabileceğini belirtmiştim bunlara uymayacağım diyen veya diyenlerin hesabını göreceğini önceden göze almış demektir -başka türlü sü gerçekten laubalilik olur. O halde, siz benim hesabımı şimdi değil, bu kararları alırken gördüğünüz açık değil midir? Başka gerekçeler aramanızın bir kısım hesapların sonucu olduğu gibi bir izlenim yarattığını hiç mi anlamıyorsunuz? Evet, yoldaşlar, "ecel geldi cihana, baş ağrısı bahane" misali bahaneler aramayalım. Oyunu az biraz da olsa kurallarına göre ve biraz da açık oynayalım.

Yoldaşlar, kaba hatlarıyla da olsa önceki yazılarımda söylediğim gibi, örgütümüzün iç mücadelesinin gerginleştiği dönemlerde güç dayatma, karar kural tanımama adeta bir yol olmuştu. Ne yazık ki, bunlar fiilen yapılmasına rağmen, örgüt kuralları ve Leninizm de zorlanarak, bunlara çeşitli gerekçeler bulmaya çalışılmıştır. Ben bunu ne örgüt, ne de örgüt kuralları ve ne de Leninizm'i zorlamadan açık açık ismini koyarak yapmaktayım. Bir çok yoldaşın hazmedemediği ve çarpıldığının da bu olduğunu biliyorum. Yani yapılan değil, yapılanın isminin konması. Hayır, yoldaşlar, bir yığın yamuk yumuk işlerimize Leninizm'i şahit göstermeye, onun arkasına sığınmaya hakkımız yoktur, Lenin ve Leninizm'in öğretilerini özümleyip, onun gittiği yoldan gidelim, ama kendi yanlışlarımız için onu bari zorlamayalım.

GK ile ilişkilerin kesildiği merkez toplantısından sonra, benim mücadeleye yöntemlerimde anlattığım değişiklikler olmasına rağmen, bazı koku ile iz sürmeye çalışan yoldaşların söylediklerinin -daha doğrusu yaptıkları dedikodularının- aksine, ben, grup oluşturacak davranışlardan şiddetle uzak durdum.

Herkese anlattım...

12 Eylül sonrası uygulamalardan rahatsız olan ve örgütün içinde bulunan yoldaşlarla görüşmelerimde, bunları uzun uzun anlattım. Onlara: "Ben sizinle ortak bir şeyler yapmaya aramızda organizeli ve örgütlü davranmaya kesinlikle girmem. Herhangi bir görüşün etrafında ve o doğrultuda kendiliğinden hareket etmek başka. O fikirlerin hayata geçirilmesinde organizeli hareket etmenin başka bir şey olduğunu, bunun sonucunun arzu ve niyetlere rağmen, hizibe varacağını" anlatmaya çalıştım. Çünkü örgütümüzün başına gelen belalarda en önemli payın, grupçu davranıştan geldiğini ben çok iyi biliyordum. Bunun içindir ki mücadelede okun sivri ucunu bu anlayış ve ona altlık eden temellere yönelttim. Hatta bu konuda bir kısım yoldaşlardan hala bazı eleştiriler bile gelmektedir. Elbette "Ortadoksça örgüt kurallarını savunuyor" görünen bazı yoldaşlardan da "gurup kurmak neden, hizbe gitsin" gibi, bu doğrultuda bana eleştiri yönelten yoldaşları doğrular mahiyette sözler söyleneceğini biliyorum. Neyse, onu, o zaman görüşürüz.

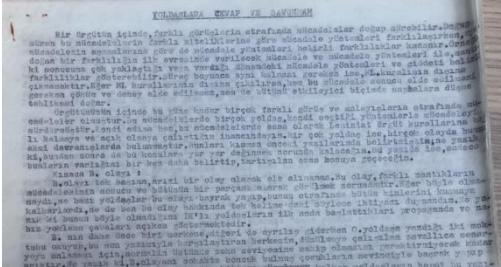
GK ile ilişkilerin koparıldığı toplantıdan sonra, ben içe dönük mücadeledenin hem dozunu artırdım hem de mücadele yöntemlerinde yukarıda anlattığım gibi değişiklik oldu. Bu, bizim aramızdaki ilişkileri gün be gün gerginleştirdi. Netice: B. olayı gerekçe yapılarak atılıma geçildi. Söylediğim gibi B. olayı, öldürülecek hastaya aranan gerekçeden başka bir şey değildi. Bunun böyle olduğu, gerek B.nin iddialarındaki "hizip" vs. saçmalıkların dışında yeni bir şeyin olmaması, gerekse yapılan manevralardan açıkça görülmektedir." Hizip" iddiası ise, hiç kimsenin ciddiye almayacağı kadar zavallı bir senaryo olduğunun açıkça görülebileceğini yukarıda anlatmıştım. Zira yoldaşların bu konuda artık tek laf dahi edememeleri de açığa çıkarıyor.

Yoldaşlar, böyle iddialar karşısında izlenecek yöntemi hiç mi bilmiyorsunuz? Bir kişi kalkmış, bir üyenin, örgütte hizip çalışmasında bulunduğunu, söylediğini iddia ediyor. Siz de kalkıp yazdığınız raporda: "B.nin iddialarının bazı bölümlerini ciddi görmekle" diyerek, buna atıfta bulunuyorsunuz. Hizip oluşturacağını söyleyen(!) üye, herhalde bunu şaka olarak söylememiştir. Zaten ben de, B ile böyle bir şaka yaptığımı söylemiyorum. O halde bunu neden araştırmadan tek yanlı saldırıya geçtiniz? Bir örgütün içinde hizip kurmaya çalışmaktan daha büyük suç olabilir mi? Neden bunun üstünde durmayıp, bir sürü başka

spekülasyonlar yapıyorsunuz? Çünkü hizip iddiası, delilsiz yayılan spekülasyonlara göre daha somuttur. Çünkü hizip en azından başka bir kısım insanlarla kurulur. Böyle bir olayı kurcalamak, tüccar hesabı yapanlar için biraz zor oluyor galiba? Doğru olan bu yöntem, bir yandan bir kısım başka insanları da hedef alırken, diğer yandan kıymetli B.ciğininin hem iddialarınının hem de kendisinin iyiden paçavrasını çıkaracaktır. Tabii, böyle bir yöntem yalnız B.nin posasını çıkarmakla kalmayacak, aynı zamanda B., amaca varmak için kullanılamaz paçavraya dönecektir. Çünkü amaç, doğruları bulmak değil, kafaya yerleştirilen planları hayata geçirme fırsatı yakalamak olduğundan, bu fırsatları harcarken çok cimri davranılıyor.

B. olayının sadece bir bahane olduğunu daha önce belirtmiştim. Yapılan spekülasyonların hiç olmazsa bir kısmına açıklık getirmek için, olayın gelişimine kısaca da olsa değinmekte yarar var.

B. geldiğinde, onunla görüşür görüşmez, E. ve K. yoldaşlar benim yanıma gelerek "B.nin çok ciddi iddiaları var senin hakkında çok ciddi

şeyler -bu "ciddi" şeyler her ne ise- söylüyor, bunları yazıyor, sen bunlara ne diyorsun" dediler. Ben kısa bir şey söyledikten sonra "ne diyorsa yazsın, sonra konuşuruz" dedim. Bundan sonra İK'dan bir başka yoldaşın da benimle görüşmek isteğini söylediler.

Bu yoldaşla da görüştüğümüzde, baktım yoldaş, tam bir sorguya çeker hava içinde sorular soruyor. Biraz konuştuktan sonra yoldaşı uyarak "Sen sorgulama mı yapıyorsun? Eğer böyle bir niyetin varsa, bu iş böyle bir yöntemle olmaz. Bir daha da böyle bir yönetime başvurma" dedim ve biraz sonra ayrıldık.

Aynı akşam birlikte kaldığım yoldaşlar, olayın kendilerine anlatıldığını K. yoldaşın benim aleyhimde açık propaganda başlatacağını söylediğini söylediler. Ertesi akşam başka iki yoldaş beni bularak, E. yoldaşın olayı kendilerine anlattığını, bana karşı tavır almalarını önerdiğini, eğer ben özeleştiriyi yapmazsam, benimle aynı organda çalışmama gerektiğini söylediğini anlattılar. Benim hiç kimse ile görüşmememe rağmen

men, birlikte kaldığım ve diğer iki yoldaştan aldığım habere göre, olayın propagandası 3 gün içinde örgütün üçte ikisine yapılmış. Bunların içinde üye olmayan iki yoldaşımız da var. Tabii, bunlar benim duyduklarım. Gerçekte, propaganda örgütün yüzde yüzüne yapılmakla kalmamış, önemlice görülen ilişkilerimize de sarkıtılmıştır.

Bundan sonra E. ve K. yoldaşlar bana gelip, "Biz bu olayı kimseye anlatmak istemiyoruz, bu gibi olaylar sokakta çözülmez, -her ne demekse- bizim kararımız bu olayı İK'da tartışarak çözmeye çalışmaktır, eğer orada çözemsek, o zaman ya örgüte açar anlatırız veya başka bir yöntem buluruz" dediler. Ben de kendilerine, "Bana anlattıklarının yalan olduğunu, o zamana kadar benim duyduğum rakam ve neler anlattıklarını" açıklayarak ters tepki görünce yeni manevralara girdiklerini ve buna müsaade etmeyeceğimi" söyledim. Bunun üzerine normal toplantımız olduğunu, gündemin bir maddesinin bu olduğunu, toplantıda tartışmamız gerektiğini tekrarladılar. Ben de bu maddenin olduğu toplantıya şu aşamada katılmayacağımı belittim. Yoldaşlar ise "Karar alır seni çağırırız" dediler. Ben de, "Hayır, böyle bir karar alsanız da dinlemem ve katılmam, bu olay çözülene kadar İK üyeliğimi askıya alıyorum" dedim.

Görülen lüzum üzerine bir kez daha...

Yoldaşların bu tavrımı anlayamadıklarını anlatmaları ve bunu raporlarına da yansıtılmalarından dolayı, tekrarı da olsa kısa bir açıklama yapmakta yarar var.

B. olayını yoldaşlar fırsat bilip saldırıya geçtiler. Baktılar ki evdeki hesap pek çarşıya uymuyor, bu defa 40 yerinden delik incir yaprakları ile ayıp kapatma manevralarına girdiler. Hem de kendilerinin anlattıkları ve biraz sert tepki gördükleri yoldaşların bazılarına, olayı kendilerinin değil, FY'nin anlattığını söyleme komikliklerine düşerek.

Bu mantığa girmiş ve bu mantığın hareket ettirdiği yoldaşlarla, bu aşamadan sonra, bu olayı "aramızda tartışarak" çözüme önerilerini kabul etmem artık mümkün değildir. Benim açımdan bunun iki temel nedeni şunlardır:

Bu yoldaşlar, önce olayı bütün örgüte, hatta üye olmayanlara dahi anlatarak nabız yoklamaya girdiler. Önemli gördükleri bazı yoldaşları bana karşı tavır almaya ikna etmeye çalıştılar. Bazı yoldaşlara "FY,

örgütün dışına düşerse ne yaparsın" dahi diyerek. Bu propaganda ve nabız yoklamaları birinci derecede bana yakın diye düşündükleri yoldaşlar olmak üzere bütün örgüte yaptıktan sonra, baktılar ki, istedikleri randımanı alamadılar, bu defa, "aramızda çözelim" demeye başladılar. Bu aşamadan sonra ben artık böyle bir öneriyi nasıl ciddiye alır, kabul edebilirim? Eğer böyle bir propaganda ve nabız yoklamalara girmeden önce, bunu bana önereselerdi -ki Leninist yöntem budur- elbette bunu seve seve, daha doğrusu Leninist yöntem olduğu için, kabul etmem mümkün değildi. Hatta bundan sonra bile, bu yaptıklarını açıkça bana söyleseler ve bunu yanlış görüyorlarsa özeleştirimini yap-salar, doğru görüyorlarsa doğruluğunu savunup yalanlarla manevra-larını bu kadar açık etmeselerdi, ben bu tavra yine girmezdim. Gel gör ki yoldaşların bunları yaptıklarını bana anlatmalarını bir yana bırakalım, kendilerinin anlattıkları insanlara bile, "hayır, bunları size biz değil, FY. anlattı" diyecek kadar manevra çeviriyorlar. Peki, yoldaşlar, bu mantığa girmiş ve bu mantığın hareket ettirdiği yoldaşlarla ben neyi nasıl tartışarak çözeceğim? Böyle bir yöntem, aramızdaki insani ilişkilere bile sınırlamaktan başka ne üretebilir ki?

İkincisi, bu yoldaşlar kendi anlattıkları yoldaşlara bile, "Hayır, bunu size biz değil, FY anlattı" diyecek manevralara dahi girdiklerine göre, bunların, benim sözlerimi nasıl çarpıtacaklarını görmek için illa yaşamak mı gerekir? Kuran'da, ilk iki kelimeyi silince, "allah yoktur" yazdığı espirisini herkes bilir. Kusura bakmayın ama yoldaşlar, bu saatten sonra artık bu spekülasyonlara meydan vermeye hiç de niyetim yok. Kaldı ki, bunun arızı bir olay değil. Ne ilk ne de son... Olmayacağını bile bile buna ben nasıl okey diyebilirim? Bunları daha çok uzatmak mümkün, ama bu kadarı yeter.

Yeri gelmişken E. yoldaşın şimdi sağda solda anlattıkları bazı çarpıtmalara kısa bir açıklık getireyim. E. Yoldaş, sağda solda "Ben anlatıyorum, anlattığımı FY. dahil herkese söylüyorum ve söyledim" demiş. Hayır, E. yoldaş tam da Kuran'daki hikâye gibi, işine gelmeyen kelimeleri kapatıp, işine gelenleri okuyarak anlatıyor bunları. Örneğin; E. yoldaş, K. yoldaşla beraber gelip "bu konuyu biz sokakta değil, İK'da çözmeyi kararlaştırdık" dediklerinde, bunlardan hiç söz etmemiştir. Ne zaman ki ben kendisine, "sen de mi böyle diyorsun" diye sorduğumda ve evet cevabı aldığımda, "Sen yalan söylüyorsun, sen

şunlara anlatmadın mı” dedim... O zaman, “E, ne yaparsın aynı organda olduğum insanlar, her gün konuşuyoruz, mecburi anlattım” demek zorunda kaldı. “Peki, filanlar da mı, senin organda, onlara neden anlattın” dediğimde, biraz kem küm, “Peki, şunları şunları söylemişsin” dediğimde, baktı ki, birçok şeyi duymuşum, bu defa çuvalın ağzını açıp, bir kısmını ortaya dökmek zorunda kaldı. Kısacası, E. yoldaş, ben yaptıklarının büyük bir kısmını önüne serdikten sonra, çuvalın ağzını açıp, bir kısmını açıklamak zorunda kaldı. Hem de, benimle özel konuşmak istediğini, benden olumsuz cevap alınca, kendisini “özgür ilan ettiğini” bana söylediğini söyleyecek kadar şaşkınlığa düşerek...

İşte bütün bunlardan dolayı ben, yoldaşlara, “Bu aşamadan sonra, bu olayı aramızda tartışarak çözmenin olanaksız olduğunu, hatta bunun önemli mahsurları olacağını, siz neyi öğrenmek veya söylemek istiyorsanız, onları bana yazılı iletin, ben, hepsine yazılı cevap ve savunmamı, vereceğim” dedim. Bu benim sadece hakkım değil, aynı zamanda görevimdir de. Çünkü olacakları bilerek, olmasına müsaade edemem. Ben savunmamı ve cevabımı yazılı veriyorum, yargı mercii de bunun üzerine kararını vermelidir. Artık bu saatten sonra olayın çözümüne benim hiçbir olumlu katkım olamaz. Durum bu kadar açık ve basittir. Çünkü olay, bana rağmen, benim dışımda sürdürülmüştür.

Bir kısım yoldaşlar, benim, “Ahlaki motiflerle saldırdığımı, herkesi yalancılık vs. ile suçladığımı” anlatıyorlarmış. Bir yoldaş da benim kendisine “yalan söylüyorsun” dememe fena halde alınmış. Yoldaşlar, bir kere E. ve onun gibi yoldaşlara yalan söylediklerini söyleyen yalnız ben değilim. Bu olayın propagandasını yaptığınız ve sonra dönüp, “bunları size biz değil FY anlattı” diye boşuştüğünüz yoldaşların tümü de sizi doğru söylememekle suçluyor. Evet, onlar size belki doğrudan yalan söylüyorsunuz demiyor, ama doğru söylemiyorsunuz diyerek, biraz yumuşatarak aynı şeyi söylüyorlar.

Öfkelenenler aba altından sopa gösteriyor

Neden bunlara yalnız kulaklarınızı tıkamakla kalmıyor, aynı zamanda beyninizi de tıkamaya çalışıyorsunuz? Neden bu konuda bir organın size yaptığı yazılı uyarıya bu derece öfkeleniyorsunuz? Neden bunları, yaparken düşünmüyorsunuz da, yüzünüze vurulduğunda bu derece öfkeleniyorsunuz? Neden yıldırım hızıyla propaganda ile

birlikte nabız yoklamaya girerken bunun üreteceği sonuçları düşünmüyorsunuz da, bundan sonra size göre ters tavır alan yoldaşlara abanın altından sopa göstererek, tehdit etmeye kalkıyorsunuz?

Yoldaşlar, bu örgütte birçok yoldaşın amacına varmak için yalanı da yer yer araç olarak kullandığını söyleyen yalnız ben değilim. İsteyen, yazılan sirkülasyonları bir daha açıp okursa, bunları bir daha görebilir. Hele hele, hiç bir maddi delil göstermeden niyetlerle bir şeyler ispat etmeye çalışanın benim olmadığını daha da açık biçimde görür.

Ben bunların basit birer yalancılık, doğruculuk gibi ahlaki motiflerle belirlenip bitirilecek olaylar olmadığını biliyorum. Zaten böyle olsaydı, ben de bu kadar üstünde durmazdım. Bunların temeli, resmi sosyalizmin de içine düştüğü pragmatik felsefe hastalığına yakalanmaktan kaynaklanmaktadır. "Ne faydalı ise o doğrudur" anlayışının insanları buralara ittiğini ben çok iyi biliyorum. Zaten bu kadar çırpınmamın nedeni de buradan kaynaklanıyor.

Yoldaşlar, ben yalan söylendiğini belirttiğim her konunun somut delilini göstermekle yetinmedim, aynı zamanda, hangi felsefi temelden kaynaklandığını da belirttim. Gerçi, bunların detaylı irdelenmesine girmedim, ama kısa başlıklarla da olsa vurguladım. Fırsatım oldukça bundan sonra daha bir detaylarına inmeye çalışacağım.

Yoldaşlar, ben ahlakçı değilim. Ahlaki motifleri de hiçbir zaman soyut olarak ön plana geçirmedim. Ne var ki, amaca varmak için her aracı mubah görerek de yüce amaca varılamayacağını çok iyi biliyorum. Hele bu yöntemlerin proletaryadan, yerle göğün birbirinden uzak olduğu kadar uzak olduğunu kim bilmez ki?

Küçük bir uyarı: Hiç kimse kalkıp, "bakın FY bilinçlerin, ahlakların vs. pratiği belirlediğini söylüyor, bu tastamam idealizmdir. Doğru olan bunun tersidir. Marksizm'de bilinçler, ahlaklar, vs. pratiğe göre şekillenir" gibi tartışmaya girmesin. Daha önceki bir yazımda ben, bizim hangi ortamın ve pratiklerin etkisi altında şekillendiğimizi genel hatlarıyla belirtmiştim. Bir kere bilinçler, anlayışlar vs. içinde geliştiği ortam ve pratiklere göre şekillendikten sonra, bunların eylemleri-pratikleri nasıl etkilediklerini herkes kadar bende biliyorum. Yoksa Lenin'in "bir örgütün ne olduğunu onun eyleminin muhtevası gösterir" sözleri, anlamsızlığın ifadesinden başka bir şey olmazdı.

Yoldaşlar, konuyu daha fazla uzatmadan, bu olay hakkında, görüşümü kısaca toparlayayım. Yazıya girişte de belirttiğim gibi, bu olay tek başına ve hasbelkader doğan fenomen değildir. Bu ne ilk, ne de son olacaktır. Bu, bir anlayışın ürünüdür ve bu anlayış yok edilmedikçe, bu gibi olayları sürekli yeniden üretecektir. Bu gibi olayları yok etmenin yolu, bunların maddi zeminini ortadan kaldırmaktan geçer.

Bu olayı, bir şeyleri bitirmek için bayrak edilerek saldırıya geçilmiştir. Ne yazık ki, evdeki hesap çarşıya uymamış, bir kısım "olumsuz tepkilerle" karşılaşmıştır. Bunun üzerine yoldaşlar, kendilerini haksız zemine düşürmeme telaşıyla yeni yöntemler aramaya başlamışlardır. Önce yıldırım hızıyla savaş naraları atarak, propaganda ve nabız yoklamaya girdiler. Baktılar ki, evdeki hesap pek çarşıya uymadı, bu defa balonun havasını, az biraz boşaltmaya çalıştılar. Tabii, bunların hepsi, önce az biraz gizli yapılmaya çalışıldı. Ne yazık ki, attıkları savaş naralarının dozu çok yüksek olduğundan, olay sadece benim kulağıma da gelmekle kalmadı, aynı zamanda bu gibi olaylara uyanık olan yoldaşların sert tepkilerine yol açtı. Bundan sonra da bana gelip "bu gibi olaylar sokakta çözülmez bunu biz İK.da tartışıp çözmeye karar verdik" demeye başladılar. Ben de -bana anlatılanlar kadarıyla- yaptıklarını ortaya dökünce, işler daha bir karmakarışık hale geldi. Yoldaşların bu olayda belki az biraz acemilikleri olmuş olabilir, ama olayın kendisinin herhangi bir acemilikten doğduğu kesinlikte söylenemez. Olay, işleyen mantığın yakaladığı fırsatı değerlendirmeye çalışmasından ibarettir. Bunun böyle olduğu, E. yoldaşın "FY. özeleştiri yapmazsa, ben onunla bir organda çalışmam" demesi ve istediği özeleştirisinin, B.nin anlattıklarıyla hiçbir ilgisinin olmaması nedeniyle, "B. olayı bir bahane oldu" demesi, gene E. yoldaşa benim bu söylediklerini anlatınca ve "evet, dedim" deyince, benim kendisine "eğer öyleyse, sen benim ihracımı istemelisin" dememe ve biraz üstüne gitmeme cevap olarak, "bakalım, evet isteyeceğim" demesi, açığa çıkarıyor. Gene K. Yoldaşın, "propaganda başlatacağım" demesi ve başlatmasına rağmen, raporda B.nin iddialarında somut tek kelime dahi olmaması, -raporda, "bazı bölümler" denmesine rağmen ne olduğu tek kelime ile dahi belirtilmiyor ve bana bu konuda tek kelimelik dahi soru yöneltmiyor- bunu açığa ortaya seriyor.

Bu olay etrafında atılan savaş naralarının dozunun ilk anda bu kadar yüksek oluşunun birinci nedeni, E. yoldaşın, benim kolumu kanadımı kesebileceğine olan güvenini biraz abartmış olması ve buna diğer yoldaşların da inanmalarından kaynaklanıyor. Eh, bakalım yoldaşlar, hepimiz göremezsek bile, yaşayanlar görür sonucu...

Bir örgütün ne olup ne olmadığını belirleyen kendine taktığı isim değil, o örgütün teorik, ideolojik, siyasi hattı ve örgütsel yapısından kaynaklanan eyleminin muhtevasıdır.

Pragmatik felsefenin etkisi

Bizim örgütümüzün proletaryadan kopukluğu ve buna bağlı olarak dünya sosyalist hareketlerine musallat olan pragmatik felsefenin etkisi ile birçok kez raydan çıkmaları görülmüştür. Ne yazık ki, böyle durumların hepsinde sağduyulu, bilimi rehber edinerek bunları aşma yerine, ortalık tozdan dumandan görülmez hale getirilmiştir. Bunun sonucu bir kısım palyatif tedbirlerle olay atlatılmış gibi görülmüş, ancak, daha vahimleriyle karşılaşmaktan kurtulamamışızdır ve kurtulamadık da. Çünkü en azından izole edilmek istenen olayları üreten anlayışlar, değil, olayın kendisi olduğu, için, bu anlayış sürekli yenilerini üretmiştir.

Bizim örgütümüzde başından beri merkezde bir grup var ve bu grubun grupsal davranışı egemendir. Bu günkü acı durumumuzun en önemli nedenlerinden birincisi budur. İçerdeki Merkez kendi anlayışı doğrultusunda yorum getirerek, örgütün içinde grupların varlığını ve mücadelesini dile getirmişti. Fakat her nedense bu yazı ve iddia usulca ortalıktan sıvışıp "kayboldu". Bu grubun bunu yayınların dışındaki bazı üyeleri "zinhar böyle bir şey yoktur" demelerine rağmen, bunu yayınlayan merkez, bu konuda grup olarak hiçbir açıklama yapmamıştır. Yapsalar da kimi inandıracaklar ki?

Gene bazı yoldaşlar ve organlar tarafından "bölge öznelciliği, X bölge grubu vs." iddiaları devam etmektedir. Bırakalım bunların nedenlerine inip açığa çıkarmayı, ortaya soyut laf atmadan öte bunların varlığı yokluğu tartışmasına dahi kimse yanaşmamaktadır.

Yoldaşlar, örgütümüzde doğan sorunların çözümünde tarafların güç dayatması, kendi gücüne göre yöntemler kullanması adeta yöntem halinde sürdürülmüştür. Yeri gelmiş, istifalarla güç dayatılmıştır,

yeri gelmiş, kararlara uymama ve uyulmamasının propagandası yapılmıştır. Hem de bunlara -şartlar vs.- gibi çeşitli kılıflar uydurulmaya çalışılmıştır. Lenin'in "eğer gerekçe aranır, her şeye gerekçe bulunur" sözleri tam da sanki bunlar için söylenmiştir. Bunların neler olduğunun bir kısmını daha önceki yazılarımda belirttiğim için, tekrar etmeye gerek görmüyorum. Bir örgütün içinde doğan sorunları güç dayatarak çözmeye kalkanların, örgütün kararlarına uymamakla kalmayıp, uyulmaması için propaganda dahi yapanların şimdi kalkıp bana, "bu örgüt nasıl bir örgüttür" diye sormaya, hele hele bana örgüt dersi vermeye hiçbir hakları yoktur. İşte bu örgüt, yukarıda söylediğim gibi işleyen bir örgüttür.

Yoldaşlar, hem kendi örgütümüzün, hem de Leninist örgüt kurallarını zorlanarak kendi yaptıklarımıza gerekçe aramanın proletarya davasına, zarardan başka hiçbir yararı yoktur. Leninist bir örgütte güç dayatarak, güçler dengesi hesabı yapılarak yürümenin imkanı yoktur. Leninist örgütte nabız yoklayarak, nabza göre ileri geri sıçramanın olanacağı yoktur. Bazı gerekçeler arayarak ne kendimizi ne de hiç kimseyi kandırabiliriz. Bunların acısını hemen olmasa bile, ilerde misliyle çekeceğimiz çok açıktır. Kendi, yaptıklarımıza hiç olmazsa Leninizm'i alet etmekten kaçınalım.

Bir organın üyesini doğrudan muhatap olan bir olayı, o organın diğer üyeleri kendi başarılarına bütün örgütte anlatmaya başlayacaklar, kendilerince bazı olumsuz tepkiler görünce, bu defa yeni yöntemler aramaya başlayacaklar. Hem de, bütün örgüte olayı anlatıp nabız yokladıktan sonra doğrudan muhatap olan organ üyesine gelip, "Biz bu olayı aramızda çözmek istiyoruz, bu olayı şimdilik kimseye anlatmama kararındayız" diyerek. Ayıptır yoldaşlar ayıp...

Tabii, bunları bir organın yazdığı uyarı yazısına verdiğiniz cevaptaki "Böylece diğer İK üyeleri ile de tartışma ortamını ortadan kaldıran F. yoldaşın bu tutumundan sonra bu yoldaş bu olaydan fazla etkileneceğini düşündüğü sınırlı sayıdaki yoldaşla B. yoldaşın iddialarını ve FY. yoldaşın bu süreçteki tutumunu tartışmıştır." "F. yoldaşın İK üyeleri ile tartışma ortamını ortadan kaldırdığı noktada, bazı İK üyelerinin, bazı örgüt üyeleri ile tartışmasıdır. Böyle bir tartışmanın yürütüldüğü tarafımızdan yadsınmamıştır. Farklılık F. yoldaşın bu tartışmaları

kampanya diye değerlendirmesi, bizim ise bunu kampanya olarak tanımlamamızdır." "Kaldı ki F. yoldaş İK üyeleri dışındaki yoldaşlarla rahatça tartışmakta ve aklına geleni söylemektedir."

Evet, yoldaşlar, yoldaşların bir yazılarından yukarıda yaptığım kısa bir alıntı bile, yoldaşların olayı ne kadar çarpıtarak anlaşılabilir hale getirmeye çalıştıklarını açıkça göstermektedir. F.Y. "tartışma ortamını ortadan kaldırmış da, ondan sonra İK üyelerinin yapacak bir şeyleri kalmamışmış da, onun için bazı örgüt üyeleriyle tartışmak zorunda kalmışlarmış". Yazık, çok yazık. Bir kere siz F.Y.a gelip, "bunu sokakta çözemeyiz, bunu aramızda tartışarak çözüme kararındayız" dediğinizde, olayı örgütün üçte ikisine anlattığınızı, F.Y. bunun üzerine size "yalan söylüyorsunuz" demişti. Siz de, "her şeyi sana mı yetiştirdiler" diye kızdınız. Hatta K. yoldaşın bir yoldaşımıza söylediği, "ben F.Y. hakkında açık propaganda yapacağım" sözlerini, "ben öyle bir şey söylemedim" demiş, aynı yoldaşla karşılaşınca, "evet, ben sana söyledim" diyebilmiştir.

Aynı yazıda yoldaşlar, "bu olaydan çok etkilenecek yoldaşlarla ve bazı örgüt üyeleriyle bu olayı tartıştıklarını, bunun kampanya veya nabız yoklaması olmadığını, bunları eleştiri özeleştirme yöntemine uygun yaptıklarını" söylüyorlar. Ne güzel değil mi? Benim dışımda bana yönelik eleştiri ama kampanya propaganda değil (!)

Anlatılanların hiçbiri doğru değil!

Kimdi, "bu olaydan fazla etkileneceğini" düşündüğünüz yoldaşlar ve neden onlar "fazla, etkileneceklerdi"? Neden ilk başta onlardan propaganda ve nabız yoklamaya başladınız? Asıl gayenizi burada bile ele vermiyor musunuz? Dediğiniz bu yoldaşlar, benimle geçmişteki ilişkilerinden dolayı, esas yapmak istediğinizi yapabilmemiz için, bu yoldaşların tavrı sizin için çok önemliydi. Onun için ilk önce propaganda vs. nabız yoklamalara bunlardan başladınız. Onun için, "zehre en iyi panzehir" olarak düşünülen E. yoldaş bunu yürütmeyi üstlendi. Diğerleriniz de, diğer üyelerimize, hatta üye olmayanlara bile olayın propagandasını yapmayı sürdürdünüz. Evet, yoldaşlar, ben İK ile sözlü tartışma ve bu olayı çözüme köprülerini, İK bütün bunları yaptıktan sonra attım. Bunun dışında anlatılanların hiçbiri doğru değildir.

İK'nın aynı yazısında, bu olayı FY örgüt üyelerine anlattığı imajı verilmeye çalışılıyor. Yoldaşlar, ben bu olayı bir tek allahın kuluna anlatmadım. Eğer B. gibi bir senaryo düzmeyecekse, bir tek örgüt üyesi "ben bu olayı F.Y.den öğrendim" diyemez. Bırakalım benden öğrenmesini, şu ana kadar ben, bir tek S. Yoldaş dışında hiç kimse ile bu olayı anlatmak için görüşme talebinde bulunmadım ve görüşmedim. S. yoldaşla görüşme talebim de, onun bu propagandayı yürüten bir yoldaşın karısı oluşu ve dolayısıyla, o yoldaşın karısı olmasından dolayı kendisiyle görüşmediğimi düşüneneğini bilmemendir. Ona da bunları aynen anlattım, soracağı şeyler varsa sormasını söyledim. Benim bu olayı görüşüp anlattığım yoldaşların tümü, olayı İK'nın anlatmasından sonra benimle görüşmek için randevu bağlayan yoldaşlardır. Bunların sayısı da şu ana kadar 7-8'i geçmez.

İK'nın alıntı yaptığım yazısı, bu yazının büyük bir bölümü yazıldıktan sonra elime geçtiği için, E. yoldaşın konuşma talebine olumsuz cevap vermemin nedenini kısaca yeniden açıklamakta yarar var.

Gerçekten, E. yoldaş bu olaydan sonra -bir iki gün sonra olduğunu zannediyorum- benimle uzunca konuşup tartışmak istediğini söyledi. Ben ise kendisine "hayır, ben seninle özel konuşup tartışmak istemiyorum, hele bu saatten sonra bunu hiç yapmam, çünkü seninle dünyalarımız ayrı" dedim ve "dünyalarımızın ayrı" sözünden ne anlaşılması gerektiğini de bütünlüklü bir şekilde anlattım. O hikâye kısaca şöyledir: E. yoldaşla ben, uzun yıllar birlikte bulundum ve birlikte çalıştık. Örgütün içinde doğan ufak tefek olayları ve E. yoldaşın bunlardaki tavrını bir yana bırakarak geçmişte doğan önemli ve sert bir tartışmada E. yoldaş önce farklı tavırlara girmişti. Olayı benim bütünlüklü anlatmam ve tartışmalarımın sonra, E. yoldaşın tavrı kesinleşmişti. Yukarıda anlattığım gibi, GK ile ilişkilerin kesildiği toplantıdan sonra benimle Merkez arasında tartışmalar sertleşmişti ve daha da sertleşeceği herkese açıldı. Merkezin bu toplantısından hemen sonra, ben, E. Yoldaşa, Bu olayın benim için bir dönüm noktası ve hayati sorun olduğunu, kendisinin tavır belirlemesinde benim özel çaba harcamayacağımı ve bundan dolayı ilk anda ayrı bir ev tutup ayrılacağımı anlattım. Bundan sonra epey zaman aynı evde kaldık ve yer yer bazı tartışmalarımız oldu. Ama ben, E. yoldaşı etkileyecek bir görünüm yaratmaktan sürekli kaçındım. Bir zaman sonra E. yoldaşın tavrı sürekli be-

nim tavrımdan uzaklaşır ve merkez çoğunluğun tavrına yaklaştığı görülmeye başlamıştı. Ben aynı tavrımı sürdürdüm ve fırsatı doğunca evden ayrıldım. Bu arada E. yoldaşın bazı yoldaşlarla yaptığı konuşma ve tartışmaları da öğreniyorum. Artık E. yoldaşla benim tavrım, örgüt içindeki sorunlarda karşı karşıya gelmişti. İşte benim "ayrı dünya" dediğim buydu. Yoksa aynı örgütte, ayrı dünyanın insanları nasıl olabiliriz ki? Ne yazık ki, bunları E. yoldaşa da anlatmama rağmen, gene bunu kullanmaya kalkıyor. E yoldaş bana uzunca tartışmak istediğini söylediğinde, hangi mantıkta olduğunu ve neler anlatacağını yaklaşık olarak bildiğimden ve kendisini de etkilemek için özel çaba, harcamama kararında olduğumdan, kendisine olumsuz cevap verdim. Sadece neden bu kadar değil, aynı zamanda, girdiği mantığa uygun olarak bazı yoldaşlara anlattıklarını da bildiğimden, tartışmamızın, hiç bir yararı olmayacağı gibi, yer yer sertleşeceğini ve bunun dostluk ilişkilerimizi de zedeleyeceğini kaçındım. Her ne kadar E. yoldaş benimle örgütsel sorunları tartışacaksa bu geçmiş hukukumuzdan dolayı tamamen ikimiz arasında etkilenme-etkileme çerçevesinde, belki de bir hesaplaşma çerçevesinde bir tartışma önerisi idi. Bunun için ben de olumsuz cevap verdim. Şimdi, kalkmış yoldaşlar, bunu sanki organ kararıymış, E. yoldaş organ adına görüşecekmiş, gibi bir hava vermeye çalışıyorlar.

Evet, bütün bunları yapan yoldaşlar, şimdi kalkıp suçun bir kısmını başkalarına yüklemeye, bir kısmını da yok saymaya çalışıyorlar. Hem B.nin iddialarının bir kısmını ciddi buluyorlar, hem bunların neler olduğundan, tek kelimelik söz dahi etmiyorlar. Hem örgüte bir yığın küfürlerle bir sabah ceketini kapıp GK'ya iltihak eden adamı yolda görür görmez bir yoldaş kapıp eve yerleştiriyor, hem kalkıp millete "Leninist örgüt" dersi veriyor.

Evet, yoldaşlar, F.Y. artık sizinle sözlü tartışmayacağını ve sizinle sözlü tartışarak bu olayın çözülmesini kabul etmediğini söyledi, ama sizin bunları yapmanızdan sonra. Neden bunları açık açık söylemiyor-sunuz?

Bakışım ve anlayışım çoğunluktan farklı...

Benim, örgütümüzün çoğunluk grubuyla birçok konuda farklı bakışımın ve anlayışımın olduğunu kabaca daha önceki yazılarımda belirtmiştim. Bunlardan güncel olan en önemlilerinin, geçmişin 12 Eylül

sonrasının değerlendirilmesi ve ilişkilerinin, bağlantılarının olduğunu ve birlik anlayışımız olduğunu daha önce belirtmiştim. Bir başka sorun ise, yazıya da dökülen, gene geçmişin değerlendirilmesine ilişkin olanı, antifaşist mücadele ve proletaryanın, misyonudur. Bu konuyu bir yazı ile irdeleyeceğim.

Ne var ki, ben bunları, bu aşamada sonuçlanmış, mücadele edilecek önlenmesinin olanakları kalkmış olarak görmüyordum. Onun için, bu konuları yazılı ve sözlü tartışmaya devam ederek, en azından farklılıklarımızın sınırlarının netçe çizilmesine yardımcı olmayı düşünüyordum. Ne yazık ki karşımdaki yoldaşların meselesi böyle bir şey olmayıp, onlara müsait fırsat gerektiğinden, bu işin de artık pek olanaklı olacağını düşünmüyorum.

Yoldaşlar, bugün benim yaptığım, örgüt içinde fiilen işleyen karar kural tanımama ve bunlara gerekçe uydurmaya çalışmalara da tepki olarak, -tabii, tek başına tepki değil, çünkü ben bu kararlara şiddetle karşıydım ve bunlara karşı mücadele edecektim ve elimden geldiğince de ediyorum- benim sürdüreceğim mücadelenin önünde engel olabilecek kararları tanımayacağımı açıkladım ve öyle de yaptım. Kararlara uymayacağımı biraz fazla vurgulamamın nedeni biraz tepkiseldir. Tepkilerimin kaynağı ise, **birinci olarak**, bunlar fiilen yapılırken, bunlara çeşitli gerekçeler uydurulmaya çalışılmasıdır. **İkincisi** ise, bu konuda hâlâ bir kısım "zuladan yapıyor" gibi spekülasyonların yapılmasıdır.

Yoldaşlar, örneğin ben GK ile ilişkilerin kesilmesine rağmen ilişkileri sürdüreceğimi söyledim ve sürdürdüm. Aynı biçimde H. ve T. yoldaşlarla ve B. ile ilişkilerin kesilmesine rağmen, ben ilişkileri sürdüreceğimi söyledim ve sürdürdüm. Gene İK beni toplantıya çağırma kararı almasına rağmen uymayacağımı söyledim ve katılmadım. İşte size örnekler. Diğer yoldaşlarla aramdaki fark, ben bunlara gerekçe aramıyor aksine bunların Leninist örgüt kurallarına uygun olmadığını açıkça söylüyorum. Tabii ki, örgüt kurallarına bu kurallar gerçekten Leninist bir anlayışla konur ve işletilirse herkesin buna ancak böyle uyacağı ve uymak zorunda olduğu bilinciyle...

Yoldaşlar, ben artık önemli gördüğüm hiçbir konuda bu aşamada uzlaşmaya girmeyeceğim. Elbette bu biçimde eskisine göre birlikte yürümamız çok daha zor olacağını biliyorum. Ne var ki, artık eskisi gibi

kendimi illa da birlikte yürümeye zorlamıyorum ve zorlamayacağım. Ne yapalım, eğer canları isterse, biraz da başkaları zorlasın.

Yoldaşların "anlayamadıkları" askı kararım ve yazılı sorun, yazılı cevap ve savunma, mı vereceğim dememin nedenleri bunlardır. İşte size cevabım ve savunmam. Nasıl isterseniz öyle yapmakta herkes gibi siz de serbestsiniz. Ancak gene de bir temennimi belirteyim. Vereceğiniz kararı yokladığınız nabızların etkisi altında değil, gerçekten özgür düşüncelerinizle verin. Yani, bu konuda kararınızı vermeden önce içinde bulunduğunuz mantıkla bir güzel hesaplaşın. Eğer içinde bulunduğunuz mantığı devam ettirecekseniz, bu konudaki kararınızı da ona göre verirsiniz, yok eğer, bu mantığı terk etmeye karar verirsiniz, bu konudaki kararınızı da ona göre verir, gereklerini yerine getirirsiniz. İkisinin ortasını aramamanız temennisiyle...

Yoldaşlar, anlattıklarımın noktası ve virgülüne kadar ne anlama geldiğini uzun uzun düşünerek yazdım ve biliyorum. Bunların çok azının bile bir üyeyi birkaç kez "kesme gerekçesi" olabileceğini herkes gibi ben de biliyorum. Ne yapalım, artık ya olur, ya olur. Bunun başka yolu yoktur. Ya bu mantık ve onun sonucu olan olumsuzluklara bir son verilir ya da nerden ince ise, oradan kopar.

Yollarımız şimdi ayrılrsa bile, bir zaman sonra gene karşı karşıya, daha doğrusu az da olsa yan yana gelir, bunların muhasebesini salim kafaya yeniden yaparız. Yoldaşça selamlar. Başarılar.

F. YILDIZ.

“ Hem yazılanların tam tersini yapıp sonra da ona uygun teori üretmek, hem farklılık olabilecek düşünceleri kızağa almaya çalışmak, hem de ‘ siyasi faaliyete paydos ’ diyerek intihar etmek, bundan başka ne sonuç üretebilirdi ki?”

(İsmet Öztürk. “THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım” sayfa 169)

TARTIŞMALAR VE ELEŞTİRİLERE CEVAP

F. YILDIZ. Eylül 1984.

Giriş

Yenilgi dönemleri örgütlerin olumlu ve olumsuz yanlarını daha bir görünür hale getirir. Örgütler, eğer bu dönemlerin açığa çıkardığı olayları doğru bir biçimde değerlendirebilirlerse, yeterli dersi çıkarıp, yanlışlarını düzeltir, doğru yönlerini daha bir geliştirebilirlerse, geleceğe daha güçlü ve daha güvenli yürüyebilirler. Aksi halde ne geçmişten ders çıkarabilir ne de geleceğe ışık tutabilir. Ne de gelecekte daha büyük felaketleri önleyebilirler. Bundan dolayı her örgütün yenilgi dönemlerini ve onların üreteceklerinin öncelikle bilimsel bir analizini yapması zorunludur. Zorunludur, çünkü bu dönemlerin çeşitli sübjektif ve uç noktalara giden değerlendirmelerle iddialar üretmesi çok doğal bir durumdur. Bu durum şu veya bu oranda herkes için geçerlidir. Eğer bu bilinçle hareket edilmez, ilk akla gelenin doğruluğuna saplanıp kalarak, başkalarının sözlerine kulaklarını tıkarsan, bir yandan önemli yanlışlara düşer, öte yandan zamanı ve zemini olmayan ayrılıkları zorunlu hale getirirsin. O zaman da elbette adeta bir kör döğüşü görünümünde polemiklerin başlaması kaçınılmaz olur. Hele, bir örgüt yöneticileri kendi hatalarını örtmeye ve suçu hep başkalarına yüklemeye çalışırlarsa, tam bir bataklığa girildiğini söylemek kehanet değildir.

Bir örgüt, karşılaştığı tarihi bir olay karşısında düştüğü durumun nedenlerini kısa zamanda kavrayamayabilir. Hele bizim gibi örgütler bunu hiç yapamazlar. Bizler bunun bilinciyle hareket ederek, ilk aklımıza gelenin doğruluğuna saplanıp kalamayız. Çok daha esnek, çok

daha araştırıcı ve sabırlı davranmak zorundayız. Hele de önümüze hemen halledilmesi zorunlu durumlar yoksa... Böyle aceleciliğin zardan başka bir yararı olamaz.

Biz, 12 Mart'tan sonra içinden geldiğimiz örgütün ve dünya sosyal hareketinin sınırlı eleştirisini yapan, ama onlardan gerektiğince kopamayan ve onların olumsuzluklarını yoğun bir biçimde içinde barındıran bir örgüttük. Böyle bir örgütün 12 Eylül sonrasını aceleden tahlil edip sonuçlandırmaya kalkmasının taşıyacağı mahsurları bilmek çok zor olmasa gerek. Ne yazık ki, bu gerçeğe rağmen, bunun yapılmasına merkez çoğunluğu tarafından yarar görüldü. Hâlbuki bizim yapmamız gereken, tam tersine, bu tarihi momenti aceleye getirmeden kararlı, sabırlı bir biçimde tüm geçmişimizi sıkı bir süzgeçten geçirmek olmalıydı.

12 Mart'tan sonra yaptığımız sınırlı ve eksik analizlerimizi daha bir açarak, 12 Eylül'ün verileriyle bütünlüklü bir değerlendirme yapıp, yolumuzu berrak bir biçimde aydınlatmalıydı. Bunları 12 Eylül'e kadar birlikte olduğumuz tüm yoldaşlarla birlikte yapmaya çalışmalıydık. Ancak bundan sonra ve bunların üstünde **aynılar aynı, ayrılar ayrı yerlerde** olmalıydı. Birliğin ve ayrılığın gerçek zemini ancak bundan sonra ortaya çıkardı. Ne yazık ki **merkez çoğunluğun hâkim anlayışı, başından beri bu yöntemden kaçınmış, ayrılıklar bunları yapıp yapmamak zemininde olmuştur**. İlk ihraçlardan son ayrılıklara kadar gerekçe bu olmuştur. Dikkat edilirse, ilk ihraç edilen yoldaşların istemi de, son ayrılığın maddi zemini de budur. Gene dikkat edilirse, merkez çoğunluğu, ilk istemde bulunan yoldaşlardan en son istemde bulunanlara kadar, bu istemlerin yolunu kapatmak için-biçimsel farklılıklar olmakla birlikte -çünkü aynı biçim devam edemezdi- özde aynı yöntemleri uygulamaya devam etmiştir. İlk istemlere ihraçlarla cevap veren anlayış, daha sonra kılıfına uydurulmuş ihraçlarla devam etti ve bu arada el çabukluğu ile dönemi ve geçmişi bağlayarak örgüt gündeminden kaldırdı.

Merkez çoğunluğundaki egemen mantık, geçmişi ve dolayısıyla kendisini aklamak yönündedir. Bundan dolayı çatışmalar bu zeminde sürmektedir. Bunlar en açık biçimde merkez üyelerinin tartışma boyunca yazdıkları sirkülasyonlarda görülmektedir. Bir kısım şark kurnazlarının amaçlarına hizmet edecek biçimde Hulki ve F.Y.'nin parti

ve DEB olayı dışında, hiçbiri 12 Eylül öncesine uzanmaz. Uzandıklarında da, ya düşman gördüklerini, daha doğrusu işi 12 Eylül öncesine uzatanları mat etmek için veya 12 Eylül öncesi hatalarımızı teorize ederek aklamak için uzanırlar. Her ne olmuşsa ya 12 Eylül sonrası olmuştur veya öncesi olanları Hulki ve FY yapmıştır. Bundan dolayı hem tartışma olması gereken zeminde sürdürülmemekte hem de hırçınlaşmaktadır.

Benim ve merkez çoğunluğun farklı bakışları

Benim düşüncem örgütümüzde 12 Eylül'den sonra doğan sorunların temelini, 12 Eylül öncesi var olan eksik ve yanlışlarımız oluşturmaktaydı. Bunlar, dünya ve Türkiye sosyalist hareketlerinde var olan yanlışlarla bağlantılıydı. Bundan dolayı, 12 Eylül'den sonrası görülen yanlışları tek tek düzeltmeye çalışmanın uzun vadeli yeterliliği olmazdı. Bunlar ancak hep birlikte uzun vadeli yapacağımız bütünlüklü geçmişimizi gözden geçirmenin zeminini oluşturabilirdi. Bu anlayışın gereğidir ki, hem 12 Eylül sonrası görülen olaylara günah keçisi bulmaya karşı çıktım, bir kısım olayların üstünden atlanmasına karşı uzlaşmaz davranmadım; birilerini dışlayıcı tavırlara şiddetle karşı çıkarırken, geçici uzlaşma sağlayıcı gördüğüm her ileri bir adıma, iki adım atarak karşılık verdim. **Benim için temel mesele, hep birlikte geçmişimizi bütünlüklü bir biçimde ele alıp irdelemenin zeminini oluşturmaktı.** Bunun için yeniden kopuşun olmamasından şiddetle kaçınmakla yetinmedim, aynı zamanda kopanlarla birliğin sağlanması için elimden geleni yaptım. Eğer bunu sağlayabilseydik, nasıl olsa o anda üstünden atlanılanlar da, çözemediklerimiz de karşımıza çıkacak ve onların nedenlerini irdelleyecektik. Ancak böyle köklü ve bütünlüklü irdelemeden sonra, varılacak sonuçlarda, sıhhatli birlik ve ayrılıkların zemini ortaya çıkardı. Bunlar yapılmadan olmuş ve olacak ayrılıklar ya nedeni açığa çıkmayan bir kısım sonuçlar üstünde olurdu veya bunların yapılıp yapılmaması üstünde... Böyle bir şeyin zarardan başka hiçbir yararı olmayacağını bildiğimden, bu yanlışta götüren her adım karşısında uzlaşmaz tavır alırken, olumluya doğru giden her adımda hemen uzlaşmaya girdim. İlerde olayları anlatırken belirteceğim “zikzaklarım” bundandır.

Merkez çoğunluğunun olaylara yaklaşımı ise, benim yaklaşımdan tamamen farklıydı. Merkez çoğunluğunun ilk dönemlerde olaylara ortak bir bakışı yoktu. İçerdeki Merkez, yaptıklarını şiddetle savunur

ve kopanlara “12 Eylülcüler”, “kaçanlar-göçenler” derken, diğer yoldaşların çoğunluğu 12 Eylül sonrası olanları şiddetle eleştirmektedirler. Ancak Hulki yoldaş dışında, onlar 12 Eylül öncesine hiç dil uzatmamaktaydılar. Onlara göre her ne olmuşsa, 12 Eylül sonrası olmuştu. Bu duruma belli bir dönem direnen içerdeki Merkez, bir dönem sonra içerde yazıp dağıttığı “Çoğunluk Grubu ve Azınlık Grupları Vardı” yazısını bile yalayacak biçimde teslim bayrağını çekti. Bundan sonraki bilinen gelişme ise, bir yandan bazı teviller ve “sekteizm” gibi jokerlerle 12 Eylül sonrası olanları kılıflamak, bir yandan örgütü köklü ve bütünlüklü gözden geçirmeyi savunanları dışlamak, diğer yandan 12 Eylül öncesi yanlışları teorize ederek örgütün gündeminden kaldırmak oldu. Merkez çoğunluğu artık bu konularda anlaşmıştı. Ne var ki gene bazı pürüzler vardı; kimi yazılı, kimi sözlü ve kimi fiilen yapılan yalan dolan spekülasyonlar ve başka yanlışların sahibi kim olacaktı? İçerdeki Merkez teslim olmasına rağmen, bir kısmının suçunu başkalarına yükleyerek günah çıkarmaya çalışmasının dışında, organ olarak diğer yoldaşları aklayacak tatmin edici bir açıklaması yoktu. Hâlbuki başta İ.Halef yoldaş olmak üzere bu yoldaşlar ne kolektif bir hata kabul ediyorlar ne de kişisel hata. Onlar bütün yanlışlardan “azad edildiler!”. İkameci sosyalizm anlayışı başka türlü bakışı önlemekteydi. İşte bundan dolayıdır ki, sirkülasyonlarda önce az biraz bunların suçlusu aranmaya çalışılırken, esas olarak yanlışlara köklü bir yaklaşım önerenlere okun en sivri uçları yöneltildi.

Yoldaşlarla bu konudaki yaklaşımımız da tamamen farklıdır. Benim yaklaşımım kişisel hataları dıştılamamakla birlikte, esas olarak hataların kolektifliğini ön plana geçirmem ve hatalardan dolayı da olsa hepimizin sorumlu olduğunu söylemem ile yoldaşlarına zinhar böyle bir şeyi kabullenmemeleri... Yoldaşlar bundan dolayı geçmişin gözden geçirilmesinden şiddetle kaçıyor ve bunda ısrar edenleri fırsatı doğduğunda dışlıyorlar. Tabii ki dıştılamaya çalışmanın nedeni tek başına bu değildir. Bu, bütünlüklü bir anlayışın sonucudur.

Son durum

12 Eylül sonrası görülen olaylar ve başlayan tartışmalarda İ.Halef ve C.K. yoldaşların aldıkları tavırlar, esas olarak kişisel sorunlarından kaynaklanmıştır. Bir yandan okun ucunun kendilerine yönelmesi, öte yandan olumsuzluklar, kolektif sorumluluktan kaçma telaşından doğmuştur. Yoldaşların kişisel dertleri çözülmeye doğru gittikçe, yoldaşlar

da savunduklarının tam tersinin savunmaya doğru kaymaya başladılar. Nihayet gelinen noktada, geçici de olsa tam bir anlaşmışlık görünümü yaratabildiler. “Geçici de olsa” diyorum, çünkü bu anlayış yok edilmedikçe sürekli yenilerini üretecektir. Bazı yoldaşlar bu yoldaşların bu tavırlarına pek bir anlam veremediklerini söylüyorlar. Bunda anlaşılmayacak bir şey yok yoldaşlar. Dertlerin kaynağının temeli kişiseldi ve o hallolunca onların eski havaları bitti ve yeni bir hava başladı. Anlatmaya başladığım özde ise hepsi aynı görüşteydi. Özde aynı görüşte olmayanların ise, kimileri ayrıldı, kimileri yetersiz de olsa muhalefetlerini sürdürmekte.

12 Eylül’den sonra örgütle başlayan geçmişimizin değerlendirmesi istemleri ihraçlarla cevaplandı. Bu istemler ve buna karşı yapılan açık tasfiyeler 1983 başına kadar devam etti. 1983 başından sonraki istemlere karşı yapılan tasfiyeler ise, daha bir kılıfına uydurularak yapılmaya çalışıldı. Bundan dolayı alınan kararlar da, yapılan tasarruflar da hep birbiri ile çelişir durumda oldu. Bu çelişkileri yaratan, işlerin kılıfına uydurulmaya çalışılması idi. Anlayışın özünde ise, hiçbir değişiklik yoktu. **Neticede merkez çoğunluğunun, daha doğrusu CK yoldaşın yönlendirmesi ile bu istemde direnen yoldaşların büyük çoğunluğu tasfiye edilerek “kurtulundu”**; diğer yanda bu istemler örgütün gündeminden kaldırıldı. Bundan sonra benim ve bir kısım başka yoldaşların mücadeleleri gün geçtikçe sertleşti ve neticede bölünme oldu.

Bilindiği gibi daha önce tasfiye edilen yoldaşlara ağza alınmayacak küfürler yağdırıldı. Şimdi ise, bazen timsah gözyaşları da dökerek aynı küfürleri daha bir kılıfına uydurulmuş biçimde bize yağdırmaya devam ediyorlar.

Daha önce tasfiye edilen yoldaşlar için “kaçaklar, apoletsiz 12 Eylülcüler, Troçkistler, örgütü tasfiye etmek isteyenler, geldiği gibi giden bir avuç üç beş kişi, örgüt bölünmedi, dimdik ayaktayız” diyorlardı. Son bölünme ile birlikte ise artık bu numaraları anakronikleştirdi (zaman dışılaştırdı). Artık örgüt bölünmedi, 3-5 kişi numaralarını pek kullanmadıkları gibi, ilk yoldaşlara yağdırdıkları küfürleri de aynıyla bize yağdıramıyorlar. Küfürlerini zamana ve şartlara göre incelterek yapıyorlar. Zaman ve şartlara göre masum pozlara girerek bizler için göz-yaşı dökme numaralarına giriyorlar, zaman ve şartlara göre en iğrenç

küfürleri yağıdırıyorlar. İ.Halef gibi bazen her ikisini aynı yazıda yapabiliyorlar.

Ekim '83 Merkez toplantısında ve ondan sonra sert boyutlar kazanan iç tartışmalar, nihayet yeniden bir daha bölünme noktasına vardı. Bölünmeden sonra yoldaşların her yöntemi kullanarak yürüttükleri karalama kampanyası daha bir uç noktalara vardı. Ne var ki, çözülmeyi önlemeye ne bu karalamalar yetiyor ne de bir iki tane panzehir. Başka kanalların açılmasına da ihtiyaç var. **Bunlardan biri**, örgütün içinde muhalefetin olduğunu ve bunlarla birlikte muhalefeti sürdürmek gerektiği savı. **İkincisi**, örgütün içinde tartışma özgürlüğü olduğu ve herkesin tezlerini örgüt içinde özgürce tartışarak yoldaşları etkileyebilme olanağının olduğu. **Üçüncüsü**, başta ben olmak üzere ayrılan yoldaşlara her yöntemi kullanarak çamur atmak. Yerine göre de timsah göz yaşları dökmek.

Eylül sonrası gelişim

12 Eylül sonrası gelişen olayların büyük bölümünü önceki yazılarımda anlatmıştım. Bu yazıda konumuzla ilgili bazı noktalara değinmekle yetineceğim. Önceki yazılarımda sekreteryanın oluşmasındaki bir yığın olayları anlatmıştım. Gene aynı yazılarımda, benim Yürütme diye adlandırdığım sekreteryanın bileşimini İ.Halef'in önerdiğini ve aradan iki ay gibi bir zaman geçtikten sonra aynı İ.Halef'in kendi önerdiği sekreteryaya sağ eğilim diyerek saldırmaya başladığını da anlatmıştım. Aynı yazıları da, benim bütün iddialarıma ısrarıma rağmen, Yürütmenin, İ.Halef'in önerisiyle, benim dışımda kurulmasından sonra aldığım 'Merkez dışında tartışmama' kararımı ve nedenlerini de anlatmıştım. Yani bana rağmen oluşan durumu kabullenmek durumunda kalmıştım. İ.Halef yoldaş benim bu tavrımı anlaşılabilir bulduğunu belirtiyor yazılarında. Olabilir. Bu tavrım belki birileri için anlaşılabilir olabilir. Hatta bu tavrım herkes tarafından tartışılır ve yanlış da bulunabilir -bunu, nedenleriyle birlikte önceki yazılarımda anlatmıştım. Peki, "anlaşılır" tavırlar alan İ.Halef yoldaşın tutumu ne olmuş acaba? İ.Halef yoldaş kendi önerisiyle kurulan Yürütmeye, iki ay kadar bir zaman sonra "sağ eğilim" diye saldırmaya başladı. Getirdiği alternatif, F.Y.'nin Yürütmeye girmesiydi. Neden kendisi ile birlikte F.Y.'yi önermediğini sorduğumda, kendisinin girmek istemediği cevabını veriyordu. Belki bu bir "tevazudan" kaynaklanıyordur, ama bu kadar iddialı ve sert sal-

dırılarda bulunan birinin tevazu adına kendisinin işin başına geçmesi anlaşılır bir şey midir? Komünizmin tabiatında tevazu adına iş yapmaktan geri durmak yoktur; ancak iş yapıp böbürlenmemek vardır. Hele 12 Eylül gibi hayati dönemlerde... Zira bu yoldaşla benim ve diğer yoldaşların cunta hakkında değerlendirmelerimiz de farklı idi. Bu yoldaş cuntayı 12 Mart'tan daha yumuşak görüyordu. Bu değerlendirmesine uygun olarak tek önerisi "Yoldaş" gibi illegal bir yayın çıkartmaktı. Ben buna karşıydım. Çünkü cunta geldiğinde matbaada olan yayınlarımızı almış bir depoya doldurmuştuk. Elimizde hazır olan yayınları depodan çıkarıp kimseye veremezken, dergi basıp ne yapacaktık? Öncelikle bunların dağıtılma mekanizmalarının hazırlanması gerekiyordu. Evet, İ.Halef yoldaş bu kadar iddialı ve sert saldırdığı Yürütmeye alternatif olarak yalnız F.Y.'yi önermekle yetiniyordu. Gerçi şimdi yazılarınızda "yeni isimler" gibi terimler kullanarak işi bulandırmaya çalışıyor ama güneş balçıkla sıvanmaz.

Bu yoldaşın "anlaşılır politikasını" ben ne o zaman ne de şimdi yeterince "anlamış" değilim. Fakat yoldaş, yazılarında bu konunun anlaşılabilirliğini sağlamak için bir kısım ipuçları veriyor. Yoldaş konuya ilişkin şunları söylüyor: "Sekretaryaya yönelik eleştirilerimden sonrada bu kadar hatalar işleyen bir organa karşı olduğumu, yoldaşların istifa etmelerinin daha yararlı olacağını ileri sürdüm. Öneri olarak da yeni isimlerden bir sekreteryaya oluşturabileceğimizi belirttim!" -Kimdi bu yeni isimler yoldaş? Sen ve benim dışımda başka kimse var mıydı? Olayı bulandırıp anlaşılmaz hale getirmeye çalışmak neden? Neden?-

"Bu toplantı öncesi ve sonrası, sekreteryadan yoldaşlarla ilişkilerim bozulmuştu. Yer yer sürtüşmelere dönüşen ilişkilerimiz içerisinde beni rahatsız eden olaylar geçiyordu. Adeta bir yol ayrımına getirilmiştim. Ya görüşlerimi P.B. dışındaki (Bu arada yedeklere görüşlerimizi anlatmıştık) organlara da aktaracaktım ya da görüşlerimi saklı tutarak geriye doğru adım atacaktım. **O koşullarda bu tartışmayı tüm örgüt üyelerine yaymak zararlı sonuçlara yol açabilirdi.** Nitekim çok sonraları ve benim gıyabımda 12 Eylül sonrasında P.B'de yaptığım tartışmalarda, örgütü tutucu kılan bir platform yarattığım (dolayısıyla enerjik davranmanın önünde engel yarattığım) iddia edildi. Bu iddialar **yoldaşların programında** bile ifadesini buldu. Kazara tartışmalarımı başka yoldaşlara aktarsaydım (ki bu tartışmalarımız o zaman Kürdis-

tan Sekreteryası'nda görevli yoldaşlara, sekreteryaya tarafından ve bilim dışında yansıtılmıştır)... **Bu olguları gördüm ve örgüte zarar vermiş bir konuma düşmemek için geri adım attım. Bir anlamıyla etkisizleştirildim** (abc).

Evet, yoldaş durumu böyle açıklayarak ne kadar "tutarlı politika" yürüttüğünü ispata çalışıyor! "Bu toplantı ve daha öncesinde sekreteryada yer alan yoldaşlarla arasında başlayan sürtüşme" ve olumsuzlukların sorumlusu görünümüne düşmemek için görevden kaçmak... Gerçi yoldaş bu sürtüşmenin kiminle ve nasıl olduğunu doğru ve yeterli biçimde anlatmıyor ama gene de hareket ettirici mantığın ne olduğunun ipuçlarını veriyor yazıları. Yoldaş yürütmeye hem çok "iddialı" ve sert eleştiriler yöneliyor, hem hiçbir alternatif sunmuyor. Sunduğu alternatif, yalnız yürütmeye F.Y.'nin girmesi? Peki, ama F.Y. ile hangi konularda anlaşmıştınız da, F.Y. yürütmeye girerdi, bunların yerine getirilmesine çaba harcardı? F.Y.'nin, sence anlaşılmaz politika-sıyla neyi düzeltereğini bekliyordun? Gerçi şimdi "yeni isimler" gibi hilelere başvurarak işi bulandırmaya çalışıyorsun, ama o zaman "ithalat serbest olmadığı" için, bunun basit bir ayak oyunundan başka bir şey olmadığını herkes görür... Dolayısıyla üstünde durmaya değmez.

Yoldaşın gerçekten hareket ettiricisinin, yukarıda açıkladığı mantık olduğu doğrudur. Yoldaş yürütmeyi hem "sağ eğilim" olarak eleştiriyor hem de yürütmeye kendisini önermiyor ve girmek istemediğini söylüyor.

Cuntadan beş ay kadar sonra bilinen DY operasyonu oldu. Bundan sonra merkezden bir yoldaşla birlikte İ.Halef yoldaş da dışarı gitti. İ.Halef yoldaş, yazılarında, "Dış büro dışında Merkezden insan çıkmasına karşı olduğunu" anlatıyor. Ne var ki, İ.Halef ve diğer yoldaşın çıkışları, İ.Halef yoldaşın oyuyla gerçekleşmiştir. İ.Halef oy vermese, en azından bu yoldaşlar uzun zaman dışarı çıkamazlardı. Herhalde bu da pek anlaşılır bir politika(!) İ.Halef yoldaş yazısında, kendisine dışarı çıkması için önerilerde bulunulduğunu, kendisinin karşı çıktığını söylüyor. Bu kararı verecek bir organın üyesi olarak ben böyle bir iki defa ortaya atılan zarfa şahit oldum, ama bunu ortaya atan İ.Halef yoldaştı. Yoldaş bir iki defa, "Ben etkisizleştirildim, beni dışarı arkadaşların yanına gönderin" gibi ortalığa zarf attı, ama kimse üstünde tek kelime dahi konuşmadı. Eğer ikili konuşmalarda yoldaşa böyle önerilerde bulunulmuşsa bilmiyorum, ama PB toplantılarında kesinlikle böyle bir

öneri kendisinin dışında hiç kimseden gelmedi. Ayrıca 1984 yılına kadar Merkez üyelerinden, Merkez üyelerinin dışarı çıkmasının yanlış olduğunu söylediklerini duymadım. Şimdi kalkıp, üstünde kopan onca tantanayı bir kalemde silip, hiç yüzleri kızarmadan “karşıydık” diyebilirler. “Tutarlı politika” dediğin böyle olur.

Birinci GMK toplantısı ve sonrası

Bir kısmı esen rüzgâra göre yelken açan, bir kısmı yüklendiği görevlerin altında ezilmemek için çırpınmaktan başı dönenleri bir yana bırakarak, iyi niyetle benim ilk yazılarımda son yazılarımı ve yaptıklarımı karşılaştırarak çelişkili olduğunu söyleyen yoldaşların sayısı TKKKÖ içinde çoğunluktadır. Belki bir bu kadar da, benim söylediklerime fazla itiraz etmeden TKKKÖ içinde, en azından kongreye kadar kalarak mücadele sürdürülmesi gerektiğini savunan, gerçekten samimi ve düşündükleri doğrultuda tutarlı davranan yoldaşlar var. Son iki kategorideki yoldaşların hem eleştirilerine, hem de yaptıklarına saygı duyuyor ve onları yakinen izlemeye çalışıyorum. Ancak bu yoldaşların şu aşamalarda ne yaptıkları nane de eleştirilerine katılıyorum. Muhalefet eden yoldaşların bir gün haklı çıktıklarını görür ve kavrar sam, hemen hesabımı verip; kabul ederlerse onlardan görev talep edeceğini kendi adıma hemen açıklıyorum. Fakat iyi niyetlerle benim çelişkilerimi bulduklarını zannederek bana eleştiri yöneltten yoldaşlara gelince, üzülerek belirtiyim ki, bu yoldaşlar olaylara mekanik ve dar perspektiften bakmaktadır.

Bu yoldaşlar benim ilk yazılarımda; Leninist örgüt, örgüt kuralları, Demokratik Merkezizetçilik, üyelerin yetki ve sorumlulukları vs. hakkında yazdığım ve söylediklerimi alarak, daha sonra yaptıklarımla karşılaştırarak benim çelişkiler içinde olduğumu söylüyorlar. Bu yoldaşların eksikliği, elmalarla armutları toplamaya çalışmalarıdır. Dertlerimizin en büyüklerinden biri de bu ya zaten. Yoldaşlar, ilk yazılarımda, olması gereken Leninist örgüt kurallarını anlattığımı ve bunlara uyulmadığını, bunlara uyulmadıkça Leninist örgüt olunamayacağını, bir yılın yoldaşın Leninizm dışı davranışlarına Leninizm’i zorlayarak kılıf yapmaya çalıştığını, bunların Leninizm dışı olduğunu ve Leninist davranışın nasıl olması gerektiğini anlattığımı anlasalar da, bu dönemde örgütün dert ve olumsuzluklarını hep birlikte aşarak, adına layık Leninist bir örgüt olabilme manivelalarının fazla olmasından bunları yaptı-

ğımı, hâlbuki giderek ikameci sosyalizm anlayışının galebe çalarak örgüte hâkim olduğunu ve bu olumlu manivelaların yavaş yavaş sıfırlandığını görerek bir yandan bunları deşifre etmek, diğer yandan çıkacak engelleri aşmak için, bunları yaptığını anlayamamaktadırlar. Evet, önceleri olumsuzlukları hep birlikte aşabilme manivelaları epey fazladır. Ne yazık ki, fırsatı buldukça ortadan kaldırılmaya komünizm adına bir yığın yalan-dolan, muhalifleri tasfiye etme amansızca sürdürüldü. Nihayet C.K.'nın yazısı ve konferans kararlarıyla geçmişin olumsuzlukları da teorize edilerek örgütün gündeminden kaldırıldı. Geriye doğru atılan bu adımlar karşısında benim tavrım da adım adım değişti. Karar kural tanımama tavrımı 'Leninist örgüt kuralı' olarak savunmadım hiçbir yerde. Bu, Leninist örgütte değil, bu hale gelmiş TKKKÖ'de yapıldı. Aramızdaki fark, sizinle benim

TKKKÖ'ye bakımımızdaki farktır. Benim ilk yazılarımdaki formülasyonlarım TKKKÖ için değil, adına layık Leninist bir örgüt içindir. **TKKKÖ'deki egemen anlayış ise, ikameci sosyalizm anlayışdır.**

Denebilir ki, neden daha önce ayrılmadın da böyle davrandın? Ama bunlar ne bir günde en son şekliyle gökten indi ne de mücadelenin bütün olanakları bir günde tükendi. Bütün olanakları değerlendirmek komünizmin karakteridir. Aşağıda anlatacağım gibi, birinci GMK toplantısında ve ondan sonra merkez çoğunluğu sürekli birbiri ile çelişen ve doğru dürüst hiçbir gerekçesi olmayan kararlar aldı. Fırsat arama anlayışı gereği, şartları uygunsuz gördü. Bir adım ileri attı, şartları uygun gördü, iki adım geri attı. Yukarıda anlattığım gibi, benim amacım hep birlikte geçmişimizi bütünlüklü bir sorgulamadan geçirmeden bir ayrılığa meydan vermemek olduğundan, bunu sağlayıcı yönde bir adım ileri atıldığında, ben iki adım atarak anlaşmaya gittim. Geri adım atıldığında şiddetle direndim. İşte benim tavrımın nedeni kısaca budur.

Toplantı istiyorum...

Aşağıda anlatacağım gibi, birinci GMK toplantısı öyle bir hava içindeydi ki, adeta herkes ceketini omuzunda bekliyordu. Bir kıvılcım birkaç yerden alev çıkarırdı. Karşılıklı güvensizlik öyle dev boyutlara varmıştı ki, herkes can havliyle kendini savunuyordu. Bu durum esas olarak içerideki Merkezde tamamen hâkimdi.

İçerde bilinen olumsuzluklar gelişirken, ben içerdeki Merkezden hemen birinin gelip bilgi vermesi ve peşine tam üyeli bir Merkez toplantısı yapılması için bastırıyordum. Önceleri kimsenin pek acelesi yoktu. Ne zaman C.K.'ya ve onun aracılığıyla tüm GMK üyelerine içerden posta atıldı; ondan sonra herkesin etekleri tuttu. O zamana kadar içeride olanlara yönelik hiçbir şeyin söylenmemesi bir yana, tüzük ve programı yayınlamayı üstlenen C.K., bundan sonra içeriye küfürler yağdırarak, hemen sekreterin içeri gitmesini öneriyordu. Bizim de aynı düşüncede olmamızla, sekreter gönderilebilirdi. Nihayet toplantıyı örgütleme göreviyle, sekreter yoldaşı gönderme kararına vardık. Gel gör ki, İ.Halef yoldaş azizliğini burada da göstererek karşı oy kullandı. Gerekçe: "Sekreterle kendi politikasının farklı olması". Peki, önerin? Yok. Ateş bacayı sarmış, içeride tasfiyeler almış yürümüş İ.Halef yoldaştan bunlara müdahale konusunda çıt çıkmıyor, nihayet Merkez toplantısı yapılması için sekreterin gönderilmesi kararı alınarak, İ.Halef yoldaş kişisel kaprislerinden dolayı buna da karşı oy kullanıyor. Neden? Onunla kendi politikası farklıymış! Peki, ne olacak? İ.Halef yoldaşa göre ne olursa olsun... Ne başka bir alternatif öneriyor -ki yeni alternatif kısa zamanda olamazdı, temennim İ.Halef yoldaş, "alternatif bitmez" deyip beni yeniden uğraştırmaz- ne de inanılır bir gerekçe ileri sürüyor. Tek gerekçe, sekreterle politikasının farklı oluşu. Sekreter yoldaşın tek görevi, toplantıyı sağlamak; bunun dışında bizim adımıza yapabilecek hiçbir görevi yoktu. Bu dönemde ortaklığı öyle bir karambol sarmış ki, içerdekiler de toplantı öneriyormuş ama ne bundan bizim haberimiz var -bu karambol C.K. ile içerisi arasında doğuyor- ne haberimiz olduktan sonra toplantı yerinde anlaşabiliyoruz. Sekreter yoldaş bu durumları konuşacak ve eğer istersek bizim tek tek görüşlerimizi bildirecek.

Peki, bu durumda bir komünistin ne yapması gerekir? Ya kendisini bu işe önermesi veya eğer varsa, kendi politikasına yakın gördüğü birini değil mi? Ama İ.Halef yoldaşta bunların hiçbiri yok. Neden? Çünkü İ.Halef yoldaşın esas derdi, sekretarya, daha çok sekreterle kendi arasında doğan sürtüşme...

Nihayet, 1983 başında GMK'nın C.K. hariç tüm üyeleri bir araya geldi. C.K. ise, bazı aksaklıklar dolayısıyla bir hafta kadar sonra gelebildi. İçeriden gelen yoldaşlar toplantının başlayış ve bitiş tarihini ön-

ceden saptamışlar. Gelen yoldaşlara bir-iki günlük ilk dinlenme sürecinde örgütten bazı bilgiler soruyoruz, “Zinhar toplantı başlamadan hiçbir bilgi vermek yok” cevabı alıyoruz. Önceleri buna pek anlam verememiştim ve yer yer tartışmalara sebep olmuştu. İki gün sonra sabah kalkınca baktım yoldaşlar toplantı odasına oturmuş “Toplantı başlamıştır” diyorlar. “Yahu ne oluyor? C.K. gelemedi. Bir-iki gün içinde gelecek, onu bekleyelim” filan sözlerimize, “Hayır, biz kimseyi bekleyemeyiz, saptadığımız şu tarihte kalkar gideriz. Bizim derdimiz içerideki örgütümüz, bizim aklımız orada. İçeride her şey bizi bekliyor. Örgüt kişilere bağlı değildir vs. vs.” gibi sert, haşin ve bir o kadar da matrak cevaplar verdiler. Aynı zamanda da dosyalarından Hulki yoldaşın ihraç kararını çıkarıp okumaya başladılar. Bize de “Bu karar oylanır, ondan sonra toplantı başlar” dediler. Yoldaşların bu tavırlarına İ. Halef, Hulki ve benim şiddetli itirazlarım sonucu, güya toplantı “başladı” ve dağıldı. Yoldaşların neden toplantı başlamadan bilgi vermedikleri de anlaşıldı. Önce Hulki yoldaşın işi bitirilecek, sonra bilgi verilecek.

Hava öyle gergindi ki, taraflardan birinin, daha doğrusu dışarıdakilerin ufak tefek hatalı davranışı, bir yandan toplantıyı başlamadan bitirebilirdi. Diğer yandan bazı yoldaşların tasfiyelerini karara bağlardı. Ben bunların ikisinin de olmaması için bütün gücümle çaba harcıyordum. Benim için ikisi de sonun başlangıcıydı. Bundan dolayı bu olumsuzlara doğru atılan her adıma şiddetle direniyor, olumluya doğru atılan her adımı şiddetle destekliyor ve uzlaşıyordum.

Toplantı başlıyor

Nihayet C.K. yoldaş da geldi, birkaç gün kulis toplantılarından sonra bu önerge sümen altı edildi ve toplantı başladı. Bu defa, bu toplantıya katılanların ne ve kim oldukları tartışılmaya başlandı. İ. Halef yoldaş içeriden gelenlerin bir kısmını Merkez üyesi kabul etmiyordu. Bunu anlamak gerçekten mümkün değildir. Merkez toplantısı yapılması için bir yoldaş görevlendirilip gönderiliyor, ondan sonra gelenleri Merkez üyesi olarak kabul etmediğini söylüyorsun. Gerçi yazılarında GMK'nın onayı olmadan bunların Merkez üyesi yapıldığını ima etmeye çalışıyor, ama neden bunları başından söylemeyip, yoldaşları bu kadar rizikoya sokarak onca yolu teptiriyor? İ. Halef yoldaş içeride bir kişi dışında tüm Merkez üyelerinin yakalandığını ve yeni üyelerden oluşan bir merkezin oluştuğunu bilmiyor muydu? Tabii, hepsini biliyordu. Eğer yoldaşın yaptıkları şaşkınlıktan değilse, olaylara ne kadar

gayri ciddi yaklaştığını göstermiyor mu? Ben, İ. Halef yoldaşın bu tavrına da şiddetle karşı çıktım. Netice, bilinen “raporunu dinlediğimiz örgütün merkezi” kararı alındı.

Toplantı tartışmaların yer yer çok sertleşmesiyle devam ediyordu. Karşı taraftan olumsuzca doğru atılan bir adımın karşısına ben “komisyon” önergesini verdim. C.K. bu önergeye, “çok sekter” diyerek, benim önergemın karşısına “çağrı” önergesini çıkardı. C.K’nin önergesi hem yetersiz hem de hiçbir gerekçesi olmamasına rağmen uzlaştım ve kendi önergemi geri çekerek, gönülsüz olduğumu açıkladım, C.K. önergesine oy verdim.

Toplantının bir yerinde, Hulki yoldaşın bilinen ikinci istifası oldu (Merkezden). Bundan sonra İ. Halef yoldaş, Hulki’nin örgütten istifa ettiği keşfinde bulundu ve bilinen önergesini verdi. İ. Halef’in önergesini benim sertçe eleştirmemden ve bazı yoldaşların olumlu bulduklarını açıklamasından sonra İ. Halef, “Benim önergem amacına ulaşmıştır” -her ne demekse- diyerek önergesini geri çekti. Bir maddesini değiştirerek aynı önergeyi C.K. yeniden verince, her ne hikmetse İ. Halef, bu önergeye çekimser kaldı. İ. Halef yoldaşın politikaları ne kadar “tutarlı” değil mi?

Bu toplantıda içeride hazırlanan ve C.K. postayı yemeden önce yayınlamayı üstlendiği tüzük ve program ortadan kaldırıldı. Ne var ki, bunların nedenleri tek kelime ile dahi açıklanmadı. Halbuki **bunlar örgütün tasfiye edilip, yeniden oluşturulmasının temel belgeleriydi.** İçeride yapılan tasarrufların bayrağı bu belgelerdi. İçeride en büyük kıyametler bu belgeler üstünde kopmuştu. Buna rağmen bunlar sessiz sedasız ortadan sivişip kayboldu. Neden?

Hiçbir gerekçe gösterilmeden örgütün dışına düşen eski statülülere çağrı kararı çıkarılmıştı. Hâlbuki bunların çoğunluğu için, “apoletsiz 12 Eylülcüler, kaçanlar-göçenler, devrimciliğe niyeti olmayanlar, küçük hesap peşinde koşanlar, başından beri hizip oldukları” iddiaları yapılıyordu. Şimdi bunlara neye göre ve niçin çağrı çıkarılıyordu? Bu iddialar neyin nesiydi? Bunlar doğru muydu, yanlış mı? Bunlar hiç belli değildi. Tabii, yoldaşları sonra sıkışınca, bunlara çok orijinal ve çok mü-kemmel gerekçeler buldular(!) iyi niyet ve birlikçilik(!). İçeride bir kamyon olay olmuş, bütün üyelıklar askıya alınmış, sonra iptal edilmiş, dö-

nülüp peşine yeniden üye kaydına başlanmış ve “mazuratlar” üye edilmiş. Yani istenmeyenler resmen tasfiye edilmiş, bırakılan PB, kendini Merkez Komitesi ilan etmiş, bizden gizli örgüt konferansı hazırlıklarına girilmiş, bunların ne olduğu ve niçin olduğu ortada yok. 9 ay sonra sekterizm jokeri ile bütün bunlar cevaplandırılmış. Kürdistan hem teorik olarak hem de pratikte yapılanlarla Türkiye’nin bir bölgesi düzeyine indirgenmiş, daha sonra “sosyal-şovenizmden şiddete etkilene” gibi gerekçelerle bitirilmiş. Evet, alınan kararların ve yapılan tasarrufların hiçbir gerekçesi yoktur. Sonradan sıkışılınca uydurulan gerekçeler de alabildiğine komik ve zorlama uydurmalarıdır. Tabii, iyi niyet ve birlikçilik gibi tamamen sübjektif uydurmalar eğer gerekçe sayılabilirse.

Bu toplantıda konumuzla ilgili iki karar alınmıştır. **Bunlardan biri;** yeri ve zamanı saptanan konferans kararı ve konferansa kadar örgüt içi tartışma... **İkinci karar** ise, Hulki yoldaşın örgütten ayrıldığı ve örgüt üyelerinin çoğunluğunun kabulleneceği bir özeleştirme yaparsa, örgüte dönebileceği. Kararda örgüte nasıl döneceği belirtilmemekle birlikte -C.K.’nin örgütün eteklerinden başlar sözlerini bir yana bırakıp - eğer böyle bir durum olursa- Hulki örgüte üye olarak dönebilirdi. Ne var ki o günkü örgüt bileşimi, Hulki’nin dönmesine kesinlikle engeldi.

Hulki yoldaş ayrıldı mı, uzaklaştırıldı mı?

Konferans kararında seçimle ilgili hiçbir ibare yoktur. Konferans sadece birikmiş yığınla dertlerin, hiç olmazsa bir kısmını sonuçlandırmak için yapılacaktı. Konferansın organizasyonundan ve sirkülasyonların dağıtımından sorumlu olanlardan biri de bendim. Bu dönemlerde Hulki yoldaş, sürekli kendisinin örgütten ayrılmadığını, yalnızca Merkez Komite üyeliğinden ayrıldığını ve örgüt üyesi olduğunu iddia ediyordu. İşin gerçeği de buydu zaten. Ve yazılar yazıp örgüt üyelerine dağıtılmasını talep ederek bize gönderiyordu.

Haksız, yanlış ve tasfiyeci bir karar olmasına rağmen Hulki yoldaş, Merkez çoğunluğunun kararına göre örgütten ayrılmıştı. Benim karşı ve İ. Halef yoldaşın çekimser(!?) oyuyla Merkez çoğunluğu tarafından bu karar alınmıştı. Örgüt kuralları gereği bu karara uymak gerekirdi ve Hulki’nin yazıları örgüte, yeni bir karar çıkarılmadan dağıtılamazdı. Bu dönemden, ikinci Merkez toplantısına kadar, iki ile üç ay kadar bir zaman vardı. Merkezden, bulunduğumuz yerde, ben ve İ.Halef yoldaş

vardık. İ.Halef yoldaş o dönemde kişisel dertleri çözülmediği için, karmakarışık muhalefetini sürdürüyordu. Kendisiyle bu konuyu tartıştığımızda İ.Halef yoldaş, Hulki yoldaşın yazılarını üyelerimize dağıtmanızı önerdi. Bense hem İ.Halef yoldaşa, hem de mektupla Hulki yoldaşa, “Benim şiddetle karşı olmama rağmen, Merkez çoğunluğunun aldığı karar gereğince Hulki yoldaş, şu anda örgütten ayrılmış durumdadır. Bu karar değişmedikçe veya Hulki’nin yazılarının dağıtılması kararı alınmadıkça, benim bu haliyle yazıları dağıtmam mümkün değildir.

Ancak ben Hulki yoldaşın yazılarının örgüte dağıtılmasının kabul edilir bir şey olarak göremiyorum. Bu konuyu GMK’nın ilk toplantısına götüreceğim, oradan ya Hulki yoldaşın yazılarının dağıtılma kararı çıkar ya da ben, Hulki yoldaşın yazılarının başına ‘H. diyor ki’ diye bir başlık atar, tırnak içinde 30 sayfalık yazılarını aktarır, altına da bir paragraf neden buna ihtiyaç duyduğunu yazar, kendi yazım diye dağıtırım” dedim. GMK’nın İkinci Temmuz ’83 toplantısına getirdim ve aynı durumu anlattım. Bu önerilerime yoldaşlar, “Örgütün dışındaki insanların yazılarının dağıtılamayacağı” doğrultusunda cevaplar verdiler. Ne var ki, eğer yazıların dağıtılma kararı çıkmazsa, benim ne yapacağım belliydi. Bu tartışmada İ.Halef yoldaş müspet menfi tek kelime söylemedi.

O şartlarda ya yazıların dağıtılma kararı çıkacaktı veya kılıfına uydurularak başka bir yol bulunacaktı. Bana, “sen o biçimde Hulki’nin yazılarını dağıtamazsın” denemezdi, çünkü dengeler buna müsait değildi. Benim bu dayatmam üzerine C.K., Hulki’ye çağrı önergesi verdi. Evet, Hulki yoldaşa çağrı önergesi tamamen benim zorlamam üzerine verilmiş ve onaylanmıştır. Bunda zerre kadar iyi niyet ve birlikçilik emaresi yoktur. Bu spekülatif bir yorum değildir, çünkü sonraki gelişmeler bu sözlerimi fazlasıyla doğrulamaktadır.

Hulki’ye yapılan çağrıdan sonraki aceleciliği bir yana bırakalım. Karara göre, Hulki bir ay içinde benim yanıma gelecekti. Kararın Hulki’ye bildirilmesinden kısa bir süre sonra, Hulki’nin bildiği kanallardan bana ulaşmasının olanakları ortadan kalktı. Ben bu durumu İ.Halef yoldaşa anlattım ve Hulki’nin bana nasıl ulaşabileceğini anlattım ve bunları Hulki’ye ulaştırılmasını söyledim. Bunları İ.Halef, Hulki’ye ulaştırmadı

ve Hulki geldi, ama dediğim gibi bana ulaşmadan geri dönmek zorunda kaldı -Hulki'yle benim ilişkim yoktu ve ikimizle de ilişkileri İ.Halef sürdürüyordu.

Bu durum bilinerek C.K., Hulki'nin örgütten ayrıldığını ispat etmek için, "Hulki'nin çağrıya uyup gelmediğini" yazmış ve Merkezin diğer üyeleri sessiz kalarak bunu zımnen onaylamışlardır. C.K. bile bile yalan yazmış ve diğer Merkez üyeleri işlerine geldiğinden olacak, bunu sessizlikle geçiştirmiştir.

Birinci GMK toplantısı olmadan bir iki ay önce, içerdeki Merkez, iki yoldaşı çağırma kararı almış ve kararı bize ilemişti. İ.Halef, bu karara uymamaları için alabildiğine propaganda yaptı ve yoldaşlardan birisi bu karara uymadı. Bense, dilimin döndüğü kadar yoldaşlara karara uymaları gerektiğini anlatmaya çalıştım. Şimdi, biraz düşünelim. Haydi, bir kısmı olaylara hiç benzemese de bir kısım gerekçeler bulundu diyelim.

Peki, bunun gerekçesi ne olabilir? Bizim muhacerette bir örgüt olmayacağıma göre, ama iyi, ama kötü beğensek de beğenmesek de eğer bir örgütten bahsediyorsak, bu içerdeki örgüt değil midir? Haydi, bir an, için kuralları da bir yana bırakalım, bu örgüt iki yoldaşı istemiş; ne adına, niçin buna karşı çıkıyorsun? Hem de yoldaşlar oldukları yerde hem tehlikeli, hem de alabildiğine rahatsız ve huzursuz iken gaye nedir? Bunun anlamı ne ola ki? Açık değil mi, kişisel rahatsızlıklardan dolayı yoldaşların yaptıkları her şeye karşı çıkmak. Bundan sonra da kalk başkalarında tutarsızlık, çelişki ara.

İ.Halef yoldaş kendisinin verdiği ve benim eleştirimden sonra, "Benim önergem amacına ulaşmıştır" gibi anlamsız sözler söyleyerek geri çektiği ve sonra çekimser kaldığı, "Hulki örgütten ayrılmıştır" kararını geçerli saymıyor ve buna uyulmamasını mı savunuyordu? Eğer böyle değilse, Hulki'nin yazılarının dağıtılmasını nasıl savunabiliyordu? Aynı biçimde içerdeki Merkezin aldığı karara uyulmamasının propagandasını hangi örgüt anlayışıyla yapıyordu? Kendisinin de bir üyesi olduğu bu örgütü, Leninist örgüt... Yaptıklarını da Leninist örgüt kuralları olarak mı yapıyordu? Yoksa kendisi küçük bir mevki ile taltif edildikten sonra mı bu örgüt Leninist örgüt, kendisi de Leninist kurallara uygun davranır oldu?

Evet, benim kararlara uymadığımı açıklamama samimiyetle eleştiri yönelten yoldaşlar, bunları iyice öğrenmenizde yarar var sanırım.

Örgütsel birliktelik...

Birinci GMK toplantısında alınan ve hiçbir inandırıcı gerekçesi olmayan kararların birçoğuna neden benim de oy verdiğimi ve diğerleriyle uzlaştığımı birinci yazımda yeterince anlatmıştım. Ondan dolayı burada yeniden anlatmıyorum.

Bundan sonra örgütün dışına düşen tüm yoldaşlara çıkarılan çağrı kararı iletilmiş, GK'lı statülü yoldaşlar 1983 Mayıs'ında şu sözleri içeren bir rapor vermişlerdir:

“Bugün hareketimizin kolektif iradesinin bütünü, GMK'nın oluşturduğu yeni örgütlenme içermemektedir. Kolektif iradenin bir parçasını GK oluştururken, bir kısım yoldaşlar da tek tek bulunmaktadır. Bu durumda, içinde bulunduğumuz bunalımı ne tek başına GMK ne oluşturduğu yeni örgütlenme ne GK ne de diğer tek tek yoldaşlar çözebilir. Ancak bunları, eski statülü olsun veya olmasın tümünün oluşturduğu bir kolektif irade başarabilir.

İşte tam üyeli toplantıda alınan çağrı kararı bu anlamda büyük bir olumluluk taşımaktadır. Elbette, bu olumluluk çağrının kolektif iradenin GMK'nın oluşturduğu yeni örgütlenmeyle sınırlı olmadığı kabulü şeklinde anlaşılması şartıyladır. Öte yandan, çağrı ‘yalnızca eski statülülere’ muhatap aldığı için eksiktir. Çünkü eski statülüler hareketimizin kolektif iradesinin bütününe tekabül etmemektedir. GMK'nın oluşturduğu yeni örgütlenmede olduğu gibi GK örgütlenmesinde de, bunların dışında da eski statülü olmayan yoldaşlar bulunmaktadır.

Bizce, çağrının diğer bir eksikliği de örgütsel birliğin gerçekleştirme biçimini içermemesidir. Bu biçim kolektif iradenin bütün parçalarının eşitlikçi bir biçimde birleştirildiği anlayış birliğine dayanan bir güven ilişkisi olmadığına göre, tartışma hakkının tasfiyeye uğramamanın güvencelerinin olağan bir tüzükle değil, yaşadığımız olağanüstü koşullara uygun olağanüstü tedbirlerle alındığı bir biçim olmalıdır. Böyle bir biçim bir tarafın tam yetkili, diğer tarafın tam teslim olduğu biçim olmaz. Eşit oranlarda temsil olunan birlik kongresinde, bütün tarafların güvenoyunu alan bir komisyonun örgütsel birliği inşa etmesi vb. biçimlerde gerçekçi ve eşitlikçi çözümler sağlanabilir.”

İşte GK'lı statülü yoldaşların Mayıs 1983'te verdikleri cevap. Bu cevaplarına rağmen 1983 Temmuz toplantısında, bir yandan Hulki yoldaşa davet çıkarılırken, diğer yandan GK'lı statülü yoldaşları istihdam etme yetkisi PB'ye veriliyor ve istihdam ediliyorlar. Neden, çünkü o dönemde şartlar bunu gerektiriyordu. Peki, sonra ne değişti de Ekim'de bu yoldaşlar kovuldu? Bunların verdikleri cevaplar ortada iken istihdam ediliyor, sonra şartları uygun görünce kovuluyor. Gerekçe: "İyi niyet, birlikçilik". Ne güzel değil mi? Tutarlı politika dediğin böyle olur(!)

İkameci sosyalizm ya da tasfiyeciliğin devamı

Bir başka konu, Hulki'nin örgüte dönebilmesi için, Hulki'nin yapacağı özeleştiriyi örgüt üyelerinin çoğunluğunun kabul etmesi gerekiyordu. Yeni, Hulki'nin dönmesine örgüt üyeleri karar verecekti. Hâlbuki Temmuz '83 toplantısında Merkez, örgüte hiç sormadan bu kararı kendisi verdi. Ne iyi değil mi? İşine gelince topu örgüte at, işine gelmeyince geri al. Ne güzel Leninist örgüt ve Leninist örgüt anlayışı(!) Ne ala demokratik merkezîyetçilik(!) Lenin de hep böyle yapardı, değil mi yoldaşlar?(!)

Ne varki ikameci sosyalizm anlayışı için bunlar doğal olaylar. Nasıl olsa örgüt sınıfın yerine, Merkez de örgütün yerine ikame edilmemiş mi, tabii ki Merkezin örgütün yerine her şeyi yapma hakkı vardır.

Nihayet, 1983 Ekim toplantısında GK ile ilişkileri kesme kararı alındı. Bu kararın nasıl ve ne olduğunu ikinci yazımda yeterince anlatmıştım. Aynı yazımda olay hakkında karşılıklı tartışmalarımızı da aktarmıştım. Şimdi ise İ.Halef, "**ilkesiz politikanın iflası**" adlı yazısında olayı şöyle anlatıyor:

"GMK'nın GK ile ilgili kararına F.Y. yoldaş şiddetle karşı çıktı. GK'cılarını ikna edebileceğini, kendisine beş gün mühlet verilmesini istedi. Sorunun özünü tartışmaktan kaçınan (özü neydi acaba yoldaş? - F.Y.) ve göstermelik çıkışlar yapan F.Y. yoldaşın asıl tepkisinin GK sorunundan değil, GMK içindeki işbölümünden kaynaklandığı kanaatini taşıyan diğer GMK üyeleri, F.Y. yoldaşın muhalefetine rağmen bu kararında ısrarlı oldular. -Bunu da doğru anlatmıyorsun İ.Halef yoldaş. O. Yalçın'ın tavrı nasıldı? Karardan sonra F.Y. yoldaş, bu konudaki görüşlerini yazılı olarak tüm örgüte açıklamıştır. Yazılarında aynı iddialarını tekrarlıyor, GMK çoğunluğunun birlikçi olmadığını ve GK'cılarını

ikna edeceğini anladıkları için, bunu engellemek amacıyla, bilinen kararı aldıklarını öne sürüyordu” diyor.

Görüldüğü gibi, yoldaş, yazısında konunun gelişimini ve nasıl tartışıldığını tek kelime ile de olsa anlatmıyor. Bunun yerine, önce kendi yaptıklarının hareket ettiricisini buluyor, sonra dönüp başkasının da bundan dolayı yapabileceğini keşfedip, başlıyor kendi hareket ettiricisini eleştirmeye. “Eli nasıl bilirsin? Kendim gibi” diye bir halk deyişi var; yoldaş tastamam böyle hareket ediyor. Yoldaşın görünüşteki bütün “sert” muhalefeti esas olarak kişisel sorunlarından kaynaklanıyordu; örgütün içinde doğan olumsuzluklar bunlar için yan ürünler idi. Yoldaşın toplantı örgütlemek için gönderilen sekretere karşı oy kullanması da, iki yoldaşın gelme kararına karşı propaganda yapması da, esas olarak kişisel kaptislerinden kaynaklanıyordu. Kişisel sorunları bu kadar ön plana çıkan bir insanın başkaları için de aynı düşünmesi pek de yadırganacak bir şey değildir. Aynı şekilde, kişisel sorunları halledilip, hele küçük de bir mevki verildiğinde, eski savunduklarından bir anda yüzde yüz çark etmesi de pek yadırganmaz. İ.Halef yoldaşın durumu tastamam budur.

İ.Halef yoldaş, G.K. ile ilişkilerin kesilmesini haklı gösterebilmek için, ilişkilerin kesildiği tarihten 3-4 ay sonra G.K.’nın yazdığı bir yazıdan alıntı yapıyor: “O tarihlerde onların (G.K. ve F.Y.) örgütümüzü nasıl değerlendirdikleri yazılı belgelerinden daha iyi anlaşılmaktadır” diyerek (Ocak ’84 tarihli yazıdan) “Tasfiyeciliğin bir ürünü olarak doğan GK, bu tasfiyeci saldırıya karşı Kurtuluş’u savunmak üzere oluşmuştur. İdeolojik açıdan GK proletarya sosyalizmi, Kurtuluş zeminine basan meşru bir örgüttür. TKKKÖ ise tasfiyeciliğin ürünüdür. Tasfiyecilik ve küçük burjuva sosyalizmi açıkça mahkûm edilmediği içinde, kendi içinde bunları taşıyan bir örgüttür.(GK, GMK’nın son kararı ve Tasfiyeciliğin Yeni Boyutları)”. Evet, İ.Halef yoldaş kararın alınmasından 3-4 ay sonra, karar üstüne yazılan yazıdan alıntı yaparak, GK’lıların kararın alındığı andaki düşüncelerini, o zaman ki düşünceleri olarak aktarıyor. Denebilir ki, demek bunlar karar alınmadan önce de böyle düşünüyorlarmış ve karardan sonra düşüncelerini yazmışlar. Hayır, yoldaşlar, bu yaklaşım yanlıştır. O dönemde öyle kaygan bir zemindeydik ki, kısa zamanda alınacak birkaç karar, hem tasfiyeciliğin tasfiyesi doğrultusunda, hem de tasfiyeciliğin devamı doğrultusunda dönülmesi çok güç adımlardı. Bu karar, tasfiyeciliğin devamı doğrultusunda atılan

en önemli kararlardan biriydi. Artık tartışmalar belli bir noktaya gelmiş, Merkez içindeki muhalefet ve tartışmalar benim dışımda bitmiş, güç dengelerine göre alınan gerekçesiz, birbiri ile çelişen ve bir sonraki toplantıda değiştirilen kararlar alma durumu bir anlamda azalmıştır. Yani tasfiyeci anlayışın devamında, benim dışımda Merkezin tümü anlaşmıştı ve alınan kararlar Merkezin yürüdüğü doğrultuyu gösteren ayna durumuna gelmişti. Hele ikinci yazımda anlattığım gibi, bu karar alınırken yaptığımız tartışmaları ve bana 5 gün dahi zaman verilmesini düşünürsek, bu durum daha bir iyi anlaşılır. Bu konuyu ikinci yazımda detaylı anlatmama rağmen, tekrarı da olsa burada kısaca değinmekte yarar var.

Adı geçen toplantıdan 3 ay önce defalarca ben, GK'lı yoldaşlarla görüşmek istediğimi İ.Halef'in de içinde bulunduğu organa iletmıştim. Bazı koşullardan dolayı onlar bu görüşmeyi sağlayamamışlardı -Gerçi İ.Halef, bunu yazılarında inkâr etmeye çalışıyor ama organdan ilettiğim diğer yoldaş açıklıyor. Toplantıdan birkaç gün önce ilişkileri kesme önergesi bana anlatılınca, toplantıdan önce GK'lı yoldaşlarla mutlaka görüşeceğimi söyledim. Bunun üzerine yoldaşlarımızdan birinin, GK merkezinden bir yoldaşla olan randevusuna ben de gittim. Bizim toplantımızdan 2 gün önce GK merkezinden bu yoldaşla görüştüm. Tabii, bu yoldaşın benimle görüşeceğinden haberi yoktu. Yoldaşlarla birkaç saat konuştuk ve yoldaş, "Eğer karar kabul edilmez veya ertelenirse, kendisinin çağrımıza uyararak döneceğini, diğer yoldaşların da benimle görüşmek istediklerini, onların da kendisi gibi davranacağını tahmin ettiğini" söyledi. Bizim toplantımızdan iki gün sonraya diğerleriyle birlikte buluşmak üzere randevu bağlayıp ayrıldık. Toplantının başında, bütün GMK üyelerine bunları anlattım. Bunun için beş gün zaman istedim. İstedğim beş gün zaman, önergenin beş gün sonra oylanması için değildi. Önerge o toplantıda oylanacak ve ben oy verecektim. Ancak yürürlüğe girmeyecek, ben bu yoldaşlarla görüştüktan sonra çağrımıza uyanlar istihdam edilecek, gelmeyenlerle de ilişkiler kesilecekti. Bunu saatlerce tartıştık ve yoldaşlar, ikinci yazımda belirttiğim sudan gerekçelerle beş gün süreyi vermediler. Karar bana rağmen alındı. Karardan sonra GK'lı yoldaşların bu durumu yazılı olarak açıklamalarına, bizim niyet uzmanları, "onlar yoldaşlarımızı etkilemek için bunları yazıyorlar" diye kehanette bulunuyor; sonra da kalkıyor "olayın özünü tartışmaktan kaçan F.Y.'nin derdi, GK olayı de-

ğil, mevki idi” gibi iğrenç iddialar ileri sürüyorlar. Peki, yoldaşlar, o toplantıda tartışılanları siz hiç mi hatırlamıyorsunuz? Şimdi kalkıp “göstermelik çıkışlarla derdin başka olduğu gibi” demagogiler yapıyorsunuz.

Evet, gerçekten olayın özünü tartışmaktan kaçınan, olayı tartışma dışı bırakabilmek için iğrenç biçimde çarpıtarak dikkatleri başka taraflara çekmeye çalışan birileri var ve o sizsiniz, İ.Halef yoldaş! Saatler süren tartışmada öne sürdüğünüz savların hepsini bir kalemde silip atarak işi niyetlerle geçiştirmeye çalışan sizsiniz.

Bu kararın alındığı Ekim ’83 tarihli toplantıda, birinci GMK toplantısında alınan karar, istemlere göre çarpıtılmıştır.

Birinci GMK toplantısında alınan çağrı kararında, “TKKKÖ’nün tek meşru proleter sosyalist örgütlenme olarak tanımak” diye bir belirleme var mıdır? Neden Ekim 83 toplantısında alınan kararda, birinci GMK toplantısında alınan çağrı kararında böyle bir ibare varmış gibi yazılıyor? Yoksa o zaman yığmaya çalıştığınız engelleri unutmuştunuz da, sonra mı tamamlıyorsunuz! Hem de ‘eski karar böyleydi’ diye göstererek. Ne kadar “tutarlı” politika değil mi?

Konferans ve geçmişin değerlendirilmesi

Nihayet, bu halimizle güç bela konferansa kadar gelebildik. Konferansta, o zamana kadar hazırlanmaya çalışılan geçmişin değerlendirilmesi ve 12 Eylül sonrası çoğunluk tarafından onaylandı. Bu arada merkezin temsilcilerinin bütün direnmelerine rağmen GK’lı eski statü-lülere yeniden çağrı kararı çıktı. Bu konuda İ.Halef, kararın oybirliği ile alınmasının arkasına sığınarak, sanki kendileri de böyle düşünüyorlarmış gibi bir hava vermeye çalışıyor. Ama nafîle, Merkez temsilcileri önce buna karşı çıktılar; ama baktılar kendileri güç durumunda kalıyorlar, bunun üzerine bu çelişkili önergeyi hazırlamak zorunda kaldılar. Kabul edilen önerge hem GK’lı yoldaşları çağırıyor hem de Ekim toplantısında ilişkiyi kesen kararı onaylıyor. Tek başına hazırlanıp kabul edilen önerge bile, Merkezin telaşını anlamaya yeter.

Çağrı çıkarılan GK’lı yoldaşlara, C.K. gidip, “Bu kararı kim nasıl yorumlarsa yorumlasın, inanmayın. Siz benim yorumuma bakın, bu çağrı sizin özeleştirisi yapıp dönmeniz anlamındadır. Eğer gelip gene fikirlerinizi savunmaya devam ederseniz, sizin atılmanız için çalışacağım”

diyor. Yani benim ve bazı yoldaşların yorumlarına ola ki inanıp gelmeleri için, C.K. işini sağlama alıyor.

Körüklenen birlik mi, ayrılık mı?

Farz edelim bunlar gerçekten iyi niyetlerle birlikçilik için yapıyor. Ama bunlar birliği değil, ayrılığı körüklemekten başka bir işe yaramaz ki. Çünkü bunlar güven değil, sürekli güvensizlikler üretir. Hele bunları, yaşanan onca olumsuzluktan sonra, aşması beklenen birinci GMK toplantısında, yanı başındaki odada oturan ve “ben örgütten değil, Merkezden ayrıldım” diye bağırın Hulki yoldaşın bazı sözlerini çekiştirerek, “örgütten ayrıldı” kararı olmasından sonra yapıyorsan, bunları iyi niyetle birlikçilik için yaptığına kimi inandırabilirsin ki? Gene farz edelim ki, bütün yoldaşları iyi niyetle, birlikçiliğimize inandırdık. Bu yapılanların hareket ettirici nedenleri bulunup ortadan kaldırılmadıkça, aynı olumsuzlukları yeniden yaşamamız önlenemez mi? Hayır yoldaşlar, kesinlikle hayır! Bunun tek yolu, tüm olumsuzlukların nedenlerini bulup onları ortadan kaldırmaktan geçer. Mevcut olumsuzlukları düzeltmenin de geleceğe güvenle yürüyebilmenin de yolu geçmişimizi bütünün içinde gözden geçirip, olumsuzluklarımızı aşip, olumlu yönlerimizi daha bir geliştirmektir. Ancak böylelikle hem başkalarının niyetlerini yargılamaktan kurtuluruz hem de yaptıklarımızı niyetlerle açıklamaktan. Böylelikle görüntüler ve niyetler üstünde kısır, verimsiz polemiklerden kurtulur, gerçek zemin üzerinde ilerletici tartışmalara başlayabiliriz.

Bu gelişmeler sürecinde Merkez çoğunluğu ile tartışmalarımın sürekli sertleşmesi ve iplerin kopmaya her gün biraz daha yaklaşması, bir olay vesilesiyle son buldu. Bana karşı sürdürülen saldırı ve iftira kampanyası bu dönemde hem daha bir iğrenç boyutlara ulaştı hem de birçok yoldaş daha bu kervana katıldı. Bunların hepsine ayrı ayrı cevap vermenin ne olanağı var ne de gereği. Bunların içinden İ.Halef yoldaşın, “İlkesiz Politikanın İflası” adlı “ilkeli” yazısının bazı bölümlerine cevap verip, A.Orhan yoldaşa da birkaç soru sormakla yetineceğim. Esas olarak buraya kadar İ.Halef yoldaşın ne kadar “ilkeli” davrandığı ve Merkezin aldığı tutarsız, gerekçesiz ve birbiri ile çelişen kararlarını göstermiş bulunuyorum. İ.Halef yoldaş, yazısının hemen başında ne kadar “ilkeli” davrandığını ve olayları nasıl gerçek zemininden kaydırmaya çalıştığını ortaya sermektedir. İ.Halef yoldaş yazı-

sında şöyle diyor: “Daha önce F.Y. yoldaşla polemiklerimiz oldu. Ne yazık ki bu polemikte, olayların tartışılması ağırlıklı bir yer tuttu. Bundan sonra mümkün olduğu kadar olayları tartışmaktan kaçınacağım.” İ.Halef yoldaşın bu sözlerinden anlaşılan, benimle yaptığı polemikte bir kısım olanları ve söylenenleri tartıştığım ve bundan sonra bunları yapmayacağı, tartışma zemini olarak ideolojik-teorik zemini seçeceği gibi geliyor insana. Hâlbuki yoldaşın söylemek istediği bu değil. Çünkü yoldaşın kişisel sorunlarından kaynaklanan o kadar çok olayı var ki, yoldaşın bunların altından kalkması mümkün değil. Bundan dolayı bunların üstünü kapatıp, bunların “altındaki niyetlerle” ilgileneceğim demek istiyor. Yoldaşın yazısı bu gerçek kavranmadan okunursa “bu ne perhiz bu ne lahana turşusu” denebilir. Ama bu haksızlık olur, yoldaş daha önce de bu doğrultuda yığınla keşiflerde bulunarak dedikodular yapmıştı. Şimdi yazılı olarak söylüyor: “GMK’nın GK ile ilgili kararına F.Y. yoldaş şiddetle karşı çıktı. GK’cıları ikna edebileceğini, kendisine 5 gün mühlet verilmesini istedi. Sorunun özünü tartışmaktan kaçınan ve göstermelik çıkışlar yapan (bunlar ne demek yoldaş?- F.Y.) F.Y. yoldaşın asıl tepkisinin GK sorunundan değil, GMK içindeki iç bölümden kaynaklandığı kanaatini taşıyan diğer GMK üyeleri (sen değil mi? -F.Y.) F.Y. yoldaşın muhalefetine rağmen bu kararlarında ısrarlı oldular.” Aynı yazıda İ.Halef yoldaş, “F.Y. seçilemeyeceği endişesiyle merkeze adaylığını koymadı” diyor ve ekliyor: “Adaylığını koymamasına gösterdiği gerekçelerin inandırıcılığı yoktur.” İşte, yoldaşın olayları tartışmayıp neleri tartışacağını söylemek istediğini belirten sözleri. Yoldaş gerçekten olayları tartışmıyor, bu işin hesabını veremeyeceğini görünce, şimdi niyet uzmanlığına soyundu! Gerçi Lenin yoldaş niyetlerin ölçülemeyeceğini, böyle bir aletin olmadığını söylüyor, ama herhalde niyet uzmanlarının yetişemeyeceğini söylemek istememiştir.

Yoldaş aynı yazısında, “Kaldı ki, F.Y. yoldaşın değişik eğilimdeki yoldaşları (her türlü yöntemi kullanarak) onların duygularına hitap ederek kazanmaya çalıştığı bilinmektedir. Bu gerçeği birçok yoldaştan dinledim. Yakın geçmişte, ülke içerisinde egemen olan anlayışı şu veya bu düzeyde savunan yoldaşlara, ben de dâhil muhalefet edenleri, eleştirerek yaklaşmış ve kendi için içeriği desteklediğini anlatmıştı” diyor. Ayıptır yoldaş, gerçekten bu, iğrenç bir demagojiden başka bir şey değildir. Benim 12 Eylül’den sonra nasıl davrandığımı ve neler yaptığımı hem o dönemde hem de sonra açık açık yazdım. Ben içeriği günah keçisi yapmaya şiddetle karşı olduğumu yazılarımda anlattım.

Sorumluluğun hepimizde olduğunu ve olumsuzlukların köklerinin bizim mayamızdan kaynaklandığını her defasında belirttim. Elbette senin gibi İsrail keçisi arayıp günahları yüklemeye çalışmadım. Yazdıklarımın dışında neler yaptığımı anlatsana. Neymiş, nelermiş?

Yoldaş, GK'nın yazılarını olanaksızlıktan üyelere veremediklerini söylüyor. Yoldaş, doğru değil söylediklerin. Benim Hulki'nin yazılarını örgüte dağıtmayı önerdiğimde merkez çoğunluğu buna karşı çıkıp, çare olarak çağrı kararı çıkmadı mı? Bu mantık mı GK'nın yazılarını örgüte dağıtacak? Sonra, neden olanak yok? Siz onlardan istediniz de, onlar vermedi mi? GK'nın yazılarını yoksa çöp kutularında mı arıyorsunuz da bulamıyorsunuz? Bırakın bu numaraları yoldaş...

Bütün bunları yapanların kalkıp beni, tutarsızlıkla, çelişkili davranmakla suçlamaya kalkması fazlaca komik kaçmıyor mu? Ondan sonra da, "F.Y. yoldaş GMK'nın çoğunluğunu 'sahtekar', 'düzenbaz', 'grupçu', 'hesapçı', 'faydacı' vb. diye suçluyor" diye sızlanmanın anlamı var mı? Bunları söyleyen İ.Halef yoldaş, sanki ilk yazısına Merkezin bir kısmını yalancılıkla suçlayarak başlamamıştı.

"Devrimci Eylem Birliği" olayı...

Yoldaşın anlattığı ve can simidi gibi sarıldığı üçüncü olay DEB olayıdır. Başta C.K. ve İ.Halef yoldaşlar, bu olayı alabildiğine çarpıtarak polemik malzemesi bulmaya çalışıyorlar. Yoldaşların bu konudaki çarpıtmalarını DEB olayıyla ilgili yazımda anlatmıştım. Bu olayın özünün tartışması başka yazının, hatta birçok yazının konusu olacaktır. Konu, ulusal sorun-ittifaklar ve bu ittifaklarda ilkeler sorunu olarak benim tarafımdan tartışılmaya muhtaç bir sorundur. Konunun bu yanı tartışmaya açık ve muhtaçken; diğer yanı, yani olayın özgül gelişim yanı, yoldaşlar tarafından bazı yönleri gizlenmeye çalışılmakta, birçok yönde çarpıtılmaktadır. Bunların neler olduğunu adı geçen yazımda anlatmıştım. Yoldaşların bu yöntemlere neden ihtiyaç duyduklarını ise, biraz ileride anlatacağım.

İ.Halef yoldaşın öne sürdüğü dördüncü iddia: İnsanların, beni "destekledikleri müddetçe övdüğüm, desteklerini çekince sövdüğüm"dür. Buna örnek olarak da A.Orhan yoldaşı göstermektedir. Aynı mantıkla hareket ederek bunu A.Orhan yoldaş da söylemektedir. Şimdilik A.Orhan yoldaşın sözlü ve yazılı iddialarını bütünlüklü biçimde ele alıp

eleştirmeyi gerekli görmüyorum, bunu zamanı gelince yapacağım, ama birkaç noktayı genel hatlarıyla belirtmeliyim.

A.Orhan yoldaşa ben ne eskiden hak etmediği övgüler düzdüm ne de şimdi “tü kaka” dedim. Sadece ben, A.Orhan yoldaşın epey çabalarla kanalize edildiği mantık gereği yaptığı olayın adını koyarak kendisine söyledim. A.Orhan yoldaşın, “benim kendisini birilerinin seviyesinde gördüğümü söylediğim” gibi aslı olmayan sözleri bir yana bırakırsak, ben A.Orhan yoldaş için dün ne diyorsam, bugün de aynıını söylüyorum. A.Orhan yoldaş, kendi çapı kadar dün de, bugün de çalışkan ve fedakâr bir komünisttir. Kanalize edildiği mantık gereği yaptığı bazı yanlışlar, benim A.Orhan yoldaş hakkındaki kanımı değiştirmemiştir ve öyle kolay kolay da değiştiremez. İnsanların girdiği mantığın bu gibi yanlışlara yer yer sürükleyebileceğini ben epey iyi bilirim. A.Orhan yoldaş da çok iyi bilir ki, benim görüşlerimi en az A.Orhan yoldaş kadar destekleyen başka pek çok daha yoldaş vardı. O yoldaşları hiçbir zaman A.Orhan yoldaş seviyesinde görmedim ve göstermedim. A.Orhan yoldaşa ne eskiden hal etmediği bir övgü düzdüm, ne de şimdi hak etmediği bir sövgü. Sadece biraz sonra anlatacağım gibi, kendisinin yaptığı olayın ismini koyarak anlattım.

Bir yoldaş, A.Orhan’ın da üyesi bulunduğu bir organdan, yarım konferansa organın sekreterini değil de, A.Orhan’ın gelmesi için bastırıldığını anlatıyormuş. Hayır, yoldaşlar, kesinlikle böyle bir şey olmamıştır. A.Orhan yoldaşı, ben ne önerdim ne de ima yoluyla bile bu doğrultuda tek kelime kullandım. Eğer böyle bir niyetim olsaydı, A.Orhan’ın sekreter olması için önceden bastırırdım.

Benimle A.Orhan yoldaş arasında başlayan tartışma, esas olarak Merkez çoğunluğuyla benim aramdaki mücadelenin uzantısıdır. Bunu bilmeme rağmen o günlerde somut delil olmadığı için açık biçimde yazmamıştım. Şimdi İ.Halef’in yazısı bunun bariz delili olduğu için yazıyorum. “Yoldaşlara cevap ve savunmam” adlı yazımda belirttiğim gibi... Yoldaşlar, Baha olayını önce uzanabildikleri herkese anlatmaya başladılar. Baktılar ki olumsuz tepkiler geliyor, bu defa A. Orhan da dâhil, bir kısım yoldaş bana gelip, “biz bu olayı kimseye anlatmak istemiyoruz; bu olay sokakta çözülmez, bunu aramızda çözmeyi düşünüyoruz” dediler. Hâlbuki o zamana kadar yığınla yoldaş, bana olayın propagandasının kendilerine yapıldığını söylemişti. Bunun üzerine ben de, “Yalan konuşuklarını söyleyerek, kimlere neler anlattıklarını

kendilerine anlattım. Bir kısmını inkâr etmekle birlikte, birçoğunu kabullenmek zorunda kaldılar ve ‘biz bu işi kampanya biçiminde yapmadık, bazı önemli gördüğümüz yoldaşlara anlattık, sen buna kampanya diyorsun ve bizi bundan dolayı yalan söylemekle suçluyorsun, halbuki burada yalancılık yok, sadece olayın farklı değerlendirilmesi var. Sen buna kampanya diyorsun. Biz ise kampanya demiyoruz’ dediler. A.Orhan yoldaşın da içinde bulunduğu organ bunu şu şekilde açıklıyor bir yazısında:

“Böylece diğer İK üyeleri ile de tartışma ortamını ortadan kaldıran F.Y. yoldaşın bu tutumundan sonra bu yoldaş (A.Orhan kastediliyor) bu olaydan fazla etkileyeceğini düşündüğü sınırlı sayıdaki yoldaşla B. yoldaşın iddiaları ve F.Y. yoldaşın bu süreçteki tutumunu tartışmıştır.”

“... F.Y. yoldaşın İK üyeleri ile tartışma ortamını ortadan kaldırdığı noktada, bazı İK üyelerinin bazı örgüt üyeleriyle tartışmasıdır. Böyle bir tartışmanın yürütüldüğü tarafımızdan yadsınmamıştır. Farklılık, F.Y. yoldaşın bu tartışmaları kampanya diye değerlendirmesi, bizim ise kampanya olarak tanımlamamızdır.” (İ.K’nin bir organa cevabı)

İşte, A.Orhan ve diğer İK üyelerine benim yalan söylediklerini söylediğim konu bu kadar. Önce yoldaşlar olayı kimseye anlattıklarını bana söylememelerine rağmen, benim yüzlerine vurmamdan sonra kampanya sözümün arkasına sığınarak işin içinden sıyrılmaya kalktılar. Ne var ki İ.Halef şöyle diyor:

“Bu günlerde bir yerel örgütten (olayın geçtiği örgüt- F.Y.) başlayan ve büyüyen tartışma, önderliğin sorunlara yaklaşım tarzının ve aldığı kararların bir sonucudur. F.Y. yoldaşla ilgili birtakım iddialar içeren bir belge önderliğe ulaştırılmıştır. Örgütümüze ciddi suçlamalar yönelterek ayrılan ve daha sonra geri dönen bir yoldaş, kendisinin ayrılmasına F.Y. yoldaşın neden olduğunu iddia etmekte ve bu yoldaşın örgüt içerisinde hizip kurmaya çalıştığını öne sürmektedir. Bu iddia karşısında yapılacak iki şey var: **Birincisi**; bu sorunu bir soruşturma biçiminde Merkez, F.Y. yoldaş ve çalıştığı organ arasında çözmek(abç). Merkezi önderlik bu yola itibar etmemiş, sorunun kapalı kapılar arkasında konuşulup bağlanmasına karşı çıkmıştır. **İkincisi**; bu yoldaşın iddialarını F.Y. yoldaşa iletmek ve aynı zamanda örgüte yansıtarak sorunun genelde ve herkesin katıldığı bir tartışmayla çözüme bağla-

mak. Tercih edilen ve doğruluğuna inanılan yöntem ikincisiydi ve önderlik de bu yolda kararlar almıştır. Sorunla ilgili, F.Y. yoldaş da dâhil, birçok yoldaş görüş belirtmeye başlamış ve yazılar tüm örgüte dağıtılarak bir tartışma kampanyasına dönüşmüştür. Ben bu tartışmayı, bir anlamıyla, eski tartışmanın bir devamı olarak görüyorum! (İ.Halef, İkesiz Politikanın İflası S.1)”

Evet yoldaşlar, İ.Halef, İ.K'nın iddialarının doğru olmadığını, tam aksine benim iddialarımın tastamam doğru olduğunu anlatıyor yazısında. Hatta İ.Halef, bilmeme rağmen somut delil olmadığı için o gün söylemediklerimi de ilave ediyor: “Bu oyun Merkez patentlidir” diyor. Yazınızda siz ne diyorsunuz yoldaşlar? “F.Y., İK üyeleriyle tartışma ortamını kaldırdığı için” biz bir kısım yoldaşlarla tartışmak zorunda kaldık, bu zinhar kampanya falan değildir; eğer F.Y. bizimle tartışma ortamını kaldırmıyorsa, biz bunu kimseye anlatmayacaktık.

Peki, İ.Halef ne diyor?

“Bu sorunu bir soruşturma biçiminde Merkez, F.Y. yoldaş ve çalıştığı organ arasında çözmek. Merkezi önderlik bu yola itibar etmemiş, sorunun kapalı kapılar arkasında konuşulup bağlanmasına karşı çıkmıştır.” İ.Halef'in yazdıklarını ve Merkezin size yaptırdıklarını hiç düşündünüz mü, A.Orhan yoldaş? Sizin düşündüğünüzü iddia ettiğiniz yöntemi Merkez, “kapalı kapılar arkasında bağlamak” olarak görüyor ve bir kalemde reddediyor. Neden? Yakaladığı “fırsatı” değerlendirmek için. Bunlar seni biraz olsun düşündürmüyor mu, A.Orhan yoldaş? Neden bu gerçekleri hâlâ gizleme ihtiyacı duyuyorsunuz?

İşte benim, A. Orhan yoldaşa ettiğim ‘küfürleri’, bu konuda kendisine yalan söylendiğini söylemektir. Peki, şimdi İ.Halef'in açıklamalarına ne diyorsunuz yoldaşlar? Bu bir kampanya değil, birkaç kişiyle sınırlı bir olay mı imiş? Bu durum sizin iddia ettiğiniz biçimde çözülebilir miymiş? Benim size ‘yalan söylüyorsunuz’ demem, sizin niyetleriniz ve karakterinizle ilgili değildi, benim bu sözüm, tamamen objektiviteden hareketle söylenmiştir. Ne yapalım, sağ elimle sol kulağımı gösterme ve nabza göre şerbet verme huyum yok; huyum kurusun!

Bazı yoldaşlar bu durumu zamanlamanın arkasına sığınarak açıklamaya çalışabilirler. Ama boşuna! İ.Halef olayın tamamen Merkez patentli ve onun direktifiyle yapıldığını ele veriyor. “Bu günlerde bir yerel örgütte başlayan ve büyüyen tartışma, önderliğin sorunlara yaklaşım

tarzının ve aldığı kararların bir sonucudur” diyor İ.Halef. Peki, yoldaşlar, bu duruma göre sizin iddialarınız mı doğru, İ.Halef’in anlattıkları mı? Herhalde ilk göreviniz buna bir açıklık getirmek olmalıdır. Gerçi yakın bir zamanda bunu yapabilmeniz olanaksız olduğunu biliyorum ama olsun, vicdanınızı biraz olsun sızlatmak için gene de yazıyorum. “Kol kırılсын yen içinde kalsın” tavrı komünizmin tabiatına yabancıdır, komünistler arası mücadele açıklık gerektirir. Bu gibi olayları sır diye düşünenler komünist kafaya değil, olsa olsa ‘cuntacı’ kafaya sahiptir.

Hataların sorumluluğu kolektiftir

Bütün yazılarımda ben, yapılan hataların kolektif sorumluluğunu ön plana çıkardım ve hepsinde benim de sorumluluğum olduğunu vurguladım. Bunları herhangi bir uzlaşma endişesiyle, kimsenin suçunu hafifletmek için ve bir tevazu gösterisi için yapmadım. Bunları komünizmin tabiatı gereği ve gerçeklik olduğu için yaptım. Kendisine komünist diyen bir örgütte, komünist ilkeler yaşam biçimi haline gelmedikçe, bu gibi yanlışların sürekli olacağını bilen her komünistin başka türlü davranması mümkün değildir. Bunun tek yolu örgütün kendisini sürekli özeleştiriye tutup yenilenmesi ve geliştirmesinden geçer. Hele bizim dönemimizdeki ve durumumuzdaki örgütlerin kendilerini inceden inceleme gözden geçirmemeleri, belki günü kurtarır, ama karanlık geleceği peşinen kabullenmesidir.

Benim için “hayatında özeleştiri yapmadı ve yapmaz” diyen C.K. ve İ.Halef yoldaşlar, bunlar benim özeleştirim değil midir? Tartışma döneminde, yazdığım yazıların içinde özeleştiri yapmadığım tek bir yazımı gösterebilir misiniz? Siz, muarızlarına bir yığın yalan ve çarpıtmalarla saldıran C.K. ve İ.Halef yoldaşlar, siz hayatınızda hiç özeleştiri yaptınız mı? En ufak sorumluluktan dahi kaçmak için geçmişin yanlışlarını da teorize ederek aklayan ve bunu örgütün gündeminden kaldırmayı beceren ve böylece örgütün geleceğini karartan sizler, siz hayatınızda hiç özeleştiri yaptınız mı?

60 yıllık Türkiye Devrimci Hareketinin tarihine bakıldığında, günümüze uzanan dişe dokunur bir mirasın kalmadığı görülür. Bunun tek nedeni, dişe dokunur iş yapılmadığı değildir. Bunun yanında ve belki bundan da öte, komünist ilkelerin örgüt içi yaşam haline getirilemediğinden -sınıfla bağlantılı- olayların kimini gizleme, kimini çarpıtma ve abartma ile nedenlere inip açığa çıkarma yerine sonuçlarla boğuşma

ve karşılıklı suçlama kısır döngüsünden kurtulamamaktır. Hâlâ biz bu geleneği mi sürdüreceğiz? Biz hâlâ bu olumsuz geleneği aşamayacak mıyız? Eğer bunu aşıp, neler yaptığımızı ve yapamadığımızı gerçek nedenleriyle ortaya sermezsek, bırakalım gelecek kuşaklara doğru dürüst miras bırakmayı, korkarım günümüzü dahi kurtaramayız. Gerçekleri kabullenmek belki biraz güçtür ama kendimizi buna alıştırmadan, aydınlık gelecekte fazla iyimser olmaya olanak yok. Uğruna mücadeleye verdiğimiz yüce amaca ulaşmaya olanak yok. Şu ana kadar çok fazla şey yapamamışsak da, bari bu olumsuz geleneği aşmak için elimizden gelen özveride bulunmaktan kaçınmayalım. Bize rağmen de olsa, er veya geç bunların aşılabileceğini bilelim. Gerçekler mutlaka bir gün kendini kabul ettirecektir.

Karşılıklı iddialar

- Geçmişimizi ve günümüzü değerlendirmede Merkez çoğunluğu ile benim farklı bakışta olduğumu yukarıda belirtmiştim. Şimdi de kısaca karşılıklı iddialara değinelim. Ben, "Kurtuluş Örgütünün Geçmiş ve Bugünü" adlı yazımda: bizim geçmişimizde de, bugün de pragmatik felsefenin ve ikameci sosyalizm anlayışının yoğun baskısı altında olduğumuzu; daha doğru bir deyimle yönlendiriciliği altında olduğumuzu anlatmıştım. Bundan dolayı çoğunlukla tutarsız, birbirleriyle çelişen kararlar aldığımızı, bunların izahı mümkün olamadığından, niyetlerle geçiştirmeye çalışıldığını, biraz fazla zorlanınca yalan dâhil her yöntemin kullanıldığını söylüyorum.

- Grupçu, hatta hizipçi anlayışın egemen olduğunu, bundan dolayı ilkesel birlikten yana değil, tabilerin birliğinden yana olduğunu, güç ve dengeciliğin ön planda olduğunu, buna bağlı olarak komplocu olayları değil, niyetleri araştırma ve eleştirme yönteminin hâkim olduğunu söylüyorum.

- İkameci sosyalizm anlayışı gereği, örgütü organik bütünve gönlüllü irade birliği olarak değil, üstten aşağıya nesne ve özne olarak görüldüğünü ve yanlış demokrasi ve merkezîyetçilik anlayışının hâkim olduğunu söylüyorum.

Bu iddialarımın cevapları iki, üç ve dördüncü yazılarımda örnekleriyle birlikte verilmiştir. Burada ise, birkaç konuya kısaca değinmekle yetineceğim.

- Tartışma süreci boyunca benim dışımda hiçbir Merkez üyesinin olayları 12 Eylül öncesine uzatmamasının nedenleri nedir? Bazı yoldaşların benim ve Hulki yoldaşın muhatap olduğu olayları çarpıtarak anlatmasının dışında neden, bir İzmir mitinginden, DY çatışmalarından vs. hiç söz edilmez?
- GK ile ilişkilerin kesildiği Ekim '83 toplantısındaki kararda, birinci GMK toplantısının kararı da neden çarpıtılmıştır? Birinci GMK toplantısının aldığı çağrı kararında, "TKKKÖ'yü tek meşru proleter sosyalist örgütlenme olarak tanımak" gibi bir ibare var mıdır?
- Avrupa'da çıkardığımız S.İ'de (Sosyalist İşçi) yazılan, "Biz, diğer siyasetlerle eylem birliği olanağı aradık, olmayınca geri çekilme kararı aldık" yazısı doğru mudur?
- "Hulki çağrımıza uyup gelmedi" yazısı ve iddiaları doğru mudur?
- İçerdeki Merkezin, "Bu örgütte bir çoğunluk grubu, birde azınlık grupları vardı...Çoğunluk grubu, örgütün çıkarlarını; azınlık grupları, kendi grup çıkarlarını ve kendilerini doğrulama uğraşındaydılar" yazısı ne demektir ve şimdi nereye gitti?
- 12 Eylül'den sonra içerdeki Merkez tarafından örgüthem teorik olarak hem de fiilen tasfiyeye çalışıldı mı? Örgüt konferansı hazırlıkları yapıldı mı? Eğer yapıldıysa, bunun anlamı neydi?
- Birinci GMK toplantısında alınan çağrı kararının, yürür-lükten kaldırılan tüzük ve programın gerekçesi var mıdır? Varsa nelerdir?
- Üyeliklerin askıya alınıp sonra iptal edilme kararlarının kaldırılmasının gerekçeleri nelerdir?
- Birinci GMK toplantısında Hulki'nin örgütten ayrıldığı kararı alınmasına ve dönebilmesi için örgütün çoğunluğunun onayının gerektiğinin belirtilmesine rağmen, GMK'nın temmuz toplantısında örgüte sormadan bu kararı kaldırılıp Hulki'ye çağrı çıkarmanın gerekçesi nedir?
- İkinci ve üçüncü yazılarımda anlattığım, ondan fazlayoldaşın üye yapılmasında benim itirazım ve başlarına koyduğumuz organa sosyalim sözlerine verilen, "onlar dar görüşlüdür, ben onların kafasını bilirim, onlar şu ve şu yoldaşların dışındakileri üyeliğe kabul etmezler"

cevabı verilmiş midir? Eğer verilmişse, bu Leninist örgüt anlayışı mıdır? Gerçi İ.Halef yoldaş, “organ yoktu, organ dağılmıştı” gibi hilelerle işin içinden sıyrılmaya çalışılıyor, ama gerçek olan, o anda orada yönetici olarak, onlarla birlikte yazan eski statülü üç yoldaşın bulunmalarıdır.

- İçerdeki Merkezin iki yoldaşı çağırma kararına İ.Halefyoldaşın karara uyulmaması propagandası yaptığı ve bir yoldaşın uymadığı doğru mudur? Eğer doğru ise, bu Leninist bir tavır mıdır ve bunun için bir işlem yapılmış mıdır?

- GK’lı statülü yoldaşların Mayıs ’83 raporlarında verdikleri cevaplarına rağmen, Temmuz ’83 toplantısında neden PB’ye istihdam edilmeleri önerilmiş ve PB onları neden istihdam etmiştir? Sonra ne değişmiştir de, Ekim ’83 toplantısında, bana beş gün konuşma fırsatı dahi verilmeden, resmen tasfiye edilmişlerdir?

- Konferansta, hem GMK’nın Ekim ’83’te aldığı ilişkilerikesme kararı onaylanıp hem de aynı yoldaşlara çağrı kararı çıkarmak, tarihte örneklerine rastlanabilir bir çelişki midir?

Yoldaşlar, çizilen bu zikzaklar ve yapılan bunca tutarsızlıkların zerre kadar iyi niyet ve birlikçilikle ilgisi yoktur. **Bunların hepsi fırsat aramanın ve denge hesaplarının sonucudur. İkameci sosyalizm anlayışının doğal sonuçlarıdır.**

Bana yöneltilen eleştiri örnekleri

İ.Halef yoldaşın yazısında, benim “tutarsızlığımı” anlatan birinci olay, GK ile ilgili tavrımdır. Bu konuyu tarihi gelişim içinde yukarıda yeterince anlattım.

İkinci olay seçimlerle ilgilidir. Konuyu mümkün olduğunca kısa bir biçimde anlatacağım. Konferans kararının seçimle hiçbir ilişkisi yoktur. Konferanstan 15-20 gün önce İ.Halef bana şöyle bir haber getirdi, “C.K., konferansta GMK’nın onaylanmasını isteyecek” dedi. Ben de, “Bunun çok matrak bir şey olacağını, seçimin bir kongrede yapılması gerektiğini, eğer illa olacaksa, üyelerin tümünün oyunun alınmasının ehvenişer olacağını” söyledim. Bundan sonra “doğrudan seçim” formülü haberini aldım. Bu defa da, sayısı belli olmayan, %51 oy alanların Merkeze gireceği, alamayanların giremeyeceği gibi, daha komik bir durumla karşılaştım. Buna da şiddetle itiraz ettim ve mutlaka bir sayı

saptanmasını önerdim. Böyle bir seçime ben hiçbir zaman yandaş olmadım. Yaptığım düzeltme önerilerim böyle bir seçimi savunduğum anlamına gelmez. Bari biraz kötünün iyisi olmasını sağlamaya çalıştığım anlamına gelir. Mesela hiç kimse %51 alamaz veya 15 kişi alırsa vs... Yoldaşların bu gerçekleri bilmelerine rağmen bunun propagandasını yapmalarında iki neden olabilir. Biri, çaresizlikten zorlama gerekçeler bulmaya çalışmak; ikincisi olumsuz görülen bir olayın sivri yanlarının düzeltilmeye çalışılabileceğini kafalarının almaması.

İ.Halef yoldaş bana çamur atabilmek için yalan söylüyor. Şöyle diyor: "F.Y. yoldaş, GK ve başkalarıyla ilişkilerini uzun bir süre açıklamamış bu konuda kendisine yöneltilen soru ve eleştirileri muğlak cevaplarla geçiştirmiştir. Örneğin; GK ile düzenli ilişkisi olduğunu MK bilmemektedir. (Bunları söylerken senin yüzünün kızarmayacağını biliyorum İ.Halef yoldaş. Çünkü sen GK ile görüşme talebime de 'yok böyle bir şey' diyebilen bir yoldaşsın-F.Y.) F.Y. yoldaş, mevcut ilişkilerini iddialarının aksine 'gizlemiştir'" diyor. Yoldaş, sözlerinin içinde "uzun zaman", "düzenli ilişki" gibi paratonerler kullanarak kendine bir basamak hazırlamaya çalışıyor ama bunların da derde pek deva olacağı yok. Yoldaş hem "uzun zaman gizlemiştir" diyor, hem "GK ile düzenli ilişkisi olduğunu MK bilmemektedir" diyor.

Yoldaş gene oyunun hilesine kaçıyor. Bilmediğiniz "düzenli ilişki" ne demek yoldaş? Bende Hulki'nin telefonu olduğunu ve istediğim zaman GK ile ilişki bağlattığımı bilmiyor muydunuz? Bunu ben herkese anlatmadım mı? Artı, istediğimde Hulki ile görüştüğümü size defalarca anlatmadım mı? Peki, yoldaş, konferanstan önceki tartışmalarımızı GK'lı yoldaşlara anlatacağımı söyleyip, gidip telefonla randevu bağlayıp anlattığımı bilmiyor musun? Bırak bu yöntemleri yoldaş, başkasına yoksa da, kendinize bari biraz saygınız olsun.

Merkez çoğunluğu neden olayları çarpıtarak bana saldırıyor?

Başta C.K. ve İ.Halef olmak üzere merkez çoğunluğunun, olayların bir kısmını gizleyerek, bir kısmını çarpıtarak bana ve Hulki yoldaşa saldırılarının, ilk bakışta bizim hatalar yaptığımızı ve bunları kabul etmediğimizi çağrıştıran yanlışlar yaratması olasıdır. Hâlbuki biraz dikkat eden her yoldaş, bunun hiç de böyle olmadığını, amacın tama-

men başka olduğunu görmekte zorluk çekmez. Benim yazılarımı okuyan her yoldaş, açık ve netçe görür ki, ben örgütün 12 Eylül öncesini ve sonrasını eleştirirken, bütün hataların birinci derecede sorumlusu olduğumu her yazımda vurguladım. Bu hataları birlikte yaptığımızı ve birlikte aşmamızı savundum. Bundan dolayı, 12 Eylül sonrası yapılan yanlışların bizim geçmiş mayamızdan kaynaklandığını söyleyip ve bunlar için günah keçisi aramaya şiddetle karşı çıktım. Peki, o halde bu yoldaşların derdi ne de olayları böyle çarpıtarak bana saldırıyorlar?

İşin ilginç yanı, 12 Eylül sonrası içerdeki Merkezin yaptığı tasfiyelerde kullandığı metotları aynısıyla C.K. ve İ.Halef'in kullanarak sürdürmeleridir. Yukarıda, tasfiyeci mantığın aynen devam ettiğini, biçimsel bazı inceltmelerin dışında özde aynen devam ettiğini söylemiştim. Bunun yazılı sirkülasyonlardaki belgeleri, içerdeki Merkezin "12 Eylül hizbini mahkûm edelim" yazısı ile C.K. ve İ.Halef'in "DEB Üzerine", "Kurtuluş Örgütü Tektir Parçalamaya Kimsenin Gücü Yetmeyecektir", "İlkesiz Politikanın İflası" yazıları karşılaştırıldığında açıkça görülecektir. Gerek eski, gerekse yeni tasfiyecilerin yazılarında özde hiçbir farklı yoktur. Özde ikisi de tıpkısının aynısı... Ancak bazı biçimsel farklar var ki, oda, biraz beceri farkı ve esas olarak da, eski tasfiyecilerden kazanılan deneylerden ders çıkaracak fazlaca anakronikleşen yanları kullanmamak. Yazılarında eski tasfiyeciler gibi yenileri de yalan ve olayları çarpıtmayı temel alıyorlar. Fark; eski tasfiyeciler, yoldaşlara, "apolitsiz 12 Eylülcüler, hizip, hizip başı vs." gibi iğrenç çamurlar atarken... Yenileri, "kararsız, dengesiz, hesapçı, iftiracı, beceriksiz, politikacı vs." gibi yaftalar yapıştırmaya çalışıyorlar.

Eski ve yeni tasfiyecilerin başka bir ortak noktası: İkisi de tasfiyenin kolay olduğu noktada gık diyeni kesmeleri, direnme ile karşılaşınca geri adım atarak fırsat kollamaya başlamalarıdır. Örneğin, eski tasfiyeciler ilk üç yoldaş gık deyince kesmiş, daha sonraları için ise, uzun süre ayak sürterek fırsat kullanmaya başlamışlardır. Aynı biçimde yenileri de Hülki yoldaş gık dediğinde kesmiş, direnme ile karşılaşınca hem onun için hem de başkaları için ileri geri zikzaklar çizerek fırsat kollamaya başlamışlardır.

Eski ve yeni tasfiyecilerin örgütte tartışma açma yöntemleri de aynıdır. Eski tasfiyecilerin "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" yazısıyla açtığı kampanya ile benim hakkımda Merkezin açtığı,

İ.Halef'in anlattığı kampanya aynı mantığın ürünleridir. Peki, yoldaşların bu kadar yalan ve çarpıtmalarla yaptıkları saldırıların nedeni nedir, diye sorulabilir.

Birincisi, benim ve Hulki yoldaşın geçmişimizi bütünlüklü olarak gözden geçirmemiz gerektiğinde diretmemizdir. Merkez çoğunluğunun ise, tam tersine geçmişi aklamaya çalışması. Bunun için geçmişteki teorik hattımızın doğru yanlarını da delerek, geçmiş yanlışlarımızı teorize etmişlerdir.

İkincisi ise, C.K. ve İ.Halef yoldaşların kişisel ve kolektif bir hata kabul etmekten şiddetle kaçınmalarıdır. Geçmişimizi bütünlüklü gözden geçirmemiz, geçmişte yapılan yanlışlarda onların payının olması demektir. Bundan dolayı böyle bir önermeden şiddetle kaçınmak gerekir onlar açısından. Bunun temel nedeni bir önceki yazımda yeterince açıkladığım gibi, ikameci sosyalizm anlayışı ve pragmatik felsefedir. İkameci sosyalizm anlayışı ve pragmatik felsefenin yönlendiriciliğinde olanlardan başka türlü davranış beklemek eşyanın tabiatına aykırıdır. İlerde bunlar daha detaylı irdelenerek açıklanacaktır. Şimdilik bu nedenlerin başlıklarını belirtmekle yetiniyorum.

A. Orhan yoldaşa birkaç soru

1. Tartışma kampanyasında yazdığın, “Birliğin Önüne Engeller Dikmeyelim” yazısı ile “Birlik Adına Ayrılık Yolunda” adlı yazını hiç karşılaştırdın mı? Birinci yazında kısmen belirttiğin ve sözlü olarak pek çok yoldaşın bildiği önemlice muhalefetin, şimdi ne durumdadır? “Benim muhalefetim nicelikseldir” gibi havada ve anlamsız cevaplarla işin içinden çıkılabilir mi? Farz et, kısa vadeli çıkılsa da, bunun sonucunun nerelere varacağını düşünüyor musun?

2. 1976 yılında kopma noktasına gelen tartışmalarımızdan bahisle, bunun F.Y.’nin Merkez üyelerine güvensizliği temelinden kaynaklandığına bağlıyorsun. Peki, bu konunun taraflarını ve nasıl geliştiğini sen ve B.Kıvılcım yoldaş çok yakinen bilmiyor musunuz? Kaldı ki, bu konuyu, sayısı 50’ye varan yoldaş biliyor. Dediğin gibi bu olayda taraflar gerçekten F.Y. ve Merkezin diğer üyeleri miydi? Gene bu olayda bizzat sen, birilerini yalancılıkla suçluyordun, seni F.Y. mi kandırdı veya ilkelliğinden mi insanlara yalancı diyordun? Yalanla doğruyu birbirinden kaç yaşlarında ayırmaya başlamıştın?

B. Kıvılcım yoldaşın “tarihi komedi” diye adlandırdığı bu olaya sen, bir yıl öncesine kadar tiksiniyerek bakıyordun. Ne zamandan beri “güven temelinde ilkel bir destek olduğunu” keşfettin?

3. Güvensizliğin, F.Y.’yi ittifaklar sorununa daha genişperspektifle yaklaşmaya ittiğini ve aynı zamanda Merkeze karşı müttefikler aramaya ittiğini söylüyorsun. Bunları gerçekten düşünerek mi yazdın?

4. F.Y.’nin sürekli güvensizliği olduğunu ve kesileceği endişesi içinde yaşadığını söylüyorsun. Peki, F.Y. bunlarla neden birlik oldu ve ‘76 tezgâhından sonra ayrılmadı? Yoksa birleşmeyi de, ayrılmamaları da siz mi sağladınız? Bunları cevaplaman gerektiğini hiç düşündün mü? Biliyorsun bunların çok fazla şahidi var.

5. Sol içi çatışmalara bir kısım gerekçeler bulmaya çalışıyorsun. Bunları gerek bizim çok güçlü olduğumuz başka bölgelerde olanlarla, gerek başka siyasetlerin güçlü olduğu yerlerde olanlarla ve gerekse bu çatışmalarda dağıtılan bildiri ve silahlı baskınlarımızı hiç düşündün mü?

6. Bu örgütte, bildiğin, “karar kural tanımam” tavırları var mıdır?

7. 1976’da küfrettiğin olaya ve yalancı diye suçladığın insanlara bugün ne diyorsun? Olayı ve onları haklı bularak özeleştirimini mi vereceksin, yoksa “ilkellik” jokeri ile idare mi edeceksin?

Neyse yeri ve zamanı gelince A.Orhan yoldaşın yazdıklarına ve yaptığı propagandalara belki cevap verme ihtiyacı duyarsam, o zaman yoldaşın şimdiye kadar bildiğim iki yazısını ele alıp, eleştiririm. Şimdilik A.Orhan yoldaştan bu ve belki başka bazı soruların cevaplarını bekliyoruz, eğer verirse... Bir kısım onu tanıyan ve olayları bilen yoldaşlar tarafından isteniyor da...

Yoldaşça Selamlar...

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın Komünistlerin Birliği!

F. YILDIZ.

4. Ocak, 1984

Sevgili kardeşim,
Sizlerden sağlıklı bilgiler alamıyoruz. Bu işte hatamızın büyük olduğunu biliyorum. Ancak size bir adres göndermiştik. Fakat oraya hiç bir şey yollamadınız. Zerrin Salih'e arada mektup yazıyor. Özel bir adres orası. Ancak, bir kere için bile olsa siz de o adresten yararlanabilirsiniz. En azından tartışma platformuyla ilgili düşüncelerinizi, önerilerinizi bize aktarabilirsiniz.

ABU AHMED'E MEKTUP

A. ŞERİF . 4 Ocak 1984.

Sevgili kardeşim,

Sizlerden sağlıklı bilgiler alamıyoruz. Bu işte hatamızın büyük olduğunu biliyorum. Ancak, size bir adres göndermiştik. Fakat oraya hiç bir şey yollamadınız. Zerrin Salih'e arada mektup yazıyor. Özel bir adres orası. Ancak, bir kere için bile olsa siz de o adresten yararlanabilirsiniz. En azından tartışma platformuyla ilgili düşünceleriniz, önerilerinizi bize aktarabilirsiniz.

Sana mevcut durumumuzla ilgili birtakım bilgiler aktarayım:

* Tartışma kampanyamız sonuçlanmak üzere. Bu ay içerisinde sirkülasyonların dağıtımını bitebilir. Şu anda aramızda Konferansa sunulacak taslaklar üzerine tartışıyoruz. Ulusal sorunla ilgili bir taslak hazırlayıp, üzerinde anlaşmaya vardık. Muhittin dışında... Bunu diğer gündem maddelerine ilişkin taslaklar izleyecek. Ayrıca bu taslakları tüm üyelerin görüşlerine sunmayı düşünüyoruz.

Bu ara tartışmalarımız sertleşti. Muhittin saldırıya geçti. Kendi tabiriyle, "içimizi dışımızı ortaya döküyor." Seviyesiz dedikodulara dayanan, dedim-dedi'yi temel alan üç tane yazı yayınladı. Başkalarını da hazırlıyormuş. Bu yazılarda GMK'nın çoğunluğuna (özel olarak da bana) veryansın ediyor. Bu ara DEB doğrudur diye iddialarda da bulunmaya başladı.

Muhittin'e benle C.Kamil cevap yazdık. İlişkilerimiz şu anda sağlıklı değil. Muhittin'i buna iten temel neden İlhami'nin yakalanmasından sonra yaptığımız iş bölümünden duyduğu rahatsızlığa dayanıyor. Bizi, tezgah kurmuş olmakla suçluyor ama, o kendi gönlündeki göreve önerilmeyince işi anlayışlarımıza bağlamaya kalkıştı. Eski hikayelerle bir şeyler dayatıyor. Ama işlerin farklılaştığını kavraması gerekir. Dayatmalar karşısında hiç kimse geri adım atmaya niyetli değil. Olumlu bir kararlılık egemen. Muhittin'le birlikte yürürüz, ama, onun belirlediği bir temel üzerinde olmayacak bu. Kendi adıma, geçmişin eksikliklerini sürdürecektir hiçbir tavrın yanında olmayacağım gibi, bu tavırlara karşı da şiddetle mücadele edeceğim. Birliğimizin zedelenmesini istemiyorum ama ilkelere, ilkeli davranmaya daha çok önem veriyorum.

Muhittin'in umduğu desteği örgütten görebileceğine de inanmıyorum. İnsanlarımız artık "eski"yi istemiyorlar.

Konferansa hepimiz katılmayabiliriz. Birbirimizi temsil etmeyi konuşuyoruz. Bu konuda epey mesafe kat ettik.

* Aşağıdan birini çağırdık. Zaza geliyor. Bu ara Yusuf'u sizin oralara göndermeyi düşünüyorlarmış. Yusuf'un oralardaki ağabeyinden parasal bir şeyler ayarlamak mümkünmüş. Bunun için sizden destek isteyeceklermiş. Bizin de adımızı verecekler size.. Haberiniz olsun.

Aşağıdakilerin bir kısmını buraya aldırarak istiyoruz. Parasızlık nedeniyle bunu gerçekleştiremedik. Bu yakınlarda sorunu çözebileceğimizi zannediyorum.

* 14. Sayı bugünlerde çıkıyor. Yazıları hazır. Planladığımız bazı broşürleri olanaklarımızın sınırlı olması yüzünden gerçekleştiremiyoruz. DİSK'le ilgili bir broşür basacağız. Birkaç gün önce de Orta-doğu'daki durumla ilgili bir bildiri dağıttık.

Şoreş çıktı. Henüz periyodunu saptamadık. Oralarda işlerimiz biraz daha rayına oturunca bir düzenlilik söz konusu olabilecek.

* Hapishanelerle ilgili daha sağlıklı bilgilenme için birtakım adımlar attık. Şimdi daha farklı bir durum var. Kısaca arkadaşların durumundan bahsedeyim.

İlhami, Kurukafa ve İzzet'lerle yargılanıyor. Onlara idam istemiyorlar. Bu ara Kurukafa Antep'te birkaç olay kabul etmiş. Onu orada da yargılayabilirler. İlhami caddede yürürken polisler koluna girmişler. Belli ki birileri onu gösterdi. Polisteki tavrı örnek. .. Ev adresini bile söylemedi.

Kaçaroğlu siyasi savunma yapıyor. Eski ifadelerine yönelik eleştirileri biliyorsunuz. Ayrıca siyasi savunma hazırlıyor. Bize de iletmeye çalışacak. Gönül iyi. Bağımız var. Ayhan da belirlediğimiz bir çerçevede duruyor. Bir süre sonra legalleştirmeyi düşünüyoruz.

Saim'in davası Yargıtay'da. Esra aracılığıyla haber alıyoruz. Celal Hoca'nın sağlık durumu kötü. Kanama geçiriyor. İşkencelerin etkisi henüz geçmedi. Cahide'yi polis kapmıştı ama sonra bırakmışlar.

Mine'yle bağ kuruldu. Ağustos'tan bu yana Kaptan'la görüşemiyor. Direniş devam ettiği için görüşmelere Alınmış. Kaptan'ın çocuğu kanserli. Onu tedavi ediyorlar. Ayrıca okula gidiyormuş.

Mamak'ta baskılar tekrar artmış. İnsanların sağlık durumları çok kötü.

Sabahnur K. Bizimle ilişki kurmaktan kaçınıyor. Takip edildiğini söylüyormuş.

* Ortam yumuşadıkça eski ilişkilerimiz bize takılmaya başladı. Onları nasıl değerlendirebileceğimizi tartışıyoruz. Buralarda hiçbir siyasi hareketle ciddi denebilecek bir bağımız yok.

* Parasızlığımız had safhada. Bu yüzden tasarladığımız bir sürü şeyi gerçekleştiremiyoruz.

* GK'yla düzenli ilişki sürdürüyoruz. Burada bir yayın çıkarmayı planlıyorlar. Hulki buraya gelmeyi düşünüyor galiba. Onlara GK'yı dağıtmaları ve tek Örgüt olarak bizi tanımaları durumunda dönebileceklerini söylüyorlar. Bu ara Sevil'den bir mektup aldım. Özel olarak bana göndermiş. Görüşlerini yazmış. Sizlerden de bahsediyor. Ona cevap yazacağım.

Sana tekrar yazarım. Konferanstan sonra kendimizi bir kere daha gözden geçirmeyi düşünüyoruz. Sizlerle ilişkilerimizi de konuşmamız gerekecek. Belki birilerimiz oraya gelebilir, veya birilerinizi buraya çağırabiliriz.

Kızın nasıl? Hanginize daha çok benziyor? Onu görmeyi çok istedim. Armağan'a ve kızına çok selamlarımı söyle. Onları özledim.

Buradaki arkadaşların hepinize çok selamları var.

Selam eder, işlerinizde başarılar dileğiyle iki yanağından öperim.

Not: Sait'e de ayrıca yazacağım.

A.ŞERİF.

10-Nisan-84

Sevgili Kardeşim,
 Size belirli aralıklarla yazmaya çalışıyorum. Ancak gönderdiğim mektupların tümünün elinize geçip geçmediğini bilemiyorum. Bu konuda bir tedbir alırsak iyi olacak. Çünkü mektuplarımızın başına gelen kazaları ancak tesadüfler sonucu öğrenebiliyoruz. Örneğin; aşağıya artık mektup, yayın vb. şeyler yollayamıyoruz. Gönderdiğimiz yayınların polisin eline geçtiğini öğrendik. Polis her şeyin bir fotokopisini çekip, gönderdiğimiz malzemeyi adresine postalıyormuş. Zannederim sizinle haberleşmeyi kontrol edebilmeleri daha güç. Ama ne olursa olsun bir şeyler düşünmek lâzım.

ABU AHMED'E MEKTUP

İ. HALEF 10 Nisan 1984.

Sevgili Kardeşim,

Size belirli aralıklarla yazmaya çalışıyorum. Ancak, gönderdiğim mektupların tümünün elinize geçip geçmediğini bilemiyorum. Bu konuda bir tedbir alırsak iyi olacak. Çünkü mektuplarımızın başına gelen kazaları ancak tesadüfler sonucu öğrenebiliyoruz. Örneğin; aşağıya artık mektup, yayın vb. şeyler yollayamıyoruz. Gönderdiğimiz yayınların polisin eline geçtiğini öğrendik. Polis her şeyin bir fotokopisini çekip, gönderdiğimiz malzemeyi adresine postalıyormuş. Zannederim sizinle haberleşmeyi kontrol edebilmeleri daha güç. Ama ne olursa olsun bir şeyler düşünmek lâzım.

MK seçimleri sonuçlandı. İkinci tura gerek kalmadan işi hallettik. Aslında bu konuda eleştirilebileceğimiz yanlarımız var. Baştan liste veya aday önermeme (kendi şahsımız dışında) gibi bir eğilim içine girdiğimizden, bir takım birtakım alternatifler de hesap dışı kaldı. Sen de aday olabiliydin. Sonuçları itibarıyla hayırlı olurdu zannederim. Tabi senin dışarıda olman bu açıdan kötü oldu. Ama gene de sağlık olsun. Önümüzdeki kongrede değişik bir tutumla (doğru olanı da budur) liste

çıkarmak gerekecek. Bugün için görüşler ne solursa olsun, böyle de Merkez'in sayısını artırmak ve onu daha da güçlendirmek zorunlu. Benim düşündüğüm yoldaşlardan biri de sensin. Bu nedenle sana önerim içeriyle bağlantıların konusunda mevcut durumunu gözden geçirmendir. Bir alternatif içeriye gelmen ise, başka alternatifler de, çeşitli sorunlarımızla daha aktif ilgilenen bir konuma gelebilirdir. Üzerinde düşünürsen sana öneriler yapabilirim. Ancak, Kurtuluş'a yazılar gönderibilirsen, hem durumun açısından hem de içeriye katkıda bulunuyor olman açısından ortaya olumlu bir manzara çıkacaktır. (Bu bölümü sana özel olarak yazdım.)

Geçenlerde MK toplantısı oldu. Toplantının raporunu size göndereceğiz. Ben kısaca kararlarımızdan bahsedeyim:

* CK'yı dışarıya gönderiyoruz. "Siyasi program çalışmasına katkıda bulunmak üzere." Özel organınızda görevli olacak. Sait'i çağırma kararı aldık. Seni de tartıştık ancak Cafer oraya geldikten sonra durumu birlikte tartışıp, bize öneri yaparsınız. Ayrıca orada bulunan bazı yoldaşların üyeliğe alınmalarını tartıştık. Sizin önerileriniz doğrultusunda davranmak eğilimi içerisindeyiz.

* Bir yeni çalışma programı hazırlıyoruz. Broşür olarak dağıtacağız. Bu programda Kongre'ye kadar önümüze ne tür hedefler koyduğumuzu anlatacağız.

* Kurtuluş dışında ajitasyon görevi sürdürecektir bir başka yayın çıkarma olanağı önerisi vardı, reddettik. Legal yayın çıkarma olanağı üzerinde durduk; ancak, böyle bir yayını çıkarabilecek legal insanlardan yoksun olduğumuz gerçeğini göz önünde bulundurarak, şimdilik vazgeçtik.

* Varolan yerel örgütlerimize ilaveten yeni bir biçimde örgütlenme kararı aldık. Bunun için bir geçici komite kurduk. Mevcut yerel örgütlerimizin içinde bulunduğu sorunların çözümüne yardımcı olmak için daha aktif olmaya kararlıyız. Onların da gündemlerinde, önümüzdeki aylarda konferans düzenlemek ve kendi yöneticilerini seçimle işbaşına getirmek hedefleri var.

Ayrıca, örgütsel birtakım kararlar da aldık. (Üye alma, uzmanlık organlarını yeniden düzenleme, çalışma tarzının değiştirilmesi vb.) Bunları da CK oraya geldiğinde etraflıca öğrenirsiniz.

Buradaki gelişmelerle ilgili kısaca bir şeyler de aktarayım:

* Mamak'taki açlık grevi bitti. Birtakım istekleri kabul edilmiş. DY'nin bu işte tutarsız davrandığı haberleri geliyor bize. Ölüm orucu nedeniyle Mevki Hastanesi'ne kaldırılanlar içerisinde Kaçar da var.

* Polise düşen iki yoldaşımız oldu. Onlardan hiçbir haber alamadık. İkisi de nitelikli yoldaşlar. Zaten siz de onları tanıyorsunuz. Bunun dışında polisiye bir olay olmamasına rağmen, bize yönelik planlar olduğu haberlerini alıyoruz.

* Muhittin'in cephesinde kötü gelişmeler oluyor. Konferanstan sonra da tartışmaya devam ediyor. Bir yazı yazdı (size yollayacağız.) Ayrıca tek tek şahıslarımız hakkında oldukça ağır suçlamalarda bulunuyor. Şimdilik sabırla cevap vermeden sorunu olumlu bir biçimde çözmeye çalışıyoruz. (Birtakım sorunlar cevap vermedin (Birtakım sorunları detaylı anlatabilmek zor. CK'nın oraya gelmesi sorunlarımızı daha yakından kavramanıza yardımcı olacak.

* Size gelen her yayından aşağıya da göndermeniz gerekiyor. Belirttiğim nedenden dolayı onlara hiçbir şey yollayamıyoruz. Ayrıca onlarla sık haberleşirseniz iyi olur. .! ”

* GK'yla ilişkilerimizi keseceğiz. Daha önce onlarla düzenli görüşüyorduk. Eğer bizimle görüşmek isterlerse, sizi oradan arasınlar diyeceğiz onlara. Çünkü buradaki ilişki biçimimiz hem yararsız hem de bizim ve onlar için sakıncalı. Denetim söz konusu olmadığı için... Sosyalist İşçi adında merkezi bir yayın çıkaracaklarını açıkladılar bize. (Daha önce KURTULUŞ adını düşündüklerini belirtmişlerdi.)

Armağan ne yapıyor? Ona özel selamlarımı söyle. Kızın nasıl? Onu benim yerime iki yanağından öpersin. Tüm yoldaşlara buradakilerin selamları var. İşlerinizde başarılar dileğiyle gözlerimden öperim.

Kardeşin HALEF.

Not: Sevil bana bir mektup yazmıştı. Ona kısa bir cevap vereceğim. Senin adresine göndereceğim. Sen ona iletirsin.

Sevgili Kardeşim Metin,
 Bu mektubu yazmaya çok daha önceleri niyetlenmeme karşın, ancak şimdi Ağustos'un kaçında olduğumuzu (21 mi, 20 mi?) bir türlü hatırlayamadığım ve saatimin de -eğer doğruysa- gece 2'yi gösterdiği bir anda kalemi elimi alabiliyorum. Oysa saatlerdir masanın başındaydım, hesapta mektup yoktu. Dergi için bir makale yazacaktım, bakıtım Birikim'lerde parti üzerine yayınlanmış yazıları okuyordum. Derken Althusser'in Lenin and Philosophy kitabında Kapital'in 1. cildine önsöz makalesine el attım. Bir ara kalkıp yatmaya niyetlendim. Ama pipomun yarım kaldığını düşünerek İngilizce Grammar'e bakarak tütünü bitirmeye çalıştım. Ve ne olduysa işte o zaman oldu. Ve kalem elimi tuttu, yazmaya başladı. Pipoyu çekiyorum, duman gelmiyor, bitmiş. Anlayacağın kalemin aklına uydum, gidiyorum, yazılanlarda sürç ü lisan olursa yine de benim hesabıma yaz. Artık bu girizgahı başarıyla tamamladığıma göre, şimdi rahat rahat uyuyabilirim. Bu mektubun tamamlanmasına garanti gözüyle bakabilirsin. Her ne kadar birçok işi yarım bırakmak bana sıkıntı vermezse de, masamda yarım bir mektup ayıp olur. Kaldırıp atamam da. Bu kadar yazmışım, kâğıda yazık değil mi?

METİN AYÇİÇEK'E MEKTUP

E.T. 21 Ağustos 1984.

Sevgili Kardeşim Metin,

Bu mektubu yazmaya çok daha önceleri niyetlenmeme karşın, ancak şimdi Ağustos'un kaçında olduğumuzu (21 mi 20 mi?) bir türlü hatırlayamadığım ve saatimin de -eğer doğruysa- gece 2'yi gösterdiği bir anda kalemi elimi alabiliyorum. Oysa saatlerdir masanın başındaydım, hesapta mektup yoktu. Dergi için bir makale yazacaktım, bakıtım Birikim'lerde parti üzerine yayınlanmış yazıları okuyordum. Derken Althusser'in Lenin and Philosophy kitabında "Kapital'in 1. Cildi'ne Önsöz" makalesine el attım. Bir ara kalkıp yatmaya niyetlendim. Ama pipomun yarım kaldığını düşünerek İngilizce Grammar'e bakarak tütünü bitirmeye çalıştım. Ve ne olduysa işte o zaman oldu. Ve kalem elimi tuttu, yazmaya başladı. Pipoyu çekiyorum, duman gelmiyor, bitmiş. Anlayacağın kalemin aklına uydum, gidiyorum, yazılanlarda sürç ü lisan olursa yine de benim hesabıma yaz. Artık bu girizgahı başarıyla tamamladığıma göre, şimdi rahat rahat uyuyabilirim. Bu mektubun tamamlanmasına garanti gözüyle bakabilirsin. Her ne kadar birçok işi yarım bırakmak bana sıkıntı vermezse de, masamda yarım bir mektup ayıp olur. Kaldırıp atamam da. Bu kadar yazmışım, kâğıda yazık değil mi?

Sabah masamda şu yarım sayfayı görünce ilk iş onu tamamlamaya girişmek oldu. Günlerden Salı, tarih 21. Önce buralardan kısa hava-disler. F.Yıldız istifa etti, ayrılık gerekçesini bir deklarasyonla halklara açıklayacağını açıklıyor. Tanrım, ne kendini beğenmişlik! Şunun şurası 3-5 adama anlatamıyor gerekçesini, tutmuş halklara ilan edecek ve biz de neden ayrıldığını bu yolla öğreneceğiz. F.Yıldız'ın serüveni benim için şaşırtıcı olmadı. Bunun kadar istikrarsız, özeleştirici yapmak gibi hiçbir "kötü" alışkanlığı olmayan, her şeyi bilen ve kendini her şeyin üzerinde gören bir adam tanımadım dersem abartmış olmam. Bu söylediklerim bir öfkenin ifadesi değildir; F.Yıldız kendine öfke duyulmayacak kadar bir "garip"tir benim için. Böylesi insanlar ne yazık ki acıma duygusu uyandırmıyor bende. Hakkımızda her türlü aşağılayıcı ifade ve hakaretleri kullanıyor. Bu tutumu birçok insana şaşkınlık verebilir, ama onu yakından tanıyanlara asla. O, şimdi olsa olsa GK'nın elinde iyi bir koz (!) o da başkalarına karşı, bakın bu hareketin kaç yıllık önderlerinden biri daha bizden demek için lazım. Yoksa Yıldız'ı kendi içlerinde ciddiye almadıklarını Yıldız'ın kendisi de bilir. Mesela Hulusi şöyle diyor bizden rastladığı birine: Bizim görüşlerimiz belli. Yıldız gelirse gelir, gelmezse ... aşağı Kasımpaşa! Tam da Hulusi'ye özgü bir üslup. F.Yıldız'ın neler yumurtlayacağını hep beraber göreceğiz.

Bu sıralar Yıldız'ın en kızdığı ve her türlü övgüye (sen sövgü anla) layık gördüğü insan A.Orhan (Sadık). Doğaldır, bunca yıldır "adamım" diye gördüğü biri ona karşı tutum alır ve bunu da bir yazıyla belgelese. Bu konuda daha sonra ortaya siyasi-teorik bir şeyler sürülürse bir şeyler söylenebilir. Şu anda F.Yıldız, gerekçe uydurmakla uğraşmıyor.

Buralarda takip işleri yine hortladı. Birkaç kişi birden takip yedi. Şimdilik bir kayıp yok ama ne olacağı belli olmaz.

Seyfi'lerin davası başladı. Tek tip elbise giymediler, mahkemeye iç çamaşırıyla geldikleri için cezalandırıldılar. Saim Bursa'ya nakledildi, Yeni bir cezaevi. Elbise giymemek için önceden anlaşıyorlar. Ancak Saim'den başka direnen olmuyor. Bir hafta 10 gün dayakla Saim'e giydiriyorlar. Bu ona çok dokunmuş, madem direnmeyecektiniz, ben de baştan giyseydim diyor. Dayakla ve zorla giymek hazmedilecek

gibi değil diyor. Ama ne yapalım, koca ceza evinde tek direnen o. Koşullarda faşistlerle karışık kalındığı için kendi isteğiyle tek kişilik bir yerde kalıyormuş.

Burada tartışma konusu yapılan bir iki konudan söz edeyim.

İşte çalışma. Bu konuda özellikle Nasır'ın yaygınlaştırdığı taraftar bulan bir tartışma var. Biz profesyonel devrimciyiz. İşde çalışmamalıyız. Örgüt bizi finanse etmeli ki, 24 saat koşturabilelim. Oysa yöneticiler bizden topladıkları paralarla yaşıyorlar ve profesyonel çalışmayı ortadan kaldırıyorlar. Vb. Bu konuda Yücel'in yazdığı bir yazı var. Görüşleri bir yana, üslubu çok çirkin ve bizlere "küfür" niteliğinde suçlamalar var. Nasır'ın tutumunun onlardan geri kalır yanı yok. Merkez'e ve yerel komiteye yönelik her eleştiri suçlama vb.ni onaylıyor. Yukarıdan gelen her şeye ya karşı, ya da niyetini "okuyarak" kulp takıyor. Tam bir sorumsuzluk abidesi. Kendisini eleştiren hiçbir kimseye yoldaşça yaklaşıyor. Ancak ona kafa sallayanlarla dost. Bu tartışma sakat bir profesyonel devrimcilik anlayışından kaynaklanıyor. Biz de bir şeyler yazıyoruz, tartışmanın mahiyetini söz konusu yazılardan daha iyi izleyebilirsin. Ama şu kadarını söyleyeyim: Bu tartışma her ne kadar teorik / siyasi bir içeriğe sahipse de, çıkış gerekçesi kimi insanlarımızın mevcut durumlarından rahatsızlığın bir yansıması.

Bir başka konu: Yerel konferanslara, MK ve ona bağlı organlardan olup da, ilgili yerel örgüt üyesi olanların katılmasıyla ilgili. MK üyeleri ve MK'ya bağlı organlardaki üyelerin kendi yerel örgüt konferanslarında temsil edilmelerine karşı çıkışın başını da Nasır çekiyor. Kendisi MK'nın çevresindeyken bu konuda hiçbir itirazı yoktu. Ancak şimdi yerel örgütte çalışıyor. Karşı çıkış gerekçesi: MK ve etrafındaki üyeler, yerel konferansa gelirlerse seçilecek komitenin kompozisyonunu etkileyebilir veya belirleyebilirler. Bu nedenle gelmesinler. Yani MK'ya karşılar ve ondan gelecek her şeyin kötü olacağı varsayılıyor, bir; MK etrafındaki çalışanlar "MK adamları" olarak peşinen ilan edilerek bu yoldaşlara karşı saygısızlık ediliyor iki; ve bu üyelerin haklarına saldırılıyor, üç. Nihayet tüzük bir kenara konuyor. Bu konuda kimse (bu görüş sahipleri) yazı yazmıyor. Belgeli olursa kazan kaynatmak olanaksız çünkü.

Ama bu sözlü ve yoğun propagandaya Halef bir cevap yazdı. Bu konuda tüzüğün yorumunu (ki doğru anlayış budur) savunacağız ve

tutarsızlıkların hangi seçim hesaplarına dayalı olduğunu teşhir edeceğiz. Bu teşkilatın acil ve temel sorunları dururken, seçim hesaplarıyla uğraşmanın nelere malolacağını bilmiyorum, ama tahmin edebiliyorum. Seçime karşı olduğum ya da küçümsediğim anlaşılmasın. Tersine, seçim gerekli ve yararlı. Ama neyin temelinde ne için seçim?

Bunları tartışanlar bir parça olsun işin esasına ilişkin bir şey demiyorlar, belli ki düşünmüyorlar. Seçimlerden açılmışken seçim sorununa yamuk yaklaşım şu anın bir meselesi değil. Daha eski ve genel.

Yeri gelmişken MK seçimleri sırasında senin tutumun hakkındaki görüşümü (eleştirimi) yazayım.

Birincisi aday olma meselesi. Başkalarınca aday gösterilirken kendin de olabileceğini düşündüğün bir durumda, neden aday olmadın? Aday olabileceğini sana önceden bildirdik. GMK'daki bazı veya tüm yoldaşlar isterlerse böyle bir şey olabilir diye düşünmüş olabilirsin. Ama bu konuda GMK üyelerinin "isteyen herkes aday olsun"un ötesinde bir tutum takınmayacağını da sanırım C.K bildirdi. İkinci bir soru (ki telefonda söylemiştin) Avrupa'da belli görevlerin varken aday olmanın nasıl karşılanacağı. Bu konuda GMK üyelerinin (doğrusu CK ve Halef'in) ne düşündüğü. MK seçimi için adaylık söz konusu olduğunda, yukarıda belirttiğim GMK çoğunluğunun yaklaşımını da hatırlarsan, senin Avrupa'da olup olmaman önemli değil. Seçimden sonra ne görev yapacağın seçilirken MK'da tartışılacak bir şey olduğu açık. Her neyse, aday olmadın. Bunu bir dereceye kadar eleştiriyi hafif tutarak kabullenebilirim. (MK görevlerine örgütün kamuoyunca uygun diye düşünülen kendisi de öyle gören biri mutlaka aday olmalıdır.)

Ama daha sonraki tutumunla birleştirdiğimde bunu kabullenmek olanaksız ve seni şiddetle eleştiriyorum. Birinci turda aday olmayıp ikincisinde aday oldun. Ama birinci turda MK'nın oluşamayacağını nereden biliyorsun? MK'da yer almak istiyorsan niçin ikinci turu bekliyorsun? MK'nın birinci turda seçilmemesi sence iyi bir şey mi olurdu? Diyebilirsin ki, bu durum telefonla bana iletiildiği için mekanizmayı iyi anlayamadım. Gerek C.K'nın gerekse kendimin neler söylediğini iyi biliyorum. CK bu konuda "biz bir şey demiyoruz, sen kendin karar vereceksin" derken, ben aday olmanı söyledim, ve zaman geçiyor acele et dedim. Hatta C.K'yı şöyle eleştirdim: Senin konuşmandan, aday olmak istiyorsa bile, olmamak, şimdilik beklemek gerektiğini anlamış

olabilir. Açık açık söylemeliydin dedim. Buraya kadar çok kısa ve kabaca söylediklerim aday olup olmamakla ilgili.

Oyunu açık kullanmak zorunda kaldığın için, bunun hakkında da bir şeyler söylemeliyim. Birincisi, bana oy vermemenden ötürü sana bir şey demeye hakkım yok, ayrıca bu konuda en ufak bir burukluk bile duymadım. (Benim adımın F.Yıldız veya Yalçın olmadığını düşünürsen, ve eğer bir parça olsun beni yakından tanıyabilmişsen böyle bir şeyden etkilenmeyeceğimi bilmen gerek.) Ama insanların nerde nasıl tepki göstereceklerinin kestirilemez olduğu bir ortamda, oyunun rengineinden dolayı hiçbir şekilde sana karşı ufacak bir duygusal tepki bile oluşturmadığımı yazmak zorunluluğunu görüyorum. Böyle olup olmadığına inanmak sana kalmış, ama bunu bundan böyle ilişkilerimizde daha iyi anlarsın, eğer ufacak bir kuşkun varsa. İkincisi, oyunun anlamı (sen ne düşünürsen düşün) şu: Bu örgütün merkezi olmaya layık iki kişi var: En az beş kişilik olması gereken bir merkeze iki kişiyi seçmekle de bu örgütü 2 kişi yönetsin diyorsun. Kendi hayalimizde veya arzumuzda MK üyelerinin ancak bu iki kişi gibi, onlar ayarında olması gerektiği düşüncesi olabilir. Ama bir örgüt kendi layık olduğu yöneticilerce yönetilir. Bu örgüt eğer iki kişiden başka yönetici çıkaramayacak durumdaysa, hayalimizdekileri değil, gel o zaman bu örgütün somut durumunu ve niteliğini tartışalım. Bir organ oluşturacak kadar sayıda yöneticiliğe layık insanlar yoksa (ki ben öyle düşünmüyorum) oturup halimize ağlayalım. Ama sen de böyle düşünmüyorsun, daha sonra aday olman bunu gösteriyor. O zaman hadi beşi tamamlayamıyorsun, hiç değilse üç kişilik bir organ oluşturmak için niçin kendini baştan bu ikilinin yanına ilave etmiyorsun. Yoksa bu örgütün 2 kişilik bir MK tarafından da yönetilebileceğini mi düşünüyorsun? Senin hesaba göre şimdi burada örgütü 1 kişi yönetiyor olacaktı. Şöyle de diyemezsin; ben 2 kişiyi uygun gördüm ama nasılsa genelde sonuç olarak 5 kişi seçilecek. Ben diğerlerine oy vermemiş olmam, ama başkaları vereceği için (yeteri kadar oy) MK oluşur. Düşünemezsin çünkü senin gibi başkaları da aynı mantığı yürütmeye ve uygulamaya hakları var. Ve böyle bir durum egemen olsaydı ne birinci ne de ikinci turda oluşmazdı. Tabii, bu örgüt başsız kalacak değil. Onun da çaresi baştan saptanmıştı. Yerel komite sekreterleri böyle bir durum olursa MK görevlerini üstlenecek ve Kongre'yi toplayacaklardı. Demek ki nereden bakılırsa bakılsın oy kullanma bir ciddi yet ve sorumluluk işi. Senin ör-

gütümüz içinde sorumluluk ve ciddiyet bakımından neredeyse Ortodoks, bağnaz olacak denli kesin bir tutumun olduğunu bildiğim için sana “sorumuz”ca davrandın diye bir eleştiri yöneltme hakkını kendimde görmüyorum. Ama bu konudaki tutumunun da bu özelliğinden kaynaklanıyor gibi geliyor bana. Seçimlerde neden bana oy vermedin diye sana bir soru sormuyorum. Ve bu soruya cevap teşkil edecek bir şey yazarsan anlattıklarımı anlamamış sayacağım. (Burada Yalçın kendisine oy verip vermediğini, vermediysen neden vermediğini bazı yoldaşlarla tartıştı. Hem bu tür soruları hem de bu tartışmayı yanlış ve çirkin buluyorum.) Ama MK seçimindeki tutumunun mantıki gerekçesini öğrenmek istiyorum. Said’le aynı oyu kullandınız ama ondan böyle bir açıklama beklemiyorum. Mücahit ve Nasır’ı aday olarak göstermesinden onun silsile-i mantığını çok iyi kavriyorum. (Bu arkadaşları küçümsediğimi sanma. Said’le ilişkileri bakımından söylüyorum bu sözleri.)

Gelelim bir başka konuya. Mehmet’in burada anlattıklarını anlatmaya gerek yok. Sana karşı alabildiğine “sübjektif” olduğu düşünülürse anlattıklarının büyük çoğunluğunun bir önemi olmadığı benim için açık. Ama kafama takılan ve canımı sıkmadı dersem yalan olacak konu şu: Bir toplantıda 12 Eylül’den sonra burada yöneticilik yapanların 12’sinden önce zaten pratikte olmayan insanlar olduğunu söylemişsin. (Veya bu anlama gelecek benzer bir şey.) Sait de oradaymış ve Mehmet, Sait’e ne diyorsun demiş. O da bu söylemin belgesi yok ki demiş. Yani Metin böyle diyor ama sonra bunu anlatsan ispatlayamazsın. (Yazılı değil, teyp de yok belli ki!) demiş. Bütün bunlar da abartma olabilir. Ama buradakilerin pratikte zaten olmadığı anlamına bir sözü, hızını alamayıp söyledin mi acaba? Çok spekülâtif ve kuşku bir sanı olmakla beraber şimdilerde değil ama o zaman kafama takılmıştı. Zerrin’e söylediğim de buydu. İyi yöneticiler olmadığımız, hatta hiç de yönetici olmadığımız söylensin, eyvallah, bunu dün de bugün de kabule hazırım. Ama o sözleri duyduğumda, acaba pratik denen şey ne ola ki biz 12’sinden önce onun dışında olalım diye düşündüm ve rahatsız oldum. Bunları bir kenara koyalım, bir önemi yok bunların. Sadece o zaman duygularımın öyle olduğunu bilesin diye - belki de ... {burada bir sözcük okunamadı. HznN} yeni- yazdım.

C.K'nın buradaki durumu ayrıntılı olarak anlattığını ve buranın havasını oraya yansıttığını sanıyorum. Bundan böyle olacakları ise, elimden geldiğince yazmaya çalışacağım. C.K'ya düzenli her hafta yazıyorum, sana ve diğer arkadaşlara da aksatmadan yazmaya çalışacağım. Bülent'e yazdığım mektup da "9 makamdan grüs demenin ötesinde" öğrenmeyenleri (öğrenemeyen değil, öğrenmeyen) alaya alarak sana "çamur" attım. C.K'nın verdiği bilgiye dayanarak tabii. Ama aradan neredeyse bir yıl geçti. Seni tahrik etmek için attığım bu "çamur"un ötesinde, dil öğrenmenin yararını bilirsin ve gereğini yapmanı beklerim. Başkalarına gereği ve önemi üzerine seminer verdiğin işleri elbette ki kendin uygularsın. Ama seni tahrik etmek için geçerken attığım "çamur"un mahiyetini şimdi benden duydun diye sakın dile boş verme haa. Mümkünse birden fazla dil öğren.

Bu aralar düzenli okuduğum kitap Kapitalist Öncesi Üretim Tarzları. Hindess ve Hirst adlı iki İngiliz'in ve İngilizce. Ele aldıkları konu ve kitabın kendisi teorik olarak yoğun. Marksist siyaset teorisi oluşturulması bağlamında değerlendirilebilecek bir kitap. Genel bir üretim tarzları teorisi konulamayacağını ve Marksizm'de genel bir üretim tarzı teorisinin ona yabancı olacağı iddialarından biri. En kestirme olarak söylediklerini şöyle anlatayım. Üretim tarzı: üretim ilişkileri ile güçlerinin diyalektik birliği diye tanımlanıyor. Bunların (ilişki-güç) uygunluğu belirli bir üretim tarzını (diyelim kapitalist) verir. Uygunsuzluk belirli bir tarzdan diğerine geçişi ifade eder ki, buna transikonol (geçişsel) üretim tarzı denebilir. (Diyelim feodalizimden kapitalizme geçiş.) Böyle bir şemalandırmaya göre, üretim tarzları genel teorisi demek ki, üretim ilişkileri ile güç -güçlerinin çeşitli muhtemel kombinezonlarının değişik üretim tarzları oluşturması olarak belirtilebilir. Böyle bir teori ise, sonunda ister istemez bir tarih felsefesine, özselci ve teolojik anlayışlara varır diyor. Dolayısıyla üretim tarzları genel teorisi Marksizm'de olmaz. Ancak genel kavramlar vardır ki, bunlar aracılığıyla belirli bir üretim tarzının teorisi kurulabilir. Aynı şekilde genel bir geçiş teorisi yoktur, her somut durum analiz edilmelidir. Marksizm'in tarih bilimi olduğu yollu iddialara karşılar. Bu konuda Marksist teorinin 1) felsefe (diyalektik), 2) bilim (tarihsel maddecilik)den oluştuğunu söyleyen Althusser'le polemik yaparak tarih bilimi olarak ileri sürülen / sürülecek şeyin diğer tarihlerden hiç de farklı olamayacağını, pozitivism ve ampirisizmin alanına düşüleceğini söylüyorlar.

Henüz kitabın bütününe vakıf olduğumu iddia edemem. Önsöz ve Sonuç bölümlerini -ki, kitabın bütün tezlerini özetliyor- üstelik Türkçe'ye çevirdiğim halde böyle diyorum, kitabı Türkçe notlar çıkarak okuyorum. Devlet, politika, politika teorisi, toplumsal formasyon, kavram, kavramların oluşturulması, bilgi üretimi ve epistemoloji gibi konularda söylediği çok sözü olan bir kitap. Benzer mahiyette bir kitabı K.Giritli okuyor. (Feasible socialism) "Yapılabilir / mümkün Sosyalizm". Bien Kowski'nin eseri. Bir süre sonra bu konularda biraz daha rahat konuşabilir hale gelebiliriz sanıyorum. Bir şeyler öğrenirsek, sizlere aktarız. Bu kitap sürekli altında olmak üzere benzer ve bazen de arada başka konulara ilişkin okuyorum. (Yeri gelmişken, orada Türkçe kitap ihtiyacınız olursa, buradan size yollayabilirim. % 25 indirimli. Sol Yayınları hariç, burada satılması serbest ama posta kabul etmiyor.)

Lenin ve Felsefe (Althusser); Yugoslav'ya da Özyönetim (D. Işıklı); Macaristan'da İşçi Olmak (Haratzi), Doğu Avrupa'da Sosyalist Muhalefet vb... Polonya Ağustos adlı bir kitap okudum. Orası hakkında bir İngiliz gazeteci yazmış ama epeyce şey öğrendim.

Bugün günlerden Salı olduğunu söylemiştim sanırım Bugün hariç bütün hafta doluyum. O nedenle dergi için yazacaklarımı ancak bugün yazabilirim. Oysa şimdi öğleden sonra 3,5 olmuş. Sabahtan beri evde olmayan Nişvan şimdi geldi, ufaklık odasında bir şeyler karıştırıyor. Ben şimdilik kusurumu ilerde telafi etmek üzere burada satırlarıma son vererek, profesyonel devrimcilik üzerine olan makaleye dönüyorum.

Seni ailecek hasretle kucaklıyoruz. Hoşça kal.

E.T.

Kıymetli arkadaşım,

26 Ağustos 1984
Pazar

Dün akşam telefonla konuştuk, ama orada kısaca söylediklerimi tekrarlamak pahasına gelişmeleri aktarmaya çalışayım. Bu hafta bugünüm hariç dışarda geçti. Benim memleketteki ve almanyadaki uzantılarımın hasbihaller yaptım. Onlardan şimdilik aktaracak bir şey yok. Almanyadaki ailevi sorunları var. Enişte bey biraz serserilik yapıyor. Bazen senin de ismini kullanarak bizimkini evden sepetliyor. Senin ve benim ismimize sığınarak sanıyorum, kendi dümenlerine karşı bizimkini uyutmaya çalışıyor. Sanırım kumar derdi var, ve kahve işletiyor. Neyse ben kendisine yazıp, düzeltmeye çalışacağım.

Burada takip işleri aldı başını gidiyor. Mustafa-ekber birlikte yediler, bir. Yücel sacit, ekber ayrı ayrı, iki. Barış, ekber'in buluşmasında çembere girdi, üç. Birazda Ekber koptu, gitti gözüyle bakarken tekrar bulduk. Ama bu kez de Sacit kayıp. Ekber, Sacit, Barış evsiz. Kaynaklandığı yer %90 işçiler. Bu arada sendika seçimleri oldu ve o cenaha yoğun bir "ilgi" gösterildi. Çeşitli işçiler (genel/çeşitli gruplardan) amcaların yakın markajına alındı. Bu trafik bize de bulaştı. Her ne kadar bu işlerden netice itibarıyla düşünüleceğinden ötesinde kazançlı aktaracak da bu işler-

İ.M. AYÇİÇEK'E MEKTUP

E.T. 26 Ağustos 1984.

Kıymetli arkadaşım,

Dün akşam telefonla konuştuk, ama orada kısaca söylediklerimi tekrarlamak pahasına gelişmeleri aktarmaya çalışayım. Bu hafta bugünüm hariç dışarda geçti. Benim memleketteki ve Almanya'daki uzantılarımın hasbihaller yaptım. Onlardan şimdilik aktaracak bir şey yok. Almanya'dakinin ailevi sorunları var. Enişte bey biraz serserilik yapıyor. Bazen senin de ismini kullanarak bizimkini evden sepetliyor. Senin ve benim ismimize sığınarak sanıyorum, kendi dümenlerine karşı bizimkini uyutmaya çalışıyor. Sanırım kumar derdi var, ve kahve işletiyor. Neyse ben kendisine yazıp, düzeltmeye çalışacağım.

Burada takip işleri aldı başını gidiyor. Mustafa—Ekber birlikte yediler, bir. Yücel Sacit, Ekber ayrı ayrı, iki. Barış, Ekber'in buluşmasında çembere girdi, üç. Bir ara Ekber koptu, gitti gözüyle bakarken tekrar bulduk. Ama bu kez de Sacit kayıp. Ekber, Sacit, Barış evsiz. Kaynaklandığı yer %90 işçiler. Bu arada sendika seçimleri oldu ve o cenaha yoğun bir "ilgi" gösterildi. Çeşitli işçiler (genel/çeşitli gruplardan) amcaların yakın markajına alındı. Bu trafik bize de bulaştı. Her ne kadar

bu işlerden netice itibariyle düşünebileceğinden ötesinde kazançlı çıktysak da, bu çevrelerle bizim önerdiğimiz(buna talimat da denebilir) biçimde ilişki sürdürülmediği, kuryesiz, denetimsiz yoğun bir trafik yaptıklarından "uyanıklık" para etmedi. Bu olanlar Ekber ve Bedir'i ikna etmeye yeter mi bilmiyorum. Ama en son cuma günü Ekber'i ben bulup Barış'a bağladığımda, Barış "postasını attı". Bundan böyle kendisinin kuryesiz görüşmeyeceğini, ve diğerlerinin bu konuda gerekenleri yapmalarını istedi. Ekber suskundu; onun kopmasında kendi hatası var. Randevusuna yarım saat geç geliyor. Barış onu geçiş'ten almak için gittiğinde yamuk durumla karşılaşılıyor. Orada Ekber'i göremiyor, ama Ekber oraya gelmiş, oradaki yamukları görmüş ama hiçbir şey hissetmediğini söylüyor. Barış ise, arabaya kadar her şeyden kesin ve herhangi bir abartma ve vehmin etkisiyle böyle demediğine eminim. Ayrıca Ekber'in memleketinden senin de bildiğin bir arkadaşı(mız)vardı. Onu MİT çekmiş, yamuk yumuk işlerin bizi ilgilendirmez ama bunlar neyle geçiniyor diye sorguvari sohbet çekmişler. O alakası olmadığını söylüyor, öyleyse şu belgeyi imza { "imzala" olmalı. HznN} diyorlar. (Bu işlerle artık bir alakam yok anlamında bir 'pişmanlık' belgesi) İmzalıyor. Zayıf olabilir (?) ama ikinci bir kaynak da orası olabilir, Ekber için.

Bu ara İstanbul Organındaki ilişkiler kötüleşti. Hızlı (olumsuzluk) geliyor. Bir rapor meselesi vardı, yazmıştım. Şimdi taslağı Barış hazırlıyor, bir sayfalık bir şey. Toplantıya getiriyor, Ekber okuyor kabul diyor. Bedir benim incelemem lazım deyip taslağı alıp götürüyor. İki gün sonra rapora şerh diye bir şey yazıp geri veriyor. Arkadaşlar böyle şerh yazılmaz, önce tartışacağız, anlaşılmadığımız noktaları o zaman şerh olarak yazarsın diyorlar. Ama o tartışmaya gerek görmediğini söylüyor. Bunun üzerine Barış da "şerh üzerine" deyip, bu şerhin nasıl yazıldığını açıklayan ve raporda yer alan hususların hiçbir çarpıtmayı içermeyi {"içermediğini" olacak. HznN} yazıyor. (Onun böyle iddiaları var.) Bunu postalayacağım, görürsün. Bu adam bulma trafiğinde Barış' la birlikte Bedir'i de gördüm ve kendisinin MK çevresindekilerin katılımına neden karşı olduğunu sordum. Şöyle ilginç bir tartışma yaptık. Bana, kendisinin buna neden karşı çıkmış olabileceğini anlatmamı istedi. Ben kendisinin canlı olarak karşımda durduğunu, kendi fikrini kendisinin açıklaması gerektiğini, benim spekülâtif zorlamalarla tahminde bulunmamın anlamsız olduğunu söyledim. Esasen bu tutu-

muyla benim ve diğer yöneticilerin kendisi hakkında ne düşündüğümü mü merak ettiğini ortaya koydu. Arkasından benim açıklamam üzerine karşı çıkış gerekçelerini özetle şöyle anlattı. Bir, tüzükte böyle bir madde yok. İki, bu her üyenin belli bir kütüğe yazılı olması gerektiği anlayışından kaynaklanan bir durumdur. Leninist örgüt anlayışında üyelerin belli kütüklere yazılı olması anlayışı yoktur. Kaldı ki, bunu, (kütük işini) kabul etsek bile, mevcut durum buna da uymamaktadır. Üyeler belirli hücrelere değil yerel örgütlere kayıtlı sayılmaktadır dedi. Leninizme uymadığını nereden öğrendiğini sordum, bu kez böyle bir şey söylemediğini anlattı (tabii, Barış da bu kemiksiz dile gülümsedi). Bu kez ben neden böyle bir uygulamanın doğru olduğunu anlatmaya başlayacaktım ki, o bunu sordu ve ekledi: Bu konuda yazı yazıyorum, belki açıklamalarla beni aydınlatırsın, yazmama ihtiyaç kalmaz dedi. Bunun üzerine kendisine gayet yumuşak bir üslup içinde ve gerekçelerini izah ederek şunları anlattım. Sen bu tartışmayı kendi organında yapmadın, bizimle yapmadın. Önce altta bu tartışmayı sürdürdün, bizim ve organın sonradan haberi oldu. Demek ki, bu konuşmada da anlattığın gibi bu konuda berrak görüşlerin var, diğer birçok konuda olduğu gibi. Ama bunların hiçbirini yazmadın, sözlü konuşma ve propagandada bol keseden attın, kesinlikli birçok saptamalar yaptın, yapıyorsun. Ben hiç değilse bu konuda yazmanı bekliyorum. Hatta espri yaparak eğer seni şimdi ikna edebileceksem anlatmaktan vazgeçeyim, yoksa bunu da yazmazsın ama sonra yine konuşmaya devam edersin dedim. (Tabi görüşümü anlattım.) Kendisinin yazmaktan ve belgelendirmekten korkan biri olduğunu, sen ancak yazdıklarının virgülü bile eleştirilemeyecek denli mükemmel olursa yazarsın dedim. Mükemmelliyetçiliğin onu korkak yaptığını anlattım. Ayrıca, bir kere de yanlış yapmış veya yazmış oluver, kendini bu kadar önemli görme dedim. Ve onu şöyle tahrir ettim: Sen bu konuda yazı yazamazsın. Ancak konuşursun. Fikirlerinin doğru olduğuna inanıyorsan -ki elbette inanıyorsun- yaz da görelim. (Geçerken aklıma geldi. Sana bir yazı vermiş dergi için. O zaman senin yazıyı beğenmediğin için yayınlanmasını istemediğini hatırlıyorum. Senden sonra bir ara Halef'e tutturdu, benim yazı ne oldu, niye yayınlanmıyor, yayınlansın diye, o yazı nerede bilmiyorum.)

Tesadüfen o gün Halef de benzer şekilde kendisiyle tartışmış ve eleştirmiş. Kendisine ben, sen MK çevresindeyken bu işin (katılım)

böyle olacağını biliyordun, o zaman niye karşı çıkmadın dedim. Kendisine böyle bir şey bildirilmediğini söyledi. Oysa Halef bildirmişti. Nitekim, aynı günkü tartışmalarında Halef aynı soruyu soruyor, bana bildirmedin diye bir şey söylemiyor ve bu noktayı es geçiyor.

Toplantımızın devamını yaptık. Üyelik meselesini konuştuk. Önce bana söz verdiler, böyle bir maddeyi neden önerdiğimi ve görüşlerimi anlatmamı istediler. Düşündüklerime biraz derli toplu ama özetleyerek bir saati aşkın bir süre anlattım. Onun da özeti şu; Bugüne kadar çeşitli düzeylerdeki organlarda üyelik sorunu üzerine tartıştım. Bunlarda daha ziyade somut kişiler dolayısıyla tartışmalar yaptım. Her ne kadar ben anlayış sorunu olarak bunu tartışmaya çalıştıysam da, ortada o an için kişiler söz konusu olduğu için, ayrıca muhataplarımda bunu böyle almaya yatkın olduklarından, tartışma anlayış sorunu değil, o kişinin erdemleri / zaafı sorunu oluveriyordu. Bunda kuşkusuz benim -tartışmanın muhataplarından biri olarak- eksiklik ve becerisizliğim vardır. Konuyu kişisellikten çıkartacak bir sunuş, tartışma ikna kabiliyeti gösteremedim demektir bu. Aynı durum bu organda da olmaktadır. Bu nedenle kişilerden bağımsızca, somut herhangi bir kişiyi tartışmaksızın üyelik sorununa nasıl baktığımızı öğrenmek istiyorum, çünkü genelde olduğu gibi, bu organda da ciddi farklılıklar olduğu konusunda kuşkularım var. Kuşku, çünkü bugüne kadar bu doğrultudaki tartışma girişimleri akamete uğratıldı/uğradı. Konuyu tartışmaya önermemin gerekçesi bu.

Görüşüme gelince. Üyelik tanımı, o üyeliğin ait olduğu örgüt anlayışı bütünü içinde anlam taşır. Mesela Lenin'in o ünlü / kutsanmış tanımı tek başına bir hiçtir. TİKP bile aynı tanımı kullanıyor. Programın kabulü ve aidat her partide var. Bir organda kişisel katılım yine her türlü partide var. En basit çete örgütlenmesinde bile eylem ekibi vardır vs. Dolayısıyla üyelik tanımı, onu kavrayış, partiyi nasıl kavradığımızla doğrudan bağlantılıdır. Kadro partisi-kitle partisi gibi nispeten sahte sorunsala dalmadan, felsefi, siyasal, toplumsal vb. açıkça belirtilmiş veya bunları içeren toplumsal hareketlilikten söz ettim. Hareket kavramını izah ettim. Belirli bir toplumsal eylemlilik içinde, bu eylemliliğin fikri ve örgütsel hazırlayıcılarından, ilham vericilerine, bu eylemin başını çeken en ileri örgütlülükten, o hareketin bir anlık, kısmi nüfuz alanına çekilerek bu hareketin içine sürüklenen tek tek örgütsüz bireylere

kadar uzanan bir hareket tanımı yaptım. İşçi hareketi de bu hareketlerden biridir. Hatta biraz daha sınırlayalım, siyasal işçi hareketi diyelim. (Tanımın muğlaklığını biliyorum, vurgulamak istediğim konu bakımından bu tanımın bir sakıncası yok.)

Parti nedir? Siyasal işçi hareketinin(sınıfla sınırlayarak) kendisi, bütünü müdür? Bu harekete katılanların bilinç ve eylem düzeyi bakımından aralarında fark olduğu gibi, buna tekabülen örgütlülük düzeylerinde de farklılık vardır. Eğer, partiyi işçi sınıfının komünist öncüsü, Lenin'in sözleriyle "devrimci proletaryanın öncüsü" olarak kavırıyorsak parti harekete eşitlenemez. Parti, bu hareket içinde yer alanların bir bölümüdür. Harekete katılmanın, komünizm için bir şeyler yapmanın, bu doğrultuda katkıda bulunmanın tek biçimi değildir; ancak en ileri biçimi olduğu söylenebilir. Partiyi bu öncülük teorisine bağlı olarak sınırlamak/tanımlamak: 1-) Öncülerle kendimizi sınırlarsak, harekete katılanlar üzerindeki etkimizi derinleştirebilir ve yaygınlaştırabiliriz hipotezini kabul etmeyi gerektirir. 2-) Parti kendi içinde istikrarlı, yalpalamalardan nispeten uzak belirli bir nitelik düzeyini korur, bu da gerek parti içi demokrasinin demagojiyle dejenere edilmesini önler, gerekse somutça yığınları öncünün düzeyine çekmek görevini sürekli gündemde tutar. Bir Yoldaşa Mektup, Ne Yapmalı, Bir Adım ... , Sol Komünizm, KE' nin tüzüğüne atıflar yaparak parti üyeliğinin önemini ve 'mahiyetini' anlattım. Parti üyeliği sıfatını yükseltilere çıkarmalıyız, onu hareketin en geri unsurlarının düzeyine düşürmemeliyiz. Parti örgütlenmesinin ilk oluşum dönemlerinde, dağınıklık, ilkelik ve amatörlüğün üstesinden gelmek, harekete katılanların hareketin amaçları doğrultusunda en 'rasyonel' ve verimli katkıda bulunmalarını sağlamak için, özellikle de bu dönemlerde başta gelen sorunun merkezi (ulusal düzeyde) ve yerel önderlik sorunudur. (Öncülük ile önderlik arasında fark gözetiyorum. Vanguard ve leadership karşılığı) Lenin'in vakti zamanında uğraştığı bir sorun bu. Üstelik o zaman olmayan işçi hareketi içinde liderlik değil, politik liderliktir. Önderlikle sendika sekreterliğinin özdeş tutulduğu bir ortamdır bu.

Profesyonel devrimci eğitim(profesyonel sendikacı eğitimi değil) ve beraberinde profesyonel devrimcilik bu çerçevede gündeme girmiştir. İşin gereklerinin daha iyi yerine getirilebilmesi için iş bölümü de bununla birlikte. Bir kere başka önkoşullarıyla birlikte bir önderlik oluşturulup (istikrarlı bir önderlik) parti denen bir bütün meydana getirilince,

yaşayan her organizma gibi, parti de kendi hayatiyetini sürdürmenin, kendi önderlerini üretmenin alışkanlıklarını, mekanizmasını, bir yaşam tarzının zihinsel algılanışı anlamında ideolojisini geliştirir, pekiştirir.

Profesyonel devrimcilik üzerine Lenin'in yaptığı vurgular (ki kendisi bunu dışardan bilinç verme konusuyla birlikte çubuğu öteki yana eğdiğini -ekonomistlere karşı- kabul eder) profesyonel devrimciliğin parti içi bir kaat olarak algılanmasına müsaittir, ama Lenin'i okuyana göre. Hem bizde, hem de bilebildiğim kadar resmi sosyalizmde Lenin'in parti anlayışı iş bölümünün, hiyerarşinin, elit bir kadronun yüceltilmesi ve kışla disiplinini aratmayan bir disiplin, ve her koşulda (iktidarda bile) gizlilik olarak algılanıyor. Eğer Lenin buysa, yerine henüz bir şey koyacak durumda olmasak bile derhal onu reddetmeliyiz. Ama öyle olmadığı konusunda az buçuk bilgim var. Ayrıca Leninist parti anlayışı ve işleyişi içinde söz konusu yamukluklara kapıyı aralayacak unsurların olmadığını da sanmayalım. Lenin' in önermelerinin ezbere ve rastgele önermeler olmadığını, belli kayıtları taşıdığı bilirse, bu unsurların söz konusu yamukluklara yol açmayacağını iddia edebiliriz.

12 Eylül öncesi sorun bizim için de önderlik sorunuydu. Üyeliklerin merkezi ve yerel önderlikle sınırlı tutulmaya çalışılması budur, gizleme amaçlarının yanı sıra. Şimdi doğru bir noktaya ulaştık. Üyelikler önderlikle sınırlı değil, öncülerle sınırlı hale geldi (anlayışımız ve tüzüğümüzde). Üye alımı MK'nın dışına taşı, YK'lara. Ama şu nedenlerden bu kez üyelik bu öncülük anlayışıyla bağdaşmayan bir düzeye düşürüldü. Gerek kısmi üye alımında, gerekse ve en önemlisi anlayış olarak.

Nedenler:

1) Üye alan organlar en uzun ömürlüsü 1 yıl yaşayabilen organlar. Dolayısıyla üye alımında, "insan sarraflığında" bir tecrübe birikimi oluşmıyor ve biriktiği kadarıyla da yeni organlara aktarılamıyor.

2) Üyeler siyasal / toplumsal hareketliliğin sıfır düzeyinde olduğu ortamda kaydediliyor, dolayısıyla değerlendirme (iş üzerinde) hataları büyük oluyor.

3) Örgüt anlayışı ve üyelik konusunda duyarlılığı sağlayacak, gelişmiş bir anlayış, birçok konuda olduğu gibi, yok. Genel seviye düşüklüğünün ifadesi.

4) Örgüt içi sorunlar üye alımında ya da alınmamasında etkili oluyor, her ne kadar birileri bu gibi bir durumun olamayacağını düşünse de ben böyle bakıyorum.

Üyelik böyle “ayağa düşürülünce” bu kez de daha önceki profesyonellik üzerine zaten var olan bakışların da yardımıyla profesyonellik yükseltmeye başlandı. Deyim yerindeyse kimsenin üyeliği taktığı yok, varsa yoksa profesyonellik. Bunun nedenleri şöyle: 1) Harekete katılanların neredeyse tümü üye olarak kavrandığından harekete katkıda bulunmanın gerçek biçimi profesyonellik olarak görülüyor. 2) Profesyonellik, işçi olmayanlara uygun bir statü olarak kavranıyor, bu yüzden ‘basit’ (!) üyelik hazmedilemiyor. 3) Siyasal durgunluk ve örgütün küçüldüğü bir ortamda bireyler kendilerinin artan izafi ağırlıklarını gerçek sanıyorlar, tevazu kayb oldu. 4) Örgüt içi sorunlara bağlı olarak mevki kavgası öne geçti. 5) İşte çalışmanın zorlukları esas muharrik unsur olmak üzere profesyonellik teşkilat tarafından finanse edilmekle özdeşleştirildi. Vb.

Bu tablo üyelik konusunda genel bir ciddiyetsizliğin, gevşeklik ve anlayış geriliğinin ifadesidir. Yapılması gereken, öncelikle Merkez üyelerinin başta olmak üzere bu konudaki anlayışları gözden geçirmelidirler. Her Kurtuluşçu’ya yapacağı bir iş vermek, onları belli organlarda, örgütlülükler içinde faaliyete katmak gerekir. Ama her örgütlü unsur üye olmamalıdır. Salt üyelerden oluşan organlar ve üye olmayanlardan oluşan organlarını yanısıra, işin mahiyetine, duruma göre üye ve üye olmayanların birlikte aynı organlarda çalışmaları sağlanmalıdır. Ama bu durumda da üyelerin üye olduğu açık edilmemelidir. İnsanları önce üye yazıp sonra ne yapacağız durumuna düşülmemeli, ne yaptığı ve yapabileceği öncelikle hesaplanarak, nitelikleri elveriyorsa üye yazılmalıdır. Bu konuda soyut olarak değil, somut olaylarda da ciddiyet içinde olması gerekenlerin başında MK gelmelidir. Öncelikle YK’lar bu konuda yoğun bir propagandaya tabi tutulmalı, giderek şu andaki her bir üyemiz bu konuda ortalama sağlıklı bir bakışa ulaştırılmalıdır.

Profesyonellik üzerine bugün alabildiğine yapılan yükseltmenin içerisinde yer aldığı anlayış (buradaki somut durumla sınırlı olarak söylüyorum) tam da bürokrasinin övülmesidir. Bu bakış içindeki birinin reel sosyalist toplumlardaki parti ve devlet olgusunu nasıl eleştirdiğini ya da eleştirebileceğini çok merak ediyorum.

Özetle bunları anlattım. İdris beni destekleyen bir konuşma yaptı. Bu sorun üzerine YK'larla tartışalım ve böyle bir anlayışı yaygınlaştırmak için yazılı-sözlü çalışalım dedi. Yalçın, teşkilat içinde bu konularda yanlış anlayışların olduğunu söyledi.

Bu yanlışların neler olduğundan hiç söz etmedi. (Tabi böylelikle kendini bu yanlış anlayışların dışında tutmuş oldu.) İnsanları, özellikle YK'ları eğitmeliyiz dedi. Benim yaptığım açıklamaların kendisi için yararlı olduğunu söyledi. Bu kadar. Bu olumlu bir tepki idi. Ama arkasını bırakmadım. Soyutta ve geleceğe ilişkin konuştuğumuzda hep anlaştığımızı, ama bunu bugün uygularken aslında hiç de anlaşmamış olduğumuzun ortaya çıktığını söyledim. Örneğin, bir aday SODEP'e üye olunca kendini otomatikman örgütün dışına atmış, bizden istifa etmiş demektir dedim. Bu durumda yapılacak olan hah işte seni attım demek değildir. Yaptığı işin yanlışlığını anlatarak ondan vazgeçirmeye çalışmak, ama kendisinin böyle bir partiye girmeye kendi kendine karar vermesinin temelindeki anlayışın örgüt üyeliğiyle bağdaşmadığını açıklamaktır. Bundan vazgeçmiyorsa üyeliği düşürülmeli, ama bu kez de hareket içinde kalması ve hareketin bir unsuru olarak becerebildiği kadar katkılı olması sağlanmalıdır. Hareketin içinde kalmasını sağlamanın bir yolu olarak üyeliğinin devamına göz yummak cinayettir. Böyle bir duruma, bir partiye girme -ki başka eksikliklerini hesaba katmadan, tek bu örnekle bile- eylemine bir MK üyesi tepki göstermiyorsa, tersine YK'nın bu konudaki doğru tutumuna karşı çıkıyorsa, aradan 6 ay geçtiği halde bu kararın gerekçesini ben bilmiyorum, hele bir gelsin tartışırız diyorsa, bunun o soyutta anlaştığımız dediklerimizle hiç bağdaşmadığını anlattım.

Bir başka örnek dedim, GK'da buradayken Tarık'ın Munise ile ilişkilerini kesmesini söylemiş ve bu konuda karar da almıştık. Kararın nedeni açık, başımıza böyle bir rastgele denetimsiz ilişkiden bela gelmesin. Ama şu ana kadar bu ilişki hep sürdü. Tarık kararımızı anlayamamışsa tekrar tekrar anlatır kavratırdık, yok yine kavramıyorsa, bu karardır kafası basmasa da uyar ama bizimle tartışmaya devam eder. (Tam da bu toplantıda Munise'ye bir iş yaptıracağından söz ediyordu, Tarık'la görüştüler. Bu işi onlarla hallederim vs. diye bir konudan bahsetmişti.) Ama görüyorum ki bu kararı iletmesi gereken kişi olarak sen bundan rahatsız değilsin. Oysa senin şimdiye kadar (bu arada Tarık'ın bu ilişkiyi kendisine anlatılmasına rağmen kesmediğini, Tarık'ın bunda

bir mahzur görmediğini söyledi) kararlara uymayan bu üye hakkında soruşturma açılmasını istemen lazımdı dedim. Ayrıca üyelikleri düşürülen Durmuş, Yaşar, Selami gibi insanların da burada konuşulduğunu, neden bunlar hakkında hiçbir laf etmediğini, “duyarlılık” göstermediğini sordum. Cevapları oldukça tutarsız olmakla birlikte “bu konuda duyarlı davranmamış olabilirim”, gibi anlattıklarımı kabullenen bir havaya girdi. Munise’nin adının geçtiği yerde benim sinirlendiğimi, anlayamadığını (geçmişten söz ediyor) söyledi.

İzah ettim. Munise’ye değil, senin tutumuna ‘sinirleniyordum ben’. Ayrıca Munise’yle hiçbir kötü ilişkim de yok, vakti zamanında referans veren biri olarak somutça bunun da sorumluluğunu taşıyorum dedim. SODEP konusunda ne düşündüğünü sordum. Bu konuda Munise’yi eleştirdiğini söyledi. Ben de iyi olmuş, böyle düşündüğünü biz e de anlatsaydın da bilseydik dedim. Kısaca iyi bir tartışma oldu. Yalçın tartışmanın ve izahatlarımın kendisi için yararlı olduğunu söyledi. (Laf aramızda, benim anlattıklarımın herhangi birine elbette yararı olurdu her halükarda. Ama bu düzeyde -görevi itibarıyla- olan birine benim anlattıklarım ancak ayanın beyanı olmalıydı diye düşünüyorum.)

Biliyorsun Haşim’i İstanbul’a vermiştik. Bir türlü gelememi. Yalçın son toplantıda arkadaşın Ankara’da kalmak istediğini, zaten çalıştığı iştekilerin böyle talepleri varmış. Eviyle (karısı) arası da düzelmek üzereymiş. Özetle onun gelemeyeceğini (bu, kararın gözden geçirilmesi talebi değil) söyleyerek orada kalsın, Ankara’dan birine tek ilişki olarak bağlayalım, yayın vs’yi ondan alsın dedi. Üzerine başka bir açıklama yapmadı. Yani bu arkadaş bu örgütün en basit gereklerine uyacak durumda değil, bari biz ona uyalım. Ben buna şimdilik evet dediğimi ama bu önerinin kendisini arkadaşın üyeliğini benim için tartışılır hale getirdiğini, sizler için de böyle olmalıdır dedim. (Şimdilik dememin nedeni hele bir ortak bir bakışa ulaşalım, ondan sonra onun somut durumunu tartışırız, düşüncemden.) Onlar da tabii öyledir dediler.

Adaylığı sürüncemede bir Salih vardı. (Zafer üzerine çok tantana yapmıştı.) Son dönemde Kürtlerle birlikte tutuyorduk; bu toplantıdan sonra İdris, Cemil’le kendisinin bu arkadaş üyeliğe önerdiğini söyledi. En son konuşan olmak için sustum. Yalçın tek kelimeyle kabul dedi. Ben bu arkadaşın durumu ve alınan kararları hatırlatarak tek kelimelik

bir ' kabul'le yetinemeyeceğimi, bu referansı ciddiye alarak evet dediğimi, bunun bu arkadaş hakkındaki daha önceki kararların yanlışlığı anlamına gelmediğini, son dönemlerdeki referansçuların belirttikleri olumlu değerlendirmeyi dikkate alarak evet dediğimi söyledim. Ve bu durum, bu arkadaőa aynen böyle yansıtılmalıdır, dedim. İdris tamam senin dediğin gibi dedi. Yalçın bir şey demedi. Daha dün toplantıda bu konuları konuştuk, adam bu arkadaőtaki geliőteler nelerdir diye hiç olmazsa görünüşte üyelik konusunda 'titiz' ve 'sorumlu' davrandığını göstermez mi? Heyhat, boşa çene yoruyorum galiba.

Mektuba daldım, dergi için yazacağım yazıyı yetiőtirmem lazım.

Şimdilik hoşça kalın.

Selam, kelam...

E.T.

Değerli yoldaşlarım,
 Bu mektuba çok daha önce başladım: Kimi bölümünü elle, kimini daktiloyla yazdığım hiç bitmeyecek gibi uzadıkça uzayan bu mektubu şimdi yeni baştan yazıyorum. Böylece hem kısa; hem de ne yazdığımı bilecek bir mektup olacağını sanıyorum.

12 Eylül sonrasında içine düştüğümüz kargaşadan 1 yıl süren bir tartışma kampanyası ile kaba hatlarıyla çıktık. Sorun başlangıçta -CK'nın da dediği gibi- hepimizce kabul görmüş olan zemine tekrar inebilmek/dönebilmektir. Ama bu sadece ve sadece bir başlangıçtı. Bunu yaparken, ileri doğru da bir hamle yapabilir ve bakışımızı bir parça olsun zenginleştirebilirsek, kar hanemize yazacağımız bir gelirimiz de olurdu. Durumumuza topluca bir göz attığımızda böyle bir gelirin kazanılmamış olduğunu düşünüyorum. (Tek tük bireylerin elde ettikleri kısmi gelirleri unutmadan söylüyorum.) Yalnızca bazı yoldaşlarımız nereye, neden, nasıl gitmemiz gerektiği konusunda bir parça berraklığa kavuştular. Böbürlenme saymazsanız kendimi de bu "bazıları" içinde gördüğümü belirtiyim.

AVRUPA ORGANINA MEKTUP

E.T.

Değerli yoldaşlarım,

Bu mektuba çok daha önce başladım: Kimi bölümünü elle, kimini daktiloyla yazdığım, hiç bitmeyecek gibi uzadıkça uzayan bu mektubu şimdi yeni baştan yazıyorum. Böylece hem kısa; hem de ne yazdığımı bilecek bir mektup olacağını sanıyorum.

12 Eylül sonrasında içine düştüğümüz kargaşadan 1 yıl süren bir tartışma kampanyası ile kaba hatlarıyla çıktık. Sorun başlangıçta -CK'nın da dediği gibi - hepimizce kabul görmüş olan zemine tekrar inebilmek/dönebilmektir. Ama bu sadece ve sadece bir başlangıçtı. Bunu yaparken, ileri doğru da bir hamle yapabilir ve bakışımızı bir parça olsun zenginleştirebilirsek, kar hanemize yazacağımız bir gelirimiz de olurdu. Durumumuza topluca bir göz attığımızda böyle bir gelirin kazanılmamış olduğunu düşünüyorum. (Tek tük bireylerin elde ettikleri kısmi gelirleri unutmadan söylüyorum.) Yalnızca bazı Yoldaşlarımız nereye, neden, nasıl gitmemiz gerektiği konusunda bir parça berraklığa kavuştular. Böbürlenme saymazsanız kendimi de bu "bazıları" içinde gördüğümü belirtiyim.

Halkımızın bir deyişi var: Gümüş palan vursan eşsek yine eşşektir! MK çalışma programında çizilen çerçevenin bize yüklediği görevler

kavranmaksızın, bu yolda ürün vermek demeyeceğim, gelişmek isteği, heyecanı göstermeksizin, sadece literatürümüze yeni söy1emler değil, sadece “söylem” lafını sokarak “yo1a devam” dersek, halkımızın lafı bizim için de geçerli olur. Dört yılı aşkın bir süredir kimini polise kaptırarak, kimiyle ayrılarak vb. küçüle küçüle bugüne geldik.

Kadrolarımızın niteliği konusunda net bir fikir sahibi olduğunuzu düşünüyorum. (Değilseniz bir tuhafılık var demektir) yalnızca kendi içimizde, mevcut kadrolar içinde gerçekleşecek bir gelişmenin bizi bir sonuca ulaştıracağını ileri sürmek ya ayakları yere basmayan bir iyimserlik, ya da cahilliğimizin farkında olmamak gibi bir koyu cahilliktir. Pratik örgütlenme planında bugün işçi içindeki çalışmaya daha bir sıkı sarılmak yetmez. Bu ülkede Marksizm’e bulaşmış aydın çevrelerin düzeyinden ne kadar geri olduğumuzu bilerek, onlarla diyaloga girebilecek bir frekans ayarlaması yapmalıyız. Eskiden olduğu gibi, yahu bizde de aydın mı var, Fransa’da söyleneni burada tercüme edip aydınlık taslıyorlar türünden aşağılamalara kendimizi kaptırarak, kendimizi rahatlatmamalıyız. Kaldı ki öyle olsalar bile sosyalist örgütlerimizde öncülük yapanların, bunu söylemeye hakları yoktu/r inancındayım. Eğer Marx, Engels, Lenin’in yolundayız demek, ya da onların söylediklerini tekrarlamak öncü olmaya yetseydi, bizlerin öncülüğü de büyük Cami’nin imamı ve müezzininin öncülüğü kadar zahmetsiz ve kolay olurdu. Kısacası, bize “kafalı adamlar” gerekli. Ama onlar bize niye meyletsin/gelsinler ki? Azbuçuk kafası çalışanlarımıza destek olmadığımız, onları da kendi karanlığımıza doğru çekmeye çalışan bir pranga rolü oynadığımız bir harekete niye gelsinler ki? (Onların sınıfsal konumlarıyla uygunluk halindeki pratik/ siyasal yerlerini doğrulamak için söylemiyorum.) Sorun basitçe şöyle: Biz bu halimizle onları cezbedemeyiz, onlar da durduk yerde kendiliğinden bize gelmezler. Çözüm kolay değil ama çözüm yolu belli. Sadece, sokak kavgasında önde dövüşmenin yanı sıra, Marksizm’e bağlı olmanın gerektirdiği teorik/kültürel olgunluğa erişmek doğrultusunda ciddi bir çaba ve istek içinde olduğumuz mesajını verebilmek.

Sevgili yoldaşlar, bu mektuba Ocak ayının son günü başlamıştım. Şimdi 6 Şubat... Aslında anlatmak istediklerim belli ama ara vermiş olmam deyim uygunsa “havamı” kaybetmeme yol açtı. Bölük pörçük de olsa yazmaya devam edeyim. Burada daralmış bir çevrede yaşadığımızı biliyor olmalısınız. Bu bizim daracık çevremizin de kendine

göre "büyük" sorunları oluyor. Aslında daha genelden bakıldığında ne kadar "küçük" olduğu görülebilir. Ama fiziken bu daralmış çevrenin dışına çıkmak mümkün olmadığına göre, kellelerimiz bunun dışına çıkabilmeli. Bu da kendiliğinden olmuyor. Birbirimizi dürtüklememiz gerekiyor. Doğrusunu itiraf etmek gerekirse, sizlerin bizleri bu çerçevede dürtükleyeceğinizi umuyordum. Ama maalesef hala bir suskunluktu gidiyor. Size bilinen klasik bir talebimi tekrarlayacağım: Yediğiniz içtiğiniz sizin olsun, hiç olmazsa gördüklerinizi anlatın! Eğer sizde bizim gibi orada daracık bir alana sıkışmış kalmışsanız vay halimize. (bu söylediklerimden CK'yı muaf tutuyorum). Sizlerin de birçok sorunu olduğunu tahmin ederim. Ama bunların sizlerden beklediklerimize engel olabileceğini sanmıyorum. Bu biraz "bakış" meselesi galiba. Ne anlatalım, zaten duyuyorlardır ya da CK yazıyordur, gibisinden mazeretler de anlamlı olabilemez. Bir örnek vermek isterim: İlyas, eli kalem tutan bir yoldaştır. (Diğerleriniz de öyle ya, o zamanında da çok yaptı bu işi) Sorarım kendisine, şimdiye kadar gerek tartışma kampanyası dolayısıyla, gerekse yayınımıza ne yazdın Allah aşkına? Bunlardan da vazgeçtim, hiç olmazsa F. Yıldız için zahmet edip yazdığın o uzun mektupların onda birini de buraya yazsaydın. (Şahsıma böyle mektuplar istemiyorum, bir kuruma yazsaydın.) Gözden uzak olanın gönülden irak olduğu doğrudur, kimileri için. Ama biz bireyler değil, bir başka şeyin görevlileriyiz. (Tabii, bireysel olarak alınan mektupların bile insanı şu can sıkıcı ortamda ne kadar sevindirdiğini, mutlu ettiğini anlatmama gerek yok. Sağ olsun Z. Yoldaş böyle bir mutluluğu tatma fırsatı verdi bana.)

Şu anda tek sıkıntım: Kafamdaki soruları tartışacak arkadaş sayısının üçü geçmiyor olması, ki birisi zaten evi birlikte paylaştığım kadın yoldaş. Biri Halef, öteki Barış. Ve şu ara yine yoldan saptık, abc tartışmaya başladık çalıştığım organda. Tam altı konuda aramızda ciddi farklılıklar olduğunu saptadık ve tartışacağız. Tabi bu tartışmanın yeni bir şey üretmeye yönelik olmadığını hasbelkader yazıp çizilen ve "herkes" in bildiği varsayılan konuları kapsadığı hatırlanmalıdır. Bunlar: 1) Üyelik kıstasları, 2) Demokrasi anlayışı, 3) Yöneticilik anlayışı, 4) Kadının sorunu (Daha doğrusu etrafımızdaki bazı kadınları kocalarından dayak yemekten nasıl kurtarırız ve buna duyarlılığı nasıl geliştiririz, meselesi), 5) Eleştiri-özeleştiriye bakış, 6) Gençlik örgütlenmesi.

Eğer II. Konferas'ın kararlarına uyulacaksa, kongreye kadar geçecek zamanın 2/3 nü yedik. Ne yapacağız? Geçtiğimiz dönemde neler yapabildik? vb. Bunların tartışılması için öncelikle genişletilmiş bir toplantı öneriyorum. O toplantıdaki sonuca göre bir konferans toplanması gündeme gelebilir. Siz ne diyorsunuz?

Ben de dahil olmak üzere birlikte çalıştığım insanların malum koşullar nedeniyle her zaman "sakin" ve dörtbaşı mamur düşünebilecek durumda olmadığını bilin. Sinir gerginliğinin bizleri yıprattığını bilmenizi isterim. Neyse ki, Allaha şükür, benim gerginliğim biyolojik arazlarıyla kendini dışa vurarak rahatlamama olanak veriyor. (Kafamda sayısız petrol kuyuları açtığını CK biliyor.) Böyle durumdaki yoldaşlarınıza/bizlere yapmamız istenen ve görevimiz olan işlerde teşvik edici bir tutum içinde olmanızı sizden istemek acaba çok şey mi istemektir? Teşvikten kastım, aslanım, kaplanım diye pohpohlanmak değil tabii. ELEŞTİRİ bekliyorum. Eleştirin de nasıl eleştirirseniz eleştirin, o da yeter şimdilik. Bizleri conspiracy de silence'a boğmayın!

Anlaşıldı, ipin ucunu kaçırdım. Daha fazla dağıtmadan en iyisi mektuba noktayı basmak gerek. Petrol çıkartmadığım bir zaman daha "sakin" derdimi anlatmak umuduyla hepinizi hasretle kucaklarım, gözlerinizden öperim.

E.T.

İsveç'te bulunanlardan bir rica: Lütfen Kürtçe öğreten bir gramer kitabı yollayın. Yıllardır söylenen bu talep gerçekleşmediği için öğrenecek yoldaş artık istemiyor. Ama ben ondan bağımsızca tekrarlıyorum bu talebi.

Ş.8.1983

Değerli Yoldaşlar Abu Ahmet ve Sait,
Sizlere bu mektubu Salih'in/Cafer Kamil'in uyarısı üzerine yazıyorum.Önce bunu itiraf ederek başlamakta yarar var.Bunca zamandan sonra benden mektup almanız sizin için şaşırtıcı olabilir.Sevineceğiniz kuşku yok tabii,ama herşeye rağmen nerden çıktı,nereden aklına geldi diye düşünmeniz doğaldır.Aklına getiren Salih yoldaşın uyarı ve eleştirisinden başka bir şey değil.Gözden uzak olan, gönülden de uzak oluyormuş! Sizlere mektup yazma, buralardan bilgi ve havadis gönderme,kısaca haberleşme konusunda ne kadar eleştirseniz, sitem etmeniz haklısınız diyeceğim.Kendiniz orada, aklınızın ise burada,memlekette olduğuna hiç kuşku yok.Buralardan gelecek her haber ve bilgi kırıntısına bile ne kadar ihtiyacınız olduğu,sizin için neler ifade ettiği de biraz düşünüldüğünde kavranılmayacak bir şey değil.Ama bugüne dek bu iş doğru-dürüst olmadı,sizi tatmin etmekten çok uzak oldu.Umarım ki bundan sonra daha iyi bir duruma girer.En azından bu konuda bizden daha duyarlı olması durumun eskisi gibi olmasını önleyecektir.Sizlere daha çok yoldaş yazmak,haberleşmek durumunda olacaksınız sanıyorum.
Durumu nazur göstermek için söyleyiyorum ama,buradaki koşulları da seçtikten sonra diyorsunuzdur.Sizlerle düzenli bir şekilde haberleşme açısından gerçekten elverişsiz ve uyumsuz koşullar söz konusu.Buna bir de bu konudaki duyarsızlık,hatırla sorun suzluk ve yerleşmiş gelenek ve anlayışların olmaması eklenince nevcüt durum ortaya çıkıyor.Bölaysayla sorun şahıslarınızla ilgili olarak değil,genel/nesnel bir durum,sorun olarak ortaya çıkıyor.Tabii ki aşılması gereken,olumlu gelenek ve anlayışların oluşturulması,yerleştirilmesi gereken bir durum söz konusu.
Yoldaşlar,
3'e yıla yaklaşan bir süredir,birbirinden çok farklı koşullarda yaşamak,mücadele etmek zorunda kaldık.Sorunlarımız,sıkıntılarımız koşulların farklılığı çerçevesinde elbette farklılıklar göstermiştir ama iki noktada /birinde benzerlik,diferinde

ABU AHMED VE SAİD'E MEKTUP

SEYFİ / Sadık ENGİN. 8 Ağustos 1983.

Değerli Yoldaşlar Abu Ahmet ve Sait,

Sizlere bu mektubu Salih'in/Cafer Kamil'in uyarısı üzerine yazıyorum. Önce bunu itiraf ederek başlamakta yarar var. Bunca zamandan sonra benden mektup almanız sizin için şaşırtıcı olabilir. Sevineceğiniz kuşku yok tabii, ama her şeye rağmen nerden çıktı, nereden aklına geldi diye düşünmeniz doğaldır. Aklına getiren Salih yoldaşın uyarısı ve eleştirisinden başka bir şey değil. Gözden uzak olan, gönülden de uzak oluyormuş! Sizlere mektup yazma, buralardan bilgi ve havadis gönderme, kısaca haberleşme konusunda ne kadar eleştirseniz, sitem etmeniz haklısınız diyeceğim. Kendiniz orada, aklınızın ise burada, memlekette olduğuna hiç kuşku yok. Buralardan gelecek her haber ve bilgi kırıntısına bile ne kadar ihtiyacınız olduğu, sizin için neler ifade ettiği de biraz düşünüldüğünde kavranılmayacak bir şey değil. Ama bugüne dek bu iş doğru- dürüst olmadı, sizi tatmin etmekten çok uzak oldu. Umarım ki bundan sonra daha iyi bir duruma girer. En azın-

dan kısa denebilecek bir zaman öncesine kadar sizinle birlikte bu konuda hemen hemen aynı sıkıntıları yaşamış Salih yoldaşın burada olması ve bu konuda bizden daha duyarlı olması durumun eskisi gibi olmasını önleyecektir. Sizlere daha çok yoldaş yazmak, haberleşmek durumunda olacaktır sanıyorum.

Durumu mazur göstermek için söylemiyorum ama, buradaki koşulları da az-çok tahmin ediyorsunuzdur. Sizlerle düzenli bir şekilde haberleşme açısından gerçekten elverişsiz ve uygunsuz koşullar söz konusu. Buna bir de bu konudaki duyarsızlık, hatta sorumsuzluk ve yerleşmiş gelenek ve anlayışların olmaması eklenince mevcut durum ortaya çıkıyor. Dolayısıyla sorun şahıslarınızla ilgili olarak (değil, genel/nesnel bir durum, sorun olarak ortaya çıkıyor. Tabii ki aşılması gereken, olumlu gelenek ve anlayışların oluşturulması, yerleştirilmesi gereken bir durum söz konusu.

Yoldaşlar,

Üç yıla yaklaşan bir süredir, birbirinden çok farklı koşullarda yaşamak, mücadele etmek zorunda, kaldık. Sorunlarımız, sıkıntılarımız koşulların farklılığı çerçevesinde elbette farklılıklar göstermiştir ama iki noktada/birinde benzerlik, diğerinde ise aynılık olmak üzere/değişiklik olması söz konusu değil kanısındayım; birincisi benzer sıkıntıları, aynı veya, yakın boyutlarda yaşadık. Bu sıkıntılar günlük yaşama ve çevremizdeki insanların dertlerine, sorunlarına ilişkin olarak ortaya çıkıyordu, hâlâ da çıkıyor. Para-pul, yer-yurt gibi sorunlar. Bu tür sorunlarda en az bizim kadar sıkıntı çektiğiniz ortada. Her ne kadar, durumunuz hakkında bilgilenmeden önce tersini düşünüyorsak da, durumun öyle olmadığını öğrendik. İkinci olarak ise örgütümüzü yaşatmak, varlığımızı ve sürekliliğimizi korumak, konusunda aynı kaygılar ve amaçlar çerçevesinde, siz dışarıda farklı koşullarda ve sorunlarla, biz içeride farklı koşullarda ve sorunlarla boğuşmak durumunda olduk. Bu noktada sizin durumunuzu ve sorunlarınızı bir tarafa bırakıp, buradan ve buradaki sorunlardan söz etmek gerektiği kanısındayım.

Kurtuluş örgütü açısından, bugün geldiğimiz noktada durup, geriye baktığımızda şunu saptamak mümkün; Kurtuluş'un örgütsel varlığını korumak, örgütsel süreci kesintiye uğratmamak anlamında olumlu, başarılı bir iş var. Ama bu başarının 'maliyeti' bir hayli yüksek. Bu sonucun nasıl sağlandığı uğrunda düşünmek gerektiği aşikar, ve hem

bu süreçte yapılan hatalar ve eksiklikler nedeniyle, hem de sürecin kendi nesnelliği içinde ürettiği sorunlar itibarıyla bugün birçok ciddi sorunumuzun olduğu da bir gerçek. Kendi açımdan ve kendi adıma bu sorunlara ilişkin bir şeyler söylemek istiyorum.

Sürecin kendi nesnelliği içinde ürettiği sorunlar, en genelinde askeri diktatörlük karşısında uğradığımız ağır yenilginin sorunlarıdır. 12 Eylül'e gelip dayanan siyasal-toplumsal süreç dikkate alındığında askeri diktatörlük karşısında ağır bir yenilgi kaçınılmaz bir durumdur. Bu gerçeği görerek davranmak, kısa ve uzun vadeli hesaplar yapmak gerekiyordu. Kabaca hareketimizin yaptığı da bu olmuştur. Geri çekilme taktiği bunun sonucunda ortaya çıkmıştır.

Tabii ki yenilgi, hem de ağır bir yenilgi örgüt içinde ve dışında pek çok sorun yaratıyor kaçınılmaz olarak; genelde son derece daralan ilişkiler, kaybedilen pek çok ileri yoldaş, kaybedilen veya kullanılamaz duruma giren çok çeşitli olanaklar vb. yanısıra o güne kadar olmayan, o koşullarda ortaya çıkan, birçoğu daha önce karşılaşmadığımız binbir türlü sorun. Bunlarla boğuşmak, bunları çözmek kolay değil tabii. Ve bunları çözmeye çalışırken birtakım hatalar yapmak da kaçınılmaz gibi bir şey; 'İş yapan hata da yapar'. Hatalar görüldükçe onlardan vazgeçmek ve düzeltmek erdemi ve cesareti olduğu takdirde bunun korkulacak bir yanı yok tabii ki. Ama bu durum olmadığı ölçüde de işlerin sarpa saracağı da bir gerçek.

Öte yandan 12 Eylül öncesinde ve 12 Eylül sabahı iyi bir örgüt, 'adam gibi bir örgüt' değildik. Üstelik bu örgütün merkezinden başlayarak önemli sayıda önderi, yöneticisi ya yurtdışına çıkmak durumunda kaldı, veya, cunta tarafından kapıldı. Bir yenilgi ortamında bu durumun yarattığı dezavantajlar, handikaplar çok önemli olmuştur. Çünkü ve bugünkü sorunlarımızın en önemli kaynaklarından birinin bu olduğu kanısındayım. Ama işin kötüsü ülkede biz geçmişte bu sorun üzerine yeterince kafa yormadık. Tam tersine zaman içinde örgütsel varlığı sürdürmek söz konusu olduğu ölçüde, ve bu anlamda bir başarı, olumluluk ortaya çıktığı ölçüde ülkede kalan yönetici unsurlar da – başta ülkedeki Merkez olmak üzere- kendinden fazlasıyla memnun olmak ve dolayısıyla yapılan işleri abartmak söz konusu oldu. Kendinden memnuniyet, kendine fazlasıyla güven -kendine güvenmek gerekir de fazlası zarardır- hemen her zaman sekterizm üretir. 12 Eylül sonrasında teorimizde de pratiğimizde de bunu görmek mümkündür.

Yapılan hataların temelinde yukarıda belirttiğim bağlamda bir sektelizmin yattığı bir gerçektir. Ve bugün bu sektör bakış açısından kurtulduğu ölçüde sorunlara daha doğru bakmak, kavramak ve çözümü kolaylaştırıcı davranmak mümkündür.

Bugün örgüt içinde başlıca iki sorun tartışılıyor; Ulusal sorun ve örgütsel sorunlar. 12 Eylül sonrasında ulusal soruna ilişkin ciddi hatalar yaptık. Bunun nedenlerine burada girmeyeceğim, çok çeşitli nedenleri var. Bugün sevinerek söylemek gerekir ki, ulusal soruna ilişkin hataları düzeltiyoruz. Bugüne dek yaptığımız tartışmalar ve son GMK toplantısında oybirliğiyle aldığımız karar/'Açıklama'/ bu sorunu aşmamız için oldukça ileri adımlar atmamızı sağladı. Şunu artık rahatça söyleyebiliriz ulusal soruna ilişkin örgütümüzün birliğini sarsacak, bir durum ortadan kalkmış, bu sorun esas olarak aşılmıştır. Bu soruna ilişkin çeşitli tartışmalar devam edecek tabii, etmelidir de. Ama bundan sonraki tartışmalar sorunun örgütümüze daha iyi kavratılması çabaları olarak şekillenecektir.

Öte yandan örgütsel sorunlar ise çok çeşitli ve karmaşık, bu çeşitliliği ve 'karmaşıklığı' içinde yoğun bir biçimde tartışılıyor. Hele GK'cılarının, GK'nın konumunu ve görüşlerini savunmak amacıyla örgüte geri dönmelerinden sonra/şu anda dönmüş durumdadır/ bu tartışmalar daha da yoğunlaşacak. Bu konuya ilişkin bazı düşüncelerimi ve kaygılarımı belirtmek istiyorum.

Ben Kurtuluş'un Türkiye sosyalist hareketi içinde varolan, egemen olan pek çok olumsuz anlayışları, kötü gelenekleri kırarak geliştiğini, kendi yapısını ve çizgisini inşa ettiğini ve bundan sonra da bu durumun böyle devam etmesi gerektiğine inanıyorum. Ama bu tek boyutlu olgu değil tabii ki. Birtakım anlayışlar ve gelenekler kırılır ve aşılırken bu bir anda olmuyor ve yer yer, zaman zaman onlardan etkilenmek de söz konusu oluyor. Türkiye ve Kuzey Kürdistan' da devrimci-hareketler içinde bölünme veya ayrılmaların son derece sakat, sağlıksız bir biçimde ortaya çıkmaları kötü geleneklerden biri. Tabii ki bu 'geleneğin' tarihsel, sosyal, ideolojik vb. pek çok nesnel ve öznel nedenleri var. Daha sonra GK olarak örgütlenen bu yoldaşların 1982 Ocak'ında örgütten ayrılmaları da sözünü ettiğim bu kötü geleneğin bizim saflarımızda da yaşanması biçiminde cereyan ettiği inancındayım. İçinde bulunduğumuz siyasal ve örgütsel koşullar bağlamında bu yoldaşlarla doğru-dürüst tartışmadan, gerçekten aynı örgüt çatısı altında birlikte

olup-olamayacağımızı sağlıklı bir şekilde ortaya koyacak tatmin edici ideolojik-siyasi tartışmalar yapmadan bu yoldaşlar kendilerini örgütün dışına fırlattılar.

Böylesi bir durumum doğmasında ülkedeki Merkezin de hataları vardı, bu yoldaşların da.¹⁴ Aradan geçen bir yılı aşkın zaman içinde GK'cılar 'küçük ayrılıklar'ın köklerini, budaklarını araştırmaya giriştiler. Yayınladıkları çeşitli yayınlar elinize geçti ise bu durumu görmüşsünüzdür. 'Küçük ayrılıklar' giderek önemli ve temel ayrılık noktaları haline getirilmeye başlandı. Hele elimize geçen son yazılarında Recep/Hulki yoldaş bu noktaları sistemleştirmekle kalmıyor, bunlara yenilerini de ekleme çabasında.

Şimdi ben bu konuda sorunu şöyle değerlendiriyorum; İki buçuk yıllık aradan sonra aşağıda yaptığımız tam üyeli ilk GMK toplantısında 'eski örgüt üyelerini örgüte, örgüt üyeliğine davet' kararı alarak, bu sorunu çözmek için olumlu bir adım atarak bir süreç başlattık diye düşünüyordum. Vakti zamanında yapılamayan tartışmaları sağlıklı demokratik bir zeminde ve uygun örgütsel koşullar ve ortam içinde gerçekleştirebilmek idi amaç. En azından ben kendi açımdan sorunu böyle bakıyordum. Ayrılığın veya birliğin gerçekten sağlıklı ve komünistlere uygun, yaraşır yöntemlerle ortaya çıkması; arzusunu taşıyordum. Dolayısıyla bu konuda yöntemde olsun, anlayışlarda olsun yapılan hata ve eksiklikler düzeltilebilir diye düşünüyordum. Bunun kolay olmayacağı, sancılı ve hatta yeni dertler yaratarak, olacağı: açıktı. Ama tarafların, her kesin böyle bir noktada, böyle bir anlayışta mutabık olmaları gerekiyordu. Gelinek noktada gelişmelerin benim düşündüğüm, daha doğrusu umduğum gibi olduğunu söylemek zor. GK içinde yer alan, davet kararının 'doğrudan ve resmi' muhatabı dört yoldaşın örgüte dönmesi, ama onların dışında kalan diğer unsurlarının GK örgütlenmesini devam ettirmeleri sorunun boyutlarını farklılaştırıp, değiştiriyor. Bu durum hiçbir şeye yol açmasa bile/ ki mutlaka açacaktır/ diğer örgüt üyelerimizin bu yoldaşlara kuşkuyla bakmalarına neden olacaktır. Acaba ne zaman çekip gidecekler diye. Düne kadar yöneticisi oldukları bir örgüt orada bir kenarda dururken, 'tasfiyecilerin örgütü' içinde bunlar ne yapacaklar diye düşünmek kaçınılmaz olacaktır. Ve bu düşünce haklı olarak hemen ortaya çıkmıştır. Hele de gelen yoldaşlar açıkça örgüt içinde GK'nın konumunu ve görüşlerini savunmak üzere bu davete icabet ediyoruz demektedirler ki, bu tutum kabaca herkese

şunu düşündürmektedir; bunlar gelip konferansa kadar örgüt içinde kalarak; görüşlerini anlatacaklar, örgütleyebileceklerini örgütleyecekler, ondan sonra da çekip gidecekler. Böyle bir kanaat veya kuşku içinde olunca sağlıklı bir tartışmanın gerçekleştirilmesi mümkün mü? Ne yapıyorlar, ne zaman çekip gidecekler diye bakılan kişileri kim, nasıl kazanmaya çalışabilir ki) Bu çok zor...

Ama bu konuda hâlâ çaba sarfedilmesi inancındayım. Ayrı olduğumuz bir buçuk yıl içinde olan-bitenlerin sarstığı veya ortadan kaldırdığı çok şey var, en başında ise güven. Her- konuda güven verici olmaya çalışmak, bu konuda büyük titizlik ve hassasiyet göstermek çok önemli. GMK bu konuda iyi; doğru bir tutum içinde, ama bu tutum kavranmaz, hatta yanlış ve zorlama yorumlarla tam tersine algılanırsa sorun tabii ki istediğimiz gibi çözümlenemez. Genelde Kurtuluş da bu konuda iyi bir örnek yaratamamış, iyi bir sınav verememiş olur. Ama sonuna kadar çaba göstermekte de ısrarlı olmak gerektiği açık. Bu konuda sorunu istediğimiz gibi çözmek açısından bir sonuç elde edemesek bile, bence bu zor koşullarda gerçekten özgür ve demokratik bir tartışma ortamı yaratmak ve böyle bir tartışmayı gerçekleştirmek açısından, örgüt içi demokrasi, demokratik merkezîyetçilik konularında iyi bir eğitimden geçmiş, iyi bir deney kazanmış olacağız. Bu da az bir şey değil diye düşünüyorum, teselli mükafatı... Vicdanen rahat, örgüt anlayışı açısından daha ileri bir noktaya gelmiş oluruz.

Bu noktada yeri gelmişken Hulki'nin Mayıs-83 ve Haziran-83 tarihli ve 'Recep Gökırmak' imzası ile yazdığı ve herhalde okumuş olduğunuz yazılarına ve tutumuna ilişkin de birkaç şey söylemek istiyorum. Yukarıda ayrılık, farklılık noktalarını sistemleştirmeye çalışmakla kalmıyor, yenilerini de eklemeye çalışıyor demiştım. Her şeyden önce yazıların dili ve üslubu Recep yoldaşın tutumunu ve anlayışını yeterince ortaya koyuyor. Sorunlarımızı 'ajitasyon dili ve üslubu' içinde, sürekli abartmalı tesbit ve ifadelerle tartışarak hiçbir yere varamayız. Recep yoldaş nerede, ne zaman, o 'sayısız yoldaşı' bulmuş da onların ihraç edildiğini tasfiye edildiğini tekrarlayıp duruyor. Bu sadece bir örnek, abartmadığı bir olay, 'ajitasyon' yapmadığı hemen hiçbir sorun yok! Kendisiyle tartışanlar da aynı yola giderlerse sonuç ne olacaktır? O sağ, biz selamet. İstenilen sonuç bu ise sorun yok tabii, ama lafta birlik iddiaları sürekli tekrarlanıyor. Recep yoldaş kendine çok güvenli, çok iddialı bu tutumun /daha önce kendimiz için de söylediğim gibi/ hemen

her zaman sekterizm üretmesi doğal. Nitekim Recep de alabildiğine sekter. 'Birlikçiliği' teslim alma birlikçiliği. Bana teslim olun, birlik olalım diyor. Bu ülkede böyle birlikçilerden geçilmiyor zaten. Kurtuluş' un nosyonlarından biri ortadan kalkmış bile. Bu birlikçilik değil, sekterliğin ta kendisi. Çeşitli sorunlara, olaylara ilişkin bilgilenmesi yanlışlıklar ve eksiklikler taşıyor. Bazı bildiği veya haberdar olduğu şeyleri ise bilmekten geliyor veya olmayacak şekilde 'yorumlara', 'tahlillere' tabi tutuyor. Genellikle yöntemi şu: İşi abese iterek, muhatabını abese iterek, uç noktaya oturtuyor ve oradan tartışarak, kolayca mahkûm ediyor! GK'nın kendisine gönderdiği her habere, bilgiye, "istihbarata" inanması, düşünce ve değerlendirmelerini bunların üzerine oturtması ise ilginç! GK hiç yanılmaz mı, yalan-yanlış söylemez mi? Her söylenene hemen inanmak ve bunlar, üzerine tavır bina etmekle Recep çok yanlış yapıyor. Muhatapları hep konuda art niyetli, samimiyetsiz, tezgâh peşinde, GK'cılar ise 'sütten çıkma akkaşık' ! Bu olacak iş mi?

Recep yoldaş bir önder olma iddiasındadır, ama bugüne dek yaptıkları ile bu iddiasına uygun bir tutum içinde olmamış, olamamıştır. Gerçek bir önder, kendine ve gücüne güvenen bir önder, yerine ve zamanına göre uzlaşmasını bilmek zorundadır. Yerinde ve zamanında uzlaşmasını bilmeyen ve beceremeyen bir önder olmaz. Uzlaşma yerine kavgayı seçen bir kişi, hem kendisine, hem de içinde mücadele ettiği örgüte çok şey kaybettirir.

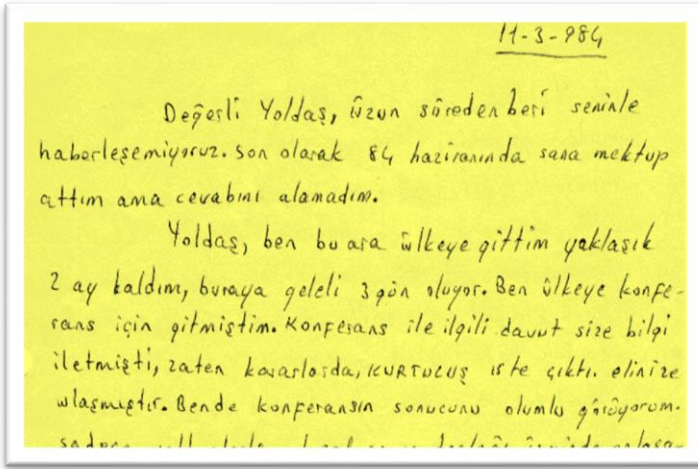
Yurtdışında olmanın, ülkenin ve örgütün dertlerinden, sıkıntılardan uzak ve onlardan etkilenmeden, daha doğusu onları dikkate almadan tartışmanın olumsuz yanları çok. Bu noktaya şu açıdan değinmek gereğini duydum. Pek çok yoldaşta, şu tereddüt ve tedirginlik var; bir yandan, özellikle son zamanlarda daha bir yoğunlaşan polis saldırılarını etkisiz hale getirmeye, siyasi polise karşı mücadele etmeye çalışırken öte yandan kendi iç sorunlarımıza ilişkin bir mücadeleyi ne ölçüde sürdürebileceğiz? Ve bunun sonucu ne olacak, elimize ne geçecek? Bu ve bunun gibi durumları da dikkate almak gerektiği açık. Gelinen noktada dışa dönük mücadele ile iç mücadeleyi birlikte sürdürmek zorunluluğu söz konusu, birini erteleyip, diğerini yürütmek mümkün değil. İşte bu noktada ikisi arasındaki bağlantıyı ve ilişkiyi iyi düzenleyemezsek ikisini de yüzümüze gözümüze bulaştırma olasılığı da var. Bütün bunlara ilişkin de sorumluluk ve hassasiyet duymak gerekiyor.

Son zamanlarda yoğunlaşan polis saldırılarından söz ettim. Bunun, hem ülkenin seçimlere yaklaşması açısından nedenleri var, seçimlerden sonra ortam ve koşullar her şeye rağmen bugünkü gibi olmayacak. Dolayısıyla polis başta biz olmak üzere, ayakta kalanların 'işlerini bitirmek' çabasında. Özellikle geçen Haziran ayında İstanbul'da yediğimiz operasyonda hem önemli sayıda yoldaşı kaptırdık, hem de önemli bilgi ve belgeler polisin eline geçti. Şu anda polisin üzerimize gelmesi için, polis açısından 'flaş' işler şunlar; polis dışarıda bir GMK toplantısı yaptığımızı biliyor. Yakında bir konferans yapacağımızı biliyor / tabii kesin tarih ve yer bilinmiyor / Merkez, üyelerinin ülkeye döndüklerini biliyor. Bunun dışında sanıyorum en geniş ve düzenli yayın faaliyeti sürdüren örgüt biziz. Bunlar polisin azgınca üzerimize saldırması için yeter de artar bile. İşte atılan her adımda bu durumumuzu göz önüne almak gerekiyor. Tam bunları yazarken Recep'in yazılarından birinde ileri sürdüğü garip ve biraz da bana çirkin gelen bir iddia aklıma geldi. GK'nın üyeleri ve ilişkileri ile 'Tasfiyecilerin örgütü'nün ilişkileri hemen hemen eşittir diyor, iki örgütün güçleri eşitmiş! Bunu söylemek hem tuhaf, hem de biraz ayıp.. .Gene 'güç olma' teorilerine girmeyelim / ! / ama şu kadarını söylemek yararlı olur. Örgüte dönünceye kadar, son aylarda yayın ve bildirimlerimizden GK alıyordu. Dağıtılan yayın ve bildirimlerden 1/20 oranında alıyorlardı. 500 dergiden 30,1000 bildiriden ise 50 adet alıyorlardı. Bu yeterince bir fikir verir durum hakkında. Her şeyin ötesinde 'biz birbirimizi biliriz. Geçelim...

Yoldaşlar, sizin merak ettiğiniz konuları bilmeden, aklıma gelen şeyleri, bir özel mektup yazmanın rahatlığı içinde yazdım. İleride yine yazmayı umuyorum. Mektubu bitirirken Sait yoldaşa eşi Nil yoldaş için başsağlığı diliyorum. Nil'i kaybettiğimizi gazetede çıkan ilandan öğrendik ve hepimiz çok üzüldük. Hepimizin başı Sağ olsun. Tüm tanıdıklara, tüm yoldaşlara selam ve sevgiler, mücadelenizde başarılar..

SEYFİ / Sadık Engin.

Not: Mektubu Sait'e de göndermeyi unutmayın. Tekrar selamlar...

Abu AHMED'E MEKTUP

ZAZA. 11 Mart 1984.

Değerli Yoldaş, uzun süreden beri seninle haberleşemiyoruz. Son olarak 84 Haziran'ında sana mektup attım ama cevabını alamadım.

Yoldaş, ben bu ara ülkeye gittim, yaklaşık 2 ay kaldım, buraya gelmeli 3 gün oluyor. Ben ülkeye Konferans için gitmiştim. Konferans ile ilgili Davut size bilgi iletmişti, zaten kararlar da KURTULUŞ 15'te çıktı. Elinize ulaşmıştır. Ben de Konferans'ın sonucunu olumlu görüyorum. Sadece yoldaşlarla ulusal sorun taslağı üzerinde anlaşamadık isimlendirmeden dolayı, bunun dışında olumluydu. Uzun yazmayacağım, çünkü ülkede öğrendiğime göre sen de içeri gidiyormuşsun, buraya geldiğinde uzun boylu konuşuruz, ya da öğrenmek (sormak) istediğin bir şey varsa yazarsın cevaplandırırım.

Bildiğin gibi Konferans'da seçim (MK) kararı alınmıştır. Ülkede seni aday gösteren yoldaşlar vardı ama Davut'la yaptığın telefon görüşmesinde aday olmayacağını iletmiştin, hangi gerekçelerle aday olmadığını bana yazarsan iyi olur. Bu ara ülkede E.Sabri'nin durumu iyi değil,

MK'ye adaylığını bile koymadı. Bunların dışında ülkedeki yoldaşların moralini iyi gördüm. Birkaç kişi hariç herkes gönüllü uğraşiyor.

Bu beni çok sevindirdi, tabii ki bu duruma dışarıdan içeri giden MK üyeleri yarattı desem haksızlık olmaz. Çünkü eski MK üyelerine karşı güven sarsılmıştı, seçim sonucu bunun göstergesi olacak.

Yoldaş, içeriden yoldaşlar sana bilgi vermiş olmaları gerekir, bizim Şam'daki posta kutusuna gelen mektuplar (ülkeden) MİT'in eline geçiyor. Bundan dolayı ülkeden artık direk haberleşemeyeceğiz, haberleşmenin senin aracılığıyla olacağını söylediler bana. Ve sana bilgi verdiklerini söylediler. Fakat size gelen dergileri şu ana kadar göndermemişsiniz. Yoldaş, buraya en son KURTULUŞ 13 geldi, sizin elinizde 14 ve 15 olması gerekir. Ayrıca Şores 3'ten sonra da gelmedi. Bunun da 4. Sayısı çıkmış olması lazım, ayrıca bildiriler vs.

Biz burada dergi ve bildirimimizi diğer teşkilatlara veriyoruz. Mümkün olduğunca elinize ulaştıktan hemen sonra gönderirseniz çok iyi olacak. Ayrıca KURTULUŞ 15'te Konferans Kararları çıkacaktı. Buradaki teşkilatlar merakla bekliyor. Ayrıca buradaki para durumumuz berbat, arkadaşlar arada inşaatta çalışıyor. Göndereceğiniz dergileri 15 nüsha olarak gönderebilirseniz çok iyi olur. Yoldaş, tekrar belirteyim, dergi ve bildirimleri mümkün olduğunca hızlı göndermeye çalışın.

Yengeye ve yeğenime ve ayrıca bütün yoldaşlarıma selam eder mücadelenizde başarılar dilerim.

Not: Cevabını acele beklerim. Mümkünse haberleşmemizi aksatmayalım.

ZAZA.

Hemdest

17 Mart 2009 Salı

Hizipler “demokrasisi” ve “Ekim Sapması” Efsanesi

Ya da gerçeklerle yüzleşmenin zorlukları

Daha önce şöyle yazmıştım:

“Bence bir “dar anlamda önderlik” bir de “geniş anlamda önderlik” söz konusu idi. Kolektif irade ve yönetim dar anlamda önderlik (doğal önderlik) için geçerliydi.” (...)

“Bu noktada Kurtuluş’a başından beri “içselleştirilmek” istenen bir hakikatle karşılaşılıyor. Üç yiğit’in “kolektif” yönetimi ve “kolektif” iradesi sarsılmadığı sürece, bunu bütün Kurtuluş’un kolektif iradesinin yansıması olarak “içselleştirip” benimsetmek hakikati!” (Çavuşluk Sisteminden “Demokrasi” ye Giden Süreçte Kurtuluş-Mart 2008-M.Yavuz)

Hizipler “Demokrasisi” ve “Ekim Sapması” Efsanesi ya da Gerçeklerle Yüzleşmenin Zorlukları

Mustafa YAVUZ. 17 Mart 2009

Daha önce şöyle yazmıştım:

“Bence bir “dar anlamda önderlik” bir de “geniş anlamda önderlik” söz konusu idi. Kolektif irade ve yönetim dar anlamda önderlik (doğal önderlik) için geçerliydi.”

(...)

“Bu noktada Kurtuluş’a başından beri “içselleştirilmek” istenen bir hakikatle karşılaşılıyor. Üç yiğit’in “kolektif” yönetimi ve “kolektif” iradesi sarsılmadığı sürece, bunu bütün Kurtuluş’un kolektif iradesinin yansıması olarak “içselleştirip” benimsetmek hakikati!” (Çavuşluk Sisteminden “Demokrasi” ye Giden Süreçte Kurtuluş-Mart 2008-M.Yavuz)

“Birleştirilmiş” Kurtuluş 2007 yılında berbat bir şekilde bölünüp, elde kalan ne varsa tasfiye edildikten sonra konu bir başka düzeye sıçradı. Artık “ilk anlaşmış üçlü” den eser kalmamıştı. Benim dar anlamda önderlik olarak adlandırdığım kurum dağılmıştı. Onun yerine, bir tarih yazımı eşliğinde tek kişilik kurum olarak “önderlik” inşa edilmeye başlandı. Bunu da bir “ilk kurucu” büyük bir iştiyak ile başlattı. Bir önceki yazımda belirttiğim gibi bu, “Devgenc`ten Günümüze...” kitapçığı ile kötü bir şekilde sürdürülüyor.

Bu duruma Mart 2008 de dikkat çekmiş ve yeni bir “tarih yazımı” na tanık olabiliriz diye uyarılmıştım. “Devgenc`ten Günümüze...” kitapçığı bu uyarımızın ne kadar haklı olduğunu kanıtlamış buluyor. “Bu bir arada olmama hali ne ölçüde kesinlik kazanmış bulunuyor, bilemiyorum. Bu bir arada duramama hali kesinleşirse, yeni bir “tarih yazımı” na daha tanık olabiliriz. Bunun yabancıları değiliz. Hem çöken sosyalizm deneylerinden hem de tarihimizden yeterince örneğe sahibiz.” (Çavuşluk Sisteminden “Demokrasi” ye Giden Süreçte Kurtuluş-Mart 2008-M.Yavuz)

“Devgenc`ten Günümüze...” Kitapçığına göre, “Kurtuluşun iç ilişkilerinde hizipçiliğin çalışma tarzı haline gelmesi”, 1982 de gerçekleşmiş.

Kurtuluş sosyalist demokrasi görüşlerini savunmadığı ağır Stalinci belirlenme altında bulunduğu devirlerde de kendi bünyesindeki farklı fikirleri tasfiye yoluna gitmek yerine onlar arasında bir uyumu gerçekleştirerek (abc) ilerlemeye çalışan bir hareket olmuştur.” (Devgenc`ten Günümüze... Sayfa 69)

Bu saptamaların Kurtuluş gerçekliği ile uzaktan yakından alakası yoktur.

Kurtuluş oluşturulmaya başlandığı andan itibaren hizipçilik var gelmiştir ve kendi bünyesindeki farklı fikirler arasında uyumu gerçekleştirecek hiç bir örgütsel zemin ve kanaldan söz etmek mümkün değildir.

Şimdi biz de bu iddiamızı açıklamaya çalışalım:

Temmuz 1975 – 12 Eylül 1980

1975 Temmuz`unda THKP-C zemininde bölünme gerçekleştiğinde “ilk anlaşmış üçlü” nün yanında ancak iki elin parmakları kadar kadro vardı!

Karadeniz bölgesi, şefi aracılığı ile ayrılıkta taraf olmadığını, her iki tarafla da görüşmeler yaptıktan sonra tutum alacağını ifade etmişti. Ankara`da birlikte davranılacağı düşünülen kadroların bir kısmı da beklemekten ve durum açıklığa kavuştuktan sonra tutum almaktan yana olmuştu. Karadeniz bölgesi ile bu koşullar altında bir müddet sonra “özel birleşme”- yoksa katılma mı? —gerçekleşti. Bu özel birleşmeye göre – bir tür otonomi- “ilk anlaşmış üçlü” nün “otoritesi” Karadeniz bölgesinin sınırları içerisinde geçerli olmayacaktı! Teşkilat içindeki bu pozisyon, “Bir olduğumuz yere kadar biriz!” Tarzında ifade edilmekteydi. Yeterince anlaşılır bir formülasyon değil mi?

Demek oluyor ki, Kurtuluş, en başta iki “grubun” yan yana gelmesi sayesinde oluşabilmiştir. İki “grubun” “anlaşma”sı “ilk anlaşmış üçlü” için bir yaşam öpücüğü oldu. Pozisyonlarını daha anlaşılır ve sahici kıldı.

Bazı kadroların da netleşerek “ilk anlaşmış üçlüye” ye destek vermeleri bu gelişmeye eklenince, Ankara eksenli bir gelişmenin de önü açılmış oldu. Gerçekten de kısa süre içinde, devrimciler arasında meşru olmayan yollara da başvurarak, başta Siyasal Bilgiler Fakültesi olmak üzere birçok fakülte ve yüksek okulda güç olunmaya başlandı.

15

Ta ki, basit bir hırsızlık olayının beceriksizce ele yüze bulaştırılmasına kadar... Bu olayla birlikte Ankara`daki çalışmaların “kazanımları” polis takibi, gözaltına alınmalar, tutuklanmalarla tarumar oldu! Henüz kazanılan ve normal koşullarda hareketin gelişiminde rol oynayabilecek yetenekli birçok insan kaybedildi. Bu gelişmenin neticesinde Ankara`da inisiyatif, daha sonra dev-yolcular olarak anılacak kadroların eline geçti.

Kimin “başarısı” idi bu?

Gelindi İstanbul`a ...

Bilindiği gibi “öncü İşçi” grubu Kurtuluş ile birleşti ya da Kurtuluşa katıldı. İstanbul`a ayak basmış olmak ve bu birleşme-katılma, Kurtuluş

hareketine, teorik olarak formüle ettiği modern sanayi proletaryası temelinde yüksелеcek ihtilalci işçi hareketi yaratma perspektifini yaşama geçirme doğrultusunda imkân verecekti. “Öncü İşçi” grubunun bu alandaki tecrübeleri ve ilişkileri söz konusu gelişmeye katkıda bulunacaktı.

Bu grup ayrıca, hareketin teorik gelişimine görmezden gelineme-yecek katkılarının yanında, yayın faaliyetlerinin profesyonelce yürütülmesinde de önemli bir rol üstlendi.

Anti-faşist mücadele ve sınıf içinde çalışma ikilemi de bu birleşme-katılmadan bir müddet sonra uç verdi. İstanbul Komitesi bu tartışmaların hem teorik hem de pratik planda gerçekleştirdiği örgütsel bir zemindi. Burada süren tartışmalar ve ayrışma merkeze yansıyor, merkezdeki her tartışma da İstanbul Komitesi’nde yankı buluyordu.

Bu koşullarda, öncü İşçi grubunun şefi, şefçiliğe karşı savaş başlattı.

Bunun tercümesi şuydu: Teşkilat içinde iki hizip vardı. Öncü İşçi başlangıçta bu iki hizipten “ilk anlaşmış üçlü” ye yakın duruyor ve onlarla bir örgütsel yaşam inşa etmeyi amaçlıyordu. Bunu umut ediyordu. Ama bunun bir hayal olduğunu gördüğü andan itibaren eleştirisinin sivri ucunu, şefçiliğin müseccem ifadesi olarak gördüğü “ilk anlaşmış üçlü” ye karşı yöneltti. İstanbul’un ötesinde etkisinin olamayacağına gördükçe de kavgasını sertleştirdi. İstanbul Komitesi de böylece mücadele halindeki gruplar koalisyonu görünümüne büründü. Güvensizlik her geçen gün karşılıklı olarak derinleşti, taraflarca derinleştirildi.

1. Konferans bu sürecin daha da derinleştirilmesine yol açmaktan başka bir şeye yaramadı. Her şeyden önce, o devirdeki örgüt içinde, örgütün ortakça karar altına almış olduğu bir hukuku (tüzük) olmadığı için, merkezin kendi içindeki “dengelerin” belirlediği bir çerçevede toplandı. Konferansın sonucu konferans başlamadan, daha tasarlanırken belirlenmişti! Hiçbir Yerel Komite`ye, kimi konferansa göndereceği sorulmadı. Katılacaklar merkez tarafından gayet “demokratik” bir tarzda tayin edildiler.

Konferans sonrası süreç, İstanbul’daki örgütlenmeyi ve ilişkileri günbegün daha da zehirledi.

Artık İstanbul`da iki grup vardı. Benim de içinde yer aldığım grup, “ilk anlaşmış üçlü” nün İstanbul`daki politikalarının sözcülüğünü yapmaktaydı. Bu grup, “Rüçhan hakkına” sahip olan “ilk kurucu üçlünün”, “kolektif” yönetimi ve “kolektif” iradesini, bütün Kurtuluş`un kolektif iradesinin yansıması olarak “içselleştirip” benimsetmek eyleminin yürütücüsüydü ve bunu başarıyla yerine getirdi. Tabii buna başarı denilebilirse!

“İlk anlaşmış üçlü”, ülkenin birçok şehrinde ve bölgesinde otoritesini kabul ettirmiş ve ulaşılan kitleliliğin gücünü arkasına almıştı. Artık “ilk anlaşmış üçlü”, “organik” bir örgütü temsil ediyormuş yanılmasını yaratma imkânını yakalamıştı.

Bu durum hizipler kavgasını ve güvensizlikleri daha da kışkırtmaya başladı.

Merkezdeki bir tartışma, kapıyı çarpıp, “ben bölgeye gidiyorum” tehditlerine neden olabiliyordu. İstanbul Komitesi`nin de yardımı ile bu tür tehditler ancak yatıştırılabiliyordu. Ama bu tehdit, hep Demokles`in kılıcı gibi “ilk anlaşmış üçlü” hizbinin başında sallanıyordu. Bölgenin durumu açıktı, kimse oraya bölgeyi temsil eden şefin dışında müdahale edemezdi. Buna cesaret edemezdi. Ama İstanbul`da oluşan yeni “muhalefet” için durum hiç de öyle değildi. Bu “muhalefet”, örgütün olmayan hukukuna dayanarak, “İstanbul Komitesi” ve çevresindeki kadroları sürece bir biçimde katmaya çalışarak kendine meşruiyet alanı açmak gibi umutsuz bir çaba içindeydi. Bu yeni “muhalefetin” şefi, kendi ilişkileri dışında pek etkili olamayacağına kani olduktan sonra, geçmişten beri çevresinde olan kadroları “örgütlemeye” girişti. Küçük burjuva devrimciliğine karşı işçi sınıfı devrimciliği temelinde... Hikâye biliniyor, kadrolar küçük burjuvalar arasında çalışma olarak nitelenen mahalle faaliyetlerinden çekilmeli, fabrikalara işçi olarak girerek sınıf çalışmasını yürütmeliydiler.¹⁶

Ama böyle düşünenlerin fikirlerini örgütte aleniyet içinde ifade etme kanalları yoktu. Böyle bir şey teşkilatın “ağır Stalinci belirlenme altında olduğu devirlerde” söz konusu olamazdı.

Değişik zamanlarda ve değişik kişiler tarafından yapılan aşağıdaki saptamalar belki de en Stalinci örgüt olan Kurtuluşta işlerin nasıl yürütüldüğüne dair bir fikir vermektedir.

“Örgüt sorunlarının tartışılmasına ve kadroların oluşturulmasına örgüt tabanının geniş bir katılımının sağlanması yanında, demokratik merkezîyetçiliğin de önemli ilkelerinden biri olan seçim ilkesi de 12 Eylül sonrasında kadar yaşama geçirilmemiştir. Yönetici kademelere seçimle iş başına gelmesi ve yine başarısız yöneticilerin işten el çektilmesi gibi denetim mekanizmalarının yokluğu da önemli eksikliklerden biriydi.” (M. Kaçaroğlu)

“Bir yoldaş, 12 Eylül’le birlikte Türkiye işçi sınıfının ve bununla birlikte Kuruluşun da hezimete uğradığını ve Kurtuluş’ta da bölünmeler olduğunu, teorik planda tartışmalar engellendiği, (abç) için bölünmenin pratik anlamda olduğunu Kurtuluş’tan uzaklaştırılan bazı arkadaşların kendi aralarında örgütlendiklerini, bunun nedenin bir hareket içinde mücadele edebilmek iki devrimci faaliyeti sürdürebilmek olduğunu ve kendilerini geçici olarak nitelendirdiklerini belirtti”. (Geçici Merkez Komitesi Raporu. Mart 1983)

Onlar da bunu gizli yapmaya başladılar. Bu çerçevede, “ilk anlaşmış üçlü” hizbinin hegemonyasında olan ama işçi çalışması yürüten ve fabrikalarda çalışan bir “ileri sempatizan” (!) grubuna bu çalışmaları derinleştirmek için birlikte davranma, toplantılar yapma teklifinde bulundular. Bu grup bir süre onlarla bu çalışmayı yürüttükten sonra, hareket içerisinde gizli bir örgütlenmeyi amaçlayan çalışma içinde oldukları şüphesiyle, bunu İstanbul “Komitesi”ne bildirdi. MK’da, İstanbul “Komitesi” aracılığıyla bu konuda bilgilendirildi. Bu bilgiyi çok ciddiye alan MK ilk kez resmi bir şekilde, teşkilat ve hareket içinde hizip aramak üzere bir soruşturma komisyonu kurdu. Merkezin, İstanbul Komitesi’nden görevlendirdiği iki kişiden oluşan bu komisyon hizip faaliyetlerine katıldığı iddia edilenden arkadaşları sorguladı. Bu sorgulamanın sonuçlarını bir rapor olarak merkeze ilettiler.

Sorgulamada elde edilen bilgiler neticesinde, teşkilatın merkezine kadar uzanan bir hizip örgütlenmesi içine girildiğine dair bilgiler merkeze bildirildi. Bu sonucu ele alan merkez, bu hizip faaliyetinin merkezdeki uzantısını uyarma kararı alarak, meseleyi fazla büyütmeden küllendirme yolunu seçtiyse de, bu soruşturmanın açtığı yaralar iyileştirilemedi.

Soruşturmaya uğrayanlar ve uyarılan sözcüleri artık kendilerini bütünyle bir tehdit altında hissetmişlerdi. Bu duyguyu ortadan kaldırmaya yönelik adımlar atılması bir yana esas olarak bir “açık” yakaladık tavrı benimsenmiş ve bu da güven ilişkilerini iyice tahrip etmişti.

Sözün kısası, “12 Eylül Hizbi”, 12 Eylül’den önce merkez tarafından resmen görevlendirilmiş bir soruşturma komisyonunca aranmış ve bulunmuştu! “Kurtuluşun iç ilişkilerinde hizipçiliğin çalışma tarzı haline gelmesi” görüldüğü gibi çok gerilere gider. 12 Eylül darbesi döneminde gerçekleşenler bu sürecin sadece bir halkasını oluşturmaktadır.

Kim bunun sorumlusu, parmak kaldırsın!

Hayır, öyle bir iki kişi değil, bu süreçte yer almış hepimiz, hepimiz birden. Birinin daha az diğersinin daha fazla hatasının olmuş olması ulaşmış olduğumuz sonucu değiştirmiyor.

“Balık baştan kokar. Örgütler de merkezden bozulurlar. Merkezde bir olan artık tabana doğru on olarak yansımaktan kendini alamaz.”

Süreç 12 Eylül’e evrilirken Kurtuluş hareketi bu hastalıkla zaten çoktan yatağa düşmüş halde idi!

12 Eylül 1980 - Mart 1981

12 Eylül cuntasına karşı alınacak tedbirler konusunda daha sürecin başında MK`da ciddi sorunlar ve bunalım baş göstermiştir.

Bu süreçte merkez, alınması gereken tedbirleri tartışmak amacıyla İstanbul Komitesi ile bir toplantı yaptı. Toplantının can alıcı sorunu Komitenin koşullara uygun şekilde “reorganize” edilmesi idi.

MK`nin önerisi:

Çok kalabalık olan İstanbul Komitesi`nin sayısının acilen düşürülmesi idi. Ağır Stalinist belirlenme altında bulunan MK, İstanbul Komitesi`nin kaç “üye” den ve kimlerden oluşacağına da karar vermiş olduğu için bu öneri toplantıda bir krize yol açtı. Merkez tarafından yapılan öneriye toplantıda kesin ifadelerle karşı çıkıldı ve uygulanmasının olanaksız olduğu bildirildi. İstanbul Komitesi zaten komite üyelerinin seçtiği bir yürütme organına sahip olduğundan ötürü, yürütmenin yetkileri arttırılarak koşullara uyum sağlayabilirdi. MK`ya, Komiteyle

sorunsuz bir çalışma yürütmek istiyorsa “talimat”lar vermek yerine tartışmayı bir yöntem olarak seçmesi ifade edildi.

Merkezin önerdiği daraltılmış İstanbul Komitesi, Teşkilatın içindeki bir “eğilimin” tasfiye edilmesi demektir. İstanbul Komitesi'nin kuruluşundan beri içinde olan ve hareketin gelişmesinde önemli roller üstlenen bu üyeler, koşullara uygun düzenlemeler başlığı altında gerçekte “teşkilatın” dışına sürülüyorlar, tasfiye ediliyorlardı!

İlk oturumda kriz nedeniyle bir sonuca ulaşılamadı. İkinci oturumda merkez, bu işin cunta koşullarında daha fazla uzatılmamasını, zaten Ankara`da merkezin tedbirler alınincaya kadar yaprak bile kımıldamayacak politikasına karşı tutumlar geliştirildiğini ve örgütün varlığının iç kargaşalar nedeni ile tehlikeye atılmamasını belirtti.

12 Eylül`den hemen sonra oluşturulan GMK-sekretaryasına karşı yöneltilen eleştiri şöyleydi:

“Alınan örgütsel önlemlerin yanlışlığı ve siyasi faaliyetlerin sınırlandırılması sekretaryayı sağ eğilime sürüklemiştir.” (Geçici Merkez Komitesine sunulan Polit-Büro Raporundan-Mart 1983)

MK ile cunta koşullarında bir çatışmayı göze almayan İstanbul Komitesi, öneriyi istemeyerek kabullendi.

Bu düzenleme çerçevesinde, İstanbul Komitesi içindeki bu eğilimi temsil eden kadrolar, artık üyelikleri bir değer taşımayan insanlar derekesine düşürüldüler. Bu durumda, üye olmayan militan kadrolardan tek ayrıcalıkları örgütün varlığının bilgisine sahip olmalarıydı.

Böylece onlar da, zaten süreç içinde yavaş yavaş şekillenen, ayrı örgütlenme yoluna geri dönülmez bir biçimde girdiler. Bu arkadaşlara göre, “ilk anlaşmış üçlü” de zaten uzunca bir süreden beri ayrı örgütlenme yoluna girmiş idi!

Beklendiği gibi ardı ardına polis operasyonları gelmeye başladı. Askeri darbeye hazırlıksız yakalanan hareket-örgütte, İstanbul`a doğru panik halinde geri çekilmenin beraberinde getirdiği sorunlar da su yüzüne çıkmaya başladı.

Şimdi burada bir parantez açıp, çekirdek örgütlenme üzerine kısa bir açıklama yapalım:

“Kurtuluş, söz konusu tarihte bu geçici merkez ve o zamana kadar oluşturulan bazı il komiteleri ve profesyonel ve uzmanlık gruplarında yer alan ve sadece profesyonel devrimci tanımlamasına uygun üyelerden (abç) oluşan bir çekirdek örgütlenme olmuştur.” (5. Konferans karar ve belgeleri broşürü Sunuş Bölümü)

Bana göre, bu çekirdek örgütlenme sadece Merkez Komitesinden oluşmaktaydı. Çünkü yalnızca merkezin ilişkilerini tarif eden ve örgüt tarafından bilinmeyen (!) daha doğru bir ifade ile merkezin yukarıda tarif edilen örgütünden bile gizlediği program-tüzük yalnız GMK`yi bağlamaktaydı. ¹⁷ “Profesyonel devrimcilerden” oluşturulduğu söylenen il komiteleri ve uzmanlık grupları, bu çekirdek örgütlenme-GMK`nin talimatlarını uygulamakla mükellefler!

Görevleri vardı da, ya hakları...

İşte bir gelenekten bahsedilecek, bunun üzerine bir tartışma yürütülecek ve bir yerlerden devralınan geleneğe dair saptamalarda bulunulacaksa önce bunları konuşmak gerekmektedir.

Kurtuluş, söz konusu tarihte nasıl bir örgüttü? Bu soru henüz analiz edilerek cevaplanmış değildir!

Mart 1981 - Mayıs 1982

Bu arada memlekette kalan MK üyelerinden oluşan Polit Büro da bir üyesini kaybetti..

Polit-büroda doğan boşluğu doldurmak ise pek kolay olmadı! Sıkıntılı bir sürecin sonunda MK yedekleri fiilen devreye sokuldu.¹⁸

Polisin saldırılarına karşı alınacak tedbirler babında, teşkilatın görevlendirdiği her üye ve “ileri sempatizan” in, görevli olduğu alanın dışında kimse ile görüşmemesi ve o zamanın deyimiyle paralel ilişkiler kurmaması gerektiği kararı alınmıştı. Bu çerçeveden olmak üzere hareket-teşkilatın her kademesinden, hizipçi faaliyet yürütüldüğüne ilişkin şikâyetler ve tepkiler gelmeye başladı.

Bunun üzerine, daha sonra 12 Eylül hizbi olarak anılacak gruptan bir arkadaş ile görüşüldü.

Bu noktada artık ayrıntıya girmeye gerek yok. Süreç tarihsel deneyimlerden de izlenebileceği gibi, bir Stalinist örgütte nasıl bir mecrada akması gerekiyorsa, 1982`de ve 1983`de öyle bir yol izlemiştir. Her şey doğal mecrasında akmıştır.

“Kurtuluş, 80 öncesi yılların en Stalinist hareketlerinden birisiydi.

“Türkiye’nin en Stalinist hareketlerinden birisi olan, belki de en Stalinisti olan, Kurtuluş’un...” (Geleneğimize dair satır başları ve yakın tarihimizin özet bir değerlendirmesi. M. Kahya) “Kurtuluş sosyalist demokrasi görüşlerini savunmadığı ağır Stalinci belirlenme altında (abc) bulunduğu devirlerde de...” (Devgenç`ten Günümüze... Sayfa 69)

Bu saptamalar süs için yapılmadıysa, Stalinist belki de en Stalinist olan bir örgütten söz ettiğimizi hatırlatmak gerekiyor. Üstelik bu hatırlatmayı sık sık yapmak gerekiyor. Çünkü bazıları bu en Stalinist örgütü kurmalarına ve yönetmelerine rağmen, kendilerini bu ağır etkiden azade kılma yoluna saptamada büyük bir hüner sergilemeye devam ediyorlar.

Ne olmuştu 1982 ve 1983 de?

1982`de,

“12 Eylül hizbine ilişkin açtığımız kampanya ise oldukça erken bir şekilde sonuçlanmıştı. Bizi bir merkez ve kolektif irade olarak tanımadıklarını söyleyerek örgütten ayrıldıklarını ilan ettiler. Biz kampanyayı bitirmek zorunda kaldık ve durumlarını teyit ettik.” (Geçici Merkez Komitesine sunulan Polit-Büro Raporundan-Mart 1983)

Böylece örgüt içinde örgüt-hizip kabul edilemeyeceği, “teyit ettik” saptamasıyla vurgulanmış ve tasfiye yapılmış oldu.

1983`de,

GMK toplantısında konuya ilişkin mağdur tarafların söylediklerini kısaca aktarırsak:

“Biz hiç bir zaman örgütlü davranmadık. Örgütlü davransaydık bugün başka türlü olurdu. Simdi düşünüyorum da biz de örgütlü olmalıymışız. Bunu yapmamakla hata etmişim. (abç)” (Geçici Merkez Komitesi Raporu. Mart 1983)

“Ben 1977`den sonra grup denilen iddiayı mezara gömdüm. Ama benim dışımda bir grup vardı. Hala devam ediyor. (abç) Ben bu hareketten (özel koşullar dışında) ayrılmayacağım. Ben Kurtuluş hareketinde grupçu anlayışa karşı amansız mücadele edeceğim.” (Geçici Merkez Komitesi Raporu. Mart 1983)

Aynı toplantıda tasfiye edilen grubun MK sözcüsü, “tüzüğe iki geçici madde konması için bir önerge verdi. Önerge maddeleri şöyleydi:

“GMK Polit-Büronun Temmuz ve Kasım 1981 tarihlerinde aldığı örgüt üyeliklerinin bir kısmını önce askıya alınması, ardından iptal edilmesi kararlarını geçersiz sayar. Bu kararlarla üyelikleri kalkan yoldaşlar, bu tüzüğün GMK`ca kabul edilmesiyle birlikte üyelik sıfatlarını yeniden kazanırlar.

“PB`nin Temmuz 1981 – Şubat 1982 tarihleri arasındaki kararları ile örgüt üyeliğinden çıkarılan yoldaşların oluşturdukları Geçici Komite örgütlenmesi bir bütün olarak örgüte kabul edilir. Geçici Komite üyelerinin örgüt içi istihdamını GMK yürütür.” (Geçici Merkez Komitesi Raporu. Mart 1983)

Bu öneriye kendisi dışında herkes ret oyu verir. Bu oylama üzerine Geçici Komiteye (12 Eylül Hizbi-my) iltihak ettiğini bildirir.

Bu durum karşısında GMK`nin tutumunun, 1982 de benzer durum karşısında tutum alan Polit-büronun tutumundan hiç bir farkı yoktur.

GMK`nin 1983 yılında bu iltihak etme olayı karşısında aldığı iki karar şöyledir:

“... yoldaş GMK`dan ve Kurtuluş örgütünden ayrılmıştır. Geçici Komiteye iltihak etmiştir. Durum budur.”

“... Yoldaş örgüte davet edilmeli, yapacağı özeleştirici örgüt üyelerinin çoğunluğunca kabul edildiği takdirde üyeliğe kabul edilmelidir.” (Geçici Merkez Komitesi Raporu. Mart 1983)

Hâşâ! Teşkilata=GMK`ye şirk koşulamaz... Hele en Stanilist olanına hiç! Yani örgüt içinde, örgüt-hizip kabul edilemeyeceği karar altına alınır.

1982, “teyit ettik”.

1983, “durum budur”.

Görüldüğü gibi tasfiyeciler yalnızca üslupta farklılaşmaktadır.

Sonuç:

Bir muhalif eğilim 1982`de geçici 1983`de kesin bir şekilde aynı gerekçe ile tasfiye edilmiştir!

12 Eylül darbesinden tam iki buçuk yıl (!) sonra örgüte sunulan Geçici Merkez Komitesi Raporu`unun kişisel değerlendirme ve eleştirilerin dışındaki bölümlerinde yani tam üyeli GMK Raporunun ortak değerlendirme kısmında hiç bir şekilde sekterizm, Ekim sapması – sağ sapma – tasfiyecilik kavramları geçmemektedir. Bu kavramların bazılarının örgüt edebiyatına girmesi için bir senelik bir zamanın “geçmesi” gerekecektir.

Hizipçilik ve tasfiyecilik bu hareket-örgüte içkin bir şeydir. Bir takım kötücül niyetlere sahip kadroların hareket-örgüte bulaştırdıkları bir hastalık ya da arızı bir şey değildir. “Balık baştan kokar. Örgütler de merkezden bozulurlar. Merkezde bir olan artık tabana doğru on olarak yansımaktan kendini alamaz.” Merkezdeki bu sakatlık hareketin oluşumundan bu yana çeşitli biçimlerde gizlene geldiği, perdelendiği için günümüze kadar etkilerini sürdürmüştür.

Bir sapma (Ekim) imal edip, bunun hareket-örgüt içinde arızı bir durum olduğunu ve “mahkûm edildiğini” söyleyip rahatlayarak “tasfiyecilik” illetinden kurtulmak mümkün olamamıştır. Yıllar içerisinde bunun cezası hep harekete kesilmiş ve bu kez tam boy bir tasfiye ile yüz yüze kalınmıştır.

İçine düşülen durumu aklama haleti ruhiyesi içinde sosyalist demokrasiyi de değersizleştiren bir sosyalist demokrasi diskuru ile gerçekleri perdeleyerek durumu kurtarmanın mümkün olmadığı da ortaya çıkmıştır.

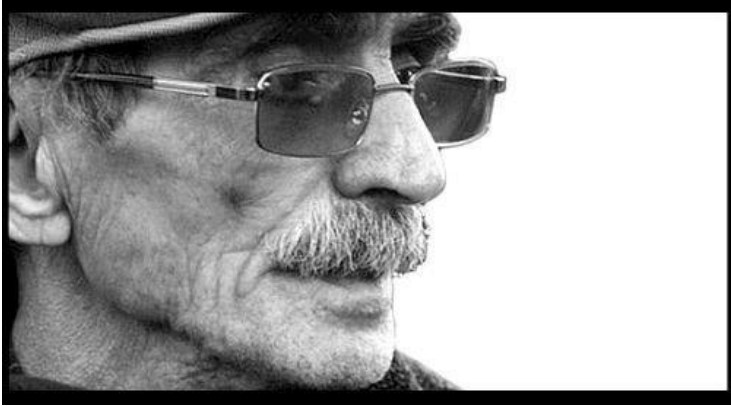
Sonuçta ne söylüyorsanız değil, ne yaptığınız ve ne yapıyorsanız, siz işte tam osunuz.

Durum budur!

Mustafa YAVUZ.

<http://hemdest.blogspot.com/2009/03/hizipler-demokrasisi-ve-ekim-sapmas.html>

**İSMET ÖZTÜRK ANISINA
UNUTMADIK !
UNUTTURMAYACAĞIZ !**

**UNUTMAK
MÜMKÜN DEĞİL!**

“Çörtüğün İsmet’i Hakkın rahmetine kavuşturun, sosyalist olduğumda, kurtuluşumu sağladım.”

Bu cümle bir hayatı özetliyor.

İsmet Öztürk bir sosyalist olarak, bireysel geleceğini de tüm ezilenlerin kurtuluşuna bağlayınca, düzenle ilişkilerini koparıp atıyor. Bunu 196’larda Türkiye İşçi Partisi Çarşamba İlçe Başkanlığı’ndan Milli Demokratik Devrim görüşlerine ve Mahir Çayan’la birlikte THKP-C’ye, 71 yenilgisi sonrası çıkartılan derslerle modern sanayi proletaryası temelli parti anlayışını “Yol Ayrımı” yazısıyla formüle ederek Kurtuluş Hareketi’nin oluşturulmasında oynadığı rolle de kanıtıyor.

Kurtuluş Hareketi de Dünya sosyalist hareketine egemen olan ikameci sosyalizm ve popülist devrimciliğin bir yansıması olarak –diğer devrimci hareketler gibi- 12 Eylül 1980 Darbesiyle yenilgiye uğradı. İsmet Öztürk bu yenilginin nedenlerini gerek örgüt içi tartışmalarda gerekse yaşam boyunca irdeledi. Merkez çoğunluğunun tasfiyeciliğine ve ikameciliğine karşı çıktı. İçeride, dışarıda, kaçaklığında... hastalığında da proletaryanın proletaryanın devrimci komünist partisinin ancak sınıfın bağrından örgütlenmesi gerektiği mücadelesini verdi.

İsmet Öztürk öldükten sonra da mücadelesini sürdürmeyi seçti: bedenini TIP biliminin hizmetine kadavra olarak verdi. Bu tavrıyla da örnek oldu hepimize.

Onu doğanın kucağına sakladık, ama düşünüyü ve düşüncesini rehber edindik.

Atila KARAGÖZ.

YAŞAMI, MÜCADELESİ VE GÖRÜŞLERİ İLE YOL GÖSTERİYOR

Kurtuluş Sosyalist Dergi Eki'nde Yazan Yoldaşları

Türkiye sosyalist hareketi önemli ve renkli isimlerinden birisini, İsmet Öztürk'ü kaybetti. Ölümü sonrasında, na'sını kadavra olarak üniversiteye bağışlamasıyla, kendisini sonsuzluğa uğurlayanlara bir kez daha öncülük etti ve sürekli vurguladığı ideolojik mücadelenin bir boyutunu daha gözler önüne serdi. Hayatı boyunca geliştirmeye çalıştığı doğru devrimci tavrın, ancak ideolojik mücadele ve gelişmişlik içinde ortaya konabileceğinin bizzat yaşayan kanıtı oldu ve en doğru tavrın ancak komünizme ait olabileceğini ölümü ile bir kez daha gösterdi. Halkın değerleri ile uzlaşmaya değil, işçi sınıfının enternasyonalist mücadelesi ile çakışmaya kendini adadı. Onu yolcu eden eski - yeni yol arkadaşları arasında herkesin kendince bir 'Çörtük İsmet' yaratma, işine gelen yönlerini ve hatıralarını canlı tutma ve gerisini unutma, unutturma tavrına karşı İsmet Öztürk'ün kim olduğunu ve mücadele çizgisini bir kez daha anımsatmakta yarar görmekteyiz.

Devrimci çevrelerde ve özellikle Karadeniz bölgesinde 'Çörtüğün İsmet' olarak anılan İsmet Öztürk'ün yoğun ve çok boyutlu mücadelelerle geçen yaşamı, geriye çok değerli davranış örnekleri, deneyimler, görüşler bırakarak son buldu. Onun, ezici çoğunluğu üniversite - öğrenci gençlik kökenli devrimci çevrelerde ilk göze çarpan farklılığı, ilkokul mezunu olması, kahvehane - meyhane işletmecisi bir çevreden gelmesiydi. Ama o, sosyalist olurken, kendi anlatımıyla, eski kimliğini 'Allah'ın rahmetine kavuşturup kurtulmuş', geçmişini aşarak devrimci harekette yerini alıp önder konuma gelmişti.

'Çörtük İsmet'in, memleketi olan Samsun'un Çarşamba ilçesinde TİP'in örgütlenmesinden başlayıp MDD'ye ve Mahir Çayan'larla birlikte THKP-C'ye; modern sanayi proletaryası temelli proletarya partisini savunan yol ayrımıyla KURTULUŞ hareketinin oluşturulmasına;

tasfiyeciliğe, ikameciliğe karşı çıkarak dünyanın, insanlığın kurtuluşunun işçi sınıfının kurtuluşuyla sağlanacağından taviz vermeyen ve proletaryanın devrimci komünist partisinin işçi sınıfının bağrından örgütlenmesinin olmazsa olmazlığını vurgulayan tutumuna uzanan mücadelesinde öne çıkan nitelikleri, çevresinde ona karşı gösterilen geniş sevgi ve saygının da kaynağıdır.

O, kendisini mücadeleye adanmıştı, gözü mücadeleden başka bir şeyde olmadı. Yaşamını, her şeyiyle, bütünüyle, politikaya, sosyalizm mücadelesine verdiği gibi, en zor koşullarda da, işkencede veya cezaevinde olsun, örgütsel tasfiyeler karşısında olsun, mücadelesinden vazgeçmedi. Yaşamını, yaşam koşullarını her zaman yoldaşlarıyla paylaştığı gibi, faşistlerle çatışmalardan propaganda seminerlerine kadar her alanda en önde oldu. Çalışkanlığı ve mücadele azminin yanı sıra, yoldaşlarını kendinden önce gözetmesi ve sahip çıkmasıyla da devrimci harekette örnek ve önder oldu.

İsmet yoldaş, hareket içerisinde önderlik yaparken kendisini yenilemekten, geliştirmekten de geri durmadı. İşçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin pratik sorunlarına olduğu kadar teorik sorunlarına da kafa yordu. Devrimci harekette 'alaylı' olarak nitelenmesine yol açan kökenine karşın, çoğu 'mektepli' devrimciyi fersah fersah aşan bir entelektüel birikime ve teorik düzeye sahip oldu. Benimsediği Marksizm-Leninizm doğrultusunda yanlış olduğunu gördüğü görüşlerinden koptuktan, politik tutumunu değiştirmekten de kaçınmadı; sosyalist harekette ortaya çıkan çeşitli yol ayrımalarında yer aldı.

1974 sonrasında Karadeniz bölgesinde devrimci hareketin toparlanmasını sağlayan, hareketin kitleleşmesinde ve Karadeniz Dev-Genç'in kurulmasında belirleyici rol oynayan İsmet Öztürk'ün, Kurtuluş hareketinin oluşumunda da benzer bir rolü olmuştu. Kurucularından olduğu Kurtuluş'un bir siyasi hareket olarak çıkışında dayandığı tabanın ağırlıklı kesimini Karadeniz bölgesi oluşturuyordu. Oluşumu ve gelişimindeki bu önde gelen yeri nedeniyle, İsmet Öztürk'ün rolüne yer vermeden, Kurtuluş hareketinin tarihi de eksik kalır.

Kurtuluş hareketinin gelişimi ve tarihi çeşitli yönlerden incelenebilir ve değerlendirilebilir. Bu yönlerden birisi de Kurtuluş'un iç ilişkileri ve yapısıdır. Bu çerçevede de hareketin başını çeken kişilerin aldıkları tutumlar ve aralarındaki ilişkiler ele alınabilir.

Başlangıcından itibaren, hareket içerisinde kişiler arasında, nispi görüş ayrılıklarını da içeren, belirli farklılıklar bulunduğu gibi, kurum-sallaşmış biçimde işleyen bir iç demokrasi de yerleşmemişti. Bu durumda örgütlenmenin nesnel anlamdaki eksiklikleri öznel unsurlarla aşılmaya çalışılıyor, iç sorunların üstesinden gelmek, 'birlik' arzusunun güçlülük derecesine bağlanıyordu. Ancak, hareketin iç örgütlenmesinin gelişmemişliği, farklılıkların ve iç çelişkilerin sağlıklı yöntemlerle çözümlenmesini de zorlaştırıyordu. Buna bağlı olarak, kişisel farklılıklar, kaynaşma - zenginleşme - gelişme sürecinden çok, farklı örgütsel tabanları da içeren gruplaşmalara ve bunlar arasında, biraz abartmayla 'federatif' denebilecek ilişkilerin kurulmasına yol açtı.

Böyle bir yapı üzerinde geliştiği için, Kurtuluş'un iç hayatında gruplar arası çelişkilerin ve mücadelelerin önemli bir yeri oldu ve dolayısıyla gruplar arası mücadeleler Kurtuluş tarihinin yine önemli bir parçasını oluşturdu. İşte bu açıdan bakıldığında Kurtuluş tarihinin bir boyutu da, İsmet Öztürk'ün adıyla özdeşleşen 'Karadeniz grubu' ile 'merkez hizip' arasındaki iç politik mücadeledir. Taraflar arasındaki 'etkinlik kavgası' 1980 öncesi süreçte, ilk günlerde 'merkez hizbin' Karadeniz bölgesinde özel ilişkiler kurma arayışından, 1979'da İsmet Öztürk'ün, kendisinin sürdürdüğü Devrimci Eylem Birliği görüşmelerinden Kurtuluş'un çekilme kararı almasıyla ortaya çıkan örgütsel bunalımda 'bölgeye geri dönmek' 'tehdidini' öne sürmesine kadar çeşitli biçimler almıştır.

Kurtuluş'un oluşumu sürecinden başlayarak gelişen bu iç mücadeleyi daha sonra yorumlarken İsmet Öztürk, sorunu genelleyerek ele almış ve bir 'anlayış sorunu' olarak değerlendirmiştir:

"Bu arkadaşlar neden benden kurtulmak istiyorlardı? Önce bu soruyu düzeltelim. Bu arkadaşlar benden değil her türlü muhalefetten hayat boyu kurtulmaya çalışmışlardır ve hâlâ çalışıyorlar. Hem de mide bulandıran sorumsuzluklar; çetecilik, tacizcilik vs. gibi argümanları kullanarak. Sorun hiç de çetrefil değil. Bana göre oldukça da yalın ve basit. İKAMECİ, küçük-burjuva devrimci demokrat anlayış." (İsmet Öztürk, THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, s. 137)

1980 sonrası, 'geri çekilme' tartışmaları, örgütsel düzenlemeler, 'yürütme' seçimi, merkez üyelerinin 'korunmaya' yurtdışına gitmeleri, sekreterlik vb sorunlar, sürmekte olan iç mücadelelere yeni zemin

oluşturdu ve boyutlarını artırdı. İsmet Öztürk, 'geri çekilme' politikası konusundaki tutumuna da bağlı olarak yürütmeye alınmamıştı. Yurtdışına 'korunmaya' giderken ise, örgütün yurtiçinden yönetilmesi anlayışını, yurtiçindeki merkez üyelerine 'açık çek' diye nitelenen desteğiyle vurgulamıştı.

İsmet Öztürk, 1980 sonrası askeri diktatörlük koşullarında merkez komitesindeki ilişkilerini ve karşılaştığı tasfiyeci tutum ve uygulamaları şöyle anlatıyor:

"... Karar toplantılarına hepimizin katılması gerekirken birçok karar toplantısına ben çağrılmıyordum. Alınan kararlardan sonra yaptığımız toplantılar öylesine kısa zamanda bitiriliyordu ki, söyleyeceğim hiçbir şeyi tam olarak söyleme olanağı bulamıyordum. 'Siyasi faaliyete paydos', 'yaprak bile kıpırdamayabilir' gibi kararların alınmasında ben olmadığım gibi, kararları yüz yüze tartışmıyorduk da. Zira 'korunma, önlem' gerekçeleri ile toplantının (benim çağrıldığım) başlamasıyla bitimi bir oluyordu. Ben de aldıkları kararlara ilişkin mektup yazıyordum. Görüştüğümüzde, 'Bizim aldığımız karar, senin yazdığın biçimdedir' deniyordu. Ancak ne yazılanlar ne de yapılanlar benim yazdıklarımaya uyuyordu." (İsmet Öztürk, THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, s. 164)

Tasfiyeciliğin vardığı boyutlara değinirken bunun örgütlenmeye ve harekete verdiği zararlara işaret ediyor:

"Yapılan hatalar ve örgütümüzün fiziki olarak yediği darbelerden daha da vahim olan, şaşkınlık, eylemsizlik, insanlarımıza 'başınızın çaresine bakın' diyerek sokakta bırakmak, kararları ve yapılanları insanlarımızdan gizlemek, duyulunca inkara, değişik anlatmaya, yumuşatmaya çalışmak, giderek komite, seksiyon lağvetmek, bununla da yetinmeyip üyelikleri askıya almak gibi tasarruflar, insanlarımızın moralini, güvenini ve inancını yıktı. Sosyalist veya sosyalistlik iddiasında olan bütün örgütlerde özellikle zor dönemlerde yöneticilerin tavırları daha bir önem kazanır, adeta belirleyici düzeye yükselir. Hele bizim gibi küçük-burjuva, devrimci demokrat niteliği yeterince aşmamış, ikameci örgütlerde ise, merkeze, duruma göre lidere güven, örgüte güvenle eşit anlamdadır." (İsmet Öztürk, THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, s. 168)

Ancak 1980 sonrası Kurtuluş içerisinde politik, örgütsel, ideolojik boyutlar kazanan tasfiyecilik, aynı zamanda merkez hizbin diğer grupları tasfiyesine de karşılık geldi. Çok boyutlu tasfiyecilik, sonunda, 'isyan' derecesinde tepkiyle karşılaştı. Ortaya çıkan örgütsel bunalım karşısında, 1983'te 'tam-üyeli GMK toplantısı' olarak anılan toplantı düzenlenmek zorunda kalındı. (Burada, Kurtuluş'un tarihi içerisinde, İsmet Öztürk'ün, Kurtuluş'un oluşumu ve kuruluşunda oynadığı rolün vurgulanmasına karşın, Kurtuluş'un tasfiyesine ve yıkılışına karşı mücadelesine pek değinilmediğine işaret etmekte yarar olabilir.) Başlangıçta kendisini ve bileşimini bile ortakça tanımlayamayacak bir parçalanmışlık içerisinde bir araya gelen 'tam-üyeli GMK toplantısı', keskin tartışmalarla dağılma noktasına geldi; ancak büyük ölçüde İsmet Öztürk'ün çabalarıyla, haftalarca sürdü ve belirli 'uzlaşma' kararlarıyla sonuçlandı. O, Kurtuluş'u, sosyalizmin uluslararası sorunlarına çözüm arayacak daha geniş bir örgütsel birliğin nüvesi olarak görüyordu. Bu yüzden bütün çabasını, Kurtuluş'u yaşatmak, Kurtuluş'un birliğini sağlamak amacına yöneltti.

Örgütsel bunalımın sonucunda gerçekleşen toplantı sırasında aldığı tutumu ve yaklaşımını şöyle açıklıyor:

"Bizim kurduğumuz Kurtuluş Örgütü silinip süpürülmüş. Üyelikler askıya alınmış (feshedilmiş). Kürdistan örgütü mahalle komitesi gibi dağıtılmış. Yani, yeni bir örgüt kurulmuş. Şaban bize bunu dayatıyor, o geri adım atınca, Doğan başka bir şey dayatıyor. Bunların haklılığı - haksızlığı bir tarafa, sorun olan, birliği dışlayıcı tavırlarda inatlaşmaları. Esas olarak beni de burası ilgilendiriyor. Çünkü ben (kargaya yavrusu şahin görünür misali) bizim örgütümüzden ve bizden çok şey bekliyordum. Beklentim, bizim örgütün büyüyerek devrim yapması değildi; bundan çok öte, dünya sosyalist hareketleriyle birlikte, varolan sosyalizmlerin bunalımlarına çözüm aramanın önemli bir parçası olmaya çalışarak bunun kanallarını açmayı zorlamaya gayret etmekte. Bu hedefe yürürken karmakarışık olan Türkiye sosyalist hareketinin derlenip toparlanmasına ilk önceliği vermektir. Reformizmden bireysel terörizme kadar uzanan zıt uçların arayış ve çarpınışları, Marksizm-Leninizmin bilimsel teorisi ışığında galebe çalınmalı, mahkum edilmeli; günümüze kadar olan olumlu - olumsuz bütün örgütsel deneyim-

lerin değerlendirilmesiyle yetkin ve profesyonelce çalışan bir örgütlenme yaratılmalıydı.” (İsmet Öztürk, THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım, s. 178)

Ancak, tasfiyeciliğin mahkûm edilmediği bir uzlaşma ve birlik, tasfiyecilikle uzlaşmaya, tasfiyeciliğin yeni biçimler alıp yeni ellerde yükselmesine yol açtı. ‘Tam-üyeli GMK toplantısı’ kararı gereği yapılan çağrı ile ‘örgüte davet edilenler’, örgütsel sorunların tartışılması için toplanan konferans arifesinde bir kere daha tasfiye edildiler. Görüşmek ve soruna çözüm bulmak için İsmet Öztürk’ün ‘beş gün süre’ talebi, tasfiyecilik için beş gün beklemeye bile sabrı olmayanlar tarafından geri çevrildi.

Bu gelişmelere, Kurtuluş’un tarihinin ele alındığı geçmiş değerlendirmesinde daha önce de değinilmişti:

“Bu süreçte, ‘hizbin başı’ nitelemesiyle dışlanan eski merkez üyesine ek olarak bir diğer merkez üyesi de tasfiyeciliğe karşı bayrak açmıştı. Onun GK’lılarla tartışmak üzere istediği beş gün süreyi bile, GMK çoğunluğu, ‘tasfiyecilikte beş gün dahi gecikmemek (!) için’ kabul etmedi. Böylece konferans, bir kere daha ‘atılan’, örgütten ihraç edilen GK’lıların katılımı olmadan gerçekleştirildi.” (“Kurtuluş’un ‘Yol Ayrımı’”, Kurtuluş Sosyalist Dergi 13, Eylül 2010, s. 195)

Yoğun iç tartışmaların gerçekleştiği bu süreçte, İsmet Öztürk artık hakaret düzeyine ulaşan polemiklere maruz kalırken ‘Karadeniz grubu’ da eritilmiş, ‘merkez hizip’ ilk günlerden beri uğraştığı amacına ulaşmıştı! Birlik anlayışını bir kere daha savunan İsmet Öztürk, 1984’teki konferansın ardından, eski yoldaşlarından yolunu ayırdı ve 1980 sonrası Kurtuluş’tan tasfiye edilenlerin oluşturduğu örgütlenmede yerini aldı.

Hareket içindeki kritik tartışmalarda, karşıtları karşısında savunduğu görüşler çürütülmek istendiğinde, onun ‘mektepli’ olmaması (aslında diplomasız olması!), ‘eğitimsizlik ve kültürsüzlük’ olarak yaftalanmaya çalışıldı. Bu durum, onun siyasal muarızlarının, sosyalizmi, işçi sınıfının kendi eylemi olarak değil de bir çeşit seçkinler yönetimi olarak algıladıklarını açıkça ortaya koyuyordu. Çörtüğün İsmet, kendi sınıfsal kökenlerini yadsımayı ve kendisini işçi sınıfının mücadelesine adanmayı başarmıştı ama beraber Kurtuluş hareketini kurduğu küçük-burjuva kökenli bazı ‘doğal önderlerin’ kendi sınıfsal kökenlerini yadsımak

bir yana, özellikle 1980 darbesi sonrasında küçük-burjuva ideolojisinin yeniden üretimini aslen üstlenerek, işçi sınıfını teorinin merkezinden de sürüp atacaklarını tahmin edememişti! Bu olgu ile 1980 askeri diktatörlüğü koşullarında karşılaştığında ise, birlikte daha fazla yol almalarının koşulları kalmamıştı.

Kurtuluş'tan tasfiye edilenlerin oluşturduğu yeni örgütlenmenin, Kurtuluş'un çoğunluğu tarafından tasfiyeciliğin mahkûm edilmemesine tepki olarak Kurtuluş'tan uzaklaşıp girdiği yeni yol arayışının ilerlediği bir aşamada, İsmet Öztürk yolunu bu çizgiden de ayırdı. Daha sonra bazı 'birlik' girişimlerine destek veren İsmet Öztürk, komünist işçi partisinin yaratılmasını hedefleyen "Temel İlkeler" in hazırlanmasında yer aldı. Kasım 2001'de yeniden yayınlanan Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin yazarlarından olan İsmet Öztürk, ömrünün sonuna kadar da, işçi sınıfının komünist partisinin inşasını temel hedefi olarak benimseyen çizginin savunucusu oldu, bu doğrultuda mücadelesini sürdürdü.

Kurtuluş içerisindeki mücadelelerin 1980 sonrası koşullarda aldığı biçim olan tasfiyecilik, ideolojik boyut da kazanmıştı. Örgütsel sorunların çözümü için gündeme gelen 'tam-üyeli GMK toplantısı' sonrasında ise, gerçekleştirilen uzlaşma zemininde yeniden tasfiyecilik kendini göstermiş; 12 Eylül yenilgisine yol açan, dolayısıyla eleştirilmesi, mahkûm edilmesi gereken örgütsel pratiği, tersine mazur göstermek, savunmak üzere, Kurtuluş'un teorik temelleriyle belirgin biçimde çelişen görüşler ileri sürülmüş ve TKKKÖ Konferansında benimsenmişti. İşçi sınıfına dayanmayan bir siyasi hareket yaratılmasını, 'işçi sınıfının faşizme karşı mücadele etmediği', 'faşizmin katlanarak gelişmesini engellemek için küçük-burjuvazi içinde çalışıldığı' vb. gerekçelerle mazur göstermeye çalışarak 'demokratik görevleri işçi sınıfının dışındaki sınıflara yükleyen' ve böylece Kurtuluş'un teorik temellerinden sapan bu anlayış karşısında tutum alan İsmet Öztürk, Kurtuluş'un teorik saptamalarını marksizme dayanarak savunurken, bu temelde de, faşizme karşı mücadele, işçi sınıfının tarihsel misyonu, işçi sınıfının komünist partisi gibi konulardaki görüşlerini ifade etmişti.

İsmet Öztürk, o dönemde yazdığı yazılarında örgütsel sorunlar üzerine tartışmalar sürdürdüğü gibi, teorik temellerine aykırı değerlendirmeler ve önermelerle Kurtuluş'tan sapan çizginin ideolojik saldırılarına karşı da mücadele etmiş, marksizmi savunmuştu. Kurtuluş'un teorisinde faşizmin engellenmesi için işçi sınıfına belirleyici rol tanınmışken

'işçi sınıfının faşizme duyarsızlığı' gerekçesiyle küçük-burjuvazi içinde çalışılmasının savunulmasını 'teorinin pratiğe uydurulması' olarak ni-telemişti:

"Teori ile pratiğin birbiri ile olan ve doğal karşılanabilecek ve kısa zamanda uyum sağlayabilecek bazı çelişkilerinin dışında, elbette uzun zaman uyumsuz sürmesi mümkün değildir. Bu durumda ya yeni bir organizasyon gerekir veya şimdi bizde olduğu gibi teoriyi pratiğe uydurmaya zorlanırsın. Bunun en bariz örneği, 1980 öncesi yayınlarımızda, faşizmin önüne işçi sınıfı dikilmez ise, faşizmi gemlemenin olanaksız olduğunu sürekli vurgulamamıza karşın, şimdi kalkıp işçi sınıfının faşizme duyarsız olduğunu, bundan dolayı faşizmin kitle tabanı edinmek istediği küçük-burjuvazi içinde çalıştığımızı, eğer bunu yapmazsak faşizmin katlanarak büyüyeceğini savunabiliyoruz. Neden? Çünkü teoride başka şeyler söylememize rağmen, pratikte bunu yapmamız bizi artık köşeye sıkıştırdı. Ya bunları kabullenip teorimizi daha geliştirip aşarak pratiğimizi ona uyduracağız veya şimdi çoğunluğun yaptığı gibi teorimizi pratiğimize uyduracağız. Biz de tastamam ikincisini yaptık." (F. Yıldız, "Kurtuluş Örgütünün Geçmişi ve Bugünü", Ocak 1985, s. 26-7)

Bu değerlendirmeye uygun olarak da, faşizme karşı mücadele görevinin işçi sınıfı içerisinde çalışma sürdürülmesinin karşısına konamayacağını, komünistlerin öncelikli görevinin komünist işçi partisini yaratmak üzere işçi sınıfının bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi olduğunu vurgulamıştı:

"proletaryayı toplumsal muhalefetin önderliğini yapabilecek bilinç ve örgütlülüğe yükselterek, kendisini iktidar alternatifi olarak sunup kabul ettirmesi... Eğer proletarya bu bilinç ve örgütlülüğten yoksun, dolayısıyla komünist işçi partisi yoksa komünistlerin biricik görevi, bütün güçleriyle proletaryayı bu bilinç ve örgütlülüğe yükselterek, komünist işçi partisini yaratmaktır. Bunun önüne hangi neden olursa olsun, hiçbir görev geçirilemez. Hele antifaşist mücadele gibi bir görevi bununla karşı karşıya getirmek mümkün değildir. Zira antifaşist mücadele, ancak ve yalnızca iktidar alternatifi bütünlüklü bir siyasal örgütlenmeyle doğru rayına oturur ve amacına ulaşabilir." (F. Yıldız, "Kurtuluş Örgütünün Geçmişi ve Bugünü", Ocak 1985, s. 22)

Kurtuluş içerisinde gelişen sapmaya karşı ideolojik mücadele sürdüren İsmet Öztürk, sosyalizmin bir dizi temel sorunu karşısında ifade ettiği görüşleriyle de marksizmi savunmuştur. Bunlar arasında, faşizm ve faşizme karşı mücadele konusu önde yer tutar. Faşizmi sınıf mücadelesi temelinde değerlendiren İsmet Öztürk, komünistler için, faşizme karşı mücadeleyi sosyalizm hedefine bağlamanın zorunluluğuna işaret etmiştir:

“Faşizm, egemen sınıfların işçi sınıfının iktidarından ve iktidar mücadelesinden korkmasından yaratılan ve beslenen bir fenomendir. Şartlara göre bir sürü kompleks ilişkiler olmakla birlikte, son tahlilde hedef kapitalist sistemi korumak ve işçi sınıfı iktidarını önlemektir. Tekelci dönem ve sosyalist devrimler çağına özgü olan faşizmin, egemen sınıf veya sınıflarla amaç birliği vardır. Ancak ‘tekelci burjuvazi her zaman faşizmi ister’ mantığı sakattır. Faşizm ise, bunun tersine her zaman iktidar olmak ister. Bunun için yer yer kendisine çizilen sınırları zorlar. Maraş, Çorum vs. olayları gibi. Ama 12 Eylül cuntası tarafından faşistlerin işkencelerden geçirilmesi, idam sehplarına çekilmesi, bazılarının sandığı gibi, insanları kandırmak için değil, faşist hareketi geriye itmek içindi. Faşistlerin idam edilmesi, cezaevlerine konulması, sadece milleti kandırmak, eşit ve tarafsız görüntüsü yaratmak amacıyla değil –ki böyle bir görüntü de verilmiş oluyordu– esas olarak faşist hareketi ilerisine gittiği sınırdan geriye itmek içindi.

Türkiye egemen sınıfları faşizmin iktidarına hiçbir zaman ihtiyaç duymadı. Onu sürekli çok taraflı grev kırıcı olarak tuttu ve besledi. Zira onlar için tehlike, hiçbir zaman devletin resmi güçleriyle üstesinden gelinemeyecek düzeye yükselmedi. Faşist hareketi böyle bir yükselişin önleyicisi olarak kullandı. Bunu ya sendikalaşmayı önlemeye çalışarak ya grev kırıcılığı, faşist sendikalar ve siyasetlere yönlendirerek yaptı. Ama en vahimi ve onlar için en bereketlisi, sosyalistleri kendi istedikleri alana çekip işçi sınıfıyla bağ kurup bilinçlendirip örgütlemelerini önlemeyi başarıyla yerine getirmeleri olmuştur. Meşhur ‘iti ite kırırma’ sözlerini hatırlayalım.

Sosyalizm hedefinden kopuk, ona bağımlı olmayan ve ona hizmet etmeyen, dolayısıyla işçi sınıfından kopuk, onların alanında onlara karşı verilen mücadele, reformist anti-faşist mücadelenin ta kendisidir.

Komünistlerin görevi hangi koşul ve durumda olursa olsun, her türlü mücadeleyi devrim mücadelesine hizmet edecek biçimde yürütmektir. Bunun için ertelenemez birincil görev, işçi sınıfını bilinçlendirip örgütleyerek onun bütün kötülüklerin karşısına dikilmesini sağlamaktır. Onlarla birlikte en önde savaşarak, ‘bu dünyayı kurtarma görevlerinin’ yol ve yöntemlerini öğrenmelerine yardımcı olmaktır. Faşizmi yenecek, devrimi yapıp sosyalizmi kuracak olan işçi sınıfının dışındaki ‘biz’ değil, işçi sınıfının kendisidir. Hedefi doğrudan kendisi olan faşizm gibi bir melanete işçi sınıfının duyarsız kalacağını düşünmek, hem sınıftan hem de sosyalizmden umudu kesmektir. Tabii ki uslu uslu duran sınıfa faşistler saldırmaz. Hele bir atılımlara başlasınlar, o zaman ne olacağı anlaşılır.” (İsmet Öztürk, THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım, s. 207)

Toplumsal sorunların çözümünde işçi sınıfının mücadelesinin belirleyiciliğini savunması temelinde İsmet Öztürk, bütün sorunların tartışılmasında, işçi sınıfının tarihsel misyonu konusuna en başta yer vermiş, bunu öne çıkartmıştır:

“Proletaryaya gelince, onun devrimi ve kurtuluşu, yalnız bütün insanlığın kurtuluşu değil, Engels’in deyimiyle, ‘dünyanın’ kurtuluşudur; yani tüm gezegenimizin kurtuluşudur. Çünkü proletarya, özel bir haksızlığa değil haksızlığın kendisine, özel bir sömürüye değil sömürünün kendisine karşı savaşarak, eşitsizlik ve haksızlıkları ortadan kaldırmadan kendi uğradığı haksızlığı ve sömürüyü ortadan kaldıramaz.” (İsmet Öztürk, THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım, s. 209)

Komünizm ile işçi sınıfı arasındaki ilişkiyi de bu temele dayandırmıştır:

“Toplumun tüm diğer sınıf ve tabakaları gibi proletarya da içinde yaşadığı toplumun değer yargılarından nasibini almıştır. Onun özelliği, üretimdeki konumu ve bireysel kurtuluş olanaklarının olmayışıdır. Aynı zamanda nihai kurtuluşu olarak ezen ve ezilenin olmadığı bir toplum sistemine mahkûm oluşudur. Dolayısıyla onun yerine hiçbir sınıf, kişi veya örgüt ikame edilemez. Zira ondan başka, sınıf olarak, nihai kurtuluşu sosyalizme mahkûm, onu sonuna kadar götürecek potansiyele sahip başka sınıf, zümre veya tabaka yoktur. Ancak onların içine sınıfını inkâr etmiş çeşitli sınıflardan komünist veya komünist olduğunu söyleyen veya zanneden tek tek bireyler katılırlar. Bu ikinciler esas

olarak sosyalizmi bir istem, bir arzu meselesi olarak görürler. Bunu utangaçça da olsa bazı sosyalist iddiasında olan parti veya örgütlerin liderlerinden de duyuyoruz. Proletarya için durum ise, ulaşılması kaçınılmaz bir duraktır.” (İsmet Öztürk, THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım, s. 210)

Buna bağlı olarak işçi sınıfının bağımsızlığını, partisinin ve devletinin üretim yerleri temeli üzerinde örgütlenmesini vurgulamıştır:

“Proletarya, bazı koşullarda çeşitli emekçi kesimlerle kendi önderliğinde ittifaklar kurarak, devrimi yapıp iktidarı paylaşabilir. Ancak partisini asla kimse ile paylaşamaz. İdeolojik, teorik, siyasi ve örgütsel bağımsızlığını gözbebeği gibi korumak zorundadır.

Proletaryanın esas olarak sınıf tavrını gösterdiği yer ve zaman, üretimdir, işyeri birimidir, karşı sınıfla karşı karşıya geldiği zamanlardır. Proletaryanın her türlü örgütlenmesinin temel mekânı, üretim ve işyeri birimleri olmak zorundadır.

Proletaryanın egemen sınıf olarak devleti ve bütün toplumu yönetir duruma gelebilmesi, komünizm için mutlak zorunluluktur. Bu örgütlenmenin temel birimi, büyük fabrikalardan başlamak üzere olabildiğince tüm işyerleri olmak zorundadır. Zira komünizme kadar, yani yöneten - yönetilen ayrımının olmadığı bir topluma ulaşana kadar, bütün kademelerdeki yönetim, feyzini ve direktifini buralardaki örgütlenmelerden almak zorundadır.” (İsmet Öztürk, THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım, s. 211)

Bu temelde, İsmet Öztürk, işçi sınıfının komünist partisinin de, öncü işçilerin örgütü olmasının, diğer bir deyişle işçi sınıfının öncü kesiminin örgütlenmesi olmasının zorunluluğunu dile getirmiştir:

“Proletaryanın sosyalist devrimi yapıp, egemen sınıf olarak toplumu ve devleti yönetebilmesi için tüm diğer örgütlerden farklı bir örgüt olan, devrimci komünist bir partiye ihtiyacı vardır. Ağırlıklı olarak ekonomik hakları için mücadele eden sendikalar, işçilerin esas olarak oldukları gibi örgütlenmesi iken ve devleti yönetecek Sovyetler, devrimden yana olan işçilerin ve varsa müttefiklerinin örgütlenmesi iken, buna karşılık parti, işçilerin olması gerektiği gibi örgütlenmesi, yani eğitilip yetkinleşmiş öncülerinin örgütü olmak zorundadır. Diğer bir de-

yişle, partinin, mücadelede deney - tecrübe kazanmış, marksist formasyonu yeterli olan öncü işçilerin örgütü olması gereklidir.” (İsmet Öztürk, THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, s. 212)

Hedefi sınıfların ortadan kaldırılması, komünizm olan işçi sınıfı demokrasisinin burjuva demokrasısından kökten farklı olduğu vurgusuyla, İsmet Öztürk, 'demokratik sosyalizm' vb adlarla anılan akımların reformist niteliklerini saptayarak mahkûm etmiştir:

“Egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın görevi, yalnızca üretim araçlarına el koyup soygun - sömürü düzenini ortadan kaldırmakla sınırlı değildir. O, bütün sınıflarla birlikte kendisini de sınıf olarak ortadan kaldırıp demokrasiyi son hedefine ulaştırarak aynı zamanda bir diktatörlük olan demokrasiyi de ortadan kaldırmakla, daha doğrusu sönmülenmesini sağlamakla yükümlüdür. Bunun için, o, burjuvazinin aksine, bütün toplumu adım adım yönetime katacak mekanizmaları oluşturup herkesi yönetici yaparak yöneten - yönetilenin olmadığı bir toplumu yaratmak zorundadır.

Proletarya hedefine ulaşmak için öyle kurallar koyacaktır ki, bu kurallar yaşam tarzı haline geldikçe kendiliğinden sönmülenip kaybolacaktır. Hemen anlaşılacağı gibi, bu durum da burjuva demokrasisi ile proletarya demokrasisinin nitelik farkını açığa vurur. Burjuvazi devlet güçlü oldukça güçlenirken, proletarya devlet sönmüldükçe hedefine yaklaşır.

Sözün özü, 'demokratik sosyalizm', '21. Yüzyıl sosyalizmi', 'özgürlükçü sosyalizm' gibi çarpıtmaların kendi liberalist reformizmlerine uygun olarak yığınlığı örgütlemeye çalışmaktan başka hiçbir anlamı yoktur.” (İsmet Öztürk, THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, s. 218)

İşyeri hücreleri üzerinde yükselen ve –egemen sınıf olarak toplumu yönetecek olan– işçi sınıfına bir bütün olarak yol gösterecek, onun öncü savaşçısı niteliği taşıyan komünist işçi partisi anlayışını savunan İsmet Öztürk, herhangi bir biçimde parti oluşturarak işçiler dâhil halktan kendi iktidarlarını desteklemesini isteyen ikameci parti anlayışını da eleştirmiştir:

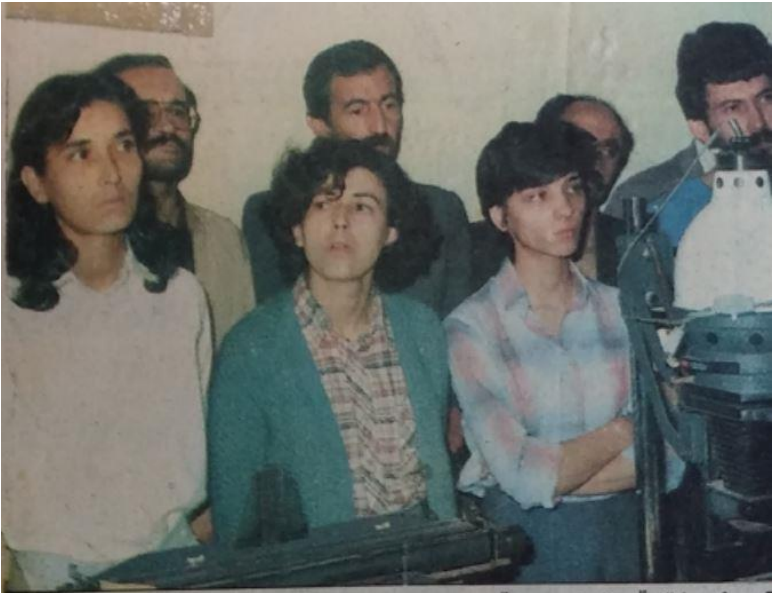
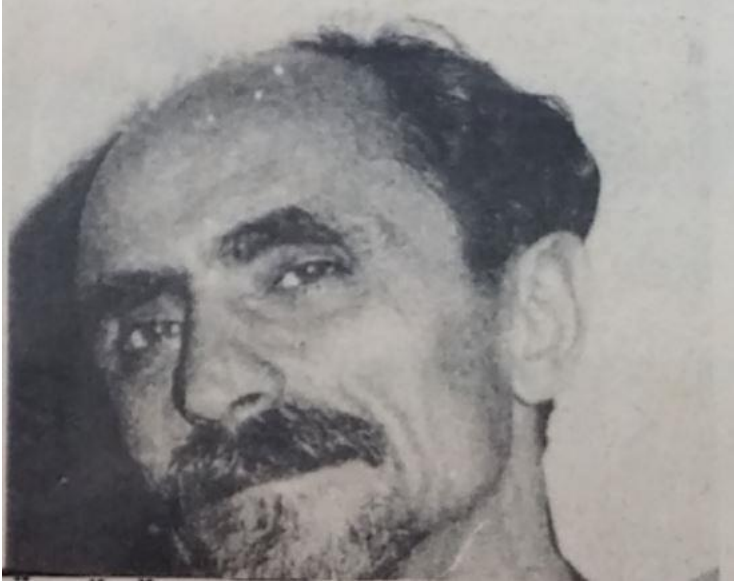
“Ülkemizde birçok örneği olduğu gibi, bu partiler, sınıfın faaliyet alanı dışında kahveden veya mahalleden yanlarına birkaç işçi de alarak veya hiç almayarak, salonlarda ‘komünist’ partiyi kurup o parti ile halk kategorisine giren bütün kesimlere giderler. Hatta subjektif olarak işçilere birincil önceliği verebilirler. Örgütlenme açısından, çeşitli zorluklar içeren işçi kesimine göre daha kolay olan aydın kesim, niyetlere rağmen partiyi doldurur. Aksi bile olsa, böyle oluşturulmuş partinin yönetimi sınıfın dışında olduğu için, bu parti sınıftan destek istemekten öteye geçemez. Bunlar, sınıfın iktidar olması için onun bilinçlenip örgütlenmesi yerine, kendilerini desteklemesi için sınıfı bilinçlendirmeye çalışırlar. İlk adımda başlayan ikameci anlayış...” (İsmet Öztürk, THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım, s. 220)

Yaşamı boyunca sosyalizmin ilkelerine bağlı kalan, dünya sosyalizminin sorunlarına eğilmenin ve teorinin geliştirilmesinin bir parçası olunması gerektiğini vurgulayan Çörtüğün İsmet, işçi sınıfını teorinin merkezinden uzaklaştıran her tür uzlaşmacı, reformist ve küçük-burjuva akıma karşı mücadele etti ve moda akımlara uzak durdu. Bu çerçevede, “Komünist Manifesto’da Marx ve Engels’in tasvir ettiği sınıflar tablosu gerçekleşmemiştir, toplum bir tarafta işçi sınıfı, diğer tarafta burjuvazi diye kutuplaşmamıştır, ara sınıflar durmaktadır” minvalli sözlerle, teorinin merkezine sınıfsal uzlaşmayı ve bu anlama gelmek üzere “sosyalist demokrasi”yi yerleştiren bazı aklıevvel Kurtuluşçulara akıl erdiremedi! Tahsili buna yetmedi... “Bu kadar saçmalık ancak tahsille mümkündür” dedi ve en nihayetinde gülüp geçti! Kurtuluş’un birlik anlayışını revize ederek ‘sosyalist demokrasi’ garabetine sınıfsal uzlaşma temelinde parti uydurmaya çalışanlara karşı kendi yazıları ile birlikte, “Temel İlkeler”i bırakarak yanıt verdi.

Midesinin sağlamlığı ölçüsünde her türlü birlik girişimine heyecanla yaklaşması, entrikacılar tarafından kullanılabilirdi! Bunca mücadeleden sonra bu kadarını öğrendiği için olsa gerek, örneğin ölümünden sonra Devrimci Eylem Birliği girişimi içindeki tavrının ‘sosyalist demokrasinin birlik anlayışına’ tarihsel malzeme yapılmaya çalışılmasında olduğu gibi, olası her türlü çarpıtmaya karşı, belki de ölümü ile yarışır-casına yazıp bitirdiği (ölümüne kadar ne yazılı ne de sözlü olarak hakkında bir satır laf edilmeyen) THKP-C’den Kurtuluş’a Mücadele Hayatım (Dipnot Yayınları, Ankara, 2010) adlı kitabını bıraktı.

Sosyalizm mücadelesine katılmaya karar verdiğinde, üzerindeki mülkleri satarak nesi var nesi yoksa öylece girmişti sosyalizm kulvarına. Gelecek kuşaklara komünist bir sorumlulukla ve sanki son raporu olarak yazdığı bu kitapla da geçmişteki ve şimdiki yoldaşlarına elveda demiş oldu. Bu onun gelecek kuşaklara merhabası olacaktır.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Mevcut anayasal düzeni yıkıp yerine Marksist-Leninist ilkelere dayalı bir düzen kurmayı amaçlayan aşırı sol çeteden kopan üçü kadın 18 militan, İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Siyasi Şube Ekipleri tarafından düzenlenen çeşitli operasyonlar sonucu yakalandı. Militanların adam öldürme, yaralama ve tünel kazmak suretiyle cezaevlerinden firar etmek gibi suçları bulunuyor. (Alaaddin Demirtaş)

18 bölücü yakalandı

İstanbul'da operasyon

● İstanbul'un çeşitli semtlerinde yapılan operasyonlar sonucu yakalanan 3'ü kadın 18 militanın, adam yaralama, öldürme, tünel kazma suretiyle cezaevinden firar etmek gibi suçları bulunuyor.

Haber Merkezi

BİRİNCİ Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı, yasadışı bir örgüte mensup olduğu belirlenen üçü kadın, 18 kişinin yakalandığını açıkladı.

12 Eylül sonrası aşırı sol bir çeteden koparak Türkiye'deki mevcut anayasal düzeni yıkıp yerine Marksist-Leninist ilkelere dayalı bir düzen kurmayı amaçlayan yasadışı çete ile ilgili olarak yapılan operasyonlar sonucunda,

üçü kadın toplam 18 kişi, İstanbul'un çeşitli semtlerinde yakalanarak gözaltına alındılar.

Ele geçirilen yasadışı çete elemanlarının evlerinde ve işyerlerinde yapılan aramalarda, bir adet teksir makinesi, bir daktilo, bol miktarda yasaklanmış yayınlar, bildiriler ve sahte kimlikler ele geçirildi.

Yasadışı çete elemanlarının, adam yaralama, öldürme, tünel kazma sureti ile cezaevinden firar etmek gibi suçları bulunuyor.

1.Ordu ve İstanbul-Edirne İleri Sıkıyönetim Komutan

üri dağıtım.

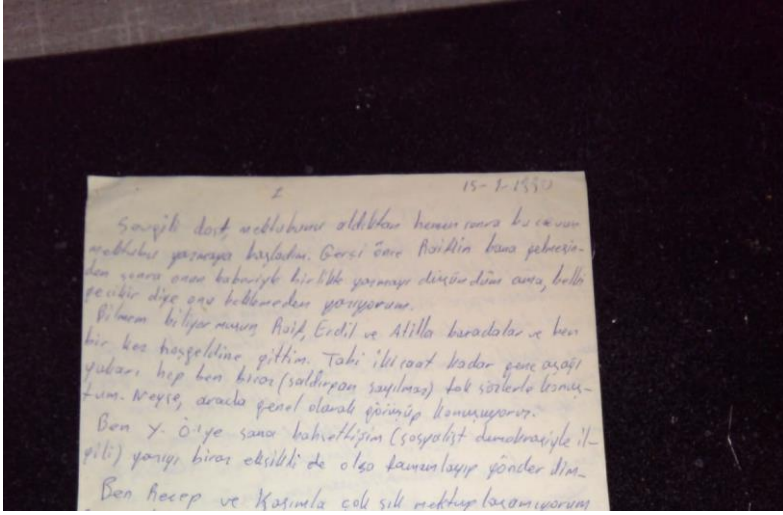
1985 HAZİRAN, GAYRETTEPE...

Atila KARAGÖZ

İsmet Öztürk'le 1985 Haziran operasyonunda aynı evde yakalandık... Belki benim takip edilmem sonucu evi tesbit etmişler...

Gece kapıyı açar açmaz polis olduğunu anladım. Hemen üzerime çöreklandılar ve gelişigüzel dayak başladı. "Silahlar nerede? şu nerede?.."

İsmet ağabey bağılıyor "çocuğa vurmayın, niye dövüyorsunuz" türünden... Beni bıraktılar, "sen kimsin?" diye ona sordular. "Ben Nafiz Al, dayısıyım, Alaçam'dan doktora geldim"... Polisler tekrar bana döndüler ve biraz daha sürdü bu uygulama. Evde arama bitti... Benim gözlerimi ellerimi bağladılar... Ünzile ve kızlarımız da hazırlandı... Polisler kendi aralarında konuşuyorlar. "Çocukları ihtiyara bırakıp bunları götürelim" türünden Merkez'i telsizle arayıp sordular. Merkez'den, "eve karakol kurulacağı, hepsini getirmelerini, ihtiyarı buradan çocuklarla gönderecekleri" türünden konuşmalar üzerine Gayrettepe'ye gittik... Gerçekten de İsmet ağabeyi kadınlar ve çocuklarla birlikte bir bölüme almışlardı. Sanırım ertesi gün Samsun'dan benim, Muammer Başkan ve Yahya Kemal Çoban'ın sorgusu için gelen polisler İsmet ağabeyi tanımışlar... Evde İsmet ağabeyinin kullandığı kimliği ustaca bana duyurmasının bir anlamı kalmadı. Ve çok büyük bir moralle girdiğim emniyette yediğim dayakların acısından çok daha fazlasını hissettim. Önder yoldaşımızı bir tesadüfle Gayrettepe işkencehanesinde yakalatmış olduk...

Atila KARAGÖZ' e MEKTUP-1

İsmet ÖZTÜRK. 15 Ocak 1980

Sevgili dost, mektubunu aldıktan hemen sonra bu cevabi mektubu yazmaya başladım. Gerçi önce Raif'in bana gelmesinden sonra onun haberiyle birlikte yazmayı düşündüm ama, belki gecikir diye onu beklemekten yazıyorum.

Bilmem biliyor musun, Raif, Erdil ve Atilla buradalar ve ben bir kez hoş geldine gittim. Tabii iki saat kadar gene aşağı yukarı hep biraz (saldırgan sayılmaz) tok sözlerle konuştum. Neyse, orada genel olarak görüşüp konuşuyoruz.

Ben YÖ'ye (Yeni Öncü) sana bahsettiğim (Sosyalist Demokrasi'yle ilgili) yazıyı, biraz eksikli de olsa tamamlayıp gönderdim.

Ben Recep ve Kasım'la çok sık mektuplaşamıyorum. Recep'ten gene daha sık olsa da, Kasım uzun bir mektup yazmıştı ve ben iki

uzun mektup yazmama rağmen hâlâ cevap alamadım. Zannedirim mektuplarımı alamadı.

Kasım'ın demokratik devrim konusundaki yazdıklarına büyük oranda katılmadığımı belirtmeliyim.

Necmi'nin Kadın Sorunu'ndan önceki yazısı kendi içinde oldukça çelişkili olmasına ve ürkekçe yazılmasına rağmen, (çelişki biraz da bu ürküntüden doğuyor), liberter (anarşist değil) yolda oldukça yol almış durumda, hayırlısı...

Birlik tartışmaları konusunda ne düşündüğümü, soruyorsun. Bu konuda oldukça detaylı bilgiye sahibim ve düşündüklerim şu:

Birlik sorunu çok önemseydiğim bir konu olmasına rağmen, belki de bundan dolayı, yapılan birlik tartışma ve oluşturulan platformdan tutarlı ve kalıcı bir sentez çıkarılabileceğini zannetmiyorum. Varılan nokta, sözde soyut tartışmalardan somut adım atmaya ulaşmıştır; ama ulaşıldığı sanılan somut adım soyut bile değil. Resmen hayaller üstüne kartondan şatolar kurulmaya çalışılıyor. Örneğin son durum "legal parti mi, Leninist parti mi ve reformist-devrimci saflaşması biçimine ulaşmıştır. Bunun neler üretebileceğini var sen düşün.

Yani uzun sözün kısası, bu sorun bu haliyle kalıcı ve gerekli bir sonuç üretmez. Zira hem hareket tarzı, hem de üstüne basılan zemin hayalden başka bir şey üretmez. Halbuki, yapılması gereken, öncelikle nasıl bir sosyalizm sorunu etrafında tartışmayı odaklaştırmalı ve bu bazda anlaşılanların işçi sınıfını dört bir yandan bilinçlendirip örgütlemeye başlamaları gerekirdi. Bu yolla hem sınıfı tartışmalara katmaları sağlanır, hem de işçi sınıfı hareketiyle sosyalizmin birliğinin köprüleri atılmaya başlanmış olurdu.

Yapılansa (böyle savunanlar olsa da) bunun tersidir. Söylediklerimden tartışmaları yararsız veya gereksiz gördüğümü çıkarmayasın, hayır, katiyen tartışmalara karşı değilim. Olumsuzladığım noktaların en elemanter yanlarını üç noktada belirtebilirim:

Bir, "nasıl bir sosyalizm"i tartışıp ayrışmadan kaçarak, bunun yerine reformizm-devrimcilik tartışmasını koymak.

İki, bunda sağlanan ayrışma temelinde birlikte olanların varolan yapılarıyla pratik mücadele için tartışmayı detaylandırma yerine reformculuk-devrimcilik bazında ayrışma sağlayarak hemen varolan yapıların dağıtılıp, yeni bir örgüt veya daha da çok parti kurup öyle faaliyet sürdürmeye yönelmeli. Bu, işi hem daraltır, hem de işi olmaza sürmektir.

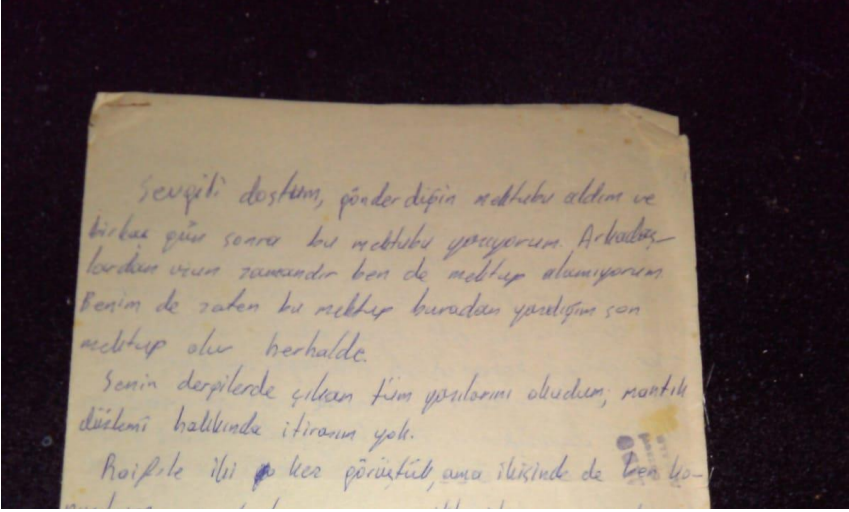
Üç, sorunu Leninist parti mi legal parti mi ikilemine sürmek. Sanki Leninist parti legal olmamış gibi bir hipotez ortaya atılıyor. El insaf, bu saatte şu kafalara bak.

Bir de legalistlere değineyim: Ben legal partiyi ilkesel olarak reddedenlerden değilim; ancak, illegaliteyi tümenden yadsıyanları ilkel tasfiyeciler olarak görüyorum.

Gene de bu birlik tartışmaları akıllıca yönlendirilebilirse, yararlı olacağını düşünüyorum.

Tüm arkadaşlara selam eder, iyi günler dileğiyle kucaklar, öperim.

İsmet.

Atila KARAGÖZ' e MEKTUP-2

İsmet ÖZTÜRK

Sevgili dostum,

gönderdiğin mektubu aldım ve birkaç gün sonra bu mektubu yazıyorum. Arkadaşlardan uzun zamandır ben de mektup alamıyorum. Benim de zaten bu mektup buradan yazdığım son mektup olur herhalde.

Senin, dergilerde çıkan tüm yazılarını okudum, mantık düzlemi hakkında itirazım yok.

Raif'le iki kez görüştük ama ikisinde de ben konuştum ve o / onlar yer yer silik, itirazımsı sözlerin dışında dinlediler. Zaten hepsiyle durum hep aynı oldu. Hepsi kös dinler gibi dinliyor, "ama, fakat"lardan başka bir telaffuz yok.

"İşçiler ve Toplum"da çıkacağı ilan edilen yazı, "Yeni Öncü"ye yazılan yazı değil. 1987'nin Eylül ayında İşçiler ve Toplum'a gönderdiğim bir yazıdır. Neden bu zamana kadar basmadılar da 30 küsur ay sonra

basma ihtiyacı duyduklarını bilemiyorum. Hem de bir buçuk yıl önce basmamalarını iletmeme rağmen.

Ben o yazıyı yazdıktan sonra o konuda o kadar çok yazılar yazıldı ve o kadar çok şeyler değişti ki, şimdi o yazıyı yayınlamak, sadece: "Bakın, bizim arkadaşımız nerdeyse üç yıl önce olacakları nasıl bilmiş" böbürlenmesinden öte pek bir anlam taşımaz. Çıktığında senin de göreceğin gibi, bugün olanları, o zaman, böyle şeyler olacak kehanetinde bulunuyorum. Ama bizim böylesi böbürlenmelerden kesinlikle uzak durmamız gerektiğini düşünüyorum. Zira böyle şeylerin kendini tatmin ve iticilikten öte hiçbir işlevselliği yoktur. Bunlar bizden uzak olsun.

Gerçi, yazıdaki mentaliteye şimdi de katılıyorum ama şimdi yazsam, çok daha farklı şeyleri dile getiririm. Zira ben o yazıyı yazdığım zaman, Tekin Yılmaz'ın dışında hiç kimse tek bir yazı yazmamıştı ve bu olayların hiçbiri olmamıştı.

Yeni Öncü'ye dediğim yazıyı Aralık ayında gönderdim ve ellerine geçti. Ama nedense ısrarla yazı istemelerine rağmen onu hâlâ basmadılar. İşlerine mi gelmiyor? Bilemiyorum. Eğer Mart sayısında da basmazlarsa basmamaları için haber salmayı düşünüyorum.

Sevgili dostum, senin de bildiğin gibi Yeni Öncü artık nerdeyse okunmayacak kadar kalitesizleşti. Sanki ideolojik-teorik tartışma ve üretim için değil de, insanların, "ben de böyle diyorum" demeleri için çıkıyor. Geçmişin muhasebesi ise hak getire.

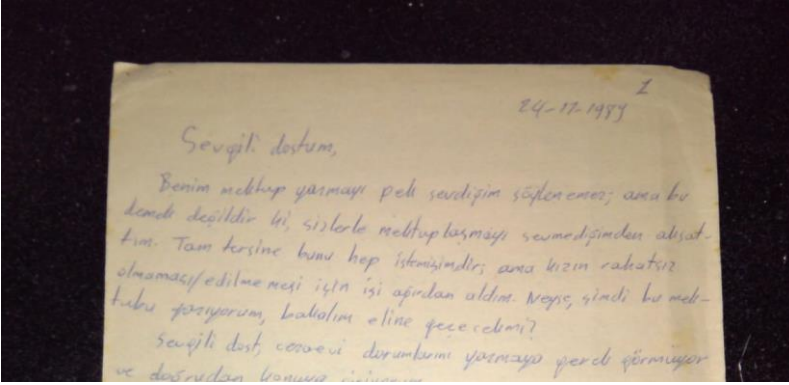
Neyse, şimdilik bu kadar. Biz burada iyi sayılırız. Sıhhatim eskisi gibi.

Hepinize selam.

Kucaklar öperim.

İsmet.

Atıla KARAGÖZ' e MEKTUP-3

İsmet ÖZTÜRK. 24 Kasım 1989.

Sevgili dostum,

Benim, mektup yazmayı pek sevdiğim söylenemez; ama bu demek değildir ki, sizlerle mektuplaşmayı sevmediğimden aksattım. Tam tersine bunu hep istemişimdir, ama kızın rahatsız olmaması,/edilmemesi için işi ağırdan aldım. Neyse, şimdi bu mektubu yazıyorum, bakalım eline geçecek mi?

Sevgili dostum, Yeni Öncü'nün 16. Sayıyla başlattığı "Tartışma" çağrısına ben de gündemle ilgili bir yazıyla cevap verdim. Zannedirim 19. Sayıda çıkar. Ondan sonra da peş peşe 3 veya 4 yazı daha hazırlamak kararındayım. Anlayacağın, tartışmaya, aktif olarak, karar verdim ve diğer arkadaşlar da böyle düşünüyorlar. Ama tartışmaya katılmak, Yeni Öncü'de yazmak değildir. Bunu başka platformda veya başka biçimlerde de yapabiliriz. Diğer arkadaşlar da böyle düşünüyorlar ama şimdilik net bir şey yok.

Yazmaya başladığım ilkyazı T.Yılmaz'ın "Sosyalist Demokrasi ve Çoğulculuk"uyla ilgiliydi. Ancak, geçirdiğim bir rahatsızlıktan dolayı şimdilik bitirme olanağım yok. Ne yaparım bilemiyorum.

O konuya bakışımla ilgili görüşlerimden sana bazı ipuçları vereyim.

T. Yılmaz “Nasıl bir sosyalizm” sorununu “nasıl bir sosyalist demokrasi”; “nasıl bir sosyalist demokrasi” sorununu da “çok partililik”e indirgemektedir. Böylece dünya sosyalist hareketinin sorunlarını da, kendi geçmiş ikameci sosyalizm anlayışımızı da gündemin dışına kovalamaya çalışıyor. Aynı şekilde, proletaryanın tarihi misyonu ve merkezi konumunu da bir kalemde gözlerden saklamış oluyor. Kesinlikle buna müsaade edilmemelidir.

Demokratik olmayan bir sosyalizmden ve çok partililiği yasaklayan demokrasiden bahsetmek mümkün değildir. Ama ne sosyalizmin bir bütün olarak sosyalist-demokrasi içine sığdırılması mümkündür, ne de sosyalist demokrasiyi çok partililiğe indirgemek. Bilinçli olarak öne sürülen bu çarpık mantığın amacı, çarpık sosyalizm mantığını sorgulamadan, yenilik görünümü yaratarak varolan muhalefeti mobilize etmektir. İşte elimdeki yazıda doğrudan yollama yapmadan bu konulara açıklık getirmeye çalışıyordum. Eğer biraz düzelirsem tamamlayacağım.

Başlayan tartışmalarda bilmem yazılanlar dikkatini çekti mi? Tabii çekmiştir. Özellikle C. Moralı ve A.Ural’ın yazıları. Bu yazıları sen daha önce bir yerlerden tanımalısın. Gerçi yazılar şimdilik biraz utanç ve biraz da yüzeysel ama, gene de kenarından köşesinden bizim yıllar önce söylediklerimizi söylemeye başladılar.

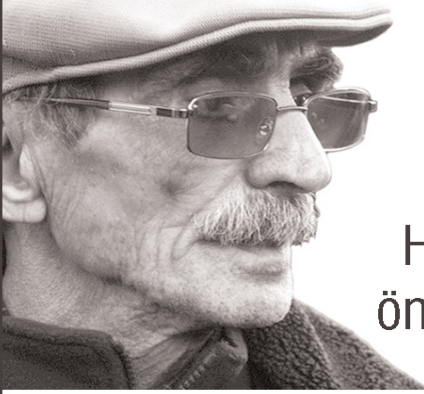
M. Ceylan ise eski tas, eski tarak, ama hepsinden daha ilkeli bir çizgi izliyor. S. Oğulcan ise pek ne dediğini daha doğrusu ne diyeceğini, nerede nasıl tavır alacağını bilmiyor.

Necmi Gül’ün yazıları ise bir alem, maşallah. Bunların içinde gene de istikbal vadeden A.Ural ve C.Moralı’dan başkası yok gibi.

T. Yılmaz, bunları nasıl mobilize edeceğini pek başarıyla bulamıyor. Onun sınıflar üstü veya dışı demokratizmi deşifre edilince hepten ayakları havada kalacak. Tabii başka şeylerle birlikte bunu yapmak da büyük oranda bize kalıyor. Zira tartışmacı arkadaşların bunların tek başlarına üstesinden gelecek birikimlerinin olduğunu zannetmiyorum.

Bu mektubu, “oralarda bu konularda neler oluyor” diye sorup bitiriyorum. Tüm arkadaşlara ve sana selam eder, öperim. **İsmet**

Türkiye
Sosyalist
Hareketinin
önderlerinden

İsmet ÖZTÜRK

(1935 - 19.11.2011)

İnsanlık anlayışı gereği bedenini Tıp Biliminin hizmetine bağışlamıştı. Bu görevi sona erdi.

20.06.2015 günü saat 15:00'te Zincirlikuyu Mezarlığı kapısından alınarak saat 16:00'da Rumelikavağı'nda, sevgili kızı Ekin'in yanına, doğanın kucağına, sonsuzluğa saklayacağız.

Yoldaşları

14-5-1997

— Bu ne bir vasiyet, ne de bir nasihatdir; sadece duygusallığımdan kaynaklanarak bazı arkadaşlara söylediğim bir sözün düzeltilmesidir.

Sağlığında bir kez dahi mezarına gitmeye cesaret edemediğim Ertan Sarıhan'ın yanına gömülmemi istemiştin. 25 yıl sonra ve gün yaktıkça daha serinkanlı düşüncü, bunun ne kadar gereksiz rahmet olacağını, nihayet keşfedebildiğimi ve tüm yoldaşlarıma asla bunu yapmalarını, kendileri için en kolay ve en rahat olacağı bir yere defnedilmemi istiyorum.

Öldüğüm gün açılacak olan bu mektupta bir de, eğer ölmeyen yapabilirsem, cesedimin üniversiteye araştırma yapılması üzere ve eğer olursa tüm organlarımın da kullanılmal üzere bağışlanmasını ~~istiyordum~~ (silindi) istediğimi belirtiyim.

Not: Yer yer deşirciler arasında vefa zırlıktan bahsedildiğini duyurdum. Bu görüşe pek katılmadığımı, tersine bana belki olması gerekenden de fazla vefa gösterildiğini belirtmeliyim. Mücadelenizde hepinize başarılar diler, son bir kez daha hepinizi kucaklar, öperim. —

Elveda

İsmet Öztürk

~~İsmet Öztürk~~

Ekin'in anısına...

Ekin Öztürk (1993 - 10.12.2012)

Őerife Yıldırım Öztürk, Sarıyer Rumelikavağı'nda doğanın kuağındaki İsmet Öztürk ve Kızı Ekin'i sık sık ziyaret ediyor.

GOGOL'un PALTOSU ya da ÇÖRTÜĞÜN ŞAPKASI ALTINDAN ÇIKMAK?

İ. M. AYÇİÇEK 16 Kasım 2020.

Bazı insanlar vardır, karanlığın ortasında anlık bir kıvılcım gibi yanar ve aydınlatır ışığı kendi çapınca; umutlanır insan bir ömrün küçücük bir diliminde ve sönüşü karanlığın etkisini derinleştirir. Ve her deneme de gözünü biraz daha kısar insan, aydınlıktan sonra gelen karanlığın içindeki beyaz gölgelere sığar. Çabayı artırmak yerine sıkıntıya alışmayı yeğler bilinçsiz toplumlar. “Kader” felsefesi rahatlatır sıkışan yürekleri, işçi sınıfının acısını bir parça da olsa azaltan bir afyon olur bütün dinler zamanın o anında. Ayağını bastığı toprağı özgürlükle yeşertemeyen insan, göklerde bekleyen cennetin sonsuz bir gerçek olduğu düşünle dindirir acısını. Gerçekliği, afyonla tütsülenmiş tembel beyinlerin cennet rüyaları içinde hapsederken insan, sorgulamayı unuttur önce, sığındığı bu karanlık dehlizde.

★★★

Bazı insanlar vardır kendisinden sonra gelen birkaç kuşağı derinden etkiler. Örneğin gençlik ilk adımlarını atarken yetişkinler dünyasına, güven duyabileceği bir örnek tipi seçerek yürümeyi ister. Benzeşme isteği, duygusu ve çabası, henüz ergenliğini tamamlamakta olan öngенçlik yıllarımızda ya bir masalın içinden fırlayarak, ya ünlü bir kahramanın simgesi olan bir sembol ya da nesne olup bizimle buluşarak, ya ünlü bir sporcu olup aynı sonsuz alanda bizimle yarışarak, bir sanatçı fırcasından dökülüp, sihirli notalarla ünlenmiş ve anlamdan yoksun bomboş kâğıtlara can verip yaşatarak sürdürürüz bu ilgiyi ömrün bir bölümü.

Önceleri sadece gerçeğe örtüşmeyen bir benzeşmeyle sürdürülen yaşamı, giderek, kendi gerçeğini dayatır gelişimin önüne. Bu etki-leşim, sadece sanatın değil, sosyal yaşamın birçok alanında da “bazı karakterlerle benzeşme isteği”, karakterimize derinlik, yeteneklerimize çeşitlilik, yaşamımıza anlam katar. Rol-örneğin etkisine kendini de katan kişisel yeteneklerimiz ve özelliklerimiz, diyalektik çatışmalar süreci içerisinde, helezoni gelişimini daima bir üst halkaya tırmanarak sürdürür. Ve yoğurup özümüze katarak bütün özleri, yeniden yaratırız kendimizi, kendimize yabancılaşmayarak.

Bu süreç, kendi kimliğini bulana kadar çatışmalar içinde devam eder. Yaşamda kendimize yüklediğimiz açık tanımlanabilen bir anlamla ya da henüz olgunlaşmaması nedeniyle duygularla dillenen tanımsız anlamla içselleştirmek için yeteneklerimiz kapsamında çabamızı biçimler, çabamızın nicelik ve niteliğini artırırız.

Ne var ki “Kendi olamama” hallerinde “benzeşme çabası”, benzeşmek istenilen örneğin niteliğine göre toplumda görece bir iyi/kötü tanımlamasıyla kategorize edilir. Ama “kendi olma” bilinci ve yeteneğine sahip olanlarda benzeşme farklı biçimlenir. Çoğu zaman benzeşilenin de benzeşenin de karakterlerinden, örnekler alarak benzeşene de benzeşilene de benzemeyen, bir farklı karakteri, bir yeniyi oluşturur.

★★★

Bir örnektir Dostoyevski'nin Gogol için söylediği ünlü söz; her alanda, her yeni kuşağın, bir önceki kuşaktan aldıklarıyla beslenmesi ve kendini yeniden var etmesi gerçeğinin altını kalınca çizmektedir. Gogol, kendi anlayışının temelini oluşturan “yaşamın her alanda gerçekliğiyle tanıtılması” anlayışını, muhteşem bir öykü kitabı olan “Palto” adlı eseriyle, günlük yaşamın ayrıntıları içerisine, yani gerçeğe taşımıştır. Gogol'ün bu yapıtı ardılları bakımından öylesine etkilidir ki, yeni edebiyatçılar kuşağı “edebiyat ve edebiyatçının toplumsal misyonunu” yeniden düşünüp Palto'daki karakterler üzerinden değerlendirip benimseyerek sanki bu kitabın içinden doğmuşlardır. Ve Gogol'ün ünlü öykü kitabı Palto'dan sonra Rus Edebiyatı'nda Dostoyevski, Tolstoy, Turgenyev, Çehov, Gorki ve daha yüzlerce edebiyatçı toplumsal öykü ya da romanlarında Gogol'ün Palto'da başlattığı tarzı “toplum ve bireyin gerçekliği” konusunu işlemiştir. Yani Rus edebiyatının yeni dönemi “Gogol'ün Palto'sundan çıkmıştır!”

Palto, kitabın içindeki bir öykünün de adıdır. Rusya'da Akakiy Akakiyeviç adlı hayli ezik, sıradan devlet memuru tüm birikimini yeni bir paltoya yatırmıştır. Aristokratlara layık bu palto ile aşağılanmaktan kurtulmayı düşünmektedir. Ama bir gün paltosu kaybolur ve hayatı altüst olan bu ezik memur kendini büyük bir trajedinin içinde bulur. Bu öykü, dönemin her açıdan muhteşem bir eleştirisidir. Gogol, kısacık öykülerinde verdiği mesajlarla dev gibi romanların yaptığı/yapamadığı işi yapıyordu.

“Patates fiyatları yükseldiğinde, patates için harcadığı parayı asla artırmaz, aldığı patates miktarını azaltırdı; böylece aç kaldığı olurdu bazen ama katlanırdı açlığa, alıştırdı giderek” der Gogol Rusya'da bir memurun yaşamını aktarırken. Neden “günümüze dair çokça şey” bulacaksınız dedim sebebi bu küçük satırda gizlidir.

Gogol bir yıl memurluk yapmış ve bu kısa sürede bile Çarlık Rusya'sının üstü örtülmeye çalışılan gerçekliğini çok iyi gözlemlemiş ve yazdığı tüm eserlerde bu durumu toplumsal mizah dilliyile kaleme almıştır.

★★★

Elbette derdim edebiyat akımlarını tanıtmak değil. Ama toplumda gerçeklikle yüzleşmemize yardımcı olabilecek bütün kaynaklar toplum efendileri tarafından kapatılmaya çalışılır. İnsanlığın sahte dünyalara inandırılması çabası bu nedenledir. Camiler de, kilise ya da sinagog da, Cem evi de, devlet elinde olan okul sistemleri de özü itibarıyla farklı değildir. Görevlendirilmiş toplum liderlerinin gerçeği dillendirebilmesi mümkün değildir.

Bu nedenle sanırım üniversite eğitilmişlerin büyük çoğunluğu, alt sınıfların toplumsal eleştirisini sonuna kadar taşıması mümkün değildir. Onlar Kur'an'ın “hiç bilenle bilmeyen bir olur mu” sözünü temel alıp toplumu “bilenlerin” eline teslim ederken, okuma yazma bile bilmeyen “tüccar” Muhammed'in neden toplum lideri olduğunu asla sorgulamazlar.

★★★

Anlaşma zorluğu yaşayan gergin toplumlarda dilin yerini daha çok semboller alır. Örneğin bir erkeğin bıyığına bakarak siyaset ya da

inanç tanımları yapabiliriz. Kullandığı sözcükler gizli anlamlarla doludur. Bir işaretin arkasında yatan bir tarih sizi cinayete bile yönlendirebilir. Bu semboller sizi kimilerine yaklaştırır kimilerinden ise uzaklaştırır.

Türkiye toplumunda politik alanda sıkça kullanılan sembol de şapkadır. Osmanlı'da Yeniçeri örgütlenmesinin zorla ve şiddet uygulanarak ilgasından sonra kurulan yeni askeri yapı (Nizam-ı Cedit), askeri giyecekte şalvar türü giysileri kaldırıp fes, pantolon ve tüfikle donatılması, "şiddet yoluyla gerçekleştirilen bir inkılap" olarak tanımlanır. Mustafa Kemal'in "Şapka Devrimi" de aynı mantığın Cumhuriyet Dönemi'nde de devam edeceğinin şiddete dayalı bir örneği idi. Bu tür toplumlarda "öz"ün değil, "biçim" in daha fazla ifade gücü vardı.

Yakın tarihimizde de "şapka" ile siyaset tanımlaması ilişkisi sürmüştür. "Halkçı" Ecevit'in seçim meydanlarında kullandığı kasket halkçılığın; "Demirel'in fotürü" ise, sadece Batı'da var olduğuna inandırılmaya çalışılan 'modern kapitalist dünya'nın sembolü idi. 68'li dönemlerden sonra kimi yerde kırsal kesimlerde yaygınca kullanılan köylü kasketlerimizle, kimilerinde Che rozeti de taşıyan siyah berelerimizle, kimilerinde Castro'nun şapkası ile boy atardık. Yani çoğu zaman içinden geldiğimiz ya da gelecekte bulmak istediğimiz kültürü yansıtan bir şeyler taşıdık gibidir başımızda.

Bildiğim örnekler içinde, bir şapkanın, köy çocuğu olan Kaypakkaya ve sokağın kabadayısı olan İsmet Öztürk'e yakıştığı kadar yakıştığını görmedim diyebilirim. Çoğunda iğreti duran şapka, bu iki komünistte kültürün ve kendi özgün tarihlerinin bir parçası olarak bütünüyle doğal bir görünüm sergiliyorlardı.

Hani, masallarla büyümediyse de, şapkanın içinden tavşan çıkmayacağını bilenlerdeniz elbette. Ama şapkalar da bir duruşun, bir tavrın sembolü olarak adlandırılabilirse eğer, politikada ne kadar farklı olursak olalım, Çörtüğün İsmet'in şapkasının içinden çıkan bir "devrimci" olmayı kesinlikle yeğlerim.

★★★

Sanırım İsmet Öztürk'e hayranlığım bundandı. Onun sokaktan gelmesi, hayatı tanıyor olması, iktidar olmak yerine devrimci olmayı ter-

cihini sağlamıştır. Bedelsiz kazanmayı meslek edinmiş bir kumarhancinin Mahir Çayan'ı lider olarak kabul etmesini; bütün varlığını devrimci mücadeleye aktarmasını; kendisi de ölümü beklerken, Kızılderere'de kaybettiğimiz Ertan Sarıhan için ağlayan, ve o ölümü beklerken, hastanede yaptığım son telefon konuşmasında kendisi için iftira boyutunda iddialarla konuşanlar dahil hepsine selamlarını ve sevgilerini ileten bir devrimciden söz ediyorum.

En zor anlarda bile, "birlik" sevdasını öne çıkararak tutum alma tavrıydı onun duruşu. Hileli davranışları sokmamaya çalıştı yaşamına.

Sanırım Türkiye sosyalist hareketinde Çörtüğün şapkasından çıkanların eksikliği, yaşamın bütün alanlarında maddeleşmiş devrim gerçeğini böylesine yaşam dışı, bir ütopya konumuna dönüştürdü.

★ ★ ★

Sokağın ürettiği bu insan bize bilgili olmak ile bilge olmak arasındaki farkı yaşamıyla gösterdi.

Elbette bilginin ve bilimin küçümsenmesi korkunç sonuçlar üretir. Ama günlük yaşama yön veren şey, yaşamın kazandırdığı deneyimlerin doğru değerlendirilmesidir.

Bilginlerimiz tartışmayı sürdürürken, hayata müdahale için Kurtuluş'un örgütlenmesi gerekliliğini ilk ileri sürendir İsmet Öztürk.

Elbette o da içimizdeki "en" bilgililerden biri idi. Ama yönetici olmak için sadece bilgiye değil, hatta daha çok bilgeliğe gereksinim olduğunu biliyordu. O, bilginin gücünü kullanarak iktidar olmayı tercih etmeden "bilge" olarak ötekiyle eşitlenip bilgisini paylaşan, yaşama uyarlayan bir önderdi.

Bilgi kolay elde edilir. Bilge olma hali ise, kendinin farkında olarak bütünle birleşebilmeyi, ötekini değiştirebilmek için değişimi kendinden başlatabilmeyi, yani oturmuş, yerleşmiş güçlü bir karaktere sahip olmayı gerektirir. Ki bu ancak yaşamın içinde ve uzun yıllar içinde gerçekleştirilebilir.

Ve bilge olmanın gerektirdiği en önemli özellik ise, bireysel olarak "tek iktidar" olma duygusunu yok edebilmiş olmaktır. Çünkü biliyoruz ki komünistler bütün iktidarları, tek elde toplanmasını engellemek, yani iktidarı her bireyle paylaşabilmek için mücadele etmekteyiz.

İç tartışmalarımız döneminde, benim yazılarımın “GMK’ya karşı yazılmış en sert yazılar olduğunu” gördüğü halde, fırsatçılık yaparak bunu GMK’ya karşı kullanmaya kalkmayan, tersine, böylesi sert bir muhalefetin yanlış olduğunu eleştirerek, tavrıma katılmadığını açık beyan eden, bu tavrın GMK’ya yol göstermek yerine tepkiye iteceğini ve benim de yardımcı olmak yerine sürece zarar vereceğimi gördü ve tutumumu reddetti.

Hileye yönelmedi, yöneltmedi; ikili oynamadı, KURTULUŞ için kişisel önemini anlatmak için aslı olmayan efsaneler uydurmadı.

O hep bütüne sahip çıktı. Birlik dedi ve sevapları da günahları da “solun birliği” ve “birlikte mücadele” olanaklarının yaratılabilmesi çabası içinden üremiştii.

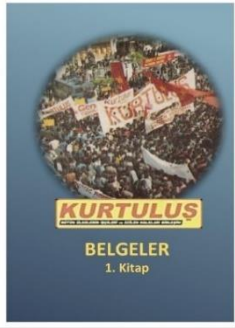
Yani özetlersek:

O bilgili bir komünistti. Ama bilginin erkini kullanmak yerine, sokaklarda öğrendiği “bilgeliğini” paylaştı yoldaşlarıyla sadece.

Çin öyküsünde olduğu gibi, bin yılların kitlesel katliamlar faili ejderhayı öldürebilen “yiğit” oldu, ama gururuna hırsına yenilerek iktidar hastalığına yakalanıp ejderhalaşmadı. Yönetmeyi değil, “yönetme hastalıklarını da yok edecek olan” değişmeyi ve iktidarı hep başkalarıyla paylaşmayı ilke edindi.

Bir model olarak anısı değerlendirilmeli, yaşamından dersler çıkarılmalıdır.

İ. Metin AYÇIÇEK

SOSYALİST AHLÂK – DEVRİMCİ TAVİR

- ★ Bu çalışmaya ilişkin açıklama notu
- ★ Sunuş
- ★ Bu kitabın öyküsü
- ★ Sosyalist Ahlâk, Devrimci Tavrı ve Eleştiri-Özeleştirisi Üzerine Notlar
- ★ Bir Faşistin Ahlâk Üzerine Ahlâksızlığı
- ★ Genç Kurtuluş'tan arkadaşlara Mektup
- ★ Ayça'ya Mektup
- ★ BEKAA'da (Beyrut-Lübnan) Filistin Kurtuluş Örgütü bileşenlerinden Cephe-t-ül Nidal Kampında Sosyalist Ahlâk Anlayışı ve Devrimci Tavrı üzerine yaptığım seminerin notları.

SOSYALİST İDEOLOJİK EĞİTİM

- ★ Sunuş
- ★ Teorik Eğitimin Önemi ve Yöntemi Üzerine
- ★ Eğitim Çalışması, Siyasi Çalışma ve Merkezî Yayın Organı
- ★ Sosyalist İdeolojik Eğitimin Önemi ve Yöntemi Üzerine
- ★ Sıkıyönetim, Sosyalist İdeolojik Eğitim Çalışmalarımızı Engelleymemelidir.
- ★ BSP-D Merkez Organı'nın Eğitim Çalışmaları Üzerine Görüşleri.
- ★ Teorik Çalışmalarımız Üzerine Dayandırılmamış Hiçbir Siyasal Faaliyetimiz Kalıcı Olamaz
- ★ İdeolojik Eğitim Çalışmalarımıza Başlarken "Giriş" Anlamında Açıklamalar
- ★ ERNK İçin Eğitim Örgütlenmesi Taslağı
- ★ Devrim İçin Eğitim Devrimin Eylemidir-1.
- ★ Devrim İçin Eğitim Devrimin Eylemidir-2.

KURTULUŞ YAZILARI

- ★ Sunuş
- ★ Bilmek ve Öğrenmek köşe yazıları: Diyalektik ve Tarihi Materyalizm. Kurtuluş Gazetesi. Sayı 71, 73, 80, 83, 84. 1979.
- ★ Türkiye'de İş Kazaları. Kurtuluş Gazetesi. Sayı 92. 14 Kasım 1979.
- ★ Türkiye'de Meslek Hastalıkları. Kurtuluş Gazetesi. Sayı 93. 21 Kasım 1979.
- ★ İş kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri. Kurtuluş Gazetesi. Sayı 94, 95.

- ★ Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halkların Büyük Dostu J. Stalin'e Selam Olsun! Kurtuluş Gazetesi. Sayı 94, 95.
- ★ Devrimci Mücadele Biçimleri ve Siyasal Kampanyalar Üzerine. Kurtuluş Gazetesi. Sayı 98, 99, 100, 101.
- ★ 60'lardan ÖDP'ye Göç ve Göçmenlik. Sosyalist Kurtuluş. Sayı 9. Eylül 1997.
- ★ Dokunulmazlığı Yoktur Hiçbir Şeyin, Onurumuzdan Başka. Genç Kurtuluş. Yıl 1, sayı 2. Ocak 2000.
- ★ Türkiye'de Ulusal Kurtuluş ve Türk Militarizminin Kökenleri-1. Kurtuluş. Sayı 4. Nisan-Mayıs, 2006.
- ★ Türkiye'de Ulusal Kurtuluş ve Türk Militarizminin Kökenleri-2. Kurtuluş. Sayı 5. Haziran-Ağustos, 2006.
- ★ Homeros'tan Busch'a Savaş Üzerine Notlar. Kurtuluş. Sayı 6. Eylül-Ekim, 2006.
- ★ Türkiye'de Etnik Yapı. Kurtuluş. Sayı 10 – Temmuz - Ağustos 2007.
- ★ Adalı İçin Koçaklama. 17 Ekim 1997.
- ★ Bir Devrimci Öğretmen: Recep Cüre. Özgür Politika Gazetesi. 05. Ekim, 2004
- ★ Selam Sıtkı Yoldaşım.
- ★ Nevzat'a

KURTULUŞ BELGELERİ. 1. KİTAP

İsmet Öztürk'e İthaf

Sunuş

Sverdlov. Kalinin ya da Çörtük İsmet. XWE Metin AYÇİÇEK

Doğan Tarkan, Fehmi Bayraktaroğlu (Resimler.)

Döneme İlişkin Kronoloji

★ GMK, Eylül 1980.

★ GMK, Kasım 1980.

- ★ GMK, Aralık 1980.
 - ★ Yeni Dönem Yeni Görevlerimiz. GMK. (Kurtuluş). 1981.
 - ★ X Kentinin 'a' Organının Yazısı: Yazı-1. Temmuz 1981.
 - ★ X Kentinin 'a' Organı ile Merkez Yöneticisinin Yaptığı Konuşmada Merkez Yöneticisinin Notları.
 - ★ Statülerin Askıya Alınması Üzerine Politbüro Kararı. Temmuz 1981
 - ★ X Kentinin 'a' Organının Yazısı: Yazı-2. ('Eylül ?) 1981
 - ★ Özgün'ün (M.Ö-T) Yazısı. Eylül 1981.
 - ★ Sefer'in (F.B) Yazısı. Eylül 1981.
 - ★ Politbüro'nun 7-8 Kasım 1981 Kararları
 - ★ Program. Kasım 1981.
 - ★ Yoldaşlara Açık Mektup-1 Hulki (D.T.). Şubat 1982.
 - ★ Yeni üye alımına ilişkin Politbüro Kararı. Şubat 1982
 - ★ 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim. Ocak 1982.
 - ★ 12 Eylül Hizbini Mahkûm edelim Kampanyası Sonuçları. Şubat 1982.
 - ★ Ulusal Sorun üzerine. GMK-İÖ. (Barış Derneği Davası üzerine EKİM'de çıkan yazılara ilişkin eleştirilere yanıt. Ulusal soruna bakış.)
 - ★ Politbüro Mayıs 1982 Raporu
 - ★ Tüzük
 - ★ Açık mektup-2 Hulki (D.T.)
 - ★ Hulki Yoldaşa İlişkin Politbüro Raporları
 - ★ Hulki Yoldaşa İlişkin Politbüro Kararları
- EK YAZILAR**
- ★ Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı. Kurtuluş Sosyalist Dergi. S.21. Şubat 1978.
 - ★ Red ve İnkâr.. ÖNCÜ Dergisi. Sayı. 2. 12 Haziran 1980.

★ Kitlelerle Bağ Sorunu ve Teorik Eğitimin Önemi. Yeni ÖNCÜ Dergisi. Sayı. 2. 12 Haziran 1980.

KURTULUŞ BELGELERİ. 2. KİTAP

İthaf

Sunuş

Döneme İlişkin Kronoloji

★ Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği. R.Kasım. Şubat 1982.

★ EK. R.Kasım. Mart 1982.

★ Yoldaşlar. Hasan Gelen. 12 Mayıs 1982.

★ Yazı. T. Akın. Mayıs 1982.

★ Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz. Temmuz 1982.

★ Yoldaşlara Mektup. İşçi Ali. 16 Ağustos 1982.

★ Hareketimizdeki Son Çatlama. GK. Ekim 1982.

★ Hareketimizin İkelik Davranma Geleneği Üzerine.

Azad Roj. 8 Kasım 1982.

★ Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim.

★ 12 Eylül'den Bugüne Hareketimiz. Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir. KÖ-GK. Aralık 1982.

★ Yoldaşlar. GK. Ocak 1983.

★ Gündemdeki Tartışmalara İlişkin Bazı Öneriler ve Tezler.

GK. Ocak 1983.

★ Yoldaşlar. Recep (Hulki). 20 Şubat 1983.

★ Komünistlerin Birliği İçin Öneriler.

T. Akın, Mümin, Özgün, R. Kasım.

★ Merkez Hizbin Tasfiyeciliğinin Yeni Bir Göstergesi. Proletarya Dışında "Proletarya Partisi" Kurma Aceleciliği. Şubat 1983.

★ Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü. GMK'sına ve Tüm Yol-
daşlara. Recep (Hulki). Nisan 1983.

★ 1983-Mayıs'da Geçici Komitenin GMK'ya ilettiği yazının önsözüdür.

★ TKKKÖ GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. GK. Mayıs 1983

★ Bir Rapor Üzerine Gecikmiş Bir Cevap.

Recep Gökırmak. Mayıs 1983.

★ Yenilginin Ardından Genel Durum. Azad Roj. Haziran 1983.

★ İki Anlayış. Gürkan. 26 Mayıs 1983.

★ GK Hangi Şartlarda Doğmuştur. R.Gökırmak. Mayıs 1983.

★ Birliği Yeniden Örelim. Recep Gökırmak. Haziran 1983.

★ İki Sosyalist İşçi Yazı Kurulu Üyesinin Açıklaması.

L.Karadeniz, M.Gürakın. Ağustos 1983.

★ Geçmiş Değerlendirmeden Geleceğe Varamayız.

M.Şahin. Ağustos. 1983.

★ Proletarya Demokrasisinin Partide ve Devlette Somutlanması Üze-
rine Bazı Görüşler. R.Kasım. Ağustos 1983.

★ Ulusal Sorun Üzerine. Engin Sadık. Ağustos 1983.

★ T. ve K.K.K.Ö GMK'sına. Hulusi. 26 Ağustos 1983.

★ TKKKÖ GMK'sına. Cumali. 31 Ağustos 1983.

★ TKKKÖ GMK'sına. T. Akın. 5 Eylül 1983.

★ T. ve KKKÖ GMK'sına. R.Kasım.

BELGELERİN DAĞITIMI ÜZERİNE YAZILAR

★ Önsöz. Recep Gökırmak. Haziran 1983.

★ Uzlaşmazlık Politik Bir Çizgi Haline Gelmemelidir.

M. Sefa. Ekim 1983.

★ Avrupa Sempatizan Örgütlenmesi

★ Hollanda Örgütlenmesi.

KURTULUŞ BELGELERİ. 3. KİTAP

İthaf

Sunuş

Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü'yle (USTE) (ISHA) yazışmalar.

Döneme İlişkin Kronoloji

★ İçinde Bulduğumuz Örgütsel Bunalım ve Geline Nuktada Durum. Halil S. ATAY. Şubat/Haziran 1983.

★ Bugün Kürt ve Türk Komünistlerinin Önündeki Temel Görev Yenilginin Çok Yönlü Nedenlerini Açığa Çıkarmaktır. Şefik YARDIMCI

★ Sevgili arkadaşım. (D.Tarkan'dan İ.M.Ayçiçek'e.) 8.01.1982.

★ Değerli Yoldaşım (İ.M.Ayçiçek'ten D.Tarkan'a) 25.01.1982.

★ Sevgili Yoldaş. (D.Tarkan'dan İ.M.Ayçiçek'e) 1.03.1983.

★ Aziz Yoldaşlar. (D.Tarkan'dan Genele ve İ.M.Ayçiçek'e) 14.06.1983

★ Değerli Yoldaşlar (İ.M.Ayçiçek'ten Beyrut'taki yoldaşlara.)

★ TKKKÖ GMK'sine. Avrupa'daki Örgüt Üyeleri. İMA (Almanya), KK (İsveç).

★ TKKKÖ Avrupa Özel Organı'na. Cafer KAMİL (M.S)

Ekim ortası 1982.

★ Abu Ahmed'den (İ.M.A) Abu Said'e (K.K) Mektup. Ocak 1983

★ TKKKÖ- GMK Raporu. Temmuz-Ağustos 1983

KURTULUŞ - TKKKÖ Merkez Yayın Organı.

★ Yoldaşlar, TKKKÖ. GMK Raporu - Ekim 1983.

★ TKKKÖ- GMK'nin - GEÇİCİ KOMİTE' ile ilgili olarak aldığı karar. TKKKÖ-GMK

★ Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü Geçici Merkez Komitesi. Deklerasyon. Temmuz-Ağustos 1983. KURTULUŞ –

★ TKKKÖ Merkez Yayın Organı.

★ Sosyal Şovenizm Saflarımızı Delemez. Cafer KAMİL.

- ★ Anlamsız Bir Kararın Düşündürdükleri. Şefik YARDIMCI.
- ★ Yoldaşlar. K.SULTAN. Temmuz 1983.
- ★ DEB Olayı. S.YILDIZ. 14 Mart 1984.

EK BELGELER

- ★ Sosyalist İşçi Neden çıkıyor?
 - ★ Sosyalist İşçi Özel Sayısı.1. 23 Ağustos, 1981. (Almanya).
 - ★ Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm İçin.
 - ★ Sosyalist İşçi özel Sayısı.1. 23 Ağustos, 1981. (Almanya).
 - ★ "Demokrasi"ye Geçiyoruz. Sosyalist İşçi. Özel Sayı. Eylül 1983. (İs-veç).
 - ★ KURTULUŞ Çıkıyor. Sosyalist İşçi Özel Sayı. 1 Mayıs 1984.
 - ★ TKKKÖ'nün GEÇİCİ KOMİTE Örgütü Hakkında Kararı. Sosyalist İşçi Özel Sayı. 1 Mayıs 1984.
 - ★ Anılar
 - ★ THKP/C - KURTULUŞ İçin MİT RAPORU
- Önceki kitaplarda yayınlanan belgeler

DİPNOTLAR

¹ İsmet Öztürk. THKP-C'den Kurtuluş'a Mücadele Hayatım, Dipnot Yayınları. 1. Baskı. 2010. ISBN: 978-975-9051-99-0 (0090) 0312 419 29 32
İsteme Adresi: dipnotkitavebi@yahoo.com

² Bu kronoloji "Kurtuluş Kendini Anlatıyor" kitabından aktarılmıştır. Konuya ilişkin birkaç tarih ya da not eklemesi tarafımızdan yapılmıştır. (HznN).

³ İsmet Öztürk. "Bütün Yazılar" adlı kitap için yazdığı önsöz ona ithaf edilen bu kitaba olduğu gibi aktarılmıştır. Kitap'tan alınarak aktarılan yazıların üzerine kaynak belli olsun diye söz konusu kitabın ön kapak resmini koyarak belirledim. Toplumsal Bilinç Yayınları.1. Baskı. Haziran, 2016. ISBN: 978-605-65928-2-9.
İsteme Adresi: (0090) 0537 853 15 44

⁴ İsveç Hükümeti, ülkesinde politik muhalefet nedeniyle sürgünde yaşayan politik mültecilerin çıkardıkları periyodik yayınlara ayda 1000 DM destek veriyordu. Almanya'da yayınlanmakta olan Sosyalist İşçi, bu kaynaktan yararlanabilmek için İsveç'e taşındı. Ne var ki, bürokrasi vb. nedenlerle bu kaynaktan hiç yararlanılamadı. Bu nedenle mali nedenden dolayı Sosyalist İşçi'nin "Astarı yüzünden pahalı oldu."

⁵ Yoldaşlar, örgüt anlayışım, hiçbir zaman örgütün yönetici organları ile örgütün bir bütün olarak kendisini "özleştirecek darlığa indirgenmedi. Yönetici organlar, örgütün ortak iradesinin (ya da çoğunluğunun) ifadesi de olsalar, yine de örgütün sadece bir parçasıdır. Ve genellikle geçicidirler.

Bu nedenle Merkez'e yönelik eleştirilerimin şiddeti ve çapı ne olursa olsun, örgütüme güvendiğim sürece onun saflarında kalacağım. Ve bu da demektir ki, örgütte kaldığım sürece onun Merkez'ini de üzerimde tasarruf sahibi olan yetkili organ olarak kabul edeceğim. Böyle olmadığı takdirde, (hem örgütte kalıp hem merkez kararlarını tanımamak, dinlememek...) ortada örgüt falan yok demektir. Lenin diyor ki: "Dünyada hiçbir partinin hiçbir Merkezi kurumun, onun yönetimini kabul etmeye kişilere yönetmek yeteneğine sahip olduğunu tanımlayabilir mi? Merkezi organların yönetimini kabul etmemek, partide kalmayı reddetmekle aynı şeydir; partiyi parçalamakla aynı şeydir; bu bir yıkma yöntemidir, inandırma yöntemi değil. Ve inandırma yerine yıkma çabasında bulunulması, tutarlı ilkelerden, kendi fikirlerine inançtan yoksun olduklarını gösterir." (Lenin. Bir Adım İleri ...)

⁶ “Her küçük ayrılık, eğer onda ayak direnilirse, eğer hep ön planda tutulursa, eğer herkes ayrılığın köklerini ve dallarını araştırmaya koyulursa, büyük bir ayrılık haline gelebilir. Her küçük ayrılık, belli yanlış görüşlere yönelik başlangıç noktası olursa, bu yanlış görüşler yeni ve ek ayrılıklarla partiyi parçalanma noktasına getiren anarşist hareketlerle birleştirilirse, işte o zaman o küçük ayrılıklar çok büyük önem kazanır.” (Lenin. Bir Adım İleri...)

⁷ Yazının orijinalinde bu satırlarda Hulki yerine “Haluk” yazılmıştır. Bu kitapta Hulki olarak düzeltilmiştir. {HznN}

⁸ Burada sözü edilen “motor sefası”, KURTULUŞ Hareketinin Bodrum’a yakın bir adada gerçekleştirdiği I. Konferans, Bu Konferans’a Merkez ve bazı organlardan temsilciler katıldılar. Bu mektubun iletildiği Abu Ahmed (İ. Metin AYÇİÇEK) de Konferans’a katılan yoldaşlardan biri idi. İsmet Öztürk de MK üyesi olarak Konferans’da yer aldı. Konferans’ın konusu, D.Tarkan yoldaşın temsilciliğini yaptığı “Bütün gücümüzle ve sadece işçi sınıfı içerisinde çalışmak” tezi ile MK çoğunluğunun tezi olan “işçi sınıfı ve toplumun diğer ezilen, sömürülen sınıf ve tabakaları da dahil işçi sınıfı içerisinde çalışmak” sorunsalıydı. İkinci tez çoğunlukça kabul edildi.

⁹ GKB: Genç Kurtuluşçular Birliği.

¹⁰ İşveç’den Z üzerinden Ayçiçek’e CK’dan gelen mektup.

¹¹ İlyas: İ. Metin Ayçiçek

¹² {HznN açıklama notu: Bu Belgeler’in hazırlayıcılarından biri olan İ. Metin Ayçiçek (İlyas; Abu Ahmed), “Konferans döneminde Avrupa Özel Organı Sekreteri idi. Söz konusu karar taslaklarının II. Konferans öncesi ve yakın sonrasında kendilerine ulaşmadığını; dolayısıyla bu tür taslakların varlıklarından ancak Konferans bittikten çok sonraları mektuplar aracılığıyla haberdar olduğunu beyan etti. Bu kayıt kendi bilgisi dahilinde buraya dip not olarak eklendi.}

¹³ Kongre kararına iki ret oyu verenleri daha sonra tutanaklarda da buldum. (F. Yıldız, ve A. Orhan ret vermişler.)

¹⁴ Kısaca bu konuya da değindiğim bir yazı yazdım. Geçtiğimiz Mayıs ayında konferansa ilişkin tartışma kampanyamız çerçevesinde, burada örgüt içinde dağıttığımız bu yazı elinize geçti mi bilmiyorum. Size postalandı, ancak elinize geçip geçmediğini öğrenemedik. ‘Sadık Engin’ imzasıyla yazdığım o yazıda diğer sorunlara ilişkin de görüşlerimi kısaca ve genel hatlarıyla belirttim.

¹⁵ Devrimciler arasında meşru olmayan yollara da başvurarak güç olma meselesi, 2007 yılında yayınlanan Kurtuluş Dergisinin 10. sayısında, olayın “kahramanı” tarafından ballandıra ballandıra anlatılmaktadır. “Erkeği Öldürmemek” konusunda ısrarın bir nişanesi olarak yayınlanmış gibidir bu yazı. Bu yazıdaki delikanlı-erkek kültürünün kutsanmasındaki amaç nedir? 2007 yılında gerçekleşen bölünme sürecinde Genç Kurtuluşçuları saflara çekerek

güç toplamak! Aynı 1975`de olduğu gibi... Ayrıca 2007 yılında erkekliğin ne âlemi var! O, yıllar önce “öldürülmemiş” mi idi?

Kadın arkadaşlar bu bahsettiğim (Kurtuluş sayı 10 Temmuz - Ağustos – 2007) de yayınlanan yazıyı bu kez bölünme travmasının baskısı altında değil de kadın sorunu bağlamında incelemeli ve çözümlemelidirler.

Ancak bu sözünü ettiğim yazıda anlatılan meşru olmayan tutumlar, 1975 Kasım ayı itibarı ile ve onun sonrasında yaşanan olaylardır. Yani THKO kadro ve sempatanlarına uygulanan “devrimci terörün” hikâye edilmesidir. Esas mesele bu dönemden önce, 1975 yazında THKP-C kadrolarının SBF yurdunda yaptıkları bir “toplantıda” başlatılan ve sonrasında sistematik bir biçimde tırmandırılan şiddettir. Bu tutum, yani güç olmak için “devrimci teröre” başvurma, sonu ölümlerle biten hadiselerin yaşanmasına kaçınılmaz olarak yol açmıştır.

Anı-tarihlerde, kahramanlık menkıbelerinde resmi tarih yazımlarında bu döneme, yani daha sonra Devrimci-Yol olarak anılacak kadrolara uygulanan “devrimci teröre” değinilmez? Gizlenmeye çalışılan nedir? Teşkilatın daha işin başında ne kadar çarpık tarzda oluşturulduğu gerçeği midir? Talebe hareketinin mülkiye cenahının, belirleyici rol oynadığı 1975 bölünme sürecine ve bölünmenin ardından “ilk kurucu üçlüye” destek veren ve bugün ikisi yurt dışında bulunan üç mülkiyeli arkadaşın konu hakkında söyleyecekleri önemlidir. Bu tecrübe aktarımı, genç devrimcilere önlerini görme ve nelerden kaçınmaları gerektiği konusunda paha biçilmez değerde olacaktır.

Ölümlere yol açan hadiselerle dair Kurtuluşçuların yayınladıkları bildirimler günümüz için oldukça öğretici derslerle doludur. Tabii ki, yaşanan olumsuzluklardan ders almayı becerenler için. Bu amaçla, 1992 – 1993 yılları arasında Genç Kurtuluş Dergisi için yazdığım dört bölümde yayınlanan “Kurtuluş Tarihinden” yazı dizisinin son bölümünü iletiyorum.

<https://dl.dropboxusercontent.com/u/1426324/pe-de-ef%20yazilar/genckurtulus%20kasim93.pdf>

Bu bildirilerden örneklere bu bölümde ulaşabilir ve döneme ilişkin, 1993 yılında yapılan değerlendirmeye, Kurtuluş 10. Sayı 2007 deki anlatımı karşılaştırabilirsiniz. Bu yazı dizisinin tamamına ise “Asr-ı saadet devri” yazısına giderek ulaşabilirsiniz.

16 Bu konuya dair bilgi sahibi olmak isteyenler, tartışmaların yaşandığı dönemde Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin Şubat-Mayıs 1980, 37. sayısında yayınlanmış olan “Tekel Direnişi” yazısını okumalıdır. Bu tartışma bağlamında ele alındığında, yazıyı ilginç kılan iki öğeden söz edilebilir: Birincisi yazı, olayların yaşandığı devirde yazılmıştır. Yani dönemin siyasal mücadelesinin karakteristik özelliklerini sıcağı sıcağına aktarmaya çalışmıştır. İkinci olarak ise, yazı benim kalemimden çıkmış olmasına rağmen merkezden, İstanbul'dan

ve bölgeden arkadaşların katıldığı kolektif bir tartışmanın sonuçlarını yansıttığı için, bir “belge” özelliğine de sahiptir denilebilir.

<https://dl.dropboxusercontent.com/u/1426324/pe-de-ef%20yazilar/kurtulus%20dergisi%20tekel%20direnisi.pdf>

Bir de dönemin sol içi rekabet mücadelesini ve rekabetçi üslubunu yansıtmaması bakımından ilginçtir.

17 Tam burada bir konuya daha açıklık getirmek gerekiyor. Otuz yıldır bu harekette yer aldığını ve 1990–2000 seneleri arasında da, harekete egemen olan yönetici elitin içinde olduğunu söyleyen (Değinmeler–2) metnin yazarı, geçmiş üzerine yazarken meramını anlatmak için rivayetlere başvurmak zorunda kalmaktadır.

Bu hazin bir durumdur!

“Rivayetler muhtelif olsa da, rivayetlerden birini sanırım yoldaşların birçoğu duymuşlardır. 12 Eylül öncesinde örgüt tüzüğü MK Sekreteri yoldaşın cebinde olduğu, örgüte üye alınacak olana tüzüğü okutan Sekreter yoldaşın sonra bunu tekrar cebine koyduğu söylenir. Kendim tanık olmadığım için bunun ne kadar gerçeğe tekabül ettiğini bilmiyorum, bu bir rivayet de olabilir. Ama rivayet olsa da gerçeğin bir kısmını anlattığına kuşku yoktur (Değinmeler–2. E.Kara)

İşin gerçeği ise şöyledir:

“Örgütün esas olarak merkez üyeleri arasında geçerli bir tüzüğü ve bir çalışma programı vardı. Tüzük 1978 sonbaharında program ise 1979 yazında yapılmıştı. Her iki belge de örgütten ve tek tek üyelerden gizlenmişti. Yani örgüt içinde açıklık ilkesi yoktu.” (Geçici Merkez Komitesine sunulan Polit-Büro Raporundan-Mart 1983)

Bu rivayetin, konu hakkında bilgi sahibi olanlar tarafından açıklığa kavuşturulmaması ise vahim bir duruma işaret etmektedir. Bilgi tekeli kırılmadığı sürece, bir yapının içinde ne türden ilişkilerin hâkim olacağı, yaşanmış pratiklerin yanında, kendi yaşadığımız tecrübelerle de bolca kanıtlandı. Şimdi bu durumda, “örgütten ve tek tek üyelerden gizleme” durumunu “Devgenç`ten Günümüze... Sayfa 55” Kitapçığında ifade edilen “terazi” teorisine göre açıklamaya kalkarsak, bu olguyu terazinin hangi kefesine koymak gerekiyor acaba?

18 Bu mesele “Ortak direnişin örgütlenmesi ya da ricat” başlığı altında ileri sürülen iddiaları yanıtlarken irdelenecektir.